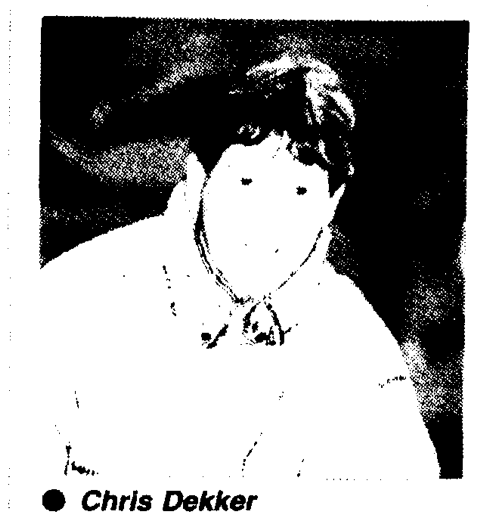
Limburgs Dagblad
Melkweg
zaterdag 4 december 1993
75e jaargang nr. 286.
Uitgeversmaatschappij Limburgs Dagblad B.V. - Postbus 3100, 6401 DP Heerlen - Telefoon 045-739911 - Hoofdredacteur Ron Brown - Losse nummers ƒ 1,65



● Chris Dekker



● Isabell Emmanuel.

Regionale omroep haalt onderzoeksrapport mr. Vilé aan:

'FC Utrecht wist van omkoping'

DOOR THEO SNIEKERS EN MAURICE UBAGS

MAASTRICHT/UTRECHT – 'Een of meer ex-bestuursleden en medewerkers van de voetbalclub FC Utrecht zijn op de hoogte geweest van het feit dat de wedstrijd tussen MVV en hun club in juni 1991 verkocht was'.

Dat zou blijken uit het nog niet gepubliceerde onderzoek van de Utrechtse advocaat mr. Eric Vilé, die op verzoek van de club uit de Domstad een intern onderzoek uitvoert. Dit meldde Radio Utrecht gisteren.
Vilé wilde het verhaal gisteren desgevraagd bevestigen noch ontkennen. Trainer Leo van Veen liet zich ontvallen dat geen van de spelers betrokken was.
Een persconferentie die Vilé gisteren over zijn bevindingen zou beleggen, is inmiddels uitgesteld tot aanstaande maandag. Als reden voor het uitstel heeft de advocaat opgegeven dat er nog gewacht moet worden op belangrijke informatie uit Limburg. Volgens de omroep is tot uitstel besloten om de rust rond de komende wedstrijd Feyenoord-FC Utrecht te bewaren.

Het interim-bestuur van FC Utrecht wilde gisteren geen commentaar geven op de bevindingen. Volgens interim-voorzitter Mouthaan is de zaak daarvoor te delicaat. Wel zei Mouthaan dat de clùb FC Utrecht niet betrokken is geweest bij het vermeende omkoopschandaal.
Ex-voorzitter Theo Aalbers van FC Utrecht, de huidige penningmeester van de KNVB, vind het vreemd dat informatie uit het onderzoek is uitgelekt, omdat met Vilé was afgesproken dat hij alleen het woord zou voeren namens de club. Aalbers: „Natuurlijk kan ik niet voor iedereen mijn hand in het vuur steken, maar ik heb in elk geval geen geld aangenomen en aan een ander doorgegeven."
Voormalig secretaris mr. Fred van Brussel vindt dat Vilé zo snel mogelijk duidelijkheid moet verschaffen. „Als ik het goed begrijp, is FC Utrecht zelf niet betrokken, maar mensen rond de club. Hoe dat met elkaar te rijmen valt, begrijp ik niet."
Met het bericht over de wetenschap van mensen rond FC Utrecht van de omkoping, krijgt het vermeende omkopingsschandaal steeds scherpere contouren. Als eerste onthulde deze krant dat wegenbouwbedrijf BLM uit Meerssen bij MVV na het 'gekochte' duel een rekening indiende van 19.500 exclusief btw voor de aanleg van een parkeerplaats àchter het sponsorhome. Volgens de ex-administrateur Wim K., die opmerkte dat daar helemaal geen parkeerplaats lag, zou MVV-directeur Ron Weijzen over die nota hebben gezegd dat met dat geld een punt in het slotduel van de competitie tegen FC Utrecht was gekocht.

MVV en ex-MVV-voorzitter Bert Lieben ontkennen de omkoping. De parkeerplaats zou volgens Lieben wel degelijk zijn aangelegd.
Deze krant onthulde vervolgens dat niet BLM, maar supporters die parkeerplaats hadden aangelegd met gratis silex van de ENCI in Maastricht. Weer enkele dagen later maakte het Limburgs Dagblad als eerste bekend dat een zakenrelatie van Bert Lieben in het seizoen 1991/1992, na de 'gekochte' wedstrijd, voor één jaar sponsor werd van FC Utrecht.



● *Familieleden van de beruchte drugsbaron Pablo Escobar wenen bij zijn doodskist in de Colombiaanse stad Medellin. Behalve Escobars familie waren er nog honderden bewonderaars die afscheid namen van hun weldoener, die een deel van zijn gigantische vermogen schonk aan de sloppenwijken in de stad. Het drugsgeld van Escobar werd voor een gedeelte gebruikt voor de bouw van huizen, kerken, scholen en voetbalstadions. Pablo Escobar heeft echter ook honderden moorden op zijn geweten, voornamelijk onder agenten, rechters, politici en journalisten die zijn drugshandel bestreden.* Foto: REUTER

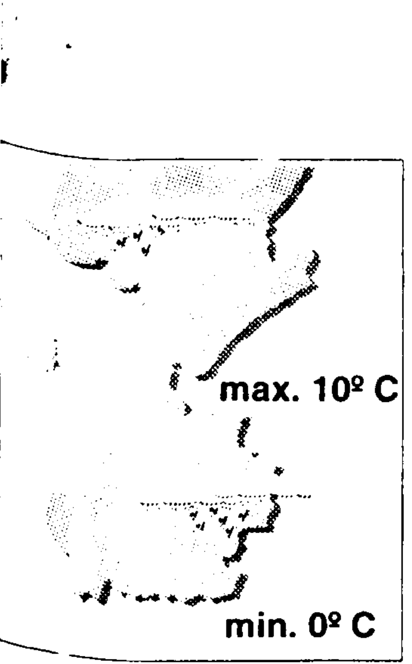
Unilever haalt uit voorzorg Becel terug

ROTTERDAM – Van den Bergh Foods (Unilever) haalt 250.000 kartonnen pakken Becel voor de koffie terug uit magazijnen en winkels.

De nieuwe kartonnen verpakking van de koffiemelk blijkt niet te voldoen aan de hoge kwaliteit die het voedingsmiddelenbedrijf stelt. De pakken sluiten niet goed waardoor voortijdig bederf van de inhoud kan optreden. Ze zijn uitsluitend in Nederland op de markt gebracht. Met het produkt zelf hoeft niks aan de hand te zijn.

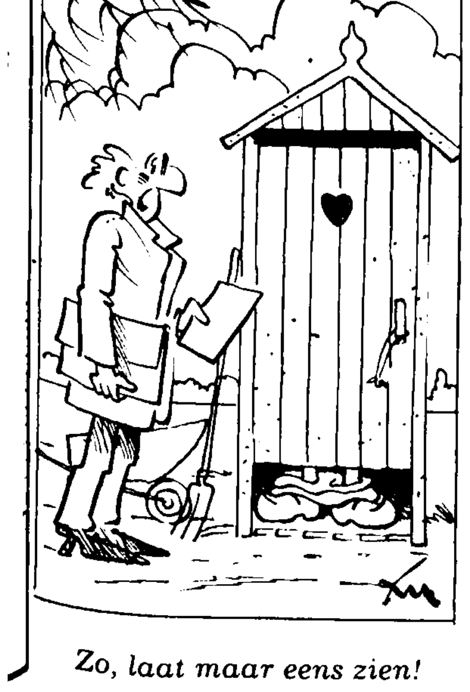
De meeste pakken staan nog niet bij de consument. Unilever schat dat 75.000 mensen een dergelijk pak hebben gekocht. Zij kunnen het pak terugsturen en krijgen het aankoopbedrag plus portokosten vergoed.

Het levensmiddelenconcern benadrukt dat aan eventueel gebruik door de consument geen gezondheidsrisico's zijn verbonden. Bedorven pakken worden herkend aan het feit dat zij bol gaan staan.



EERST REGEN EN VEEL WIND
Op de nadering van een frontaal systeem gaat de zuidwestelijke wind verder toenemen tot (vrij)-krachtig, windkracht 5 tot 6. Hierbij komen windstoten voor tot 17 m/sec. Ook gaat het in de loop van de middag regenen. De middagtemperatuur bereikt een waarde van 10 graden. Zondag is het regengebied Limburg gepasseerd en zijn er opklaringen. De wind is dan afgenomen tot matig uit een westelijke richting. De maximumtemperatuur ligt dan rond de 7 graden. De nachten worden weer wat kouder met temperaturen tussen 0 en 4 graden.
Voor verdere informatie betreffende het weer in Limburg kunt u bellen 06-9775.
VANDAAG:
zon op: 08.29 onder: 16.26
maan op: 22.12 onder: 11.48

Mestbeleid treft ook boeren met weinig koeien



Zo, laat maar eens zien!

Justitie onderzoekt betaling aan Riem

MAASTRICHT – Justitie in Maastricht vermoedt dat een betaling in 1992 van 120.000 gulden aan de van corruptie verdachte burgemeester Riem van Brunssum niet deugt. Het geld was afkomstig van een van de grootste grindbaggerbedrijven in Nederland, Dekker bv in Gelderland. De helft van dat geld zou smeergeld zijn, een beloning voor het feit dat Riem als gedeputeerde gedaan kreeg dat het bedrijf van de Biggelaar bv een grote partij zand ter waarde van 840.000 gulden van de provincie kreeg.
Dekker sluisde het geld namens zakenrelatie Van de Biggelaar door naar Riem, vermoedt justitie. Beide bedrijven spreken alles tegen.
Riem was als gedeputeerde jarenlang verantwoordelijk voor het ontgrondingenbeleid en had in die functie te maken met Dekker bv, dat in Limburg veel werk omhanden heeft. Eind 1991 aanvaardde de gedeputeerde het burgemeesterschap van Brunssum.

Met ingang van 1 januari 1992 werd Riem vervolgens ook aangesteld als commissaris bij de grindbagger-tak van Dekker bv. De helft van het bedrag van 120.000 gulden dat Riem kreeg zou volgens het grindbaggerbedrijf een betaling daarvoor zijn: 30.000 gulden voor 1992 en een even groot voorschot voor 1993.
Het tweede gedeelte van de 120.000 gulden zou geen gift, maar een lening aan Riem zijn. De burgemeester zou deze onder meer nodig hebben gehad om zijn verhuizing te betalen. De lening is volgens de raadsman van Dekker bv, mr. R. Wery, inmiddels geheel of in ieder geval deels terugbetaald. Betalingsbewijzen zouden voorhanden zijn.

Zie verder pagina 13
● **Gedeputeerde vraagt geld als adviseur**

Geld bewoners bejaardenhuis gecontroleerd

UTRECHT - Minister D'Ancona (Welzijn) wil vanaf 1995 de gemeenten verplichten om gegevens over inkomen en vermogen van een bejaardenhuisbewoner te controleren bij de belastingdienst. Dit om eventuele fraude tegen te gaan.
Al volgend jaar zou deze controle als experiment in een klein aantal gemeenten moeten gaan draaien, zo schrijft D'Ancona aan de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). Met haar plan neemt ze een advies over van de Algemene Rekenkamer.
De kans is niet denkbeeldig dat bewoners te weinig vermogen en inkomen opgeven, zodat ze minder hoeven bij te betalen voor hun verblijf in het bejaardenhuis.

Stultiens, Ten Doeschate en Verbist in galerie Tracé

Kleurrijke tentoonstelling van drie kunstenaressen

DOOR PIETER DEFESCHE

MAASTRICHT – Zo lang bestaat ze nog niet, galerie Tracé in Wijk, en ze is al weer door een nieuwere gevolgd. Maar ze heeft naast motivatie iets waarin een ander haar niet kan overtreffen, zij heeft gevoel voor theater. Zo lang ze gesloten is, loopt een bezoeker haar tussen de huizen van de Alexander Battalaan licht voorbij. Er hangt een naambordje op, niet opvallender dan alle andere burgerlijke naamborden, maar het opengaan van de dubbele deur is een spektakel. De blik valt in een lange helverlichte gang. Hij wordt door een smalspoor in het midden de diepte ingevoerd alsof het gaat om een toeristische attractie.

Het spoor leidt niet naar een mannenwereld. De 'kleurrijke tentoonstelling' die in de tekst van de uitnodiging wordt aangekondigd, is door drie vrouwen tot stand gebracht, vier beter gezegd, want de galeriehoudster had een onmisbaar aandeel. Zij deed het logistieke werk en bracht de deelnemende kunstenaressen bij elkaar van zo ver uiteengelegen lokaties als Meerssen, Leiden en Groningen. Geen opleiding, schildertrant of leeftijdsklasse verbindt ze, maar ze blijken met zijn drieën in staat een levendige, actuele en overtuigende tentoonstelling bij elkaar te brengen.

De papieren schatten van Marijke Stultiens zijn in de diepte van de denkbeeldige mijngang te vinden. Opgeborgen, zou je kunnen zeggen, hoewel ze, zeventig in getal, elk voor zich op een zwarte bakstenen sokkel prijken.
Iedere kunstliefhebber in de streek weet dat het hele oeuvre van Marijke Stultiens met deze speelse objecten niet naar evenredigheid is gepresenteerd: Marijke Stultiens blijft zich vernieuwen met een ijver en een vindingrijkheid waarop weinigen kunnen bogen. Zij behoort bij de eerste generatie schilders die door de Jan van Eyck-academie-oude-stijl is afgeleverd en die gezorgd heeft voor een vernieuwing van de Limburgse traditie. Het zou de moeite waard zijn om van haar schilderijen en die van de andere schilders die actief waren in de jaren zestig nog eens een beeld op te hangen: ze staan veelal in de kelder. De eigen kelder of die van de Contraprestatie. Er is tenslotte ook tentoonstellingsruimte beschikbaar voor de verloren voorwerpen van de Nederlandse Spoorwegen. Behalve schilderijen maakte Marijke Stultiens wandkleden en textiele objecten met toepassing van ongewone materialen, een bezigheid waarmee zij een vernieuwende invloed had. Er kwam glas, goud en zilder, maar ook ribcarton, conservenblik en poetskatoen aan te pas.

Reizen naar Egypte brachten haar een fascinatie aan door beschilderde deuren en in de zon verbleekte verf. Zij maakte op basis daarvan ongewoon fraaie collages. Het typeert haar flexibiliteit dat een papiersymposium in Maastricht in staat was haar arsenaal aan mogelijkheden wezenlijk uit te breiden. Ook de zeventig schalen bij Tracé zijn niet veel anders dan collages, tot schaal verbogen tijdens een proces van lijmen van veel lagen wegwerppapier op elkaar. Alles wat uit haar handen komt heeft een uitstraling van kostbaarheid: er schuilt iets aandoenlijks in haar creatief vermogen.
Dette ten Doeschate is evenals de Amsterdamse Monica Rotgans, de exposante van de Keerder Kunstkamer, als kunstenares geboeid door Spanje maar blijkbaar op een andere manier. Daar ging het om de aarde en de tijdloosheid, hier gaat het om de mensen: „De trots en het temperament van de Zuidspaanse bewoners, de dans, de muziek en de Moorse cultuur spreken sterk tot mijn verbeelding; naast het ruige landschap van Andalusië."



● *Een van de papieren schatten van Marijke Stultiens.*

Het resultaat is een reeks kleurige schilderijen in acryl op doek, alles ontstaan in 1992 en 1993. Elk beeld vol beweging, bontgekleurde bollen en wervelingen als van door vuur en maanlicht beschenen rokken. Zij creëert het naar eigen zeggen uit een uitbundige chaos, die zij tracht te bedwingen. In het proces krijgt haar beeld een mate van abstractie, de resterende figuratieve elementen worden schaars, maar het blijft evengoed beweeglijk en beladen. Het blijft associaties wekken met Spanje. Met dieren, bloemen en balkons. Met weinig moeite is de sfeer van het stadsleven voelbaar, zo verschillend is de perceptie van Spanje bij Rotgans en Ten Doeschate.
Josephine Verbist was eerder in Maastricht blijkens haar curriculum. Zij toonde haar werk ook in Leiden, Den Haag, Dordrecht en Amsterdam. Zij werd opgeleid aan de Rijksacademie in de hoofdstad en aan de Vrije Academie in Den Haag in 1977 en 1979. Zij woont in Leiden waar zij psychologie studeerde en kunstgeschiedenis. Haar kunst draagt de kenmerken van het tijdperk dat op de Cobrabeweging aansloot en waarin het abstract expressionisme hoogtij vierde. Alle figuratie is eruit gebannen. Zij bouwt haar schilderijen op uit vormen die uit elkaar voortkomen. Het bouwmateriaal wordt geleverd door collages. Zes voorbeelden van deze snelle vorm van creativiteit hangen als model tegenover de negen schilderijen in olieverf.

De laatste schijnen in twee reeksen uiteen te vallen van licht verschillend karakter. De oudere – ze schelen tien jaar – zijn donker en doorwrocht, fraai van materie en oppervlak. Ze lijken uit een verzameling te stammen, ze ruiken naar een museum en kunsthistorie. Niet dat ze belegen zijn of duf, integendeel, ze hebben warmte en kwaliteit.
De latere zijn koeler van kleur en losser van peinture, met veel blauw en slap geel. Ze hebben niet veel hartelijks te zeggen. „Ze streven niet naar esthetische harmonie," verklaart de maakster, „maar trachten de essentie weer te geven zonder franje." Ze dragen ook geen titels. De essentie lijkt een personlijke keuze. Hun onthoudbaarheid in de stortvloed van abstract-expressionistische schilderkunst die in tientallen jaren over ons kwam is afhankelijk van een grote geoefendheid van het oog.

Drie kunstenaressen in Galerie Tracé, tot 18 december.

verder..

....is van 5 t/m 31 december in het gemeentehuis van Beek een tentoonstelling te zien met werk van acht leden van de bekende Beekse kunstenaarsfamilie Spronken.
De expositie van grafiek, schilderijen,beelden en computerkunst is geopend van maandag t/m vrijdag van 8.30-17.30 uur, op maandag en donderdag ook van 13.30-17.30 uur. Tevens op 5 en 19 december van 14-17 uur en op 12 december van 11-17 uur.

... toont Sterrenwacht Schrieversheide, Schaapskooiweg 95 in Heerlen, tot en met 31 januari airbrush-werken van de Duitser Frank Baumann.

... exposeren Franscz Witte en Marc Christiaans in december in de rotondezaal van de Heerlense Stadsschouwburg.

... zijn schilderijen van Kitty van Velzen in december te zien in het Maaslandziekenhuis, lokatie Geleen. In de lokatie Sittard exposeren in dezelfde periode Jo Muyters en André Aerts.

... is er in galerie Símera-Signe, Bogaardenstraat 40b in Maastricht, t/m 15 januari een solopresentatie van Pascalle Kusters. Tevens is er een kleine grafiekexpositie ingericht. Open di[...] dag t/m zaterdag 13.30-17.30 u[...]

... exposeert het kunstenaarsc[...] lectief Totem t/m 9 januari [...] museum De Kopermolen, V[...] Clermontplein 11 in Vaals. Op[...] dinsdag t/m zondag 14-17 uur.

... houdt keramiekgalerie Gr[...] Welsden, Groot Welsden 48 [...] Margraten, t/m 10 januari e[...] atelierexpositie. Open van di[...] dag t/m zondag 13-17 uur.

... zijn schilderijen van Jos Kiv[...] en beelden van John Decke[...] t/m 9 januari te zien in gale[...] Bon Art, Maaseikerweg 23 [...] Roosteren. Open van vrijdag t[...] zondag 13-18 uur.

... is de Internationale Groe[...] stentoonstelling 1993 t/m 19 d[...] cember te zien in D'r Brikk[...] Oave, Lindeplein 5a in Brun[...] sum. Open maandag t/m vrijda[...] 10-12 uur, 14-17 en 19-21 uu[...] zondag 15-17 uur.

... tonen Jelle Hoogstra en M[...] Langeslag gouaches en acr[...] schilderijen in galerie Kleen Li[...] gelauf, Valkenburgerweg 79 [...] Voerendaal. Geopend van din[...] dag t/m vrijdag van 14-17 uur, z[...] terdag van 10-16 uur.

exposities

Lustrumexpo in Artisart

MAASTRICHT – Voor haar eerste lustrumexpositie heeft galerie Artisart, Grote Gracht 43 in Maastricht, twee kunstenaars uitgenodigd: Hein Severijns en Fieke Weilers. Deze tentoonstelling loopt tot en met 30 december. Open dinsdag tot en met zaterdag van 13.30 tot 17.30 uur.
Hein Severijns (1936) maakt de laatste jaren uitsluitend handgedraaid porselein. Verfijnde vormgeving en perfecte afwerking kenmerken deze unica – tijdloze vazen, schalen en objecten. De gebruiksfunctie beperkt zich tot de streling van het oog en de hand. Fieke Weilers toont in Artisart schilderijen, aquarellen, tekeningen en collages in uiteenlopende formaten waarop behalve landschappen ook mensen, bloemen en stillevens te zien zijn. In haar werk is de bewondering voor Constant Permeke en Kees van Bohemen aantoonbaar.

Amarna groter

MAASTRICHT – Galerie Amarna in de Rechtstraat in Maastricht heeft er een nieuwe presentatieruimte bij. Naast de expositieruimte (Rechtstraat 84), waar een tentoonstelling van Mieke van Alphen en Tjikkie Kreuger loopt, is er nu ook een nieuwe lokatie (Rechtstraat 82) waar spraakmakende meubelontwerpen, tapijten en glaskunst is te zien.
Mieke van Alphen (Venlo, 1946) heeft een type sieraad ontwikkeld waaruit een zeer persoonlijke stijl spreekt. Haar sieraden zijn uitsluitend vervaardigd in edele metalen. De oppervlaktestructuur van het materiaal weet ze het aanzien te geven van handgeschept papier. De sieraden lijken daardoor broos en fragiel. Uit haar vormentaal blijkt een grote fascinatie voor oude en exotische culturen.
Tjikkie Kreuger (Leeuwarden, 1941) gebruikt voor haar beelden de mens als uitgangspunt, al kiest zij niet voor een realistische weergave van dit thema. De lijnen van haar beelden zijn langgerekt, de hoofden klassiek gevormd. Hoofden die doen denken aan Afrikaanse volkeren als Nubiërs of Masaï, maar ook aan Egypte ten tijde van de farao's. De mensenfiguren van Kreuger staan voor emotie, ontroering en verwondering. De beelden filosoferen, getweeën of in groepsverband, ingetogen, slechts hun woorden kracht bijzettend door de mimiek van hun gelaat.



● *'Vier vrouwen', olie op linnen van Sjer Jacobs.*

Sjer Jacobs in Sjoklaatfebrik

GULPEN – In galerie/beeldentuin de Aw Sjoklaatfebrik, Ringweg 31 in Gulpen, zijn tot en met 9 januari beelden en schilderijen in diverse technieken te zien van Sjer Jacobs. 'Ouvrage d'homme' is het thema van deze expositie, die van donderdag tot en met zondag van 14 tot 17.30 uur is geopend.
Sjer Jacobs (Tegelen, 1963) heeft met zijn keramische beelden een zekere bekendheid gekregen. Voor deze expositie maakte hij ook schilderijen, zeefdrukken, monotypen en kleine sculpturen in brons. Ook in dit werk blijft de mens zijn uitgangspunt en 'Leitmotiv', maar ook nauw aan de mens verwante voorwerpen (stoelen en tafels) en huisdieren zijn zijn inspiratiebron. De beelden en schilderijen kan men omschrijven als ingetogen, bizar, grotesk maar ook als komisch of uitbundig. Behalve met klei, werkt hij ook met brons, hout en beton.

Keramiek en schilderijen in Gaudi

LANDGRAAF – Gerda Roodenburg-Slagter (keramiek) en Ton van den Hoogen (schilderijen) exposeren tot en met 19 december in galerie Gaudi, Hereweg 83 in Landgraaf. De galerie is geopend op vrijdag van 16 tot 20 uur, zaterdag en zondag van 13 tot 17 uur.
Gerda Roodenburg-Slagter (1940) gebruikt reliëfs en etsachtige technieken bij het vormgeven van haar keramisch werk. Kleurschakeringen op de oppervlakken van de vaasvormen en schalen geven een sfeer die het best te vergelijken is met oude fresco's. Een nieuwe vorm in haar werk is de urn, met accenten van glazuur. Het werk van Ton van Hoogen (1948) gaat over processen in het landschap. Het gebruik van collages met papier en etsplaten verraden haar achtergrond: een opleiding grafiek en schilderen aan de Academie voor Industriële Vormgeving in [illegible]. Haar werk toont soms de nietigheid aan van de mens tegen de grootheid van natuurmonumenten en natuurgeweld, maar toont tevens de schoonheid van kleine gebeurtenissen in de door de mens gevormde natuur: vervallen schuren, ploegbanen in de grond.

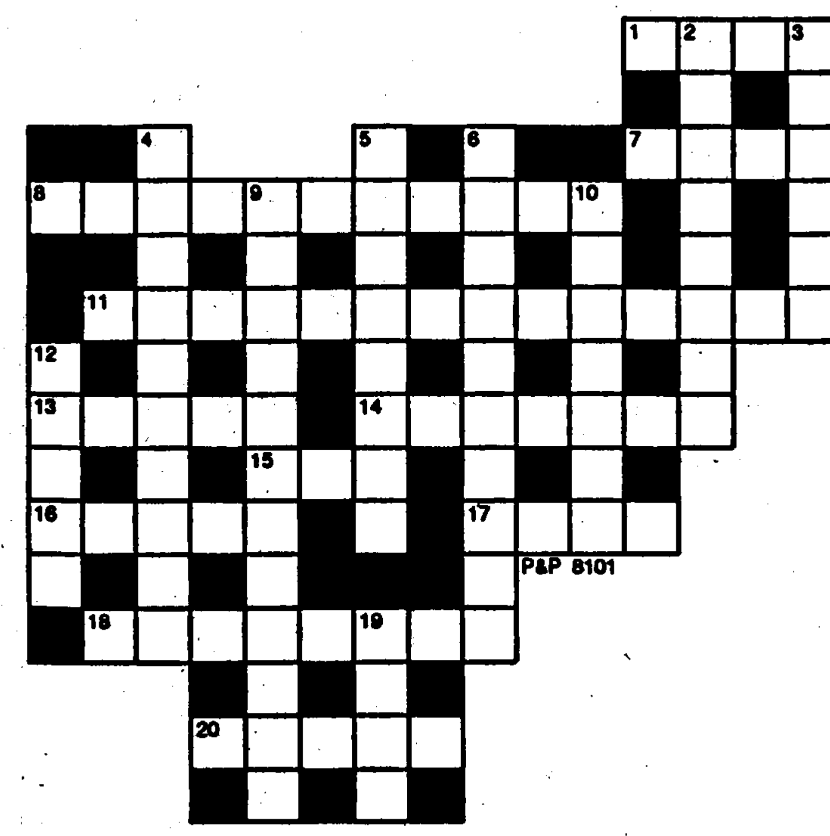
Paul Haimon 80

MARGRATEN – Schrijver, dichter, schilder en kunstcriticus Paul Haimon is dit jaar tachtig geworden. In het gemeentehuis van Margraten, de woonplaats van Haimon, loopt momenteel een expositie met de titel Paul Haimon 80. De expositie is te bezichtigen op werkdagen van 9 tot 12 uur, donderdag ook van 13.30 tot 15.30 uur. Tot en met 27 december.

Paul Haimon, pseudoniem van Leo Cornelis Willem Laugs, werd tachtig jaar geleden geboren in Ohé en Laak. Haimon, die als kunstredacteur aan het Limburgs Dagblad verbonden was, woont en werkt al jaren in Mheer, gemeente Margraten.
De expositie geeft een overzicht van het letterkundig en journalistieke oeuvre van Haimon, terwijl daarnaast een twintigtal schilderijen worden geëxposeerd.

puzzel

cryptogram

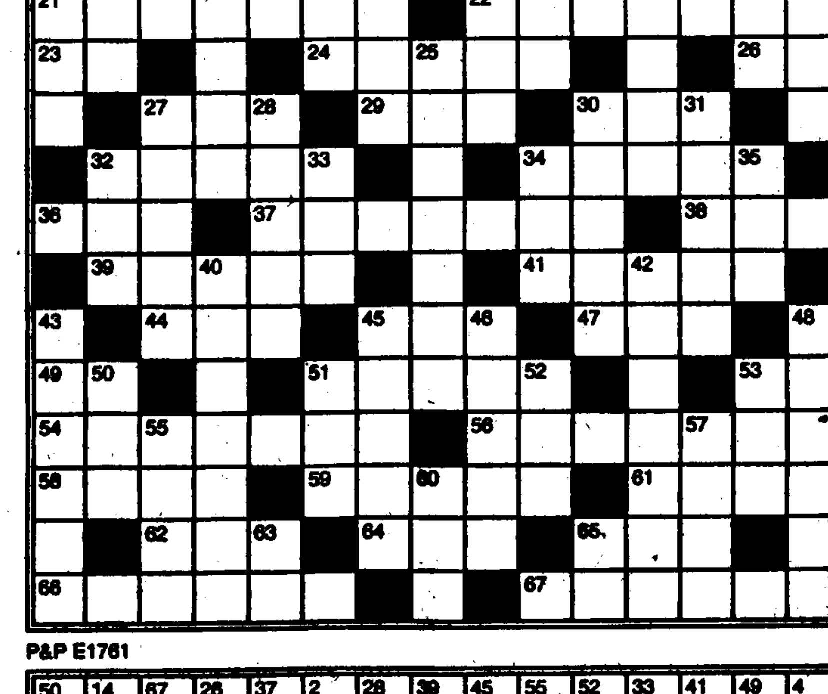


P&P 8101

HORIZONTAAL: 1 Iets nieuws van twee omroepen (4); 7 Druk bij de krant (4); 8 Trendsetters in de keuken (11); 11 Ouderdomsvoorziening (14); 13 Vorstelijke plaats (5); 14 Een tijd in de diepte (7); 15 Hoe Duits is welke persoon? (3); 16 Marjolein is wild en kruidig (5); 17 Glas water (4); 18 Windrijm (8); 20 Geef de stromen toe (5).

VERTIKAAL: 2 Teveel verdiend in de plaats (8); 3 Na de volgende zijweg is de veiling (6); 4 Met meerderheid van stemmen bereikte hij de meerderjarigheid (10); 5 Verliest haar blad (8); 6 Draait vlug omhoog (10); 9 Maal en keer, 't zijn raadsels (12); 10 Drankje dat uit graan is gemaakt? (7); 12 Die letter is een pré voor de olifant (5); 19 In Friesland vond Frans 't niets (4).

kruiswoordraadsel



P&P E1761

50	14	67	26	37	2	28	39	45	55	52	33	41	49	4

Welk winwoord komt er in het balkje?

HORIZONTAAL: 1 kleur; 6 bioscooprang; 11 uitlooppunt; 12 café; 14 niet grof; 15 sport; 17 uiterton; 19 plattelandsgemeente; 21 knaagdier; 22 papegaai; 23 voorz.; 24 bedrijver; 26 oude lengtemaat; 27 stap; 29 visgerei; 30 werktuig; 32 gesloten kring; 34 beroep; 36 mannetjesbij; 37 geheel; 38 amfibie; 39 riv. in Italië; 41 oude vlaktemaat; 44 woonschip; 45 snelle loop; 47 dwaas; 49 dieregeluid; 51 hoofddeksel; 53 bevestiging; 54 beroepswerkzaamheid; 56 ploegleider; 58 Turkse munt; 59 krijgsmacht; 61 vruchtbare plek; 62 mak; 64 duivenhok; 65 stoot; 66 kwaadsprekerij; 67 wildpad.

VERTIKAAL: 1 hoogdravendheid; 2 lof; 3 ophef; 4 landbouwwerktuig; 5 ambacht; 7 klaar; 8 passief; 9 gewonden bundel; 10 stad in Italië; 12 houten loods; 13 kwajongen; 16 mnl. dier; 17 slaapplaats; 18 grappenbaker; 20 landmaat; 25 familielid; 27 verworpeling; 28 hoofddeksel; 30 lengtemaat; 31 eetgerei; 32 huisdier; 33 alvorens; 34 jong varken; 35 knaagdier; 40 soort stof; 42 zeeman; 43 metalen mof; 45 projectiel; 46 mist; 48 specerij; 50 papegaai; 51 hakwerktuig; 52 insekt; 53 kledingstuk; 55 geneesheer; 57 muziekstuk; 60 kreet; 63 pers. vnw.; 65 onmeetbaar getal.

oplossing gisteren

OPLOSSING E 1502
HORIZONTAAL: 1 fret; 4 vlak; 7 ree; 8 wol; 10 run; 12 roe; 13 peper; 15 som; 17 wak; 18 meester; 20 kap; 22 ik; 23 mat; 24 kim; 26 la; 27 hak; 38 dek; 29 bat; 31 gier; 35 zwak; 37 emotie; 38 ijsbeer; 39 vrek; 41 leek; 43 lijk; 45 lui; 46 eed; 47 en; 49 non; 51 ben; 52 fa; 53 sec.; 55 pienter; 58 til; 59 keg; 61 steel; 62 tin; 63 lek; 65 els; 66 dop; 67 kam; 68 trijp.

VERTIKAAL: 1 fee; 2 re; 3 twe[...] vlet; 5 ar; 6 kus; 7 rok; 9 opete[...] nok; 12 rak; 13 pet; 14 rek; 16 ma[...] wilg; 18 mak; 19 rib; 21 pauk; 23 [...] rokijn; 25 mazelen; 27 hemel[...] tweed; 32 ler; 33 uil; 34 esp; 36 [...] 39 vies; 40 tunnel; 42 kwal; 44 ko[...] eer; 48 nek; 50 nis; 51 bel; 52 Fi[...] cel; 56 eten; 57 test; 58 tip; 60 gek[...] top; 64 ka; 66 dij.

Winwoord: INHAALMANOEUV[...]

UITGEVERSMAATSCHAPPIJ
Limburgs Dagblad B.V.

Directie: [illegible]
Hoofdkantoor: In de Cramer 37, 6411 RS Heerlen
Telefoon: [illegible]
Fax: [illegible]
Bankrelaties: [illegible]
Rayonkantoren: [illegible]
Abonnementsprijzen: [illegible]

de pottenproever



(C) Standaard Uitgeverij Antwerpen

recept

Vleesfondue

DOOR HUUB MEIJER

Geschikte vleessoorten zijn; varkensvlees: hamlapjes, haasje, fricandeau, oester, schnitzel en gehakt.
Rund/paardevlees: biefstuk, bieflapje, rosbief, ossehaas, tartaar, gehakt.
Kalfsvlees: lapjes, schnitzel, oester, haas en gehakt.
Lamsvlees: filet, lamslapjes van de bout en gehakt.

Het vlees wordt in blokjes van 1-2 cm dik gesneden. Van gehakt of tartaar worden balletjes gemaakt. Eenvoudiger is het een kant-en-klare fondueschotel bij de slager te bestellen.

Lekker met: stukjes paprika, uien, geblancheerde champignons, diverse soorten sla en rauwkost, stokbrood, gepofte aardappels, kruidenboter en diverse kant-en-klare sausjes.

TIPS: Gebruik bij voorkeur zonnebloem- of maisolie. Bak niet te veel vlees tegelijk anders koelt de olie te snel af. Temperatuur olie controleren door er stukje brood in te doen; olie die dan bruist is heet genoeg. Leg onbereid vlees op aparte schaal.

Vrachtwagens mogen in toekomst niet harder dan 70 km

Autorijden fors duurder

DOOR PIET ARP

DEN HAAG – Om de uitstoot van de verzurende stikstofoxide (NOx) te verminderen zal het autoverkeer teruggedrongen moeten worden. Om dit te bereiken zal het autorijden fors duurder worden gemaakt. Vooral het vrachtverkeer over de weg zal fors moeten bijdragen om een vermindering van schadelijke uitlaatgassen te bereiken. Dit blijkt uit het nog vertrouwelijke ontwerp Nationaal Milieubeleidsplan Plus (NMP) dat binnenkort openbaar wordt gemaakt.

Extra maatregelen zijn nodig om de milieudoelstellingen van het Nationaal Milieubeleidsplan Plus (NMP) te halen. Het autorijden wordt stapsgewijs door een aanzienlijke verhoging van de benzine-accijns duurder gemaakt. In het jaar 2000 moet brandstof 60 procent duurder zijn dan in 1986, aldus NMP-2.

Daarna volgt nog een verhoging met twee kwartjes. Automolisten kunnen over twee tot drie jaar rekenen op invoering van het spitsvignet, in samenhang met rekeningrijden. De maximumsnelheden op de hoofdwegen worden verder beperkt, voor vrachtverkeer zou dat geleidelijk op 70 kilometer per uur komen.

Overwogen wordt een snelheidsbeperker in personenauto's aan te brengen. Nieuwe wagens worden, als daarover internationaal afspraken komen, minder snel. Tevens verschijnt de racewacht op de snelweg, net als de afgelopen jaren in steden de parkeerwacht voor foutparkeerders. Overtreders worden direct bekeurd. Nieuwe auto's moeten over een paar jaar veel stiller zijn, ze worden periodiek aan een milieukeur onderworpen.

Ondanks dat het Nederlandse vrachtwagenpark inmiddels het modernste is van Europa, blijft de uitstoot van NOx veel te hoog, vooral ook door de verwachte verdubbeling van het aantal voertuigen. De motoren moeten tot 2010 nog veel schoner worden.

Extra geld voor aanleg Betuwelijn

DEN HAAG – Het kabinet trekt op zijn minst 525 miljoen extra uit voor de aanleg van de Betuwelijn. Na 1995 komt daar waarschijnlijk nog 225 miljoen bij. Dat blijkt uit een brief van minister Maij-Weggen (Verkeer en Waterstaat) aan de Tweede Kamer. De extra miljoenen zijn bedoeld om de overlast van de nieuwe goederenspoorlijn voor natuur en omwonenden zoveel mogelijk te beperken. De Tweede Kamer had om een miljard aan extra gevraagd.

Volgens premier Lubbers geeft het kabinet met dit besluit uitvoering aan de wensen van de Tweede Kamer. „Het is iets aangepast, maar het hart van de moties van het parlement wordt niet aangetast."

De overlast van de nieuwe spoorlijn bij Barendrecht denkt het kabinet te kunnen beperken door alle sporen te overkappen. Dat is iets goedkoper dan een verdiepte ligging, waar de Tweede Kamer om had gevraagd. De geluidsnorm wordt, conform de wens van het parlement, aangescherpt van 60 decibel naar 60 naar 57. Maij-Weggen verwacht dat voor 100 mijoen te kunnen realiseren. Ook met Zevenaar heeft de minister overeenstemming bereikt over aanpassing van de lijn door een verdiepte ligging en overkapping.

Het kabinet betaalt deze meest urgente voorzieningen voor een bedrag van 525 miljoen uit een reserve-potje dat Maij-Weggen heeft voor het opvangen van tegenvallers bij de private financiering van publieke werken. „Een solide financiering," vindt Lubbers.

Mochten private ondernemers plotseling veel minder bereid zijn hun geld te steken in publieke werken dan de verwachting is, 'dan zal uiteraard een heroverweging plaatsvinden', schrijft Maij-Weggen.

De andere (zeven) wensen van de Tweede Kamer vindt Lubbers, 'minder urgent. Maar daarvan hebben we toch ook gezegd: ja, doen'. Deze (kleinere) aanpassingen kunnen betaald worden door andere grote investeringen ietwat te vertragen. Op die manier denkt het kabinet de Rotterdamse wijk Pendrecht te kunnen ontzien, de geluidsoverlast bij Gorinchem/Tiel te kunnen terugdringen en de lijn langs het Pannerdenschkanaal verdiept aan te leggen.

Met de Betuwelijn is een uitgave gemoeid van 6,2 miljard gulden. Daar komt nu dus 750 miljoen bij.

Premier Lubbers: PvdA begrijpt het eindelijk

Gemeenten bepalen hoogte van bijstand

Van onze parlementaire redactie

DEN HAAG – De gemeenten bepalen straks de hoogte van de bijstandsuitkering. Dat blijkt uit een brief van staatssecretaris Wallage (Sociale Zaken) over de nieuwe Bijstandswet en de toelichting die premier Lubbers daar gisteravond op gaf. Lubbers: „Ik denk dat de PvdA-fractie het nu eindelijk begrijpt."

De oppositie had deze week om de brief gevraagd, nadat PvdA en CDA de kabinetsplannen over de bijstand verschillend uitlegden. Het kabinet verlaagt de landelijke bijstandsnormen tot 50 procent van het minimumloon, waarbij gemeenten de mogelijkheid krijgen een toeslag te verstrekken. Het CDA wees erop dat de gemeenten de hoogte van die toeslag vaststellen. Volgens de PvdA zou de 'echte alleenstaande' de wettelijk garantie hebben er niet op achteruit te gaan.

Uit de brief van Wallage blijkt dat het CDA gelijk krijgt. De staatssecretaris schrijft dat de maximale toeslag van 20 procent alleen verkregen wordt als 'naar het oordeel van de gemeenten, er inderdaad geen mogelijkheid is de kosten met een ander te delen en men werkelijk alleen woont'. Is de gemeente daar niet van overtuigd, dan krijgt de bijstandsaanvrager een lagere toeslag. De gemeenten moeten de voorwaarden voor de toeslagen vastleggen in een verordening.

Lubbers benadrukte dat deze verordening 'betrekkelijk ruimmazig' zal zijn. Daarmee wil het kabinet gemeenten de maximale vrijheid geven. Lubbers sloot niet uit dat een gemeente straks een bijstandsaanvrager verplicht te verhuizen om zo zijn kosten (en daarmee de toeslag) te drukken. Daarnaast kan de gemeente altijd in bijzondere omstandigheden afwijken van haar verordening en een lagere toeslag toekennen. Daarbij gaat het onder meer om krakers en schoolverlaters.

Volgens Lubbers heeft het kabinet nooit de bedoeling gehad de toeslagen wettelijk te verankeren. De PvdA heeft hier steeds op aangedrongen en zag met de kabinetsplannen haar gelijk behaald. „Een misverstand," meent Lubbers. Hij zei dat bepaalde PvdA'ers, waaronder fractievoorzitter Wöltgens, een wettelijke garantie te zwaar benadrukt hebben. Lubbers denkt dat de PvdA nu beter weet door de uitlegbrief van Wallage.

Uit de reactie van PvdA-woordvoerster Vliegenthart blijkt dat dit niet het geval is. De PvdA meent nog steeds dat het kabinet de maximale toeslag voor 'echte alleenstaanden' wettelijk heeft gegarandeerd. De uitspraak van Lubbers dat haar fractie nu beter moet weten, betitelt Vliegenthart als 'onzin'.

De oppositie ziet af van een spoeddebat over de kwestie, laat VVD-woordvoerder Linschoten weten. Hij zegt blij te zijn dat het CDA gelijk heeft gekregen.

Politiek kwartet



● *Zwaar politiek geschut was gisteren aanwezig bij een discussie-avond in kasteel Oud Wassenaar over de bijdrage van de politiek aan een betere kwaliteit van het Nederlands bedrijfsleven. Op de foto de fractieleiders van de vier grootste politieke partijen in de Tweede Kamer, nog vrolijk lachend voordat ze elkaar in de haren vlogen. V.l.n.r. Hans van Mierlo van D66, Frits Bolkestein van de VVD, Elco Brinkman van het CDA en Thijs Wöltgens van de PvdA.* Foto: ANP.

Joodse kolonisten schieten in wilde weg op Palestijnen

HEBRON/GAZA - Ongeveer tien joodse kolonisten hebben gisteren in Hebron op de Westelijke Jordaanoever in het wilde weg het vuur geopend op de Palestijnse inwoners van de stad, hun auto's en hun huizen. Drie Palestijnen raakten gewond door kogels van kolonisten en het Israëlische leger. Eén gewonde is er slecht aan toe.

Het was de tweede opeenvolgende dag van acties van kolonisten in Hebron. De aanvallen begonnen nadat Palestijnen de auto van één van hun leiders met stenen hadden bekogeld. Het leger dat de kolonisten niet tegenhield, opende samen met hen gericht het vuur op een menigte Palestijnen toen die met stenen begon te gooien. Daarbij vielen de drie gewonden.

De rellen in Hebron begonnen donderdag nadat een dag tevoren leden van de fundamentalistische Hamasbeweging twee Israëli's op de Westoever hadden doodgeschoten. Hamas probeert met geweld de afspraken teniet te doen die de Israëlische regering en de Palestijnse Bevrijdingsorganisatie (PLO) hebben gemaakt over zelfbestuur in de Gazastrook en de stad Jericho op de westelijke oever van de Jordaan.

In Hebron wonen enkele honderden zeer militante kolonisten temidden van zo'n 100.000 Palestijnen. Het is de enige stad op de Westelijke Jordaanoever waar dat het geval is. De overigen, ruim 100.000, wonen in zwaar bewaakte enclaves tussen de ongeveer twee miljoen Palestijnen op de Westoever en in de Gazastrook.

Israël liet gisteren een activist van Fatah, de grootste stroming binnen de PLO, gaan die zijn gevangenisstraf van 20 jaar bijna had uitgegezeten. Hisham Abd al-Razek verliet zijn cel in Gaza-stad na precies 19 jaar en acht maanden. De vrijlating is een nieuw gebaar van de Israëli's om de onrust in de

Zie verder pagina 22

● **Israël niet blij met bezoek VS-minister**

Iers ongenoegen bij topoverleg

DUBLIN - De premiers van Groot Brittannië en Ierland, John Major en Albert Reynolds, zijn gisteren begonnen aan een serie besprekingen over de Noordierse kwestie. Premier Major arriveerde gistermiddag in de Ierse hoofdstad, waar niet verholen wordt dat de toegegeven Britse geheime contacten met het Ierse Republikeinse Leger (IRA) er zeer slecht gevallen zijn.

Major vloog met zijn ministers van Buitenlandse Zaken en Noordierse aangelegenheden, Douglas Hurd en Sir Patrick Mayhew, per helikopter naar 'Dublin Castle', van waar de Britten tot in de twintiger jaren van deze eeuw heel Ierland bestuurden.

Geïrriteerd

Uit Ierse regeringsbronnen werd vernomen dat Dublin geïrriteerd is enerzijds over de geheime contacten tussen Londen en de politieke arm van de IRA, de Sinn Fein, en anderzijds over het dralen van de Britse regering om consequenties te verbinden aan een zes maanden oude Brits-Ierse intentieverklaring voor het arrangeren van een staakt-het-vuren.

Contacten

De Ieren zijn ook geërgerd over het feit dat de geheime contacten plaats vonden terwijl de Britten gesprekken met de Ierse regering voerden over Noord-Ierland en de Ierse autoriteiten hiervan niet op de hoogte brachten. Bovendien hebben de Britten een vredesvoorstel van de gematigde Sociaal-Democratische Arbeiderspartij en de Sinn Fein verworpen, met als argument dat de politieke arm van de IRA er bij betrokken was. Premier Reynolds wil van Major zekerheid dat het Britse solo-overleg met de IRA voorbij is.

Londen wil onder meer dat Ierland zijn grondwet wijzigt, waarin Noord-Ierland als deel van de republiek wordt opgeëist, maar de Ieren denken daar niet over zo lang er geen duidelijke overeenstemming over de toekomst van de omstreden provincie bestaat.

Instemming

Major wil vermijden de protestantse meerderheid in Noord-Ierland tegen zich in het harnas te jagen. Hij bevestigde nogmaals voor het topoverleg dat geen enkele grondwettelijke wijziging van Noord-Ierland mogelijk is zonder uitdrukkelijke instemming van de Noordierse bevolking. De protestantse leider Ian Paisley waarschuwde gisteren tegen een golf van geweld wanneer het Verenigd Koninkrijk de band met Noord-Ierland zou opzeggen.

Kantongerechten gaan verdwijnen

DEN HAAG - De kantongerechten in Sittard en Boxmeer worden opgeheven. Ze vallen onder de achttien kantongerechten die per 1 juli 1996 of 1 januari 1997 gaan verdwijnen als gevolg van een herorganisatie bij Justitie. Tegelijkertijd zullen 24 nevenlokaties voor rechtbanken nieuwe stijl moeten gaan werken. Daarvoor worden ook Heerlen en Venlo als vestigingsplaats genoemd. In een brief aan de Tweede Kamer heeft minister Hirsch Ballin van Justitie gisteren de op te heffen plaatsen en de nevenlokaties aangewezen.

Verdachte incest-zaak Epe vrij

DEN HAAG – De politie in Epe heeft de 30-jarige man, die maandag werd aangehouden wegens verkrachting en ontucht met minderjarigen in de Eper incest-affaire, op vrije voeten gesteld. De man blijft verdacht.

Volgens woordvoerder B. Top van de politie in Epe, moet de officier van justitie in Zutphen nog een beslissing nemen over vervolging van de man. De zes belangrijkste verdachten in de Eper zaak verschijnen medio januari voor de rechter in Zutphen, zij zitten allen vast. In totaal drie verdachten zijn op vrije voeten gesteld.

Sinds woensdag is het onderzoek in de geruchtmakende zaak officieel gesloten. Het negen man tellende recherche-team is ontbonden, maar dat betekent niet dat de rechercheurs zich nu alweer met andere zaken bezig houden. Drie man leggen de laatste hand aan de administratieve afhandeling van de omvangrijke zaak, zoals registratie van in beslag genomen voorwerpen. Daarnaast 'vertalen' zij de psychologische en medische rapporten van de getuigen/deskundigen in voor justitie bruikbaar materiaal.

Twee politieagenten - 'het verhoorkoppel' - worden achter de hand gehouden om zo nodig, in opdracht van justitie getuigen of verdachten te verhoren of te horen. De vier andere leden van het team zijn met vakantie gegaan.

Diana beperkt publiek optreden

LONDEN - Prinses Diana, de echtgenote van de Britse troonopvolger prins Charles, zal veel minder vaak in het openbaar verschijnen. 'Lady Di' moest haar tranen bedwingen toen zij dit gisteren tijdens een liefdadigheidslunch in Londen bekendmaakte.

De reden voor haar stap is dat zij er genoeg van heeft dat de Britse media doorgaan met haar leven onder een vergrootglas te leggen. De aandacht van de pers is de afgelopen jaren zo groot geworden dat zij daar niet langer tegen bestand is, aldus de 32-jarige prinses die gescheiden leeft van haar echtgenoot.

De publikatie van foto's die in het geheim van Diana in een fitnessstudio waren gemaakt, zouden voor haar de druppel zijn geweest die de emmer deed overlopen.

punt uit

● Ontslag

Oudere werknemers worden beter beschermd bij gedwongen ontslag. Het kabinet maakt per 1 januari een eind aan de regeling dat werknemers van 55 jaar en ouder bij inkrimping van het bedrijf er het eerst uitvliegen. Premier Lubbers zei dat gisteren na afloop van de ministerraad.

● Schippers

Het overleg over de problemen in de binnenvaart zit weer muurvast. Bemiddelaar W. Albeda slaagde er gisteren in Breda niet in het Belgische chemiebedrijf Tessenderlo ervan te weerhouden het vervoer van 400.000 ton zout van Akzo buiten de schippersbeurs (de toerbeurt Noord-Zuid) om te regelen. Albeda wil volgende week donderdag een spoedberaad houden met alle partijen en de verantwoordelijk minister Maij (Verkeer).

● Olvarit

De Keuringsdienst van Waren wordt niet langer betrokken in het gerechtelijk vooronderzoek naar de vergiftiging van potjes Olvarit babyvoeding. Er zijn volgens justitie geen aanwijzingen voor bewuste misleiding.

● Slachtoffers

Ruim 60 procent van de verkeersslachtoffers en hun familieden in Europa gaan er na het ongeval blijvend financieel op achteruit. Dat blijkt uit een onderzoek van de in 1991 opgerichte Europese organisatie FEVR. In ons land werkten de ANWB en de Landelijke Organisatie Slachtofferhulp (LOS) eraan mee.

● Greenpeace

Greenpeace mag niet langer actie voeren bij het chemieconcern Akzo Chemicals in Rotterdam-Botlek. De president van de rechtbank in Rotterdam heeft dit gisteren bepaald in het kort geding dat Akzo tegen de milieu-organisatie had aangespannen. De rechter heeft bovendien een dwangsom opgelegd van 50.000 gulden voor elke actie die Greenpeace in de toekomst bij Akzo voert. Het maximum van de dwangsom heeft hij vastgesteld op 100.000 gulden per dag.

● Verdachten

Justitie in Rotterdam heeft in de eerste tien maanden van dit jaar zevenhonderd verdachten naar huis gestuurd wegens cellentekort. Dat zijn er tweehonderd meer dan in het hele vorige jaar. Het gaat hierbij om de zogeheten 'preventief gehechten', mensen die nog niet voor de rechter zijn veroordeeld. Volgens Justitie in Rotterdam gaat het in meerderheid om lichtere misdrijven, zoals autokraken en inbraken in woningen.

● Eerherstel

De Nederlandse Spoorwegen hebben besloten Frans Boersma, de machinist van de trein die een jaar gelden bij Hoofddorp ontspoorde, te rehabiliteren. Boersma was na het ongeluk ontheven uit zijn functie en ingedeeld in een lagere salarisgroep. Hij mag nu weer op de trein en krijgt met terugwerkende kracht zijn oude salaris terug.

● Ontsnapt

Een 24-jarige gevangene uit Elst heeft gistermiddag de benen genomen, toen hij uit een arrestantenwagen stapte. De man was met nog vier verdachten onderweg van het huis van bewaring De Grittenborgh in Hoogeveen naar het Gerechtshof in Arnhem. Een van de gedetineerden moest worden berecht in Almelo. Omdat de wagen waarmee de gevangenen werd vervoerd pech met de verlichting kreeg, werd besloten in Almelo het euvel op te lossen. Alle arrestanten moesten zolang in de cel van de Arrondissementsrechtbank worden opgesloten.

● Bellen

Bellen vanuit de trein wordt opnieuw mogelijk. PTT Telecom brengt in de loop van volgend jaar in 80 intercity-treinen op drukke routes in ons land kaart-telefoons aan. Die werken niet alleen op de gewone telefoonkaarten, maar ook op credit cards.

Limburgs Dagblad piccolo's

In de Cramer 37, Heerlen
Postbus 3100, 6401 DP Heerlen
Postbank: 1035109
Bank: ABN-AMRO 57.75.35.935
Fax: 045-739204 of 739364

Piccolo's
Over 1 kolom, in kleine letters met één woord in hoofdletters. Minimumhoogte: 10 millimeter. Prijs per millimeter hoogte: ƒ 1,35.
Afwijkende tarieven voor rubrieken Proficiat en Vermist/Gevonden ƒ 1,20 per mm, Onroerend Goed en Bedrijven Transakties ƒ 1,85.

Reuzepiccolo's
Over 1 of 2 kolommen, in 4 mogelijke lettergrootten met minimaal één woord in grotere letter (14-punts). Minimumhoogte: 10 millimeter. Foto's, logo's en illustraties zijn mogelijk. Prijs per millimeter hoogte per kolom: ƒ 1,85.
Advertenties onder nummer: ƒ 7,50.
Bewijsnummers op aanvraag: ƒ 4,75.

Prijzen zijn exclusief 17,5% BTW. Betaling contant of met de acceptgirokaart die u wordt toegezonden.

Enkele rubrieken UITSLUITEND à contant en met legitimatie.

Telefonisch opgeven
045-719966
Maandag t/m vrijdag 8.30-17.00 uur. Opgave - in de regel - tot 12.00 uur daags voor plaatsing.

Schriftelijk opgeven
Opgave via de 1e post daags voor plaatsing.

Persoonlijk opgeven
Via de balie van onze kantoren maandag t/m vrijdag 8.30-17.00 uur. Voor plaatsing op zaterdag en maandag geldt vrijdag 11.00 uur.

Wij kunnen geen enkele aansprakelijkheid aanvaarden voor schade van welke aard dan ook, ontstaan door niet, niet tijdig of onjuist plaatsen van advertenties.

Het Limburgs Dagblad wordt dagelijks gelezen door bijna 250.000 personen van 13 jaar en ouder.
(Bron: Cebuco Summo Scanner)

Hoge beloning!
Voor aanwijzingen tot het terugverkrijgen van onderstaande goederen, sieraden en/of oplossing van dit misdrijf. Op maandagavond 29 nov. '93 plm 19.40 uur werd ontvreemd in de woning Tiendstr. 7 te Nuth, o.a NL postzegelverzameling van 1965 tot 1993; verschillende NL munten; moeders sieraden; Video merk Sharp; div. nwe Philips huish.artikelen. Telef. reacties; 045-244947 of 243730.

PALMA Palace, Heerlen, vrijdag 19 nov. jl. donker (Tina Turner), ik bril, miste je in de bluesband, vond je heel leuk, tel. 030-886371.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Verloren: Margraten, omgev. manège, gouden KETTING, naam Angelique. Teg. belon. terugbez.: 045-220073.

ADMINISTRATIE-, ADVIES- EN BELASTINGBUREAU
- Totale verzorging van boekhoudingen
- Verzorging omzetbelasting
- Personeel- en loonadministratie
- Behartiging fiskale belangen
- Bedrijfseconomische begeleiding
- Tussentijdse bedrijfsresultaten
Achterstanden geen probleem.

Accountancy Leo Ummelen
Teggert 55, 6367 XL Voerendaal. Tel. 045-750544.

Heeft U bewijzen nodig. Bel dan 045-453878

Detective-buro Eurode
Voor binnen- en buitenland, bedrijven en particulieren.

Dames- en heren (kapster) HAARVERZORGING aan huis, bij minder-validen. Telefoon 045-411615.

KLUSSENBEDRIJF kan nog werk aannemen. Bel voor vrijblijvende offerte. Telefoon 045-726372.

Diversen personeel

Gevraagd in onderaanneming:
c.v. ketelpoetsers m/v
Grote series!
Br.o.nr. B-04903, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Dierenarts-assistente
part-time, ervaring in omgang met honden, katten en paarden vereist. Schriftelijke sollicitaties aan: Dierenkliniek PIJLS, Postbus 43, 6160 AA Geleen.

Snelgroeiend Amerikaans bedrijf zoekt medewerkers voor
multi-level marketing.
Bel maandag t/m zaterdag, ☎ 043-644202.

De grootste diepvriesthuisdienst van Europa, zoekt voor directe indiensttreding:
acquisiteurs
Wij vragen:
- doorzettingsvermogen
- graag omgaan met andere mensen.
Wij bieden:
- basissalaris + provisie
- onkostenvergoeding.
- opleiding in eigen bedrijf
Voor meer informatie kunt U vanaf maandag 6 dec. a.s. vanaf 09.00 u., kontakt opnemen met Bofrost*, dhr. Schaller, tel. 04760-77944.

Adia Keser uitzendburo heeft per direct werk voor:
inpaksters
Voor een produktiebedrijf in Landgraaf. De werkzaamheden zijn gemiddeld tussen de 25 en 40 uur per week en worden verricht in dagdienst. Wij zoeken stressbestendige vrouwelijke kandidaten in de leeftijd van 18 tot 40 jaar. In verband met ligging van het bedrijf is eigen vervoer een pre. Deze baan is van lange duur

Interesse? Neem voor meer informatie contact op met Miriam Kuiper van onze vestiging in Heerlen.
Heerlen, Dr. Poelsstraat 16, ☎ 045-713120
Hoensbroek, Kouvenderstraat 81, ☎ 045-231680
Kerkrade, Hoofdstraat 39, ☎ 045-463700.

ADIA KESER
UITZENDBURO

Duits bedrijf in het verzekeringswezen zoekt gemotiveerde binnendienst MEDEWERKERS om ons team uit te breiden. Het betreft een bijverdienste met evt. doorgroeimogelijkheden tot hoofdberoep. Interne opleiding, geen ervaring vereist. Telefonische reakties, zaterdag 10.00-13.00 uur: tel. 09-49.240518025.

Wij verkopen ONDERHOUDSPRODUKTEN in Vlaams België. Wij vragen nog enkele personen die ambitie hebben in de verkoop. Geen enkele investering. Opleiding in bedrijf. Gratis vervoer. Leeftijd tot 60 jaar. Inl. tussen 10.00 uur en 15.00 uur 045-212133.

[illegible] zoekt SCHOLIERE voor 1 middag/avond p. wk. ☎ 045-352044.

Gezocht lieve OPPAS (niet-roker) voor dochter 3 jaar, 2 dagen per week. Br.o.nr. B-04910, Limb. Dagbl., Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Gevraagd: PC-BEZITTERS, die willen bijverdienen m.b.v. hun PC: Stuur ƒ 10,- naar Vallis Promotion, Postbus 28, 6290 AA Vaals en u ontvangt een info met 3,5" software.

Gevraagd STUCADOOR. Telefoon: 045-241588.

Ervaren DISC-JOCKEY gevr., vanaf 23 jaar, voor vrijdag- en zaterdagavond. Tel. 045-222250 of 723100.

Met spoed gevraagd callanetics- en AEROBIC-INSTRUCTRICE (c.q. in opl. hiervoor), [illegible] ater van de fitnessruimte in overleg. Tel. 046-370651.

Bouwvak personeel

Aannemersbedr. Frenken GmbH vraagt voor langdurige projecten in Duitsland erv. ploegen: METSELAARS, ijzervlechters en betontimmerlieden. Goede sociale voorzieningen en hoog loon. Inl. tel. 04406-42592.

Bouwbedrijf vraagt voor maandag METSELAARS (Dld). Tel. 045-254781.

Fa. WGW-Bouw. Voor direct gevraagd voor Duitsland METSELAARS/betontimmerlieden. Ook colonnes. 045-231336/230477. Hommerterweg 77, Hoensbroek.

Wolf Europabouw vraagt voor langdurige projecten in Duitsland erv. BETONTIMMERLIEDEN. ☎ 04499-4899. Na 13.00 u. 04499-4479.

Chauffeurs

PTC-Tax vraagt nette part-time CHAUFFEURS met enige kennis van omg. Heerlen. Soll. tijdens kant.uren na tel. afspr. 045-222222.

Part-time CHAUFFEURS gevraagd. Tev. telefoniste. Aanmelden na 18.00 uur Hatax, Keekstr. 46, Heerlen.

Horeca personeel

Gezocht wordt
dame in bezit van horecapapieren
omgeving Heerlen. Br.o.nr. B-04922, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Gevraagd voor de bediening in een
Bistro-Restaurant
datum 12-01-1994.
Ervaring gewenst;
goed loon, kost en inwoning.
Sollicitaties met recente pasfoto aan: Fam. Nelissen, Hostellerie des Remparts, Postbus 15, L-9401 Vianden. (Luxemburg). Voor meer informatie ☎ 09-35.284574.

PIZZA HUT vraagt enth. medewerkers m/v, leeft. 18 jr. voor zaal/keukenwerkzaamh. Werktijden: ma. t/m vr. 10.00 tot 15.00 uur. Tevens zoeken wij nog medewerkers voor in de avonduren en weekend. Heb je interesse? Bel dan tussen 10.00 en 20.00 uur 045-715544.

Gevr. ervaren FRITUREHULP voor december en januari. Na tel. afspraak 045-321988 of 045-425634.

Gevr. ervaren FRITUREHULP, ook weekend, geen zwart-werk. ☎ 045-214039.

FRITUREHULP gevraagd, omgeving Geleen. Tel. 04492-5199 of 046-377546.

Gevr. jonge zelfst. ervaren BUFFETBEDIENDE m/v, leeft. plm. 30 jr. voor gezellig dorpscafé, min. 8 uur per week. Br.o.nr. B-04904, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Huishoudelijk personeel/Oppas

zoekt u werk als KINDEROPPAS? Voor meer informatie bel 04492-6115.

BABYSIT gevraagd voor 1 kind (3 jaar), plm 20 uur per week, goede betaling. Tel. 045-710761.

Gevr. OPPAS voor plm. 10 uur p/w. Moet niet roken, onafhankelijk, liefdevol en betrouwbaar zijn. 045-324257 of antwoordapp.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Technisch personeel

Borghans & Zn. B.V.
Een vleesverwerkend bedrijf te Nuth,
zoekt
een ervaren onderhoudsmonteur
een leerling onderhoudsmonteur
Vereisten: Minimaal LTS electro,
eventueel aangevuld met VEV diploma's.
Kennis van pneumatiek en hydrauliek is gewenst.
Kandidaat moet de bereidheid hebben om naast de electrotechnische werkzaamheden ook mechanisch onderhoud te verrichten.
Uw sollicitatie zien wij graag tegemoet tijdens de kantooruren van 9.00-18.00 uur: telef. 045-242100.
Na kantoortijd of in het weekend:
telef. 04750-18327 (dhr. Kersten).
BORGHANS & ZN. BV, Horselstraat 4, 6361 HC Nuth.

Winkelpersoneel

D.A. drogisterij vraagt voor a.s. 1 jan. vriendelijke full-time MEDEWERKER m/v, liefst met ervaring of part-time [illegible] Br.o.nr. B-04928, L.D., P.b. 2610, 6401 DC Heerlen.

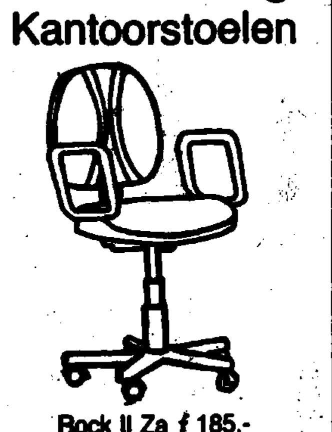
Nette ervaren VERKOOPSTER gevraagd voor onze slagerij voor 3 dagen per week. Fa. [illegible] Kapell. [illegible] tard. Telefoon 046-512197.

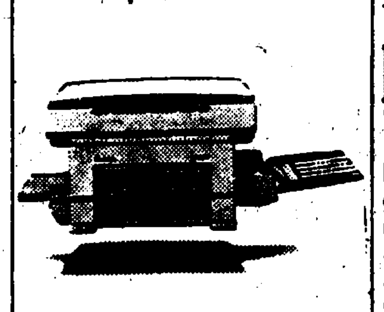
Kantoor

Kantoormeubelen
TEGEN GROOTHANDELSPRIJZEN
NIEUW: grote partijen kantoor- en directiemeubelen van zeer hoge kwaliteit en tegen zeer scherpe prijzen o.a. brandkasten, dossierkasten, tekentafels, flip-overs, whiteborden enz. enz.
NERGENS GOEDKOPER !!!
Inruil inventaris: palletstelling, magazijnstelling, burokasten, burostoelen, buro's enz. enz. Alles tegen kostprijs.
ALLES UIT VOORRAAD !!!
Voor de goedkoopste met de meeste service naar de grootste van Zuid-Nederland: Rockmart KANTOORMEUBELEN. Kissel 46a, Heerlen. ☎ 045-723142, geopend van ma. t/m vr. 09.00-18.00 uur, za. 10.00-16.00 uur.

Te koop gevraagd:
Administratiekantoor
Gelegen in de provincie Limburg, werkzaam ten behoeve van het Midden- en Kleinbedrijf.
Elke vorm van overname is bespreekbaar.
ACCOUNTANCY LEO UMMELEN
Teggert 55, 6367 XL Voerendaal. Tel. 045-750544.

Copieerapparaten v.a. ƒ 500,-
Tevens ook verkoop van Type-machines, Rekenmachines, Kasregisters, Telefax. Eigen service-dienst.
Spoor kantoormachines, Bocholtz. Telef. 045-443961.

Aanbieding Kantoorstoelen

Rock II Za ƒ 185,-
Armleggers ƒ 50,-
Steeds 5000 stuks op voorraad, tegen fabrieksprijzen
Rockmart
kantoormeubelen
Kissel 46a, Heerlen.

Sharp Kopieermachines

Kunt U al huren vanaf ƒ 39,- per mnd. excl. 17,5% BTW. Na afloop van huurperiode is machine eigendom.
Keller kant.ma.
Economiestr. 39,
Hoensbroek. ☎ 045-237356.

Medisch pers.

Gevr. part-time TANDARTS-ASSISTENTE voor 2 à 3 halve dagen p.wk., later evt. 5 halve dagen. Assistente-dipl. of HAVO vereist. Schrift. sollicitatie: R. Derichs, Wannerstr. 24, 6413 EV, Heerlen.

Reparaties

TV/VIDEO defect? Snelle en vakkundige reparaties. Meestal binnen 1 dag klaar. E + E Electronica, Servatiusstraat 2, Treebeek-Brunssum. Tel. 045-231340.

KOELKASTREPARATIE. Geen voorrijkosten en gar. Vroko 045-441566/461658.

PC of AMIGA defect? Erkend reparateur E+E Electronica, Servatiusstr. 2, Brunssum. Tel. 045-231340.

Audio e.d.

Moet weg! B & O STEREO-INSTALLATIE oud model: tuner-versterker, [illegible] deck, vol autom. [illegible] vr.pr. ƒ 850,-. ☎ 045-[illegible]

Te koop Pfaff INDUSTRIE-NAAIMACHINE, type 230, inclusief zig-zag, prijs ƒ 1.350,-. Tel. 045-273162.

Hobby/D.h.z.

Gedroogd hout o.a.: EIKEN, beuken, essen, linden, olmen, noten, kersen, teak, mahonie, merantie voor het maken van meubels, trappen, kozijnen of betimmeringen. Houth. van Thoor, Aan de Fremme 6, Margraten. ☎ 04458-2266 b.g.g. 1818.

Te k. zware CIRKELZAAG; lasapparaat. Telefoon: 045-422250.

Kerstbomen

Te koop KERSTBOMEN Omorika, 1.50 - 2.00 mtr. Telefoon: 04765-2747.

Te koop partij KERSTDENNEN tussen 1½ en 3 mtr. Telefoon 04950-32651.

Te koop KERSTDENNEN Omorika's, spotprijs. Telefoon 04954-1303.

Te koop KERSTSTALLEN, vakwerkmodel met licht. Telefoon 045-272784.

Te koop partij KERSTBOMEN van 2.50 à 3.00 mtr. hoog. ☎ 045-212080.

Proficiat!

Die Palemiger Spatzen

Proficiat met jullie 2e CD wensen jullie Peter, Catrien, Agnes, Iris, Christel, Richard, oma en ome Jo.
En nog veel succes in de toekomst.

Hubert

H.G. met je 21e verjaard[ag]

Wies

Eindelijk 30!

Met een PICCOLO in het Limburgs Dagblad raakt u uw oude spulletjes 't snelst kwijt. Piccolo's doen vaak wonderen... Probeer maar! Tel. 045-719966.

Als u ons voor 12 's morgens belt, staat PICCOLO de volgende al in het Limburgs Dag[blad]. Tel. 045-719966.

Vuurwerk

VUURWERK voorverkoop 15% korting. Diverse gebruikte rijwielen. Tevens gebr. Vespa Citta, Spartamet, Vespa Si, Zündapp. Schaatsen Bauer en div. andere merken, ook slijpen. Overjarige rijwielen Race + ATB met flinke korting. Tweewielers Jan Rekers, Hoensbroek. Telefoon 045-212537.

Kapper/Cosm.

SCHOONHEIDS-massa-geped.- stoelen, beu[...] Tel. 04923-66561.

Hoge WINSTMARGE. [...]keliers bestel nu cosm[...] 205-delig, ƒ 225,-; p[...] 30-delig ƒ 195,- incl. bankdisplays excl. [...] R&G Handelsonderm[...] b.v., ☎ 046-373242, fax 373408.

Te k. 2 kappers DR[...] KAPPEN op standaard, [...]st. Tel. 04749-1786.

Mode Totaal

Te k. BRUIDSJURK, grote maat, vraagprijs ƒ 1.500,-. Tel. 045-416115 na 19.00 u.

Een PICCOLO in het Limburgs Dagblad helpt u op weg naar snel succes. Bel: 045-719966.

Voor Piccolo's zie verder pagina 6

Bel 045-719966 Piccolo's voor méér resultaat en snel Bel 045-719966

Doorbraak gemeld in onderzoek naar darmkanker

BETHESDA – Een internationale groep van wetenschappers heeft aangekondigd dat zij het menselijk gen heeft ontdekt dat bij één op de 200 mensen darmkanker veroorzaakt. De ontdekking kan, volgens de deskundigen, een keerpunt betekenen in de mogelijkheden van artsen om met zekerheid te voorspellen wie het risico loopt deze en andere vormen van kanker te krijgen.

De doorbraak leidt er bovendien toe dat op korte termijn een test ontwikkeld kan worden om vast te stellen welke mensen een erfelijke vorm van een snel groeiende darmkanker kunnen ontwikkelen. Daarmee kan worden voorkomen dat mensen doodgaan aan deze vorm van kanker, verklaarde wetenschapper Bert Vogelstein op een persconferentie in de National Institutes of Health in het Amerikaanse Bethesda.

De ziekte is te genezen als zij in een vroegtijdig stadium wordt vastgesteld. De behandeling bestaat uit geregelde onderzoeken en een aangepast dieet, om vet te verminderen en weefsel te vormen dat voorkomt dat de kanker zich uitbreidt.

In sommige families wordt een gemuteerde (veranderde) vorm van het gen generaties lang doorgegeven. Volgens de onderzoekers lijkt dit gen verantwoordelijk te zijn voor één van de meest gebruikelijke vormen van erfelijke kanker, de 'erfelijke non-polyposis colourectal kanker' (HNPCC). Eén op de zes darmkankers is van dit type, dat wordt gekenmerkt door snel groeiende tumoren in de ingewanden. Vrouwen met dit gen hebben bovendien een hoger risico op baarmoederhalskanker.

De ontdekking van het gen vloeit direct voort uit het Internationaal Menselijk Genoom Project, waarbij wetenschappers in de hele wereld proberen een compleet overzicht van de menselijke genen te maken.

Opzienbarende conclusies in Tilburgs onderzoek

Agenten schieten eerder bij heerlijk warm weer

DOOR JAN REIJNDERS

TILBURG – Hoge temperaturen maken mensen agressief. Dat geldt ook voor gewapende politiefunctionarissen, die in tijden van hitte aanmerkelijk eerder naar hun dienstpistool blijken te grijpen dan in winterse omstandigheden. Politiemensen zouden daarom op hittebestendigheid moeten worden getraind.

Dat zegt dr. Aldert Vrij van het Instituut voor Sociaal Wetenschappelijk Onderzoek van de Tilburgse universiteit. Samen met enkele andere wetenschappers voert hij in opdracht van de regering een groot onderzoek uit naar de invloed van factoren als lawaai, fysieke inspanning en afleiding op het menselijk gedrag. Het onderzoek naar de invloed van temperatuur hebben de onderzoekers afgerond.

Voor zover bekend is hun onderzoek uniek in de wereld. In de Verenigde Staten zijn wel enkele studies gedaan naar het verschil in gewelddadigheid tussen (noordelijke en zuidelijke) steden en de invloed van temperatuur daarop, maar die onderzoeken betroffen slechts het geweld van burgers onderling. „In onze studie wilden we nagaan of temperatuurstijging ook tot verhoogde irritatie en agressiviteit bij de politie leidt," aldus Vrij.

Dat bleek inderdaad het geval en niet zo'n beetje ook. Aan het experiment van Vrij deden, zonder dat ze dat zelf wisten, 38 politiefunctionarissen mee: dertig mannen en acht vrouwen. Zij werden gevolgd tijdens hun oefeningen met de hypermoderne schietsimulator. De proefpersonen werden in twee groepen ingedeeld. In de ene onderzoeksruimte was de temperatuur 21 graden Celsius, in de andere 27. De politiemensen moesten reageren op een film, waarin gaandeweg een gevaarlijke situatie ontstaat: ze worden met een koevoet bedreigd. Ze dienden te handelen zoals ze in het echt zouden doen: schreeuwen, wegduiken, schieten en wat dies meer zij.

Het bleek dat de agenten bij hoge temperatuur het wapen aanzienlijk vaker trokken (86 procent) dan bij lage temperatuur (59 procent). Ook schoten de agenten in de warme onderzoeksruimte daadwerkelijk vaker (62 procent) dan bij lage temperatuur (47 procent). „Al onze veronderstellingen dat verhoging van temperatuur het gedrag beïnvloedt, zijn bevestigd," stelt Vrij vast. „Dat blijkt ook in hoge mate uit de vragenlijsten die we de politiemensen hebben laten invullen. Hoge temperaturen maakten hen geïrriteerd en agressiever. Ze vonden in die hitte de dader agressiever en ze voelden zich meer door hem bedreigd."

Uit het experiment blijkt ook dat hoge temperaturen tot gevolg hebben dat de betrokkenen achteraf sterker twijfelen over hun eigen gedrag.

„We vermoeden dat politiemensen zich dit niet of nauwelijks realiseren. De temperatuur zal als verklaring voor het eigen gedrag gemakkelijk over het hoofd worden gezien. Daarom doen wij de aanbeveling om bij schietoefeningen de invloed van de temperatuur uit te leggen. Je loopt het risico dat politiemensen daar vol ongeloof op zullen reageren. Maar ik hoop toch dat de zeer duidelijke uitkomsten van ons experiment minstens een deel van dat ongeloof kunnen wegnemen. Wellicht kun je politiemensen erop trainen om de hitte uit hun hoofd te zetten," betoogt Vrij.

Hij gaat nog een stapje verder. „Nu zo duidelijk blijkt dat hogere temperaturen tot agressief gedrag leiden, is het misschien zinvol om in sommige instituten waar agressiviteit potentieel aanwezig is, door middel van airconditioning te voorkomen dat de temperatuur al te hoog oploopt. Ik denk dan bijvoorbeeld aan gevangenissen en discotheken. Het gevaar dat er in disco's dan minder wordt gedronken, onderken ik ook wel. Maar een koel imago wil ook wat."

Clinton: 'Geen reden voor paniek over spanningen'

VS willen meer troepen naar Zuid-Korea sturen

DOOR HANS DE BRUIJN

WASHINGTON – Terwijl het Pentagon plannen voorbereidt om de Amerikaanse strijdkrachten in Zuid-Korea te versterken, verzekerde president Bill Clinton dat er geen reden is voor paniek over de gespannen relatie tussen de VS en Noord-Korea. „Niet voor het Amerikaanse volk en ook niet voor de Noordkoreanen," zei Clinton in een tv-gesprek. Maar tegelijk sloot hij niet uit dat de 38.000 Amerikaanse soldaten in Korea versterking krijgen van nieuwe manschappen en zwaardere wapens.

„Ik doe wat ik kan om de lont bij het kruitvat vandaan te krijgen, zodat Noord-Korea kan toetreden tot de volkerengemeenschap en een dialoog met het zuiden op gang kan komen," aldus Clinton. Hij voegde er echter aan toe „alle opties te overwegen," maar zei niet de intentie te hebben te willen wekken al met de rode vlag te zwaaien. Volgens Clinton zijn geen snelle besluiten te verwachten over de Amerikaanse opstelling tegenover Noord-Korea.

De spanning rond Noord-Korea is gestegen omdat het communistische bewind weigert zijn nucleaire installaties te laten inspecteren door het Internationale Atoom Energie Agentschap van de VN. Het Westen verdenkt Noord-Korea ervan te werken aan een atoombom. Als het niet voldoet aan de VN-wensen dan kan tot economische sancties worden besloten. Noord-Korea heeft de laatste maanden meer dan 100.000 soldaten aan de grens met Zuid-Korea samengetrokken, en er wordt gespeculeerd op een Noordkoreaanse aanval op het Zuiden.

Minister van Buitenlandse Zaken Warren Christopher zei donderdag in Brussel na een Navo-bijeenkomst dat de VS de voorkeur geven aan een diplomatieke oplossing, maar dat VN-sancties serieus overwogen zullen worden als Noord-Korea zich blijft onttrekken aan internationale controle. Christopher bevestigde dat de Amerikaanse militaire plannen voor Korea worden aangepast.

Het Pentagon, het Amerikaanse ministerie van Defensie, heeft toegegeven dat plannen in de maak zijn voor het versterken van de Amerikaanse troepen in Zuid-Korea. Het zou onder meer gaan om het stationeren van een vliegdekschip bij het Koreaanse schiereiland. Voorts wordt overwogen Patriot-raketten te plaatsen die de afweer moeten vormen tegen Noordkoreaanse Scud-raketten, en wordt gedacht aan het sturen van extra squadrons gevechtsvliegtuigen en enkele duizenden soldaten.

Het Noordkoreaanse leger is groter dan dat van Zuid-Korea en goed bewapend. Militaire experts verschillen van mening of Zuid-Korea alleen wel tegen de noorderburen is opgewassen. In een geheim Pentagon-rapport uit 1991 wordt gesteld dat Noord-Korea moeilijker te verslaan zal zijn dan Irak. Maar het Pentagon heeft vertrouwen in de Zuidkoreaanse strijdkrachten.

„Een oorlog tussen Noord en Zuid zal veel levens kosten, maar het zuiden zal die zeker winnen," liet admiraal Charles Larson, de bevelhebber van de Amerikaanse strijdkrachten in de Pacific, weten.

Noord-Korea beschikt over 1,1 miljoen soldaten, 3.500 meest verouderde tanks en 8.000 stuks geschut van Russische makelij. De Noordkoreaanse luchtmacht heeft 76 vrij moderne MiG-23 en MiG-29-vliegtuigen, en voorts meer dan vijfhonderd gevechtsvliegtuigen die tien tot twintig jaar oud zijn.

Zuid-Korea kan 750.000 soldaten op de been brengen, en heeft ook aanmerkelijk minder tanks, kanonnen en pantserwagens dan de noorderburen. De Zuidkoreaanse luchtmacht bestaat uit 48 F-16's en verder oudere F-5's en F-4's. De Amerikanen hebben in Korea 72 F-16's en 18 RF-4's.

Afgrijzen



● *Een oude moslimvrouw passeert twee doden die vielen na een mortieraanval door Serviërs op Sarajevo. In totaal werden vier mensen gedood en raakten er tien gewond. De beschieting volgde een dag nadat het vredesoverleg tussen de strijdende Bosnische partijen in Genève zonder resultaat opgeschort werd. De VN beleefde donderdag de beste dag sinds maanden voor de leverantie van hulpgoederen, maar betwijfelden of ze op dezelfde voet door zouden kunnen gaan.*

Unhcr-woordvoerder Ray Wilkinson zei dat de moslim-enclaves in een zeer slechte toestand blijven verkeren. Serviërs blijven het unhcr beletten plastic te leveren om kapotte ramen en daken af te sluiten. Ook andere wintergoederen worden door de Serviërs niet doorgelaten, omdat deze volgens hen niet onder humanitaire hulp vallen. „Het is waarschijnlijker dat de mensen doodvriezen dan van de honger omkomen," aldus Wilkinson.

Foto: REUTER

Nog te vroeg voor een jubelstemming ondanks lichtpuntjes

Gatt-besprekingen kunnen stranden in zicht van haven

DOOR PETER STIEKEMA

Zou het dan eindelijk na jarenlang vruchteloos onderhandelen lukken? Zou dat wereldhandelsakkoord, het Gatt-akkoord, (Algemene Overeenkomst inzake Tarieven en Handel) er dan tenslotte toch komen? De verwachtingen voor een succesvolle afronding van de besprekingen tussen de twee grote handelsblokken VS en Europa, aanstaande maandag, zijn hooggespannen. Maar dat is al eerder het geval geweest. Ook drie jaar geleden dacht men dicht bij een akkoord te zijn, maar desondanks hebben de besprekingen zich nog een hele tijd voortgesleept. Toch lijkt het erop dat Europeanen en Amerikanen elkaar zo dicht zijn genaderd dat een doorbraak in de lucht hangt, al is het voor een juichstemming nog te vroeg.

Overeenstemming tussen Europa en de VS is essentieel voor het slagen van het wereldwijde Gatt-overleg. De Uruguay-ronde, zoals de handelsbesprekingen ook wel worden genoemd, na een bijeenkomst in Punta del Este, slepen al sinds 1986 omdat de EG en de VS het onderling niet eens kunnen worden. Als zij elkaar alsnog vinden, moeten de andere ruim honderd partners in de Gatt overigens ook nog hun fiat geven aan de bereikte overeenkomst.

De tijd dringt met de Amerikaanse 'deadline' van 15 december in zicht. Op die datum vervalt de mogelijkheid voor Clinton om een Gatt-akkoord door het Congres te loodsen zonder dat volksvertegenwoordigers er wijzigingen in kunnen aanbrengen.

Duchtig

Er zal de komende dagen op technisch niveau nog duchtig moeten worden onderhandeld voordat het akkoord een feit is. Op bepaalde terreinen zoals landbouw, de toegang tot elkaars markt voor industrieprodukten en de audiovisuele sector is nog steeds geen volledige overeenstemming bereikt.

Vooral met de Fransen moeten nog harde noten worden gekraakt, hoewel het de goede kant opgaat. Parijs verzette zicht tot nu toe tegen het één jaar oude Blair House-akkoord dat afspraken met Washington over de handel in agrarische produkten bevat en dat de basis is voor de landbouwparagraaf van het nieuwe Gatt-akkoord. Het Blaire House-akkoord voorziet in aanzienlijke vermindering van de Europese landbouwsubsidies waarmee nu een groot deel van de Europese landbouw overeind wordt gehouden en die miljarden guldens opslokken. De subsidies druisen in tegen het beginsel van vrijhandel en stuiten daarom op kritiek van de VS en andere grote landbouwlanden. Om dezelfde reden is het akkoord van Blaire House gekoppeld aan de Gatt-onderhandelingen. De Fransen vrezen voor hun positie als één van de grootste landbouwproducenten en -exporteurs ter wereld.

Volgens Blair House moet de omvang van de Europese gesubsidieerde export in zes jaar met 21 procent worden verminderd.

Toch schijnen de onderhandelaars op dit terrein, volgens diplomaten althans, enige vooruitgang te hebben geboekt. Zo zou het tempo van de exportvermindering geleidelijk worden opgevoerd hetgeen betekent dat de Europeanen hun export niet meteen al fors moeten terugschroeven. Dat is ook voor Nederland als landbouwexporteur van belang.

Mislukking

Een mislukking van het Gatt-overleg dreigt grote gevolgen te hebben voor de relatie VS-Europa, niet alleen op handelsgebied, maar ook op vele andere terreinen. De economische en veiligheidsposities in de relatie tussen Europa en de VS zijn immers nauw met elkaar verbonden. De Atlantische samenwerking en de Navo kunnen evenens onder druk komen te staan. Amerikaanse regeringsfunctionarissen hebben dit onlangs in duidelijke bewoordingen gezegd tegen een delegatie van de Tweede-Kamercommissie voor Buitenlandse Zaken.

Het is niet precies te voorspellen hoe de Amerikanen zullen reageren in geval van een mislukking, maar er zullen ongetwijfeld spanningen in de veiligheidsrelatie met Europa ontstaan. In het Congres kunnen stemmen opgaan om de Amerikaanse financiële bijdrage aan de Navo te verminderen. Daarnaast is het heel goed mogelijk dat de VS gaan overwegen hun troepenmacht in Europa te verminderen. Volgens het huidige Amerikaanse standpunt blijven 75.000 tot 100.000 Amerikaanse militairen in Europa gelegerd. Maar het is lang niet zeker dat de Amerikanen dat troepenniveau zullen handhaven als er geen vrijhandelsakkoord komt als gevolg van Franse sabotage.

Waarschuwing

De Amerikaanse president Bill Clinton heeft de Europese landen onlangs een nauwelijks verhulde waarschuwing gegeven dat de Verenigde Staten zich economisch sterk op Azië gaan richten als het niet lukt een akkoord te bereiken bij het Gatt-overleg.

De Amerikaanse president onderstreepte in zijn betoog wel dat de groeiende oriëntatie op Azië niet betekent dat de VS zich afwenden van Europa. „Europa blijft de centrale partner voor de Verenigde Staten bij kwesties op de terreinen veiligheid, buitenlandse politiek en handel." Maar de VS moeten zich meer bezighouden met Azië omdat het daar het sterkst groeiende wereld-deel is, dat nu al de grootste Amerikaanse handelspartner is, aldus de president.

Terwijl de onderhandelingen over het verminderen van belemmeringen in de wereldhandel hopelijk aan hun laatste etappe bezig zijn, heeft het bureau van de Gatt gisteren een rapport het licht doen zien waarin de voordelen van de zogenoemde Uruguay-ronde voor de ontwikkelingslanden worden uiteengezet.

Het secretariaat van de Gatt legt in zijn rapport de nadruk op de grote voordelen voor de wereldhandel en de wereldeconomie die ontstaan als de onderhandelingen met succes worden afgesloten. Alleen al de verlaging van de douanetarieven leidt tot een stijging van de inkomsten uit de wereldhandel met naar schatting 230 miljard dollar per jaar. Dat kan het geval zijn in 2005, het jaar waarin de vrijmaking van de handel, waartoe in de Uruguay-ronde wordt besloten, volledig haar uitwerking krijgt. In tien jaar tijd worder, de ontwikkelingslanden zijn ongeveer 80 miljard dollar wijzer van de vrije wereldhandel.

achtergrond

AUTO'S

Alfa

Alfa Romeo
DEALER
Automob.bedrijf E.A. Kozole BV
Edisonstraat 23, Landgraaf
Tel. 045-32 10 88.

Alfa Coumans Geleen BV
Rijksweg Zuid 310
☎ 046-75 62 22.

Te k. ALFA Romeo GTV 2.0, bwj. 1-'76, rood, alles nieuw en origineel, APK 5-'94, vr. pr. ƒ 6.750,-. ☎ 04498-55417.

Te k. ALFA Romeo Guilietta 2.0 Lusso, gekeurd '94, kleur wit, bwj. eind '83, i.g.st. Telefoon 046-332130.

Alfa ROMEO 164 TSS, 5-'90, rood, vr.pr. ƒ 27.000,-. Tel. 045-753673.

ALFA 75 1.8 IE, nov. 1990, nieuwstaat. Fiat Creusen, Heerlen. Tel. 045-742121.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Audi

AUDI 80 GL 1800, 4-deurs, bwj. '83, APK-gek. 12-'94, ƒ 2.900,-. Tel. 045-317675.

Te koop snelle AUDI 80 1.8 L, bwj. '86, zeer mooi, ƒ 6.950,-. ☎ 043-639235.

Te koop AUDI 80 Sport Edition 1.8i, zeer excl. uitv., bwj. '91, km.st. 41.000, metallic, lm velgen, zeer veel extra's. Nw.pr. '91 ca. ƒ 55.000,-. Vr. pr. ƒ 34.590,-. ☎ 046-510220.

AUDI 80 1.8S, 7-'87, blauw, LPG, ƒ 15.950,-. Auto Weekers. Tel. 04906-1387.

Te k. AUDI 80, 1989, 68.000 km, zilver, bumpers in kleur, vr.pr. ƒ 21.000,-. Telefoon 045-459553.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Austin

Mini Magic 1000 E, zwart 12-'89, 38.500 km. Autobedr. EUSSEN, Ransdaal. Telef. 04459-1677.

Te koop GEVRAAGD Mini Cooper ook zonder APK. Tel. 045-444481.

BMW

BMW Dealer Autobedrijf KERA
Kerkraderstecnweg 5, Kerkrade. ☎ 045-452121.
Korp Occasions.
316i 4-drs. 1988
316i rood 1989
318i Edition 1990
316i automaat 1990
320i sport. uitv. 1990
320i Touring 1990
Nieuw model
316i automaat 1992
318i div. opties 1991
318iS coupé 1993
320i div. opties 1991
325i cabriolet 1993
Kerkraderstecnweg 5, Kerkrade 045-452121.

BMW 316, groen, APK 11-'94, in zeer goede staat, vaste prijs ƒ 2.500,-. Telef. 045-443386 na 18.00 u.

BMW 316, bwj. '84, verlaagd met sportvelgen, vaste pr. ƒ 5.300,-. Tel. 045-322265.

Te k. BMW 520i, antraciet-metallic, bwj. '88, i.z.g.st., vr. pr. ƒ 29.500,-. ☎ 046-757706.

Te k. BMW 320, bwj. '78, kleur wit, APK 11-'94, pr. ƒ 1.250,-. Tel. 04746-2797.

Te k. BMW 318i, bwj. '82, APK gekeurd, kleur rood, nieuwe banden, slidroof, pr. n.o.t.k. Telef. 04499-8407.

BMW 316, '88, antraciet-met., sch.k.dak, w.w.-glas, alu-velgen, vr.pr. ƒ 15.750,-. Tel. 046-583010.

Te k. BMW 316, bwj. '84, APK gek., blauwmetallic, verl., sportvelgen 15", met iets werk, vr.pr. ?ƒ 3.950,-; tevens aanhangwagen Variant, z.g.a.n, ƒ 550,-. Telef. 045-461266.

BMW 318i, bwj. '86, kl. diam. zwart, 4-drs., APK 11-'94, vele extra's. 045-413187.

Te k. BMW 316 1800 cc, bwj. '87, alu-vlgn., kl. wit, vr.pr. ƒ 14.000,-. Tel. 045-321361.

Te koop BMW 316i LPG, bwj. 06-'88, rood, 2-drs, APK-gek. 06-'94, verlaagd, sportvelgen, alarm, pr. ƒ 16.700,-. Telefoon 04766-1427.

Mooie BMW 315, bwj. '82, veel extra's met of zonder LPG, APK 7-'94, prijs ƒ 3.250,-. ☎ 045-225913.

Te koop BMW 323i, bwj. '84, kleur wit, div. access., vaste prijs ƒ 8.750,-. ☎ 045-226718

BMW 320i, bwj. '84, APK gekeurd, sportvelgen, vr.pr. ƒ 7.750,-, inr. kleinere auto mog. Tel. 045-225694.

BMW 520i-24V, 9-'90, zwartmet., CD, ƒ 32.950,-. Auto Weekers. 04906-1387.

BMW 316, bwj. '83, 1800 CC,nieuw model, trekhaak, ƒ 4.300,-. Tel. 04493-4929.

Te koop BMW 316, bwj. '85, alle opties, APK 9-'94, ƒ 6.000,-. Tel. 045-455700.

Te k. supermooie diamantzwarte BMW 318i M40 bwj. '89, voorz. van alle extra's, auto moet u gezien hebben, ƒ 16.950,-. 046-581707.

Cabriolet

VW Golf bwj. '80 model '90, CABRIO, lederen interieur; Lancia Monte Carlo bwj. '76; Alfa Spider bwj. '76, event. inruil mog. ☎ 04750-40377.

Chrysler

CHRYSLER
DEALER
American-Cars Schimmert
Groot Haasdal 6
Tel. 04404-1888.

Citroën

DEALER
Van Leeuwen Citroën
Strijthagenweg 129
Kerkrade Tel. 045-45 33 55.

Fa. BAGNOLE: verkoop en inkoop van Citroën ID/DS en SM. Onderdelen nieuw en gebruikt uit voorraad leverb. Voorbeeld voor elk type Citroën ƒ 98,-. 04754-88889.

Zuinige Citroën VISA, '84, nieuwe uitlaat, APK, ƒ 1.225,-. Tel. 045-460071.

Te koop speciale lelijke EEND type Dolly, bwj. '87. Vr.pr. ƒ 4.750,-. Charleston Eend, bwj. '84. Vraagprijs ƒ 2.750,-. Tel. 045-754553.

2 CV 6 Club, wit, radio/casg. Blaup., 84.000 km., TUV (APK) tot 10-'95, bwj. 12-'86, vrij in te voeren naar Ned., i. z.g.st., KOOPJE. ☎ 09-49. 24562087 (Tuddern Dld).

CITROËN AX 1.1 Inj., bwj. 7-'91, alu. velgen, extra's, ƒ 12.450,-. ☎ 046-582462.

CITROËN-ONDERDELEN, gebruikt en nieuw; in- en verkoop schade Citroën. May Crutzen, 045-752121.

Fiat

FIAT
DEALER
Automob.bedrijf Creusen BV
Parallelweg 34, Heerlen.
Tel. 045-74 21 21.

Fiat Coumans Geleen BV
Rijksweg Zuid 310
☎ 046-75 62 22

Autobedrijf Klankstad BV
Kaalheidersteenweg 185
Kerkrade. Tel. 045-41 39 16.

Fiat Klankstad
Inruil-auto's
Fiat Panda 1000 CLX '90/'91
Fiat Uno '86 1100 S
Fiat Uno SX '88
Fiat Uno S '88/'89
Fiat Uno 1.1 SIE '92
Fiat Tipo Base '93
Fiat Croma 2.0 S '89
Renault 11 TXE '86
Citroën 2 CV 6 '85
1 Jaar GARANTIE mogelijk
Kaalheidersteenweg 185, Kerkrade. ☎ 045-413916.

12x Fiat PANDA, 1983 t/m 1992. Fiat Creusen, Heerlen. Tel. 045-742121.

Fiat TIPO 2.0 GT, uniek, veel extra's, 1991. Fiat Creusen, Heerlen. ☎ 045-742121.

Fiat PANDA 1000 I.E. CLX, 10-'91, blauw, met schade, ƒ 5.500,-. 045-312044.

Te k. Fiat Cinquecento, kl. rood, 1993. FIAT Creusen, Heerlen. Tel. 045-742121.

10 x Fiat Uno, diverse types, 1985 t/m 1993. FIAT Creusen, Heerlen. 045-742121.

Te k. Fiat RITMO 75CL, bwj. '81, 3-deurs, APK 7-'94, pr. ƒ 850,-. Telef. 04746-2797.

Te koop Fiat PANDA 750 CL, bwj. '89, als nieuw, km.st. 47.000, vraagprijs ƒ 7.900,-. Tel. 046-338857.

Te k. Fiat PANDA 34, bwj. nov. '85, rood, APK nov. '94, i.z.g.st., km. 63.000, ƒ 3.500,-. Tel. 045-411343.

Te koop FIAT Regatta 100 S ie, bwj. '87, div. extra's, vr.pr. ƒ 4.750,-. Tel. 046-527521.

Te koop FIAT 500, opknapper, bwj. '71, compleet, motor goed, ƒ 1.500,-. Tel. 045-253249 / 258082.

Te k. FIAT Miro Fiori 1.5 Sedan, bwj. '83, 4 nieuwe banden, APK mrt. '94, in zeer goede staat, vr.pr. ƒ 2.250,-. Tel. 046-758270 of 746652.

Te k. FIAT Uno 75 14IE, bwj. '91, 11.000 km, autopas, 1e eigenaar, sportvelgen, sunroof, als nieuw, ƒ 14.000,-. Telefoon 045-226770.

Daihatsu

DAIHATSU
DEALER
Autobedrijf H. Merckelbach
Benzenraderweg 295
Heerlen. Tel. 045-42 44 44.

Weg. overcompl. DAIHATSU bus 1000 cc, '85, APK, in perf. st., ƒ 3.500,-. Tot 14.00 045-237317, 06-52982253.

Te k. DAIHATSU Feroza EL II, sporttrack, km. 6000, veel access., bwj. juni '93, grijs kent. nw.pr. incl. access. ƒ 39.800,-, vr.pr. ƒ 31.000,- inr. mog. Tel. 045-324582.

Daihatsu CUORE 850TX, 5-versn., bwj. '86, sunroof, wit, div. extra's, duurste uitv., pr. n.o.t.k. ☎ 04498-59991.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

DAIHATSU

Opruiming
Extra korting of extra hoge inruilprijs
12 maanden Bovaggarantie
Ruud Tiems 4x4 Dealer

Daihatsu Ricky TD pers. uitv.	1991
Daihatsu Feroza cabriotop veel accessoires	1989/1992
Daihatsu Feroza EL II roodgrijs veel acc.	'89 t/m '91
Daihatsu Feroza EL sportrack geel kenteken	1992/1993
Daihatsu Feroza EL personenuitvoering	1990
Daihatsu Taft softtop benzine	1983
Lada Niva 4x4, zeer mooi	1991
Daihatsu Applause	'90 t/m '92
Daihatsu Applause Alaska	1990
Daihatsu Charade 1.3 sport	1991
Daihatsu Charade diesel turbo	1985
Daihatsu Charade	1993
Daihatsu Cuore	'86/'87/'91
Audi 80	1988
VW Golf veel extra's	1991
Toyota Corolla 1.6 XLi	1990
Seat Ibiza injectie	1991
Skirra 2.0 Sedan	1990
Hyundai Scoupé 1.5i	1991
Nissan Primera 2.0 SLX	1991
Chevrolet Lumina 7-persoons	1991
Mitsubishi L 300 bestelbus	1991
Mazda Sedan 323 1.6i GLX	1990
Escort stationcar	1986

Zaanstraat 16, Geleen. ☎ 046-753010.
Geopend van 8.30-17.30 u., zaterdag van 10.30-17.00 u.

Ford

Ford
DEALER
Lautenslager bv Heerlen
Breukerweg 201.
Tel. 045-23 20 30.

Schitterende Ford SIERRA 1.6 Laser, bwj. '87, vr.pr. ƒ 7.750,-, centrale vergrendeling. ☎ 045-232279.

Te koop Ford FIËSTA, bwj. '83, APK '94, vr.pr. ƒ 2.850,-. Telefoon 045-216470.

Te k. Ford SIËRRA 23 D, bwj. '86, i.z.g.st., 166.000 km, 5-bak, stuurbekr., sunroof, trekhaak, pr. ƒ 5.500,-. Telefoon 046-334895.

Te k. Ford SCORPIO 2.0 CL, bwj. '89, kl. blauw, i.z.g.st., pr. ƒ 17.500,-. ☎ 046-757867.

Te koop Ford SIËRRA combi 2.0, bwj. '88, APK-gek. Telef. 04754-85422.

Ford FIËSTA 1100 blauwmet., i.z.g.st, m. '86, ƒ 5.500,-. Tel. 045-729036.

Ford ESCORT 1.1 model Laser '86, 5-drs., 5-bak, APK, bijz. mooi, 100% in orde, ƒ 4.500,-. 045-454087.

Te koop Ford ESCORT 1100 CL, bwj. '87, nieuw model, zeer mooie auto, vraagprijs ƒ 7.450,-. ☎ 045-455402.

Te k. in absol. nieuwst. Ford TRANSIT 9-pers bus, 31.000 km, autom., ƒ 6.750,-. Tel. 04492-5473.

Ford ESCORT XR3i, mooie auto, veel extra's, 1984, 92.000 km., APK 11-'94. ☎ 045-324513 vrijd. na 18.00u.

Ford Sierra 1.8 GL, bwj. '86, VOORSCHADE, pr. ƒ 3.7.00,-. ☎ 045-424128.

Ford ESCORT 1.3 Laser, bwj. '85, 1e lak, bijz. mooi ƒ 3.950,-. ☎ 045-424128.

SCORPIO Sedan 2.4I, 11-'90, veel extra's, in nieuwstaat, onderhoudsboekje, ƒ 17.500,-. Tel. 045-270999.

Ford FIËSTA 1100 L, i.z.g. st., vr.pr. ƒ 1.500,-. Inruil bromfiets mogelijk. Tel. 045-418803.

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RESULTAAT! Bel: 045-719966.

Ford ESCORT 16 L, bwj. '83, kl. wit, sportv., schuif/kant., getint. gl., schitt. mooie auto ƒ 3.950,-. Tel. 04405-1649.

Wegens omstandigheden Ford ESCORT 1300 Cabrio, bwj. '85, kl. wit, sportwielen, 5-gang enz., als nieuw, eventueel inruil mogelijk, vr. pr. ƒ 12.750,-. Ariënstr. 2, Kakert-Schaesberg.

Ford ESCORT 1.3, '86, APK 6-'94, blauw, zr. mooie auto, ƒ 8.200,-. 045-419630.

Te koop Ford ORION 1.3 GL, bwj. '83, vr.pr. ƒ 3.200,-, 4-drs. ☎ 045-441602 na 17.00u.

ESCORT 1.6 GT, '90, rood, 3-drs., zeer mooi, ƒ 12.750,-. 046-520789.

Ford ESCORT model 1.4 CL 4-drs., 5 speed, APK, 1988, ƒ 7.250,-. ☎ 045-727169.

Te k. Ford FIËSTA 1.8 D Van, bwj. '90, rood, APK '94, ƒ 11.250,-. ☎ 04498-55954.

FORD Scorpio 2.0i CLX Sedan, 9-'90, 78.000 km., ƒ 17.950,-. 04906-1387.

Ford TAUNUS type 1.6 Bravo, 1982, vr.pr. ƒ 1.650,-, div. extra's. ☎ 045-723769.

Ford ESCORT 16 L Bravo, '84, 5-drs., metallic, schuifd., z. mooi. Kissel 42 Heerlen.

Ford ESCORT Bravo, bwj. '83, sportvign., trekh., radio, ƒ 2.500,-. Tel. 045-256307.

Ford FIËSTA 11 Ghia, t.'85, blauwmet., zr. mooi, ƒ 4.950,-. 046-522132.

Ford ESCORT 1.3, bwj. '84, APK 11-'94, i.z.g.st., pr. ƒ 3.350,-. Tel. 046-510646.

Te koop Ford TAUNUS 1600, bwj. '82, APK 6-'94, ƒ 1.350,-. Tel. 045-311620.

Te k. Ford SCORPIO 2.0 CL, i.z.g.st., bwj. '86. Tel. 043-617521.

Ford SIËRRA 1.8 CL station, '86, sch.dak, l.m.vign., trekhaak, iets spuitwerk, ƒ 5.750,-. 045-312044.

Te k. FORD Escort XR3i, bwj. '84, extra's, verlaagd, uitgeb., rs-velgen, verl., radio-cassette, in nw. st., pr. ƒ 5.750,-. 046-748071.

Opel KADETT diesel, 5-drs., 1986 LS, APK 12-'94, 91.000 km., radio, get.glas, etc. Telefoon 045-327344 vrijd. va. 19.00 uur.

Te koop FORD Escort, bwj. '84, kleur wit, i.z.g.st., ƒ 4.300,-.Tel. 04450-3617.

Honda

HONDA
DEALER
Autobedrijf Rotor BV
Heerlerbaan 229, Heerlen
Tel. 045-41 69 00.

Crombag Auto's Geleen
Rijksweg Zuid 236
Tel. 046-74 82 80.

Honda CIVIC 1.3 GL, 5-bak, '85, div. access., bijz. mooi ƒ 5.750,-. ☎ 045-424128.

Te koop Honda PRELUDE bwj. '86, wit, diverse extra's. Tel. 045-229143.

Te koop HONDA Prelude '79, APK aug. '94, pr. ƒ 900,-. ☎ 045-751760.

Lada

Gevraagd Lada
2104, 2105 of 2107, bwj. '83 t/m '91, zonder APK geen bezwaar. ☎ 04958-91917/06-52964552.

Als u ons voor 12 uur 's morgens belt, staat uw PICCOLO de volgende dag al in het Limburgs Dagblad. Tel. 045-719966.

Hyundai

HYUNDAI
HET NIEUWE WERELDMERK
DEALER
Auto Leymborgh BV
Bornerweg 2-8, Limbricht
Tel. 046-51 58 38.

Auto Vaessen Heerlen
Beitel 19
Tel. 045-42 40 10.

Te koop Hyundai SCOUPE GSi, bwj. 8-'90, 1e eigenaar, km.st. 40.000, in nieuwstaat, bij dealer in onderhoud geweest, pr.n.o.t.k. ☎ 045-257640.

HYUNDAI Axel Esprit, bwj. 8-'92, blauwmet., km.st 21.000, pr.n.o.t.k. Knipstr. 23, Wylre. Tel. 04450-3080.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Jeep

Jeep
DEALER
American-Cars Schimmert
Groot Haasdal 6
Tel. 04404-1888.

Te koop Opel ISUZU Trooper, diesel, intercooler, Jeep, bwj. '91, grijs kenteken, km. st. 35.000, inruil mogelijk. Telef. 043-211050.

SUZUKI Samurai Blue Lagune, grijs kenteken, bwj. '91, 3.000 km, vraagprijs ƒ 20.000,-. Tel. 045-724350.

DAIHATSU Jeep, type Taft 4x4 2500 Diesel softtop, bwj. '90, i.g.st., prijs ƒ 7.250,-. Tel. 045-241263 b.g.g. 09-32.41812335.

Nissan dubb. cabine, 5-persoons en Patrol GR, beiden nieuw, grijs kenteken, hoge korting; Patrol GR, '90; R '91, '87, '86. Nissan Kingcab, '86; Wrangler, '89; Rocky, '87; Suzuki '89. Achterbanken te koop. TEXACARS 4x4. Telef. 04702-3040.

Te k. Nissan PATROL TD, rood, bwj. '85, inr. MB 230 E mogelijk. Tel. 045-272179.

Mitsubishi PAJERO TDI, grijs kent. Cabrio 10 j. velg. '86, ƒ 11.500,-. 045-740609.

Land Rover

"De Uiver" bv
Off. Land Rover dealer voor Limburg. Grote voorraad Land Rover 1979-1993 vanaf ƒ 7.750,-; Discovery 1990-1993 vanaf ƒ 44.500,-; Range Rover 1984-1993 vanaf ƒ 25.500,-. Prov.weg Nrd. 85-87, Doenrade. Tel. 04492-1931; fax 04492-2705.

Discovery 5-drs. Leisure V8i handgesch., Alloy velgen, trekhaak, radio, achteropstap, stootstrip, wit, ca. 50.000 km, juni 1992.
"De Uiver" bv
Doenrade. Tel. 04492-1931.

Lancia

Lancia PRISMA 1.6 IE, zwartmet. 108 pk, electr. ramen en schuif/kanteldak, lederen bekl., alle extra's, i.z.g. st., pr.n.o.t.k. 04496-59991.

Mazda

mazda
DEALER
Autobedrijf LOVEN BV
Palemigerboord 401, Heerlen. Tel. 045 - 72 24 51.

Mazda Caubo Kerkrade
Langheckweg 2.
☎ 045-46 46 46.

Mazda 323, 1.6i GLX, 4-drs., Sed., 36 mnd, 20.240 km. Autobedrijf EUSSEN, Ransdaal. Tel. 04459-1677.

Te k. MAZDA 626 2.0 GLX, coupé, bwj. '87, alle extra's, eventueel inruil mogelijk, pr. ƒ 9.750,-. 045-411905.

MAZDA 626 1.8 LX, antraciet, i.z.g.st. te k. van 1e eig., pr.n.o.t.k. Tel. 045-251807.

Te k. MAZDA 626 coupé GLX 2.0, 12 V, 115 PK, 86.000 km, zeer vele extra's, bwj. '88. 04759-3744.

MAZDA RX-7 Sport, 1e eig., bwj. 5-'89, 64.000 km., nwst. Telef. 043-213637/612638.

Te koop MAZDA 626 HB, bwj. 11-'89, mooie auto, ƒ 11.900,-. Tel. 04756-2012.

Te k. MAZDA 323 Fcoupé GLX, rood, bwj. '91, m. stuurbekr., gratis APK en 1 jr. garantie. Pr. ƒ 25.000,-. 045-211434, (10.00-14.00 uur).

Te k. MAZDA MX3 V6, bwj. 4-'92, rood, km.st. 23.000, met fabr.gar., ABS en alarm. Tel. 04754-81102.

Te koop MAZDA 323 F, bwj. '90, rood, diverse extra's, ƒ 21.000,-. Tel. [illegible]

Te k. MAZDA 323 Estate, 5-drs. bwj. '84, LPG-install., APK 12-'94, vr.pr. ƒ 3.500,-. Tel. 045-719065.

Mercedes

DEALER
SMEETS Mercedes Benz
Heerlen 045-754575
Maastricht 043-613200
Geleen 046-757575

MERCEDES 250 D, bwj. '86 met veel accessoires, zeer mooi. Tel. 077-547034.

Te koop MERCEDES 190 D '84, APK, verlaagd, 16" Borbet, leer, hout, spoilers, silvermet., get. glas, electr. ramen, i.z.g.st. 045-423530.

MERCEDES 300 E, 137.000 km, bwj. '86, diamantzwart, electr.: ramen; schuifd.; buitenspiegels, 4 hoofdst., wortelnoot dashboard en stuur, airco, ABS, automaat, Pullman bekl., helemaal AMG uitgev., vaste prijs ƒ 33.950,-. 04406-12121 of 043-473122.

Te k. MERCEDES 190 2.0, bwj. '86, cdv/alarm, verlaagd, l.m.-velgen, stuurbekr., d. blauw, 144.000 km. Nota met BTW, prijs ƒ 29.750,- incl. BTW. Tel. 04492-4746.

MB 190 D automaat, veel extra's, i.z.g.st., bwj. '85, pr. ƒ 15.500,-. Tel. 04492-1106.

Te koop mooie MERCEDES 200 D, bwj. '84, APK gek., ƒ 5.950,-. ☎ 04492-5473.

Te k. weg. omstandigh. MERCEDES BENZ 260E, bwj. 11-'86, veel extra's, ☎ 29.500,-, ☎ 045-274214.

MERCEDES 190 E AMG uitv., '84. Lod. v. Deysselstr. 27, Kerkrade-Haanrade.

MB 190 E, automaat, vele extra's, '83, inr. mog., ƒ 10.750,-. Tel. 046-581649.

Te koop MERCEDES 190 B, bwj. aug. '83, grijsmet., nwe. banden, radio/cass., stuurbekr., get. glas, i.z.g.st., ƒ 9.500,-. Tel. 046-527379.

Te k. 4 st. WINTERBANDEN met velgen (type ET 49) en afdekdoppen, bandm. 185/65, pr. ƒ 600,-. Tijdens kantooruren 043-684444 vragen Dhr. W. Peters of J. Vluggen. Na 17.30 04409-1519 Dhr. F. Doensen.

Te k. MERCEDES Stationcar 280 TE, i.z.g.st., vr.pr. ƒ 4.950,-. ☎ 045-315244.

Morris

MINI COOPER '85, als nieuw, ƒ 4.250,-. Pr. Hendriklaan 15, Brunssum. Telef. 045-256027.

Te koop MINI 1000 HLE groenmetallic, bwj. '83, techn. 100% ☎ 046-757808.

Mitsubishi

Te koop MITSUBISHI Colt ELi 1300, 3-deurs, nw. model '90, kleur ferrarirood, 1e eig., schadevrij, in nw.st., ƒ 10.950,-. ☎ 043-254462.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Nissan/Datsun

NISSAN
DEALER
JURGEN Autocentrum
Langheckweg 38, Kerkrade.
Tel. 045-45 25 70.

Nissan Garage Schoenmakers
Limbrichterweg 78, Sittard.
Tel. 046-51 28 14.

NISSAN 100 NX '91, wit, m. pluspakket, als nieuw, vr.pr. ƒ 25.500,-. 045-210964.

Te koop BLUEBIRD 1.6 LX Nissan, bwj. 1986, 1e eigenaar. Tel. 045-226146.

TERREINWAGEN: Nissan Patrol 3.3 D, '85, wit, ƒ 10.950,-. 04906-1387.

Nissan MICRA, bwj '84, 3-drs. APK 10-'94, rood, pr. ƒ 4.250,-. ☎ 046-522132.

Te koop Nissan SUNNY 1.3 LX, 3-drs., APK dec. '94, bwj. '87, km.st. 80.000, nieuwe banden en uitlaat, 1e eig., i.z.g.st., vr.pr. ƒ 7.500,-. Tel. 04404-1966.

Oldtimers

Te h. STALLINGPLAATSEN. Oldtimers-klassiekers. Droog, vorstvrij, inbraakveilig. Tel. 04457-1943.

Te koop FIAT 500, opknapper, bwj. '71, compleet, motor goed, ƒ 1.500,-. Tel. 045-253249 / 258082.

Opel

Opel KADETT 1.3 S te k., bwj. '86, 1e eigenaar, km.st. 67.000, i.z.g.st., vraagpr. ƒ 8.500,-. Tel. 04492-3224.

Te koop OPEL Rekord, bwj. 1986, trekhaak, vaste prijs ƒ 4.000,-. ☎ 04498-51214.

Te koop OPEL GSI 1800, alle opties (12-'85). Vraagprijs ƒ 9.950,-. Zien is kopen! ☎ 046-516866.

OPEL
DEALER
Welling Autobedrijf BV
Haefland 2, Brunssum
Tel. 045-25 77 00.

Kadett 1.3 LS AUTOMAAT '87; Astra 1.4 i GL '93; Corsa 1.2 i '93; Kadett 1.3 Club '89; Kadett Sedan 1.3 S '87 en '86; Kadett 1.3 S '86 / '85; Corsa 1.2 S Sport '86; Corsa 1.0 S 5-drs. '86; Escort 1.3 CL '87; Fiësta 1.1 '83. Denneman Automobielbedrijf, Raadhuisstr. 107, Hulsberg.

KADETT LS diesel, station, 5-drs., trekh., bwj. 9-'89, ƒ 12.500,-. ☎ 045-215234.

Göttgens Sittard
Haspelsestraat 20
Rijksweg Noord 27
Tel. 046-51 65 65.

Garage Bergsteijn BV
Rijksweg 61-67. Berg en Terblijt. Tel. 04406-41700.

Te k. Opel KADETT C, bwj. '78, in prima staat, pr. ƒ 750,-. Telef. 045-327133.

Opel ASCONA, '79, APK, i.z. g.st., zonnedak, lm-velgen, ƒ 1.050,-. 045-460071.

OPEL Kadett 1.2 S, antraciet, met sportvelgen, bwj. '85, APK-gek., vraagprijs ƒ 5.900,-. Tel. 045-354253 na 17.00 u. Ook zat. en zon.

Te k. Opel REKORD 2.0 S, bouwjr. '82, LPG, ƒ 1.750,-. Telefoon: 043-634951.

KADETT 1.4i bwj. '90, 1e eig., ƒ 15.000,-. Tel. 045-451496.

Van sinterklaas mag het

Merk		van	voor
Vectra 4-drs 1.8i GL	01-92	ƒ 31.450,-	ƒ 28.950,-
Vectra 5-drs 1.6i SX	08-91	ƒ 30.250,-	ƒ 27.950,-
Vectra 4-drs 1.6i GL	07-91	ƒ 28.950,-	ƒ 26.950,-
Vectra 4-drs 1.8i GL	06-91	ƒ 29.950,-	ƒ 28.450,-
Astra Cabrio demo	06-93	ƒ 58.500,-	ƒ 48.500,-
Astra 3-drs 1.4i GL	11-91	ƒ 26.450,-	ƒ 24.450,-

LAATSTE KANS:
CAMPO CREWCAB 2.5 D, 4-drs, grijs kenteken, NIEUW
DE LAATSTE 4 STUKS VANAF ƒ 35.970,- INCL. BTW.

Inruil en financiering mogelijk.
OPEL
welling
Haefland 2, Brunssum. Telefoon 045-257700.

HAN

Alfa Romeo 33 1.7 I.E.	'91		ƒ 18.750,-
Alfa Romeo 2.0 GTV	'82		ƒ 8.750,-
Alfa Romeo 33S	'86-'91	v.a.	ƒ 8.500,-
Alfa Romeo 75	'87-'89	v.a.	ƒ 8.000,-
Alfa Romeo 75	'90-'91	v.a.	ƒ 15.750,-
Alfa Romeo 164 V6 3.0 airco	'91		ƒ 32.500,-
Alfa Romeo 164 V6 3.0	'89		ƒ 22.500,-
Audi 80 1.8i	'91		ƒ 24.500,-
Audi 100 cc aut.	'85-'88	v.a.	ƒ 7.000,-
Audi 100 Avant Turbo D	'86		ƒ 14.500,-
Audi 100 CC Avant	'85-'90	v.a.	ƒ 6.500,-
Audi 80 1,8S	'86-'92	v.a.	ƒ 16.000,-
Audi 80 turbo D	'90		ƒ 22.500,-
BMW 316i	'88		ƒ 13.750,-
BMW 316/318i/323i	'84-'91	v.a.	ƒ 7.500,-
BMW 318i	m. '92		ƒ 38.500,-
BMW 524 t.d.	'86-'90	v.a.	ƒ 26.000,-
BMW 633 csi a.nw.	'78	v.a.	ƒ 13.750,-
Chevrolet Corsica	'91		ƒ 19.750,-
Chrysler Le Baron cabrio	'86		ƒ 16.500,-
Chrysler Le Baron turbo cabrio	'89		ƒ 27.500,-
Chrysler Saratoga V6 aut.	m. '91	v.a.	ƒ 20.750,-
Citroën BX TGD Break	'90		ƒ 17.500,-
Citroën BX 14E/16 TRS	'84-'90	v.a.	ƒ 3.500,-
Citroën XM Ambiance	'90-'91	v.a.	ƒ 22.500,-
Citroën CX 2.2 croisette	'86		ƒ 12.500,-
[illegible]	'88		ƒ 8.750,-
[illegible]	'85		ƒ 8.750,-
Fiat Tipo DGT	'89-'91	v.a.	ƒ 12.500,-
Fiat Tipo 1.6 IE	'89		ƒ 12.750,-
Fiat Uno	'86-'91	v.a.	ƒ 5.500,-
Fiat Uno	'93	v.a.	ƒ 18.250,-
Fiat Uno D	'85		ƒ 4.500,-
Fiat Panda	'85-'91	v.a.	ƒ 3.000,-
Ford Sierra	'84-'91	v.a.	ƒ 4.000,-
Ford Sierra 2.3 GLD	'86-'90	v.a.	ƒ 10.000,-
Ford Sierra 2.0i Sedan	m. '91	v.a.	ƒ 18.000,-
Ford Sierra combi	'91		ƒ 19.500,-
Ford Sierra combi	'84-'89	v.a.	ƒ 4.000,-
Ford Escort 1.6i cabrio	'84		ƒ 11.750,-
Ford Escort GLD	'87-'91	v.a.	ƒ 9.500,-
Ford Escort 1.6 CLX	'92		ƒ 23.500,-
Ford Fiesta	'86-'88	v.a.	ƒ 6.000,-
Ford Fiesta D	'86-'89	v.a.	ƒ 5.000,-
Ford Scorpio 2.4i sedan	'90		ƒ 20.500,-
Ford Scorpio GL turbo D	'89-'90	v.a.	ƒ 17.500,-
Ford XR 3.1	'89		ƒ 16.500,-
Ford Scorpio 2.9i ghia	'90		ƒ 19.250,-
Ford Scorpio 2.0 aut.	'89		ƒ 14.000,-
Honda Accord EX	'86-'89	v.a.	ƒ 9.750,-
Honda Accord 2.0i EX	m. '91	v.a.	ƒ 19.750,-
Honda Civic	'89-'91	v.a.	ƒ 15.750,-
Honda Civic 1.6i airco	'91		ƒ 21.500,-
Honda CRX	m. '90		ƒ 23.750,-
Hyundai Stellar	'87		ƒ 4.750,-
Jeep Wrangler Sahara uniek	'88		ƒ 24.750,-
Lada Samara	'87	v.a.	ƒ 4.250,-
Lancia Dedra 1.8ie	'91	v.a.	ƒ 20.750,-
Lancia Thema I.E	'90-'91	v.a.	ƒ 13.500,-
Mazda 626 GLX 2.0D combi	'90		ƒ 21.500,-
Mazda 626 GLX combi	'88		ƒ 15.500,-
Mazda 323 jub.	'89		ƒ 11.750,-
Mercedes 190 D	'85-'88	v.a.	ƒ 15.750,-
Mercedes 230 E aut.	'87		ƒ 24.500,-
Mercedes 190 E	'85-'88	v.a.	ƒ 16.750,-
Mercedes 280 SE	'82-'86	v.a.	ƒ 10.000,-
Mitsubishi Colt turbo	'85		ƒ 7.750,-
Mitsubishi Pajero turbo D	'85-'87	v.a.	ƒ 15.000,-
Mitsubishi Lancer 1.5i GLX	'90		ƒ 14.750,-
Nissan 300 ZX targa	'85-'86	v.a.	ƒ 14.750,-
Nissan Bluebird 2.0 GL combi	'85		ƒ 6.750,-
Nissan Cherry	'86		ƒ 7.250,-
Nissan 280 ZX Targa	'83		ƒ 12.500,-
Nissan Patrol	'86		ƒ 19.500,-
Nissan Patrol T.D.	'86-'88	v.a.	ƒ 18.750,-
Nissan Patrol D	'83		ƒ 12.750,-
Nissan Sunny combi	'90		ƒ 13.500,-
Opel Corsa	'84-'91	v.a.	ƒ 5.250,-
Opel Vectra 1.7 D HB	'91		ƒ 20.750,-
Opel Vectra 2.0 GLSi, aut. airco.	m. '91		ƒ 22.750,-
Opel Vectra 2.0	'90-'91	v.a.	ƒ 19.500,-
Opel Kadett combi	'85-'90	v.a.	ƒ 6.750,-
Opel Kadett	'86-'90	v.a.	ƒ 6.500,-
Opel Kadett GT	'85-'90	v.a.	ƒ 7.000,-
Opel Kadett 1.8i combi	'91		ƒ 18.500,-
Opel Omega 2.6i aut.			ƒ 19.000,-
Opel Omega 1.8/2.0i CD	'87-'90	v.a.	ƒ 11.500,-
Opel Vectra GT	'90		ƒ 19.750,-
Opel Vectra 1.6i/18i	'90-'92	v.a.	ƒ 17.500,-
Opel Ascona 1.8	'86		ƒ 8.000,-
Peugeot 205 Accent	'90		ƒ 11.750,-
Peugeot 205	'84-'89	v.a.	ƒ 5.750,-
Peugeot 405 GRi	'90	v.a.	ƒ 18.500,-
Peugeot 405 GR	'89-'91	v.a.	ƒ 12.750,-
Porsche 944	'84		ƒ 23.500,-
Porsche 924	'81		ƒ 10.750,-
Renault 19 GTS	'89-'91	v.a.	ƒ 13.750,-
Renault 5 GT turbo	'88		ƒ 10.500,-
Renault 5 GTL	'85		ƒ 5.750,-
Renault 21 GTL	'86-'89	v.a.	ƒ 8.750,-
Renault 25 GTX	'85-'90	v.a.	ƒ 6.000,-
Renault Clio	'92		ƒ 18.750,-
Rover 216SE	'89		ƒ 8.500,-
Saab 900 C	'86		ƒ 8.500,-
Saab 99	'85		ƒ 6.750,-
Seat Ibiza GL	'87	v.a.	ƒ 7.250,-
Seat Ibiza 15i SX 15.000 km	'91		ƒ 15.750,-
Suzuki Alto GL	'87		ƒ 7.750,-
Suzuki bus	'84		ƒ 4.750,-
Suzuki Vitara JLX autom.	'90		ƒ 22.500,-
Subaru 7-pers. bus 4WD	'85		ƒ 6.750,-
Toyota Celica	'83-'86	v.a.	ƒ 3.750,-
Toyota Celica STI	'91		ƒ 36.500,-
VW Passat D combi	'90		ƒ 24.750,-
VW Passat Combi 16i	'91		ƒ 28.500,-
VW Passat GTI 16V	'90		ƒ 25.000,-
VW Golf D	'86-'91	v.a.	ƒ 7.500,-
VW Golf 1.6/1.8	'85-'90	v.a.	ƒ 7.500,-
VW Golf GTI 16V	'87		ƒ 16.750,-
Volvo 245 GL combi	'86		ƒ 17.500,-
Volvo 245 GLD combi	'84-'86	v.a.	ƒ 7.050,-
Volvo 340 GL/GLD	'86-'89	v.a.	ƒ 5.500,-
Volvo 460 GL	'91		ƒ 20.750,-
Volvo 740 GL	'90	v.a.	ƒ 55.000,-
Volvo 760 GLE	m. '89		ƒ 19.750,-

Let op!! 100% financiering en leasing
MEER DAN 250 AUTO'S IN ALLE PRIJSKLASSEN



Te k. KADETT 12 S, Hatchback, bwj. '82, i.z.g.st., APK, vr.pr. ƒ 1.750,-. 045-229786.

OMEGA 2.0i stationcar, bwj. '90, centr. vergr., stuurbekr., ƒ 24.400,-. Garantie, inruil mog. Texacars. 04702-3040.

Opel KADETT 1.3 S '87 blauwmet., w.w.-glas, schuifdak, i.z.g.st., ƒ [illegible] Tel. 04754-85978.

KADETT 1.2S, '86, extra's, wit, nw. uitl. en kopp., ƒ 6.500,-. 046-516678.

Te k. Opel CORSA 1200 S, bwj. '85, APK-gekeurd, verlaagd, 15" sportvelgen, zeer mooie auto. ☎ 045-213852.

Te koop Opel KADETT 1300 S Club, zeldzaam mooi, bwj. 10-'87. Telef. 045-228604.

CORSA type 12 S, Hatchback, '86, zeldz. mooi, ƒ 5.950,- ☎ 045-424128.

CORSA type 1.2 S HB, 15"-velgen, '88, bijz. mooi, ƒ 7.250,-. ☎ 045-424128.

Te koop Opel ASCONA 1.9, bwj. '81, APK 7-'94. Tel. 045-442464.

Te koop Opel KADETT GSI, bwj.'85, in showroom staat. Deze wagen moet u eerst gezien hebben, veel access. vr.pr. ƒ 12.750,-. Steenkoolstraat 11, Hoensbroek.

Te koop Opel CORSA, 3-drs, rood, bwj. '85, APK-gek., ƒ 5.300,-. ☎ 04450-3617.

Te koop wegens omstandigheden Opel ASTRA 1.4i, bwj. '93. Telefoon: 045-425486.

Te k. Opel ASCONA type C, automaat, 1982, kl. groen, APK nov. '94, motor is gedeeltelijk gereviseerd met o. a. nokkenas etc., ƒ 3.500,-. Te bevragen Garage Heyenrath, Vijlenstr. 50, Vijlen. Telefoon 04454-62638.

Te k. Opel CORSA de luxe, bwj. '86, i.z.g.st., pr.n.o.t.k. Buttingstr. 166 Hoensbroek. Tel. 045-216191.

KADETT 13 GTJ uitgevoerd, zeer mooi, bwj. '86, kl. wit, APK gekeurd, ƒ 6.950,-. Sleinadastr. 52, Schaesberg.

Opel ASCONA 1.6 S, bwj. 4-'86, i.z.g.st., 1e eig., km.st. 96.000. Tel. 045-259514.

Opel ASCONA 1.6 S eind '86, kl. wit, km.st 60.000, ƒ 6.750,-. 045-224078.

KADETT 1.3i LS, 11-'87, 78.000 km., met schade, ƒ 5.000,-. 045-312044.

Opel CORSA 1.4i, bwj. 9-'91, duurste uitv. La Strada, met sportvelg. ☎ 045-258568.

Opel ASCONA, bwj. 1983, in perf. st., APK 9-'94, sportvelgen, ƒ 2.600,-. Robijnstr. 16, Heerlen, 045-722130.

KADETT E Hatchback, bwj. sept. 1986, nieuw model, ƒ 6.250,-. Tel. 045-753564.

Peugeot

PEUGEOT 205 GL bwj. '84, zeer mooi, ƒ 4.500,-. Pr. Hendriklaan 15, Brunssum, tel. 045-255027.

Te koop PEUGEOT 205 1.4 L, augustus '89, pr. n.o.t.k. Telefoon 045-417157.

PEUGEOT 205 GL, 5-bak, 5-drs., bwj. '86, als 2e auto gebr. ƒ 6.750,-. 045-729036.

Te k. PEUGEOT 205 GTi 1.6, '85, rood, vr.pr. ƒ 8.250,-. Tel. 04759-1781.

Te koop PEUGEOT 309 XLD diesel bwj. '91 2-drs 97.500 km, pr. ƒ 16.000,-; Peugeot 309 type GR 1.4 benzine bwj.'91 4-drs 51.000 km, pr. ƒ 17.000,-; Peugeot 309 GL profil 1.4 benzine bwj. '91 4-drs 56.000 km, pr. ƒ 17.000,-. Tijdens kantooruren 043-684444 Dhr. W. Peters of J. Vluggen. Na 17.30 04409-1519 Dhr. F. Doensen.

Te k. heel aparte PEUGEOT 205 1.4i Roland Garros, bwj. 1991, ƒ 19.500,-. Telefoon: 04406-12577.

Porsche

Te koop PORSCHE 928, bouwjaar '82, i.z.g.st., ƒ 21.500,-. Tel. 046-582602.

Zeer mooie PORSCHE 928 S, alle opties, pr. ƒ 24.000,-. Inruil mogelijk. ☎ 04702-3040.

Renault

RENAULT
DEALER
Autobedrijf Kerres
Kerkrade. Tel. 045-45 24 24.
Heerlen. Tel. 045-23 09 99.

Auto Bex Sittard
Tunnelstraat 2A
Tel. 046-51 96 64.

RENAULT 4 F6,
geel kenteken, bwj. '84, i.g. st., APK tot 8-'94, ƒ 1.750,-. Telefoon 043-640253.

RENAULT 21 GTS, kleur wit, 1987. Fiat Creusen, Heerlen. Tel. 045-742121.

Renault 5 Campus 1.1 rood '90, 57.000 km. Autobedr. EUSSEN, Ransdaal. Telef. 04459-1677.

Te k. RENAULT 5 Parisienne 2, bwj. '84, APK jan. '95, pr. ƒ 2.600,-. 045-752665.

Te k. RENAULT 11 Broadway, bwj. '86, LPG, pr. ƒ 3.950,-. Tel. 045-324942.

Rover

ROVER
DEALER
Autobedrijf Balt BV
[illegible] 1, Heerlen.
Tel. 045-72 15 41.

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RESULTAAT! Bel: 045-719966.

ROVER SD1 2300 S stuurbekr., bwj. '84, AP[illegible] c-vergr. en electr. ram[illegible] sp., blauw, 130.000 k[illegible] pr. ƒ 2.500,-. 045-312928.

Seat

SEAT
Volkswagen Gro[illegible]
DEALER
Ton Schuyre[illegible] Landgraaf
Rötscherweg 60
Tel. 045 - 31 35 88.

Autosport Brouns BV
Schelsberg 175, Heer[illegible]
Tel. 045-72 55 07.

Seat FURA 900 cc, bw[illegible] APK 10-'94, 5-gang, [illegible] bruik: 1 op 16, 87.000 [illegible] ƒ 2.500,-. Hertogenlaan [illegible] Kerkrade.

Subaru

Te k. Subaru STATIO[illegible] GON 1.8GL, 4-whee[illegible] bwj. '86, grijs ken[illegible] Telef. 045-215771.

Te koop weg. omst. S[illegible] LEGACY, BWJ. '89, 5[illegible] km. i.z.g.st. 046-515265.

Mini Jumbo '88; Justy [illegible] mod. '86, '89, ook aut.; [illegible] bus 7-pers. 4 WD '92. [illegible] bedr. EUSSEN, Rans[illegible] Telef. 04459-1677.

Suzuki

SUZUKI
DEALER
Suzuki HLM officieel deale[illegible]
Rijksweg Zuid 212A, Sitt[illegible]
Tel. 046-52 12 15.

Alto GL, zwart '91, 1[illegible] km. Autobedr. EUS[illegible] Ransdaal. ☎ 04459-1677.

Suzuki Swift 1.3 GL A[illegible] MAAT 1992, blauwmet[illegible] pr. ƒ 18.500,-. ☎ 04746-3[illegible]

Toyota

TOYOTA
DEALER
Mengelers BV Klasse Occasions
Oirsbeek tel. 04492-18[illegible]
Schaesberg tel. 045-318[illegible]
Sittard tel. 046-521000

Swentibold Officieel agen[illegible]
Oude Rijksweg Noord [illegible]
Susteren. Tel. 04499-33[illegible]

Toyota COROLLA LB [illegible] blauwmetallic, bwj. [illegible] veel extra's, 1e eige[illegible] ƒ 17.300,-. Tel. 04492-163[illegible]

Te koop Toyota CELICA ST bwj. '82, pr. ƒ 3.850,[illegible] licht. 045-218568.

Te k. weg. auto van de[illegible] Toyota CARINA 2.0 DX, [illegible] 4-deurs, stuurbekr., [illegible] ƒ 7.500,-. Tel. 04754-8294[illegible]

Te k. TOYOTA Coroll[illegible] GTSi, 16-klepper, kl. [illegible] bwj. '91, km.st. 49.000, [illegible] LM-velgen, accessoires, pr. ƒ 19.750,-. 046-379752.

Te koop TOYOTA Coroll[illegible] drs, m. '86, rood, zeer [illegible] ƒ 6.750,-. ☎ 045-423756.

Toyota CELICA 1600 coupé Liftback, ƒ 12.950,-. 04906-1387.

Te koop Toyota CELICA ST LB, bwj. '86, nieuw model, antracietmet., sp[illegible] gen, in perfecte [illegible] ƒ 12.500,-. ☎ 04499-1416[illegible]

Volkswagen

Te k. wegens omstand[illegible] den VW GOLF 2 Diese[illegible] bo kat., bwj. 3-'92, ve[illegible] tra's o.a. dwarsbalken, [illegible] glas, WW glas, poli[illegible] alarm, radiovoorber[illegible] etc. slechts 28.500 km [illegible] pen, vr.pr. ƒ 25.500,-. 046-514925.

Te koop VW JETTA Avant, bwj. '87, i.z.g.st., gek. 8-'94. ☎ 046-743042.

Te k. GOLF GTI, bwj. [illegible] ATS-velgen, pr.n.o.t.k. [illegible] lefoon 045-250662.

Te k. GOLF GTI 16V, '86, 140 Pk, verlaagd, [illegible] velg., schuifd., boordc[illegible] getint glas, Jetta grille, (geel), sportstuur, kl. [illegible] ciet, uitst. onderho[illegible] ƒ 13.950,-. Tel. 04492-474[illegible]

Te koop VW GOLF GTI [illegible] APK, i.z.g.st. ƒ 1[illegible] Sleinadastr. 14, Landgraaf.

Te koop GOLF GTI [illegible] mod. '86, zwartmet., A[illegible] tra's. Vraagprijs ƒ 15[illegible] Telef. 046-519644.

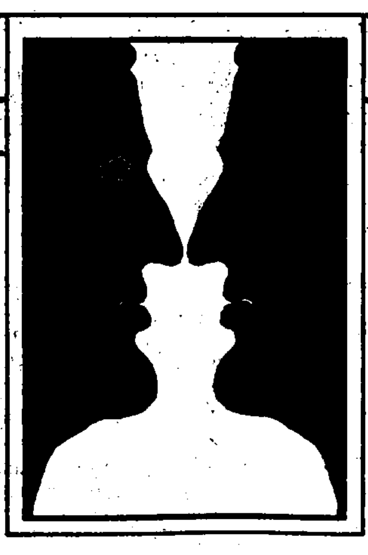
VW TRANSPORTER [illegible] bwj. '84, personenw[illegible] zeer mooi, ƒ 5.500,[illegible] Hendriklaan 15, Brun[illegible] Tel. 045-255027.

Te koop GOLF 1600 [illegible] bwj. '81, i.z.g.st., [illegible] ƒ 2.750,-. ☎ 045-25[illegible]

VW GOLF GTS, 1800 [illegible] '83, div. extra's, i.z.g.st. pr. ƒ 4.500,-. Telefoon [illegible] 312743 v.a. zondag.

VW JETTA 1600, bwj. [illegible] APK 11-'94, vr.pr. ƒ [illegible] 045-726269, na 17.00 u.

Voor Piccolo's zie verder pagina 8



Traditionele achterban wordt steeds meer onzekere factor

CDA en Brinkman moeten eens goed gaan nadenken

DOOR CAREL GOSELING

DEN HAAG – De kop is er af. Natuurlijk, niemand wil de verkiezingen in een deel van Noord-Brabant een landelijk belang toekennen. Maar toch, de trend is gezet. En die moet de regeringspartijen zorgen baren. Maar hen niet alleen.

Noord-Brabant maakte het CDA tot grote verliezer. De PvdA verloor ook, maar minder dan gedacht. VVD en D66 groeiden, maar beide zagen het stemmenaantal minder toenemen dan gedacht of verwacht. Lokale en protestpartijen groeiden als kool, ook al was de opkomst van de kiezers zo'n 30 procent lager dan vorige keer.

De uitslag in Noord-Brabant spoorde vrij nauwkeurig met een voorspelling die het bureau Interview uitbracht voor het geval er nu Kamerverkiezingen gehouden zouden worden. Alleen bij het CDA was dat niet het geval. Vergeleken met een eerdere peiling uit oktober constateerde Interview dat de aanhang van de christen-democraten stabiel is gebleven. Desalniettemin zou de partij wel tien van de 54 Kamerzetels kwijtraken.

Ten opzichte van oktober krabbelde de PvdA weer wat op in de gunst van de kiezers. Toch zou het aantal sociaal-democraten in de Kamer dalen van 48 nu naar 28. Die 28 zijn er echter meer dan tot voor kort werd voorspeld. Toen stond de PvdA op 24 of 25 Kamerleden.

De VVD zakt weer iets terug volgens het onderzoek. Men wint er nog wel wat Kamerzetels bij, maar veel minder dan eerder werd voorspeld. Bij D66 is hetzelfde te zien: winst maar geringer dan gedacht. Voor het overige wint GroenLinks fors, net als de CD. Links en rechts in de Nederlandse politiek zien de aanhang toenemen.

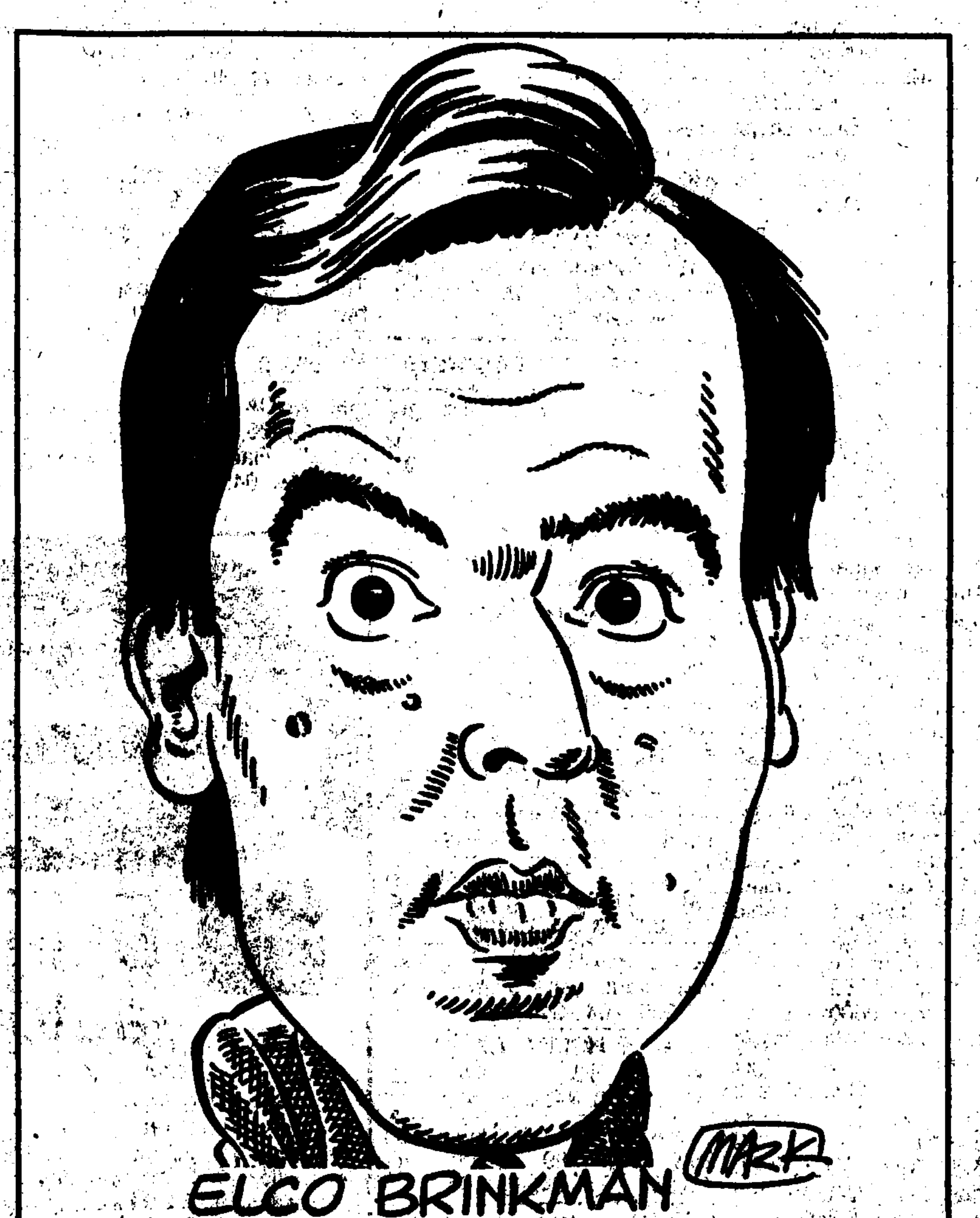
Wat leert dit alles nu? Bij de PvdA ziet men de onder partijvoorzitter Rottenberg ingezette koers van eenheid beloond. Tenminste tot nu toe. Partij, fractie en bewindslieden trekken dezelfde lijnen. Met als prioriteiten sociale zekerheid en werk. De PvdA wil daaraan verder werken in de hoop om de talloze 'niet-weters' onder de kiezers alsmede de afvalligen binnen de PvdA zelf over te halen de partij te steunen.

politiek objectief

Bij het CDA ligt de zaak anders. Op basis van Interview's werk blijkt dat de christen-democraten de aanhang de laatste maand hebben weten te stabiliseren. Het verlies is kennelijk al eerder geïncasseerd.

Noord-Brabant laat een ander beeld zien. Nieuw verlies. Dat kan aan specifieke plaatselijke en regionale omstandigheden liggen. Dan hoeft er niet veel reden tot zorg te zijn bij het CDA. Het kan echter ook duiden op een nieuw drama. Namelijk: het wegtrekken van de traditionele CDA-achterban. Bijvoorbeeld de boeren. Dan zit het CDA met een echt probleem.

Binnen het CDA wordt dat gevaar ook onderkend. Het is niet voor niets dat CDA-fractieleider, toekomstig lijsttrekker en mogelijk premier Elco Brinkman zich de laatste weken steeds meer in de kijker werkt.



ELCO BRINKMAN

Brinkman geeft in woord en daad te kennen dat er in de politiek knopen doorgehakt moeten worden. Dat actie nodig is. Vooral op een aantal terreinen waar er volgens hem al te lang sprake is van stilstand.

De CDA-voorman heeft daarvoor tot nu toe de sociale zekerheid als jachtterrein gekozen. Nieuwe ingrepen in de wao zijn nodig, ook voor mensen die nu al een uitkering hebben. Bezuinigingen in de bijstand moeten eindelijk tot stand komen en niet in het luchtledige blijven hangen, terwijl de lasten van de burgers wel stijgen.

Nu waren Brinkmans boodschappen niet nieuw. De wao-lijn zette hij al in toen de Kamer dit voorjaar het omstreden wao-wetsvoorstel behandelde. En de eis dat bezuinigingen echt hard gemaakt moesten worden, legde hij in september al op tafel bij de algemene politieke beschouwingen.

Brinkman werd toen niet erg serieus genomen. In ieder geval gebeurde er niets. Dus zette de CDA-voorman de zaak de afgelopen weken op scherp. De vraag is wat hij daarmee bereikt. De rechtervleugel in het CDA vind het prachtig. Links in het CDA kruipt van schaamte steeds verder weg.

Nu stelt links-CDA in politiek Den Haag al langer niets meer voor. Onder de achterban kunnen Brinkmans boodschappen wel eens een groter gevolg hebben. Stemmenverlies dus. Een deel daarvan zal Brinkman met zijn taktiek wel weer bij de VVD wegsnoepen, maar of dat genoeg is, moet worden afgewacht.

Er gebeurt echter nog iets. De afstand tot de PvdA neemt toe. Dat kan, beoogt of niet, tot stemmenwinst van de PvdA leiden. Maar ook tot spanningen in de coalitie, die wordt geleid door CDA-idool Lubbers. De kiezer houdt niet van geruzie. Niet binnen partijen (zie de PvdA), maar ook niet tussen hen. De partij die een kabinet opblaast, krijgt de rekening daarvoor bij de verkiezingen.

Brinkman weet dat, maar of hij er ook naar handelt, is vraag twee. Zeker aan de uitleg van bepaalde beleidsdaden schort het nogal eens. Dat kan gevaarlijk zijn. Zeker als je denkt dat je positie toch onaantastbaar is. En er de arrogantie bestaat om de kiezer ook geen millimeter extra invloed te geven op de politiek in Den Haag. Zie de inbreng van het CDA in de debatten over de politieke vernieuwing.

Hoogmoed komt voor de val. En die kan ook komen als de kiezers straks in groten getale wegblijven van de stembus. Het CDA en Brinkman hebben heel wat om over na te denken.

Formalist Ruud Lubbers tolereert plots afwijkend stemgedrag

Late bekering van 'n politieke hervormer

DOOR WILFRED SCHOLTEN

DEN HAAG – Niet de hervormingspartij D66, maar de beheerderspartij CDA speelde zoals verwacht de hoofdrol in het debat over de politieke vernieuwing. De ideeën mogen dan van de links-liberalen komen, de christen-democraten bepalen of iets een meerderheid in de Tweede Kamer kan halen of niet. Ondanks de voorspelbaarheid van deze ijzeren politieke wet, was de bijdrage van de CDA'ers in het debat toch opmerkelijk te noemen.

CDA-woordvoerder en citatenverzamelaar Mateman wist woensdag in een prikkelend betoog vol grappen, grollen en selectieve uitspraken van socialisten de meeste ideeën al van tafel te vegen. Van een crisis is volgens hem geen enkele sprake. Hij had de lachers op zijn hand en alleen PvdA-woordvoerder Jurgens liet zich verleiden om af en toe een vinnig interruptiedebatje te voeren. De PvdA-hoogleraar had gelijk toen hij Mateman als 'conservatief' betitelde – dat was ook de reden hem het veld in te sturen in een debat over politieke vernieuwingen.

Een dag later reageerde een andere CDA'er – die schuddebuikend de bijdrage van zijn partijgenoot had aangehoord – op de suggesties die door de Kamer waren gedaan. Premier Lubbers koos een heel andere tactiek. Niet door de politieke hervormingsvoorstellen belachelijk te maken, maar ze te omarmen en langzaam dood te drukken.

Ook volgens de premier valt het allemaal wel mee met de politieke problemen. Hij heeft echter veel begrip voor de voorstellen, maar heeft ook nog wat 'elementen' en 'overwegingen' die nog eens nader bezien moeten worden. Zodat veel onderwerpen verzanden in variantjes op variantjes.

Opvallender is echter de plotselinge bekering van de bijna-premier-in-ruste op tal van terreinen. De Grote Regisseur, die al tien jaar onzichtbaar vanuit zijn torentje de coalitiepartijen zijn wil oplegt en zijn ministers bijna wurgt met het heilige boek van het regeerakkoord, blijkt – een half jaar voor het eind van zijn carrière – opeens van gedachten veranderd te zijn.

Lubbers pleitte voor 'herkenbare politici', die met voorkeursstemmen gekozen kunnen worden omdat de achterban iets in hen herkent. Voor de zieke dissident Kalsbeek – die er menigmaal binnenskamers fors van langs kreeg van Lubbers – moet het een troost zijn om te horen dat de premier plotseling vindt dat zulke herkenbare personen 'alle ruimte' moeten krijgen. Zij zijn immers een 'verrijking' voor het parlement.

Ook aardig voor Eerste Kamerleden is zijn gloednieuwe stelling dat 'afwijkend stemgedrag' prima is. Sterker, het is zo goed, dat het hem een 'verruimd gevoel' geeft. Lubbers dacht daarbij in eerste instantie aan de Amerikaanse politiek, waar veel Democraten het oneens zijn met voorstellen van hun partijgenoot Clinton. Blijkbaar kon deze hartekreet er af, enkele dagen na de nipte overwinning van het kabinet in de Senaat met het euthanasie-voorstel, waarbij Lubbers' partijgenoten hem bijna de das om deden.



RUUD LUBBERS

Het kon nog niet op, want vlak vóór het afsluiten van het 10-jarige premierschap durfde hij het aan om – jawel – de onafhankelijke opstelling van de Kamer ten opzichte van het kabinet (het dualisme) toe te juichen. „Ik ben zeer sterk voor dualisme." Het was nog niet zo lang geleden dat het vertrekkend Kamerlid De Kok (ook CDA) vertelde dat hij in een debat bepaalde onderstreepte zinnen moest voorlezen, die nog nat waren van de inkt van Lubbers pen.

Tenslotte bespotte hij een andere vondst van zijn eigen hand: het superdikke, gedetailleerde regeerakkoord. Dat stuk komt altijd tot stand tijdens de kabinetsformatie, wanneer ijverige Kamerleden van toekomstige coalitiepartners in achterkamertjes over alle mogelijke onderwerpen compromissen smeden. Vervolgens nemen de leiders de besluiten. Deze episode noemde Lubbers spottend 'de bloeiperiode van de fractiespecialisten'. Hun inspanningen noemde hij weinig subtiel 'punaise-poetsen'. Om eraan toe te voegen dat daar maar eens een einde aan moet komen.

Het regeerakkoord moet voortaan 'sober en kort' zijn, want wat alle critici al jaren roepen, geeft de wat verlate politieke vernieuwer Lubbers nu zonder blikken of blozen toe: het werkt niet. Al na een paar maanden is de inhoud verouderd en zodoende 'vervluchtigt' het akkoord al snel.

Hoeveel de bijdrages van de hervormde conservatief Mateman en de katholieke hervormer Lubbers ook van toon en inhoud verschilden, beiden zetten het zorgvuldig voorbereide debat over de noodzakelijk politieke en staatkundige vernieuwing op het verkeerde been. Want je kunt net doen alsof de problemen tussen politici en burgers niet bestaan, of je kunt net doen alsof je de politiek die je jarenlang zelf hebt gevormd, wilt vernieuwen: het blijven allebei subversieve pogingen de boel met veel omhaal van woorden gewoon om zeep te helpen. Dat is jammer van alle moeite en spijtig voor de democratie.

lezers schrijven

postbus 3100

In deze rubriek neemt de redactie brieven van lezers op. De redactie hoeft het niet eens te zijn met de inhoud. De brieven dienen betrekking te hebben op publicaties in deze krant en moeten kort en zakelijk zijn. Te lange brieven worden ingekort of geretourneerd. Een ingezonden brief moet voorzien zijn van naam, adres en telefoonnummer. Brieven op rijm, of brieven die oproepen tot acties of aanzetten tot geweld of andere onwettige daden, worden niet geplaatst. Datzelfde geldt ook voor brieven met onwelvoeglijk taalgebruik en beledigingen. Anonieme brieven worden evenmin geplaatst.

● Vuile Maas

Als oud-marinier – in 1939-1940 – doet het mij zeer dat de Maas periodiek vervuild wordt als drinkwaterrivier voor Rotterdam en omstreken. Waar blijven de echte Rotterdammers met 'Geen woorden maar daden'?

Laat onze minister van Waterstaat, mevrouw Maij-Weggen, met een marinekruiser, bemand met zeewater-mariniers de Schelde bij Vlissingen afsluiten voor zeeschepen, die door onze Westerschelde naar Antwerpen willen varen zolang er gifwater door de Maas langs Rotterdam stroomt.

HEERLEN — Ad van de Engel, oud-Rotterdammer

● Vuilverbrander

Ik wilde nog even inhaken op de problemen rond geplande vuilverbranders, onder meer in Maasbracht, maar ook elders. De zogenaamde grenswaarden van gevaarlijke stoffen, die bij verbranding vrijkomen zijn politiek vastgelegde waarden. Artsen wijzen dergelijke grenswaarden voor kankerverwekkende stoffen van de hand. Vermoedelijk zal de vuilverbrander in Maasbracht op een totaal afvalaanbod van 600.000 ton per jaar ongeveer 20 ton kankerverwekkende stoffen uitstoten. Dit ligt dan binnen de vastgestelde grenswaarden, omdat men simpelweg de grenswaarde vastlegt per kubieke meter, hoewel een enkel deeltje al kanker kan veroorzaken. Het gevolg is dat het aantal kankergevallen in de regio rond de vuilverbrander drastisch zal toenemen.

Rond tachtig procent van de bij een vuilverbrander uitgestoten schadelijke stoffen is onbekend. Doordat het aangeboden vuil steeds van samenstelling verandert, verandert de samenstelling van de schadelijke stoffen navenant. Zolang men echter de schadelijke stoffen, combinaties daarvan en de uitwerking op gezondheid en milieu niet kent, is deze manier van vuilverwerking onaanvaardbaar. Het enkele malen per jaar meten van de giftige uitstoot na voorafgaande aankondiging kan dan ook slechts een alibi-functie hebben en dient er alleen maar toe de bevolking gerust te stellen, ofwel in slaap te sussen.

De beste chemici ter wereld zijn er nog steeds niet in geslaagd cadmium, beslium, koper, kwikzilver, kobalt en platina te verbranden. Toch zijn dit stoffen waarvan wetenschappelijk vaststaat dat ze allergieën veroorzaken. Steeds meer mensen blijken daar heel gevoelig voor te zijn.

Ik ben van mening dat een zichzelf respecterend arts niet langer meer werkeloos mag toezien. Ik kan, als arts, alleen maar op de grote gevaren van dergelijke verbrandingsovens wijzen en collega's en burgers vragen zich te verenigen. Daarbij is het om morele redenen noodzakelijk zich absoluut tegen vuilverbranding uit te spreken en niet alleen maar de vuilverbranders ter plaatse aan te pakken.

ESSEN-SCHAECK — Dr. Berthold Mersmann, arts

(Door redactie ingekort)

● Kinderen

In het kader van de campagne 'Kinderen in de knel', het kinderprogramma van de protestantse kerken, heeft de Raad van Kerken de regering opgeroepen het VN-verdrag inzake de rechten van het kind uit 1989 te ratificeren. Daarnaast pleit zij voor de noodzaak kinderarbeid uit te bannen. Een doelstelling die op korte termijn gerealiseerd moet kunnen worden. Daarvoor zal alleen de meest hoopgevende naoorlogse gebeurtenis, 'de val van de Muur' niet in een eng economisch maar in een wijds levensbeschouwelijk perspectief geplaatst moeten worden. Bijvoorbeeld zoals dat spreekt uit de geprofeteerde bijbelse eindtijd. De periode waarin wij onze zwaarden zullen omsmeden tot ploegscharen. Een toekomstbeeld dat nimmer het resultaat kan zijn van het tijd- en plaatsgebonden (dus vergankelijk!) kapitalisme, waarvan kinderarbeid slechts één van de ten hemel schreiende produkten is. Profetisch gesproken houdt dit in dat door de Wende niet 'de markt' - als exponent van het onverteerbare kapitalisme - heeft gezegevierd, maar 'de kerk' - als voertuig van de blijde boodschap - haar bestemming heeft bereikt. Eindelijk is zij daardoor bij machte haar leiding van gerechtigheid en vrede wereldwijd te gelde te maken. Anno 1993 kan daarbij enkel worden gedacht aan de verwerkelijking van de mensenrechten, door de installatie van een gezaghebbend wereldbestuur met boven-nationale bevoegdheden, via een fundamentele reorganisatie van de VN. Voor de verwerkelijking daarvan zal de kerk de politiek onder zware druk moeten zetten, die beduidend meer zal moeten inhouden dan de oproep het VN-verdrag inzake de rechten van het kind te ratificeren. De ratificatie kan nog jaren op zich laten wachten, waardoor steeds meer kinderen in de knel komen te zitten.

LANGENHOLTE — Wouter ter Heide

● Handballers

Bij deze wil ik reageren op het artikeltje in de krant van 30 november pagina 23 'Zegereeks Zwart Wit houdt aan' waarin gewag wordt gemaakt van handballers, die met elkaar op de vuist gingen. Het verslag is naar mijn mening overdreven. Dit verdient handbalvereniging Zwart Wit/Plabos Schinnen niet. Zeker niet wat betreft de manier waarop zij de wedstrijd hebben aangepakt, met goed spel en goed verdedigingswerk, met aan het hoofd keeper Jos Jetten.

Als je, als EMZ, aan het begin van de competitie afgeschilderd wordt als kampioenskandidaat en dan zo afgetroefd dreigt te worden, komt de frustratie snel naar boven. Zeker bij de nummers 4, 6 en 9 van EMZ, die dingen deden die niets van doen hebben met handbal tegenover spelers als John Widdershoven en Stefan Arets de beste spelers van Plabos. Nou EMZ, bij een bomvolle en gezellige tribune en onder goede leiding hebben jullie hier een negatief visitekaartje achtergelaten. In Schinnen is iets moois in opbouw en hopelijk wordt dit door andere verenigingen overgenomen.

OIRSBEEK — West Roberts, oud-scheidsrechter.

● Monumenten

De Bond Heemschut stelt er prijs op zijn waardering uit te spreken voor het onafhankelijke en objectieve onderzoek naar de feiten omtrent de staat van de Nederlandse monumenten, teneinde te kunnen vaststellen de 'opgave' voor het beleid op het terrein van de monumentenzorg tot het jaar 2005. Dit zal resulteren in een nog op te stellen 'strategisch plan voor de monumentenzorg'.

Vooral de afgelopen twintig jaren is vele malen en bij veel gelegenheden nadrukkelijk in woord en geschrift door de Bond Heemschut - ter voldoening aan zijn statutaire doelstelling - geattendeerd op de tekorten en noden op het terrein van de monumentenzorg.

Gedurende deze periode is de erkenning van het belang van de Nederlandse monumentenzorg alom toegenomen, zowel het culturele, het economische, het toeristisch-recreatieve als het planologische belang. Nota's en beleidsplannen van gemeenten en provincies, journalistieke en publicitaire producties, manifestaties en evenementen als Kerkepaden en Open Monumentendagen getuigen hiervan. Ook de minister-president verklaarde op 29 september 1993 op het symposium 'Monumentenzorg op het breukvlak van twee eeuwen' in de St.-Jacobskerk te 's-Gravenhage, vanzelfsprekend namens het kabinet: 'Wij naderen ras het laatste decennium van deze eeuw. Het is goed dat wij ons bewust bezighouden met de toekomst van onze monumenten, ons cultuurhistorisch erfgoed, met een beleid dat voor de monumenten een volwaardige plaats inruimt. Zij zullen vitaal blijven en belangrijke en veelzijdige maatschappelijke functies vervullen. Door het directe monumentenzorgbeleid van alle overheden, maar ook door het milieubeleid, het natuur- en landschapsbeleid en het onderwijsbeleid. Inderdaad, monumenten moeten ons een zorg zijn'!

AMSTERDAM — Mr. E. Diemer, Secretaris Heemschut

(Door redactie ingekort)

Valse brief

De ingezonden brief 'Heinrichs 5' in het LD van donderdag 2 december op pagina 12 is niet van de hand van de heer L.T. Heppenstrijdt uit Landgraaf, maar blijkt ingestuurd door een vervelende grappenmaker, die de naam van de heer Heppenstrijdt heeft misbruikt om zijn ingezonden brief geplaatst te krijgen. De hoofdredactie biedt de heer Heppenstrijdt, mede namens de onbekende briefschrijver, de excuses hiervoor aan.

(Discussie Heinrichs gesloten)

Volkswagen

Te k. VW GOLF 1300 C, bwj. '84, i.z.g.st., div. extra's, o.a. G-60 velgen. VW Jetta-grill, pr.n.o.t.k. ☎ 045-316434.

AUTOMAAT Golf, bwj. '84, 5 drs., getint glas, APK 11-'94, 83.000 km. Lampisteriestr. 2, Hoensbroek.

GOLF 1.6 D, bwj. '86, APK, kleur rood, zeer mooi, i.z.g.st. Tel. 045-216455.

VW POLO 1.3 inj., i.z.g.st., bwj. '89, zeer zuinig (1:15), t.e.a.b. Telefoon 045-428602.

Te koop VW SCIROCCO 1.6 GT 5-bak, bwj. '80, als nieuw, met APK, veel extra's, f 2.950,-. ☎ 046-749528.

VW KEVER, bwj. '83, rood, te eig., APK, i.z.g.st. f 2.850,-. 045-210062.

Te koop 2 KEVERS, bwj. '72 en '70. Leeuwerikstr. 21, Heerlen. Tel. 045-229858.

Te koop VW POLO 1.3, 55 pk, nov. '91, orig. 50.000 km. en 4 nw. winterbanden f 18.250,-. ☎ 046-515551 tussen 15.00 en 19.00 uur.

Te koop VW POLO, bwj. '79, pr. f 850,-. Telefoon 045-214577.

GOLF automaat bwj. 11-'84, 5-deurs, kleur rood, 89.000 km, in nieuwstaat, f 5.950,-. Tel. 04405-1564.

GOLF 1.3 CL rood, bwj. '87, 84.000 km, APK 9-'94, f 12.000,-. ☎ 045-451784.

PASSAT Station GL, 5-'82, i.g.st., dakrail, APK 11-'94, vr.pr. f 2.950,-. 045-271411.

AUTOBEDRIJF VW Golf GLS, '80, f 6.250,-. ☎ 045-316040.

Te koop VW PASSAT Sedan, nw. model. '89, zilvergr., VW dealer onderhoud, stereo, [illegible] nieuw, f 16.750,-. ☎ 045-423750.

VW GOLF GTi, 107 PK, 63.000 km, bwj. 7-'87, wit, get. glas, alarm, ANWB gek.,vr.pr. f 16.750,-. ☎ 045-464818.

Te koop VW GOLF, bwj. '79, vr.pr. f 750,-. APK juni '94. Telefoon 045-313659.

Golf 1.6 CL AUTOMAAT, '85, bijz. mooi, event. ATS, f 6.250,-. ☎ 045-424126.

VW GOLF diesel, model '89, blauwmet., 15" velgen, w.w. glas, i.z.g.st., f 14.750,-. Tel. 046-583010.

GOLF diesel, bwj. '82, APK '94, motor '86, 5-bak, div. extra's, iets werk, vr.pr. f 1.500,-. 045-425253.

Te koop VW GOLF Pick-up model bwj. '80, diesel, grijs kenteken. Tel. 046-380103.

VW GOLF GTi 1.8, bwj. '84, nw. model, rood, extra's, f 7.750,-. Tel. 046-525489.

Volvo

VOLVO DEALER

Autobedrijf Volvo Klijn
De Koumen 7, Heerlen.
Tel. 045-22 00 55.

Te k. van NedCar-medewerker VOLVO 440 GL 2.0i, kleur lel rood, km.stand 15.000, f 10.000,- onder nieuwprijs. tel. 045-221618.

Volvo 740 GLE rechtsstuur (rhd.) aut. autom., lm-velgen, bwj. '86, d.groenmett., speciale prijs. ☎ 045-632244. Volvo dealer BIERMANS.

Volvo 740 GL
Station, LPG-onderbouw, trekhaak, alarm, radio, Alloy velgen, 1e eigenaar, grijsmet., 158.000 km; april 1980. "De Uiver" B.V. Doenrade. Tel. 04492-1931.

VOLVO 740 2.3 GL station, 12-'86, blauwmetallic, f 16.950,-. 04906-1387.

Te koop VOLVO 343 GL, i.z.g.st. m. '82, koppeling defect, APK '94, pr. f 700,-. Tel. 045-427289.

Te k. VOLVO 264 GLE, bwj. '78, APK 7-'94, alle opties; tevens 264 GL + diverse onderdelen, [illegible] alles in een koop t.e.a.b. ☎ 04492-1835.

Te koop VOLVO 440 GL, bwj. '89, zeermetallic, f 13.000. ☎ 045-210717.

VOLVO 480 ES, bwj. 9-'90, van Volvo medewerker. Telefoon: 04754-85986.

Diversen

Volvo Biermans

Volvo 340	va.	f 1.950,-
Volvo 440 DL	1989	f 18.950,-
Volvo 440 GL	1990	f 23.500,-
3x Volvo 440 autom.	va.	f 24.400,-
Volvo 460 GL	1990	f 25.950,-
Volvo 460 ES	1990	f 23.500,-
Volvo 440 GLE	1987	f 18.950,-
Volvo 740 GL	1987	f 20.950,-

Telefoon 043-632244.

Vencken Sittard

Polo Fox 1300 zilver	1989
Golf 1.3 rood	1989
Golf CL 1600 3-deurs blauwmet.	1990
Golf CL 1300 5-deurs zilver	1991
Golf CL 1600 3-deurs wit	1987
Golf Manhattan 1300 cc wit	1989
Golf Manhattan 1300 cc grijsmet.	1990
Golf Madison 1600 cc wit	1990
Golf III 1800 GL wit	1992
Passat [illegible]	1992
Passat CL [illegible] zilver	1987
Passat CL 1.8 sedan groenmet.	1989
Jetta CL 1300 2-deurs blauwmet.	1987
Jetta Diesel grijsmet. 2-deurs	1988
Volvo 440 GL 4-deurs roodmet.	1990
Audi 80 1.8 S wit	1989
Audi 80 1.8 S [illegible] roodmet.	1990
Mazda 323 1.3 LX grijsmet.	1988
Ford Escort 1.1 CL 3-deurs wit	1987
Ford Escort 1.6 Club rood 1300	1988
Vectra 1.6i sedan roodmet.	1989
Opel Kadett 1.3 Club GT wit	1988
Subaru Justy 1.2 GL 5-deurs wit	1990
Volvo 440 GL 1.8 grijsmet.	1989
Volvo 440 GL 1.8 blauwmet.	1992
AUTOMAAT	
Golf CL 1600 zilver	1988
Volvo 340 DL 5-deurs zilver	1987
DEMO'S	
Passat Arriva 1.8 90 pk blauwmet.	1993

Bijna alle auto's 1e eig., voorzien van Nationale Autopas. Occasionshandel, Leyenbroekerweg 27, 6132 CA Sittard. Tel. 046-515777.

Waarom een nieuwe?

Wij hebben voor u jonge OCCASIONS zo goed als NIEUW. Met garantie als NIEUW, nl. 1 jaar volledige garantie. Gegarandeerde km.stand.

Merk	Bwj.	Nieuwprijs	Nu
VW Golf 1.9 D 75 PK VAN [illegible]	1993	f 30.100,-	f 22.450,-
Audi 80 [illegible]	1992	f 52.182,-	f 28.450,-
[illegible]	1992	f 55.618,-	f 29.650,-
[illegible]	1992	f 60.860,-	f 38.950,-
[illegible]	1992	f 60.960,-	f 45.850,-
[illegible]	1991	f 81.400,-	f 37.800,-
[illegible]	1991	f 23.295,-	f 13.950,-
[illegible]	1992	f 29.995,-	f 24.450,-
[illegible]	1991	f 39.969,-	f 22.950,-
[illegible]	1991	f 36.950,-	f 28.950,-
[illegible]	1992	f 25.860,-	f 18.850,-
Alfa 164 3.0 V6 airco	1990	f 83.350,-	f 29.450,-

BOVENSTAANDE AUTO'S ZIJN VAN 1e EIGENAAR.

Auto Caubo Valkenburg
Tel. 04406-15041.

Wij bieden u aan:

Opel Kadett Coupé	f 1.600,-
Opel Ascona 1.6 S	f 3.950,-
BMW 316 rood	f 4.850,-
Saab 900 5-drs. zilver	
Mitsubishi Lancer	f 6.950,-
Toyota Starlet DX	f 6.950,-
VW Jetta 1.6 Laser	f 6.950,-
VW Jetta C 4-drs. zilver	f 7.450,-
Fiat Panda 1000 CL rood	f 8.650,-

Auto Caubo Valkenburg
Tel. 04406-15041

Autobedrijf John Koullen

biedt aan ANWB gekeurde auto's met Bovag garantie en nationale autopas

Pontiac Trans Sport SE 3.8 wit	1991
BMW 520 i 24V zwartmet.	1990
BMW 520 i rood	1989
BMW 316 1.8 d.blauw	1987
Fiat Uno SXi d.blauw	1990
Fiat Panda 1000 CL	1987
Ford Scorpio 2.0 DOHC roodmet.	1991
Ford Siërra 2.0 i CLX	1991
Ford Siërra 1.8 Turbo diesel	1991
Honda Civic 1.3 GL wit	1986
Hyundai Lantra 16V rood	1992
Hyundai Pony 1.5 XL rood	1988
Mazda 626 GLX 2.0 diesel rood	1991
Mercedes 230 E W124	1986
Mitsubishi Galant 5-drs. GLi	1991
Mitsubishi Galant 5-drs. GLS	1989
Mitsubishi Colt 1.5 GLX i rood	1989
Opel Omega 2.4 i automaat	1990
Opel Vectra 2.0 i GT grijsmet.	1990
Opel Ascona 1.8 S HB	1987
Peugeot 605 SLi 67.000 km	1990
Peugeot 205 look rood	1992
Peugeot 205 mint zwart	1990
Peugeot 309 XL wit	1990
Porsche 944 Targa roodmet.	1985
Renault 19 Chamade TR	1991
Renault 21 Nevada blauwmet.	1989
Renault 25 Monaco	1987
Renault Espace GTS beige	1985
Rover 820 i bruinmet.	1988
Seat Malaga 1.5 inj.	1990
Subaru Legacy 1.8 i 16V	1991
Subaru Mini Jumbo rood	1990
Toyota Carina 2 12V roodmet.	1989
Toyota Corolla XL 12V rood	1989
Volvo 740 GL 2.3 grijsmet.	1991
Volvo 240 GL autom.	1984
VW Passat 1.8 i CL rood	1988
4 x 4	
Mitsubishi Pajero T.D. geel kenteken	1991
Nissan Patrol 3.3 T.D. geel kenteken	1987
Daihatsu Rocky benzine rood	1987
Daihatsu Rocky benzine hardtop	1986
BESTELLERS	
Seat Terra diesel	1991
Renault Traffic diesel, verl., verh.	1987
Renault Express benz., wit	1988
Opel Corsa Van wit	1985
INRUILERS	
Renault 18 GTL station	1985
Renault 11 GTL	1983
Citroën BX 1.4	1983
Mini Metro 1.1	1985
CAMPER	
Mercedes 406 D compl. ingericht	1977

Kom vrijblijvend kijken en vergelijken op ons verkoopterrein en in onze showroom. ANWB-gekeurde auto's met Bovag garantie en nationale autopas.

Autobedrijf John Koullen
Beitel 114, Heerlen (200 mtr. naast disco Peppermill).
Telef. 045-426995/424268.

Stationcars

Opel Kadett 1.8 S GL blauwmet. 5-drs.	1989
Opel Kadett 1.6 D LS wit 3-drs.	1986
Peugeot 405 GR aut. rood div. extra's	1993
Peugeot 405 SR blauwmet. div. extra's	1989
VW Passat 2.0 16V GT aut. airco	1991
VW Passat 1.8 GL 90 PK schuifdak	1991
VW Passat 1.9 GL Turbo diesel	1992
Renault Nevada GTS Familiale 7-pers.	1987
Audi 100 Avant 1.8 gas blauw	1987
Citroën BX 1.6 TRI rood 93.500 km	1988
Ford Siërra 2.0 L beige	1983
Suzuki Samurai 50.000 km, zwart, eind	1991

Autobedrijf Ad van Neer
Zandweg 160, Heerlen. ☎ 045 - 416023.
Met volledige garantie - inruil - ANWB keuring.

Daihatsu Quadflieg

Terreinauto's
Daihatsu Feroza DX '91
Daihatsu Rocky '89
Suzuki SJ 410 geel kent. '83

Stationcars
Opel Kadett combi '89

Automatics
Fiat Uno Matic 60 '87
Toyota Tercel aut. '84
Audi 100 2.3E nw.type '91

Camper/bestel
Ford Transit camper
Toyota Hi-Ace lang en verhoogd '88

Diesels
BMW 524TD 147.000km '89

ANWB gekeurde auto's
Audi 100 2.3E nw. type '91
Alfa 33 1.3 '87
Peugeot 205 Accent '89;
Mazda 323 LX '90;
BMW 735i div. access. '87
BMW 316 rood '85
Daihatsu TS '86
Ford Scorpio 2.0 CL '86
Ford Mondeo 1.6 CLX 4-deurs '93
Ford Mondeo 1.6 CLX 5-deurs '93
Ford Escort 1.4i CL '92.
Honda Civic 13 S '89
Lada 2105 1500 '90
Mazda 323 1300 LX '86
Citroën 1.4 BX '85
Citroën AX Sport '87
Nissan Sunny coupé 1.6 '87
Nissan Primera 1.6LX '91
Mini 1000 XE '88
Ford Escort 1400 3-drs '86
Opel Kadett 12 S '87
Opel Kadett 12 S '86
Opel Kadett 13 S '86
Kadett 12 S sport.uitv. '85
Opel Kadett 12 S wit '85
Opel Kadett 1400i lite '91
Opel Astra 1600i GLS '91
Opel Ascona 16 GT '86
Opel Corsa 13 S '83
Opel GTi '89
VW Golf 1.8i '88
VW Polo coupé '90
VW Jetta 13 S 4-drs '89
Volvo 360i '87
Volvo 340 '87
Div. Opel Vectra's '92
Ford Siërra 2.0 CL '92
Ford Orion 1.4 CL '92
Ford Escort 1.6 GT '90
Siërra 2.0 CL Sedan '88
VW Golf 1.3 Manhattan '90
Passat 1.8i CL 5-drs. '86
Div. inruilers v.a. f 500,-.
Reeweg 112, Landgraaf
☎ 045-321810.

Autohandel de ANJELIER heeft voor U plm. 25 occasions v.a. f 750 tot f 10.000,-. Anjelierstraat 123a, Heerlerheide. Telefoon 045-231448.

Te k. gevr. AUTO'S/bedrijfsauto's, schade/defect geen bezw. 045-727742/723076.

Math. KOENEN biedt te koop aan: 50 tot 100 auto's in showroom v.a. f 750,- tot f 10.000,- met APK, inr. en financ. mog. Handelsweg 1, Susteren. ☎ 04499-5204.

GROTE keuze in bestelbussen en personenauto's op Industriegebied de Berk Echt. Plusm. 125 bestel/personenbussen op Ampereweg 2, Echt en plusm. 80 luxe personenauto's op Voltaweg 11, Echt. Allemaal afgeleverd met nieuwe APK en garantie en inruil mogelijk. Industriegebied de Berk, Echt. Bestelbussen: Ampereweg 2. Tel. 04754-87455. Personenauto's: Voltaweg 11. Tel. 04754-87933/Fax 87958. Deze maand speciale kortingen.

Mercedes 190 D '88; Opel Kadett Sedan 1.3 S '87; Opel Kadett '82; BMW 316 '87; Honda Civic '87; Honda Civic CRX 1.5i '85; Mazda 323 autom. '87; Opel Omega '91; Seat Fura '85; Toyota Starlet 1.3 X XLi '90; VW Golf GL 1.8 '89; Suzuki Swift 1.3 GL '88; Suzuki Swift 1.3 GTi '90; Suzuki Swift GL '89; Suzuki Alto automaat '83; Nissan 100 NX '91; Suzuki Alto '83; Suzuki Alto '84; Suzuki Alto '81; Suzuki Swift GL 1.3 '88; Suzuki Alto GLX 5-deurs '90. Autobedrijf REUBSAET, Groenseykerstraat 17, Geleen. Tel. 046-757777. Uw adres voor APK keuringen. Alle auto-rep. Tev. doe-het-zelf Car Wash.

Met bovaggarantie en ANWB gekeurde auto's: Opel Astra stationcar Club '92 f 30.950,-; Opel Omega 2.0i als nw., '90 f 23.750,-; Opel Vectra 1.8 5-drs. automaat '89 f 20.750,-; Ford Siërra 1600 '87 f 8.900,-; Opel Corsa 1.3 '87 f 9.750,-; Opel Corsa 1.4 '90 f 14.750,-; Opel Omega 2.0i '87 f 11.950,-; Opel Kadett 1.3 '88 f 12.500,-; Opel Kadett stationcar 1.3 '85 f 6.950,-; Ford Escort 1.4 '86 f 8.900,-; Opel Kadett 5-drs.'86 f 8.500,-; Skoda Rapid coupé '86 f 2.900,-; Ford Siërra stationcar 2.0 '86 f 8.750,-; Opel Omega 2.0 Stationcar LPG '87 f 12.500,-; Mercedes 190E automaat '86 f 22.750,-; Peugeot 205 '82, f 1.250,-; Fiat Uno 45 '85 f 4.750,-; Volvo 340 GL '87 f 6.500,-. WEBER, Autobedrijf, Baanstraat 38, Schaesberg. Telefoon 045-314175.

Van autobedrijf met goede GARANTIE: VW Golf D model '87; Fiat Uno '87; Saab 9000i 16V '86; Fiat Croma 2.0 IE 1e eig. weinig km's '89; BMW 323i alle opties '85; Renault 5 GT Turbo '85; Mercedes 280/6 '81, klein model, 1e eigen. alle opties, 123.000 km; Daihatsu Charade 2 cyl. m. '84 f 2.750,-. Telefoon: 045-244947.

Ink., verk. goede gebruikte ZOMER- WINTERBANDEN met garantie. Passartweg 39, Heerlen. ☎ 045-222675.

Te koop wegens omstandigheden TOYOTA Celica, bwj. '91, 16-klepper; BMW 735 IL, bwj. '88. Beiden zeer mooie auto's. Tel. 045-226475.

Opel Kadett 1400i 5-drs stationwagen '90; Rover Montego 1600 LS 5-drs Estate '87; Mercedes 190D '87; Fiat Ibiza Del Sol '86; VW Jetta LX '84 met schuifdak als nw.; Skoda 4-drs. '88 35.000 km; Lada 1200 S 50.000 km; Volvo 340 3-drs. '87; Talbot Samba cabrio; Toyota Celica 2.0 GTi 16V airco ABS enz. '91; Nissan Sunny 1600 SLX nov. '87; Austin Metro 1300 GT '86; Automobielbedrijf HAVE, Industriestr. 31, Sittard. Telef. 046-515195.

Autocentrum P. VEENSTRA: Nissan Primera 2.0 SLX 5-drs '90 f 21.500,-; Opel Vectra 1.6i Frisco 5-drs. '92 f 29.500,-; Toyota Celica 1.6 GTi veel acc. '88 f 20.500,-; Toyota Starlet DX '87 f 8.900,-; Honda Civic GL automatic '89 f 14.750,-; Mazda 323 GLX F coupé '90 f 21.250,-; Mazda 626 2.0 GLX coupé '88 f 14.900,-; Mazda 323 GLX 1.3i type '90 f 15.900,-; Fiat Panda 1.0 XLi '92 f 11.900,-; Ford Escort 1.6 CLXi '91 f 19.750,-; Opel Rekord 2.0 S '85 f 4.250,-; Ford Fiësta 1.1 L '85 f 6.250,-; Citroën AX 1.1 '87 f 5.500,-; Volvo 340 GL 1.7 5-drs. '89 f 13.900,-; Fiat Uno 60 '87 f 7.900,-; Peugeot 309 XR 4-drs. '86 f 7.900,-; VW Golf Manhattan '91 f 20.750,-; Mazda 323 DL '85 f 6.250,-. Daihatsu Cuore TS '90 f 10.250,-. Bovaggar., inruil, finan. Autocentrum P. Veenstra, Valkenburgerweg 13, Voerendaal. ☎ 045-752999.

Autobedrijf P. van DIJK & Zn. Opel Astra 1.4, 5-drs., 0 km '93 f 27.900,-; Opel Kadett Cabrio div. accessoires '92 f 29.750,-; Ford Siërra 2.0i Solar Sedan 10.000 km '93 f 28.750,-; Ford Fiësta 1.1 CL 6.000 km diverse access. '93 f 18.750,-; Mitsubishi Galant 1.8i Limited diverse access. '91 f 22.750,-; Lancia Dedra 1.8 IE div. accessoires '91 f 22.750,-; Peugeot 205 Look 8000 km '92 f 15.900,-; VW Jetta Pacific 1.3i 11.000 km '91 f 22.750,-; Opel Omega 2.0i LS '91 f 26.750,-; Opel Vectra 1.8 GL '89 f 19.750,-; Ford Siërra 2.0 CL Sedan div. kleuren '92 f 24.750,-; Ford Siërra 2.0i GL 5-drs. '90 f 17.750,-; Ford Siërra 2.0 3-drs '88 f 11.750,-; Ford Siërra 1.8 3-drs. '86 f 6.750,-; Ford Orion 1.6 CLX '92 f 21.750,-; Escort 1.6 CLX '90 f 15.750,-; Ford Fiësta 1.1 Finesse '89 f 11.750,-; Ford Scorpio 2.0i CL automaat '88 f 18.750,-; Citroën BX 1.4i Toulouse '91 f 17.500,-; Renault 25 TX 2.2i 40.000 km '91 f 26.750,-; Renault 21 TL 5-drs '90 f 15.750,-; Mazda 626 GLX HB '88 f 12.750,-; Hyundai Pony 1.5 GLS '88, f 8.750,-; Nissan Sunny sport '86 f 9.500,-; Fiat Panda 750L '88 f 6.750,-; Opel Kadett 1.6i '88 f 11.750,-; Opel Kadett 13. 5-drs. '87 f 9.75,-; Opel Kadett 1.2 '86 f 8.250,-. Inruil,financ. Bovag-garantiebewijs. Autobedrijf en APK keuringsstation P. van Dijk & Zn., Hemperlaweg 33, Landgraaf. ☎ 045-311729.

Ford Escort 1.6 CL Euroster, 5-drs. 1e eig. bwj. '90, f 16.950,-; Lada 2104 1.5 Stataioncar, 1e eig. bwj. '90, f 8.950,-; VW Golf 1.3i Manhattan, sportvelgen, bwj. '89, f 15.950,-; Audi 80 1e eig. bwj. '88, f 19.500,-; Seat Ibiza Special, 49.000 km bwj. '88 f 9.450,-; Peugeot 205 3-drs., bwj. '85, f 7.950,-; VW Kever in nw. st. niet gerest. bwj. '83, f 8.450,-; Opel Corsa 1.2 S, 5-drs. bwj. '86, f 8.450,-; VW Polo 3-drs., sportvlgn. bwj. '85, f 6.950,-; Ford Escort 1.3 Bestel, 26.000 km, bwj. '88 f 8.950,- incl. BTW; Honda 500 Shadow Chopper '85, f 6.950,-. Autobedr. Chris GEILEN, Bovagbedrijf, APK- VVN- keuringsstation. Alle auto's met Nationale autopas, 3-24 mnd. Bovaggarantie, Dorpstr. 58, Broeksittard. Tel. 046-516295.

Autohandel O.K. CARS: Opel Kadett Club HB '88; Siërra 2.0 CL '87; Opel Kadett 1.3 S '86; Ford Siërra 1.6 '86; Fiat Ritmo '85; Nissan Sunny 1.5 '85; Opel Ascona '82/'85 LPG; Corsa TR '84; Fiësta '82/'84; Toyota Corolla 1.6 HB '84; Honda Civic 1.3L '84; Honda Prelude 1.8 EX '83; BMW 320 '81; FSO Prima 1.5 SLX '89.Verlengde Lindelaan 23, Oirsbeek. ☎ 04492-5782.

INKOOP goede auto's, cont. geld. Joosten, Scharnerweg 3, Maastricht. 043-634978.

Te k. gevraagd alle merken AUTO'S. Bet. hoogste prijs!!! 045-416239 tot 21 u. open.

AUTO'S u belt, wij kopen!! Ook 's avonds, met vrijwaringsbewijs. 045-427671.

F. v. OPHUIZEN autohandel biedt aan: Mitsubishi Lancer Wagon 1.8 GLD '86; Toyota Corolla 1.6 SXL 5-drs. '84; Nissan Micra DX '86; Lada Samara '89; Nissan Sunny 1.5 GL '84; Opel Kadett 1.2S combi '83; Volvo 340 '84; Mazda 323 1.5 GT '82; Ford Escort 1.6 L Combi '82; Ford Siërra 2.0 L 5-bak, '84; Ford Fiësta 1.3 S '80; Mitsubishi Sapporo 2.0 GSR '82; Citroën eend '82; Mitsubishi Colt 1.2 EL '83; Ford Transit Camper; VW Golf '80; VW Passat LS '81; Fiat Panda 34 '82; Opel Kadett 1.2S '79; Daf 66 '74 f 950,-. Inkoop, verkoop, financiering. Div. inruilers. Akerstr. Nrd. 52C, Hoensbroek. ☎ 045-224425. Geopend van 10.00-18.00 uur, zat. 10.00-17.00 uur.

Auto KALDENBORN. Wij betalen de hoogste prijs voor uw auto!! ☎ 045-411572.

Fiat Uno SX 5-drs. '89; Opel Corsa 1.3 S GL zwart '88; Ford Escort 1.4 zilver '87; Ford Escort 1.3 wit, 5-drs. '82; Ford Escort 1.3 automaat, zeer goed '80; Saab 900 GL '82; Kadett 1.6 Caravan '82; Autobedrijf Ad VAN NEER, Zandweg 160, Heerlen. Telef. 045-416023.

AANBIEDING!! Nissan Micra '84; Nissan Stanza 1.6 '83; BMW 316, 318 '80 t/m '84; Mercedes 200 autom. perfekte staat '77; Kadett '79 t/m '87; Ascona 80 t/m '82; Manta GTE liefhebber '77 '78; Fiat Ritmo 60 CL '86; Panda 34 '82 t/m '86; Fiat 127, 131 '83; Escort 1.3 '80 '81; Granada 2.3 '83; Volvo 343 '83; Skoda '82; Kever '73. Swalmcars, Heerlerbaan 74. ☎ 045-413568. Inkoop en verkoop, financiering mogelijk.

Aanhangwagens

Te koop AANHANGER, a.n. 230 x 125 x 40 cm., met oplooprem. Tel. 045-258390.

AANHANGWAGENS en alle losse onderdelen. Jo Knops, Rijksweg-Zuid 195, Sittard. Tel. 046-512718.

Motoren en scooters

Te koop YAMAHA 500 SR, bouwjaar '92, vraagprijs f 5.000,-. Prinsenstr. 38, Landgraaf. ☎ 045-324247

Te h. STALLINGPLAATSEN. Droog, vorstvrij en inbraakveilig. Tel. 04457-1843.

Te k. YAMAHA FZR 1000, bwj. '87, pr. n.o.t.k., zeer goed onderh. 04450-1599.

Te k. HONDA CR 500 met kent., bwj. '86, i.z.g.st., vr.pr. f 1.750,-. Tel. 04498-58845.

Te koop KAWAZAKI GPZ 600 R 6, 16-klepper, bwj. '88, f 6.500,-. Tel. 045-750393.

Te koop HONDA XL 600 R bwj. 11-'86, i.g.st. vr.pr. f 4.100,-. ☎ 04492-3066.

Te k. PUCH Maxi, bwj. '92 met verz. en sterrew. pr. f 1.000,-. 045-314702.

Te koop HONDA CX 500 c, bwj. '83, nieuwstaat f 4.750,-. ☎ 045-316940.

YAMAHA Virago Route 66 250, bwj. '89, 2.500 km, f 5.250,-. Tel. 04958-91917.

SUZUKI Intruder 1400, blauw, blanco kent., vr.pr. f 16.500,-. ☎ 04958-91917.

SUZUKI Intruder 1400, Nieuw, 0 km, '93, zwart/grijs, f 18.500,-: 04958-91917.

HARLEY Sportster 1000 CC, bwj. '72, i.z.g.st., vraagpr. f 9.500,-. Tel. 04958-91917.

MOTOR + aangedreven zijspan, bwj. '93, f 2.950,-; BMW R 35, bwj. '38, f 2.500,-; Harley, bwj. '42, f 8.500,-; Yamaha Maxim, bwj. '89, f 7.950,-; Zundapp Sahara, bqj. '40, f 10.000,-. ☎ 013-340384.

YAMAHA FJ 1200, bwj. '86, 25.000 km, i.z.g.st. pr. f 8.500,-. Tel. 04493-4929.

Te koop weg. omst.heden nieuwe YAMAHA XT 600 cc, type FGE met garantie, kleur groen/paars, km.st. 420, bwj.april '93, electr. starter, vaste pr. f 10.000,-. Tel. 045-427899 of 417344.

Te k. YAMAHA RD 350 LC-YPVS, bwj. '82, 18.000 km, 100%, i.nw.st., vr.pr. f 4.750,-. 045-256017.

HONDA Shadow VT 600, 1991. Fiat Creusen, Heerlen. Tel. 045-742121.

Div. Koga-Miyata, Giant, Gazelle en Scott 1994 uit voorraad leverbaar. Oude modellen speciale prijs. Schaatsen en slijpen. Tevens VUURWERK. Voorverkoop 15% korting. Bert Rekers, Willemstr. 85, Heerlen. Telef. 045-726840.

Te koop gevraagd VESPA Citta snorfiets. Tel. 045-220927.

Hoge KORTINGEN op overjarige fietsen. 10-40% korting op o.a. Gazelle, Batavus. Koga, Giant. Tweewielers Math. Salden. Sittard-Limbricht.

Te koop VESPA Ciao, prijs f 750,-. Te bevragen: Vliegenpoel 2, Landgraaf.

Te koop MT 5, bouwjaar 1990, prijs f 850,-. Telefoon: 045-750393.

Te koop MOUNTAINBIKE, met verz., spec. mod., f 600,-. Tel. 046-757563.

GIANT Cadex racefiets gebruikt 55 en 57 cm. f 1.300,- als nieuw. Koga Runner 59 cm. f 1.200,-. Giant Speeder 56 cm. f 550,-. Tweewielers Jan Rekers, Hoensbroek. Tel. 045-212537.

Te k. gevraagd VESPA, Puch, snorbrommer en bromscooter. 045-422115.

Te koop gevraagd sloop- en SCHADE-AUTO'S. Autosloperij Marxer. ☎045-720418.

Te koop gevr. SLOOP- en schade auto's, tev. in- en verkoop gebr. auto-onderd. A. Körfer. ☎ 045-229045.

Te koop gevr. schade- en oude sloopauto's. Tev. onderd. Autosloperij K. KORFER, 045-227377, Industriestr. 7, Hoensbroek.

Te koop gevr. loop-, sloop- en SCHADE-AUTO'S en auto-onderdelen te koop ☎ 046-512924/046-519637

Te k. gevr. SCHADE- sloop- en loopauto's, en verkoop gebr. auto-onderdelen. Joep Wolters. Telef. 045-411480.

RAPIE vraagt loop- sloop- en schadeauto's, met vrijwaringsbewijs. Locht 70, Kerkrade. ☎ 045-423423.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Bedrijfswagens

"Bedrijfswagencentrum Echt"
Keuze uit 100 bestelbussen, personenbussen en Pick-Up's. Inkoop-verkoop-export.
Garantie 3 mnd. tot 1 jaar, inruil mogelijk.
Ampèreweg 2, Echt. Telef.: 04754-87455 of 87933.
"Industrie De Berk"

Bankers Bedrijfswagens b.v.
Rijksweg Noord 19, Echt. Telefoon 04754-82453.
Het juiste adres voor een bedrijfswagen rijbewijs B.
plm. 60 stuks voorradig
Open - gesloten - aannemersuitvoering
Inkoop - verkoop van alle bedrijfswagens voor rijbewijs B.
Geop. ma. t/m vr. van 8.00-19.00 uur, zat. 9.00-16.00 uur
Onderhoud - reparatie eigen werkplaats.

FORD Courier '84, wit nw. gespoten, RDW gek.; Ford Transit 100D, chas.cab. '84 nw. gesp., ideaal voor camperopb.; Daihatsu Charade D '85 gr.kent. Kissel 42 Heerlen. ☎ 045-725667.

NISSAN Vanette 2.0 D, dubb. cabine, 8-'89, f 13.950,-. 04906-1387.

PEUGEOT 505 GR diesel, 9-'87, groenmetallic, f 9.950,-. Tel. 04906-1387.

Te k. DAF 2800 Kipper, 6 x 4, bwj. '80, f 15.500,- excl. Telefoon 045-224899 of 06-52.106538.

Fiat DUCATO 2500 cc Diesel, 1986, verlengd, verhoogd. Fiat Creusen, Heerlen. Telef. 045-742121.

Te k. Merc. 207D bestel; Merc. 307D meubel; Merc. 407D camper; Merc. 508D open; Merc. 813D open; Merc. 814D '89 + '90; Merc. 1217D meubel; VW LT35D meubel en open; Renault Express D '89; Daf 400 open, gesloten en dubb. cabine. W. FEYTS Auto's, Vaesrade 61, Vaesrade, ☎ 045-243317.

Autoverhuur

Voor f 46,- rijdt u al een hele dag in de nieuwe Fiat CINQUECENTO, incl. BTW en incl. 100 km. AutoRent Bastiaans, Spoorsingel 50, Heerlen. Bel 045-724141.

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RESULTAAT! Bel: 045-719966.



jurgen autocentrum

Mercedes 190 E 1.8 bornitmet.	08-'91
Mercedes 190 E 1.8 d.blauw	02-'91
Mercedes 190 2.0 groen	04-'84
Mercedes 190 E 2.0 zwartmet.	09-'86
Mercedes 190 E 2.0 zwart	02-'85
Mercedes 190 E 2.0 rookzilvermet.	06-'88
Mercedes 190 D 2.0 zilvermet.	01-'89
Mercedes 190 D 2.0 wit	04-'89
Mercedes 190 D 2.0 antrac.met.	11-'91
Mercedes E 220 zwartmet.	**NIEUW**
Mercedes 230 E zilvermet.	09-'87
Mercedes 230 E d.blauw	04-'91
Mercedes 250 D zwartmet.	01-'89
Mercedes 250 D impalamet.	08-'89
Mercedes 300 TD autom., bornitmet.	08-'91
Nissan Micra 1.0 en 1.2 3-drs.	6× vanaf 1989
Nissan Sunny 1.4 en 1.6, 3-drs.	4x vanaf 1989
Nissan Sunny 1.6, 4-drs.	4x vanaf 1989
Nissan Sunny 1.6 SLX, 5-drs., rood	04-'91
Nissan Sunny Florida 1.6 LX zilvermet.	11-'90
Nissan Primera 1.6 LX, 4-drs., d.rood	07-'91
Nissan Primera 1.6 LX, 4-drs., d.grijsmet.	12-'92
Nissan Prairie 2.0.SLX, 5-pers., grijs-zwart	04-'92
Nissan 300 ZX d.grijs, turbo	06-'87
Nissan 300 ZX autom., leer, zilvermet.	01-'92
BMW 518i beigemet.	01-'90
BMW 518i d.blauw	02-'91
Citroën BX Cannes inj., wit	09-'90
Citroën BX 1.4 TE d.blauwmet.	04-'90
Fiat Tempra 1.6i, groenmet.	06-'91
Opel Kadett 1.3 LS 4-drs. blauwmet.	06-'89
Opel Vectra 1.8 S, d.grijsmet.	01-'89
Seat Toledo 2.0 GLX d. groen met.	11-'92
Toyota Corolla 1.3 SXL 5-drs. wit	06-'87
VW Golf GTI - 16 V blauwmet.	07-'87
VW Jetta 1.6 CL, wit	10-'87
VW Jetta 1.8 CL 4-drs. d. blauw	01-'89
4×4 TERREINWAGENS + BEDRIJFSWAGENS	
Nissan Patrol 3.3 diesel hardtop, geel kent.	12-'88
Nissan Patrol R 2.8 diesel wit grijs kent.	02-'91
Nissan Patrol GR antrac. grijs kent.	09-'92
Nissan Urvan 2.5 D LWB, wit	10-'90
AUTOMAAT	
Nissan Sunny 1.4 LX, 3-drs., rood, autom.	04-'92
Nissan Laurel 2.8 SLX diesel autom., antraciet	06-'89
Nissan 100 NX SLX + autom. d.grijs	06-'93

3-24 maanden garantie.
Alle auto's voorzien van nationale autopas.

Langheckweg 32-40, Kerkrade, industrieterrein Dentgenbach

TEL. 045-452570

Auto-onderdelen en accessoires

SUPER AKTIE
BLAUPUNKT auto-radio
Nu f 300,- voor uw oude toestel
* Bij aankoop van Frankfurt RCM 82 en wisselaar CD-set f 1.599,-, inruil f 300,-
f 1.299,- (incl. BTW)
KERP
In de Cramer 31, Heerlen. Tel. 045-716951.

Te k. 4 WINTERBANDEN plus velgen voor Golf, 195/60 HR14, f 275,-. T?elef. 045-224899 na 18.00 uur.

Te k. AUTOBANDEN, alle maten en merken tegen lage prijs, o.a. 195/50x15 Fulda f 140,- all-in; ook motorbanden. ☎ voor prijs Bandenspecialist Abel, 045-314027.

Te koop 4 lichtmetalen VELGEN v. Vitara 6 J x 15 H.2 en banden f 1.100,-; 4 winterbanden 175/65 R.14 z.g.a. n. f 350,-; 2 banden 175/65 R.14 f 175,-. Telef. 045-454504.

SPORTVELGEN en banden, z.g.a.n., 195/50-15 + slot Ford Siërra. 045-425951.

APK-keuringen, laswerk met prijsopg., reparatie remmen en koppelingen. Garage de KISSEL, ☎ 045-725667.

Te huur moderne spuit en MOFFELCABINE. D.h.z. Garage de Kissel. Geopend do. t/m zat. Kissel 42, Heerlen. ☎ 045-725667.

Te koop nieuwe BANDEN op velg 195/15 voor Suzuki Jeep f 100,- per stuk. Tel. 045-444481.

Spanje

Gran Canaria
Schitterend gelegen 4-pers. app. met uitzicht op zee, compleet ingericht, zwembad, tennisbaan enz.
Tel. 040 - 539279.

Diversen Buitenland

WINKELDAGTOCHTEN vanaf f 25,- naar BRUSSEL, ANTWERPEN, DUSSELDORF, PARIJS EN GOUDA bij kerstmarkt, 10 dgn. kerstarrangement Costa Brava Spanje
Van der Valk Tours
045-741133.

Caravans/tenten

Hobby en Bürstner caravans
Koop nu voordelig 1994 modellen. Nog enkele 1993.
Henk Cortie b.v. Pannenwg. 7, Nederweert, 04951-31914.

NU OF NOOIT

Ongekend HOGE inruilwaarde
bij aankoop van een nieuwe
CARAVELAIR 1994 CARAVAN



Kom dus NU bij Beckers kijken naar deze schitterende caravans (3-jaar garantie!). Heeft u niets in te ruilen? Ook dan profiteert u mee van deze grandioze aktie! (Deze aktie loopt t/m 31 december 1994).
Off.dealer voor Limburg - Bovag Caravanbedrijf

BECKERS SITTARD
Handelsstraat 22-24-31 (Handelscentrum "Bergerweg")
SITTARD, telefoon showroom (046) 580858.

CHATEAU HOMECAR
Verkoop, verhuur, reparatie, taxatie van alle merken caravans. De '94 modellen zijn uit voorraad leverbaar. RALON, Brommelen, 58A, GEULLE. Tel. 043-645079.

Sta-caravans
Nergens zoveel keus nieuw en gebruikt, alle merken, ook houten chalets, nu met hoge korting. Inr. sta of toercar. mog. De Bergjes, Schaapsbrug 2a, Roggel, (L) ☎04749-5079.

DETHLEFFS caravans '94 collectie in onze showhal. Tillemans Recreatie b.v., Haefland 19, Brunssum.

Inkoop, verkoop, verhuur, reparatie en schaderegelingen: BARTELS Caravaning, Hommerterweg 256, Amstenrade. Telef. 04492-1870.

De OLDE Caravan. Uw dealer voor Beyerland-Sprinter-Vitesse-Quartz-Award tourcaravans en Raclet vouwwagens. Tevens gebruikte caravans en vouwwagens. Een uitgebreide onderdelen- en accessoiresshop, verhuur, onderhoud en reparatie. voor service en kwaliteit is uw adres: Dr. Nolenslaan 141, ind.park. Nrd., Sittard, telef. 046-513634.

OPRUIMING caravanvoortenten restant/gebruikt/ showmodellen. Voortentencentrum Theo Stet BV, Eindhoven: 040-482945.

ST. NICOLAAS kado's, spec. aanb. van caravan kluisje, tv-antenne, 500/600 Watt koffiezetapparaten, porta-potty camp. toilets, pup en iglo bijzet tenten, slaapzakken, raam- dakschuif en terrasluifels, gas en kolen grills etc. etc. Voor alle camping en kampeerbenodigheden is Uw adres: De Olde Caravan, Dr. Nolenslaan 141, ind.park nrd. Sittard. Tel. 046-513634.

Te koop KNAUS 475 bwj. 1985, incl. voortent, als nieuw, f 8.750,-. De Bergjes Caravans, Roggel, tel. 04749-5079.

Te koop TABBERT Baronesse 590 TLD nieuwpr. f 42.500,- nu bwj. '86 f 17.950,-. Zeer mooi. De Bergjes Caravans, Roggel, tel. 04749-5079.

Caravans HOBBY 400T 420 '91/'92; 430 '93; 460 470 '90; 520 '91; Bürs 4800 TN '92. 04498-54390.

Campers

Merc. 407D camper mostard-opbouw. FEYTS Auto's, Vaesrade Vaesrade. ☎ 045-243317.

Zeilen/Boten

Te k. stalen ZEILBO[illegible] 7.40x2.35, inboord d[illegible] f 16.000,-; moterkru[illegible] staal, spitsgat, 9.40x3[illegible] Tel. 043-254367.

Te koop SPEEDBOOT [illegible] 3.80x1.54 met Mercury motor 40 Pk. ☎ 04450-3487[illegible]

Div. Vakantie

PRAAG vertrek 23 en 27 dec. 5 dg. per luxe touringcar. Hotel in centrum, half pension, excursies f 679,-. PARIJS per luxe touringcar incl. hotel, excursies, LO. 2 dg. 4 en 18 dec. f 189,- 3 dg. 10 en 17 dec. f 299,- 4 dg. 16 en 27 dec. f 469,- Lid SGR/ANVR

Het Zuiden Touringcars
Tel. 04406-15252 of alle ANVR-kantoren.

Luxemburg

LUXEMBURG prachtig vak. woningen te huur Wilwerwiltz. Inl. 045-410071

Oostenrijk

Ter overname aangeb. pers. SKIVAKANTIE Kirchberg. Tel. 04742-3[illegible] na 14.30 uur.

Frankrijk

Unieke dagtocht naar de Kerstmarkt in de lichtstad
Parijs
Vertrekdata: 11 en 18 dec.
f 49,50 p.p.
Afsluiting met kleine lichttour. A.T.S. Tours, ☎ 043-6447[illegible]

Div. Binnenland

Win een reis
Maak een slagzin en maak kans op 8-daagse reis. Bel 06-320.324.96 (100 cpm)

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Bedrijven/Transacties

Horeca opgelet!!!
Wij adviseren en bemiddelen vakkundig, zowel zakelijk als technisch bij:
* startende Horeca-ondernemers;
* uitbreiding en/of overname van bestaande lokaties;
* totale financiering voor gehele inventaris of uitbreiding.
Verder:
Taxaties - Prognoses - Begeleiding - Nazorg.
Uiterste discretie verzekerd.
Voor informatie:
Horeca Business Promotion.
Postbus 156, 6460 AD Kerkrade.

Administratie automatiseren? Counterpoint Software Adviesbureau Automatisering voor EXACT, ontwikkeling van betrouwbare techn./adm. software, advisering MKB. Nuth ☎ 045-244841.

Ter overn.: RESTAURANT te Genk-centr. Lage kosten. 09-32.89305703.

Te koop VETVANGPUT f 1.690,- afhaalprijs [illegible] BTW. BV Kepu ZB, Ga[illegible]weide 175A, Heerlen. T[illegible] 045-210606, toestel 227.

Sport & Spel

SPORTHUIS DIANA
Emmastraat 11
6411 KB Heerlen
Telefoon 045-713495

Biljartkeuen v.a. f 58,50
Carambole - snooker - pool
Biljartkoffer v.a. f 26,95
Groot assortiment biljart reparatie art.

Te koop 5 electrische BEWEGINGSBANKEN (Slender), i.z.g.st. Vr.pr. f 5.500,-. Telef. 043-258462.

Van maandag t/m vrijdag van 8.30 tot 17.00 uur, kunt u uw PICCOLO telefonisch opgeven. Tel. 045-719966.

ANWB & Bovag erkende Verkeersschool WISCHMANN & ZN voor al uw rijbewijzen en chauffeursdiploma's. Europaweg Zuid 340, Landgraaf, telefoon 045-321721. Rij-opleiding kan in 8 dagen of in 9 weken.

Gez. pers. die WISKUNDE-A bijles geeft niveau 5 Atheneum. Tel. 045-317954.

Aangeboden TALENCURSUSSEN in 127 talen op cassette enz. f 70,- ook voor buitenlanders. Telef. 070-3638667/3894543.

Bijles ENGELS, van Engelstalige, alle niveau's. 04492-6115.

De grootste KENNEL Limburg. Alle jonge hondjes. Meer dan 60 [illegible] plus gar. en [illegible] America, Th.Wal[illegible] Achel(B). 09-3211[illegible] Zond. open maand. gesl.

WEST Highland White terrierpups, 9 weken, stamb. ingeënt, ontw.: 013-350914.

Voor Piccolo's zie verder pagina 10

Industriëlen Europa vragen om harde actie

BRUSSEL – Er is radicale actie nodig om het ondernemingsklimaat in Europa te verbeteren, anders worden de economische problemen alleen maar groter. De industrie moet betere kwailiteit bieden tegen lagere kosten.

Dat stellen veertig Europese topindustriëlen, verenigd in The European Round Table, in een rapport over het bestrijden van de economische crisis. Het rapport is vanmorgen onder meer door Unilever-topman F. Maljers overhandigd aan voorzitter J. Delors van de Europese Commissie en aan de regeringen van de EG-staten.

De Europese topindustriëlen vragen een handvest voor de industriële toekomst van Europa met daarin belangrijke beleidsprioriteiten en een Europese Raad voor de Concurrentie, die het mandaat krijgt op topniveau te adviseren. Om de concurrentiekracht te verbeteren willen de topondernemers de nadruk leggen op drie punten:

- Lagere produktiekosten, inclusief het verkleinen van de 'wig' tussen bruto- en netto-loonkosten, veroorzaakt door belastingen en sociale uitgaven.
- Het snijden in overheidsuitgaven met minder regelgeving op alle niveaus.
- Meer kwaliteit door het beter benutten van wetenschappelijke bronnen om Europa het leiderschap (terug) te geven op het gebied van moderne technologie en innovatie. Europa staat volgens de topindustriëlen nu op achterstand. Zij hebben de overtuiging dat een strategische aanpak de concurrentiekracht vergroot en nieuw vertrouwen in de toekomst van Europa brengt.

Onderzoek voor Europese Commissie wijst samenwerking af

Europese fusies niet effectief en overbodig

DEN HAAG – De Zweedse autofabrikant Volvo heeft er goed aan gedaan de fusie met Renault op het laatste moment te torpederen. Fusies tussen grote Europese bedrijven zijn namelijk niet alleen weinig effectief, ze zijn vaak ook overbodig. In tegenstelling tot wat algemeen wordt aangenomen, zijn de belangrijkste Europese bedrijven namelijk al even groot of zelfs groter dan hun Amerikaanse en Japanse concurrenten.

Dit blijkt uit de eerste, opzienbarende gegevens van een onderzoek in opdracht van de Europese Commissie, dat volgend jaar aan 'Brussel' aangeboden wordt. De Commissie gaf drie jaar geleden zes Europese onderzoeks-instituten, waaronder de Rotterdamse Erasmus-universiteit, opdracht de concurrentievoor- en nadelen van Europa ten opzichte van Japan en de Verenigde Staten te bestuderen.

Volgens de eerste resultaten is de schaalgrootte van de Europese bedrijven niet het probleem. Gecorrigeerd voor gegevens als koopkracht, inflatie en wisselkoersen blijkt de top honderd van Europese bedrijven ongeveer even groot als de Amerikaanse concurrentie. De Japanse rivalen blijken zelfs vaak veel kleiner, zo zegt prof. H. Schenk, één van de onderzoekers. De fusie- en overnamespecialist is hoogleraar aan het Straatsburgse Louis Pasteur-instituut en tevens verbonden aan de Erasmus-universiteit.

Volgens Schenk heeft de Europese Commissie met grote verbazing gereageerd op de eerste onderzoeksresultaten. Algemeen wordt aangenomen dat het een goede zaak is als grote Europese bedrijven samengaan, omdat ze zo sterker zouden staan tegenover de reuzen uit de VS en Japan. „Het verhaal van schaalvergroting wordt wel vaak gebruikt, maar het blijkt niet op te gaan," aldus Schenk, die ook het recente mislukken van de luchtvaartfusie 'Alcazar' toejuicht.

Volgens de hoogleraar zijn de fusies van grote Europese bedrijven niet alleen vaak overbodig, ze leveren doorgaans ook niks op. Bestudering van enkele duizenden fusies heeft Schenk geleerd dat de meeste fusies en overnames op de drie belangrijkste gebieden falen: de groei van de winstgevendheid neemt niet toe of veel minder dan verwacht mocht worden. Datzelfde geldt voor het marktaandeel van de nieuwe combinatie.

Bovendien zijn de nieuw gevormde bedrijven veel minder innovatief. De vernieuwingskracht van het bedrijf blijkt na de fusie alleen maar af te nemen. Schenk is dat nagegaan door de patenten en octrooien van uitvindingen te tellen. Het verschijnsel is te verklaren doordat een klein en vernieuwend bedrijf na de overname 'smoort' in de bureaucratische cultuur van de grote overnemende partij.

Afgetreden Volvo-topman verkoopt al zijn aandelen

STOCKHOLM – Pehr Gyllenhammar heeft na het opgeven van zijn functie van president-commissaris bij Volvo ook afstand gedaan van zijn aandelen in het Zweedse autoconcern. Hij stapte donderdag op toen de raad van commissarissen besloot af te zien van de onder zijn leiding overeengekomen fusie met het Franse concern Renault. Veel aandeelhouders en directieleden, onder wie president-directeur Sören Gyll, wilden de fusie niet doorzetten, vooral omdat de Fransen te veel invloed zouden krijgen.

De 58-jarige Gyllenhammar liet de effectenbeurs in Stockholm gisteren weten dat hij en zijn vrouw Christina al hun aandelen van de hand hebben gedaan. Het gaat om bijna 10.000 zogenoemde B-aandelen Volvo alsmede converteerbare warrants. De totale waarde daarvan bedraagt omstreeks 4,7 miljoen kroon (ruim f 1 miljoen). De beurskoers van de B-aandelen daalde vrijdag in Stockholm van 458 kroon tot 440 kroon.

Fokker kijkt serieus naar deeltijd-ontslag

Van onze redactie economie

AMSTERDAM – Vliegtuigbouwer Fokker onderzoekt de mogelijkheid een groot deel van het personeel voor een dag in de week te ontslaan. Alle betrokken personeelsleden zouden voor iedere dag dat er minder wordt gewerkt een aanvullende werkloosheidsuitkering moeten krijgen. Deeltijd-ontslag (ook wel deeltijd-werkloosheid genoemd) lijkt het enige alternatief voor een nieuwe golf massa-ontslagen bij de vliegtuigbouwer.

Deze week kwam CNV-bestuurder Terpstra met het idee om in bedrijven die er slecht voor staan een vierdaagse werkweek in te voeren. Dit om ontslagen te voorkomen. Nieuw in het CNV-voorstel was de gedachte om diegenen die korter werken voor de periode een werkloosheidsuitkering te geven. Fokker blijkt nu al geruime tijd de pro's en contra's van deeltijd-ontslag te onderzoeken.

Bestuursvoorzitter Erik-Jan Nederkoorn vindt dat 'onze conjunctuurgevoelige industrie smacht naar flexibilisering van arbeid'. Daarbij verwijst hij naar de oplossing van Volkswagen waar werknemers vier dagen werken en tien procent loon inleveren. Nederkoorn: „Het is alleen te duur. Twintig procent minder werken is interessant als daar ook twintig procent minder loon tegenover staat."

Nog deze maand presenteert een werkgroep van Fokker een blauwdruk voor de toekomst. Fokker heeft enerzijds te maken met hoge kosten en anderzijds met tegenvallende verkopen. Hoewel de verkoop van de Fokker 100 dit jaar is aangetrokken (49 vliegtuigen), verkocht het bedrijf tot nu toe slechts twee Fokker 50's. Vermoedelijk zal het produktietempo van de Fokker 50 worden bijgesteld. Dit vliegtuig, zal met als de Fokker 100, niet langer op voorraad maar op bestelling worden afgebouwd. Dit jaar rekent Fokker op een verlies van 150 miljoen gulden.

Volgens ingewijden staat Fokker voor de keus zo'n vijfhonderd banen te schrappen of te zoeken naar creatieve oplossingen om de werkgelegenheid te redden. De traditionele mogelijkheden (zoals natuurlijk verloop, 55-plus regelingen en tijdelijk uitlenen van arbeidskrachten) zijn uitgeput. Fokker heeft de afgelopen twee jaar het personeelsbestand met allerlei kunstgrepen met 2500 banen teruggebracht tot tienduizend. Daaronder waren 1750 ontslagen.

Shell in olieproject Kazachstan

ALMA ATA – Koninklijke/Shell Groep en zes andere oliemaatschappijen hebben gisteren een definitieve overeenkomst met Kazachstan ondertekend voor de opsporing van olie en gas in het noorden van de Kaspische Zee. Deskundigen houden er rekening mee dat het gebied de grootste buitengaatse reserves oplevert sinds de ontdekking van de velden in de Noordzee.

Emissie levert Hoogovens 332 miljoen op

IJMUIDEN – De uitgifte van nieuwe aandelen levert de Hoogovens Groep in elk geval 332 miljoen op. Vanmorgen maakte het staal- en aluminiumconcern bekend dat de nieuwe certificaten van gewone aandelen van twintig gulden worden verkocht voor veertig gulden.

Nu de koers duidelijk is, betekent de uitgifte van 8,3 miljoen certificaten een ophoging van het eigen vermogen met 332 miljoen gulden. De Nederlandse Staat neemt 30 procent en institutionele beleggers 60 procent. Dat deel van de aandelen is volgens Hoogovens-woordvoerder Slingenberg ruimschoots overtekend. Particuliere beleggers kunnen, nu de koers duidelijk is, tot dinsdagmiddag intekenen.

Bij grote vraag kan Hoogovens nog eens 750.000 certificaten op de markt brengen, maar het is ook mogelijk dat de grote beleggers aandelen teruggeven.

GAK in actie



● *Zo'n 1.500 tot 2.000 werknemers bij de bedrijfsverenigingen en het GAK hebben gisteren in de Amsterdamse RAI actie gevoerd tegen de voorgenomen afslanking en reorganisatie van de uitvoeringsorganisatie. Zij zegden steun toe aan hun vakbondsonderhandelaars, die overhoop liggen met de werkgevers over het afsluiten van een plan, waarin de sociale gevolgen zijn geregeld. Een woordvoerder van de FNV Dienstenbond was na afloop van de manifestatie zeer tevreden over de opkomst. De afgehuurde congreszaal barstte bijna uit haar voegen. In deze bedrijfstak werken in totaal 17.500 mensen. Foto: ANP*

Staat leent tegen rente 5,75 procent

DEN HAAG – De minister van Financiën heeft een 10-jarige lening aangekondigd met een rente van 5,75 procent. Het is de eerste die is bestemd voor de dekking van de financieringbehoefte van het rijk in 1994. Die wordt geraamd op ruim f 50 miljard.

Het is al vele jaren geleden dat het rijk tegen een dergelijke lage rente heeft kunnen lenen. In 1988 kwam 6 procent voor. De snelle rentedaling van de laatste tijd maakt het nogelijk goedkoop op te nemen. De vorige staatslening dateert van oktober van dit jaar. Deze droeg nog een rente van 7,5 procent. Daarbij hoorde echter een hoge emissiekoers van 114,5 procent, waarmee de rentedaling al werd weerspiegeld.

Op de nieuwe lening kan vanaf maandag 6 december worden ingeschreven.

Hogere winst Rodamco

ROTTERDAM – Het onroerend-goedfonds Rodamco (beheerd vermogen f 9,5 miljard), onderdeel van de beleggingsgroep Robeco, heeft over de eerste negen maanden van het boekjaar 1993/94 een nettowinst geboekt van f 343 miljoen. Dat was f 24 miljoen of 7,5 procent meer dan de winst over de periode maart tot en met november 1992.

Het aantal uitstaande aandelen steeg met negen procent met het gevolg dat de winst per aandeel daalde van f 2,40 tot f 2,37. De intrinsieke waarde (eigen vermogen) per aandeel nam tot met 2,3 procent van f 51,20 op 1 maart tot f 52,39 eind november; in de overeenkomstige tijd van het vorige boekjaar trad een daling van 5,2 procent op, vooral onder invloed van forse afwaarderingen op het Britse en het overige Europese bezit.

Van de winst was dit jaar bijna f 7 miljoen afkomstig uit de onderhandse uitgifte van ruim drie miljoen aandelen van vorige maand; de winst per aandeel sinds 1 maart die in de emissieprijs is begrepen, wordt in de winst- en verliesrekening verantwoord.

Gemeten in lokale valuta's daalde de waarde van de onroerend-goedportefeuille van Rodamco met f 88 miljoen vergeleken met een daling van f 433 miljoen in de overeenkomstige tijd van het vorige boekjaar. De negatieve invloed van valuta-effecten op de herwaarderingsresultaten verminderde van f 300 miljoen tot f 80 miljoen.

Nettowinst en herwaarderingsresultaten samen leverden een positieve post van f 175 miljoen op vergeleken met een negatieve van f 414 miljoen over dezelfde periode in het vorige jaar. Nettowinst, herwaarderingen en overige vermogensveranderingen zorgden voor een totaal beleggingsresultaat van f 172 miljoen. Verder vermeerderde het vermogen door aandelenuitgifte en na het betalen van contant dividend met per saldo f 135 miljoen. Zodoende steeg het eigen vermogen van Rodamco met f 307 miljoen tot f 7,59 miljard per 30 november.

Rodamco handhaafde de verwachting dat nettowinst en dividend per aandeel over het hele boekjaar vrijwel onveranderd zullen zijn en dat de herwaarderingsresultaten op het onroerend goed sterk minder negatief zullen uitvallen.

beurs

Hoogovens

AMSTERDAM – Hoogovens was gisteren de blikvanger op een verder rustige effectenbeurs. Na de publikatie van de emissiekoers op f 40 en het succes van de inschrijving schoot de koers van het staal- en aluminiumconcern bij de opening van de markt omhoog naar f 42,70. Bij hoge omzetten verliet Hoogovens de markt uiteindelijk op f 43,10, een winst van maar liefst f 2,60. Net voor het sluiten van de handel noteerde het fonds een hoogste dagkoers van f 43,30.

Op de typische vrijdagbeurs bestond er meer belangstelling voor Sinterklaas, zo leek het wel. Hoogovens, Akzo, Nedlloyd en de financiële waarden lagen goed in de markt. De EOE-index verliet de beursvloer op 390,27, een winst van 1,79 punt. Er werd voor f 4,8 miljard omgezet, waarvan f 1 miljard aan aandelen. De koersindex klom met 0,9 punt tot 269,2 punten.

Akzo profiteerde van de doorbraak op de f 180-grens. Tijdens de ochtendhandel tikte het chemiefonds de f 180 aan en kon het daarna zijn zegetocht voortzetten. „De verkoopdruk van de afgelopen weken is geweken," aldus een beursbezoeker. Daarnaast ontstond er vraag vanuit de optiebeurs. Akzo won per saldo f 2,80 op f 181,80. Collega DSM sprokkelde er f 0,50 bij op f 100,90.

De verlaging van de rente stimuleerde de financiële waarden. Amev lag goed op f 86,80, een plus van f 1,10. Branchegenoot Aegon trok vier dubbeltjes aan op f 101,60.

ING, die de laatste dagen sterk is gestegen, werd getroffen door winstnemingen. Nu de mooie kwartaalcijfers donderdag zijn gepubliceerd, nam de handel op de laatste dag van de beursweek winst. ING leverde f 0,40 in op f 85,50.

Hoofdfondsen

Hoofdfondsen	v.k.	sk
ABN Amro	71,00f	71,30f
ABN Amro A.in F.	89,20	89,20
ABN Amro L.Gr.F.	178,50	178,50
ABN Amro Obl.Gr.f.	208,30	208,30
Aegon	101,20	101,60
Ahold	45,60	45,70
Akzo	179,00	181,80
Alrenta	264,90	265,20
Amev cert.	85,70	86,80
Bols Wes. c.	40,50	40,70
CSM cert.	67,50	68,00
Dordtsche Petr.	185,80	186,60
DSM	100,40	100,90
Elsevier	162,30	163,00
Fokker cert.	21,40	21,30
Gist-Broc. cert.	51,40	51,70
Heineken	201,30	202,40
Heineken Hold.	178,50	180,50
Hoogovens nrc	40,50	43,10
Hunter Douglas	73,70	73,50
Int.Ned.Gr. c.	85,90	85,50
KLM	41,60	41,70
Kon. KNP BT	41,60	41,60
Kon. Olie	198,20	199,10
Nedlloyd	52,50	53,70
Océ-v.d.Gr.	62,30	61,90
Pakhoed cert.	48,60	48,70
Philips	38,50	38,30
Polygram	73,10	73,00
Postb.Beleggf.	64,80	65,00
RG Florente F.	131,20	131,00
Robeco	118,30	118,40
Rodamco	59,60	59,10
Rolinco	119,30	119,70
Rorento	96,30	96,20
Stork	38,50	38,40
Unilever cert.	218,20	219,30
Van Ommeren nrc	42,90	42,90
Ver.Bezit VNU	150,20	149,70
Wolters-Kluwer	110,20	111,00

Avondkoersen Amsterdam

Effectenkoersen avondhandel
In de avondhandel kwamen gisteravond de volgende koersen tot stand (tussen haakjes de middagslotnotering):

Kon.Olie 199,10-200,00 (199,10)
Philips 38,10-38,30 (38,30)
Unilever 219,30 (219,30)

Binnenl. aandelen

Binnenl. aandelen	v.k.	sk
Aalberts Ind	59,00e	60,00
ABN AmroHld.prf.c.	6,34	6,39
ABN Amro pref.	71,00	71,20
ACF-Holding c.	56,90	56,80
Ahrend Groep c.	124,80	124,80
Asd Options Tr.	10,80	10,80
Asd. Rubber	3,00	3,00f
Ant. Verff.	350,00	-
Atag Hold. cert	138,00	139,00
Athlon Groep	62,00	63,00
Athlon Groep nrc	59,00	60,00
Aut.Ind.R'dam	62,50	62,50
BAM Groep	109,00	109,50
Batenburg	137,00	137,00
Beers	113,10	113,10
Begemann Groep	44,30	45,00
Belindo	316,20	316,20
Blydenst.-Will.	26,20	25,50
Boer De Winkelb.	71,90	71,70
Borsumy Wehry	116,50	116,00
Boskalis c	45,10	45,40
Braat Beheer	27,00	27,00
Breevast	9,90	9,90
Burgman-Heybroek	1500,00	1500,00
Calvé-Delft pref	895,00	895,00
Calvé-Delft cert	1433,00	1435,00
Cap Volmac	21,30	21,30
Cindu Intern.	100,00	100,00
Claimindo	313,50	313,50
Content Beheer	21,40	21,40
Credit LBN	39,10	39,20
Crown v.G. cert.	136,00	136,00
CSM	67,20	67,80
Delft Instrum.	19,40	19,70
Dorp-Groep	39,80	39,80
Draka Holding	35,50	35,00
Econosto	23,20	23,30
EMBA	170,00a	-
Eriks Holding	89,60	89,60
Flexovit Int.	56,00	54,50
Frans Maas cert.	46,00	46,00
Fugro McClelland	39,00	38,90
Gamma Holding	98,00	98,00
Gamma pref.	6,40	6,40
Garzarelli $	11,80	-
Getronics	41,90	42,30
Geveke	26,70	26,30
Giessen-de N.	319,50	322,00
Goudsmit	28,50	28,50
Grolsch cert.	41,30	41,20
GTI-Holding	153,00b	158,00
Hagemeyer	120,00	118,80
HAL Trust B	17,00	17,10
HAL Trust Unit	16,90	16,90
HBG	266,00	266,00
Hes Beheer c	19,00	19,10
Heijmans	45,70	45,70
Hoek's Mach.	77,50	77,50
Holl.Sea S.	0,18	0,18
Holl. Ind. Mij	52,00	53,20
Hoop Eff.bank	9,70	9,90
Hunter D.pref.	2,00	2,00
IHC Caland	42,50	41,40
Internat.Muell.	78,20	78,50
Int.Ned.Groep	8,11	8,11
Kas-Associatie	59,00	59,00
Kempen & Co	12,20	12,20
Klene Holding	91,70	91,70
Kondor Wessels	41,10	41,70
KBB	105,30	106,50
Kon. Sphinx	38,00	38,20
Koppelpoort	402,00	402,00
Krasnapolsky	158,00	158,00
Landré & Gl.	44,00	43,20
Macintosh	54,50	54,50
Maxwell Petr.	167,00	-
Moeara Enim	1603,00	1630,00
M.Enim OB-cert.	20600,00	20700,00
Moolen Holding	33,60	33,60
Mulder Boskoop	38,50	-
Multihouse	2,00f	1,90
Naeff	415,00	-
NAGRON	72,80	74,00
Nat. Inv. Bank	100,30	100,30
NBM-Amstelland	13,80	13,80
NEDAP	53,50	53,70
Nedcon Groep	55,30	55,20
NKF Holding	162,50	162,50
Ned.Part.Mij	48,20	48,50
Ned.Springst.	5150,00	5150,00
Norit	19,00	19,00
Nutricia GB	138,70	137,00
Nutricia VB	138,60	137,50
Nijv.-Ten Cate	91,00	91,00
OPG cert.	49,20	50,00
Orco Bank cert.	92,30	92,30
OTRA	275,00	276,00
Pirelli Tyre	13,30	13,30
Polynorm	121,00	121,00
Porc. Fles	23,50	24,00
Randstad	57,80	57,50
Reesink	88,00	88,00
Rothmans Int.	4,20	4,15
Roto Smeets Boer	38,80	40,00
Samas Groep	45,90	47,00
Sarakreek	13,00	13,00
Schuitema	1670,00	1670,00
Schuttersveld	38,50	38,00
Smit Intern.	25,00	25,00
St.Bankiers c.	16,60	16,70
Stad Rotterdam c	44,10	44,20
Telegraaf De	130,00	130,00
Textielgr.Twente	75,50a	74,00a
Tulip Computers	14,80	14,50
Tw.Kabel Holding	187,00	187,00
Ubbink	85,00	85,00
Union	42,00	42,10
Vereenigde Glas	475,00	477,00
Volker Stevin	69,80	69,50
Vredestein	13,80	13,60
Wegener	100,00	100,00
West Invest F.	11,00	11,00
West Inv.F. wb	76,50	75,00a
Wolters Kluwer	432,00	-
Wyers	22,50	22,20

Beleggingsinstellingen

Beleggingsinstellingen	v.k.	sk
ABN Amro Aand.F.	96,70	98,10
ABN Amro Amer.F.	78,40	78,60
ABN Amro Eur. F.	86,40	86,50
ABN Amro Far EF.	74,70	74,20
ABN Amro Neth.F.	110,90	111,20
ABN Amro rent.div	160,00	160,00
Aegon Aandelenf.	47,20	47,40
Aegon Spaarplus	5,20b	5,20b
Aldollar BF $	31,80	31,80
Alg.Fondsenbez.	265,00	265,00
Alliance Fund	10,00	10,00
Amvabel	106,60d	106,60
Asian Cap.F.$	60,20	60,50
Asian Tigers F.	112,50	113,20
Asian Select. F.	109,80	110,60
Austro Hung. F.	7,10	7,00
Bemco RentSel.	62,80	62,80
Bever Holding	3,80	3,70
CL Aandelenfonds	101,60	101,80
CLN Obl. Div. F.	120,00	120,00
CLN Obl.Waardef.	133,60	133,60
Delta Lloyd Inv.	34,10	34,20
DP America Gr.F.	36,00	36,50
EGF Investm.	153,00	153,50
EMF Rentefonds	87,20	87,20
Eng-Holl.Bel.Tr.	19,50	-
Eng-Holl.Bel.T1	10,60	10,60
Envir.Growth F.	44,20	45,00
Esmeralda part.	41,00	41,20
Eur.Ass. Trust	8,30	8,30
EMS Growth Fund	107,80	107,60
EMS Income Fund	103,20	103,10
EMS Offsh. Fund	109,00	108,70
EOE Index Fnd	419,00	422,00
Euro Growth Fund	58,00	58,50
Euro Spain Fund	7,90	7,90
Far East Sel.F.	83,00	83,50
Gim Global	67,00	67,00
Groeigarant	1,35	1,35
Holland Fund	85,50	86,00
Holl. Eur. Fund	60,30	60,30
Holl. Obl.Fonds	141,00	140,70
Holl. Pac. Fund	129,90	130,00
Holl. Sel.Fonds	99,20	99,30
Hooge Huys Hypf.	135,50	135,70
ING Bnk Dutch Fnd	60,20	60,40
ING Bnk Geldm.Fnd	58,93	58,95
ING Bnk Glob.Fund	55,60	55,90
ING Bnk Oblig.Fnd	39,00	39,00
ING Bnk Spaard.F.	105,60	105,60
ING Bnk Rentegr.F	137,70	137,70
ING Bnk Vastg.Fnd	26,60	26,60
Innovest	68,70	68,70
Interbonds	547,00	545,00
Intereffekt 500	28,50	28,50
Intereffekt wt	36,00	36,00
Investa part.	81,60	82,20
IS Himal.Fund $	14,80	15,00
Jade Fonds	216,00	214,50
Japan Fund	19,00	19,40
Jap.Ind.Alpha F.	7950,00	-
Jap.Sect.Rat.Yen	6030,00	-
Korea Pac.Tr. $	10,90	-
Leveraged Cap	64,20	64,40
Liquirent	53,15	53,15
Mal.Capital F.$	15,80	15,80
Mees Obl.Div.F.	130,70	130,50
Mexico Income F.	22,00	-
Mondibel	82,90	82,90
Nat.Res.Fund	76,70	77,00
New Asia Fund	11,30	11,10
Nomura Warr. F.	0,18	0,19a
Obam, Belegg.	323,90	325,00
OAMF Rentefonds	15,90	15,85
Orange Fund	24,90	25,00
Pac.Dimensions	131,90	133,00
Pac.Prop.Sec.F.	38,90	39,90
Pierson Rente	130,80	130,80
Postb.Aand.f.	59,20	59,50
Postb.Obl.f.	55,00	55,00
Postb.Verm.gr.f.	63,80	63,80
Rentalent Bel.	177,30	177,30
Rentotaal NV	41,10	41,10
RG America F.	138,40	138,70
RG Divirent F.	54,60	54,60
RG Europe F.	126,50	128,00
RG Nettorente F.	102,80	102,80
RG Pacific F.	133,30	133,70
RG SP Groen	64,90	64,90
RG SP Blauw	64,50	64,60
RG SP Geel	62,50	62,60
Rodin Prop.$	78,00	78,00
Rolinco cum.p	94,10	94,00
Schrod.Int.Pr.F	29,00	28,90
Sci/Tech $	17,20	17,20
Suez Liq.Grf.	196,00	196,00
Technology Fund	17,10	17,10
Tokyo Pac.Hold.	219,00	223,00
Trans Eur.Fund	89,50	89,70
Transpac.F.	336,00	335,00
Uni-Invest	19,70	19,70
Unico Inv.Fund	80,40	80,50
Unifonds DM	33,00	33,00
Vaste Waard.Ned	60,00f	60,00
VastNed	116,00	116,30
VIB NV	54,50	54,80
VSB Mix Fund	61,50	61,00
VSB Obl.Gr.f.	113,70	113,80
VSB Rente Fonds	114,90	114,90
WBO Intern.	78,20	78,40
Wereldhave NV	117,30	117,00
Yen Value Fund	88,00	88,00
ZOM Florida F.$	28,00	-
Zonnespectrum	9,50	9,50

Parallelmarkt

Parallelmarkt	v.k.	sk
Alanheri	30,20	30,20
ABF	117,90	118,20
ARTU Biol.	4,40	4,30
ASN Aandelenf.	54,20	54,40
Austria Global	1165,00	1165,00
Besouw Hold.	29,80	29,80
Biogrond Belegg.	10,60	10,50
Comm.Argeus F.	98,80	99,00
Comm.Benacus F.	99,50	99,70
Comm.Cea F.	101,00	101,10
De Drie Electr.	13,40	13,40
Delta Ll.Dollarf.	68,50	68,60
Delta Lloyd ECU	63,30	63,40
Delta Lloyd Mix	74,00	74,00
Delta Lloyd Rent	66,80	66,70
DOCdata	3,30	3,40f
E&L Belegg.1	89,40	89,60
E&L Belegg.2	89,90	90,00
E&L Belegg.3	114,80	114,80
E&L Belegg.4	90,20	90,10
E&L Kap.Rente F.	120,60	120,60
German City Est.	32,20	32,00
Gouda Vuurvast	63,50	63,50
Helvoet Holding	25,50	24,80
Inter/View Eur.	3,60	3,60
Management Share	1,20	1,20
Nedschroef Hdg	59,20	59,20
Neways	5,40	5,60
Ohra Aand.F.	65,90	66,10
Ohra Liq.GrF.	53,10	53,10
Ohra Obl.Df.	60,70	60,70
Ohra Obl.Grf	57,10	57,00
Ohra Onr.G.F.	66,90	66,90
Ohra Totaal F.	62,30	62,30
Pan Pac. Winkel	3,00	3,20
P & C Groep	105,00	108,00
Pie Medical	3,70	3,70
Pitcher	45,70	45,70
Satcom Hold.	16,70	16,70
Simac Techniek	11,30	11,30
Suez Gr.Fund	54,40	54,50
VHS Onr. Mij	3,60	3,60
Welna	40,50	41,20
Wereldhave	4,30	-
Wolff	53,80	52,00

Parallel top-15

Parallel top-15	v.k.	sk
Bergh. Pap.	45,30	45,00
Dico Intern.	76,00	77,00
EHCO KLM	30,50	31,20
Free Record	24,70	24,90
Gelderse Pap.	56,10	56,10
Groenendijk	34,50	34,50
Grontmij	69,00	69,20
Holland Col.	55,80	56,00
Kühne+Heitz	38,60	38,60
LCI Comput.Gr.	1,95	1,95
Melle, van nrc	64,70	65,20
Ordina Beheer	18,50	18,40
Sligro Beheer	73,70	73,90
Vilenzo	38,70	38,60
Weweler	21,30	23,60

Wall Street

Wall Street	v.k.	sk
allied signal	73	74 1/8
amer.brands	34 1/2	34 3/4
amer.tel.tel	54 3/8	54 1/2
amoco corp	53 1/4	52 3/4
asarco inc.	20 3/4	20 1/2
bethl. steel	17 3/4	17 1/2
boeing co	37 7/8	38 1/4
can.pacific	16 1/2	16 5/8
chevron	86 1/8	86 3/8
chiquita	11 1/8	11
chrysler	53 1/2	54 1/8
citicorp	35 1/2	35 1/2
cons.edison	30 7/8	31 3/8
digit.equipm.	36 7/8	36 5/8
dupont nemours	47 3/4	47 7/8
eastman kodak	62 1/4	62 1/4
exxon corp	62 3/8	62 1/2
ford motor	62 1/4	62 7/8
gen. electric	100	100
gen. motors	53 1/2	54 3/4
goodyear	45 5/8	45 3/8
hewlett-pack.	75 3/8	76 3/4
int. bus.mach.	53 3/4	53 1/2
int. tel.tel.	88 3/8	88 1/8
klm airlines	21 1/2	21 5/8
mcdonnell	113 1/2	114
merck co.	33 3/4	34
mobil oil	75 3/4	75 5/8
penn central	30 7/8	31 1/2
philips	20	19 3/4
primerica	40 3/4	41 1/4
royal dutch	102 3/8	103 5/8
sears roebuck	54 1/4	53 7/8
sfe-south.pac.	20 7/8	21
texaco inc.	63 3/8	63 1/8
united techn.	62	61 3/4
westinghouse	14 3/8	14 1/4
whitman corp	16	16 1/8

Advieskoersen

Advieskoersen		
amerik.dollar	1,865	1,985
austr.dollar	1,23	1,35
belg.frank (100)	5,16	5,46
canad.dollar	1,390	1,510
deense kroon (100)	26,85	29,35
duitse mark (100)	109,50	113,50
engelse pond	2,73	2,98
finse mark (100)	31,70	34,20
franse frank (100)	31,05	33,80
griekse dr. (100)	0,68	0,86
hongkong dlr.(100)	22,00	26,00
ierse pond	2,56	2,81
ital.lire (10.000)	10,10	11,80
jap.yen (10.000)	173,50	179,50
noorse kroon (100)	24,30	26,80
oost.schill. (100)	15,69	16,19
port.escudo (100)	0,99	1,17
spaanse pes. (100)	1,27	1,45
turkse lira (100)	0,0105	0,0175
zweedse kr. (100)	21,35	23,85
zwits.fr. (100)	126,25	130,75

Wisselmarkt

Wisselmarkt	
amerik.dollar	1,93125-1,93375
antill.gulden	1,0725-1,1025
austr.dollar	2,2860-1,2960
belg.frank (100)	5,3175-5,3225
canad.dollar	1,45175-1,45425
deense kroon (100)	28,415-28,465
duitse mark (100)	112,0850-112,1350
engelse pond	2,8705-2,8755
franse frank (100)	32,585-32,635
griekse dr. (100)	0,7320-0,8320
hongk.dollar (100)	24,9150-25,1650
ierse pond	2,7225-2,7325
ital.lire (10.000)	11,205-11,255
jap.yen (10.000)	177,400-177,500
nwzeel.dollar	1,0570-1,0670
noorse kroon (100)	25,825-25,875
oostenr.sch. (100)	15,9370-15,9470
port. escudos (100)	1,0770-1,1170
spaanse pes. (100)	1,3620-1,3720
1,3550-1,3650	
zweedse kr. (100)	22,925-22,975
zwits.frank (100)	128,975-129,025
e.c.u.	2,1560-2,1610

Index Amsterdam

CBS-koersindex (1983=100)

algemeen	268,30	269,20
id excl.kon.olie	257,60	258,30
internationals	264,80	266,10
lokale ondernem.	274,10	274,70
id financieel	230,40	230,80
id niet-financ.	317,70	318,30

CBS-herbeleggingsindex (1983=100)

algemeen	413,90	415,30
id excl.kon.olie	370,60	371,60
internationals	427,90	430,00
lokale ondernem.	396,50	397,30
id financieel	380,20	380,80
id niet-financ.	425,80	426,70

CBS-stemmingsindex (1983=100)

algemeen	138,30	139,00
internation	131,20	133,50
lokaal	139,50	139,90
fin.instell	174,70	175,40
niet-financ	133,00	133,40
industrie	134,80	134,90
transp/opsl	109,10	110,00

Goud en zilver

Goud onbewerkt 22,900-23,500, vorige 22,980-23,580, bewerkt 25,100 laten, vorige 25,180 laten
Zilver onbewerkt 250-320, vorige 250-320, bewerkt 360 laten, vorige 360 laten.

Dow Jones

Industrie 3.704,07. + 1,96

OPTIEBEURS

	serie			omzet	v.k.	s.k.
abn amro	c	jan	70,00	1113	3,00	3,00a
abn amro	p	jan	70,00	1009	1,50	1,50
aegn	c	jan	100,00	1020	4,30	4,00
aegn	p	jan	100,00	1005	2,20b	2,10
ah	c	jan	45,00	313	2,30	2,40
ah	c	apr	45,00	350	3,80	3,80
ah	p	apr	42,50	299	2,00a	1,30
akzo	c	dec	180,00	454	2,30	3,50
akzo	c	dec	185,00	377	0,90	1,40
akzo	c	jan	175,00	580	8,00	9,40b
akzo	c	jan	180,00	278	5,50	6,40b
akzo	c	jan	185,00	242	3,20	4,00b
amev	c	jan	85,00	532	3,70	3,80
amev	p	jan	85,00	509	2,50a	1,60
d/fl	c	dec	190,00	609	3,70	3,50
d/fl	c	dec	195,00	595	0,90	0,80
els	c	jan	170,00	536	1,80	2,30
els	p	jan	160,00	609	3,60a	3,10
eoe	c	dec	380,00	343	11,80	13,00
eoe	c	dec	385,00	488	8,30	9,20
eoe	c	dec	390,00	624	5,30b	5,90
eoe	c	dec	395,00	473	3,30a	3,60
eoe	c	dec	400,00	266	1,80	1,60
eoe	c	jan	380,00	276	16,50	18,50
eoe	p	dec	385,00	214	3,60a	2,70
eoe	p	dec	390,00	489	5,80	4,20b
eoe	p	jan	300,00	306	0,20	0,10
eoe	p	jan	320,00	515	0,40a	0,30
eoe	p	jan	340,00	663	1,10a	0,60
eoe	p	jan	380,00	657	5,60	5,20
eoe	p	jan	400,00	305	15,20	13,50a
eoe	p	feb	385,00	310	9,50a	8,40
eoe	p	apr	370,00	531	7,00a	6,60
goud	c	dec	380,00	509	2,80	3,50
hoog	c	jan	42,50	434	2,30	3,30
hoog	c	jan	50,00	320	0,60	0,80
hoog	p	jan	40,00	345	2,80	1,60
hoog	p	jan	42,50	338	4,10	2,40
ihc	p	mei	45,00	1000	-	4,20
ing	c	jan	85,00	397	3,60	3,10
ing	c	apr	80,00	234	9,00	8,50
ing	p	jan	85,00	272	2,00b	2,00
nedl	c	jan	52,50	232	3,80a	4,40
olie	c	jan	190,00	241	11,00b	12,00
olie	c	jan	200,00	600	4,80	5,10
olie	p	dec	200,00	200	3,50	2,80
olie	p	apr	185,00	294	3,00a	2,10
olie	p	o97	180,00	228	10,50	10,50
olie	p	o98	190,00	257	15,60	15,50
phil	c	o98	35,00	275	11,30	11,30

a=laten	g=bieden+ex.div.
b=bieden	h=laten+ex.div.
c=ex-claim	k=gedaan+h
d=ex-dividend	l=gedaan+g
e=gedaan+bieden	vk=slotkoers vorige dag
f=gedaan+laten	sk=slotkoers gisteren

(Huis)dieren

BOEMERS, Maltezers, Yorks.-terr., Schotse-terr., Westies wit, ruwh. teckel. Walem 11 A, Schin op Geul, op afspr.: 04459-1237 3097.

Tervurense HERDER-pups te koop. Telef. 04408-2282.

Te koop mooie BOEMER-HONDJES, ingeënt, ontwormd. Tel. 045-214859.

Te koop BOUVIER, teefje, 9 weken oud, laatste uit nest. Telefoon: 04742-3035.

Te koop diverse soorten PAPEGAAIEN. Telefoon: 043-650563.

Goed tehuis gezocht voor mooie blonde BOUVIER, reu, 7 jaar. 045-232245.

Te k. prachtige Terveurense HERDERPUPS, reuen, met stamboom, 9 wkn. Telef. 04760-72096.

Te k. nest ROTTWEILERS, vraagprijs ƒ 450,-. Telefoon 043-475654.

Te koop jonge grijze roodstaart PAPEGAAIEN en broedrijpe koppels. Inr. mog. 046-749517 b.g.g. 746529.

Te k. langharige SCHOTSE Collie-pups, ingeënt en ontwormd, ouders aanwezig. Telef. 045-726184.

Te koop BOUVIER teef, 1 jaar; bouvier teef 7 wkn. Beiden stamboom. Lid N.B.C. Telef. 045-725480.

Te koop Mechelse HERDER, reu, 3 jr. Zeer harde bijter en bewaker. Lief voor kinderen, geënt. Mag uitgeprobeerd worden. Alleen serieuze liefhebber. Tevens nog kruising Mech. herder Rothweilerpups, telef. 045-354468.

Te k. NEWFOUNDLANDER-PUPS, kleur zwart, teefjes, met stamboom, ingeënt, ontwormd. Tel. 04752-5712.

Te koop AIREDALE-terriër pups, stamboom, ingeënt, ontwormd van Ned. fokker. Erk. door de raad van beheer. ☎ 09-32.8985.2285.

Te koop LABRADOR en Berner Sennenpups met stamboom, ingeënt en ontwormd. Tel. 04990-72723.

Te koop B PONY 10 J ruin, geschikt voor recreatie. Inl. 04492-3665.

Duitse DOGGEN 3 mnd, wit zwart gevlekt (harlekijn). Kampioen afstamming, redelijke prijs. ☎ 046-526290 of 04451-1798.

Te koop JACHTHONDJES Duitse Wachtel gekr. met Engelse springer, 8 wkn., ing. en ontw., ☎ 04760-72481.

Zwarte POEDELTJES te koop Thull 30 A, Schinnen.

Te k. mini YORKSHIRE-TERRIËRTJES en dwergpinschertjes, boomertjes. Telefoon 045-321231.

De mooiste RASHONDEN in kennel "De Lusthof" nl.: Duitse Dog, Mastino, Duitse Herder, Dobermann, Franse en Engelse Bulldog, Mops, Boxer, Husky, Chow Chow, Keesje, Westy, Cairn, Yorkshire, Jack Russel, Maltezer, Shi Tzu, Teckel, Poedel, Afgaan, Duitse Staande, Spaniël, Labrador, Beagle, Shelty, Schotse en Border Collie en leuke Boomers. Met stamboom en gar. Tel. 09-32.14679708.

Te koop 1 HERTENBOK en 1 hinde, ƒ 150,- per stuk. Te bevragen: privé 045-311333 en tijdens kantooruren 045-720020 tst 23.

ZEE-AQUARIUM 120x50x50x40 plus bioloog in houten omb. geh. compl. Panorama aquar.80x40x40 met toebeh. t.e.a.b. 045-445237 na 18u.

Brave MERRIE h. 1.58m, voor L. dressuur en recreatie, perzische kittens met stamboom. Tel. 04450-2416.

Te koop DWERGPOEDELTJES met stamboom en ingeënt. Erkende kennel van Raad van Beheer. Inl. Kennel van Klein Nulland. Telefoon 045-421767.

Doorlopend te koop gevraagd 3 t/m 7 jarige gezonde SPORTPAARDEN. Manège de Leistert, Roggel. Telefoon 04749-6000.

ONDERDELENBANK. Tel. 04493-2715.

Te k. HANOMAG Brillant 600, 60 pk met frontlader; Porsche Super 40 pk 1 Deutz D 15; 2 bietenmolens waarvan 1 met reiniger; 1 houten eg. Telef. 04498-54836 van 12.00-13.00 uur of na 18.00 uur.

HOOI te koop. Telefoon 04492-5001/045-241923.

Inkoop, verkoop en verhuur van gebruikte paardetrailers en aanhangwagens. BARTELS, Hommerterweg 256, Amstenrade. ☎ 04492-1870.

FOSFATEN over? Benut max. fosfaat quantum en verdien ƒ 400,-/Ha. bij injecteren zuiveringsslib. Geen uitrijverbod. Meer informatie telef. 04493-2083.

STRO te koop, grote balen. Telefoon 04455-1305.

2-paards Waco-TRAILER, kl. wit, div. access., w.o.: rubber tussenschot, 3 mnd., vr.pr. ƒ 9.000,-. Laurastr. 98, Eygelshoven, ☎ 045-352580.

AARDAPPELTELERS gevraagd voor oogst 1994 voor de rassen Bildtstar, Nicola, Monalisa, Charlotte, Bintje, Premiere, Timate, Rikea. Voor informatie Kooij Limburg b.v., Maastricht, tel. 043-633636.

H.H. LANDBOUWERS. Dinsdag 7 dec. a.s. Schrijver kuiluithaaldemonstratie op het bedrijf van Fam. Dullens, Colmont 1, Ubachsberg. Aanvang 14.00 uur. Beleefd uitnodigend: Mech.bedr. M. Grooten c.v., Simpelveld, tel. 045-441568.

Stal DE GRENSHOF, gel. aan km. lange ruiterpaden heeft nog enkele paardeboxen vrij, v.a. ƒ 125,-. 045-320731/312813.

Rijles

Gezien op TV!

ANWB Autorijleskampen

De ANWB organiseert een unieke rij-opleiding.
Afhankelijk van de test, duurt de opleiding tussen de 8 en 14 dagen inclusief het CBR-examen.
Meer weten bel nu de ANWB: 06-8991161.

Rijbewijs

op het eerste rijexamen halen? Neem dan een rij-opleiding met garantie van slagen! of voor een vaste prijs je rijbewijs.
Bel voor informatie: 045-440994.
Autorijschool Mayntz.

Met een PICCOLO in het Limburgs Dagblad raakt u uw oude spulletjes 't snelst kwijt. Piccolo's doen vaak wonderen... Probeer maar! Tel. 045-719966.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

TV/Video

Goede KLEUREN-TV'S grote sort. met gar. v.a. ƒ 95,-. Reeds 25 jaar TV-Occasioncentrum Geel, Grasbroekerweg 25, Heerlen. Telef. 045-724760.

Kleuren TV's 12-16 kan. v.a. ƒ 60,- met afst.bed. v.a. ƒ 125,-, met teletekst v.a. ƒ 250,- o.a. Philips. Radio/TV FRANK BV, Bokstr. 33 Heerlerheide. ☎ 045-213432.

Te koop Philips COMPACT-DISK, ƒ 135,-. Telefoon 045-425951.

Landbouw en Veeteelt

Houtversnipperaars

50 Types, zowel voor particulier als professioneel gebruik, doorl. demonstraties. Ook voor sneeuwvegers en schuiven. LOZEMAN tuinmachines bv. Markt 14 Lottum ☎ 04763-2341.

Gebr. en nieuwe kuiluithaalmach.: BVL U-snijder Topstar 170 en Unistar 170. Mullos steekschop. Holares 1200 voerdoseercontainer. Kuilhappers 150 cm en 190 cm breed. Blokkendoseerwagen. Voeruithaaldoseerbak 1.75 m3 met U-vormig mes. Div. 3.4 en 5 schaar ploegen.Krone rotorkopeg 3 mtr. LMB Jos HORSMANS, Klimmen. Telef. 04405-2775.

Te koop DIRECTIEWAGEN (bouwkeet) op banden en plateauwagen op luchtbanden. Tel. 045-720788.

Haflinger.R, aangesp. en ber., vr.pr. ƒ 3.000,-; 1½-j.h. v. Frühling m.v. Heidelberg, vr.pr. ƒ 4.000,-. 045-455030.

Bestel tijdig uw KERSTBOOMPLANTEN. Boomkwekerij Rompelberg, Bunde, tel. 043-645365.

Huwelijksbureaus

Woont u in Limburg

en zoekt U een partner? Nederlands grootste relatieburo geeft natuurlijk een grote kans van slagen.
Wilt U meer weten over de unieke werkwijze?
U kunt geheel vrijblijvend bellen met onze mederwerksters.
EYS: mevrouw Spierdijk, 04451-2065.
ROERMOND: mevrouw Cremer, 04750-10554.

Stichting Date

Erkend door de Stichting Consumentenbelangen.

Dromen bedrog? U bent er zelf bij!

Bij Mens en Relatie vindt ruim 70% een levenspartner via de PERSOONLIJKE bemiddeling.
Voor iedereen betaalbaar! Meer weten? Bel:
Heerlen e.o.: 045-726539 mevr. Luchtman.
Maastricht e.o.: 043-210126 mevr. Tuin.
GRATIS BROCHURE: postbus 2909, 6201 NA Maastricht of Postbus 5050, 6401 GB Heerlen.

Mens en Relatie

Erkend AVR, de enige br.-org. die het vertrouwen heeft van WVC!
* Bel voor de BETAALBARE wintersport!*



MARJA SCHIKS

Partner Consult

Adviesbureau voor partnerkeuze in Zuid-Nederland, voor het Acad., HBO en goed MBO-niveau.

U hebt het druk, vrienden en hobby's, maar mist die ene partner. Gebaseerd op uw wensen en mijn ervaring, mijn intuïtie en kennis over mijn cliënten, houd ik een persoonlijke zoektocht, namens u, naar een passende partner.
Informatie: 043-255448, Postbus 272, 6200 AG Maastricht
Erkend Alg. Ver. Relatiebureaus.

Bel de Vakman

NEW LOOK BV Schaesberg. Gevelreiniging, uitkappen, voegen, steigerverhuur. Tel. 045-312154 of 045-312709.

Hans LIPS voor timmer-, dak en zinkwerk met garantie. Vraag vrijbl. advies/offerte. Bel 045-453818.

Riet- en BIEZENSTOELEN, vernieuwen ƒ 50,- p. st. met garantie. Tel. 043-435761 b.g.g. 646919.

LOODGIETER voor badkamer, keuken, riolering, C.V. Vrijbl. prijsopg. 045-352044.

Ervaren vakman biedt zich aan voor straatwerk o.a. opritten, sierbestrating. Ook voor uw gehele tuinaanleg, zeer SCHERPE prijzen. Gratis offerte: 045-323178.

Klein BOUWBEDRIJF kan nog alle voorkomende werkzaamh. aannemen. Dak-, metsel-, timmer-, tegelwerkzaamh. ☎ 045-419764.

Als u ons voor 12 uur 's morgens belt, staat uw PICCOLO de volgende dag al in het Limburgs Dagblad. Tel. 045-719966.

Goed uitziende vrouw, zacht karakter, houdt van romantische muziek, wandelen en theater, zkt. lieve MAN v.a. 45 jr., ca. 1.75 m. Goed milieu die net als ik verlang naar warmte en een liefdevolle relatie. Br.o.nr. B-04926, Limburgs Dagblad, Pb. 2610, 6401 DC Heerlen.

Goed uitz. jongeman, 29 jr., HBO, opl. voor vlieger, z.k.m. leuk uitz. MEISJE. Trefw.: romantiek, eerlijkh., gezelligh., humor etc. Br.o.nr. B-04927, Limb. Dagbl., Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Man, 70 jr. met auto, Poolse afkomst z.k.m. VROUW. Br. o.nr. B-04929, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Spont. sport. sl. j.vr. 37 jr. met vaste baan zkt. dito VRIEND 37-plus om samen leuke dingen te doen. Br. lfst. met foto Br.o.nr. B-04930, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Weduwn. 53, zoekt nette DAME om de kerstdagen samen gezellig door te brengen, hetzij op vakantie of thuis. Geheel vrijblijvend en op mijn kosten. Br.o.nr. B-04916, Limb. Dagbl., Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Man, 57 jr. z.s.k.m. nette sl. j. VROUW 45-55 jr. geen bar- of uitgaanstype. Br.o.nr. B-04917, Limb. Dagbl., Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Nette jongeman 28 jr. ongeh. zoekt net MEISJE 22-28 jr. voor vaste relatie. Br.o.nr. B-04912, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Sportieve man 52 jr. z.k.m. vl.sl. VROUW 40-55 jr. v. ser. relatie. Geen bartype. Br.o.nr. B-04911, Limburgs Dagblad,Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RESULTAAT! Bel: 045-719966.

Huwelijk/Kennismaking

Chalet Treebeek

Iedere zat. en zond. gezellige dans- en contactavond in de kelderbar La Chalet. Donderdag alleenstaandenbal in de bovenzaal, dj. Richard. Aanvang 21.00 uur. Toegang boven 30 jaar. Zaal open vanaf 20.00 uur. Komeetstr. 25a, Treebeek. Telef. 045-211375.

Bar/Dancing De Fontein

Schandelerboord 7, Heerlen. Telefoon 045-723100

1e- en 2e-Kerstdag en Oudejaarsavond geopend

vanaf 21.00 uur.
(Op Oudejaarsavond wordt het eten gratis verzorgd)
Reservering niet verplicht, wel gewenst.

Welke jonge vrouw wil met mij een romantische jaarwisseling beleven?

Deze

kans krijg je maar 1 keer. Br.o.nr. B-04907, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Zoek(t) u/jij een vriend(in)? Word(t) lid van de CHRISTELIJKE Korrespondentie Klub. Voor info: Postbus 392, 2130 AJ Hoofddorp.

Sportieve mod. 42-jarige man zkt. kontakt met een Indonesische VROUW tot 40 jr. voor een mooie vriendschap. Br m. foto o.e.r.o.nr. B-04895, Limb. Dagbl., Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

FRAU in Köln lebend, 44 jahre, 1.60 m., schlank, alleinstehend, guter Beruf, vielseitig interessiert, sucht nette Freunde in Holland bis 48 jahre. Br.o.nr. B-04908, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Jongeman, 38 jr. gesch. en 1 kind, zkt. j. werk. VROUW v. 30-40 jr. en kind. geen bezw., ook evt. buitenl. Doel: opbouw v. vaste rel., evt. huwelijk, waarin liefde, eerlijkh., en vertrouwen belangrijk zijn dan bezit en geld. Deze adv. is serieus bedoeld! Br.o.nr. B-04896, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Wed. 65 jr. zkt. een lieve, trouwe VRIEND om samen de eenzaamheid op te lossen en nog mooie jaren samen te hebben. Zit buiten in de rolstoel, binnen niet. Wie durft het aan? Br.o.nr. B-04906, Limb. Dagbl., Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Leuke man, 48, karaktervol, humor, sociaal en maatschappelijk gesetteld. H.B.O., ongeb. zoekt leuke, pittige en sensuele VRIENDIN voor 'n romantische, erotische en liefdevolle LAT-relatie. Br.o.nr. B-04915, Limb. Dagbl., Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Huishoudelijke artikelen

Massale magazijnverkoop van duizenden apparaten

koelen, vriezen, wassen, hifi, stereo, kleuren-tv, video's etc.

WITTE HAL

SITTARD, HEERLEN, MAASTRICHT EN VENLO

Waar nieuwe, licht-beschadigde of overjarige apparaten uit de Horn-winkels worden verzameld en verkocht tot liefst

60% korting

Elke dag nieuwe aanvoer
Elke dag superlage aanbiedingen

OP = OP, SLECHTS ENKELE STUKS
Hier enkele voorbeelden uit onze duizenden koopjes:

Sendai kleuren TV
CTV 8228, 55 cm., stereo, teletekst, FSQ-beeldbuis, on-screen-display, Scart-aansluiting.
Geen ƒ 799,- of ƒ 699,- maar
ƒ 497,-

Sansui M.C. 370/370C
audioset met afstandsbediening, tuner met 24 presets, autoreverse cassette-deck, programmeerbare CD-speler.
Geen ƒ 1.199,- of ƒ 898,- maar
ƒ 397,-

Miele wasautomaat W 711
1200 toeren, diverse spaarprogramma's, energiezuinig.
Geen ƒ 2.499,- of ƒ 2.199,- maar
ƒ 1.597,-

Bosch luxe vaatwasser
SPS 2102, 12 couverts, geluidsarm.
Geen ƒ 1.099,- of ƒ 999,- maar
ƒ 798,-

Witte hal

Sittard
Bergerweg 51-53. Industrieterrein Bergerweg. Tel. 046-518162.

Maastricht
Scharnerweg 66-70, achter Horn keukensuper. Tel. 043-633162.

Heerlen
Heerlerbaan 273, naast Horn keukensuper. Tel. 045-426842.

Venlo
Sloterbeekstraat 10. Tel. 077-522525.

Te koop 4-pits GASSTEL Indesit, 1½ jaar oud, ƒ 150,-. ☎ 045-221630 na 18.00 uur.

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RESULTAAT! Bel: 045-719966.

Muziek

Korg i 3 keyboard

Pas op de markt, nu al een topper!
Kom luisteren en sta versteld.
Bruto adviesprijs ƒ 6.235,-.

STALMEIER MUSIC de muziekspecialist
HOOFDSTRAAT 32 TEL 045|214253 HOENSBROEK
Donderdag koopavond.

De muziekzaak van de jaren '90
Reorganisatie Opruiming.

Diverse aanbiedingen met

10% tot 50% Korting

SLA NU UW SLAG

Muziekhuis Lyana

Mauritsweg 48, Stein.
☎ 046-333227
Ma. t/m za. open
donderdag koopavond.

Succesvolle amateur

Big Band Beeg

uit Grevenbicht zoekt Trombonist(e) en Trompetist(e).
Info 04498-58051.

Nieuw adres: Nu nog grotere keus in showverlichting voor disco dancing en orkest. Binnenkort grandioze openingsaanbiedingen!! Bezoek onze showroom. HIGHLITE International, Kissel 47, Heerlen. Tel. 045-729500.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Te k. JUKEBOX Rock-Ola, pr. ƒ 2.000,-; VHS videorecorder ƒ 250,-. 04492-1520.

Gevraagd DRUMMER, met zang voor dans- en stemmingsorkest. ☎ 046-376551.

Te koop wegens omstandigheden prachtige ORGEL Crumar 2003, incl. orgelcursus op cassette. Telefoon 045-243941.

Gevr. ACCORDEONIST(E) voor 40-jarig huwelijksfeest op 31-12-'93 te Heerlen. Tel. 045-715485-

Te koop SYNTHESIZER Roland Juno 2, ƒ 900,-; Yamaha DX 21 incl. flightcase, ƒ 1.050,-. ☎ 045-232279.

Gemotiveerde ZANGERES/zanger gezocht voor stevige Top 100 Band. Tel. 045-417304 b.g.g. 045-441209.

Te koop ORGEL Yamaha B 55, ƒ 1.000,-. Na 18.00 u. Holleweg 14, Schinnen.

Allround dans- en AMUSEMENTS-ORKEST zoekt zangeres. Tel. 045-462014 na 18.00 uur of 043-624074.

JUKE-BOX Wurlitzer 1050, vraagprijs ƒ 7.500,-. Tel. 04958-91917.

Te koop DRUMSTEL merk Pearl, prijs ƒ 1.750,-; piano pr. ƒ 2.000,-. ☎ 045-311684, na 10.00 uur.

Te koop DRUMSTEL compleet met bekkens. Telefoon 04406-16536.

De band Marilyn Monroe zoekt DRUMMER. Top 40 en eigen werk. Tel. 045-230001 / 725364.

Diversen

Archiefvernietiging!

Definitieve vernietiging door VERBRANDING
Vraag vrijbl. info: B.V. Raimetaal, Maastricht, 043-252677.

Te koop Pfaff INDUSTRIE-NAAIMACHINE, type 230, inclusief zig-zag, prijs ƒ 1.350,-. Tel. 045-273162.

Bel voor DUIKSPORTARTIKELEN en opleidingen de goedkoopste in de regio. Telefoon 045-324982.

Te koop FOTO uitr. ƒ 600,-; Doka uitr. ƒ 450,-; Beg. surfpl. ƒ 150,-; Staande West.M.klok ƒ 400,-; Caravan 3 à 4 pers. Gruau '89 incl. stalling 8-'94, vr.pr. ƒ 8.900,-. Tel. 045-452621.

Aangeb. 150 Ned. First-Day ƒ 80,-; 100 oude BANKBILJETTEN ƒ 150,-; 12 oude lepeltjes met beeltenis van Elvis Presley ƒ 75,-. Telefoon 070-3638667/3894543.

2 verstelb. LATTENBODEMS + 2 pullm. matrassen, nwpr ƒ 4.500,- nu ƒ 3.500,- mrt. '93. 04750-10901.

Yoga en SPORTMASSAGE. Bel nu: 045-716332. Sportfit, Nobelstraat 25, Heerlen. Ook 's avonds en zaterdag.

Te koop WENTELTRAP, verstelb en Dominiale allesbrander. Telef. 04492-3441.

Te koop BANKSTEL eiken 3-1-1, leren kussens; salontafel eiken; boerentafel en 6 stoelen, leren bekl.; keukentafel en 4 stoelen; opklapbed; div. lampen; gascomf. 4-pits, i.z.g.st. Pr.n.o.t.k. Telef. 045-321330.

jouw horoscoop

06-320.330.89 100 cpm

Te k. WASPOEDER (Witte Reus), 6 x 2 kg ƒ 45,-. Rennemigerveldwg. 70 Hrl.

Te k. Sharp ER 3100 KASREGISTER. Ruim 200 groepen mrt. '92. ☎ 04457-1843.

Te koop grote eiken HALKLOK, met geslepen glas, 2 jr. oud, van ƒ 5.800,- voor ƒ 3000,-; radardetector ƒ 250,-; autoradio/cd-speler ½ jr. oud, van ƒ 950,- voor ƒ 500,-. Tel. 045-442751.

Heren CITYBIKE, 18-versn., z.g.a.n., met extra's, ƒ 450,-. Grzimeks dierenencyclopedie, 13-delig, ƒ 450,- (nw.pr. ƒ 2.200,-). Tel. 045-217356.

Te koop 2 paar LANGLAUF-SKI'S compleet met schoenen en stokken, maat 36; 1 paar compleet maat 42; 1 paar alpineski's met schoenen maat 42. Tevens te koop eiken bankstel met leren kussens. Tel. 045-413838, na 18.00 uur.

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RESULTAAT! Bel: 045-719966.

Zonnebanken/Zonnehemels

Zonnehemels van Uden - Hoensbroek

Grote sortering zonnehemels en banken met Philips Cleo lampen of Wolff systeem lampen.
Nu:

zonnehemel 1.80 mtr. lamplengte kompleet met kantelstatief ƒ 598,

Speciale aanbieding lampen 10 stuks Philips Cleo ƒ 14,95
VAN UDEN EXPERT
Hoofdstraat 12, Hoensbroek. Telef. 045-212655-214793.

ZONDAG open van 13.00-17.00 u. 12-lamps zonnehemel v.a. ƒ 1.095,-. Gehele combinatie v.a. ƒ 2.290,-. Zonneland, Rijksweg 92, Dilsen. ☎ 09-32.89757869. (Grote weg tussen Maasmechelen en Maaseik).

Fa. HORIZON, nieuw in Sittard. Nieuwste mod. hemels/banken '94, rechtstreeks van fabriek. Nu St. Nicolaasaanbiedingen. Bezoek onze showruimte en vergelijk. De goedkoopste van Nederland. Kollenberg 5 (weg naar St. Rosa Kapel), telef. 046-511695. Ook om te huren.

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RESULTAAT! Bel: 045-719966.

Sla nu uw slag! Superlage prijzen! Nu halen in '94 betalen. GOERGEN Zonnehemels. De grootste zonnevak-speciaalzaak in de regio. Alles met 3 jaar garantie. De nieuwste modellen '94 en alles uit voorraad leverbaar. Rijksweg Noord 97, Sittard. Tel. 046-583002 (oude pand Smeco t.o. ziekenhuis bij tankstation).

Feestaanbieding: ƒ 1.395,- 13 lamps, extra breed, traploos statief en lampbescherming, nakoeling, lampen volgens pigmentanalyse. Incl. bez. en 3 jr. garantie. AU SOLEIL b.v. Grooth. in zonnehemels, Markt 38, Kerkrade. 045-461417.

Computers



Hewlett Packard 510 printer

300 dpi, 256 verschillende grijswaarden, 3 pagina's per minuut, 6 lettertypen met 84 fontkeuzen, 13 scalable fonts onder Windows

nu ƒ 595,-

Matrixprinters vanaf ƒ 339,50
Inkjetprinters en laserprinters

Leufkens-Dubois

Sittarderweg 58a, Heerlen, 045-726444. Prijzen excl. BTW.

Te k. PC LASER 286 drives 3.5" en 5.25", 20 Mb, harddisc, VGA kl. monitor, printer LX 800 Epson, 3 knops muis, vr.pr. ƒ 750,-. 045-323153.

BIJVERDIENSTEN! P.C.-bezitters, schrijf voor info en 2 postzegels van ƒ 0.80 naar T.L.Postbus 2073, 1200 CB Hilversum.

MS-DOS 6.2 NL Step-Up ƒ 25,-, MegaTron Computers, Jabeek. ☎ 04492-4845.

Te k. IBM PS2 model 55 SX, 386 processor, 4 Mb, 60 Mb hard-disk, 3,5 disk-drive 1.44 Mb, SVGA kl. monitor, incl. softwear, geïnstall., ƒ 1.950,-. Tel. 04498-54141.

Te k. 486 DX 33, 4 MB RAM, 130 MB Harddisk, kleurenscherm met software, ƒ 2.000,-. 045-312928.

CPC Kerkrade, COMPUTERS nieuw en gebruikt Niersprinkstr. 61. Tel. 0... 351588.

Te k. AMIGA 2000, 8 Mb ...tern, o.s. 1.3 m 2.0, hard... 105 Mb, 4 diskdrives, ... kaart, 1084S monitor, ... 900 diskettes vol softw... vraagpr. ƒ 2.750,-. Te... 04451-2463.

Te k. NINTENTO met spellen. Dr. Schaepmanpl. Heerlen, ☎ 045-422298.

Kunst en Antiek

1000 antieke klokken 2000 schilderijen

19e-18e-17e eeuws met garantie-certificaat.
Grote keuze in prijsklasse ƒ 500,- tot ƒ 5.000,-.

Carpe Diem, Markt 26 Meerssen

Tel. 043-642173 / 641408 / 648278.
Zaterdag geopend van 10.00 uur tot 17.00 uur, andere dagen op afspraak. 150 Staande klokken w.o. 20 Luiks/Limburgse aan gunstige prijzen.
Grote nieuwe zending.

Schäfer Antiek Open huis

Ook dit jaar bent u van harte welkom tijdens ons Open Huis van zaterdag 4 t/m zaterdag 18 december a.s.
Wij zijn gespecialiseerd in mahonie, noten en eiken stijlmeubelen en vele typen klokken.
Omdat wij deze maand 20 jaar bestaan hebben wij tijdens onze open huis periode speciale voorwaarden.

Schäfer Antiek

Eindhovenseweg 27, Waalre. Telefoon 04904-14802
Openingstijden: ma/zat. 10.00-17.00 u. Zondags gesloten.

In- en verkoop antieke grammofoons en SPEELDOZEN. Tel. 043-649494.

Komt U eens vrijblijvend kijken naar onze enorme collectie ANTIEK o.a.: kasten, tafels, stoelen, klokken, brons, koper, tin enz. Wim Scheepers, Panheelderweg 28, Heel. Tel. 04747-1593. Iedere dag geopend.

ROMANTISCH-WONEN speciaalzaak in "antiek en nieuw" geloogd grenen meubelen, voor 'n sfeervol interieur! Rijksweg Noord 4, Geleen. Telef. 046-753006.

Antiek SIMONS gespecialiseerd in noten, grenen, eiken antieke meubelen, lampen, klokken enz. Dorpstraat 45A, Nuth (in het centrum t.o. kerk). ☎ 045-243437. Een begrip voor de regio!

De mooiste grenen en eiken keus volgens VT-wonen en Ariadne vindt u bij INTERART antiek Simpelveld, Irmstraat 64. 045-443161 eigen restauratie en logerij. Ma. gesl./do. koopav.

WIJSHOFF Antiques, Amstenraderweg 9, Hoensbroek-Centrum. Het adres voor mooie antieke eethoeken, vitrinekasten, strakke en bewerkte kasten, hal en boekenkasten, secretaires, klokken en kachels etc. op 2.000 m2. Geopend: dond., vrijd., zaterd. en zond. 12 en 19 dec. Tel. 045-211976.

Met een PICCOLO in het Limburgs Dagblad raakt u uw oude spulletjes 't snelst kwijt. Piccolo's doen vaak wonderen... Probeer maar! Tel. 045-719966.

Braderieën/Markten

Geleense INRUILBEURS Spotgoedk. o.a. rundl. 2-... ters v.a. ƒ 195,-; rundl. clu... v.a. ƒ 95,- tot ƒ 1.500,-; B... rok en Lodewijk bankstel... ƒ 395,- tot ƒ 3.000,-; en... me collectie schitt. kast... div. stijlen, partij nieuwe meubels w.o. blank eik... (denkt U ook aan inruil... Enorme keuze in enorme ... Oude Maastrichterweg ... Geleen (deze weg loopt parallel met Rijksweg Nrd.) op videotheek de Kijkdoos daarachter is de hal.

Te koop gevr.

Wij betalen de hoogste p... voor al uw oude METALE... Gebr. Swinkels, Beitel ... Heerlen. 045-422025.

Te koop gevraagd v... verzameling: Coca-C... MINIATUURVOETBALLERS uit jaren vijftig. Plas... figuurtje op standaard ... centimeter hoog. Tev... Coca-Cola voetbaltribu... van hout, groen. Telefo... 02977-22816.

Te k. gevr. GROOTBEELD T.V., 85 cm. of meer. Telefoon 045-324307.

Te koop gevr. gebruikte goederen, kleingoed en boedels. Het SNUFFELPARADIJS, Burg. Lemmens... 107, Geleen, 046-748526.

HOOGSTE prijs voor ...len-papier en metaalhan... Irik, Pappersjans 36, He... lerheide. Tel. 045-212913.

Te k. gevr. GASKACH... merk Jötel, 8.000-9.000 lokalorieën. ☎ 045-324307.

Hoe komt een detaillist aan sponsors voor zijn reclame-campagne?

ONGEKENDE KLASSE!

LEDEREN ZITMEUBELEN VAN INTERSTYLE.

Bij eigentijds wonen passen zitmeubelen bekleed met leer in allerlei kleuren. Interstyle ziet er niet alleen op toe dat daarvoor steeds huiden worden gebruikt, maar stelt ook eisen aan de kwaliteit van het 'onzichtbare' komfort. Zo zijn een solide romp en binnenwerk zaken die u van Interstyle verwachten kunt. Omdat ze veel bijdragen tot een lange levensduur!



RELAXFAUTEUIL. Stevige leerbeklede relaxfauteuil, draaiend op vijfteens houten voet. Met uitschuifbare zitting. In leer: 1595.-



KUIPSTOEL. Draaifauteuil in modern kuipmodel met verstelbare hoofdsteun. Perfekte leerverwerking. In leer: 2095.-

DRAAIFAUTEUIL. Een ontspannen fauteuil met uitschuifbare zitting, d.m.v. een klepje onder de armleuning. Houten vijfteens voet. In leer: 1795.-

FAUTEUILS verkrijgbaar Locht 2, Kerkrade

VEGERS MEUBELEN

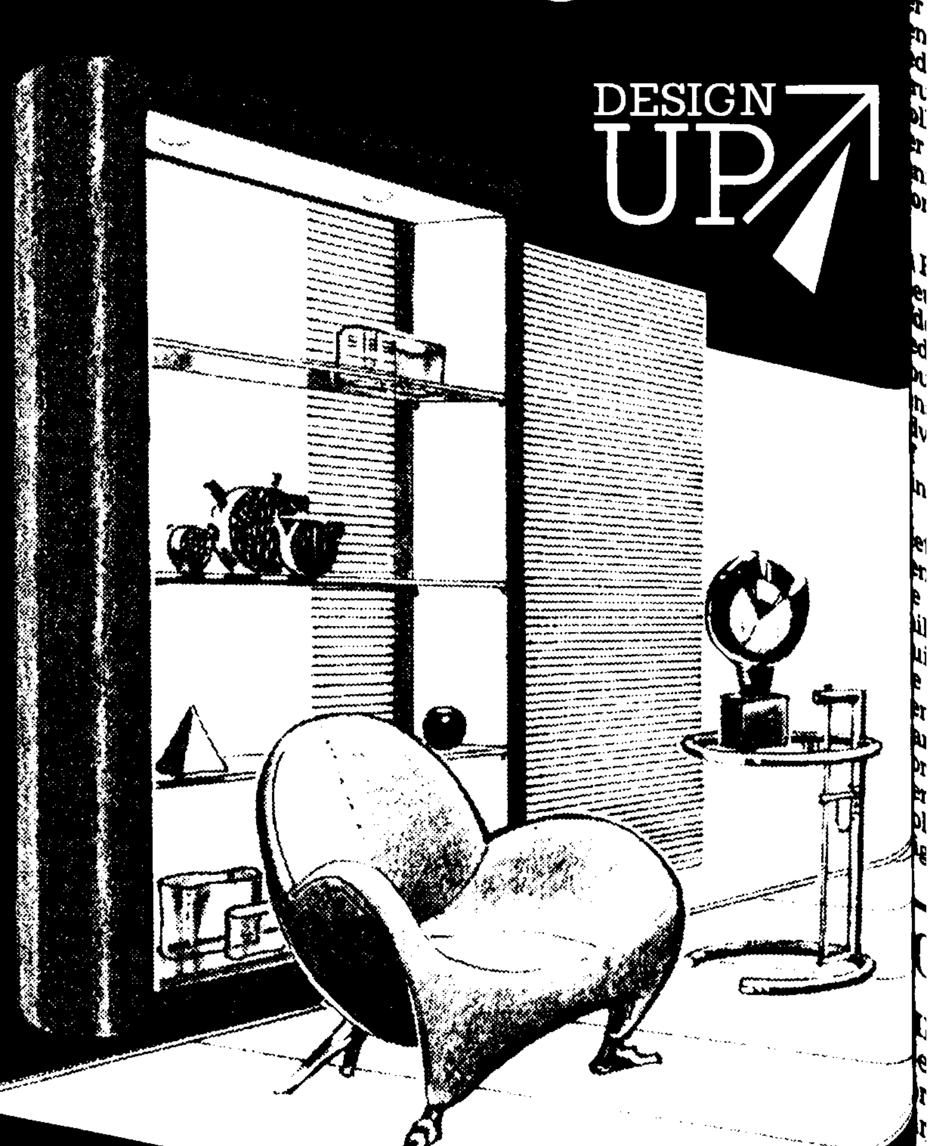
Eiken klassiek Honigmanstraat 47 Heerlen | Slaapkamers Heerlerbaan 235 Heerlen | Moderne Meubelen Locht 2 Kerkrade

Dé ontdekking !

Woonkultuur vernieuwde zijn afdeling DESIGN UP. Een compleet nieuwe ervaring voor wie ze vroeger al bezocht, een nog grotere verrassing voor wie Woonkultuur nog niet kent.

Ontdek de nieuwste ontwerpen van de bekendste ontwerpers in binnen- en buitenland. Een collectie meubelen die u gezien moet hebben, een ontdekkingsreis naar Zutendaal zeker waard.

U geniet bovendien het voordeel van ons compleet interieuradvies, waarmee uw aankoop volledig tot zijn recht komt.





zutendaal **woonkultuur**

Dorpstraat 2-4, 3690 Zutendaal. Telefoon: 089/61.11.36
Telefoon vanuit Nederland: 09-3289 61.11.36
Iedere dag open van 10 tot 18 uur; woensdag gesloten.

Levering franco aan huis zonder grenskosten.

Iedere zondag open van 10 uur tot 18 uur.

imburgs agblad egionaal

aterdag 4 december 1993 — Pagina 11

itgeversmaatschappij Limburgs Dagblad B.V. - Postbus 3100, 6401 DP Heerlen - Telefoon 045-739911 - Hoofdredacteur Ron Brown

AID en ECD gaan samen

DEN HAAG/KERKRADE – De Algemene Inspectiedienst (AID) wordt definitief samengevoegd met de Economische Controledienst (ECD). Dit heeft het kabinet gisteren besloten. Nog onduidelijk is waar het hoofdkantoor van de nieuwe dienst wordt gevestigd en of het AID-kantoor in Kerkrade wordt gehandhaafd.

Een meerderheid in de Tweede Kamer stelde zich vorige maand achter een PvdA-motie om het hoofdkantoor van de AID/ECD in Kerkrade te vestigen. De regering zegt nu dat de voor- en nadelen van een eventuele verhuizing van zowel AID als ECD worden onderzocht. De ECD zit momenteel in Den Haag, de AID zit met bijna negentig werknemers in Kerkrade.

Bij deze afweging wordt ook meegewogen wat de te verwachten sociale en materiële gevolgen zijn voor de medewerkers op lange termijn. Ook wordt gekeken naar de decentrale activiteiten van beide diensten en de gevolgen voor de ontwikkeling van de werkgelegenheid.

Voorzitter van de AID-dienstcommissie C. Gutter had het besluit niet verwacht. „Ik dacht dat het kantoor in Kerkrade na de motie in de Tweede Kamer en de manifestatie in Heerlen even uit de luwte was. Ik had verwacht dat er hooguit een intentiebesluit zou worden genomen. Maar als je op voorhand zegt dat het hoofdkantoor in Kerkrade blijft, dan wordt onderhandelen over een fusie een stuk moeilijker."

De AID houdt zich onder meer bezig met controle op de naleving van voorschriften voor de landbouw en visserij, de ECD met het opsporen van economische delicten. Het kabinet vindt een fusie nodig om de twee diensten doelmatiger en effectiever te laten werken.

Vroedvrouwenschool schond gedragscode voor verloskundigen

Van onze verslaggever

KERKRADE – De Vroedvrouwenschool in Kerkrade heeft te veel reclame gemaakt na de verhuizing uit Heerlen. De Vroedvrouwenschool heeft hiermee een gedragscode onder verloskundigen geschonden. Dit vindt de Inspectie Volksgezondheid die daarover is ingeseind door acht zelfstandige verloskundigen uit Oostelijk Zuid-Limburg. De inspectie verbindt er echter geen sancties aan.

De directie van de school zegt dat er zo vaak is geadverteerd om het negatieve imago van Kerkrade op te poetsen. De Vroedvrouwenschool verhuisde begin van dit jaar van Heerlen naar Kerkrade. Dit ging gepaard met de reclamecampagne 'De Vroedvrouwenschool, dat bevalt best!'. Verloskundigen in Nederland kennen, net als artsen, een gedragscode die stelt dat advertentaren uit den boze is. „Bij een verhuizing mag je wel sober publiceren. Maar de Vroedvrouwenschool heeft dat minder strak en langer dan strikt noodzakelijk gedaan," zegt inspecteur A. Hanekamp.

Directeur Door Spronken zegt dat er zo vaak is geadverteerd omdat er een klantenverlies werd verwacht. „Normaal is het verlies aan klanten als je verhuist vijftien procent. Wij hadden erop gerekend dat dat verlies groter zou zijn vanwege het cultuurverschil tussen Heerlen en Kerkrade," zegt Spronken.

Sinds de verhuizing van Heerlen naar Kerkrade bevallen er meer Kerkraadse vrouwen en minder Heerlense in de kraamkliniek, zegt Spronken. Zelfstandig verloskundige Jan Vinders in Kerkrade zegt dat zijn klandizie 'sinds de reclamecampagne' met ruim veertig procent is afgenomen.

Volgens de Heerlense verloskundige M. Vroomen bevallen Heerlense vrouwen niet graag in Kerkrade. „Als zwangere vrouwen van buiten Kerkrade de keuze hebben tussen bevallen in Heerlen, Kerkrade of thuis kiezen ze nooit Kerkrade," zegt ze. Inspecteur Hanekamp heeft wel eens gehoord van het cultuurverschil tussen Heerlen en Kerkrade. „Ik zie het als folkloristische ruzies. Het doet mij allemaal erg middeleeuws aan."

Rijkswachter brengt twee kinderen om

AARLEN/LUIK – Een rijkswachter in het Belgische Stockem heeft donderdagnacht in zijn woning zijn dochtertje van elf en zijn zoontje van zeven jaar met een vuurwapen om het leven gebracht. Het motief voor het drama is niet bekend, maar vaststaat dat de man zijn scheiding van de moeder van de slachtoffertjes moeilijk kon verkroppen. Naar verluidt is de rijkswachter aangehouden en overgebracht naar de Lantin-gevangenis in Luik.

Man steelt pikante reclame-affiches

HEERLEN – Een 21-jarige Heerlenaar is donderdagnacht op de Ganzeweide in zijn woonplaats aangehouden met twee levensgrote reclameposters van vrouwen in pikante ondergoed. De man bekende de reclameplaten gestolen te hebben van een zuil aan de J.F. Kennedylaan. Hij was op het idee gekomen na het lezen van een krantebericht. Daarin werd melding gemaakt van de rage die is ontstaan rond de uitdagende reclameposters van de modefirma Hennes & Mauritz.

Exploitatie stort Schinnen deugt niet

SCHINNEN – Gedeputeerde Staten hebben de officier van justitie in Maastricht op de hoogte gebracht van de uitkomsten van een onderzoek op de regionale stortplaats in Schinnen. Volgens de provincie is de gang van zaken niet conform de vergunningvoorwaarden. Bij controle constateerde een ambtenaar dat het afval onvoldoende werd verwerkt en afgedekt. Het Streekgewest daarentegen zei eerder dat het door de beperkte vergunningvoorwaarden in het nauw was gebracht. Hierdoor konden de grote hoeveelheden aangevoerd slib niet naar behoren worden verwerkt.

Stropers halen damherten uit wei

VOERENDAAL – Onbekenden hebben in een weiland aan de Wachtendonkstraat-Tenelenweg in Voerendaal twee damherten doodgeschoten en geslacht. Ze knipten de afrastering door en lokten de tamme herten met voedsel. Na het lossen van de schoten kon een hert nog ontvluchten, maar het dier werd later bij een mesthoop dood aangetroffen. Het andere hert werd geslacht.

Schotelantenne mag van rechter

SITTARD – Huurder M. Saïdi in Sittard hoeft de schotelantenne aan zijn huis niet weg te halen. De woningvereniging wil de antenne weg hebben, omdat ze een woud van schotels vreest en bang is voor beschadigingen aan de huizen. Om een gerechtelijke uitspraak te forceren, stapten bewoner en verhuurder naar de kantonrechter in Sittard, die gisteren uitspraak deed. In de huurovereenkomst met Saïdi staat geen verbod op het plaatsen van een antenne. De woningvereniging kan daarom geen toestemming weigeren. De gedagvaarde Arabier benadrukte dat iedereen recht op informatie heeft. De kantonrechter gaf hem gelijk en wees de woningvereniging erop dat de man via de kabelaansluiting de mogelijkheid mist om een Arabisch-talige televisiezender te ontvangen.

Uitstel rechtszaak failliete rijschool

MAASTRICHT/SITTARD – De rechtszaak tegen ex-rijschoolhouder J. uit Sittard, die voor vrijdag op de rol stond, is aangehouden. In het dossier ontbrak een rapport van de reclassering, terwijl de raadsman tevens aanvoerde dat hij te weinig tijd had gekregen om de laatste stukken te bestuderen. De rechtszaak is verdaagd tot februari. Justitie verdenkt de rijschoolhouder van oplichting. Hij zou ten tijde van zijn faillissement administratieve gegevens hebben achtergehouden en onder valse voorwendsels een lening van bijna een miljoen gulden hebben losgepeuterd bij een bank.

Inval politie bij dealer Zeswegen

HEERLEN – Veertien personen zijn opgepakt in verband met een inval van de Heerlense politie in een woning aan de Zeswegenlaan. Daar was een drugsdealer gevestigd. Gistermorgen werden drie drugsgebruikers aangehouden wegens bezit van cocaïne. Zij gaven het adres van hun dealer prijs. In de loop van de dag liepen nog vier klanten van de dealer tegen de lamp. Toen de politie om kwart over vijf de woning binnenviel, werden nog zeven mensen gearresteerd, onder wie twee Heerlenaren en een Duits/Turkse vrouw, die de drugs verkochten. De laatsten zitten nog steeds vast.

Positief advies over verbouwing van 118 miljoen gulden

Plan voor renovatie ziekenhuis Heerlen

DOOR JOOS PHILIPPENS

HEERLEN – Het College van Ziekenhuisvoorzieningen heeft een positief advies uitgebracht aan staatssecretaris Simons (volksgezondheid) over een ingrijpend nieuwbouw- en renovatieplan voor het Heerlense ziekenhuis De Weever.

De operatie is een bedrag gemoeid van 118 miljoen gulden. Het Brunssumse ziekenhuis mag voor [illegible] miljoen opgeknapt worden. Als staatssecretaris Simons het zwaarwegende advies overneemt, kunnen de plannen nader worden uitgewerkt.

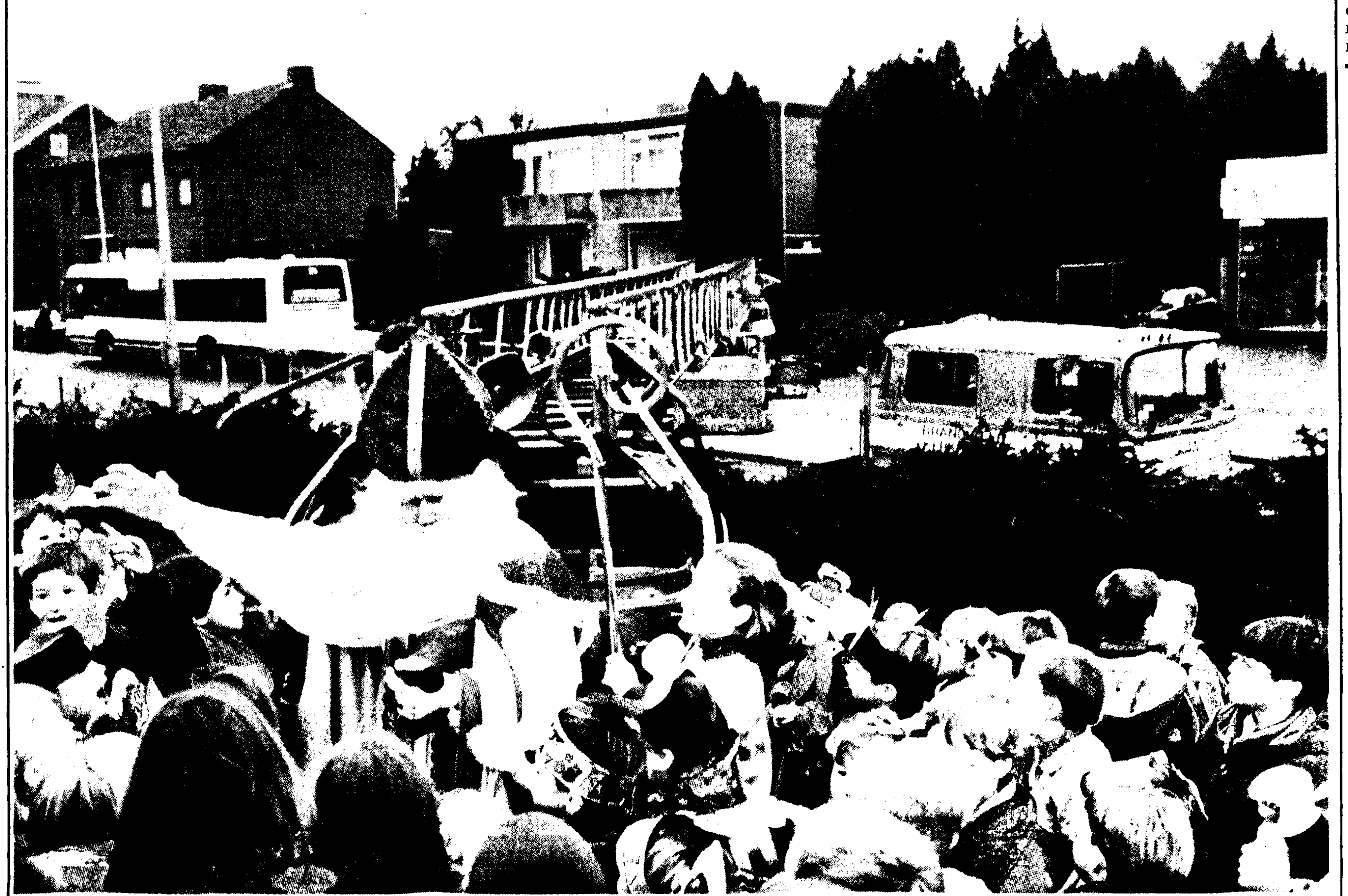
Het Heerlense De Weverziekenhuis is bijna 25 jaar oud en dringend toe aan vernieuwing. De ziekenhuisdirectie heeft zelfs de mogelijkheid van totale nieuwbouw laten onderzoeken. Dat zou zeker 300 miljoen gulden kosten. Daarom diende de directie een plan in van 150 miljoen gulden. Als dat wordt uitgevoerd, moet het ziekenhuis weer 25 jaar mee kunnen. Belangrijke punten zijn: nieuwbouw van de operatiekamers en eerste hulp plus het verminderen van het aantal patiënten per afdeling.

Het College van Ziekenhuisvoorzieningen, onder voorzitterschap van oud-minister Gijs van Aardenne, stemt in met die nieuwbouw, maar vindt dat de laboratoria op de huidige plek kunnen blijven.

In het ziekenhuis staat nu een aantal afdelingen leeg, waardoor ruimte ontstaat om het aantal bedden per kamer te verminderen. De ziekenhuisdirectie wilde het aantal bedden per etage van ruim zestig terugbrengen naar veertig, maar het College gaat uit van vijftig bedden per etage. In elk geval zullen extra sanitaire voorzieningen per kamer worden aangelegd.

Brunssum krijgt de civiele dienst nieuwbouw en worden de verpleegafdelingen teruggebracht tot 68 bedden. Het College acht nieuwbouw van de operatiekamers en intensive care echter niet nodig. Het adviesorgaan zet er vraagtekens bij of beide ziekenhuizen een aparte kinderafdeling nodig hebben.

Het advies van het College betekent een besparing op de oorspronkelijke plannen met enkele tientallen miljoenen. Het Brunssumse ziekenhuis wordt met 21 procent geknot, de Heerlense plannen met 12 procent. „Maar," zegt J. Beekmans namens de stichting Gezondheidszorg Oostelijk Zuid-Limburg, „in het eerder concept-advies had het College aanzienlijk meer bezuinigd."



● *Sinterklaas had gisteren duidelijk zijn dag niet. De Sint kon niet overal op zijn vertrouwde schimmel een bezoek brengen aan de schooljeugd. In enkele gevallen moest hij op zoek gaan naar een alternatief vervoermiddel. Bij de Anne Frankschool in Vrieheide arriveerde de Goedheiligman op een motor, in Heerlen-Noord werden de Sint en zijn Pieten met een ME-busje en politiemotor opgehaald. Een 'helicopter' dropte de Sint en zijn knechten op het dak van het schoolgebouw van de St.-Ursulaschool in Kerkrade. Aangezien alle ladders op school te kort bleken om de Sint en zijn angstige Pieten van het dak te krijgen, moest directeur Bert Schiffelers de hulp inroepen van de brandweer (foto). Met knikkende knieën werden zij uiteindelijk via de brandweerladder veilig op de grond gezet. Daarna barstte het feest voor menig kloppend kleuterhart op school in alle hevigheid los.*

Foto: DRIES LINSSEN

Hago Heerlen dagvaardt golfbaan

DOOR JAN HENSELS

BRUNSSUM/HEERLEN – Schoonmaakbedrijf Hago in Heerlen onderneemt juridische stappen tegen de Openbare Golf Brunssummerheide bv. Hago heeft besloten tot dagvaarding van de Golf bv omdat die weigert een rekening van tienduizend gulden te betalen. Hago eist dat geld voor verrichte schoonmaakwerkzaamheden in delen van het Trefcentrum op de Brunssumse golfbaan.

„Wij vragen ons af wat er aan de hand is bij de Openbare Golf Brunssummerheide bv," zegt financieel directeur Ed Ramaekers van Hago. „De problemen begonnen een jaar geleden toen het Trefcentrum van eigenaar verwisselde." Het gebouw is door Nivo Projecten in Nieuwegein verkocht aan Heerlenaar Bep Groenendijk.

Volgens Ramaekers blijft Hago na herhaalde pogingen om de rekening betaald te krijgen geen andere mogelijkheid open dan dagvaarding van de Golf bv. „We hebben het eerst vriendelijk geprobeerd, daarna minder vriendelijk. Als de zaak verder escaleert, dienen wij een faillisementsaanvraag in."

L. Hoogland van de Openbare Golf Brunssummerheide bv reageert verbaasd op de dagvaarding. „Van een dagvaarding is ons niets bekend. Er is wel correspondentie over geweest met Hago maar wij zijn geen partij." De opdrachten voor de werkzaamheden in delen van het Trefcentrum zijn volgens Hoogland verstrekt door Nivo Projecten in Nieuwegein.

G. Stoevelaar van Nivo Projecten zegt dat zijn bedrijf nimmer een opdracht voor schoonwerkzaamheden aan Hago heeft verstrekt. „Het is lachwekkend wat de Golf bv beweert. Dat blijkt ook wel uit het feit dat Hago niet bij ons aanklopt."

Politie haalt nieuw gokspel uit videotheek

SITTARD – De politie heeft bij een videotheek in het centrum van Sittard het illegale kansspel 'aqua game' weggehaald.

Het gaat om een doorzichtige bol gevuld met water met in het midden een kokertje. Bovenin zit een gleuf voor een gulden, die in het kokertje terecht moet komen.

De videotheek-eigenaar kreeg een proces-verbaal. Al twee keer eerder trad de politie in de omgeving van Sittard op tegen een dergelijk spel.

Gedragscode voor gemeente Heerlen

HEERLEN – Burgemeester Pleumeekers van Heerlen presenteert begin 1994 een gedragscode voor politici en ambtenaren. Pleumeekers wil nog niet ingaan op concrete punten uit de code. „Maar uitgangspunt is dat het handelen van de gemeente helder en controleerbaar moet zijn. Met zo'n gedragscode weet iedereen waar hij aan toe is."

Pleumeekers wil echter niet zo ver gaan dat de gemeente geen zaken meer doet met bedrijven waar raadsleden of partijbestuurders een hoge functie bekleden. GroenLinks had daar om gevraagd. „Ik denk we dan te ver doorschieten." Pleumeekers herhaalt dat de gemeente alle opdrachten boven de 200.000 gulden openbaar gaat aanbesteden.

Beneden dat bedrag vraagt de gemeente aan diverse bedrijven offertes. Dat geldt ook voor externe adviseurs. De Heerlense burgemeester maakt één uitzondering: bij heel specialistisch werk of bij zeer kleine opdrachten.

o/z

Langs deze weg willen wij iedereen van harte bedanken voor de vele felicitaties, bloemen en cadeaus b.g.v. ons

70-jarig huwelijksfeest.

Met name dank aan het gemeentebestuur, de burgemeester, het kerkbestuur en de pastoor van de St.-Barbarakerk en de Treebeekse verenigingen.
U allen heeft er voor ons een onvergetelijke dag van weten te maken.

A. v. Geenen-M. v. Houtem
kinderen, kleinkinderen en achterkleinkinderen

Pleinstraat 7,
Treebeek-Brunssum.

---

†

Heden overleed, tot onze diepe droefheid, geheel onverwacht, op de leeftijd van 67 jaar, onze goede en zorgzame vader, schoonvader, lieve opa, broer, schoonbroer, oom en neef

Hans Ploum

echtgenoot van wijlen

Maria Dammers

en in vriendschap verbonden met

Gertie Wachelder

De bedroefde familie:
Kerkrade: Frans Ploum
Jenny Ploum-Schillings
Kevin, Fleur
Stein: Gertie Driessen-Wachelder
Amsterdam: Jos Driessen
Esther Daams
Maastricht: Martin Driessen
Truus Goossens
Familie Ploum
Familie Dammers
Familie Wachelder

Kerkrade, 2 december 1993, Papaverplein 28.
Corr.adres: 6466 XP Kerkrade, Leliestraat 14.

De plechtige eucharistieviering zal plaatsvinden op dinsdag 7 december a.s. om 11.00 uur in de parochiekerk van St.-Jozef te Kaalheide, waarna begrafenis op de algemene begraafplaats Schifferheide.

Bijeenkomst in voornoemde kerk, alwaar gelegenheid tot schriftelijk condoleren.

Maandag tijdens de avondmis van 19.00 uur zal de overledene bijzonder worden herdacht in voornoemde kerk.

Hans is opgebaard in het streekmortuarium Schifferheide, gelegen aan de Schifferheidestraat 7, Kerkrade-West, gelegenheid tot afscheid nemen van 18.00 tot 19.30 uur.

Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te beschouwen.

Enige en algemene kennisgeving

†

[illegible] 1993 is, na een liefdevolle verpleging in St.-Jansgeleen, in de Heer ontslapen, gesterkt door de h.h. sacramenten, onze moeder, schoonmoeder, oma, schoonzus, tante en nicht

Maria Hubertina Antonia Janssen

* 2 december 1900 te Valkenburg a/d Geul
† 30 november 1993 te Geleen
weduwe van

Willem Alphons Timmers

[illegible]
Paul Timmers
Irene Timmers-v. Beeschoten
haar dierbare kleinkinderen
[illegible]
Familie Janssen
Familie Timmers

Verpleeghuis St.-Jansgeleen.
Corr.adres: [illegible]straat 17,
[illegible] Beek.

De eucharistieviering en de begrafenis hebben in besloten kring plaatsgevonden.

---

†

Herinner mij zoals ik was, ...
Herinner mij zoals ik was ...

[illegible]

Huub Maar

[illegible]

[illegible] Kusters

[illegible]

---

†

Een gezond mens heeft wel duizend wensen, een zieke maar één.

Na een lange, dappere strijd en vol toekomstplannen is toch nog plotseling uit ons midden genomen mijn lieve, zorgzame man, onze altijd klaarstaande vader en onze allerliefste bompa

Ernest Aloysius Arnoldus Lempers

6-10-'31 1-12-'93

Heerlen: T. Lempers-Teunissen
Waddinxveen: Leontine Ossentjuk-Lempers
Mark Ossentjuk
Eelco, Yfke
Heerlen: Anja Vogel-Lempers
Rob Vogel
Erne
Kerkrade: Abby Lempers
Gemma Zeeuwen
Abby
Heerlen: Elyanne van Dijk-Lempers
Maico van Dijk
Guy, Maartje
Utrecht: Birgitte Lempers
Diederik de Jong
Eindhoven: Ernest Lempers
Susanne Hovens

Burg. de Hesselleplein 7, 6411 CG Heerlen

De uitvaartdienst zal plaatshebben op maandag 6 december om 11.00 uur in de St. Pancratiuskerk te Heerlen; aansluitend volgt de begrafenis in besloten kring.

Uw schriftelijke condoléance kunt u afgeven in de kerk.

Geen bezoek aan huis.

Wegens sterfgeval gaat onze traditionele kerstshow op 11 en 12 december dit jaar niet door.
De zaak zal gewoon geopend zijn.

Bloemsierkunst Abby Lempers

Abdij Rolduc Kerkrade

---

†

Bedroefd, maar dankbaar voor de fijne jaren die wij samen met haar mochten beleven, geven wij u kennis dat van ons is [illegible] onze lieve moeder, schoonmoeder, [illegible] moeder, schoonzusten, [illegible] nicht

Anna Creutzer

weduwe van

Wiel Raven

Zij overleed in de leeftijd van [illegible] jaar, voorzien van het h. sacrament [illegible].

Kerkrade: Piet [illegible]
Ria Raven-[illegible]
Wim en [illegible]
Bob
Eygelshoven: Finy van [illegible]-Raven
Kees van G[illegible]
Wiel en Gerda [illegible]
Annie en Philip
Roel
Rian [illegible]
Familie [illegible]
Familie [illegible]

Kerkrade, 2 december [illegible]
Corr.adres: Vasstraat [illegible]
6471 HT Kerkrade-Ey[illegible]

De plechtige uitvaart[illegible] den op dinsdag 7 december [illegible] 11.00 uur in de parochiekerk van de H. [illegible] van [illegible] te Kerkrade-Bleijerheide, [illegible] de begrafenis zal plaats[illegible] op de begraafplaats aldaar.

Bijeenkomst in de kerk [illegible].

Avondmis ter intentie [illegible] dene heden, zaterdag [illegible] in de kapel van het be[illegible] Vroenhof te Kerkrade-Bleijerheide.

Gelegenheid tot afscheidnemen [illegible] pel van Lindeman Uitvaartcentrum [illegible] te Nieuwenhagen, dagelijks van [illegible] uur.

Zij die geen kennisgeving mochten [illegible] gelieven deze annonce als zodanig te willen beschouwen.

---

†

Dankbaar dat wij haar zo lang in ons midden mochten hebben, maar bedroefd om het scheiden, delen wij u mede dat heden van ons is heengegaan, onze lieve moeder, mijn schoonmoeder, onze groot- en overgrootmoeder, zus, tante en nicht

Anna Theves

weduwe van

Johann Ferdinand van den Ham

Zij overleed, voorzien van de h.h. sacramenten der zieken, op 78-jarige leeftijd, in het verpleeghuis de Schuttershof te Brunssum.

Brunssum: M. van den Ham
Brunssum: T. van Kessel-van den Ham
C. van Kessel
Anneke en Ger
Ricky en Jaimy
[illegible]
Brunssum: L. van den Ham
T. Smit
Familie Theves
Familie Van den Ham

Brunssum, 2 december 1993
[illegible] 2, 6443 TC Brunssum.

De plechtige uitvaartdienst, gevolgd door de begrafenis, zal worden opgedragen op dinsdag 7 december a.s. om 10.30 uur in de parochiekerk van de H. Vincentius à Paulo, Prins Hendrik-[illegible] Brunssum.

Bijeenkomst in de kerk, alwaar gelegenheid is tot schriftelijk condoleren.

Voor vervoer kerk-kerkhof-uitvaartcentrum v.v. is gezorgd.

Maandag 6 december wordt de dierbare overledene bijzonder herdacht in een avondwake om 19.00 uur in voornoemde parochiekerk.

Gelegenheid tot afscheid nemen in de rouwkamer [illegible] te Brunssum [illegible] van 17.30 uur tot 18.30 uur.

Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te beschouwen.

---

†

Heden hebben wij afscheid genomen van onze dierbare vader, schoonvader, opa, schoonbroer, oom en neef

Jan Willem Sixtus Pennings

weduwnaar van

Maria Elisabeth Meuwissen

in de leeftijd van 92 jaar.

De bedroefde familie:
Klein-Genhout: A. Senden-Pennings
G. Senden
Oirsbeek: P. Pennings
M. Pennings-Cremers
Munstergeleen: A. Rouschop-Pennings
J. Rouschop
Doenrade: F. Pennings
N. Pennings-Nijsten
Oirsbeek: M. Beetsma-Pennings †
J. Beetsma
Baexem: W. Pennings
M. Pennings-Bruls
en zijn klein- en achterkleinkinderen
Familie Pennings
Familie Meuwissen

6439 AH Doenrade, 2 december 1993,
Valderensweg 40.

De plechtige uitvaartdienst, gevolgd door de begrafenis, zal plaatshebben op dinsdag 7 december a.s. om 11.00 uur in de parochiekerk van de H. Jozef te Doenrade.

Bijeenkomst in bovengenoemde kerk, alwaar gelegenheid tot schriftelijk condoleren.

De avondwake tot intentie van de dierbare overledene, zal plaatshebben op maandag 6 december om 19.00 uur.

De overledene ligt opgebaard in de rouwkapel van het ziekenhuis te Sittard; bezoekuren dagelijks van 17.30 tot 18.15 uur.

Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te beschouwen.

Vele jaren lang, ook als erebestuurslid, zette hij zich in en genoot hij van zijn vereniging. Wij blijven ons hem herinneren:

Jan Willem Sixtus Pennings

Bestuur, leden, dirigent en instructeurs
fanfare St. Cecilia Doenrade

---

†

Vandaag is in alle rust, op de leeftijd van 76 jaar, van ons heengegaan onze lieve moeder, schoonmoeder, oma, zus, schoonzus, tante en nicht

Mia Hellenbrand

weduwe van

Chris Godschalk

Geleen: Adri en Carolien Godschalk-[illegible]
Geleen: [illegible] Kuiper-Godschalk
Geleen: Jan en Diny Godschalk-van [illegible]
Sittard: [illegible] Godschalk-[illegible]
[illegible]
en al haar kleinkinderen
Familie Hellenbrand
Familie Godschalk

[illegible]

De plechtige [illegible] op dinsdag 7 december [illegible] parochiekerk van de H. Marcellinus [illegible] Geleen, waarna de begrafenis plaatsvindt op de r.k. begraafplaats aldaar.

Bijeenkomst in de kerk, [illegible] schriftelijk condoleren.

De avondmis zal gehouden worden op maandag 6 december om 19.00 uur in voornoemde kerk.

Mam is opgebaard in [illegible] Geleen. Gelegenheid [illegible] 18.30 uur.

Indien u geen kennisgeving mocht [illegible] als zodanig te beschouwen.

[illegible]

Greet Moscone

De plechtige eerste jaardienst zal worden gehouden op woensdag 8 december a.s. om 19.00 uur in de H. Hartkerk van Schandelen te Heerlen.

C. Moscone en kinderen

Heerlen, december 1993.

---

†

Haar liefde en geloof schenkt eeuwig leven

Heden, 3 december 1993, is op [illegible]-jarige leeftijd overleden, voorzien van de heilige sacramenten van de zieken, mijn [illegible] lieve [illegible] vrouw, onze zorgzame, liefdevolle moeder, zus, schoonzus, tante en nicht

Treesje Wilhelmina Moonen

[illegible]

Anton Kleijden

moeder van

Lisette en Chantal

[illegible]

[illegible] jaar, echtgenoot van [illegible] Hubertina [illegible], Aureliushof 16C, Maastricht. De uitvaartdienst vindt plaats heden, zaterdag 4 december, om 10.00 uur in de parochiekerk van San Salvator [illegible] Maastricht.

Oma

bedankt voor alles.

[illegible]

Zijn ogen zijn gesloten, ...

[illegible]

[illegible] Rooijkaas

[illegible]

---

†

Na een leven vol liefde en toewijding voor allen die hem omringden, ging in vertrouwen op de verrezen Heer van ons heen, op de leeftijd van 86 jaar

Sjef Brouns

weduwnaar van

Annie Schouten

Benoit Brouns
Riet en Aimo Salmi-Brouns
Mikko, Annekarin, Tomi
Jok en Jeanny Brouns-Bosch
Jok en Bart
Juul Brouns

Heerlen, 2 december 1993
Ruys de Beerenbroucklaan 50, 6411 GC Heerlen

De plechtige uitvaartdienst zal plaatshebben op woensdag 8 december 1993 om 11.00 uur in de St. Pancratiuskerk te Heerlen, waarna begrafenis op de algemene begraafplaats Imstenrade.

Gelegenheid tot schriftelijk condoleren vanaf 10.40 uur achter in de kerk.

Avondwake dinsdag 7 december om 18.30 uur in voornoemde kerk.

Gelegenheid tot afscheidnemen op 6 en 7 december van 19.30 tot 20.00 uur bij Uitvaartcentrum v/h Crombach, Oliemolenstraat 30 te Heerlen.

---

†

Lieve, lieve Mia. Je hebt zó lang, zó hard gevochten. Je wilde heel graag leven, maar je kón niet meer. Wij houden zó veel van je, dat wij je nu moeten laten gaan. Wij zullen je ontzettend missen, mijn lieve vrouw, onze moeder en oma

Mia Lochtman

echtgenote van

Joachim Banzleben

Zij overleed, nog veel te jong, in de leeftijd van 54 jaar.

Kerkrade: J. Banzleben
Geleen: Paul Banzleben
Monique de Cubber
Raisa, Rachelle
Kerkrade: Karin Banzleben
Jos Quaedflieg
Kerkrade: René Banzleben
Luciënne Quaedflieg

6463 VM Kerkrade, 3 december 1993
Dir. Geurtsstraat 60

Liever geen bloemen. Eventueel een bijdrage aan het Koningin Wilhelminafonds t.b.v. de kankerbestrijding.

De plechtige uitvaartdienst, waarvoor wij u beleefd uitnodigen, zal gehouden worden op woensdag 8 december a.s. om 11.00 uur in de parochiekerk van de Blijde Boodschap te Kerkrade-Rolduckerveld.

Aansluitend zal de crematieplechtigheid plaatsvinden in de aula van het crematorium te Heerlen, Imstenraderweg 10.

Samenkomst in de kerk, waar gelegenheid is tot schriftelijk condoleren.

Avondmis tot intentie van de dierbare overledene dinsdag 7 december a.s. om 19.00 uur in voornoemde parochiekerk.

Mia is opgebaard in de rouwkamer van het mortuarium Schifferheide van Lindeman Uitvaartcentra, Schifferheiderstraat 7 te Kerkrade-West. Gelegenheid om afscheid van haar te nemen aldaar, dagelijks van 18.00 tot 19.30 uur.

Voor vervoer kerk-crematorium v.v. is gezorgd.

Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te willen beschouwen.

Dankbetuiging

Mooi waren de jaren
die wij samen waren.
Groot zijn de leegte
en het verdriet
die hij achterliet.

Langs deze weg willen wij iedereen bedanken voor de vele blijken van medeleven, de vele bloemen, kaarten en brieven en de volle kerk. Het deed ons goed te zien dat zoveel mensen

Cor Wijsman

[illegible] Dit is voor ons een grote troost. [illegible] dokter Van Aubel en het personeel van [illegible] ziekenhuis, afd. 2 en 8 oost, te Heerlen.

M. Wijsman-Lagarde
kinderen en kleinkinderen

---

†

[illegible] zoals jij
[illegible]
Bedankt dat je er was

Verdrietig om zijn heengaan maar dankbaar dat verder lijden hem bespaard is gebleven, delen wij u mede dat na een moedig gedragen [illegible] van ons is heengegaan mijn lieve vriend

Gerard (Broer) Zwiers

levensgezel van

Annie Lamberts

In dankbare herinnering:
Amstenrade: Annie
Hoensbroek: José en Jos
Samantha
Hoensbroek: Marjo en Tonnie
[illegible] en Bjorn
Familie Zwiers
Familie Lamberts

Sittard, 2 december 1993
Corr.adres: Lindenhof 6, 6436 BA Amstenrade

De plechtige eucharistieviering, geleid door pastoor Kardorp, zal plaatsvinden op woensdag 8 december om 14.00 uur in de parochiekerk van O.L.V. Onbevlekt Ontvangen te Amstenrade, Kloosterberg 1.

Aansluitend zal de crematie plaatsvinden in het crematorium Heerlen, Imstenraderweg 10.

Bijeenkomst in voornoemde kerk, alwaar gelegenheid is tot schriftelijke condoléance.

Er is voor vervoer per autobus gezorgd van kerk naar crematorium en terug.

[illegible] van de Uitvaartcentrum [illegible] te Hoensbroek, [illegible] 100. Gelegenheid tot afscheidnemen op maandag en dinsdag a.s. van 18.30 tot 19.00 uur.

[illegible]

Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te willen beschouwen.

Vervolg familieberichten zie pagina 22

Partij wil risico's voor 'bedreigde' leden voorkomen

CD blaast aftocht in Limburgse gemeenten

DOOR LAURENS SCHELLEN

HEERLEN - De omstreden Centrum Democraten blazen geheel onverwacht de aftocht in een reeks Limburgse gemeenten. Het gewestbestuur van de CD heeft deze week besloten in zeven van de in totaal twaalf aangewezen gemeenten af te zien van de eerder aangekondigde deelname aan de lokale verkiezingen volgend jaar maart. Gewestvoorzitter A. Schijns bevestigde gisteren de terugtocht van zijn partij met de nadrukkelijke verklaring dat kandidaat-raadsleden en hun gezinsleden in de betrokken plaatsen herhaaldelijk zijn 'bedreigd en geïntimideerd'.

In enkele gevallen zou het daarbij gaan om CD-leden die door hun werkgever ontslag is aangezegd wanneer zij namens die partij aan de raadsverkiezingen in hun gemeente meedoen. Daarnaast is er volgens Schijns in twee plaatselijke CD-afdelingen sprake geweest van 'infiltratie-pogingen' door gemeenteraadskandidaten die 'in werkelijkheid onze partijlijn in het geheel niet onderschrijven'. „In beide opzichten nemen wij geen enkel risico. Om die reden doen wij in die zeven gemeenten inderdaad niet mee aan de raadsverkiezingen," aldus Schijns.

Vooralsnog voelt de CD-voorman er niets voor om aan te geven om welke gemeenten in Limburg het precies gaat. „Niet dat wij daaromtrent iets te verbergen hebben, maar het lijkt me onverstandig om ze op dit moment bij naam te noemen. In de toekomst willen we daar namelijk alsnog als partij-afdeling aan de slag. De bewuste gemeenten zijn in elk geval niet alleen geconcentreerd in Zuid-Limburg."

Duidelijk is echter dat het moet gaan om CD-afdelingen in enkele middelgrote gemeenten. Eerder dit jaar wist deze krant al te melden dat de CD-partijtop zijn 'najaars-offensief' in deze provincie met name op die categorie gemeenten zou gaan richten.

Aangifte

De vraag of de Limburgse CD leden die geïntimideerd of bedreigd zouden zijn, inmiddels bij de politie aangifte hebben gedaan, beantwoordt Schijns ontkennend. „Dat heeft voor ons geen enkele zin. Ook al omdat we geen harde bewijzen op tafel kunnen leggen. Daar zorgen de mensen in kwestie wel voor."

Overigens bevestigde Schijns tegelijkertijd de definitieve deelname van zijn partij aan de komende raadsverkiezingen in vijf grote gemeenten in Limburg. Behalve in de provinciehoofdstad Maastricht verschijnt de CD officieel met eigen kandidaatlijsten in Heerlen, Roermond, Weert en Brunssum. Schijns: „Voor een begin als partij in Limburg, is dat al met al toch geen onaardige score, dacht ik."

Gouverneur ziet extra geld voor stadstraverse

Van onze redactie economie

MAASTRICHT - De toekomstige stadstraverse door Maastricht zou een grensoverschrijdend project kunnen worden, gekoppeld aan het opheffen van knelpunten in de stad Luik. Dat stelt de Limburgse Commissaris van de Koningin baron B.J. van Voorst tot Voorst in de informatiekrant van de Kamers van Koophandel in Zuid-Limburg.

„Hoewel de studiefase van de ondertunneling van de stadstraverse al is opgenomen in het meerjaren investeringsplan van het ministerie moeten we onze blik toch ook eens over de grens werpen. Als Luik bereid is meer te doen aan het opheffen van de knelpunten in die stad, kunnen we dat koppelen aan het oplossen van de problematiek van de stadstraverse. Samen kunnen we dat dan optillen tot ,een grensoverschrijdend project," voorspelt Van Voorst tot Voorst.

Door zo'n aanpak komen Europese subsidies vrij waardoor volgens de gouverneur de 'oplossing van het knelpunt wordt versneld'.

Heythuysenaar verongelukt



● *Een man uit Heythuysen is donderdagavond laat om het leven gekomen toen hij met z'n auto tegen een boom botste op de Heythuyserweg. De man reed met hoge snelheid van Horn naar Heythuysen en is voorbij de spoorwegovergang uit de bocht gevlogen. Hij was op slag dood.*

Foto: JAN PAUL KUIT

Vrouw eist spullen terug in geding

MVV eist van Wim K. 437 mille terug

MAASTRICHT - MVV eist van zijn van fraude verdachte ex-administrateur Wim K. 437.000 gulden (exclusief rente en kosten) terug in een civiele procedure. Dat heeft advocaat mr. J. Goumans van MVV gisteren bekend gemaakt tijdens een kort geding dat gisteren voor de president van de Maastrichtse rechtbank diende. K. zelf was daarbij aanwezig.

MVV liet eerder tijdens het lopende strafrechtelijke onderzoek tegen de club weten dat het bedrag dat K. bij de club zou hebben verduisterd zou kunnen oplopen tot zeven- à achthonderdduizend gulden. K. zelf heeft uitgerekend dat hij zich ongeveer 260.000 gulden ten onrechte heeft toegeëigend.

MVV vroeg de president K. in elk geval alvast een betalingsverplichting aan MVV op te leggen voor een kwart miljoen gulden, zodat MVV over zou kunnen gaan tot het te gelde maken van de onder K. inbeslaggenomen goederen.

Volgens Goumans heeft MVV daarbij een spoedeisend belang omdat met een groot gedeelte van het verduisterde geld electronica is gekocht, die snel veroudert en dus aan waarde verliest. Bovendien zou MVV krap bij kas zitten.

Goumans maakte gisteren ook bekend dat justitie onderzoekt of de vrouw van K. zich schuldig heeft gemaakt aan schuldheling. MVV meent dat de vrouw gelijkelijk als haar man aansprakelijk is voor de aangerichte schade.

„Het is duidelijk dat de vrouw gelden die van misdrijf afkomstig waren heeft gebruikt om daarmee goede sier te maken en in luxe te leven. In ieder geval heeft zij daaraan meegewerkt. Zij kan niet enkel de lusten van 's mans misdrijf genieten zonder ook de lasten te dragen", aldus Goumans.

De advocaat van MVV wees er voorts op dat de vrouw geweten moet hebben dat de man onrechtmatige inkomsten had, getuige alleen al de in de woonkamer aangetroffen Hummel Goebbel-beeldjes met een winkelwaarde van ongeveer 70.000 gulden. Voorts had de vrouw dure kleren en juwelen gekregen van haar man voor bijna vijftig mille.

Mr. F. Spauwen, de advocaat van Wim K., meende dat MVV geen enkel dringend en spoedeisend belang heeft bij een uitspraak in kort geding. „K. heeft meer dan voldoende meegewerkt aan het spoedig kunnen verzilveren van zijn eigendommen door MVV. De dagwaarde van de door hem aangeboden zaken bedragen ongeveer 100.000 tot 150.000 gulden. Maar MVV heeft tot op heden slechts getreuzeld", meende Spauwen.

Spauwen wees er voorts op dat K. van zijn maandelijkse inkomen ruim vijfhonderd gulden per maand aflost aan een totale schuld van 171.000 gulden. „Als MVV in die inhoudingen wil gaan meedelen, dan krijgt de club maandelijks ongeveer 250 gulden per maand. Ook dat rechtvaardigt geen kort geding."

Een kantoorgenoot van Spauwen, mr. D. van Pelt, bestreed namens de vrouw van K. dat zij MVV schade had toegebracht. „Ze wist tot eind september 1993 niet dat haar man frauduleus had gehandeld. Binnen hun huwelijk beheerde K. de financiën. Hij deed zelfs de boodschappen. Zij vertrouwde hem zoals MVV K. vertrouwde. Aan de andere kant als ze wel geweten zou hebben van de herkomst van het geld en geschenken en goederen om die reden had geweigerd, dan nog zou dat de schade voor MVV niet hebben voorkomen", meende Van Pelt.

De advocate eiste teruggave van een aantal door MVV in beslag genomen erfstukken en andere goederen van de vrouw, op straffe van een dwangsom van vijfduizend gulden per dag. Ze becijferde dat de vrouw sinds 1984 over in totaal 75.000 gulden heeft beschikt. Voorts wees ze op een 'staat van aanbrengst' toen ze op huwelijkse voorwaarden trouwde met K. Volgens die staat had de vrouw zelf al een aantal bezittingen, die nu volgens de advocate dus ten onrechte in beslag zijn genomen.

Uitspraak 17 december.

Hartstichting: 'Registratie sterfgevallen niet goed'

Specialist trekt eigen cijfers AZM in twijfel

Van onze verslaggeefster

MAASTRICHT - Hartchirurg K. Prenger van het AZM laat via de Hartstichting weten 'heel erg verbaasd' te zijn over de verzekering van het AZM dat er vorig jaar geen enkele en dit jaar slechts een patiënt van de Maastrichtse wachtlijst voor een open-hartoperatie is gestorven. Ook de directeur van de Nederlandse Hartstichting, G. Jambroes, die over gegevens beschikt waaruit kan worden afgeleid dat in het AZM vorig jaar tussen de negen en 22 wachtlijst-patiënten nog voor de open-hartoperatie zijn gestorven, trekt de officiële cijfers van het AZM sterk in twijfel.

Voorlichter J. Servais van het AZM verklaart de verschillende meningen met: „Wij weten niet hoe die aantallen van de Hartstichting tot stand zijn gekomen. Iedereen hanteert andere definities over wachttijden. Daardoor ontstaat grote verwarring."

De definities over wachttijden zijn volgens Hartstichtingdirecteur Jambroes echter heel nauwkeurig vastgesteld. „Daar zijn duidelijke afspraken over tussen de verschillende ziekenhuizen en de Begeleidingscommissie Hartchirurgie Nederland die jaarlijks de cijfers bijhoudt. Een probleem is wel dat de sterfgevallen niet altijd even goed worden geregistreerd," aldus Jambroes.

Hartchirurg Prenger was gisteravond niet in de gelegenheid zijn mening nader toe te lichten.

De Begeleidingscommissie Hartchirurgie Nederland registreerde in 1992 in elf verschillende centra - waaronder het AZM - 115 hartpatiënten die overleden terwijl ze op wachtlijsten stonden. In 1991 waren dat er 113. Uit een onafhankelijk wetenschappelijk onderzoek in het St. Antoniusziekenhuis in Nieuwegein blijkt dat vorig jaar op 1000 operaties vijfentwintig - 2,5 procent - wachtlijstpatiënten vroegtijdig overleden.

„Die onderzoeken geven duidelijk de orde van grootte aan hoeveel mensen onnodig zijn gestorven," aldus Jambroes.

In totaal werden in Nederland vorig jaar 12.700 open hartoperaties verricht. In Maastricht vonden in die tijd volgens de Hartstichting 900 open-hartoperaties plaats.

Een eenvoudige rekensom leert dat het aantal overleden wachtlijstpatiënten in Maastricht hoogstwaarschijnlijk tussen de negen en 22 moet liggen.

De meeste hartpatiënten in de betreffende onderzoeken stierven binnen drie maanden nadat ze op de wachtlijst waren gezet. Bij het AZM in Maastricht staan op het moment 110 mensen op de wachtlijst voor een hartoperatie. Hoe lang patiënten gemiddeld op de wachtlijst staan, is volgens het ziekenhuis niet aan te geven. Wel is bekend dat in de maand oktober tien procent van de patiënten langer dan vier maanden moest wachten voor een open hartoperatie. In het AZM werden in oktober van dit jaar 66 open hartoperaties uitgevoerd.

De Nederlandse Hartstichting daarentegen weet dat eenderde van het aantal hartpatiënten dat in de maand oktober bij het AZM voor een open-hartoperatie op de wachtlijst stond, al langer dan drie maanden op een operatie moesten wachten. Vorig jaar wachtten in totaal in Nederland 3.200 patiënten langer dan drie maanden. Onverantwoord lang, vindt de Nederlandse Hartstichting.

Om sociale en maatschappelijke redenen, maar vooral om onnodige sterfte te voorkomen, is het volgens Jambroes noodzakelijk iets aan die wachtlijsten te doen.

Pronk en Oomen: België voor rechter dagen

DEN HAAG - De Europese Commissie moet België voor de rechter dagen wegens het vervuilen van de Maas. Daardoor kan het drinkwaterbedrijf in de Biesbosch nu geen water meer innemen.

De Europarlementariërs Pronk en Oomen-Ruijten (CDA) hebben hierover schriftelijke vragen gesteld aan de Europese Commissie. Zij wijzen erop dat er sinds het van kracht worden van het Verdrag van Maastricht grote dwangsommen door het internationale Hof van Justitie kunnen worden opgelegd bij niet-naleven van gemaakte afspraken. Er ligt een internationale overeenkomst over het lozen op de rivieren Maas en Schelde.

De vragenstellers vinden dat de Europese Commissie stappen moet ondernemen, omdat minister Maij-Weggen van Verkeer en Waterstaat dat tot nu toe niet heeft gedaan. Zij wacht nog op een reactie van haar collega uit Wallonië. In een brief heeft Maij opheldering gevraagd over de waarschijnlijk criminele lozing.

Ex-gedeputeerde vroeg geld als adviseur

Vervolg van pagina 1

MAASTRICHT - Justitie twijfelt echter aan deze lezing. Het openbaar ministerie vermoedt dat Riem al voor 1992 adviseur van Dekker is geweest. Zo bracht Riem vorig voorjaar de 120.000 gulden in rekening voor advieswerk. Van een lening was geen sprake in zijn nota. Het commissariaat van de oud-gedeputeerde werd ook pas in juni 1992 bij het handelsregister van de Kamer van Koophandel gemeld.

Maar volgens mr. Wery werkt een groot concern als Dekker bv niet met adviseurs, en 'zijn er vaste lijnen over de aanstelling van mensen. We kiezen voor openbaarheid van functies.'

Ook wat het smeergeld voor de aparte partij grond van 60.000 kubieke meter zand betreft, bezweren de raadslieden van Dekker BV en Van de Biggelaar dat er niets aan de hand is. De provincie leverde in 1991 tegen ambtelijke adviezen in een partij zand ter waarde van 840.000 gulden aan Van de Biggelaar. Riem drukte dit erdoor.

De provincie liet eerder al weten dat niets met deze transactie aan de hand is omdat overeengekomen was dat Van de Biggelaar in een later stadium een even grote partij grond zou retourneren. Justitie twijfelt echter aan de aard en inhoud van de overeenkomst tussen de provincie en van de Biggelaar en heeft deze zaak in onderzoek. Oud-gouverneur E. Mastenbroek is als getuige gehoord.

Riem zou smeergeld voor zijn rol in de grondtransactie hebben gekregen. Dit geld, 60.000 gulden, zou door Van de Biggelaar niet rechtstreeks, maar via Dekker bv zijn uitbetaald. Dekker BV heeft vorig jaar inderdaad 60.000 gulden in rekening gebracht bij Van de Biggelaar, zegt mr. Wery.

Maar volgens beide bedrijven was dat voor werk dat Dekker voor Van de Biggelaar in Oost-Duitsland heeft verricht. Volgens de hoogste baas van Van de Biggelaar, die zelf als verdachte in de zaak Riem geldt, betaalt zijn bedrijf geen steekpenningen. „Het is een luchtbel."

En volgens raadsman Wery van Dekker bv heeft justitie geen bewijzen in handen. De directeur van Dekker bv geldt in de zaak Riem als verdachte. „Ik heb het openbaar ministerie gevraagd te laten weten dat mijn cliënt niet als verdachte wordt beschouwd."

Dat verzoek zal niet gehonoreerd worden. Officier van justitie mr. H. van Atteveld wil geen commentaar geven op de zaak maar laat weten dat uiteindelijk de rechter zal oordelen over de hardheid van het bewijsmateriaal dat het openbaar ministerie zal aandragen.

Ophalen en verwerken afval veel duurder

Van onze redactie economie

HEERLEN - In het jaar 2000 betaalt de gemiddelde Nederlander driehonderd gulden per jaar voor het ophalen en verwerken van huishoudelijk afval. De gemiddelde Limburger betaalt momenteel maar 186 gulden. Vergeleken met andere provincies, op Zeeland na, zal de Zuiderling het diepst in de buidel moeten tasten. De tarieven liggen elders namelijk al hoger dan hier. Dat zegt Joris Kok, beleidsmedewerker van het Afval Overleg Orgaan in een toelichting op het rapport Financiële Aspecten Afvalverwijdering dat binnenkort verschijnt.

De heffingen, die overal in het land qua hoogte momenteel nogal uiteenlopen, zullen over zes jaar, overal ongeveer gelijk liggen. Een en ander is het gevolg van de verplichte inzameling van groente-, fruit- en tuin-afval. En verder wordt er gewerkt aan een stortverbod voor afval dat verbrand kan worden. Minister H. Alders van Milieubeheer heeft onlangs ook bekend gemaakt dat de gemeenten de mogelijkheid krijgen om huishoudens een hogere afvalstoffenheffing in rekening te brengen naarmate zij meer afval aanbieden.

Volgens Kok betaalde de gemiddelde Limburger in 1991 133 gulden per jaar, een jaar later betaalde datzelfde gezinshoofd 164 gulden en dit jaar ligt de gemiddelde afvalstoffenheffing dus op 186 gulden. Landelijk lagen die cijfers echter hoger: 175 gulden in 1991, 217 gulden in 1992 en dit jaar steeg het tot 265 gulden.

Zeeland geldt als de allergoedkoopste provincie op dit gebied. De gemiddelde afvalheffing bedraagt daar 160 gulden. De duurste is Friesland waar gezinnen gemiddeld 361 gulden betalen.

De provincie Limburg wordt de laatste jaren met de regelmaat van de klok opgeschrikt door corruptieschandalen. De ene gemeente heeft nog niet zijn burgemeester het veld zien ruimen of in een andere plaats is alweer een ambtenaar in opspraak. Toch blijkt het vertrouwen in de bestuurders bij sommigen nog ongeschokt te zijn, zo blijkt uit een initiatief van het Gemeentelijk Platform Zuidelijk Afrika. Deze 75 gemeenten tellende organisatie nodigde onlangs drie Zuidafrikaanse stagiaires uit om drie weken lang bestuur en democratie in de gemeente Maastricht te komen bestuderen.

Zuidafrikanen doen bestuurlijke kennis op in Maastricht

'Zwarten moeten eindelijk zelfrespect terugvinden'

DOOR ROEL WICHE

MAASTRICHT – Het valt niet mee om een afspraak te maken met het drietal. Pas na talloze telefoontjes wordt er een plaatsje gevonden op de bomvolle agenda. Drie weken vliegen immers zo om en die tijd moet zo nuttig mogelijk ingevuld worden. Desondanks is het ijs gauw gebroken. Het trio, dat nog tot woensdag in Nederland verblijft, blijkt in korte tijd gewend te zijn geraakt aan de aandacht van de media.

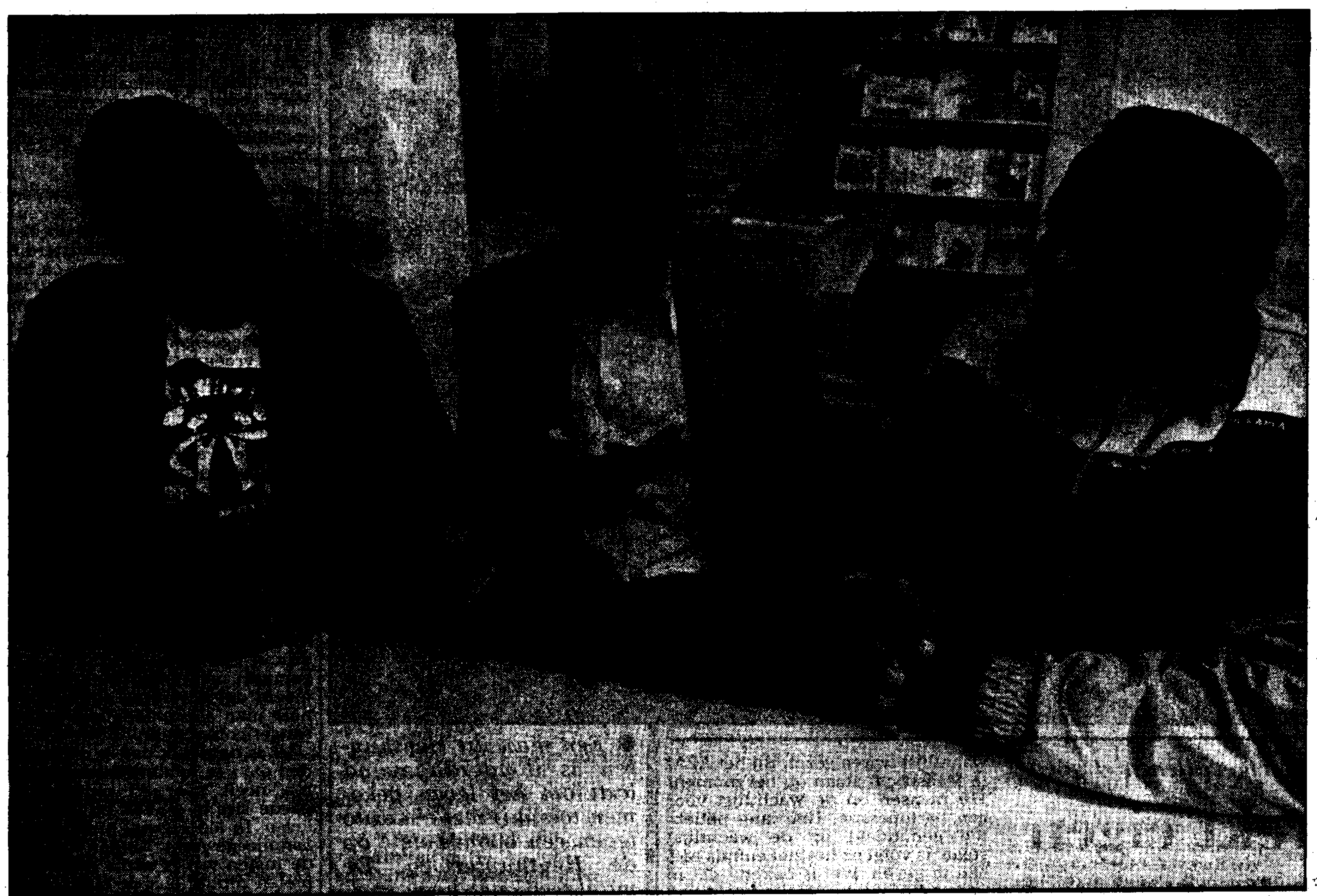
„In Zuid-Afrika staat de bestuurlijke organisatie van de zwarte woonoorden nog in de kinderschoenen," zegt Tobezweni Gazo (33), woonachtig in de *township* Quakeni nabij King Williams Town. „Er is nauwelijks geld beschikbaar om de *civics*, de bewonersorganisaties, uit te bouwen. Maar we groeien, we worden steeds sterker. Mensen durven meer en meer te participeren in de lokale politiek. Zeker als de verkiezingen op 27 april volgend jaar achter de rug zijn, zullen we de kans met beide handen aangrijpen om een mooie toekomst op te bouwen."

Buurtprojecten

Een belangrijke bouwsteen voor die toekomst is kennis van bestuurlijke zaken. Die hopen de drie Zuidafrikanen in ruime mate op te doen in Maastricht. Sinds hun aankomst op 17 november hebben ze onder meer een kijkje genomen bij basisschool De Joppenhof in Heer, welzijnsstichting Trajekt, het Leger des Heils en buurtprojecten in de wijken Malberg en Oostermaas.

Monica Tyalimpi (31) afkomstig uit een zwart woonoord nabij Dortrecht is vooral onder de indruk van het functioneren van de bewonersorganisaties hier. „We bezochten in Malberg een aantal flatgebouwen die gerenoveerd moesten worden. Het hoe en waarom van de renovatie werd uitgebreid besproken door de vertegenwoordiging van de flatbewoners. Democratie ten voeten uit! Zoiets moet nou ook bij ons van de grond komen. Mensen moeten zich ervan bewust worden dat ook zij kunnen participeren in besluitvormingsprocessen."

Een opmerking die de adrenaline doet stijgen bij Barnabas Noyakaza (40), die zijn roots ook in King Williams Town heeft liggen. „De structuren in ons land moeten radicaal veranderen," zegt hij op zwaar verheven toon. „We hebben een jarenlange historie achter de rug van apartheid en blanke overheersing. Zwarte Zuidafrikanen moeten nu eindelijk hun zelfrespect terugvinden en beseffen dat zij net zo goed een menselijke waardigheid bezitten als alle anderen. Dat de blanken angst hebben voor deze ontwikkelingen is begrijpelijk, maar niet nodig. Wij koesteren geen wraakgedachten. Het enige wat wij willen is een vreedzame samenleving opbouwen waar plaats is voor alle groeperingen. Zowel blanken als zwarten, zowel kleurlingen als Indiërs."



● *Monica Tyalimpi (links), Tobezweni Gazo (midden) en Barnabas Noyakaza bespreken hun ervaringen in Maastricht.* Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

Dat ook in Nederland niet alles koek en ei is, ondervonden de Zuidafrikaanse stagiaires bij een bezoek aan het slaaphuis en het Leger des Heils. „Jullie land lijkt mooi en vredig, maar ook jullie kampen met problemen", merkt Barnabas op. „Het drugsprobleem is onrustbarend en de criminaliteit kan ook niet worden uitgevlakt. Maar anders dan in Zuid-Afrika hebben jullie wel een sociaal vangnet opgebouwd voor mensen die bij ons uit de boot zouden vallen. Neem nou maar eens *the Salvation Army*. Die zouden in ons land toch prachtig werk kunnen verrichten?"

Wellicht is de tijd die nog rest om nog een lijntje uit te werpen naar het Heilsleger te kort. Gepakt met een koffer vol aantekeningen wacht woensdag alweer het vliegtuig naar het vaderland. „We hebben nog heel wat bergen te verzetten in Zuid-Afrika", zegt het drietal in koor bij het afscheid. „Maar we komen er wel, de hoop en het vertrouwen is er. Een ding is immers duidelijk: apartheid heeft geen toekomst meer."

Overeenkomst verkoop servicecentra Philips

Van onze redactie economie

EINDHOVEN – De vakbonden hebben overeenstemming bereikt met Philips over de verkoop van acht servicecentra aan Berlo Service Group in Arnhem. Een van de servicecentra is in Heerlen, waar dertig mensen werken. Bestuurder J. Cuperus van de Industriebond FNV heeft dit gisteren meegedeeld.

Aanvankelijk dreigden de 180 werknemers, die bij de overname zijn betrokken, er 15 procent in inkomen op achteruit te gaan. Dat verschil is nu teruggebracht tot 2,5 procent. Bovendien is voor 40 werknemers, die in een lagere loongroep terechtkomen, een regeling afgesproken waarbij die vermindering geleidelijk plaatsvindt. Ook heeft Philips toegezegd voor deze groep te zoeken naar eventueel ander werk binnen de eigen organisatie.

Cuperus noemt de afspraken aanvaardbaar. „Het is het best denkbare onderhandelingsresultaat. Een alternatief is er niet. Als de verkoop niet doorgaat sluit Philips vijf van de acht centra," aldus de bondsbestuurder. Hij is blij dat Berlo bereid is om mee te werken aan de overgangsregeling.

Het verschil in inkomen wordt veroorzaakt doordat bij Berlo de cao voor de metaalnijverheid geldt. Philips heeft een eigen, betere cao. Twee weken geleden demonstreerden de werknemers uit de servicecentra in Heerlen, Groningen, Zwolle, Utrecht, Amsterdam, Voorburg en Rotterdam in Eindhoven voor het behoud van hun arbeidsvoorwaarden. Die actie werd gesteund door de Industriebonden.

De leden moeten zich nog uitspreken over het bereikte onderhandelingsresultaat. Cuperus gaat er vanuit, dat zijn leden positief zullen reageren.

limburgs weerhoekje



door Bob van der Moolen

Winter zacht van start

De eerste serieuze aanval op het Europese winterbastion is goed uit de verf gekomen. Na met maar liefst 17 nachten met vorst op rij (waaronder 8 met meer dan 5 graden vorst) kwam donderdag een einde aan een periode met opmerkelijk vroeg winterweer.
De zachtere lucht veroverde snel terrein en op de dag waarop de meteorologische winter begon, steeg het kwik al tot 8 graden.
Daarmede werd het de warmste dag sinds 14 november. De daarop volgende nacht werd het slechts 0.1 graad kouder. Dat betekende de warmste nacht sinds 13 oktober. Het was maar lieft 17 graden warmer dan twee nachten daarvoor. Vrijdag was het zonder zon toch ruim 10 graden. Het binnendringen van de zachte lucht heeft in Limburg vrijwel nergens geleid tot overlast. Alleen is op diverse plaatsen sprake van vorst in de grond met zichtbare schade aan wegen en trottoirs. De totale hoeveelheid regen daarna was echter te gering om al het strooizout van de wegen te spoelen.

'Koudegetal'

Voor het karakteriseren van een winter wordt het meest gebruik gemaakt van een methode bedacht door Hellman. Deze methode houdt in dat er een berekening wordt gemaakt van de gemiddelde etmaaltemperaturen die onder het vriespunt zijn gekomen. De periode waarin de berekeningen worden toegepast duurt van 1 november tot en met 31 maart. De som van alle negatieve waarden vormen het 'koudegetal'. Uit de temperatuurgegevens van de zeer koude novembermaand blijkt nu dat de herfstmaand al heel wat punten heeft verzameld voor het winterklassement. Het is in de voorbije maand zo koud geweest dat het winterseizoen reeds meer dan 10 winters in deze eeuw heeft ingehaald. Daaronder zijn onder meer de winters van 1987/88,1988/89 en 1989/90.

December

December is in de regel ook een sombere maand, de zon is gemiddeld maar 16% van de tijd zichtbaar. De bekende donkere dagen voor Kerst zijn weldra een feit. De gemiddelde temperatuur daalt verder en bedraagt voor Limburg ongeveer 3 graden. Evenals november is december ook een natte maand, volgens het langjarig gemiddelde vangen de regenmeters in de laatste maand van het jaar ongeveer 80 mm op. December een wintermaand?

In de laatste 10 jaar is er maar weinig winter op de mat gelegd. De hamvraag daarbij is hoe het winterverloop in de komende 3 maanden zal zijn. Volgens deskundigen is het goed de dagen rond 14 en 15 december in het oog te houden. Valt de winter tegen die tijd (opnieuw) in,dan kan er sprake zijn van een winter met perspectief. De laatste echt koude decembermaand was in 1981, toen er volop geschaatst kon worden. De koudste december van deze eeuw was die van 1933 toen op 16 december al een elfstedentocht werd gehouden. Een extreem vroege datum. Een warme december kwam voor in 1974 en tot slot was december 1965 het natst toen er gemiddeld over Nederland 190mm regen viel.

Weekendweer

Vandaag belooft het een echte 'herfstdag' te worden. Verwacht wordt dat er regen van betekenis zal vallen, gepaard met veel wind. Zondag wordt de atmosfeer rustiger, wel nog vrij veel wind, enkele buien, maar de temperatuur zal dalen van 10 à 11 graden op zaterdag naar 6 à 7 graden op zondag. Ook in de komende week zullen depressies het weerbeeld bepalen met op of na dinsdag grote neerslagkansen.

weerspreuk: *'December veranderlijk en zacht geeft een winter waar men mee lacht'*

Advies Raad voor het Binnenlands Bestuur aan minister Dales:

'Euregio's van onderop aanpakken'

MAASTRICHT – De Raad voor het Binnenlands Bestuur vindt grensoverschrijdende samenwerking (Gros) een goede zaak die met het voortschrijdende proces van Europese integratie aan belang zal winnen. De raad pleit voor een samenhangend rijksbeleid in deze, maar is tevens van mening dat grensoverschrijdende samenwerking vooral van onderop moet worden aangepakt.

Het rijksbeleid dient vooral stimulerend en voorwaardenscheppend te zijn. De betrokkenen ministeries dienen zich in te zetten om knelpunten in de grensregio's weg te nemen. Dat zijn de voornaamste adviezen die de raad voor het binnenlands bestuur aan de minister van Binnenlandse Zaken, Ien Dales, heeft gegeven.

Uit het advies komt naar voren dat gebrek aan kennis over grensoverschrijdende samenwerking bij de decentrale overheden en het Rijk een van de knelpunten is in de verschillende Euregio's. Het Rijk is vaak onvoldoende op de hoogte van de problemen en kansen zich voordoen in de grensregio's, terwijl de decentrale overheden niet goed weten wat zij van het Rijk mogen en kunnen verwachten. Er ontbreekt een goed gecoördineerde informatievoorziening, aldus het advies.

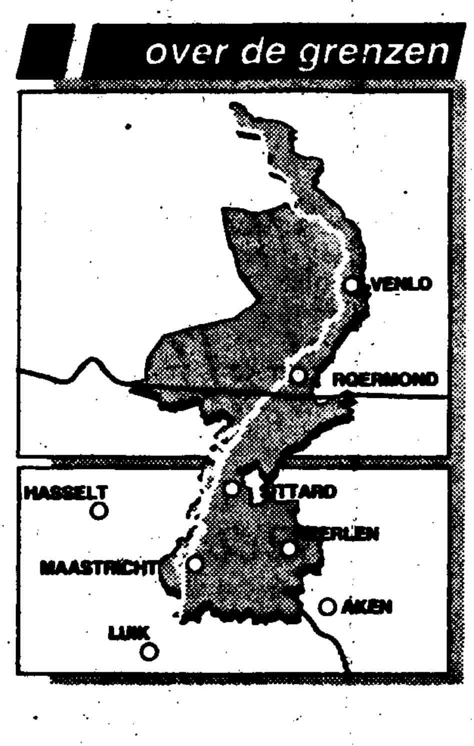
Een ander knelpunt vormen de verschillen tussen de buurlanden op bestuurlijk-juridisch vlak. Samenwerkende overheden aan weerszijden van de grens worden geconfronteerd met uiteenlopende bevoegdheden, verschillen in taakstellingen en rechtsbescherming. Zij vormen een belemmering tot samenwerking op vele beleidsterreinen.

Onvoldoende bestuurlijk draagvlak voor grensoverschrijdende samenwerking is een derde knelpunt in de Euregio's. De raad stelt vast dat het in de praktijk moeilijk is om aan grensoverschrijdende samenwerking een structureel vervolg te geven. De grernsregio's slagen er onvoldoende in middelen en menskracht vrij te maken om de samenwerking bestuurlijk te verdiepen en te verbreden. De secretariaten van de Euregio's zijn over het algemeen onvoldoende uitgerust om alle ontwikkelingen bij te houden en wreekt zich daar ook een tekortschietend rijksbeleid.

Knelpunt

Om de knelpunten te bestrijden adviseert de Raad de grensregio's in hun gebied een strategisch plan te ontwikkelen en een

over de grenzen



perspectief voor de toekomst te schetsen.

De informatievoorziening kan volgens de raad worden verbeterd door het vestigen van een informatiepunt bij het ministerie van Binnenlandse Zaken. Dit informatiepunt zou de grensregio's moeten informeren over het rijksbeleid en tevens de ministeries op de hoogte stellen van de behoeften in de grensregio's.

Steun

Het Rijk is niet van plan de grensregio's financieel te ondersteunen. De raad staat op het standpunt dat de decentrale overheden de bestuurlijke kosten van grensoverschrijdende samenwerking in beginsel zelf dienen te dragen. Mocht echter een grensregio niet in staat zijn in de aanloopfase de bestuurlijke kosten geheel voor eigen rekening te nemen dan zou het Rijk een tijdelijk 'duwtje in de rug' kunnen geven.

Cultuurverschillen in Euregio's lossen zich volgens de raad vanzelf op. Het proces van grensoverschrijdende samenwerking in de alledaagse werkelijkheid en door het uitwisselen van kennis en ervaring worden barrières snel geslecht. Een bijkomend positief effect is dat het een Europese oriëntatie in het bestuur stimuleert.

Bijna helft inwoners van Raeren is Duits

EUPEN – Steeds meer Duitsers aan de westgrens van hun land kopen een (goedkoper) huis aan de andere kant van de grens. Populair in dit verband is niet alleen Oostelijk Zuid-Limburg met Vaals en Kerkrade voorop, maar ook dorpen en steden in de oostkantons van de provincie Luik. Daar wordt bovendien nog de eigen taal gesproken. In Raeren bijvoorbeeld heeft 42 procent van de inwoners inmiddels de Duitse nationaliteit. Een record. In Kelmis (La Calamine) is 27 procent van de inwoners Duits en in Lontzen 17 procent.

Burgemeester Bruno Fagnoul van Raeren vindt het een 'onhoudbare toestand' omdat de gemeente door de komst van Duitse huurders ook inkomsten derft. Duitsers betalen geen gemeentelijke belastingen maar kunnen bijvoorbeeld wel gratis gebruik maken van kinderopvang.
Ook in Eupen en Malmedy neemt het aantal Duitse huurders en woningbezitters snel toe. Het gevolg van deze kleine volksverhuizing is dezelfde als in Oostelijk Zuid-Limburg. De koopprijs van woningen gaat omhoog (de huren navenant) en sociale onrust onder de bevolking neemt toe. Jonge gezinnen uit de eigen streek komen onvoldoende aan bod en zien zich verplicht te verhuizen naar Waals sprekende steden als Verviers, Dolhain of Baelen.



„Er komt een dag dat zuiveringsslib niet meer gestort mag worden. Bovendien kost storten nu 500 gulden per ton. Met de aangekondigde verhoging van de tarieven stijgt het al gauw naar de 600 gulden. Dat is al akelig dicht in de buurt van de kosten van slibverglazing, namelijk 700 gulden per ton. Dat zei ir. A. Kirkels van de Nederlandse Slibverglazingsmaatschappij (NSM) gisteren in Roermond bij de presentatie van het plan om in Limburg een proeffabriek voor slibverglazing te gaan bouwen."

in het nieuws

NSM denkt aan verwerking tot vloer- en gevelplaten

Zuiveringsslib wordt harder dan graniet

DOOR EGBERT HANSSEN

OERMOND – Vier lokaties eft de Nederlandse Slibvergla- gsmaatschappij uit Maas- cht voor de proeffabriek op t oog: De Beitel in Heerlen, lia in Eygelshoven/Kerkrade, ade Port-west in Venlo of akterheide in Venray.

p een van deze lokaties wordt de zomer van 1995 een proef- briek gebouwd waar maximaal n ton droge zuiveringsslib in rste instantie via een smeltpro- s verglaasd gaat worden en rvolgens gekristalliseerd. De t het slib verkregen kristallen nnen volgens NSM een hoog- aardige toepassing krijgen, bij- orbeeld in vloeren of in gevel- aten vanwege de enorme urbestendigheid van het mate- al. De dichtheid van het mate- al is tien keer zo groot als dan n graniet.

ij het verglazingsproces ont- at een surplus aan energie. t willen we gebruiken door in proefinstallatie ook andere af- produkten zoals vliegas van alverbrandingsinstallaties bij mengen," zegt Ton Driessen, technische knobbel bij NSM. kosten van de installatie be- gen 3,5 miljoen gulden. Eco- mische Zaken neemt zeven voor zijn rekening. Zes men- n zijn er voor de bediening dig.

e willen vooral zuivering- happen laten zien hoe de Ja- se techniek in Nederland rkt. Met Nederlands slib," t Driessen. Door andere voe- gsgewoonten is het zuive- gsslib qua samenstelling niet emaal hetzelfde als in Japan. t Nederlandse slib bestaat bij- orbeeld voor 55 procent uit ganische stof. In Japan ligt dat ercentage op 65.

Het proces is in principe eenvoudig. Zuiveringsslib wordt na een droogproces in een grote ketel gesmolten onder zeer hoge temperaturen, tussen de 1250 en 150 graden Celcius.

Brokken

Daardoor ontstaat een vloeibare massa, vergelijkbaar met lava. Dit goedje kun je snel afkoelen in water waardoor glasachtige brokken ontstaan. Als dit afkoelen langzamer gebeurt ontstaat basaltachtig materiaal. Eventuele zware metalen die in het zuiveringslib aanwezig zijn worden op deze manier geïmmobiliseerd.

Dat wil zeggen dat de verontreiniging opgesloten wordt in het materiaal en er dus niet meer uit kan, bijvoorbeeld door uitloging. Dat is volgens NSM dan ook de reden waarom het eindprodukt op zijn minst prima gebruikt kan worden als toeslagmateriaal in beton of asfalt. Het verglaasd materiaal is dan ook prima als grindvervanger te gebruiken. Minstens de helft van zand en grind kan uitgespaard worden.

Zoals gezegd mikt NSM evenwel op een hoogwaardiger toepassing omdat de lava ook gekristalliseerd kan worden waardoor een enorm dicht materiaal verkregen kan worden.

Of het Zuiveringschap Limburg snel zal besluiten om slib te verglazen valt nog te bezien. Het schap heeft wel al besloten om slib te gaan drogen. Dat is een stap die sowieso nodig is. Allereerst om de te storten hoeveelheid te verminderen en daarnaast is het nodig bij eventuele verglazing.
De drooginstallatie die het Zuiveringschap wil bouwen wordt waarschijnlijk gecombineerd met de afvalverbrandingsinstallatie in Maasbracht, die rond 1997 in bedrijf moet gaan. Nu al weet het Zuiveringschap ook reeds dat na 2000 geen organisch materiaal meer op het stort mag komen. Dan moet dus naar alternatieve verwerking worden omgekeken.

Verglazen is daarbij een van de mogelijkheden. Voorzitter ir. G. van Wijnbergen van het Zuiveringschap denkt er eventueel ook aan om het slib, dat een korrelvorm krijgt, af te zetten in de cement- of betonindustrie. In Zwitserland gebeurt dit al.



● *Marketing manager Peter Krebbeks van de Nederlandse Slibverglazingsmaatschappij (NSM) toont het glasachtig materiaal dat van zuiveringsslib gemaakt kan worden. NSM denkt dat van het keiharde materiaal vloeren en/of gevelplaten gemaakt kunnen worden, die harder zijn dan graniet en daardoor beter bestand tegen zure regen.*
Foto: JAN PAUL KUIT

bioscopen

● **HEERLEN**
Royal: Aladdin, do t/m zo om 18.30 en 20.45 uur. Za en zo ook om 14.30 en 16.30. Ma t/m wo om 18.15 en 20.30 uur. Wo om 14 uur **Rivoli:** Jurassic park, vrij t/m zo om 18.30 en 21.15. Do-ma t/m wo ook 18 en 20.30 uur. Za en zo om 13.30 en 16 uur. Wo ook om 14 uur. **Maxim:** The Firm, dag om 20 uur. Za en zo ook om 14 en 17 uur. **H5:** Aladdin (Ned), dag. 14, za zo en wo ook 16.15 uur. Aladdin (Engels), dag. 18.45 en 21 uur. Hard Target, dag. 14.15, 18.15 en 20.45 uur, za zo en wo ook 16.30 uur. Za extra om 23.30 uur. The Real Mc Coy, dag. 14.30 en 18 uur. Za extra om 23.15 uur. Rising Sun, dag. 14.30 en 18 uur. Za extra om 23 uur. Tina, dag. 20.30, za extra om 23.15 uur. Jurassic Park, dag om 14.30, 18 en 20.30 uur. The house of the spirits, dag. 20.30 uur. **Filmhuis De Spiegel:** Mean Streets, zo 21 uur.

● **KERKRADE**
Wijngrachttheater: Indochine, wo 20 uur.

● **SCHAESBERG**
Autokine: Tina, vrij, za om 20 uur. Zo om 18.30 uur. Hard Target, vrij en za om 22.15 uur.

● **MAASTRICHT**
Mabi: Aladdin (Ned), dag. 18.30 21.15 uur, za en zo ook om 13.45 en 16.15. En wo ook 14.15 uur. Rising sun, dag. 18.30, 21.15 uur, za, zo en wo ook 14.30 uur. Tina, dag. 18.30 en 21.15 uur, za, zo en wo ook 14.30 uur. The house of the spirits, dag. 20.30 uur. Jurassic Park, dag 18 uur. Za, zo en wo ook om 14.30 uur.. **Ciné-K:** The piano, dag. 21 uur. **Cinema-Palace:** The firm, dag. 20.30 uur. Jurrasic park, dag. 18 en 21 uur, wo ook 14.30 uur. The fugitive, dag. 18, wo ook 14.30 uur. Aladdin (Ned). dag om 19 en 21.30. Za, zo en wo ook 14 en 16.30 uur. **Lumière:** Henry, a portrait of a serial killer, tot en met 1 januari elke do, vrij en za om 23 uur.

● **GELEEN**
Roxy: Hard Target, dag. 20.30 uur, za zo en wo 14 en 20.30 uur. Jurassic Park, dag. 20.30 uur, za, zo en wo om 14 en 20.30 uur.

● **SITTARD**
Forum: Aladdin, dag. 20.30 uur, za, zo en wo ook om 14 uur. The Firm, dag om 20.30 uur.

● **ECHT**
Royal-MicroRoyal: The Real McCoy, do t/m di om 20.30 uur, vrij, za en zo 19.30 uur. Rising Sun, do, ma en di 20.30 uur, vrij, za en zo om 19.30. Jurassic park, vrij en za 22 uur, zo om 14.30 en 22 uur.

● **ROERMOND**
Royal: Tina, do t/m wo 20.30 uur, zo alleen om 16.30 uur. Aladdin, do, vrij en za om 18.30 uur, za, zo en wo om 14.30 uur. **Royaline:** In the line of fire, do t/m wo 20.30 uur. Zo alleen om 16.30 uur. Jurassic Park, za, zo en wo om 14.30 uur.

in de theaters

● **HEERLEN**
ma. 6/12: toneel: Claire Obscure van Marguerite Duras met o.a. Henk van Ulsen en Ellen Vogel
di. 7/12: ballet: Sleeping Beauty door Nationaal Ballet van Litouwen
wo. 8/12: ballet: Connie Janssen danst...

● **KERKRADE**
za. 4/12: muziek: Maastrichts Salon Orkest met Speculaasconcert
zo. 5/12: muziek: De Gigantjes, Jive alive

● **SITTARD**
di. 7/12: muziek: La Vie Parisienne van Offenbach door Hoofdstad Operette

Congres over kansen allochtone jongeren

ERLEN – De Limburgse Immi- tie Stichting (LIS) houdt op 16 ember in Weert een congres r de huidige situatie en de toe- st van allochtone Limburgse geren vanaf hun geboorte tot n vijfentwintigste jaar.

dens het congres krijgt minister Ancona van WVC het eerste mplaar van het rapport 'Kans- in Limburg' dat hetzelfde the- belicht. Het provinciebestuur Limburg heeft met een subsidie n 19.000 gulden het congres en brede verspreiding van het rap- t mogelijk gemaakt. Het boek- k 'Kansrijk in Limburg' wordt een oplage van 2500 exemplaren spreid onder gemeenten, scholen, organisaties van migranten en instellingen op de terreinen welzijn, onderwijs, arbeidsmarkt.

Het nog te presenteren rapport bevat onder meer aanbevelingen om te komen tot een integraal beleid voor de opvang van allochtone jongeren. Het maakt melding van projecten en ontwikkeling in Limburg die al in gang zijn gezet en het schenkt aandacht aan de problematiek die allochtone jongeren in verschillende levensfases tegenkomen. De LIS wil de positie van de allochtone jongeren in Limburg verbeteren. De stichting streeft naar een volwaardige deelname van deze jongeren in de Nederlandse samenleving.

LIS wil de neerwaartse spiraal doorbreken waarbij sommige allochtone kinderen slechte resultaten behalen op de basisschool, waardoor ze in laag voortgezet onderwijs terecht komen. Vervolgens verlaten ze nogal eens vroegtijdig de school en vervallen tot werkloosheid.

Discussie

Tijdens het congres in Weert houdt de minister van WVC een inleiding over het minderhedenbeleid en discussieert ze met een zevental Turkse en Marokkaanse jongeren uit diverse Limburgse gemeenten.

Verder geeft dr. J. van der Zwaard een voordracht. Zij is gepromoveerd op een onderzoek over de visie van wijkverpleegkundigen op de opvoeding van nul- tot vierjarigen in Turkse en Marokkaanse gezinnen. Zij uit onder meer kritiek op de 'deskundigencultuur' die ontstaat wannneer allochtonen in Nederland onderwerp van studie zijn.

De secretaris van de door de minister van onderwijs en wetenschappen ingestelde adviescommissie 'onderwijs allochtone leerlingen' spreekt over het toekomstig onderwijs aan allochtonen.

De congresdag eindigt met een forumdiscussie waaraan onder andere G. Kockelkorn, de Limburgse gedeputeerde voor cultuur, onderwijs en emancipatie deelneemt, samen met vertegenwoordigers van diverse allochtonenorganisaties.

Makro steunt Centrale voor Pleeggezinnen

ERLEN – De Federatie Centra- voor Pleeggezinnen heeft een tie van 50.000 gulden ontvan- van Makro Nederland. Dit be- is bedoeld voor het produce- van een video over het werk van zorg. Makro heeft haar leve- ers gevraagd een bijdrage te voor het project in plaats van us bij gelegenheid van het zil- jubileum van het bedrijf.

is voor de Centrale voor Pleeg- innen de eerste keer dat het be- leven een gift schenkt. „De uwe videofilm is beeldvormend, die zin dat het misverstanden er pleegkinderen en pleegouders de weg wil ruimen," aldus een woordvoerder van de centrale. „Nog steeds denken veel mensen dat pleegzorg hetzelfde is als adoptie. Dat is een misverstand. Veertig procent van alle plaatsingen in een pleeggezin is korter dan één jaar."

Pleegzorg is een vorm van jeugdhulpverlening voor ruim 10.000 kinderen die wegens omstandigheden niet door hun eigen ouders kunnen worden opgevoed. In Limburg werden in de eerste drie kwartalen van 1993 bijna honderdvijftig kinderen in een pleeggezin geplaatst.

Voor 65 kinderen kon de Centrale voor Pleeggezinnen geen pleeggezin vinden. In dezelfde periode hebben 31 Limburgse gezinnen zich aangemeld als pleeggezin.

Landelijk wordt op jaarbasis ruim vijfduizend keer verzocht een geschikt pleegadres te zoeken.
Voor slechts 2500 kinderen is een pleegadres voorhanden.



● *Théophiel Franssen.*

Théophiel Franssen onderscheiden

MAASTRICHT – Musicus, organist en publicist Théophiel Franssen (64) uit Maastricht is onderscheiden als Ridder in de Orde van Oranje Nassau. Burgemeester Ph. Houben heeft hem gisteravond de versierselen uitgereikt in de Groote Sociëteit aan het Vrijthof. Dat gebeurde na een orgelconcert dat Franssen gaf in de Sint Servaasbasiliek, waarmee hij afscheid nam van het Maastrichtse publiek.

De musicus kreeg zijn onderscheiding bij zijn afscheid van het dagblad De Limburger waarvan hij 40 jaar muziekmedewerker is geweest. 30 jaar lang was hij docent aan het Conservatorium. Ook landelijk zette hij zich in voor het muziekvakonderwijs en maakte hij deel uit van diverse overlegorganen. In 1978 was hij (mede)-oprichter van de HBO-raad. Van 1954 tot 1967 was hij de vaste organist van de Sint Servaas. De laatste jaren bespeelt hij weer geregeld dit orgel evenals dat van zijn parochiekerk St. Pieter.

Voorlopig geen automarkten in Venlo

VENLO – Er komen voorlopig geen automarkten meer aan het terrein bij het Evenementencentrum bij de Weselseweg in Venlo. Dat is het gevolg van een uitspraak van de Raad van State. Naar het oordeel van de raad vond er aan de Weselseweg detailhandel plaats, een activiteit die het bestemmingsplan niet toestaat.

De organisatoren van de automarkt hebben nu hun oog laten vallen op een terrein aan de Archimedestraat.

De gemeente Venlo die eenzelfde verkeersoverlast vreest als in het verleden aan de Weselseweg, heeft al bij voorbaat een verbod voor een automarkt aan de Archimedesstraat uitgesproken.

De Raad van State heeft dat gemeentebesluit geschorst. Er zal eerst een bezwaarschriftenprocedure over deze lokatie gevoerd dienen te worden.

Landgraaf content met bijstandswet

ERLEN - De gemeente Land- af is tevreden met de herziene standswet die staatssecretaris lage dinsdag naar de Tweede ner heeft gestuurd. Volgens lichter Gielen kan de gemeente dgraaf zich helemaal vinden in nieuwe wet. De Tweede Kamer t de wet nog goedkeuren.

cteur Kerckhaert van de Ver- ing van Nederlandse Gemeenten (VNG) liet eerder deze week weten dat hij de wet veel te gedetailleerd en daardoor te ingewikkeld vindt. Dit zou fraude juist in de hand gewerkt worden. Veel uitvoeringsvoorschriften worden in wetten en regelgeving vastgelegd. Hij vreest dan ook dat de gedetailleerde voorschriften de bureaucratie zullen vergroten.

De gemeente Landgraaf deelt deze mening echter niet. Gielen: „De nieuwe wet biedt veel meer mogelijkheden. We hebben nu betere instrumenten om te toetsen." Ook vindt hij de wet veel duidelijker.

„Dit is waar wij steeds voor hebben gepleit."

Volgens adviseur Simons van de gemeentelijke sociale dienst van Kerkrade wijkt de nieuwe wet niet veel af van de huidige wet. Ongeveer dezelfde criterea zullen gelden. „Het is echter onduidelijk hoe de nieuwe wet er precies uit komt te zien. De laatste dagen komen er vanuit Den Haag steeds andere berichten. We wachten met spanning af wat er komt", aldus Simons.

De gemeenten Heerlen en Geleen waren niet voor commentaar bereikbaar.

NUTH – Het bestuur van de Georganiseerde Ondernemersvereniging Nuth (GON) gooit het bijltje er bij neer. Reden daarvoor is dat het bestuur geen heil ziet in de door de gemeente voorgestelde 'lapmiddelen' om de kern van Nuth opnieuw in te richten.
De GON-leden stellen bij monde van het bestuur, dat de plannen van de gemeente voor herstructurering van het winkelcentrum te karig zijn. Voor een goede aanpak van de problematiek, zo liet

Ondernemers tegen 'lapmiddelen' kern Nuth

Bestuur GON stapt op

de GON uitrekenen, zou minimaal vijftien miljoen gulden nodig zijn. Terwijl de politiek in een eerder stadium besloot om maximaal zes miljoen gulden uit te trekken.
In een brief aan de leden van de ondernemersvereniging klaagt het bestuur over de verdeeldheid onder de georganiseerde en niet-georganiseerde ondernemers. Die manifesteerde zich onlangs door een geringe respons bij een enquête over het centrumplan.

Met het aftreden hoopt het bestuur dat de middenstand in Nuth zich opnieuw kan groeperen tot een serieuze gesprekspartner in de onderhandelingen met de gemeente.
„De huidige situatie is zonder meer slecht, omdat georganiseerde ondernemers niet mee praten over plannen die hun existeren voor de toekomst in grote mate bepalen", aldus voorzitter J. Beesmans.

Eigenaar overweegt schadeclaim

'Café manege hoeft niet eerder dicht'

SCHINVELD - Het café van africhtingscentrum het Rijpaard in Schinveld hoeft niet al om 23 uur 's avonds dicht. Volgens eigenaar Wiel Nieling heeft de gemeente Onderbanken ten onrechte bepaald dat zijn zaak vanaf 4 oktober eerder moet sluiten. Nieling overweegt een schadeclaim in te dienen bij de gemeente.

Naar aanleiding van klachten van een van de omwonenden sprak de Raad van State in oktober uit, dat er geen bruiloften en partijen in de manege gehouden mogen worden. B en W van Onderbanken hebben toen gelast, dat het horecagedeelte van het africhtingscentrum na 23 uur gesloten moest zijn. „In de motivering van haar oordeel heeft de RvS nu duidelijk gemaakt, dat we alleen geen bruiloften en partijen meer mogen houden. Er is helemaal niet gesteld dat de zaak als geheel om elf uur dicht moet. Maar intussen heb ik wel al twee maanden schade geleden. Ik zal dan ook zeker overwegen of ik bij de gemeenten Onderbanken een schadeclaim zal indienen," aldus Wiel Nieling.
Volgens Nieling hadden B en W zich in oktober beter moeten laten informeren alvorens tot sluiting over te gaan.
Bovendien meent Nieling dat een recent geluidsrapport heeft aangetoond dat hij volgens de nieuwe hinderweteisen geen geluidsoverlast veroorzaakt.
Burgemeester Meijers van Onderbanken noemt de uitspraak 'nogal cryptisch'. In Meijers ogen mag Nieling de reeds aanwezige gasten in zijn kantine na elf uur gewoon af-helpen. Hij mag alleen geen nieuwe mensen meer binnenlaten. „En de politie blijft controleren of Nieling wel aan die bepalingen voldoet," aldus Meijers.

Raad Heerlen dringt aan op bad in centrum

Protest zwemmers tegen verhoging van tarieven

HEERLEN – Vier Heerlense zwemverenigingen en de ouderenstichting komen in het geweer tegen de geplande uurtarieven voor het gerenoveerde bad Terveurdt.

Wevex is van plan om 143 gulden per uur te gaan vragen. „Dat is de doodsteek voor onze zwemactiviteiten. Nu betalen we maar 85 gulden," stellen de groepen in een brandbrief aan het college.
Wethouder Jo Evers denkt dat de schade wel zal meevallen. „Het reële uurtarief is nu bijna 110 gulden. Als de verhoging tot 143 gulden niet acceptabel is voor de verenigingen, dan zal daar in de onderhandelingen met Wevex over te praten zijn. Want Wevex heeft de verenigingen nodig voor een succesvolle exploitatie."

Het Hoensbroekse Terveurdt moet een familiezwemparadijs worden. Met vier zwembaden, horeca, whirlpools, zonnestudio's, 'turbodouches', een peuterhoek en een spectaculaire glijbaan. De gemeente Heerlen wil daar jaarlijks een miljoen gulden in stoppen. Dinsdag wordt de gemeenteraad geacht het plan goed te keuren.
Toen de renovatieplannen voor Terveurdt twee weken geleden werden gepresenteerd was de beoogde exploitant, Wevex, de grote onbekende. Geen enkel raadslid kon zich iets voorstellen bij Wevex. Twee weken geleden luidde dan ook de vraag: wie bent u eigenlijk? De directeuren J. Logeman en F. Verhoeven hielden het er toen op dat ze diverse bedrijven 'op fietsafstand' van Heerlen hebben.
Wevex International blijkt een zes jaar oude Belgische NV, waar elf werkmaatschappijen onder vallen. Op twee na zijn die Nederlands. Wevex beheert acht sportcentra in het zuiden van Nederland. Het bedrijf exploiteert al geruime tijd de tennishallen Dentgenbach in Kerkrade en Ten Esschen in Heerlen. Vorig jaar kocht Wevex ze, samen met twee sportcentra in Geleen en Susteren, van de Heerlense zakenman Bep Groenendijk.
Bij Wevex werken momenteel 120 mensen – de helft full-time – en de omzet loopt al aardig richting twintig miljoen. Wevex wrijft zich in de handen met het miljoen die Heerlen jaarlijks in de exploitatie stopt. „Het is voor het eerst dat we subsidie krijgen," zegt Logeman. Maar het is dan ook voor het eerst dat het bedrijf zich op zwembadgebied begeeft.
Misschien dat ook de tweede poging in Heerlen plaats vindt. Wevex heeft verklaard in principe bereid te zijn ook een zwembad in het centrum te exploiteren. De gemeenteraad drong er de afgelopen dagen tijdens de begrotingsbehandeling op aan, dat dat tweede bad er ook komt. Het college beloofde zich daar voor in te zetten.
Maar volgens wethouder Jo Evers moet het particulier initiatief het voortouw nemen. „Het is niet verstandig om nu te praten over een gemeentelijke bijdrage."

Speculaaspop voor tachtigers

HEERLEN – Leerlingen van het Bernardinus College in Heerlen hebben gisteren een bezoek gebracht aan ongeveer 140 tachtigers in Heerlen. Per oudere, man of vrouw, gingen drie leerlingen op pad. De meeste jongens en meisjes zagen er in het begin een beetje tegenop om zo maar bij wildvreemde mensen binnen te stappen. Maar zij keerden allemaal erg enthousiast terug op school.
Foto-albums werden uit de kast gehaald en doopcelen gelicht. De leerlingen kwamen uiteraard niet met lege handen. Zij boden elke bejaarde een grote speculaaspop aan met daarop een linttje met 'Tachtig jaar B.C.' De actie vond plaats in het kader van het 80-jarig bestaan van de Heerlense school.
De viering rond dit feest wordt 18 december voortgezet met een kerstconcert in de Windhal van de school. Ook voor deze muzikale uitvoering zijn alle tachtigers van Heerlen uitgenodigd.

Afvalstoffenheffing Heerlen fors hoger

HEERLEN – De Heerlense burgers moeten het komend jaar 241 gulden afvalstoffenheffing betalen. Dat is 69 gulden meer dan in 1993, een stijging met ongeveer veertig procent.
De forse verhoging ontstaat door de invoering van de Afvalstoffenbelasting en de verhoging van de storttarieven waartoe de AVL Sturing onlangs heeft besloten.
De gevolgen van deze twee ontwikkelingen hebben de gemeente Heerlen enigszins verrast. In de begroting 1994 hield ze slechts rekening met een elf gulden hogere afvalstoffenheffing. De gemeenteraad ging donderdag akkoord met een aanpassing, waardoor het tarief in 1994 met 69 gulden stijgt.

De stem van Brand



● *Al meer dan veertig jaar staat telefoniste Leonie Bemelmans de klanten te woord van de Brand bierbrouwerij.*
Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

Koninklijk zilver telefoniste brouwerij

DOOR JEF BRAUERS

Ze kent de stem van alle kasteleins in Limburg, die uit hun tapkraan het bier laten stromen waar Limburg trots op is. Moeiteloos koppelt ze de bijbehorende telefoonnummers aan hun stemmen. Altijd makkelijk als er een klant een uurtje later moet terugbellen. Aantekeningen maken vindt ze eigenlijk overbodig. Want wat in haar hoofd zit, wordt nooit meer vergeten.

WIJLRE – Op de dag af veertig jaar was Leonie Bemelmans woensdag telefoniste en receptioniste bij de Brand Bierbrouwerij in Wijlre. Ze werd dan ook uitvoerig in de bloemetjes gezet. De directie van het bedrijf zorgde voor een speciale ontvangst voor de 'vrouw met het fabelachtige geheugen': er was een drukbezochte receptie en als klap op de vuurpijl verscheen ook nog waarnemend burgemeester Jo Smeets van Gulpen. En die had wel een heel bijzonder cadeautje voor Leonie, een koninklijke erenmedaille in zilver, verbonden aan de Orde van Oranje Nassau. Leonie was er zowaar een tikkeltje beduusd van.

„Toen ik op 1 december 1953 bij Brand begon, was er één telefooncentrale met welgeteld één buitenlijn. In het hele bedrijf stonden nog geen vijftien telefoontoestellen. Met een hefboompje kun je dan doorverbinden," herinnert Leonie zich haar eerste werkdag.

Het bedrijf was nog klein en Leonie had voldoende tijd over om ook een portie administratief werk op zich te nemen. Ze nam bestellingen aan en fungeerde als intermediair tussen directie en medewerkers. Geen wonder dat Leonie zich al snel ontpopte als de spil van Brand.

Ontwikkeling

In de loop der jaren is veel veranderd. De Brand Brouwerij produceert nu zeventien keer meer dan in 1953. Door die ontwikkeling groeide ook het telefoonverkeer enorm. De moderne telefooncentrale die er nu staat, telt zeventien buitenlijnen en in het bedrijf staan inmiddels meer dan honderd telefoontoestellen.

Voor Leonie Bemelmans maakt het niet veel uit. Zij ontvangt en verbindt door. Zo'n negenhonderd keer per dag. „Op topdagen meer dan tweeduizend keer. Geen probleem, hoor," lacht ze breeduit. Vertegenwoordigers van bedrijven staat ze moeiteloos te woord. „In de bier-wereld heb je nu eenmaal veel te maken met bedrijven uit het buitenland. Hop, flessen, kroonkurken, machines, het komt meestal uit een van onze buurlanden. Het is handig maar wanneer je dan een paar talen goed beheerst."
Dat Leonie gisteren koninklijk werd onderscheiden heeft natuurlijk niet alléén te maken met het feit dat ze zo aardig met de telefoontoetsen kan omspringen. In Wijlre maakt ze zich ook op andere fronten verdienstelijk, vooral in het Parochieel Missie Comité. Hiervan is ze nu al zo'n dertig jaar secretaris. In de praktijk betekent dat vooral het organiseren van landelijke acties en het ondersteunen van de Wijlrese missionarissen.
„Wijlre vergeet zijn missionarissen gelukkig niet. Nu zijn er nog vijf missionarissen uit ons dorp actief, toen we begonnen met het comité waren dat er maar liefst dertien. Wij zorgen dat ze een heel bruikbaar kerstpakket krijgen en bovendien steunen we hen op velerlei manieren tijdens hun vakanties hier in Wijlre."
Niet alleen haar dagelijks werk verbindt de 58-jarige met de Brand Brouwerij. Als secretaris van de personeelsvereniging van het bedrijf heeft zij ook een persoonlijke band met veel medewerkers van het bedrijf. „We zijn enorm actief. Hebben elke maand activiteiten en nu in december bijna wekelijks. Daarnaast regel ik ook attenties bij blijde en droevige gebeurtenissen."
Veertig jaar in dienst. Vaak is dat een eindpunt van een loopbaan, zeker bij de overheid. Maar Leonie wil toch nog enkele jaren haar rol van 'de stem van Brand' blijven spelen. En mocht ze er over enkele jaren de brui aan geven, dan wacht een nieuwe uitdaging: „Een cursus kerk- en kunstgeschiedenis bij de Open Universiteit."

ontmoeting op zaterdag

'World Trade Center' bij station Heerlen

Van onze verslaggever

HEERLEN – De Amsterdamse firma Hardy Beheer heeft bijzondere plannen met het Glaspaleis en het ANWB-gebouw in Heerlen. Directeur Harderwijk overlegt daar binnenkort over met burgemeester Pleumeekers en centrumplan-wethouders Zuidgeest en Savelsbergh.

Hardy heeft de beide gebouwen enige maanden geleden gekocht. Het ANWB-gebouw, vlakbij het station, komt eind 1994 grotendeels vrij omdat ABP Hypotheken een nieuw gebouw betrekt. Hardy wil er dan een soort World Trade Center op Heerlense schaal van maken. Zijn plan voorziet in een reisbureau, een vergadercentrum met horeca, een bank en huisvesting voor startende bedrijven.
Het ANWB-pand moet een ingrijpende face-lift ondergaan. Van binnen moet het verouderde gebouw een gunstigere ruimteverdeling krijgen en meer lichtinval. Het uiterlijk dient spraakmakend te worden. Het pand wordt daartoe 'geschild' en voorzien van felle kleuren.
De ligging recht tegenover het station maakt het een visitekaartje voor Heerlen en bovendien uitermate geschikt als vergaderoord. De ANWB, de VVV en het Limburgs Dagblad kunnen, met wat inschikken, op de begane grond blijven.

Hardy probeert het Heerlense college enthousiast te krijgen voor dit plan. Want onlangs is het bestemmingsplan veranderd, waardoor het gebouw zijn kantoorfunctie verliest. Dat besluit zou voor zijn plannen teruggedraaid moeten worden.
In het Glaspaleis wil Hardy een Duits warenhuis onderbrengen, terwijl RTL4 dolgraag een studio wil vestigen in het penthouse in de nok van het gebouw. Het bedrijf heeft beloofd het gebouw van architect Peutz zo veel mogelijk in de oude luister te herstellen. Bekeken wordt onder meer of het weer transparant glas kan krijgen.
De Verkeersongevallenregistratie (Vor), die het Glaspaleis nu huurt, wil per 1 april verhuizen naar het Liassgebouw aan de Akerstraat. Ook het Glaspaleis zou dus op korte termijn vrij komen.
Probleem is echter dat de Rijksgebouwendienst verzuimd heeft de huur tijdig op te zeggen. Hardy eist dan ook dat de huur tot afloop van het contract, eind 1994, wordt betaald: een bedrag van negen ton. Dat zou wel eens uitstel of afstel van de verhuisoperatie kunnen betekenen.
Daarnaast voelt de gemeente er niet veel voor om een warenhuis toe te staan in het Glaspaleis. Dat zou namelijk concurrentie betekenen voor het eigen centrumplan en vooral voor het winkelcomplex dat gepland is op het voormalige DSM-terrein.

Nieuw dagelijks bestuur voor Omroep Landgraaf

Van onze verslaggever

LANDGRAAF – De programma-adviesraad van Omroep Landgraaf, tevens het algemeen bestuur, gaat op zoek naar nieuwe leden voor het dagelijks bestuur van de lokale televisiezender. Nu secretaris Merkus ook is opgestapt, zit Omroep Landgraaf zonder dagelijkse leiding.
Het algemeen bestuur is het niet eens met het functioneren van het dagelijks bestuur. De onderlinge communicatie was slecht. Bovendien zouden financiële afspraken niet tijdig zijn nagekomen. Na het vertrek van de voorzitter en penningmeester, rustte de dagelijkse leiding alleen nog maar op de schouders van Poppe Merkus. Deze gaf er onlangs ook de brui aan.
Uit het algemeen bestuur zijn deze week twee werkgroepen gevormd. De ene groep gaat zich bezig houden met financiële zaken, de andere groep neemt alle overige bestuurlijke taken waar.

„Op korte termijn proberen wij weer een dagelijks bestuur te formeren," zegt deken Theo van Galen, voorzitter van de programma-adviesraad. „De nieuwe leden komen niet uit de eigen kring (algemeen bestuur)." De steun aan de omroep blijft volgens Van Galen onverkort overeind.
„Samen met de gemeente Landgraaf komen we er wel uit," besluit Van Galen. „We verwachten geen problemen bij het verlengen van de zendmachtiging."
Jo Dautzenberg van Media Profile, het bedrijf dat verantwoordelijk is voor de uitvoering van de uitzendingen van de lokale omroep, gaat akkoord met de weg die het algemeen bestuur heeft gekozen. „De werkzaamheden worden op deze manier voor honderd procent gecontinueerd."



Strip

● *In dit kolommetje beklaag... den we er ons laatst nog ove... dat Sinterklaas de wedloop m... de kerstman dreigt te verliezen... Naar aanleiding van ons be... richt schijnen er aan het Sl... Nicolaasfront vervoede pogin... gen te worden ondernomen om... de Goedheiligman nieuw leve... in te blazen. Wat denkt u va... het initiatief van een Amster... dams artiestenbureau dat vo... 300 gulden een 'strippende 'Si... terklaas voor uw deur neerzet... Wat in eerste instantie lijkt o... een vriendelijke, oude man di... cadeautjes komt brengen, ont... popt zich al rap als een heup... wiegende jongeman die 't lief... op de tonen van wilde house... muziek alles laat zakken.*

Strippen

● *En inventief als Amsterdam... mers zijn maakt na 6 decembe... de strippende kerstman zijn op... wachting... Nee, dan hebben z... het in Utrecht beter bekek... want daar adverteert de plaat... selijke scoutingafdeling met 'al... coholvrije' Sinterklazen. Nie... langer komen daar licht bene... velde Sinterklazen aan de deu... die, om met Toon Hermans te... spreken, behalve een mijter o... een paar neuten ophebben...!*

Directeur

● *Sommige functionarisse... moeten toch echt nachten wak... ker hebben gelegen eer ze di... ene fantastische titel voor hu... visitekaartje hebben bedacht... Denk aan de 'public relation... managers', of 'sales-manage... en 'senior-consultants'. Vla... ook de 'account-executives' nie... uit. Voor een artikel over telev... sie-uitzendingen vanuit Lim... burg en het voordeel van ee... permanente straalverbindin... met de Hilversumse omroepen... spraken we deze week met Ja... Kloekke van de Hoensbroek... Studio 80. Dit bedrijf noem... zich: Business Video-TV, he... geen zeer vrij vertaald zoiet... betekent als televisie-produkti... bedrijf.*

Directeur 2

● *En gesprekspartner Ja... Kloekke heeft daar de functi... van 'managing-director'... stond er tenmiste op zijn visit... kaartje. Directeur, dachten w... dus. En dat we dat dachten wa... waarschijnlijk ook een beetj... de bedoelingm want waaro... ontwerp je anders visitekaar... jes met zulke titels? Maar d... we dat ook schreven, was n... mij het beste zien als 'accoun... manager', schiep hij verwo... gens weer verwarring. „Hij... 'de producer'," hielp en and... personeelslid, hetgeen we ho... lijk mogen vertalen als 'prod... cer'. Zo niet, dan begrijpen w... er helemaal niets meer van. ... ze daar bij Studio 80 alsjeblie... nieuwe – Nederlandstalige... visitekaartjes willen maken... „Komt voor elkaar," zei... man. Hij legt het meteen a... 'directeur' Marcel van Eeghe... voor.*

Receptie

● *Vanavond kunt u rust... thuis blijven. St.-Hubertus ... Haanrade, Kerkrade, re... piert pas zaterdag 11 dece... ber, zo rond half acht. H... korps werd afgelopen weeke... Limburgs kampioen in de E... divisie, afdeling Eb. Gister... melden wij dat het feest va... daag zou zijn. Maar Hubert... wil nog wat langer nagenieten.*

Limburgs Dagbl...
REGIONALE EDITIE
Chef eindredactie Wim Dragstra
KANTOREN
Heerlen
Hoofdkantoor, In de Cramer 37
6411 RS Heerlen
Tel: 045 - 739911
fax: 045 - 73926...
Kerkrade
Rayonkantoor, Markt 42,
6461 ED Kerkrade
tel: 045 - 45292...
fax: 045 - 45555...
Brunssum
Rayonkantoor, Rumpenerstraat ...
6443 CB Brunssum
tel: 045 - 25636...
fax: 045 - 25905...
Servicepunten
VVV Heerlen 045 - 716200
VVV Simpelveld 045 - 445222
VVV Landgraaf 045 - 322929

Limburgs Dagblad
sport

MVV geladen ● Senden vraagteken bij Roda JC

Fortuna: opmars via koploper Dordrecht

SITTARD – Trainer Chris dekker van Fortuna Sittard kan voor het duel tegen Dordrecht '90, vanavond om 20.00 uur in De Baandert, weer beschikken over Willy Boessen en Fred de Jong. Beiden hebben er een schorsing opzitten. Daar staat tegenover dat Jerry Taihuttu en Rafa Losada hun straf nog moeten uitzitten. Eveneens niet van de partij zijn de geblesseerden René Hofman, Roy van de Heuvel en Fuat Usta.

Chris Dekker hoopt dat de wedstrijd niet afgelast zal worden. „Normaalgesproken wordt er gespeeld, maar de voorspelde regen zou nog roet in het eten kunnen gooien. Ik hoop van niet, want wij zijn er klaar voor. Wij zijn de club in opkomst en Dordrecht is de nummer één, dus dat moet een mooie wedstrijd worden."

Uitwedstrijden

IJs en weder dienende hebben twee van de drie Limburgse eredivisie-clubs dit weekeinde een uitwedstrijd op het programma. MVV gaat vanavond in Deventer aan de slag tegen Go Ahead Eagles; morgenmiddag bindt Roda JC in Enschede de strijd aan met FC Twente. De inzetbaarheid van Roda-verdediger Senden is hoogst twijfelachtig. Hij kampt al enkele dagen met een spierblessure. Tegelijk met het begin van FC Twente-Roda JC is in de Venlose Koel de aftrap van VVV-Cambuur.

„Pas na de training van zaterdag (vandaag, red.) wordt beslist of Senden tot de selectie behoort", aldus Roda JC-trainer Huub Stevens. „Ik neem in ieder geval geen risico. Senden liep de spierblessure op tijdens de donderdagtraining. Intussen heb ik na contacten met Enschede vernomen, dat het veld aldaar toch nog redelijk bespeelbaar is. Afhankelijk van de kans op doorgaan wordt door ons bepaald wanneer wij naar Twente afreizen: vandaag of zondagmorgen."

Met uitzondering van Senden en de reeds lange tijd geblesseerde Broeders heeft Stevens geen klagen inzake blessures. Tot de uitgebreide selectie behoort ook weer Van Galen, wiens schorsing tot het verleden behoort.

Over de kansen van Roda JC zegt de oefenmeester: „FC Twente is geen gemakkelijke tegenstander, maar welke ploeg is dat wél? In ieder geval, wij zijn tegen niemand kansloos, tegen de Tukkers derhalve ook niet."

Vergoossen

Oefenmeester Sef Vergoossen van MVV gaat er van uit, dat vanavond in de Adelaarshorst gevoetbald kan worden. In het andere geval is er altijd nog kans, dat de wedstrijd naar zondagmiddag verschoven wordt. „Wij zijn aan voetballen toe", aldus de trainer/coach van MVV, doelend op de tumultueuze weken, die de Maastrichtse club achter de rug heeft. „In de spelersgroep is de gretigheid voelbaar."

MVV mist Roger Reijners. Hij is geschorst naar aanleiding van de rode kaart, die hij twee weken geleden opliep in en tegen Volendam. Evenmin beschikbaar zijn de geblesseerden Scheepers, Maas en Linders. „Voor het overige is iedereen fit", aldus de MVV-trainer, die alleen nog twijfelt of hij Hartgerink danwel Knarren in zijn selectie opneemt.

Eagles

Over tegenstander Go Ahead Eagles zegt Vergoossen: „Een goede ploeg, die duidelijk laat zien over hoeveel voetbalkwaliteit men beschikt. Het elftal speelt al vele jaren samen en de enkeling, die er bij kwam werd uitstekend ingepast. Dat impliceert een hechtheid, gekoppeld aan technisch vermogen en goed combinatiespel."

VVV

Frans Körver waarschuwt voor onderschatting van Cambuur dat morgenmiddag in stadion De Koel op bezoek komt. „Ook al zijn ze hekkesluiter. Ik heb ze tegen MVV aan het werk gezien en we zullen uiterst attent moeten spelen. Zulke duels moet je immers winnen."

Geert Braem (teenblessure) en de geschorste Erwin Wolter vallen buiten de selectie. Of Carlos Hasselbaink, die op de training een pijnlijke wreef opliep beschikbaar is blijkt twijfelachtig. Wel zeker van de partij zijn weer Maurice Graef, Roger Polman en Juno Verberne.



● *Gerrie Senden, niet helemaal fit.* Foto: DRIES LINSSEN

Uitglijder Katerina Witt

FRANKFURT – De terugkeer van Katerina Witt verloopt bepaald niet gladjes. De tweevoudige Olympische kampioene kunstrijden presenteerde gisteravond bij het ijsgala van Frankfurt haar vrije kür. De jarige, 28 werd ze, gleed uit bij het maken van een drievoudige sprong op de melodie van Marlène Dietrichs 'Sag mir wo die Blume sind, wo sind sie geblieben'. De uitvoering was matig, maar na haar demonstratie applaudiseerden de 3500 toeschouwers beleefd. Meer uit medeleven dan uit bewondering.
De vroegere Oostduitse, die in 1984 en 1988 Olympisch goud pakte, verliet hoofdschuddend het ijs. Beseffend dat ze nog veel trainingsarbeid dient te verrichten om tijdens de Duitse kampioenschappen, van 16 tot en met 18 december, een plaats voor de Olympische Winterspelen in Lillehammer af-te dwingen. Ze heeft nog veertien dagen de tijd om te schaven aan haar programma.

Simunek hoopt op gratie

DEN HAAG – De drievoudige wereldkampioen veldrijden Radomir Simunek hoeft voorlopig niet de cel in. De Tsjechische president Vaclav Havel heeft dat beslist. Simunek werd eerder dit jaar tot anderhalf jaar gevangenisstraf veroordeeld, omdat hij volgens de rechtbank een auto-ongeluk had veroorzaakt waarbij drie mensen de dood vonden. Het vonnis werd in oktober bekrachtigd door het hof van beroep in Praag.

Volgens een besluit van de rechtbank in de west-Boheemse stad Beroun moest Simunek zich begin december bij de gevangenis melden. President Havel heeft dat voorkomen. Hij gaf te kennen meer tijd nodig te hebben om een gratieverzoek van de wielrenner te bestuderen. De straf kon daarvoor niet ingaan.
Simunek deed zijn gratieverzoek al in juli. Waarom Havel meer tijd nodig heeft is niet bekend. Feit is wel dat hij elk jaar ter gelegenheid van Nieuwjaar een groot aantal gevangenen en veroordeelden gratie verleend. Naar verwachting zal daar nu ook Simunek toe behoren.

Aaftink van startlijst

HAMAR – Christine Aaftink heeft zich teruggetrokken voor de wereldbekerwedstrijden schaatsen in Hamar. De nationale kampioene op de sprint kreeg tijdens de training last van een oude beenblessure.
Eerder meldde Thomas Bos zich af. Hij heeft verschijnselen die wijzen op een lichte longontsteking.

Youri Mulder blinkt uit

DORTMUND – Kaiserslautern heeft vrijdagavond een dure nederlaag geleden. Het verloor met 3-1 bij Borussia Mönchengladbach. Borusia Dortmund en Schalke 04, met Youri Mulder als uitblinker, deelden de punten in de derby, 1-1.

Kaiserslautern had bij een overwinning de leiding genomen in de Bundesliga. Het werd na de rust opgebracht door de thuisclub. Kastenmaier, Pflipsen en Wynhoff zetten Borussia voor 27.000 toeschouwers op 3-0, voordat Haber iets terugdeed 3-1.
In Dortmund zat het Westfalenstadion voor de derby tussen Borussia en Schalke mudvol met 42.800 toeschouwers. Youri Mulder had in de vierde minuut de openingstreffer op de schoen maar faalde voor doelman Klos. Elf minuten na de rust nam Schalke de leiding door Sendscheid (0-1), zeven minuten later maakte Sammer fraai gelijk, 1-1.

Frankrijk

PARIJS – Henk Vos blijkt goud waard voor Sochaux. In een week tijd bezorgde de Nederlander zijn Franse werkgever twee keer de overwinning. De aanvaller maakte vrijdag, evenals vorige week tegen Montpellier, in de laatste minuut de winnende treffer. Dit keer tegen Martigues: 1-0.
Vos, vorig jaar ook trefzeker bij Standard Luik, bracht zijn totaal aan doelpunten op negen. Op de topscorerslijst deelt hij met Ginola van Paris Saint Germain, dat met 2-0 won van Lille, de derde plaats.
Olympique Marseille maakte geen fout en zegevierde over Cannes met 3-1 en passeerde Monaco op de ranglijst. De Monegasken verloren, vijf dagen voor de wedstrijd in de Champions League tegen Barcelona, het uitduel tegen Toulouse met 2-1.

Rapid uitgebekerd

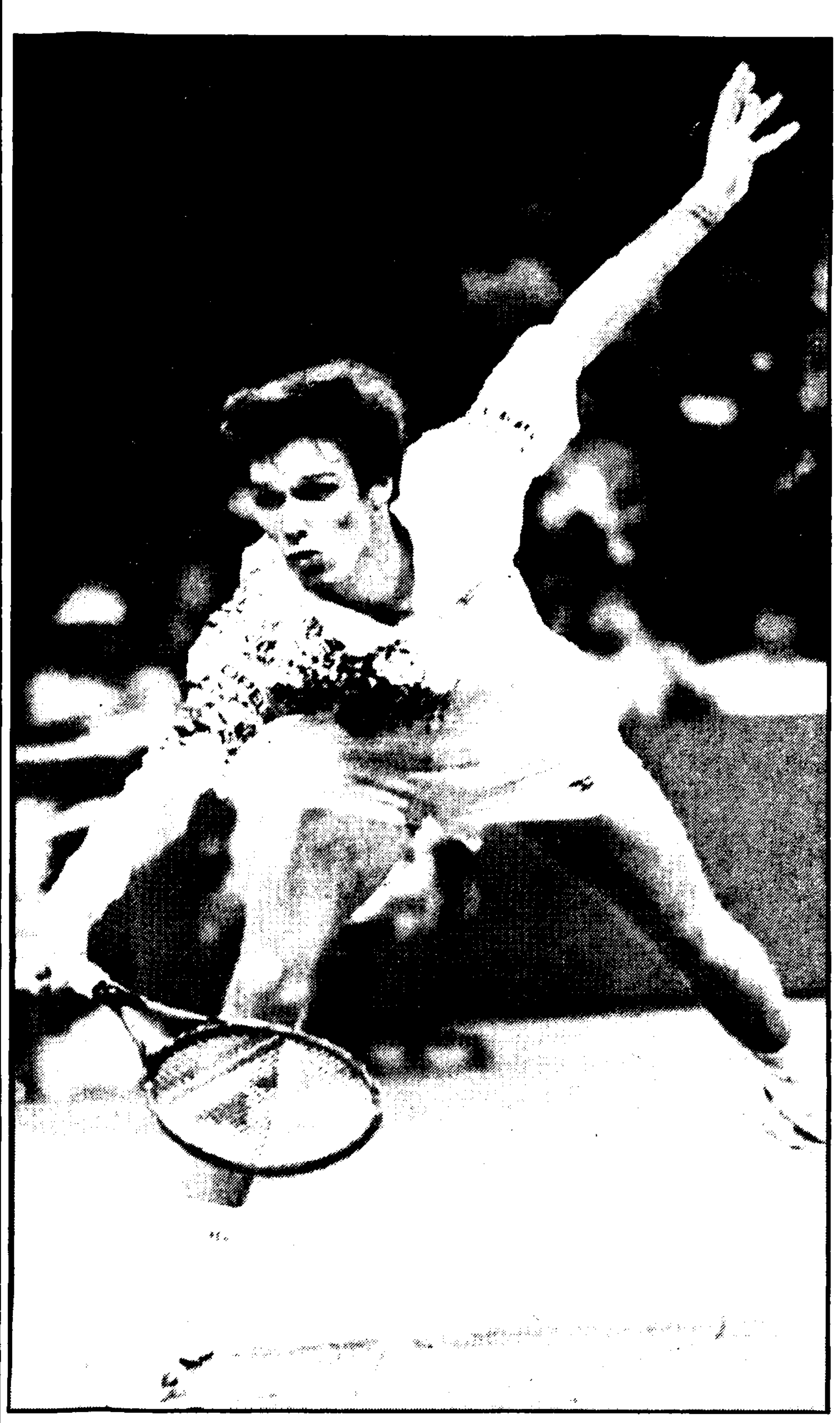
MAASTRICHT – In de tweede ronde van het NSW-bekertoernooi is Rapid VC uitgeschakeld. De Maastrichtse volleybalsters verloren van het een divisie hoger spelende Gemini Elst met 1-3 (15-11 11-15 12-15, 7-15).

lucky ten

Trekking vrijdag 3 december: 1 - 7 - 9 - 11 - 15 21 -26 - 27- 31 - 33 35 -48 - 50- 54 - 56 58 -62 - 71- 77 - 79 (onder voorbehoud).

Marathonpartijen in gelijkopgaande Davis Cup-finale

Gravel deert Fromberg niet



● *Michael Stich speelde op zeventig procent van zijn mogelijkheden.* Foto: EPA

DUSSELDORF – Richard Fromberg heeft in een marathonpartij tegen Mark Kevin Goellner de achterstand in de Davis Cup-finale rechtgetrokken. Eerder op de dag had Michael Stich in zijn partij tegen Jason Stoltenberg Duitsland aan een 1-0 voorsprong geholpen. Via 6-3 7-5 6-7 2-6 en 7-9 hield Fromberg Australië keurig in de race. De partij op het trage gravel duurde ruim viereneenhalf uur.

Masters-kampioen Michael Stich had eveneens een slopende vijfsetter nodig om Jason Stoltenberg de baas te blijven: 6-7 6-3 6-1 4-6 6-3. Stich moest hard werken voor zijn overwinning. Hij stond 3 uur en 25 minuten op het gravel in Messehalle 14 in Dusseldorf. „Jason werd nerveus op 2-0 in de vijfde set. De druk van een mogelijke overwinning werd hem te zwaar. Hij ging meer afzwaaiers slaan", antwoordde de winnaar op de vraag wat de doorslag gaf in het enerverende duel. Over zijn eigen spel was de nummer twee van de wereld niet tevreden. „Ik speelde op zeventig procent van mijn mogelijkheden."

Stoltenberg was teleurgesteld over zijn nederlaag. „Ik had Australië op een 1-0 voorsprong moeten zetten. Op 2-0 probeerde ik agressief te blijven spelen, maar Stich ontwikkelde zoveel druk op mijn opslag dat ik mijn ritme verloor en die dubbele fout sloeg waardoor Stich op 2-2 kwam. Dat was het kardinale punt in de wedstrijd."

Stoltenberg, die leerde tennissen op de katoenplantage van zijn vader in de 'bush' van New South Wales, had van coach Fraser verrassend de voorkeur gekregen boven Wally Masur, met zijn 21e plaats op de wereldranglijst de hoogst genoteerde Australiër. „Masur haat gravel", aldus Fraser. „Stoltenberg ook, maar hij kan zich beter aanpassen." Dat merkte Stich in de met 10.000 toeschouwers niet geheel uitverkochte hal in het jaarbeursgebouw.

De Duitser moest de eerste set in de tiebreak met 7-2 afstaan, kwam terug met 6-3 en 6-1 maar verlies van de derde game kostte hem de vierde set, 4-6. Stoltenberg (23), 44e van de wereld, leek even op weg naar een sensationele zege toen hij in de vijfde set in de eerste game door de service van Stich brak, maar was niet bestand tegen de stress.

Chris Brant jaagt Panda's op

ROTTERDAM – In de Rotterdamse Weenahal won Meetpoint Eaters gisteravond van Gunco Panda's Rotterdam met 9-2 (2-4; 4-1; 3-1). Door de winst blijven de Limburgers in de nationale competitie nog altijd ongeslagen. De Geleners, na lange tijd weer compleet, hadden weinig moeite met de Zuidhollanders.
Merkbaar bij de Eaters was de terugkeer van Chris Brant na zijn meniscusoperatie. De Canadees scoorde twee maal. Stefan Collard werd van het ijs gestuurd na een grove overtreding. Hij stootte met de achterkant van de stick (bud-ending is een van de zwaarste vergrijpen in het ijshockey).
Vanavond om acht uur spelen de Eaters thuis tegen Tilburg Trappers. De Geleners willen revanche voor de nederlaag eerder deze week in de bekercompetitie. Voor de Geleense doelpunten in Rotterdam tekenden: Eimers, Brant, Houben, Versteeg, Collard, Janson, Raymond en Danneberg.

Programma betaald voetbal

eredivisie

Vandaag 19.30 uur
NAC-PSV
Willem II-RKC
GA Eagles-MVV
Morgen 14.30 uur:
VVV-Cambuur L.
FC Groningen-Sparta
Volendam-Vitesse
Feyenoord-FC Utrecht
FC Twente-Roda JC
Maandag 19.30 uur
Heerenveen-Ajax

stand

Feyenoord	15	12	3	0	27	33–11
Ajax	15	12	2	1	26	40– 7
Vitesse	14	9	2	3	20	29–11
PSV	14	8	3	3	19	25–14
Roda JC	14	8	3	3	19	25–15
Willem II	15	7	3	5	17	23–16
GA Eagles	15	7	2	6	16	25–20
NAC	14	7	1	6	15	27–22
Heerenveen	15	5	5	5	15	15–24
FC Twente	14	6	2	6	14	20–17
VVV	15	4	5	6	13	16–25
FC Utrecht	15	5	3	7	13	19–30
Sparta	14	2	6	6	10	16–23
MVV	14	3	4	7	10	18–29
Volendam	14	3	2	9	8	19–28
Groningen	14	3	2	9	8	14–33
RKC	14	1	4	9	6	13–29
Cambuur L	13	0	2	11	2	7–30

eerste divisie

Vandaag 19.30 uur
Emmen-Telstar
Heracles-Haarlem
Fort. Sittard-Dordrecht (20.00 uur)
AZ-Veendam
Den Bosch-TOP
Zondag 14.30 uur
De Graafschap-FC Zwolle
Helm.Sport-Excelsior
NEC-RBC
Eindhoven-ADO Den Haag

stand

Dordr.'90	15	10	3	2	23	31–19
AZ	15	9	2	4	20	31–14
Telstar	15	7	4	4	18	31–15
FC Zwolle	15	7	3	5	17	25–23
Heracles	15	6	4	5	16	29–18
ADO Den H.	15	6	4	5	16	34–34
Den Bosch	15	5	6	4	16	24–24
Fortuna S.	14	6	3	5	15	15–16
Emmen	15	6	3	6	15	25–26
Eindhoven	15	4	7	4	15	16–22
NEC	14	5	4	5	14	17–14
Graafschap	14	4	5	5	13	14–19
Excelsior	14	5	2	7	12	20–24
Haarlem	14	4	4	6	12	23–30
Helm.Sport	15	3	6	6	12	13–24
RBC	15	5	1	9	11	22–31
TOP	15	4	3	8	11	18–29
Veendam	14	2	4	8	8	13–19

Periodekampioen: AZ

buitenland

BELGIë
Oostende-KV Mechelen 0-0

Vandaag 20.00 uur
Beveren-RWD Molenbeek
Charleroi-Club Luik
Standard Luik-Waregem
Lierse SK-FC Antwerp
Lommel-Cercle Brugge
Anderlecht-Gent, afgelast
Morgen 15.00 uur
Club Brugge-KSC Genk
Ekeren-Seraing

DUITSLAND
Bor.Dortmund-Schalke'04 1-1
Mönchengladbach-Kaiserslautern 3-1

Vandaag 15.30 uur
Leipzig-Stuttgart
Bayern München-Leverkusen
Wattenscheid-SC Freiburg
Hamburger SV-Karlsruher SC
FC Köln-FC Nürnberg
Werder Bremen-Eintr.Frankfurt
Morgen 18.00 uur
MSV Duisburg-Dynamo Dresden

eagles - mvv

Vandaag 19.30 uur
Scheidsrechter: Van de Ende

Go Ahead Eagles (opstelling): Ensink, Hulshoff, Arts, Van Blerk, Bosvelt, Pothoven, Michels, Heering, Edwin Overmars, Rorije.
MVV (selectie): Van Grinsven, Heffels, Beerens, Thal, Delahaye, Verhoeven, Lanckohr, Hofman, Libregts, Visser, Roelofsen, Derksen, Joordens, Van As, Benneker, Hartgerink (of Knarren).

fortuna dordrecht

Vandaag 20.00 uur
Scheidsrechter: Schaap

Fortuna Sittard: (selectie); Hesp, Van Zwam, Maessen, Boessen, Szalma, Samuel, P. Janssen, Barmentloo, Mordang, Vergoossen, Deckers, Van Bommel, De Jong, Nysather, A. Janssen, Pernot.

Dordrecht'90: De Jongh, Wilsterman, Van Wattum, Slagboom, Wouden, Robbemond, Admodikoro, Rook, Breetveld, Langerak, Van de Merwe.

fc twente - roda jc

Vandaag 19.30 uur
Scheidsrechter: Lammers

FC Twente (opstelling): Boschker, Zwijnenberg, Paus, Hoogma, Kool, Van Halst, Polley, Boerebach, Mols, Arts, Vurens.
Roda JC (selectie): Waterreus, Senden (?), Luijpers, Trost, Van der Luer, Doomernik, Van Hoogdalem, Vanderbroeck, Babangida, Hofstede, Huiberts, Romero, Nascimento, Kaliszan, Scheutjens, Ploum, Ajah, Ihalauw, Van Galen.

vvv - cambuur

Morgen 14.30 uur
Scheidsrechter: Wegereef

VVV (opstelling): Roox, Smits, Polman, Hanssen, Janfada, Verberne, Van Leenders, Driessen, Derix, Graef, Laros.

Cambuur (opstelling): Grim, Uhlenbeek, Haatrecht, Stam, Abma, Sinkgraven, Konterman, Van Oostrum, Keizer, Meijer, Mrkela.

Onzekerheid over loopbaan Marco van Basten neemt toe

Beste spits wanhoop nabij

GRONINGEN – Marco van Basten is meer dan eens vergeleken met wijlen Rudolf Nurejev. Gelijk de Russische prima ballerina in het theater, danste de Utrechter lichtvoetig over de mondiale voetbalvelden. Die tijd is geweest.
De megaster van Milan zwiert al een jaar niet meer gracieus langs tegenstanders. En het is zeer de vraag of hij daar ooit nog toe in staat zal zijn. San Marco vierde op 31 oktober weliswaar nog maar zijn 29ste verjaardag, zijn rechterenkel is zo goed als versleten. Drie operaties hebben weinig tot geen soelaas geboden. „Marco speelt al zes jaar met pijn", onthulde zijn vader Joop begin dit jaar in Voetbal International.

DOOR JAN MENNEGA

De lijdensweg van de superspits **duurt** onverminderd voort. Afge**lopen** dinsdag adviseerde de **Spaanse** professor Antonio Vila**dot** hem zich opnieuw aan zijn **rechterenkel** te laten opereren. **Voordat** hij daartoe besluit, wil **Van Basten** eerst de medische staf **van AC Milan** raadplegen, maar **een** andere keus dan het mes we**derom** in zijn even beroemde als **beruchte** gewricht te laten zetten, **rest** hem waarschijnlijk niet. „Als **hij** dat niet doet", stelde dr. Vila**dot** althans dreigend vast, „kan hij **het** voetbal afschrijven".

Deelname aan de eindronden van **het** WK in Amerika kan Van Bas**ten** nu al vergeten. De revalidatie**periode** na de op stapel staande **ingreep** neemt tenminste een half **jaar** in beslag. En wat voor hem **nog** veel beroerder is, de garantie **dat** hij ooit nog op topniveau met de bal zal kunnen toveren, kon dr. **Viladot** hem niet geven. Van Bas**ten** bezocht de Catalaanse specia**list** aan de hand van zijn vriend **Johan** Cruijff, de beoogde Oranje**coach** volgend jaar zomer in de **Verenigde** Staten.

Ellende

Voor de drievoudig Europees **voetballer** van het jaar (1988, 1989, **1992**) begon de ellende bijna zeven **jaar geleden**. Om precies te zijn op **7 december** 1986. In een competi**tiewedstrijd** in het Oosterpark te**gen FC** Groningen blesseerde Van **Basten**, toen nog uitkomend voor **Ajax**, zijn rechterenkel na een **duel** met Edwin Olde Riekerink. **De** voetballer van de thuisclub **trof** geen enkele blaam. Van Bas**ten** had de kwetsuur volledig aan **zichzelf** te wijten. Hij deed, geïrri**teerd** als hij was, een roekeloze **poging** Olde Riekerink te raken, **maar** werd zelf de pineut.

De ernst van de blessure werd aanvankelijk onderschat. In het Academisch Medisch Centrum in Amsterdam oordeelde prof. dr. René Marti dat een operatie van de linkerenkel voorrang genoot. Van dat gewricht ondervond Van Basten al hinder sinds 19 maart 1986. In de bekerwedstrijd RCH-Ajax had hij na een botsing met de doelman van de amateurclub bij het neervallen zowel zijn linkerknie als linkerenkel verdraaid. De blessure zette hem vele weken buitenspel.

Europacup

Zijn in het duel met Olde Riekerink gekraakte rechterenkel moest volgens de Zwitserse orthopedisch chirurg met rust genezen. Daar kwam evenwel niks van. Ajax had hem nodig, want de Amsterdamse club zat in een belangrijke fase. In de Europa-Cupkrachtmeting met Malmö FF werd Van Basten met pijnstillers het veld ingestuurd.

Mede dankzij zijn inbreng zette Ajax de Zweden opzij en drong het later door tot de finale van het toernooi der bekerwinnaars, die het met 1-0 van Lok Leipzig zou winnen. Van Basten werd matchwinner.

Niet alleen Ajax had haast, dat gold ook voor Van Basten. AC Milan was voor hem in de markt en de pakken lires wenkten uitnodigend. „Elke voetballer begint te vroeg na een blessure", liet hij in 1992 in een aan hem gewijde special van VI weten.

Amper in de Lombardische hoofdstad aangekomen, speelde Van Bastens rechterenkel al weer op. Nadat hij eerst nog enige tijd rust had genomen, werd hij op 13 november 1987 door dr. Marti geopereerd. Daarbij werd wat kraakbeen verwijderd.



● *Marco van Basten, tweede van links, speelde zes jaar met pijn. Of hij ooit nog op de mondiale voetbalvelden zal schitteren?* Foto: DRIES LINSSEN

Vier maanden later maakte Van Basten zijn rentree bij AC Milan en de 'beste spits ter wereld' leek weer helemaal de oude. Hij behaalde met de Rossoneri grote successen en werkte in 1988 met het Nederlands elftal een prachtig Europees kampioenschap af in Duitsland. Toch speelde Van Basten in die tijd nimmer pijnvrij.

„Maar in de wedstrijden, in het vuur van het spel, voelde ik de pijn niet eens. Pas de laatste twintig minuten kreeg ik problemen", zei hij in april van dit jaar in NRC. Van Basten werkte toen aan een nieuwe rentree, want op 21 december 1992 had hij opnieuw bij dr. Marti op de operatietafel gelegen. Deze keer in 'Klinik Gut' in Sankt Moritz. Marti zaagde toen de buitenkant van het enkelbot door en polijste het kraakbeen op het sprongegewricht.
Door sterke overbelasting van de rechterenkel is in dat gewricht een laag van enkele milimeters kraakbeen afgesleten. Daardoor schuren twee botten over elkaar, wat veel pijn tot gevolg heeft.

Hoewel nog allesbehalve fi[t] maakte Van Basten in de slotfa[se] van het afgelopen seizoen zij[n] come-back; zijn zoveelste inmi[d]dels. Hij draafde op in twee we[d]strijden in de Italiaanse Serie A e[n] trainer Fabio Capello deed oo[k] een beroep op hem in de final[e] van de Europacup I tegen Olymp[i]que Marseille.

Pijnstillers en verdovende inje[c]ties hielden hem overeind. H[et] was een triest gezicht hem te zi[en] lijden. Hij was te zeer gehandica[pt] om de Fransen de stuipen op h[et] lijf te kunnen jagen en liet zi[ch] voortdurend aftroeven. Net als A[jax] Milan, dat met 1-0 verloor.

„Marco heeft toen op één been g[e]speeld. Na het duel met Olymp[i]que kon hij een week niet steun[en] op zijn rechterbeen", liet de Bel[gi]sche arts Marc Martens enige ti[jd] geleden weten. Direct na de vo[or] hem desastreus verlopen partij [te]gen Olympique had Van Bast[en] zich gewend tot de chirurg [uit] Leuven, die ook Ruud Gullit [tot] zijn klantenkring mag rekene[n]. Kennelijk was hij het vertrouw[en] in dr. Marti kwijt geraakt.

Bedenkingen

Op 9 juni van dit jaar liet Van Ba[s]ten zich door dr. Martens ope[re]ren. De chirurg verwijderde del[en] van het versplinterde kraakbee[n] zei dat de enkel er heel slecht u[it]zag en uitte zijn bedenkingen ov[er] het herstel.

Vorige week consulteerde V[an] Basten de Belgische chirurg o[p]nieuw. Hij kreeg te horen dat h[et] met zijn enkel nog steeds slec[ht] gesteld is en dat hij de komen[de] drie maanden alleen maar m[ag] fietsen.

Van Basten moet de wanhoop [na]bij middels nabij zijn. Kris kras do[or] Europa trekkend, consulteerde [hij] dinsdag in Barcelona prof. dr. A[n]tonio Viladot, overlegt hij de[ze] dagen met de specialisten van A[C] Milan en wil hij ook dr. Herma[n] in Hilversum nog om advies v[ra]gen. En steeds maar weer wor[dt] hij gekweld door die ene, all[es] overheersende vraag: 'Zou ik o[oit] nog weer voetballen?'

Crosser kan nu opeens goed uit zijn woorden komen

De metamorfose van De Vos

OOSTERHOUT – Wie had dat ooit van Wim de Vos gedacht. Bescheiden milieu, 'vrije' jongen, lagere school, niet afgemaakte lts en wisselvallige amateur-veldrijder.
Kijk nu: prof, derde op het WK der beroepsrenners in 1992, getrouwd, twee kinderen en - wat nog het meest opvalt, 'bekeerd' tot het 'geloof' van het resource management. Ineens kan Wim de Vos verrassend goed uit zijn woorden komen, kun je met hem praten over de diepere dingen des levens en past hem een colbert en pantalon. Het enige dat nog aan 'de oude Vos' herinnert: een ringetje in het linkeroor.

DOOR GOVERT VAN VEEN

Hoe aangepast de veldrijder uit **Oosterhout** nu ook door het leven **wenst** te gaan, „dat ringetje laat ik er niet uithalen. Dat hoort bij me. **Dat** is Wim de Vos." Al heeft 'de **heer** Jacobs', het 'm wel gevraagd. Omdat het netter, representatiever is zonder. Het is het enige dat 'de **heer** Jacobs' nog niet bij hem **heeft** bereikt. Verder is 'de heer **Jacobs**' in bijna alles het grote voorbeeld van Wim de Vos. „Ik **spiegel** me aan hem. Hij boort **bronnen** bij me aan.."

'De heer Jacobs' is van het gelijknamige resource-management-**bureau** Jacobs en Partners. Sinds **dit** cross-seizoen de sponsor van **de** inmiddels 25-jarige Wim de **Vos**. O pardon, geen sponsor, **maar** werkgever. Want ook daar **houdt** Wim de Vos er een voor **sportbegrippen** afwijkende me**ning** op na.

Doelstellingen

'De heer Jacobs' houdt, uit hoofde **van** diens functie, van (staart)dia**grammen**, doelgroepen, eigen**schappen**, karakterschetsen, sche**ma's** en (het verwezenlijken van) **doelstellingen**. Hij schijnt het hele **scala** op de arme veldrijder te heb**ben** losgelaten.

„**In** het begin dacht ik, man wat zit **je** **te** lullen, is het nog geen tijd? **Later** zag ik: er zit toch wel iets in. **Nu** ben ik ervan overtuigd dat het **werkt**."

Het is wel geen taal voor een veld**rijder**, maar laten we Wim de Vos **toch** zelf even over z'n 'bekering' **aanhoren**. Want praten, dat kan hij **nu**, dankzij de ongetwijfeld uren**lange** sessies ten burele van 'de **heer** Jacobs'.

De Vos: „De andere jongens heb**ben** het over hun sponsor, ik zie **de** heer Jacobs als m'n werkgever. **Ik** ben een van de mensen binnen zijn bedrijf. Een bedrijf dat door andere bedrijven wordt ingehuurd om een bepaalde organisatie op poten te zetten en bepaalde doelen te verwezenlijken. Ik ben de enige sporter in het bedrijf van de heer Jacobs, maar dat maakt niet uit. De principes blijven hetzelfde. Ik wil ook een aantal doelen verwezenlijken, de manier waarop dat gebeurt is theoretisch grotendeels hetzelfde."

„Er is bij het begin van de overeenkomst een analyse van m'n karakter gemaakt, van m'n sterke en zwakke punten en een doelstelling geformuleerd. Daar werken we nu naar toe. Ik rapporteer hem elke week, praat elke week met de heer Jacobs. Dan evalueren we de zaak, kijken we of we nog op het goede spoor zitten. In die paar maanden dat ik nu bij hem zit, ben ik al zóveel opgeschoten, echt waar. Ik moet een ladder beklimmen, de eerste treden heb ik al gehad, nu de rest nog. Ik ben ervan overtuigd dat het lukt."

Vedette

Wim de Vos heeft één groot doel voor ogen: hij wil bij de profveldrijders een vedette worden. Jaren van zijn carrière gooide hij over de balk door er niet echt serieus voor te leven.

„Maar daar ben je een amateur voor. Ik ben twee keer tweede geworden op het NK, was elk jaar wel goed voor zeven of acht eerste plaatsen, maar kwam inhoud te kort om constant te zijn. Dat gaan we nu ombuigen. M'n karakter heeft z'n sterke kanten, dat willen we gaan benutten. Ik ben agressief, kan knokken, in positieve zin dan hè. Snelle, technische parkoersen met hoogteverschil liggen me wel. Zand en modder minder. Daar hebben we lang over gepraat, de heer Jacobs en ik. Ik moet me ook niet kapot rijden voor een tiende of twintigste plaats als ik een dag later een wedstrijd op een voor mij geschikt parkoers kan winnen."



● *Wim de Vos: „Mijn doel? Een vedette worden als veldrijder."* Foto: DRIES LINSSEN

Geschokt

Besloten is ook de begeleiding stevig ter hand te nemen. Chiropractische therapie bij Ruud Bakker in Oudenbosch, bloedonderzoeken en lactaattesten bij de Alphense KNWU-arts Rijntjes.

Bang voor excessen zoals die vroeger hier waren en nu vooral in Belgie aan de orde van de dag zijn, is Wim de Vos niet. Al heeft het recente overlijden van twee jonge Belgische veldrijders natuurlijk ook hem geschokt. „Het heeft doorgaans te maken me het hart, de hartspier. Je moet erg oppassen voor verkoudheden en ontstekingen. Verder wil ik achter die gevallen niet al te veel zoeken. Doping? Ach, in de afgelopen tien jaar zijn er misschien tien wielrenners overleden. Maar van m'n schoolvrienden kan ik er zo een stuk of 25 opnoemen die er niet meer zijn. Er wordt te snel aan doping gedacht, al hoor je mij niet zeggen dat er niet gebruikt wordt.

Maar ik ben er zeker van dat er ook normale oorzaken zijn, voor zover je van normaal kunt spreken. Niet voor niets hebben ook vijf jonge renners na onderzoek te horen gekregen dat het beter was om te stoppen met fietsen."

Geen risico

De Vos, wiens neef Edward Kuyper vorig jaar op het NK nog positief werd bevonden, beweert zelf geen enkel risico te nemen.

„Ik verzorg me goed, leef gezon[d], eet goed, heb wat dat betreft ge[en] enkele vrees. Ik ben misschien wel honderd keer gecontroleer[d], nooit een probleem." Hij zegt h[ij] ook niet te kunnen maken sin[ds] hij een gezin heeft, een relatie d[ie] overigens pas begin dit jaar m[et] een huwelijk werd bekrachtigd.

„Maar mijn vrouw was in ve[r]wachting van haar tweede, en m[et] de eerste heb ik al zoveel prob[le]men gehad om 'm m'n achterraa[m] te kunnen geven. Toen ik de[rde] werd op het WK vorig seizoe[n] vond ik dat wel een mooi mome[nt] voor een aanzoek."

Trouwen

Het 'Marga, wil je met me tro[u]wen', haalde toen alle (Nederlan[d]se) kranten. Sindsdien is er ve[el] gebeurd met Wim de Vos.
Het bedrijf dat hem liet debuter[en] ging, failliet, de der[de] plaats op het WK bezorgde he[m] een dienstverband bij z'n huidi[ge] werkgever. Een contract voor e[en] jaar, maar de aanbieding voor n[og] een jaar ligt al op de schoorste[en]mantel in Oosterhout. „Dat hoef[t] nu alleen te ondertekenen en m[a]ar te brengen naar het bedrijf."

De Vos schaafde in het wegse[i]zoen aan zijn zwakke punte[n], bleek op het NK in Meerssen [de] beste veldrijder met een twint[ig]ste plaats, en reed in de open Ro[n]de van Zweden namens TVM o[p] naar een zevende en een elf[de] plaats. Zijn optreden tijdens [de] voorbije weken in diverse cross[es] was evenmin slecht.

Niettemin zal het nog moeilijk g[e]noeg worden zich te kwalificer[en] voor het WK, dat eind januari [in] het Belgische Koksijde wordt g[e]houden.

Concurrentie

Wim de Vos: „De concurrentie [is] groter, er zijn nu zo'n dertien jo[n]gens in Nederland die zich profe[s]sioneel veldrijder kunnen n[oe]men. Bovendien gaat je gecombineerde prof-amateu[r]ploeg naar toe, voor het eerst. [Be]zijn vijf plaatsen te vergeven. [Ik] zal natuurlijk m'n uiterste be[st] doen om daar bij te zijn."
Met steun van de diagrammen va[n] 'de heer Jacobs' moet dat lukke[n].

Vier wereldrecords voor Chinese zwemsters

Geduld Dekker beloond

PALMA DE MALLORCA – Het geduld werd eindelijk beloond. Aan de vooravond van zijn afscheid is Ron Dekker er in geslaagd een internationaal succes van betekenis te boeken. Gisteren eindigde de Nederlander tijdens het WK kortebaan in Palma de Mallorca op de 100 meter schoolslag als tweede achter de Australiër Rogers.

Tijdens de tweede dag van het toernooi werden weer vijf wereldrecords gevestigd, waarvan vier door Chinese zwemsters. Op goud had Dekker niet gerekend. Wereldrecordhouder Rogers was simpel sneller in het tweede deel van de wedstrijd. En dat wist de Nederlander. De Australiër won in 59,56, Dekker finishte in 59,95. Het brons was voor Seth van Neerden, de Amerikaan met Nederlandse voorouders.

Hoewel Dekker besefte dat het wellicht zijn laatste kans was op een aansprekende prestatie, kende de 53-voudige nationale kampioen geen zenuwen. „Ik wist dat Rogers niet te pakken was. Daarom heb ik van het begin mijn eigen wedstrijd gezwommen. Ondanks de sterke concurrentie was ik geheel ontspannen. In de series ben ik ook voluit gegaan, maar ik had genoeg energie over voor de finale", zei de winnaar van de zilveren medaille.

De Chinese Le Jinyi verpulverde vrijdag in Palma twee keer het wereldrecord op de 50 meter vrije slag. In de series zwom ze het record van Van Almsick aan flarden: 24,62, was 24,75. In de finale was ze nog sneller: 24,23. Haar landgenote Dai Guohong sloeg ook een dubbelslag. Op de 200 meter schoolslag verbeterde ze het wereldrecord van de vroegere Oostduitse Börnicke tot 2.22.89. Enkele uren later knabbelde ze nog eens bijna één seconde van die tijd af: 2.21,99.

Het vijfde wereldrecord kwam op naam van de Amerikaanse Martino, die de 100 meter rugslag beschouwde als een welkome afwisseling om de eentonigheid van de 50 meter vrije slag te doorbreken. In het Noorse Stavanger had ze twee weken geleden al het record verbroken: 59,41. In Palma kwam ze uit op 58,50.

Mogelijkheden voor V&L tegen kampioen Swift

Van onze correspondent
FRITS FEULER

GELEEN - De dameshandbalteams van ADB/V&L en landskampioen Swift uit Roermond staan vanavond (21.30 uur) in sporthal Glanerbrook tegenover elkaar. Ruim twee jaar duurt de hegemonie van de Roermondse ploeg al op de vaderlandse handbalvelden. Vandaag heeft de Geleense tegenstander uitgelezen mogelijkheden om, na zovele vruchteloze pogingen, een of meer punten in eigen zak te steken.

„We willen eindelijk eens een goede wedstrijd spelen," verwoordt Swift-trainer Gabrie Rietbroek het optreden van zijn ploeg in de voorbije weken. „Als team speelden we beneden alle peil. V&L kan het ons bijzonder lastig maken. Hopenlijk putten mijn speelsters voldoende motivatie uit de slechte prestaties in de laatste twee duels om er vanavond iets moois van te maken".

De absentie van Katalin Szilagyi - zij speelt met de Hongaarse nationale ploeg op het WK in Noorwegen - is zeker van invloed op het spel van Swift. Doelvrouwe Ildiko Toth speelde verleden zondag haar laatste duel voor Swift: zij keerde terug naar Hongarije. Dat impliceert dat Swift voor dit duel over slechts acht veldspeelsters en een keepster beschikt.

„We moeten niet uitgaan van de absentie van bijvoorbeeld Szilagyi bij Swift. Misschien dat de andere speelsters een stapje harder lopen. Dan krijgen we het al moeilijk genoeg," oppert V&L-trainer Wiel Mayntz. Zijn ploeg verraste afgelopen weekend tweemaal: het niet ingecalculeerde verlies bij PSV gevolgd door goed spel en winst tegen het sterke Hellas. „Knokken kunnen we zeer zeker. Ik hoop dat de speelsters ook tegen dit Swift de volle zestig minuten blijven gaan."

In Sittard ontvangt Sittardia buurman Blauw Wit. De koploper kan op de thuisvloer van de stadssporthal (19.45 uur) op gedochte tegenstand rekenen, want van de week reeds bewees Blauw Wit tegen Aalsmeer over voldoende veerkracht te beschikken. VenL ontvangt om 20 uur vanavond het Arnhemse ESCA.

Loting

De loting voor de vijfde ronde om de landelijke handbalbeker bij de heren koppelde de overgebleven Limburgse teams aan elkaar: Bevo Heldia neemt het op 16 december (20.15 uur) thuis op tegen Caesar uit Beek. Vanaf de achtste finales die medio januari verspeeld worden, komen ook de eredivisieteams van VGZ/Sittardia, Hirschmann/V&L en Revival/Blauw Wit in actie.

Gouden fiets voor Indurain

PARIJS – Een internationale jury bestaande uit wielerjournalisten, waartoe namens Nederland LD-redacteur Bennie Ceulen behoort, heeft Miguel Indurain de gouden fiets toegekend. De Spanjaard kreeg deze onderscheiding voor de tweede achtereenvolgende keer. Hij verwierf meer stemmen dan Maurizio Fondriest, Tony Rominger en Graham Obree, die in deze volgorde tweede, derde en vierde werden.

Born Sportscare cosponsor Raas

BORN – Na eerder reeds als subsponsor tot de Duitse Telekomploeg te zijn toegetreden, zal Born Sportscare komend jaar ook gelierd zijn aan de Word-Perfectformatie van Jan Raas.

De Bruin niet in bobslee

DEN HAAG – Erik de Bruin zal niet starten in de Holland I bobslee. Dat is in gezamenlijk overleg besloten met De Bruin, teammanager Job van Oostrum en de voorzitter van de Nederlandse Bob en Sleebond, Idema. „Het besluit heeft niets te maken met eventuele problemen die zouden kunnen ontstaan met de Internationale Amateur Atletiek Federatie (IAAF)", aldus Idema.

Simpele zege Junxia Wang

MANILA – Junxia Wang, wereldkampioene en -recordhoudster op de 3.000 en 10.000 meter, heeft de langste afstand tijdens de Aziatische atletiekkampioenschappen eenvoudig gewonnen. De Chinese liep in de Filipijnse hoofdstad Manila een tijd van 34 minuten en 19,32 seconden.

Wielervakbond viert feest

GOUDA – Bij het zilveren jubileum heeft de vereniging van beroepswielrenners VVBW besloten zich open te stellen voor vrouwen en amateurs. Daartoe zal in 1994 de naam worden veranderd in Nederlandse Vereniging van Wielrenners NVW. Het 25-jarig bestaan van de VVBW wordt in 1994 gevierd met een gala-avond, zoals de VVCS die jaarlijks houdt, inclusief verkiezingen van de wielrenner en wielrenster van het jaar alsmede de grootste belofte. Organisatoren zijn Frans Maassen en „papieren prof" Fred Rompelberg. Zij wisten inmiddels aan aantal geldschieters te interesseren. In het erecomité hebben onder meer Dries van Agt, Ed Nijpels, Jan Janssen, Peter Post, Jan Raas, Hein Verbruggen, Piet Zevenbergen en Joop Zoetemelk plaatsgenomen.

Clubliefde ook na de dood

LONDEN – Sommige Engelse voetbalfans willen ook na de dood verbonden blijven met hun lievelingsclub. Ze laten in hun testament vastleggen, dat na de crematie hun as over het veld wordt verstrooid. Kampioen Manchester United ontvangt jaarlijks 20 tot 25 van dergelijke verzoeken. Onder aanwezigheid van de stadionbeheerder en een geestelijke verspreiden de nabestaanden de as over het voor de overleden fan eens „heilige" gras.

Hakkinen kopman bij McLaren

LONDEN – Mika Hakkinen rijdt de komende drie seizoenen voor de Formule I-ploeg van McLaren. De Fin verving de laatste drie Grand Prix' van afgelopen seizoen de Amerikaan Michael Andretti en eindigde telkens bij de eerste vijf. Hij is de nieuwe kopman van de ploeg, waarvoor Jos Verstappen onlangs testritten deed op het circuit van Silverstone. Teamleider Ron Dennis zei dat McLaren aan de wereldtitelstrijd zal deelnemen met drie coureurs. De namen van de twee anderen zullen pas in januari worden bekendgemaakt.

sport op tv

[V]andaag

[1]0.55-12.00 Dld 2: Sport extra: Worldcup [s]kiën voor vrouwen vanuit Tignes (Frank[r]ijk).
[1]2.00-12.35 TV 5: Montagne: bergsportma[g]azine.
[1]3.30-17.30 Ned 3: Studio sport: tennis om [d]e Davis Cup (finale: Duitsland-Australië) [W]orldcup schaatsen in Hamar (500 en 1500 [m]. voor vrouwen en mannen).
[1]3.55-16.00 Dld 2: Sport extra: tennis (Davis [C]up-finale Duitsland-Australië, dubbelspel, [v]anuit Düsseldorf).
[1]4.45-16.20 RAI UNO: Sabato sport.
[1]6.00-17.00 Dld 3: Sport 3 extra.
[1]7.00-17.26 Dld 3: Sport im Westen.
[1]7.30-17.57 Dld 1: Sportschau: met o.a. WK [k]orte baan-zwemmen vanuit Palma de Mallorca.
[1]8.10-18.40 RTL 5: Sport: aandacht voor de [w]edstrijden uit de Duitse voetbalcompetitie.
[1]8.38-18.48 Ned 2: Sportjournaal.
[1]9.10-19.45 Dld 1: Sportschau: met Bundesliga-voetbal.
[1]9.30-20.00 BRT 1: Sport.
[2]2.00-23.20 Dld 2: Das aktuelle Sport-Studio.
[2]2.15-22.50 Ned 3: Studio sport.
[2]2.30-23.10 BRT 1: Sport op zaterdag.

[M]orgen

[1]1.30-13.00 Ned 2: TV Sport.
[1]2.30-13.00 BRT 1: Sportmiddag.
[1]2.45-16.00 Dld 1: Sport extra: tennis (Davis [C]up-finale Duitsland-Australië).
[1]3.00-18.00 Ned 3: Studio sport: tennis om [d]e Davis Cup (finale: Duitsland-Australië) [e]n schaatsen om de Wereldcup in Hamar [(]1000 en 3000 m. voor vrouwen 500 en 1500 [m]. voor mannen).
[1]5.15-16.30 RTL 4: Sport: golf, samenvatting.
[1]6.00-18.15 Dld 2: Sport extra: tennis (Davis [C]up-finale vanuit Düsseldorf), skiën (reuzenslalom voor vrouwen vanuit Tignes), [t]urnen (DTB-beker) en voetbal (2e Bundesliga).
17.05-17.30 RTL 5: WK Voetbal '94: magazine.
18.10-18.40 Dld 1: Sportschau: met o.a. WK [k]orte baan-zwemmen vanuit Palma de Mallorca.
[1]8.45-20.15 Ned 3: Studio sport.
[1]9.30-19.45 BRT 1: Sport.
[1]9.45-20.15 BRT 1: Sportweekend.
[1]9.50-19.58 Dld 1: Sportschau-Telegramm.
[2]0.15-21.44 Dld 1: ARD-Sport-Gala '93: galaprogramma ter afsluiting van het sportjaar 1993.
[2]2.00-22.49 Ned 2: Studio sport: Italiaans en [S]paans voetbal.
[2]2.35-22.45 Dld 2: Sport am Sonntag: o.a. Bundesliga-voetbal (MSV Duisburg-Dynamo Dresden).
[2]2.40-23.05 BRT 2: Sport.

John Whitaker verslaapt zich

FRANKFURT – John Whitaker, befaamd springruiter en erkend bierdrinker, heeft zich gisteren voor internationale paardesportwedstrijden in Frankfurt verslapen. De Brit is gediskwalificeerd. Naar verluidt, vertoefde Whitaker minder dan vijf uur voor het begin van zijn wedstrijd nog aan de tap.

Veelvoudig kampioen Whitaker had zich donderdag met moeite gekwalificeerd voor de tweede ronde. Zestien ruiters plaatsten zich voor de finale van zondag. Onder hen vedetten als Hugo Simon, Eddie Macken, Franke Sloothaak en Thomas Fuchs.

sport kort

● VOETBAL – Ian Wright (30) sluit zijn loopbaan bij zijn huidige club Arsenal af. De aanvaller tekende een nieuw, vierjarig contract. De international scoorde in 103 wedstrijden 73 keer voor Arsenal.

● WIELRENNEN – Op een parcours aan de Hamweg in Kerkrade/Gracht wordt vandaag een cyclocross gehouden voor KNWU-licentiehouders in het kader van de Gerrit Scholtetrofee. Start om twee uur. Aansluitend is een mountainbikerace.

● ZEILEN – Het onder Europese vlag zeilende jacht Intrum Justitia heeft tijdens de tweede etappe van de Whitbread-race een snelheidsrecord gebroken. De zestigvoeter legde binnen 24 uur een afstand af van 425 mijl, een wereldrecord voor zeezeilschepen.

● WIELRENNEN – De stichting Wielercomité Buchten organiseert op zaterdag 18 december een interclub-veldrit voor KNWU-renners. De wedstrijd op het parcours Honderdhoven telt mee voor het Gerrit Scholte-klassement. Ook recreanten en ATB-rijders kunnen starten. Inschrijven bij mejuffrouw C. Hoedemakers, Dorpstraat 70, 6122 CC-Buchten. Kosten vijf à tien gulden.

● TENNIS – In het Masters toernooi van het KNLTB winter jeugdcircuit in Almere moest Tom Ricker het opnemen tegen de sterke Rotterdammer Raemon Sluiter. De Maastrichtenaar verloor met 6-5, 6-4. Bij de jeugd tot en met 14 jaar won de tweede geplaatste Martin Oonk met 6-3, 3-6, 6-5 (7-5) van Fred Hemmes die hem vorige week nog een onverwachte nederlaag toebracht. Marion Janssen werd bij de meisjes uitgeschakeld. De vier Limburgse deelnemers in de jongste categorie, Marcel Gerards, Nicky Reijnders, Michelle Gerards en Saskia Schols wonnen hun partij in de eerste ronde.

Schaakmat met juweel van 'n slotcombinatie

Karpov zou en moest winnen

TILBURG – Anatoli Karpov heeft het 17e Interpolistoernooi op zijn naam gebracht. In de barrages tegen Ivantsjoek was hij onbetwistbaar de sterkste. In de eerste partij nam hij met wit genoegen met remise, in de tweede bracht hij in het eindspel van paard tegen loper een juweel van een slotcombinatie op het bord, 1 1/2 - 1/2.

„Ik wilde persé winnen in Tilburg", zei de Rus na zijn zege. „Dat was belangrijk met het oog op de huidige situatie in de schaakwereld." De Moskoviet had drukke maanden achter de rug. Hij was twee maanden in de weer tegen Jan Timman in de strijd om het wereldkampioenschap van de FIDE, keerde na die match terug naar Rusland voor een korte maar intensieve campagne voor zijn kandidatuur in het Russische parlement en arriveerde een dag voor de opening van het toernooi in Tilburg.

Zijn partij tegen Joesoepov noemde hij zijn beste. „Een pure positiepartij", aldus de winnaar. Het was de beruchte partij waarin hij met hoge koorts in het hotel speelde. „Maar mijn laatste partij tegen Ivantsjoek vond ik ook goed." De Oekrainer was het er gloeiend mee eens. Hij beloonde de winnaar met een beschaafd applausje na het kunstwerk.

Karpov ontving een cheque van honderdduizend gulden, maar bleef een tegenstander van het knock out systeem.

„De matches zijn te kort. Dat vind ik niet goed. De factor geluk speelt een te grote rol." Over zijn ziekte wilde hij weinig kwijt. „Ik ging van Jakarta naar Zlatoest, mijn geboorteplaats, van plus 34 naar min 30. Dat was niet niks."

Jos Schipper weer terug in peloton

GOES – De 42-jarige Jos Schipper maakt volgend jaar zijn come-back in het wielerpeloton. Na een onderbreking van tien jaar hervat de Zeeuw zijn carrière in de amateurploeg van Theo Middelkamp. Jos Schipper reed als prof onder meer twee keer de Tour de France.

Zijn grootste successen behaalde hij in rittenkoersen. Schipper won etappes in de Ronde van Nederland, Ronde van Belgïe en Ronde van Spanje. In 1978, toen Bernard Hinault de Vuelta won, werd Schipper vijfde in het eindklassement. In zijn carrière, die hij in 1984 afsloot, reed Schipper voor de ploegen van Ormas/Sharp, Marc Zeepcentrale, Splendor, HB/Alarm en Elro Snacks. Hij verrichtte knechtenwerk voor Lucien van Impe, Claude Criquielion, Johan de Muynck en Walter en Willy Planckaert. Met de amateurploeg van Theo Middelkamp gaat Schipper volgend jaar wedstrijden rijden in de promotiecompetitie.

Price slaat zijn slag



● *Twee miljoen guldens worden er, als alles naar wens van de Zimbabwaan Nick Price verloopt, morgen op zijn toch al niet kinderachtige rekening bijgeschreven. De in Florida levende golfprofessional heeft in het prestigieuze Sun City-toernooi in Zuid-Afrika een zeven slagen tellende voorsprong op de internationale golfelite opgebouwd en lijkt hard op weg naar de grootste cheque die het golfcircuit kent.* Foto: AP

Lenferink stopt

HOLTUM – Paul Lenferink heeft te kennen gegeven na dit seizoen te willen stoppen als speler-trainer van VV Holtum. Lenferink, inmiddels dertiger, wil zich weer helemaal toeleggen op het voetballen. Hij bekijkt op dit moment nog waar hij volgend seizoen actief zal zijn. De kans dat dat Holtum zal zijn is gering omdat hij van plan is te verhuizen.

● **Bèr Lejeunne**, de trainer van Panningen, heeft zijn contract bij de Noord-Limburgse club met één seizoen verlengd.

● Op het einde van het seizoen stapt oefenmeester **Wiel Bruls** op bij Schinveld. Hij is daar twee jaar werkzaam geweest.

sport in cijfers

GOLF

Sun City, Zuid-Afrika. Million Dollar Challenge. Stand na twee ronden: 1. Price 133 slagen, 2. Faldo 140, 3. Frost, McNulty, Pavin, Langer 141, 7. Allem 142, 8. O'Meara, Els 145, Janzen 149, Stewart 150, Woosnam 154.

ZWEMMEN

Palma de Mallorca. WK kortebaan, finales. Vrouwen. 50 m vrij: 1. Le Jinyi 24,23 (wereldrecord), 2. Martino 24,93, 3. Olofsson 25,21. 200 vrij: Pikering 1.56,25 (bwp), 2. O'Neill 1.57,16, 3. Lu 1.57,71. 800 m vrij: 1. Evans 8.22,43, 2. Majer 8.26,46, 3. Jackson 8.27,50. 100 m rug: 1. Martino 58,50 (wereldrecord), 2. He 1.00,13, 3. Overton 1.00,18. 200 m school: 1. Dai Guohong 2.21,99 (wereldrecord), 2. Maehara 2.24,45, 3. Riley 2.24,75. Mannen. 400 m vrij: 1. Kowalski 3.42,95, 2. Kasvio 3.42,98, 3. Palmer 3.45,07. 200 m rug: 1. Schwenk 1.54,19, 2. Bianchin 1.55,09, 3. Maene 1.55,68. 100 m school: 1. Rogers 59,56, 2. Dekker 59,95, 3. Vanneerden 1.00,08. 4x200 m vrij: 1. Zweden 7.05,92, 2. Duitsland 7.08,83, 3. Brazilië 7.09,38, 4. Rusland 7.13,80, 5. Italië 7.18,94.

PAARDESPORT

Frankfurt. Pro Show Jumping Alliance. Halve finales. Eerste serie: 1. Michaels Quick Star 0-125,49, 2. Simon Apricot D 0-125,84, 3. Sloothaak Corrado 0-128,05, 4. Lindemann Genesis 0-129,05, 5. Macken Sky View 4-120,23, 6. Gulger Pan Am 4-123,08, 7. Johannsmann Wendy 4-124,44, 8. Thomas Fuchs Dylano 4-131,75.
Tweede serie: 1. Beerbaum Ratina Z 0-119,94, 2. Lauber Escado 0-124,20, 3. Becker Hermann's Acalon 4-123,72, 4. Van Roenne Wilna 4-124,35, 5. Weinberg Lamborghini 4-126,06, 7. Hurme Pohjola Vancouver 8-120,38, 8. Fevers Pegasus Major 12-118,67.

SCHAKEN

Wijk aan Zee. Sonnevanck-toernooi. Derde ronde: Wojtkiewicz - Van Mil 1/2-1/2, Blees - Kuijf 1/2-1/2, Bosboom - Johansen 0-1, Rogers - Armas 1/2-1/2, Reinderman - Sokolov 1/2-1/2.
Stand: 1. Sokolov 2 1/2, 2. Armas, Wojtkiewicz 2, 4. Blees, Johansen, Kuijf, Van Mil, Rogers 1 1/2, 9. Bosboom, Reinderman 1/2.

Geleense drukker claimt fikse som bij ijshockeybond

Van onze correspondent
THEO KEYDENER

GELEEN – Theo Schreurs, eigenaar van de gelijknamige drukkerij in Geleen, heeft bij de Nederlandse IJshockey Bond een schadeclaim van 60.000 gulden ingediend.

Schreurs verwijt de ijshockeybond een wanprestatie jegens hem omdat ze data van competitiewedstrijden niet tijdig heeft aangeleverd. Hij zegt dat daardoor de uitgifte van een sportkalender niet door is kunnen gaan.

De drukker zou aan het begin van het ijshockeyseizoen in september jongstleden als ondersteuning van Meetpoint Eaters een ijshockeykalender in kleur uitgeven. Van de opbrengst zou de 'adoptie' van Meetpoint-Eatersverdediger Jamie Vanderhorst betaald worden. Die heeft hij sinds half oktober geen cent meer ontvangen, volgens Schreurs doordat hij de inkomsten uit de kalenderverkoop geheel heeft misgelopen. Voor deze unieke kalender had een groot aantal ijshockeyfans ingetekend en diverse bedrijven hadden een 'kalendermaand' gekocht. Door het uitblijven van het competitieprogramma kwam de kalender niet op tijd klaar en ging derhalve de produktie en levering niet door.

Schreurs is hevig teleurgesteld over de gang van zaken. „Toen het programma achterwege bleef en wij in tijdnood kwamen hebben we snel de schade opgemaakt. De competitie was reeds begonnen en nog altijd ontbrak het wedstrijdschema. Ik besloot toen direct met produceren te stoppen. Hierdoor konden we de financiële strop enigszins beperken. De mensen hebben reeds hun geld terug, op enkele na. Die kunnen hun geld te allen tijde komen halen. Ik ben zeer teleurgesteld in het ijshockey."

Hoewel het daar stellig wordt ontkend, verzekert Schreurs dat de ijshockeybond hem toezeggingen heeft gedaan. „Ik heb gevaren op de uitlatingen van de heer van bondsdirecteur Van Rijswijk en zijn secretaresse. Maar Van Rijswijk doet toezeggingen en gaat dan op vakantie. Er is weken achter elkaar met de wedstrijddata geschoven. Daar was geen touw aan vast te knopen. Uiteindelijk ben ik gestopt met het project en zit ik nog altijd met een strop van ruim tienduizend gulden."

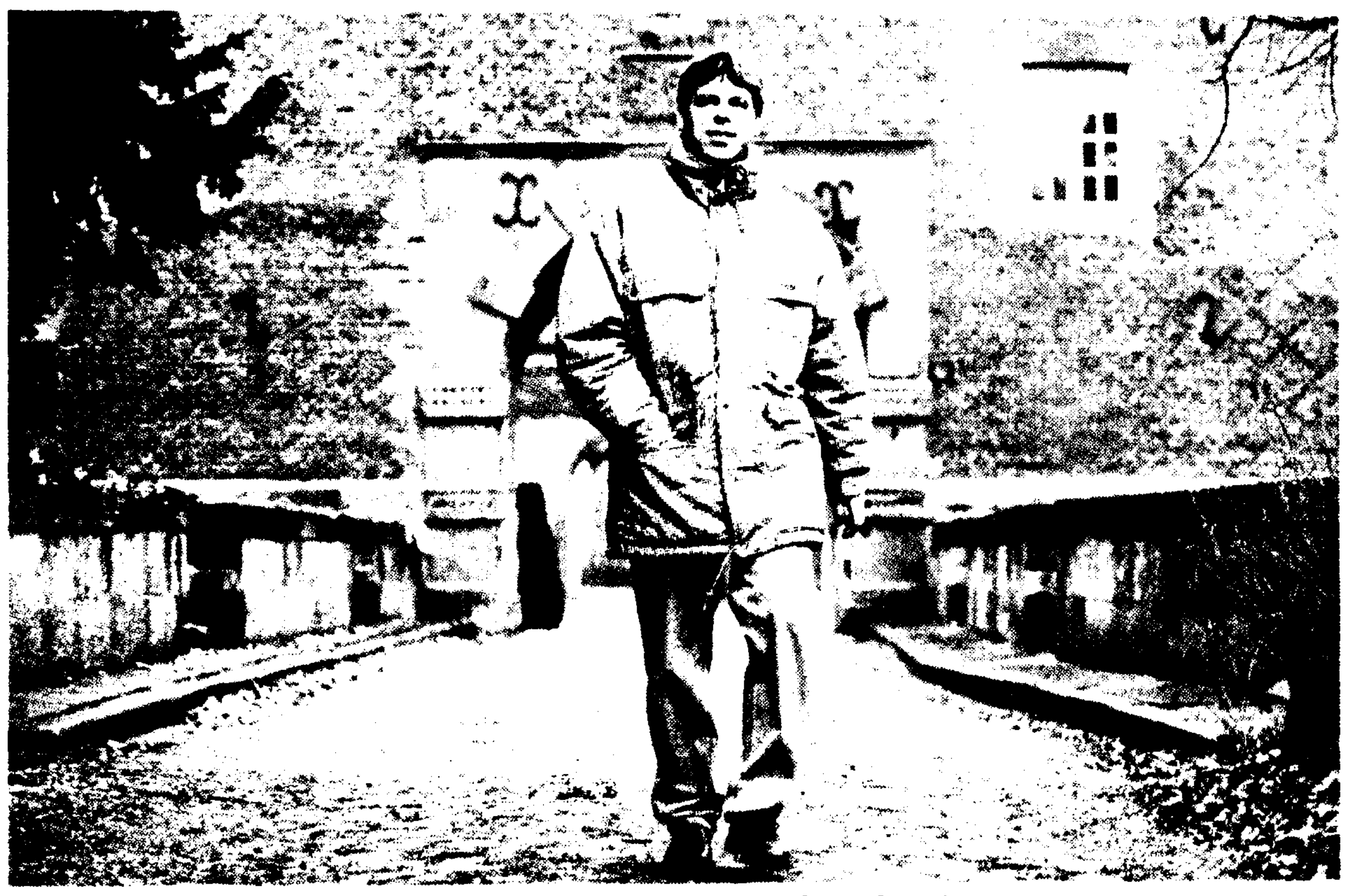
Voor Rob van Rijswijk is de zaak afgedaan. „Wij hebben de heer Schreurs geen enkele toezegging gedaan. Het wedstrijdschema bleef uit doordat er clubs afvielen en er van weer bijkwamen. Maar Schreurs meent dat hij rechten kan claimen op één fax die hij ons heeft gestuurd en naar aanleiding van een telefoontje. De brief van zijn advocaat heb ik met drie regels afgedaan. Daarna heb ik niets meer over de zaak gehoord. Ze zullen wel hebben ingezien dat hun eis een utopie is. We wilden het bedrijf behulpzaam zijn omdat Meetpoint Eaters in de problemen was en het promotie voor het ijshockey was. Meer niet."

Chris Dekker heeft het als voetballer ver geschopt. Tot Hongkong toe. Via AZ '67, NEC, Sparta, FC Amsterdam, MVV, Charleroi en Seiko belandde hij uiteindelijk bij Fortuna Sittard.
In De Baandert speelde hij liefst vier jaar, tot zijn 39ste. Daarna dook hij het trainersvak in. Eerst als opleider van jeugdspelers, later als hoofdtrainer bij eerste divisionist Eindhoven. De lokroep van geelgroen uit Sittard bleek echter opnieuw onweerstaanbaar.
In 1992 aanvaardde hij het hoofdtrainerschap als opvolger van de ondoorgrondelijke grootheid George Kessler. Een hele opgave, zeker als vantevoren vaststaat dat de middelen beperkter zullen zijn en dat in de strijd tegen degradatie weinig eer te behalen is.
Chris Dekker over zijn passie voor 'vrouwe' Fortuna.



● *Chris Dekker, nuchter maar niet afstandelijk. „Ik heb óók mijn gevoelens."*

Chris Dekker over zijn passie voor een voetbalclub



● *Aan de wandel in Mheer, rustpunt voor een veelgeplaagd trainer.*
Foto's: FRITS WIDDERSHOVEN

MHEER – Toen Chris Dekker (47) bijna anderhalf seizoen geleden zijn taken opnam in De Baandert, wist hij precies wat hem te doen stond. Jeugdspelers inpassen en uit de degradatiezone blijven. Indertijd ontlokte dat Dekker de volgende uitspraken: „Ik ben ervan overtuigd dat we voldoende kwaliteiten hebben. Ik hoop op een plaats in de middenmoot." Het liep anders. Fortuna moest nacompetitie spelen en degradeerde in Heerenveen naar de eerste divisie. Nu geeft Dekker ruiterlijk toe dat het verwezenlijken van de destijds gestelde doelen hem tegengevallen is.

„Het inpassen van de jeugd is veel moeilijker gebleken dan we hadden verwacht. Dat heeft echter niets met de degradatie te maken, want dat zat er al één of twee jaar aan te komen. Toen Fortuna mij naar De Baandert haalde, was dat met de bedoeling de talentvolle jeugd uit eigen opleiding door te laten stromen. Doordat ik zelf de jeugdopleiding mee heb opgebouwd kende ik natuurlijk bijna alle spelers en wist ik welke jongens in aanmerking kwamen voor het eerste elftal. Grootste probleem was daarbij dat de speelstijl die door de hele club werd gehanteerd niet door het eerste team werd gebruikt. Daardoor stonden de jeugdspelers die in moesten vallen vaak voor een te zware taak. Het verschil was gewoon te groot. De aanpassing duurde daardoor veel te lang. Bovendien werd ik geconfronteerd met het feit dat ervaren spelers, bijvoorbeeld Henk Duut, wegvielen. Daar kon vervolgens vanwege financiële redenen geen vervanging voor gehaald worden."

Kwaliteit

Dekker besteedde aanvankelijk geen aandacht aan de betweters en cynici die in koor riepen dat er te weinig kwaliteit in de spelersgroep van Fortuna zat. De in Zaanstad geboren oefenmeester stak zijn nek uit door bij Fortuna aan de slag te gaan. „De uitdaging lag er en was aanlokkelijk."

Een beginnend trainer, die nog naam moet maken in het wereldje, had er misschien beter aan gedaan de handschoen niet op te nemen. Dekker deed het echter met graagte. „Misschien is dat een fout van mij geweest. Maar ik heb er geen spijt van. Ik werk nog steeds graag bij Fortuna en heb het naar mijn zin hier."

In Mheer, waar hij al vijftien jaar woont, heeft hij zijn rustpunt. „Als ik na de wedstrijd thuiskom, kan ik hier helemaal ontspannen. Ik zou hier niet meer weg willen." Dekker is na achttien jaar Limburger onder de Limburgers. Hij woonde eerst drie jaar in Maastricht, vanwege MVV, en verhuisde daarna naar zijn huidige woonplaats. De dorpsbewoners groeten hem als een oude bekende. Toch is de mentaliteit hem nog vreemd.

„Het zit hem in het verschil in openheid. De keiharde waarheid wordt hier eerder met de mantel der liefde bedekt. Westerlingen zijn eerder geneigd elkaar de waarheid te zeggen, zonder dat de verhoudingen vertroebeld raken. Dat kan hier niet, terwijl dat toch mogelijk moet zijn. Zeker in het profvoetbal moet je elkaar onverbloemd de waarheid kunnen zeggen. Problemen hoeven toch niet zo lang te blijven doorsudderen?"

Nuchter

De nuchtere Noordhollander heeft ermee leren leven. Daaraan zal het feit dat Westerlingen het in het Limburgse profvoetbal zo goed doen niet vreemd zijn. Henk Duut is wat Dekker betreft een treffend voorbeeld. „Sinds hij weg is, missen we bij Fortuna een leider. Een man die het spel kan lezen, waar de andere spelers naar luisteren. Nu heb je als trainer te maken met twee culturen bij Fortuna. De wat oudere spelers, die gewend zijn een leider in het veld te hebben en de jongere spelers die moeilijk leiding accepteren. Die twee groepen zijn moeilijk bijeen te brengen."

Dekker moest dus concessies doen aan de speelstijl. De voormalige aanvallende middenvelder die ook als libero ingezet werd, moest tegen zijn natuur in gaan werken. „Ik heb altijd de aanval gezocht. Als libero zelfs, toen Barry Hughes me bij Sparta voor het eerst in Nederland vóór de verdediging neerzette. Iedereen die me kent, weet dat ik aanvallend voetbal voorsta. Maar je hebt te maken met de omstandigheden die je aantreft. De spelersgroep bestaat enerzijds uit onervaren, maar talentvolle jeugd en anderzijds uit routiniers. Die laatste groep kun je niet missen, maar tegelijkertijd beperkt dat je in je mogelijkheden. Gevolg is dat je geen eenheid krijgt, geen evenwicht in het team."

Balans

Daarmee is het toverwoord gevallen. Gedurende anderhalf seizoen in De Baandert bleek de balans binnen Fortuna Dekker nog het meest bezig te houden. Als er verloren werd, kwam het woord evenwicht sowieso op de proppen. Is het dan niet frustrerend te weten wat er schort, maar er niets aan kunnen doen? „Natuurlijk, maar er is niets aan te doen. Niet alleen missen we de financiële middelen, we kregen afgelopen seizoen ook niet de kans door middel van ontslagaanvragen te kunnen bezuinigen op salarissen. Wat erger is, de transfersommen bleven dus ook even hoog, waardoor spelers die hier te weinig aan de bak komen niet weg konden. En dat is toch ook niet in het belang van die spelers."

Oorzaak van de evenwichtsstoornissen van Fortuna ligt in het feit dat de spelersgroep te veel voetballers herbergt van hetzelfde soort. Dekker somt op: „Usta, Deckers, destijds Driessen en Sneekes, Van de Heuvel, Mordang, Barmentloo en zo kan ik nog wel even doorgaan. Allemaal spelers die in de as van het veld moeten spelen om tot hun recht te komen. Als je ze - vaak noodgedwongen - ergens anders neerzet, spelen ze minder en voelen ze zich onzeker."

In het vorige en het nog lopende seizoen draaide Fortuna volgens Dekker alleen gedu-

door

HANS STRAUS

rende een paar weken naar tevredenheid. „Vorig jaar om deze tijd hadden we een concept dat werkte. René Hofman in de spits, Anton Janssen eromheen, Huub Driessen erachter. Daarmee pakten we punten en scoorden behoorlijk vaak. Om aan te geven dat het op de details aankomt; toen René wegviel rendeerde ook Huub Driessen niet meer en was Fortuna gezien."

Ramp

De Sittardenaren zochten vergeefs naar een vervanger voor Hofman, maar vonden die niet. Ook niet in de Noor Nysåther. „Kenneth heeft nog niet gebracht wat we van hem verwachten. Dat is jammer, maar ook hij heeft te maken gehad met een zware blessure." Dekker ging in het rampseizoen '92-'93 vervolgens met Fortuna op de counter spelen en kreeg in Heerenveen uiteindelijk de kous op de kop. De degradatie zat er dan volgens Dekker wel 'al langer aan te komen', maar de trainer annex boetiekhouder ontloopt zijn verantwoordelijkheden niet.

„Ik heb dat seizoen ook fouten gemaakt. Men mag mij de degradatie gerust aanrekenen." Dat Fortuna afgelopen seizoen 'laf voetbal' speelde volgens Heerenveen-trainer Foppe de Haan, vindt Dekker echter een te zware beschuldiging. „Dat is gemakkelijk gezegd, want je moet roeien met de riemen die je hebt. Als wij trouwens in die bewuste wedstrijd voor rust op 3-0 voor komen te staan, wat er in heeft gezeten, kan De Haan inpakken."

Maar de uitslag van dat duel is niet meer recht te zetten. Degradatie was een feit. „Je reputatie als trainer loopt natuurlijk een deuk op, maar dat is niet het belangrijkste. De club verspeelt enorm veel goodwill en moet weer van voren af aan beginnen."

Welke gevolgen de degradadatie en de uiterst magere seizoenstart in de eerste divisie voor Dekker zullen hebben, zal spoedig blijken. De Mheerdenaar heeft eind deze maand met het bestuur besprekingen over zijn functioneren en het al dan niet verlengen van zijn aflopende contract eind dit seizoen. „Als ze niet met me verder willen, moeten ze me dat meteen maar zeggen. Dan weet ik dat het voorbij is en kan ik op zoek naar een andere club. Het bestuur heeft natuurlijk alle recht me op de slechte resultaten te wijzen, met als dieptepunt de degradatie. Dat is niet meer dan normaal. We praten tenslotte over betaald voetbal en daarin staan de resultaten voorop."

Tot nog toe heeft Dekker over steun van het bestuur niets te klagen, want ondanks de mislukte start in het seizoen '93-'94 bleef de leiding van Fortuna vierkant achter de trainer staan. „Het bestuur heeft echt karakter getoond door zich niet door de buitenwacht te laten beînvloeden. Ik denk dat ook zij begrijpen waar de schoen wringt."

Voorlopig maakt Dekker zich nog niet druk om de contractbesprekingen. „Wat moet ik daar over zeggen? Ik kan alleen doorwerken en wijzen op het feit dat we een stijgende lijn te pakken hebben." Fortuna pakte in de laatste vier duels zeven punten en kan vandaag tegen het prima gestarte Dordrecht '90 laten zien waar het staat. „Het bestuur heeft mij aangesteld met het oog op de langere termijn. Vervolgens heb ik door diverse omstandigheden niet kunnen doen wat mij voor ogen stond. Toch gaat het steeds beter, hoewel elke wedstrijd voor Fortuna moeilijk blijft. We hebben best een goede ploeg op dit niveau, maar de mensen die riepen dat we meteen weer zouden promoveren hebben geen goed inzicht in het voetbal en de mogelijkheden van de club."

Vooral de manier van voetballen in de eerste divisie viel Fortuna aanvankelijk tegen. „We kunnen wat dat betreft voetballend beter in de eredivisie mee als in de eerste divisie waar het spel meer op kracht en snelheid is gebaseerd dan op techniek. De omschakeling lijkt langzaam te lukken. De beste voorbeelden voor mijn stelling zijn NAC en Heerenveen. Beide ploegen hadden het moeilijk in de eerste divisie en vooral de Bredanaars hadden lang nodig om te promoveren. Nu gaat het beide clubs voor de wind in de eredivisie. Dat zegt genoeg over de kracht van de eerste divisie."

De bedenkingen over zijn aflopende contract zijn weer razendsnel vergeten als Dekker het over het spelletje zelf heeft. De robuust gebouwde oefenmeester gaat er voor op het puntje van zijn stoel zitten.

„Het probleem bij ons is niet de verdediging, maar de aanval. We voetballen aardig, creëren handenvol kansen. Punt is dat we ze niet benutten. Hadden we een normaal scoringspercentage, dan draaiden we helemaal bovenin mee. Omdat we niet zomaar een scorende spits kunnen aantrekken, hopen we wat dat betreft weer op Hofman. Hij is fit verklaard en kan waarschijnlijk na de winterstop ingezet worden. Ik train nu apart met hem om zijn conditie bij te spijkeren."

Neus

Het tekent de gedrevenheid van Dekker. „Ik ben weliswaar niet het type Frans Körver, daar heb ik trouwens de neus niet voor, maar ik heb ook mijn gevoelens. Ik ben alleen wat ondoorgrondelijker. Het is mijn stijl niet om langs de lijn als een wilde te keer te gaan. Als ik dat wel zou doen dan is er iets niet in de haak. Ik probeer het voetbal te lezen en dat kan ik alleen als ik rustig op de bank zit."

Dekker heeft zijn eigen stijl en is niet van plan die te veranderen. „Ik ga me niet afreageren op de scheidsrechter. Dat heeft geen zin. Ik verwerk de wedstrijden van Fortuna op mijn eigen manier. Als we op zaterdag gespeeld hebben, is de zondag voor mij een heel aparte dag. Dan gaat de telefoon eruit en denk ik na. Zoals over die wedstrijd thuis tegen Haarlem. Zoiets raars heb ik nog nooit meegemaakt. We speelden echt stukken beter, maar kwamen door een eigen goal van nota bene René Maessen ongelukkig op achterstand. Dan denk je in de rust 'wat gebeurt er toch allemaal?' en uiteindelijk win je nog met 2-1. Dat is voetbal, winst en verlies liggen heel dicht bij elkaar."

Ook voor een trainer. „Als het bestuur niet met mij verder wil, betekent dat niet het einde van de wereld voor me. Ik maak hoe dan ook dit seizoen af en heb mijn zinnen gezet op een periodetitel. Daarna zien we wel."



Bijstandsgerechtigden houden zich tegenwoordig muisstil, zij hebben slechts elkaar als steun. Als zij elkaar al weten te vinden. Vanuit alle denkbare invalshoeken wordt op hun positie ingehakt. Staatssecretaris Wallage van Sociale Zaken wilde voor de nieuwe bijstand een basisuitkering, waar gemeenten na onderzoek dan nog wat aan toe zouden voegen. Het voorstel is, als zovele eerdere van de afgelopen tijd, toch weer aangepast, deels teruggenomen. Intussen wachten de bijstandstrekkers gelaten hun financiële lot af.
De betrokkenen mopperen ook: in de bijstand sta je regelrecht onder curatele van de Sociale Dienst.

DOOR PIET ARP

Schuldgevoelens laaien op bij het verlaten van de woning, op weg naar het wekelijkse vrijwilligerswerk, vertelt een Haagse vrouw in de Bijstand. Op de straathoek wacht een auto, met iemand achter het stuur die de krant leest. Zou dat de sociaal rechercheur zijn, die wil weten waarheen je blijkbaar verdachte wekelijkse uitstapje voert? Vaak is er niet meer dan slechts dit gevoel achtervolgd te worden. Je mag zoveel niet, is de ervaring na jaren uitkering, dat de schuldgevoelens opbloeien waar die niet horen te zijn.

Achter de geraniums kwijnen heel wat mensen in volstrekte eenzaamheid weg, zeggen bijstandsbonden, comité's van vrouwen in de Bijstand en werklozenbonden. Het kost in de Bijstand enorme inspanning de eindjes aan elkaar te knopen. Slechts weinigen brengen vervolgens nog de energie op zich te verweren tegen de vele verwijten en beschuldigingen van fraude en zwartwerkerij. Bovendien, meestal staan mensen met een uitkering er vrijwel alleen voor. Op straat herken je de lotgenoten niet, tussen al die jachtige mensen. Temidden van velen is de bijstandsgerechtigde erg alleen.

Zo heel veel heb je ook niet meer buiten de woning te zoeken. De enige routes door de buurt zijn al snel die naar de winkels met voordeel-aanbiedingen en naar de school van de kinderen. Voor andere escapades is geen geld; alleen maar etalages kijken wordt op den duur frustrerend. De jacht op koopjes gaat na jaren tegenstaan.

Familie, vrienden en kennissen raken nogal eens ver uit beeld. Simpelweg omdat je niet meer op visite kunt gaan, of omdat je nauwelijks meer bezoek kunt ontvangen: geen geld voor een tractatie.

„En heb je eens een koekje bij de thee, al is het maar een heel eenvoudig biskwietje, dan verontschuldig je je al bij voorbaat: het was maar een voordeel-aanbieding. Of je kreeg het cadeau. Nee, de koektrommels zijn bij mij thuis al jaren leeg," vertelt een medewerkster van Vrouwen en de Bijstand in Den Haag.

Het 'waar doe je het van' is niet van de lucht zo gauw iemand met bijstand besluit iets degelijks te kopen. Niet alleen de medewerkers van de Sociale Dienst plaatsen hun vraagtekens bij dergelijke frivole uitgaven; familie en vrienden kunnen opmerkelijk bot reageren. Een andere Haagse: „Ik fiets veel en wil voor mijn kind een goed, veilig zitje. Zelfs daar krijg ik nog commentaar op. Want iets eenvoudiger had toch ook best gekund?"

Hopeloos

Slechts een enkeling met Bijstand sluit zich aan bij een werklozenbond of een organisatie als Vrouwen in de Bijstand. „Als je dat doet, geef je namelijk toe dat je een hopeloos geval bent," zegt Susan Dulfer, woordvoerder van zo'n organisatie in Utrecht. Het gros van de mensen met Bijstand laat nooit iets van zich horen, ondanks het stelselmatige gekat op de frauderende handelingen van mensen in de Bijstand. Demonstreren? Het zou je wellicht een deel van de uitkering kosten. Oppassen en mond houden dus maar, vertelt Jan Bosman van het Amsterdamse Maandblad voor Uitkeringsgerechtigden MUG.

De stille bijstandstrekkers tonen hun gevoelens slechts thuis, denkt Bosman. „Als op tv weer eens een politicus iedereen met uitkering over één kam scheert als fraudeurs zullen ze ontploffen: 'De rotzakken, moeten zij òns weer hebben'!' Die woede moet maar eens nuttig worden gebruikt, oordeelt Bosman. Ook al laat niemand zich graag kennen als uitkeringsgerechtigde. De MUG kan een rol spelen. Dit maandblad wordt gratis in een oplage van veertigduizend verspreid in de hoofdstad. „In januari, vlak voor de verkiezingen, zullen we wat scherpe artikelen plaatsen. In de verwachting dat men eindelijk demonstrerend de straat op durft." Want dat helpt, soms. „Ik hoop eigenlijk op een bezetting van de soos."

Gordijntje

Wat kan het eigenlijk schelen dat de mot zit in de sociale paraplu? Mensen met een baan liggen er niet wakker van. Ze zijn nu eenmaal niet van plan werkloos of ziek te worden. Misschien gaan zelfs de premies nog wel omlaag. Bij de FNV voelt men zich nog wel solidair met de uitkeringsgerechtigden, vertelt Paulus Plas. Het probleem is alleen, dat mensen met bijstand zich nauwelijks bij de vakbonden melden. „Het gros van de tweehonderdduizend leden met uitkering heeft aow of een wao-uitkering."

De woordvoerder ziet veel in 'beïnvloeding van de politieke mening' door een sterke organisatie als de FNV. Liever dat dan demonstraties tegen kortingen. „Hoe gaat dat. Dan sta je met duizenden op het Binnenhof en de Kamerleden schuiven alleen even belangstellend het gordijntje opzij."

De vakbonden maken op mensen met bijstand weinig indruk. „Die zijn er voor de werkenden, voor ons doen ze niks", reageert de bijstandshoek. De FNV-woordvoerder pareert: „In de Bijstand zitten vooral ook veel mensen die snel geneigd zijn tot klagen. Anderzijds, het is een groep die door alle maatregelen murw geslagen is. Een grote groep eerlijke burgers wordt in een kwaad daglicht gesteld door het klimaat, waarin gedacht wordt dat iedereen met een uitkering fraudeert."

Waarheid

Waar de Amsterdamse Bijstandsbond zich over opwindt is de toenemende controle door de Sociale Dienst. Als je je daar meldt moet al je hele hebben en houwen op tafel worden gelegd, regelmatig worden daarna de gegevens gecontroleerd. „Nu is er weer een waarheidsonderzoek," vertelt Anke van der Vliet. Dertien velletjes indringende vragen die een duidelijk inzicht verschaffen in de vermogenspositie.

De bijstandstrekker moet binnenkort zelf kunnen aantonen bij voorbeeld arbeidsongeschikt te zijn. Van der Vliet: „Het is heel moeilijk om aan te tonen dat je echt alleen bent. Ik vroeg laatst aan Brinkman van het CDA hoe je dat aanpakt. Hij kon er niet op antwoorden. Tijdens die bijeenkomst zei ik, dat zo lang daar geen antwoord op is, ik me dan maar beschouw als een economische eenheid met Brinkman.

Veel gelach in de zaal, maar ik meen het serieus. Laat hij maar aantonen dat het niet zo is."

De strijdlustige Amsterdamse komt voortdurend alleen de paar actieve uitkeringsgerechtigden tegen die ze al jaren kent. „De rest houdt zich gedeisd, is bang de uitkering te verliezen door kritiek te leveren. Nou, ik niet. Ik zit al 23 jaar in de Bijstand. Ik houd mijn mond niet."

Doelbewust leest ze veel kranten, om op de hoogte te blijven. Maar na het uitvoerige gevit op de Bijstand duizelt het ook haar. „Er is grote onzekerheid over hoe we er volgend jaar voor staan. Heel veel mensen met Bijstand lezen geen krant, weten eenvoudigweg niet wat er speelt en wachten maar af hoe veel geld ze krijgen."

Verschillen

Als onderdeel van de fraudebestrijding is de sociale recherche in Amsterdam in een paar jaar fors uitgebreid. Van der Vliet: „De sociale recherche intimideert. Uiteindelijk tekenen sommige mensen alles, ook als ze niet gefraudeerd hebben. Maar zij durven geen klacht in te dienen, want dan zou hun uitkering mischien nog verder gekort worden."

Ht plan om de gemeenten deels een aanvulling op de uitkering te laten vaststellen is wel deels teruggedraaid, maar in Amsterdam dacht een beleidsambtenaar al serieus aan een Amsterdamse aanpak, vertelt Van der Vliet: „Nieuwelingen in de Bijstand zouden niet meer krijgen dan de basisuitkering van vijftig procent. Dat stimuleert om snel weer werk te vinden. Mensen die al langer in de Bijstand zitten en nauwelijks meer weg kunnen, geef je dan wat extra."

Zo ontstaan vanzelf de gevreesde plaatselijke verschillen in behandeling van de uitkeringsgerechtigde. Wat je in de ene plaats wel krijgt, krijg je elders niet.

Bijstandsgerechtigden zijn nauwelijks georganiseerd. De achterban van de meeste instanties is dan ook magertjes. Bosman: „Het is een feit, we krijgen de mensen nauwelijks de straat op. Dat heeft vooral te maken met de sociale status van de bijstandstrekker. Hij voelt zich in de marge van de samenleving geplaatst, als tweederangs burger. Waar geen mogelijkheid is voor verzet, waar geen uitzicht is op een toekomst. We leven in een beschaafde samenleving, maar alleen als je goed gebekt bent krijg je nog iets voor elkaar. Veel mensen laten zich intimideren. Zij voelen zich gecriminaliseerd door het geroep over fraude, gestigmatiseerd ook. De gevreesde tweedeling in Nederland is er al lang."

Susan Dulfer van de Utrechtse Vrouwen en de Bijstand vertelt, dat haar achterban zich een beetje ondergronds, in kleine, gesloten circuitjes schuil houdt. Waar je de ene dienst voor de andere ruilt, omdat je verder niks te bieden hebt. Het kost zoveel inspanning en tijd de eindjes aan elkaar te knopen, dat voor acties geen p]ek overblijft. „Daar komt bij, als je je aansluit bij een werklozenbond of een bijstandsgroep geef je in wezen toe dat je een hopeloos geval bent. Iemand zonder toekomst." Jet van Gool, eveneens uit Utrecht, vertelt dat een deel van de uitkeringsgerechtigden nooit hulp van organisaties nodig heeft. „De mensen zijn altijd actief gebleven en hebben hun draai wel gevonden. Anderen verliezen de moed. Dan wordt de bijstand een langdurige gevangenisstraf, een luxe cel, waar je in eenzaamheid je einde afwacht. Die mensen zijn kapot."

Opluchting

Zelf heeft ze, na vijftien jaar Bijstand, sinds twee jaar werk in een banenpool. „De opluchting om onder de curatele van de Sociale Dienst uit te zijn is onbeschrijflijk. Pas achteraf merkte ik hoe groot de druk was. Ondanks mijn strijdbaarheid werd ik door de dienst geleefd. Nu kan ik weer zelf beslissen hoe ik mijn geld besteed, met mijn 1650 gulden per maand voel ik me hardstikke rijk." Ooit kreeg Van Gool een erfenis. De *soos* besliste, dat zij niet meer dan anderhalf maal haar gebruikelijke uitkering per maand mocht besteden. Werd meer geld 'over de balk gesmeten', dan zou ze gewoon maanden geen geld krijgen. Van Gool besloot, versleten spullen te vervangen, zoals de wasmachine. „Ik wilde goede apparaten die minstens 25 jaar meegaan. Die zijn wat duurder. Dat mocht niet, ik kreeg een strafkorting. Terwijl het mijn eigen geld was, stond ik onder curatele."

Lang was zij actief in de cliëntenraad van de Sociale Dienst. De beleidsmakers stonden plotseling oog in oog met de doelgroep. „Dat was schrikken voor de ambtenaren. We bleken mondige mensen te zijn. Tot dat moment bestonden we voor hen slechts op papier, als produkt."

De welgemeende adviezen van de omgeving komen de bijstandsmoeders ook de neus uit. „We horen zo vaak: waarom moest je toch scheiden? Zoek weer een vriend, vind wat werk, dan gaat het wel weer," vertelt Dulfer. Een Utrechtse moeder reageert furieus: „Weer afhankelijk worden van een man? Nooit, dan nog liever de narigheid van de sociale dienst."

Na de geboorte van haar kind belandde zij binnen het jaar in een groot isolement. „Ik trok me de reacties van de omgeving erg aan, ik wist vooraf niet hoe het zou zijn in de bijstand. Laat me in mijn waarde, laat me leven zoals ik denk dat het goed is, vond ik. Bezoek bleef steeds meer weg. Na dat jaar was ik een futloze, ontevreden moeder. Veel roken, veel voor de buis hangen, koffiedrinken en slapen. Tot ik het zelf belachelijk vond worden. Nu kom ik weer eens ergens. Bij de peutergym, de zwemles of hier bij de bijstandsvrouwen. Ik ben apetrots, want in de Bijstand is het zo dat je jezelf telkens tot iets moet dwingen, er is niemand anders die je stimuleert."

Spiegelen

Jet van Gool merkt, dat de druk en controle van de dienst steeds verder worden opgevoerd. „Nu moet je van de laatste drie maanden je giro-afschriften meenemen als je je meldt bij de Sociale Dienst. Maar nergens staat dat ik ze had moeten bewaren. Ik gooi ze na controle altijd weg. En dan zit je met een probleem. Want, redeneert de dienst, je hebt de afschriften niet meer omdat je kennelijk fraudeert."

„Het recht op vrije keuze, privacy of geluk bestaat niet in de bijstand," vervolgt Susan Dulfer. „Er zijn slechts plichten. We mogen ons niet spiegelen aan de Nederlandse maatstaven, want dan krijg je te horen: in Afrika, of in Bosnië, is het nog veel erger. Natuurlijk is dat zo. Maar we wonen hier in Nederland. Daarvan word je toch redelijk cynisch."

De enige manier om rond te komen is te sparen op de dagelijkse boodschappen, zegt M. Schuurman van Vrouwen en de Bijstand in Den Haag. „Van de eerste tot de laatste dag van de maand denk je aan geld. Je hebt nog slechts de keus tussen gezond of ongezond, niet meer de keus voor iets extra's." Een andere Haagse: „Met de komende maatregelen wordt het binnenkort elke dag brood met pindakaas eten." Ook de jaarlijkse stapel pannekoeken is in bijstandsgezinnen al veel hoger dan elders, weet zij uit ervaring.

De Haagse vrouwen hebben net een landelijk voorlichtingsproject uitgebracht, „zodat iedereen kan zien hoe het is om met niet meer dan bijstandsgeld rond te komen," zegt Schuurman. „Ons voornaamste doel is, aan te tonen dat we niet zielig zijn. We hebben het alleen maar moeilijk."

Om anderen op de hoogte te brengen van de werkelijke stand van zaken onderzoeken FNV en KonsumentenKontakt jaarlijks de bestedingen van mensen in de bijstand. Inmiddels komen deze gezinnen honderden guldens per maand tekort. Wie in de Bijstand zit ziet zijn schuld groeien, is de slotsom. Heel berucht, vertellen de Haagse bijstandsvrouwen, is „het laadje met onbetaalde rekeningen. En als je dan zelfs de post maar niet meer opent komt het eind echt in zicht."

Enige en algemene kennisgeving

†

In de liefde en vrede van Christus is heden van ons heengegaan, voorzien van de h. sacramenten, in de leeftijd van 87 jaar

Zus Meijer

In dankbare herinnering:
Hendrik Meijer

Mieke Luyt-Meijer
en naaste familie

Odiliakliniek Geleen, 3 december 1993
Corr.adres: Dorpsweg 100,
1697 KE Schellinkhout

De plechtige uitvaartdienst, gevolgd door de begrafenis, zal plaatshebben op dinsdag 7 december a.s. om 14.00 uur in de dekenale kerk van de H. Petrus (grote kerk) te Sittard.

Bijeenkomst in de kerk, alwaar gelegenheid tot condoleren vanaf 13.30 uur.

De dierbare overledene zal bijzonder herdacht worden tijdens het rozenkransgebed en de avondwake van maandag 6 december a.s. om 18.40 uur in bovengenoemde kerk.

Met ontsteltenis namen wij kennis van het plotselinge overlijden van onze commissaris, de heer

ir. F.H.M. van Eyndhoven

Zijn deskundigheid en beminnelijkheid maakten het tot een genoegen met hem te mogen samenwerken.
Wij zijn dankbaar dat wij hem van nabij mochten meemaken.
Zijn familie wensen wij veel sterkte toe.

Raad van Commissarissen van
N.V. Nutsbedrijven Maastricht
drs. W. Kuiper, voorzitter

Wij zijn geschokt door het overlijden van onze commissaris, de heer

ir. F.H.M. van Eyndhoven

Praktisch vanaf de oprichting van onze vennootschap maakte hij deel uit van de Raad van Commissarissen.
Zijn grote betrokkenheid bij ons bedrijf en zijn kennis van de energiewereld legden mede de grondslag voor een gezonde onderneming.
Wij zijn hem veel dankbaarheid verschuldigd.

Directie en medewerkers van
N.V. Nutsbedrijven Maastricht

Daar het ons onmogelijk is een ieder persoonlijk te bedanken voor de vele blijken van medeleven die wij mochten ontvangen tijdens het overlijden en de begrafenis van mijn lieve vrouw, onze goede moeder en oma

Elisabeth Hamacher-Stickelmann

betuigen wij bij deze onze oprechte dank.

P. Hamacher
kinderen en kleinkinderen

De plechtige zeswekendienst zal worden gehouden op zondag 12 december a.s. om 10.00 uur in de Christus Koningkerk te Hoensbroek, Pius XII-plein.

Enige en algemene kennisgeving

†

Tot ons groot verdriet hebben wij, 4 weken na het overlijden van haar man, ook afscheid moeten nemen van onze zus, schoonzus, tante en nicht

Theresia Lauvenberg

* 18-12-1916 † 02-12-1993

weduwe van

Hein Prieckaerts

Familie Lauvenberg
Familie Prieckaerts

Huize de Regenboog
Meezenbroekerweg 13, 6415 SC Heerlen

Corr.adres: Treebeekstraat 59
6446 XN Brunssum

De plechtige uitvaartmis zal worden gehouden op dinsdag 6 december a.s. om 10.30 uur in de parochiekerk H. Hart van Jezus te Schandelen-Heerlen, waarna aansluitend crematie in het crematorium Imstenrade te Heerlen.

Voor aanvang van de h. mis is er gelegenheid tot schriftelijk condoleren achter in de kerk.

De overledene is opgebaard in de rouwkamer van het Uitvaartcentrum v/h Crombach, Oliemolenstraat 30, Heerlen. Gelegenheid tot afscheidnemen aldaar maandag 6 december a.s. van 16.30 tot 17.00 uur.

---

† **Lei Verstappen**, 68 jaar, echtgenoot van Mia Mertens, Overhaelen 7, 6081 ND Haelen. De plechtige eucharistieviering zal worden gehouden op dinsdag 7 december a.s. om 10.30 uur in de parochiekerk van de H. Nicolaas te Heythuysen.

† **Godefridus Mathijs Joannes Jacobs**, 83 jaar, weduwnaar van Maria Catharina Bongers, Dr. Schaepmanstraat 1, 6004 AD Weert. De plechtige uitvaartdienst zal plaatshebben heden zaterdag 4 december a.s. om 10.30 uur in de parochiekerk van de Verrezen Christus te Moesel-Weert.

† **André Coolen**, 82 jaar, echtgenoot van Louise Tullemans, Wilhelminasingel 72, 6001 GV Weert. De plechtige eucharistieviering zal worden gehouden op dinsdag 7 december a.s. om 11.00 uur in de dekenale St. Martinuskerk te Weert.

† **Teunis van Koppenhagen**, 80 jaar, echtgenoot van Anneke van Leeuwen, Plutolaan 99, 6043 VP Roermond. De plechtige eucharistieviering zal worden gehouden op dinsdag 7 december a.s. om 11.30 uur in de H. Tomaskerk, Donderbergweg te Roermond.

† **Jean Pierre Henri Campers**, 86 jaar, echtgenoot van Maria Hubertina Catharina Gotschalk, Pellartstraat 6, 6041 GC Roermond. De plechtige uitvaartdienst zal worden gehouden op maandag 6 december a.s. om 14.00 uur in de O.L.V. Munsterkerk te Roermond.

Voor het opgeven van familieberichten voor de krant van maandag bestaat gelegenheid op zondagmiddag tussen 15.00 en 16.00 uur op ons hoofdkantoor, telefonisch uitsluitend op 045-739896.

Limburgs Dagblad
Linda Cramer 37, Heerlen

---

† **Michel De la Haye**, 81 jaar, echtgenoot van Bertha Lousberg, Paus Leo XIII-plein 12, Maastricht. De uitvaartdienst vindt plaats op maandag 6 december om 10.00 uur in de parochiekerk van Don Bosco, Akerpoort-Maastricht.

† **Nelly Beek**, 76 jaar, weduwe van Anton Spierenburg, Quirinaalhof 3C, Maastricht. De uitvaartdienst vindt plaats op maandag 6 december om 11.30 uur in de parochiekerk van San Salvator te Daalhof-Maastricht.

† **Maria van Sintfiet**, 85 jaar, weduwe van Christiaan Hogenboom. Corr.adres: Niels Bohrstraat 28, Maastricht. De uitvaartdienst vindt plaats op maandag 6 december om 11.00 uur in de Lambertuskapel te Maastricht.

† **Harrie Schrijnemakers**, 53 jaar, echtgenoot van Annie Menten, Malpertuisstraat 33, Maastricht. De uitvaartdienst vindt plaats op maandag 6 december om 11.00 uur in de parochiekerk van O.L. Vrouw van Goede Raad te Malpertuis-Maastricht.

Personeel fel tegen terugkeer directeur bij Janssen Pers

Van onze redactie economie

GENNEP – Het personeel van de Gennepse uitgeverij Janssen Pers bv is fel tegen de terugkeer van ex-directeur Paul Janssen.

De ondernemingsraad van deze uitgeverij van huis-aan-huisbladen staat vierkant achter het zittende management. Dat heeft de voorzitter van de ondernemingsraad, M. Lamers, gisteren laten weten.

Het gerechtshof in Den Bosch heeft vorige week in hoger beroep bepaald dat ex-directeur Paul Janssen de enige rechtmatige eigenaar van het bedrijf is. De uitspraak betekent dat de huidige algemeen-directeur J. Verheijen moet wijken. De rechter heeft hem een dwangsom opgelegd voor elke dag dat hij langer in functie blijft.

Paul Janssen werd na jaren van oplopende verliezen in 1987 door de NMB-bank als directeur-eigenaar onder curatele gesteld. Sindsdien heeft hij diverse keren zonder succes geprobeerd het door financiële problemen geplaagde familiebedrijf opnieuw in handen te krijgen. Tot schrik van het personeel is hem dat uiteindelijk gelukt.

OR-voorzitter Lamers beweert dat Janssen Pers er na 1987 weer helemaal bovenop is gekomen. Was het eigen vermogen in 1987 ruim vier miljoen gulden negatief, nu is het 5,5 miljoen positief. Het verlies van destijds zes miljoen gulden is nu omgebogen in een winst van bijna drie miljoen.

Volgens Lamers staan door de terugkeer van Janssen de werkgelegenheid en het voortbestaan van de onderneming op het spel. „Hij heeft het bedrijf tot 1987 aan de rand van het faillissement gevoerd en nadien de organisatie constant tegengewerkt."

Lamers vreest dat de bank nu het krediet opzegt, dat de aandeelhouders hun geld zullen opeisen en het zittend management-team zich moet terugtrekken.

Akkoord over waarborgfonds gezondheidszo[rg]

DEN HAAG - De ministerra[ad is] gisteren akkoord gegaan met h[et in]troduceren van een waarborgf[onds] voor de volksgezondheid. Sta[atsse]cretaris Simons heeft de Eerst[e en] Tweede Kamer meegedeeld d[at de] overheid een eerste storting va[n ...] miljoen gulden in het fond[s zal] doen. Het waarborgfonds zal h[et in]stellingen voor gezondheid[szorg] makkelijker maken om bij ba[nken] tegen een redelijke rente leni[ngen] voor investeringen af te sluiten. Per jaar wordt in de gezondh[eids]zorg meer dan twee miljard gel[d geïnves]teerd in ziekenhuizen en a[ndere] instellingen. In 1989 zijn de rij[ksgara]nties afgeschaft.

Sindsdien zijn de instellingen [voor] het financieren van investeri[ngen] volledig op de banken aangew[ezen.] Die stellen nu hogere eisen aa[n de] financiële positie. Instellingen [met] weinig vermogen kunnen daa[rdoor] steeds moeilijker aan geld kom[en.]

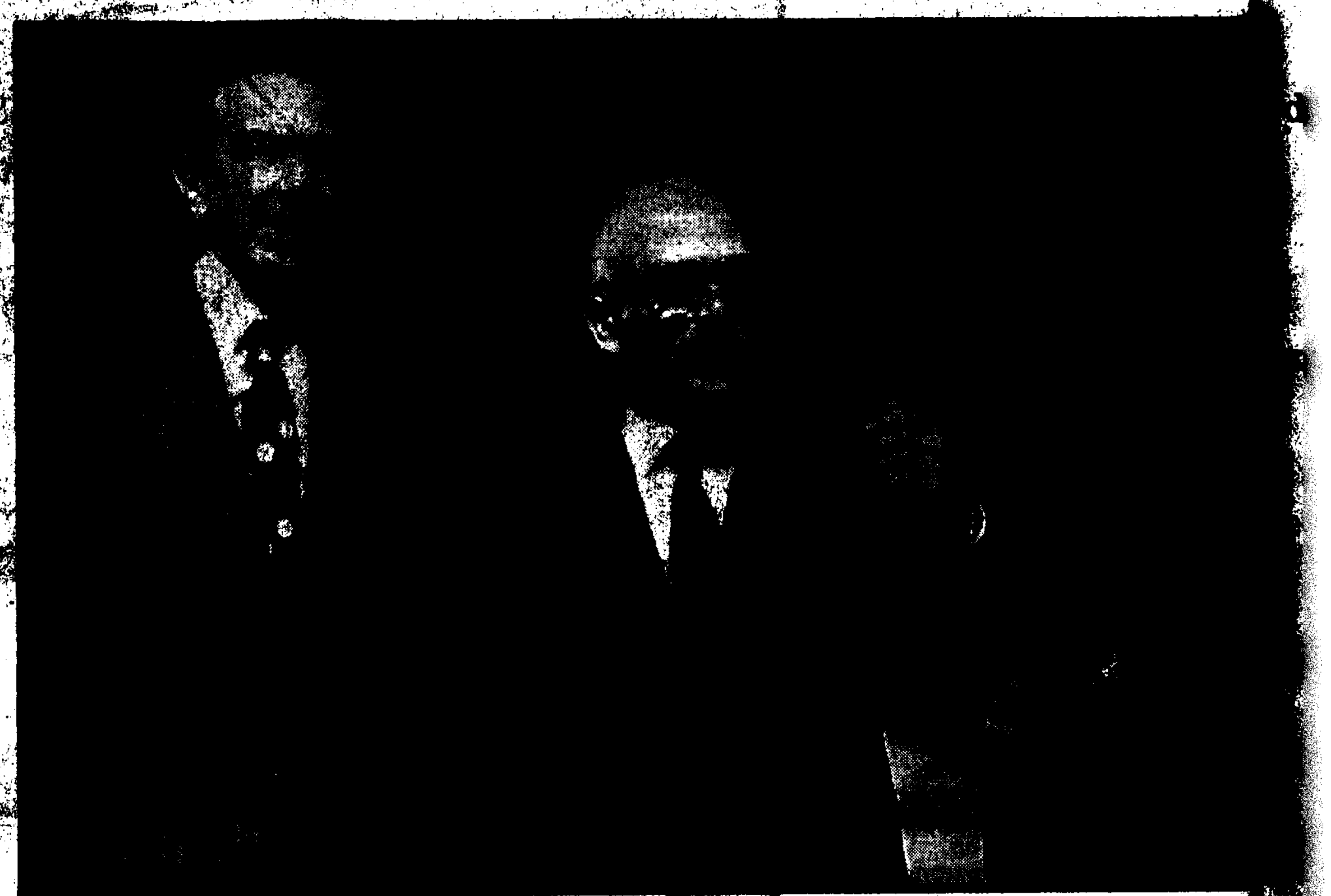
Christopher voert komende week flitsende diplomatie

Israël niet erg verheugd over bezoek VS-minister

DOOR AD BLOEMENDAAL

TEL AVIV – Het Jeruzalemse King David Hotel biedt de komende week gastvrijheid aan Warren Christopher. De Amerikaanse minister van Buitenlandse Zaken, die gisteravond is aangekomen, gebruikt het als uitvalsbasis voor een nieuwe ronde van flitsende diplomatie. De Israëlische regering is niet bijster gelukkig met zijn komst, ook al wordt dat niet openlijk toegegeven. Israël heeft de afgelopen maanden de Amerikaanse diplomatie enigszins buiten spel weten te zetten. En premier Rabin en zijn naaste medewerkers hebben er weinig behoefte aan om nu, in een kritieke fase van de onderhandelingen met de PLO, op de vingers te worden gekeken.

Het reisschema van Christopher is dynamisch genoeg. Vanavond dineert hij bij Rabin thuis. Na een ontmoeting met zijn Israëlische collega Shimon Peres vertrekt hij morgen naar Damascus. De dag daarop is hij in Amman, waar hij volgens PLO-voorzitter Jasser Arafat zal spreken. Dinsdag volgt een nieuwe besprekingsronde in Israël en woensdag is hij in Caïro. Voor donderdag staat in Damascus de tweede ontmoeting met president Hafez al-Assad op het programma. En vrijdagmiddag keert Christopher, na nieuw overleg met Rabin, via Tunis terug naar Washington.



● Warren Christopher, links, tijdens zijn bezoek aan koning Hoessein van Jordanië begin dit jaar. Foto: EPA

Ondenkbaar

Anders dan Israël meent Amerika dat er haast geboden is met het zoeken naar een oplossing voor de crisis in het Israëlisch-Syrische overleg. Naar verluidt heeft Christopher een Amerikaans plan op zak dat voorziet in een gefaseerde Israëlische terugtrekking van de Golan-hoogte binnen acht jaar. Israël daarvoor zou Syrië moeten beloven dat het een volledig vredesverdrag met Israël zal sluiten. President Clinton zou bereid zijn tot een topconferentie met Assad, op voorwaarde dat de Syrische president hem die belofte schriftelijk doet toekomen.

Maar het is duidelijk dat Christopher het niet wil laten bij bemiddeling aan het Syrische front. Het Israëlisch-Palestijnse overleg, dat morgen in Caïro moet worden hervat, zit muurvast. Israël vreest dat de Palestijnen de onderhandelingen willen laten mislukken, waarna ze de Verenigde Staten en Rusland zullen vragen te bemiddelen. De Palestijnen daarentegen zijn bang dat Israël zijn standpunten wil doordrukken onder het dreigement dat 13 december niet heilig is. Als de Palestijnse bevolking na die datum niet snel ziet dat er iets gebeurt, wordt de positie van de PLO in de bezette gebieden met de dag moeilijker.

De problemen in het zelfbestuuroverleg zijn moeilijk oplosbaar omdat ze van principiële aard zijn. De Palestijnen willen wat Israël niet wil, namelijk dat de uitkomst van het overleg laat

analyse

zien dat een Palestijnse staat in de maak is. Daarom zijn ze tegen de toelating van Israëlische legerpatrouilles langs de doorgaande wegen in het autonome gebied. Israëlische kolonisten zouden zich op die wegen onder bescherming moeten stellen van de Palestijnse politiemacht. De kolonisten peinzen daar niet over en ze hebben van de Israëlische regering de afgelopen week nog eens de verzekering gekregen dat zo'n situatie ondenkbaar is. De Palestijnse politie heeft geen enkele bevoegdheid als het gaat om Israëlische burgers, zei minister van politie Moshe Shachal.

Eilanden

De autonomieregeling kan niet van kracht worden als dit probleem blijft bestaan, om de eenvoudige reden dat de kolonisten de wegen moeten gebruiken. Met uitzondering van drie noordelijke nederzettingen, die grenzen aan Israël, vormen alle Israëlische bevolkingscentra in de Gazastrook immers eilanden in het binnenkort autonome Palestijnse gebied. Niemand maakt zich illusies over de gevolgen van een fysieke confrontatie tussen gewapende fanatieke kolonisten en gewapende fanatieke Palestijnse politie-agenten, in een situatie waarin beide groepen het gevoel hebben dat ze zich moeten bewijzen. Het rechtsextremistische parlementslid Rechavam Ze'evi maakte zich deze week de tolk van de radicale kolonisten toe hij zei in een confrontatie met de Palestijnse politiemacht zonder waarschuwing te zullen schieten.

De PLO wil de idee van een eigen staat ook duidelijk maken door de eis van grenscontrole in het zuiden van de Gazastrook (met Egypte) en ten westen van Jericho (met Jordanië), desnoods voorlopig samen met de Israëliërs. Israël beschouwt grenscontrole als een onderdeel van zijn nationale defensie-ap[pa]raat. En omdat defensie volg[ens] het met de PLO getekende [ak]koord een Israëlische aange[le]genheid blijft, eist het wat [dat] betreft volledige zeggenschap. Alleen al daarom wil het de au[to]nomie in Jericho beperken [tot] de stad en de onmiddellijke o[m]geving. De PLO wil zeggensch[ap] over het hele district Jericho, [dat] vele malen groter is.

De Israëlische regering ho[opt] dat de tijdsdruk haar te hulp [zal] komen, niet alleen in de ond[er]handelingen met de Palestijn[en,] maar uiteindelijk ook in het v[ast]gelopen overleg met Syrië. D[aar]om is men in Jeruzalem [niet] bijster ingenomen met de ko[mst] van Christopher.

Amerikaanse regeringsfunc[tio]narissen hebben aan de vo[or]avond van het bezoek gep[ro]beerd de Israëlische ongeru[st]heid te verminderen door [te] laten weten dat de minister [niet] van plan is gehoor te geven [aan] een Palestijns verzoek te help[en] bij het oplossen van de pro[ble]men in het zelfbestuur-over[leg.] Dat zal alleen gebeuren als be[ide] partijen erom vragen, zo wo[rdt] gezegd. Niettemin kan uit Chr[is]tophers reisschema - dat voor[ziet] in tweemaal overleg met Ara[fat -] worden opgemaakt dat hij [op] zijn minst nieuwsgierig is n[aar] de stand van zaken.

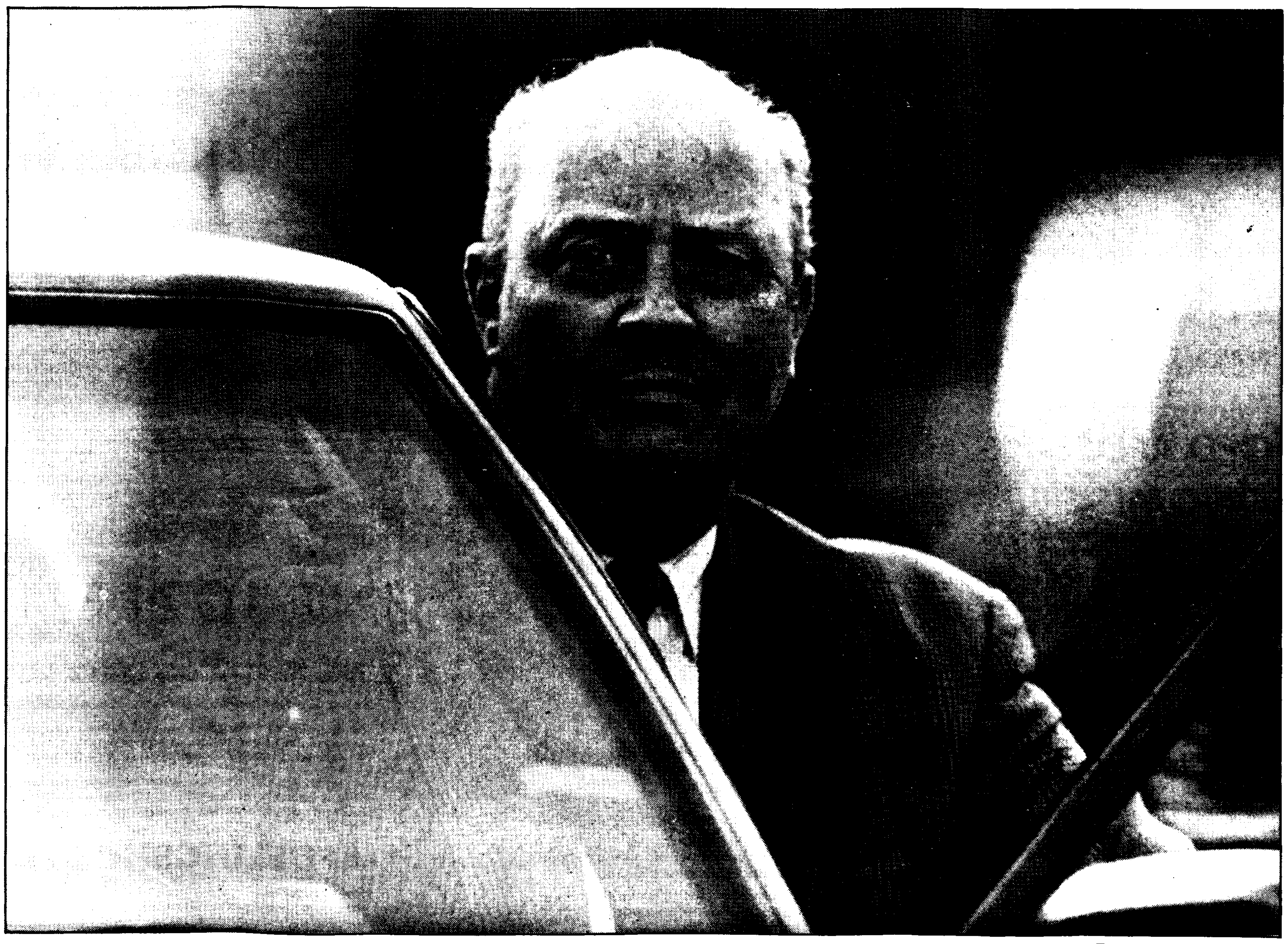
Aldi eist van personeel bewijs van goed gedrag

UTRECHT - Supermarktketen Aldi heeft het personeel in zestig filialen gevraagd bij het gemeentehuis een 'verklaring van goed gedrag' op te halen. De FNV Dienstenbond is daar woedend over, te meer omdat Aldi als reden hiervoor volgens de bond opgeeft dat het om een sollicitatie gaat. „Terwijl sommige mensen er al vijftien jaar werken," aldus bestuurder M. Maassen van de FNV. Volgens directeur W. de Wit van Albrecht Culemborg bv, waar de Aldi-supermarkten onder valt, berust het verhaal op een vergissing. „Aldi vraagt [een] bewijs van goed gedrag als onderdeel van een sollicitatieprocedure. Door een misverstand is dit verzoek in een enkel uitzonderingsge[val] onlangs ook neergelegd bij personen die reeds bij ons in dienst [zijn.] Het betreft hier dan ook een incident," zo laat De Wit weten.

Oud-politiecommissaris ziet reacties bij afscheid als eerherstel

Nicoll slaat niet terug

Bijna twintig jaar stond Eugène Nicoll aan de leiding van het Sittardse politiekorps. Tot een affaire rond belangenverstrengeling met twee bedrijfjes daaraan een eind maakte. Nicoll trad vrijwillig terug, nadat zijn zakelijke bemoeienis met opleidingsinstituut OPB en software-bedrijf Softpol politiek omstreden raakte. In november nam hij afscheid op de dag van zijn veertigjarig jubileum. Zijn eervol ontslag, de reacties daarbij en met name de dank van de koningin voor de bewezen diensten ziet hij als eerherstel. Over zijn 'moeilijke periode' zweeg hij maanden. Hij wil daarover nog steeds niet veel kwijt. Maar toch; Nicoll spreekt.



● *Oud-politieman Nicoll: 'Ik heb de verkeerde mensen vertrouwd.'*

Foto: ERMINDO ARMINO

door GEERTJAN CLAESSENS



Het was een plezierig afscheid, hoewel hij aanvankelijk geen receptie of feest wilde. Hij heeft er geen spijt van dat hij toch officieel afscheid nam. Steunbetuigingen van aanwezige (ex-)collega's, burgemeesters en vrienden sterkten Nicoll in de opvatting dat hem groot onrecht is aangedaan. Eén burgemeester ontbrak: de Sittardse eerste man J. Tonnaer.

Nicoll ziet niet om in wrok. „Ik heb de verkeerde mensen vertrouwd," zegt hij, daarmee met name doelend op Tonnaer. Die zou hem aanvankelijk hebben gesteund, maar plotseling aan geheugenverlies zijn gaan lijden toen hem duidelijk werd hoe omstreden Nicolls nevenfuncties waren in Den Haag. Maar: „Ik zou het precies weer zo doen. Ik heb geen steekpenningen aangenomen, ik heb nooit gefraudeerd. Alleen hard gewerkt voor de politie en mijn bedrijfje, in mijn eigen tijd. Bovendien wisten de verantwoordelijken ervan. Ik had zelfs goedkeuring van het ministerie. Dus laat niemand zeggen dat ik stiekem gehandeld heb."

De vergelijking die werd getrokken met de affaire-Baars of andere zaken steekt Nicoll dan ook. Maar Nicoll wil niet omzien in wrok of met modder gooien. Hoewel hij door de affaire was aangeslagen, slaat hij niet terug. Hij is inmiddels weer opgekrabbeld en geniet met volle teugen van zijn nieuwe vrijheid.

Door zijn 'misverstand' met Tonnaer kwam er einde aan een 34 jaar lange loopbaan bij de politie. In 1959 trad Nicoll toe tot het Heerlense politiekorps, na zes jaar als marinier te hebben gevlogen en de wereldzeeën te hebben bevaren. Als jong agentje moest hij soms uren op de fiets de wijken in. De politie stond nog dicht bij de burger, de sfeer was gemoedelijk en 'bromsnor' had nog gezag.

In 1971 verhuisde Nicoll naar Eindhoven, om daar (na het behalen van het inspecteursdiploma) de functie van inspecteur te vervullen. Maar Limburg bleef lokken. Toen drie jaar later de vacature voor een plaatsvervangend korpschef in Sittard in het politieblad stond, omlijnde echtgenote Annie de advertentie met een dikke rode cirkel. Ze kon en wilde Limburg niet missen.

Na een jaar als hoofdinspecteur/plaatsvervangend korpchef werd 'de lange', zoals Nicoll door collega's werd genoemd, in 1975 korpschef. Na de herindeling in '82 kreeg hij de rang van commissaris en de functie van korpschef. „Zo'n rang schept wel meer afstand, maar ik heb altijd geprobeerd die af te bouwen. Ik ging net zo gemakkelijk met m'n kont op het bureau van een collega zitten."

Ook de afstand tot de burger moest kleiner. Vandaar dat Nicoll hartstochtelijk voorstander was van het invoeren van wijkteams. Net als vroeger moest de politie meer de straat op, liefst op de fiets om zichtbaar te zijn voor de burger. En niet in een auto. „In een auto verplaats je je snel, maar je ziet en hoort nog niet eentiende van wat je meekrijgt als je op de fiets zit."

Het idee werd door de politiek om zeep geholpen. Nadat was gestart met drie wijkteams, moesten er na de herindeling vijf komen, ook voor de 'wingewesten' Munstergeleen en Einighausen. Hoewel Nicoll voorspelde dat die versnippering van mankracht over vijf bureaus niet kon, trok de politiek die conclusie pas jaren later.

„Zo'n wijkpost moet ook bemand zijn. Er moeten minstens twee agenten zitten. Als die er een hele nacht zitten en er komen alleen een paar telefonische meldingen binnen, denk ik dat het beter is dat die twee de straat op gaan."

Toch leverde de sluiting van de wijkbureaus vaak het verwijt op dat de politie te afstandelijk en onbereikbaar was. Dat verwijt klinkt nu ook weer na de reorganisatie van de politie, waar Nicoll van harte aanheeft meegewerkt.

Volgens de oud-commissaris kan de vorming van één korps voor Zuid-Limburg alleen een verbetering zijn. Waar vroeger Heerlen, Maastricht en Sittard tegen elkaar werden uitgespeeld als ze om meer mensen vroegen, kan Zuid-Limburg nu één vuist maken in Den Haag.

Dat brengt hem op zijn grootste bron van frustratie: de politiek. Hoewel de criminaliteitscijfers in Sittard aantoonbaar relatief hoger lagen dan in Maastricht en Heerlen, bleef de bijbehorende mankracht uit. Na jarenlang pleiten kreeg het Sittardse korps er in de jaren tachtig ineens zes mensen bij, waarmee de sterkte op 62 kwam. „Zes man! Ik was zo blij als een kind. Maar in feite was het een druppel op een gloeiende plaat."

Officieel telt het korps nu 109 mensen. Daarvan is echter een vijfde voor de regio, terwijl nog een aantal vacatures openstaat. En ook die worden in Heerlen of Maastricht eerder opgevuld dan in Sittard.

Het steekt Nicoll dat de Randstad altijd eerst aan bod komt. Dat komt wellicht ook doordat de politiechefs daar, E. Nordholt van Amsterdam voorop, harde uitspraken en de publiciteit niet schuwen. Ze roeren keer op keer de trom en vestigen daarmee de schijnwerpers op het probleem: gebrek aan mankracht bij 'het korps'.

Maar regiochef H. Mostert is er de man niet naar om veel tam-tam te maken. Maar hij zal de lobby in Den Haag goed voeren, daarop vertrouwt Nicoll. Daarnaast: „Nordholt is natuurlijk een politiek dier, die zie ik nog wel eens zelf de politiek ingaan." Zelf is Nicoll niet aan een partij gebonden: „Ik heb geen zin om ergens op te stemmen." Over zijn stemgedrag in het verleden wil hij aleen kwijt dat hij vooruitstrevend liberaal is.

Nicoll verwijt de politiek veel, met name het experiment met de wijkbureaus ging mis „toen de politiek er zich mee ging bemoeien. Zoals alles misgaat als de politiek zich ermee bemoeit. Het is toch ook onzin dat ze daar vanuit Den Haag moeten bedenken waar wij onze tijd aan besteden. Dan komt er ineens een order dat we ons moeten gaan richten op hardrijders. Ik zou denken dat we hier meer last heben van drugsgebonden misdaad, inbraken, onveiligheid op straat."

De oud-commissaris moet iedere keer smakelijk lachen als hij politici hoort orakelen over de 'harde aanpak' van de misdaad. „Veel beloven en weinig geven, doet de gekken in vreugde leven. Veel gepraat maar weinig wol. Criminaliteit is een geliefd onderwerp waar je politiek op kunt scoren. Maar bij al die uitspraken vergeten de politici boter bij de vis te leveren."

Als Nicoll dit stokpaardje berijdt is het net of hij nooit is weggeweest. „Tja, dat is de betrokkenheid. Bijna dertig jaar bij de politie kun je niet zomaar uitvlakken. Na zijn afscheid kan Nicoll het allemaal wat afstandelijker bekijken. Hij zou het ook wat rustiger aan kunnen doen, maar daarvan is voorlopig geen sprake. Nicoll geeft nog steeds elke vrijdag les aan de politieschool. Daarnaast is hij regelmatig op pad voor de Woningvereniging Sittard, waar hij nog steeds voorzitter is. Ook het werk bij OPB gaat gewoon door. „Dat mag nu weer," zegt hij breed lachend. Al heeft hij de functie van directeur aan zijn vrouw Annie gelaten.

Nog geen tijd voor het schrijven van memoires dus, al kreeg hij daarvoor bij zijn afscheid een pen aangeboden. Een vriend heeft aangeboden hem te zijner tijd te helpen bij het schrijven, en in de 'Zittesje Revuuj' worden de memoires al kort 'aangekondigd, naast het afscheid van Tonnaer. De vraag is nu welke gebeurtenis zich het eerst aandient.

De regels

Het ambtenarenreglement gemeentepolitie uit 1958 bepaalt het volgende over nevenactiviteiten:

Art. 91: 'Het is de ambtenaar verboden:

a. naast zijn ambt een bedrijf of een beroep uit te oefenen;
b. een nevenbetrekking te aanvaarden dan wel ten behoeve van derden, tegen betaling, in welke vorm ook, werkzaamheden te verrichten;
c. commissaris, bestuurder, vennoot, aandeelhouder of lid te zijn van vennootschappen, stichtingen of verenigingen dan wel onmiddellijk deel te nemen aan aannemingen of leveringen, indien daardoor de behoorlijke vervulling van zijn plichten als ambtenaar in gevaar kan worden gebracht of het aanzien van zijn ambt kan worden geschaad.'

Art. 91f-2: 'Door de burgemeester kan ontheffing worden verleend van het bepaalde onder lid a en b (...)'.

Het geschil

Nicoll stelt dat Tonnaer steeds heeft geweten van zijn nevenactiviteiten bij OPB en Softpol, die Tonnaer mondeling zou hebben goedgekeurd. Tonnaer stelde tegenover de accountants die het onderzoek naar Nicoll cs. verrichtten dat hij slechts toegestemd heeft in een bestuurslidmaatschap van een op te richten stichting, die opleidingen zou verzorgen. Maar volgens Nicoll kan dat niet kloppen: artikel 91 bepaalt immers dat de burgemeester geen toestemming kan verlenen voor een bestuurslidmaatschap van een stichting, als genoemd onder c.
Overigens bepaalt hetzelfde artikel dat de burgemeester ook voor een vennootschap geen toestemming had kunnen geven. Conclusie: Nicoll heeft op de verkeerde persoon vertrouwd.

De carrièreladder

- 19-10-1934: geboren in ziekenhuis Heerlen, ouders wonen in Terwinselen, vader is mijnbeambte.
- 1946: gezin Nicoll verhuist naar Geleen
- '49-'53: Doorloopt Mulo, maar heeft geen zin om verder te suderen.
- 22-9-'53: Nicoll bij marine tot in '59. Vooral in 'de west' (West-Indië) actief.
- '58: Trouwt met Annie.
- '59: Sluit zich aan bij politiekorps Heerlen, tot 1971. Volgt intussen (avond-)opleidingen HBS en MO-pedagogiek.
- '71: Na behalen inspecteursdiploma benoemd tot inspecteur in Eindhoven.
- '74: Nicoll kan in Sittard aan de slag als hoofdinspecteur/plaatsvervangend politiechef.
- '75: Benoemd tot korpschef Sittardse politie.
- 1-1-'93: Op eigen verzoek ontheven van functie korpschef
- 12-11-'93: Eervol ontslag uit politiedienst en afscheid.

De gemiste trede

- 5-12-'88: Inschrijving Vennootschap onder firma (Vof) Softpol bij Kamer van Koophandel Heerlen, opgeheven 11-9-'92. Vennoot is korpschef Nicoll. Computerbedrijfje levert (ook) programmatuur aan politie.
- 30-12-'88: Inschrijving Vof 'Opleidingsinstituut voor Politie- en Beveiligingspersoneel' (OPB) bij Kamer van Koophandel Heerlen. Vennoot is sedert voorjaar '89 korpschef Nicoll.
- 20-10-'88: Eerste publikaties over OPB in Limburgs Dagblad leveren enige discussie op. 'Burgemeester Tonnaer verwijt commissaris niet', kopt deze krant een week later.
- 3-9-'92: Tweede-Kamerlid I. Brouwer (GroenLinks) stelt ministers van justitie en binnenlandse zaken vragen over commerciële nevenactiviteiten Nicoll. Ministeries antwoorden op 16 oktober dat sprake is van 'ontoelaatbare verstrengeling van publieke verantwoordelijkheden,' omdat twee vennoten van OPB ook in regionaal bestuur politieregio Zuid-Limburg zitten, met portefeuille opleiding en vorming.
- Sept-'92: Betrokkenheid Nicoll bij Softpol lekt uit.
- 17-9-'92: Interpellatiedebat Sittardse gemeenteraad over Nicoll. GroenLinks dringt aan op zijn ontslag, rest gemeenteraad stemt tegen 'standrechtelijke executie' en vergeeft 'faux pas'.
- Sept-'92: Nicoll trekt sollicitatie voor leiding politieregio Limburg-Zuid in.
- 3-12-'92: Accountantsonderzoek naar Softpol en OPB stelt over het werk voor beide firma's: „De uren zouden niet in 'politietijd' zijn besteed." Bedrijfsvoering geschiedde „in een concurrerende omgeving." OPB verzorgde opleidingen voor gemeenten en politie. Softpol verkocht programmatuur aan politie. „In deze situaties zou gesproken kunnen worden van functievermenging."
- 23-12-'92: Nicoll vraagt te worden ontheven uit zijn functie als korpschef per 1 januari 1993. Hij wil uitdrukkelijk afscheid nemen op 12 november 1993, op de dag dat hij veertig jaar in dienst is van de overheid.
- 12-11-'93: Afscheid Nicoll na eervol ontslag uit politiedienst.

anderzijds

Sjoemelen

DOOR PETER STIEKEMA

Er wordt wat afgesjoemeld in dit land. Het begint, of eindigt, met het verkeerd invullen van het belastingformulier. Dat is sinds jaren een nationale sport, die omstreeks maart, april, het belastingseizoen, zijn hoogtepunt kent en in heel wat huiskamers van werkende bovenmodale landgenoten met veel fantasie en inzicht wordt bedreven. Rente verkeerd opgeven, buitenlandse rente verzwijgen, niet-gemaakte onkosten opvoeren, iedereen heeft zo zijn eigen spelregels en opvattingen om de fiscus om de tuin te leiden, zonder er zelf in te tuinen, als u begrijpt wat ik bedoel. Zo heeft mij jaren geleden een (vage) kennis – met een aardig inkomen – verteld dat hij zoveel aftrekposten had verzonnen, dat hij accuut moest stoppen, want anders zou hij nog een aanvulling op zijn inkomen tot het minimumloon moeten aanvragen. Dat kon in die tijd nog.

Voor werkenden met een beetje positie in het bedrijfsleven zijn er tal van andere mogelijkheden om het familie-inkomen wat op te schroeven. Creatief declareren bijvoorbeeld, van nimmer – of privé – gemaakte kilometers en met echtgeno(o)t(e) genuttigde maaltijden, waarbij de bon met een groots gebaar bij de boekhouding wordt ingeleverd. Het bedrijf kan dan toch nog wat onkosten aftrekken. 'Declarandi te salutant' (zij die declareren gaan, groeten u; in zelfverzonnen Latijn) of ookwel 'declarare humanum est' (declareren is menselijk; idem).

Pennen, papier, gereedschap en ander materiaal meenemen van je baas schijnt ook heel normaal te zijn. Als je er al iets van zegt kun je een grote bek krijgen. Zo hoorde ik laatstdat een soepautomaat in een bepaald bedrijf, die op zaterdag gratis werkte, zich iedere zaterdag kon verheugen op de komst van een personeelslid met een pan, die bekertje voor bekertje gevuld werd om de gehele familie te gerieven. Je moet er maar opkomen, en ook, je moet het lef maar hebben! (Trouwens: de gustibus non disputandum est, over smaak valt niet te twisten.)

Gerotzooid wordt er van laag tot hoog. Bij diverse ondernemingen in den lande draait de papiervernietiger op volle toeren en rookt de schoorsteen al een dag of tien aanzienlijk harder dan normaal, terwijl er bovendien fors heen-en-weer getelefoneerd wordt met de plaatselijke reisbureaus. Dat laatste heeft niets met de winterkou te maken, waaraan men wil ontsnappen, maar alles met een actie van de fiscus. De Belastingdienst Ondernemingen is vorige week woensdag begonnen zakelijk geboekte privé-reizen van ondernemers, bedrijfsdirecties en andere hoge bomen aan te pakken. Al in de eerste 24 uur van het onderzoek werden de belastingmensen geconfronteerd met een flink aantal verdachte boekingen.

Het schijnt vrij simpel te zijn. Een directeur laat zijn secretaresse, of zijn assistente, een vakantie regelen bij een reisbureau en geeft de boekhouder, het hoofd administratie of de controller opdracht die reis af te boeken als zakenreis. Geen haan die daar tot voor kort naar kraaide. Betrapte bedrijven kunnen nu rekenen op een forse navordering, terwijl ook de reislustige directeur een extra belastingaanslag tegemoet kan zien voor 'loon in natura'.

De medische specialisten kunnen er trouwens eveneens wat van. Zo schijnt het eind 1989 gesloten akkoord tussen specialisten, verzekeraars en ziekenhuizen volledig verkeerd te hebben uitgepakt doordat de specialisten 'nieuwe declaratieroutes' hebben ontdekt. Dat althans verkondigde deze week de medisch adviseur van de Vereniging van Nederlandse Zorgverzekeraars (ziekenfondsen). Het akkoord behelsde naast het drie jaar bevriezen van de kosten van specialistische hulp ook een herijking van alle declarabele verrichtingen in vier tariefgroepen. Door daar creatief mee om te gaan ontsprongen de meeste specialisten de bezuinigingsdans en konden hun inkomen nog verder opkrikken.

Wie is dan eigenlijk wel de klos in dit land? Zou dat soms die bijstandsmoeder zijn, bij wie een extra tandenborstel in de badkamer wordt aangetroffen en die daarom een fors deel van haar uitkering moet inleveren? 'Foei, bijstand trekken en toch nog sjoemelen, schande!' Ik hoor het ze zeggen.

DE LIMBURGSE PERSONEELSGIDS

Als je maar genoeg leert, dan krijg je later een goede baan. Bijna iedereen heeft deze woorden in zijn jeugd uit de mond van ouders of leraren horen klinken. Maar een hoge opleiding is in steeds mindere mate een garantie voor een bijbehorende dienstbetrekking. In de eerste drie kwartalen van 1993 steeg volgens cijfers van het CBS het werkloosheidspercentage onder mensen met als opleiding hbo of wetenschappelijk onderwijs van drie naar vier procent. Dagelijks staan de kranten vol met dit soort cijfers en percentages. Maar achter die getallen gaan mensen schuil. Mensen die maar zelden zelf aan het woord komen.
In dit artikel vertellen drie van hen hoe het is om na jarenlang studeren werkloos te zijn.

Wel de kennis, niet de baan

door JACO MEIJER



Een kamer met een stuk of vier beeldschermen, vele tientallen computerkaarten met chips, talrijke strengen van snoeren en kabels, een woud van schroevedraaiers en aanverwant gereedschap in Heerlen-Zuid. Met een beetje fantasie bevinden we ons in de controlekamer van een futuristisch ruimteschip.

In werkelijkheid is het de hobbykamer van de 34-jarige Ruud Baltissen. „Werk en hobby zijn voor mij nauw verweven," zegt de Heerlense computerdeskundige vol vuur. Hij lijkt even te vergeten dat hij helemaal geen werk heeft.

De economische recessie heeft hem parten gespeeld. Ruud Baltissen studeerde in 1987 af aan de hts. De Heerlenaar werkte bij diverse elektronicabedrijven, maar onder invloed van de economische teruggang stortte de automatiseringsbranche in en raakte hij zonder werk. „Ik heb gewoon pech gehad. Toen ik in de eerste helft van de jaren tachtig elektronica ging studeren waren er nog volop banen in deze sector," zegt hij op nuchtere toon.

Een tweede voorbeeld. Henny Kockelkorn (24) maakt tegenwoordig ruim twaalf uur per week kantoren schoon. Terwijl zij is opgeleid voor een managementfunctie bij de civiele dienst van een bedrijf of instelling. Bijvoorbeeld hoofd huishouding in een bejaardentehuis of een hotel. Sinds juli heeft ze haar hbo-diploma toegepaste huishoudwetenschappen op zak. Maar van het aanbod van vacatures in haar vakgebied is ze geschrokken. „Maar zelden vraagt een bedrijf uitdrukkelijk THW als opleiding. Meestal vragen bedrijven wel veel werkervaring," zegt ze.

Dat laatste merkt ook Kerkradenaar Paul Klinkenberg die 1991 afstudeerde als bedrijfseconoom, met als specialisatie bestuurlijke informatiekunde. De 28-jarige Paul kijkt wat voor informatie nodig is, waar, bij wie en waarom. Voorlopig kan hij die kennis alleen toepassen bij het zoeken naar een baan. „Hoe langer ik in deze situatie zit, des te vervelender voelt het aan. Ik weet dat het alleen maar moeilijker wordt om in te treden naarmate ik langer uit het arbeidsproces ben," zegt hij.

Schrale troost

De drie zijn de enigen niet. Dat mag je wel een schrale troost noemen. Bij de arbeidsbureaus in Zuid-Limburg staan ruim vierduizend werkzoekende academici en hbo'ers ingeschreven op een totaal van ruim 28.000 werkzoekenden. Maar ieder van hen heeft zijn eigen verhaal. En ze proberen allemaal het onprettige lot op hun eigen, speciale manier te dragen en te veranderen.

Uit de mond van Ruud Baltissen klinkt het wel erg nuchter: 'Gewoon pech gehad'. De Heerlenaar: „Natuurlijk, ik heb ook dagen dat de muren op mij afkomen. Een vakantie van meer dan drie maanden is mij veel te lang. Maar dat gevoel heeft iedereen die werkloos is; of je nu een hoge of lage opleiding hebt, maakt dan niet uit. Vervelend is vooral dat ik niet zelf het brood op de plank kan brengen. Maar moet ik dan moord en brand gaan schreeuwen?"

Paul Klinkenberg is iets uitgebreider in zijn toelichting. „Puur materieel heb ik geen recht om te klagen. Genoeg mensen hebben het veel slechter. Thuis zitten is ook niet het punt. Ik heb voldoende hobby's om mezelf bezig te houden. Toch heb ik van binnen geen lekker gevoel. Daar heb ik die studie niet voor gedaan."

Hij vervolgt: „Ik heb ook een beetje een schuldgevoel. Ligt het aan mij, vraag ik me weleens af. Ik leef nog steeds op kosten van de staat. Ik heb bijna alleen maar geld gekost en ik ga nog meer kosten. Gelukkig heb ik nog een half jaar op tijdelijke basis als gemeentebode gewerkt. Die tijd heb ik in ieder geval niemand iets gekost. Verder heb ik veel kwaliteiten in huis die niet worden benut. Dat is gewoon zonde. Het grootste gevaar is dat je in deze situatie gaat berusten en dat gevaar spiegel ik mezelf ook voor. Laat ik niet zo diep zinken."

Henny Kockelkorn zit het kortste zonder werk en de situatie grijpt haar dan ook minder aan. „Eigenlijk heb ik het gevoel dat mijn toestand nog heel normaal is. Ik ben pas vijf maanden van school. Ik maak me nog niet zo druk. Pas als ik tegen de zomervakantie nog geen werk heb dan zie ik het niet meer zitten. Dan stop ik, denk ik, met de sollicitatieclub waar ik nu inzit, om fulltime voor een uitzendbureau te kunnen werken."

Recht

Realistisch zijn de drie wel. Ze vinden niet dat zij een moreel recht op een baan hebben omdat ze zich jarenlang voor een studie hebben ingezet. Ruud Baltissen: „Ik heb niet het gevoel dat de energie die ik in mijn studie heb gestoken, moet worden beloond. Zo werkt de maatschappij niet."

Paul Klinkenberg dicht zich dergelijke rechten evenmin toe. „Ik heb toevallig de kwaliteiten gehad om mijn studie af te ronden. Maar wat geeft mij meer recht op een baan dan iemand anders die zijn kwaliteiten naar rato net zo optimaal heeft benut en die in de bouw met vijftig kilo cement loopt te sjouwen."

'Als je maar wilt, is er altijd werk', luidt een gevleugelde kreet. Een belangrijke vraag waar iedere hoger opgeleide werkloze dan ook tegenaan loopt is, of hij tijdelijk werk moet aanpakken dat beneden zijn kunnen ligt. Is het verstandig dat een academicus bijvoorbeeld asperges gaat steken in de periode dat hij zoekt naar een baan op zijn niveau?



● Paul Klinkenberg: 'Zo zie je maar dat je een studie in ieder geval niet moet kiezen omdat je daar werk in verwacht.' Foto: CHRISTA HALBESMA



● Ruud Baltissen: 'Ik merk dat werkgevers door de cursus die ik volg weer belangstelling voor mij krijgen.' Foto: FRANS RADE

Absolute waarheden bestaan niet, dat is duidelijk. Soms krijgt iemand tijdens sollicitatiegesprekken te horen dat hij zijn 'marktwaarde' heeft bedorven of dat hij de mensen 'uit de markt' drukt die gerelateerd aan hun opleiding wel voor dit soort werk geschikt zijn. Anderen krijgen complimenten dat zij in ieder geval van aanpakken weten.

Ruud Baltissen heeft louter positieve ervaringen met 'lagere' banen. „Ik heb bijvoorbeeld een tijd als barkeeper in een hotel gewerkt en dan kom je met veel mensen in gesprek. Wanneer ik vertelde dat ik het werk als tussendoortje deed, dan waren de reacties nooit negatief. Ook onder mensen uit mijn eigen branche. 'Jij bent tenminste bezig, jij blijft niet op je kont zitten', was de tendens. Ik heb zelfs contacten opgedaan waar ik heb gesolliciteerd, alleen hadden ze daar ook niemand nodig."

„Uitzendbureaus onthouden je naam ook. Zij hadden baantjes die niemand wil. Dan kwam ik als ingenieur en dan pakte ik dat werk wel aan. Dat vergeten die bureaus niet. In het ergste geval sta ik weer bij ze op de stoep. Ik ben niet met twee linkerhanden geboren."

Paul Klinkenberg heeft bij de gemeente Kerkrade een half jaar als bode gewerkt. „Het was belangrijk om werkervaring op te doen en te leren een vast ritme aan te houden. Daarnaast wist ik dat het belangrijk is om als werkloze een netwerk van contacten op te bouwen van mensen die je misschien kunnen helpen om aan de slag te komen. Als je toch ergens een netwerk opdoet dan is het op het stadhuis. Als bode kwam ik in contact met wethouders, afdelingshoofden en raadsleden."

Toch hielp dit 'netwerk' de academicus niet aan een vaste baan. „Het spijtige was dat de gemeente Kerkrade zich net ging beraden op haar kerntaken. Daardoor had men iets van: We kunnen het niet maken nieuwe mensen aan te nemen, terwijl wij nog niet weten wat met de andere personeelsleden gaat gebeuren. Het was erg jammer want met mijn specialisatie informatiekunde was zo'n hele kerntakendiscussie mij op het lijf geschreven. Als ik ergens op mijn plek was geweest, dan was het daar. Een wethouder zei nog: als je hier twee jaar eerder had gestaan, dan was het geen probleem geweest."

Paul Klinkenberg koos bewust voor de bodebaan. Hij ziet zich niet achter de lopende band staan. „Bij produktiewerk kom je niet met mensen in contact die je verder kunnen helpen. Terwijl ik bij het bodewerk wel contact had met mensen die op mijn eigen niveau werkten. Achter de lopende band kan ik bovendien niet laten zien wie ik ben."

Nihil

De inwoner van Kerkrade is wel bereid om administratief werk op bijvoorbeeld meao-niveau te doen. „Het punt is dan dat bedrijven mij niet willen. Hun motto is dat de kans dat ik, als academicus, bij hen mijn hele leven wil slijten nihil is. Terwijl het ze wel tijd en geld kost om mij in te werken."

Henny Kockelkorn loopt tegen hetzelfde probleem aan. „Ik heb ook op mbo-banen gesolliciteerd, maar daar werd ik sowieso afgewezen. Die bedrijven weten ook dat ik blijf wachten tot zich een kans op hbo-niveau voordoet. Bovendien zijn sommige bedrijven gebonden aan een cao die een bepaald salaris verbindt aan een vooropleiding. In die gevallen ben ik gewoon te duur."

Haar huidige schoonmaakwerk verricht de Heerlense om meerdere redenen. „Ik heb mijn eigen huishouden en heb dat geld nodig om te kunnen leven. Ik krijg geen uitkering omdat ik een eigen huis bezit. Ook is het goed wanneer ik later in een leidinggevende functie uit ervaring weet hoe je het beste kunt schoonmaken, waar je op moet letten. Ik geef er ook mee aan dat ik niet te bereerd ben om vuile handen te maken. Terwijl mijn vriendinnen die bij mij op school hebben gezeten, iets hebben van 'kantoren schoonmaken, dat zou ik nooit doen'."

Achteraf

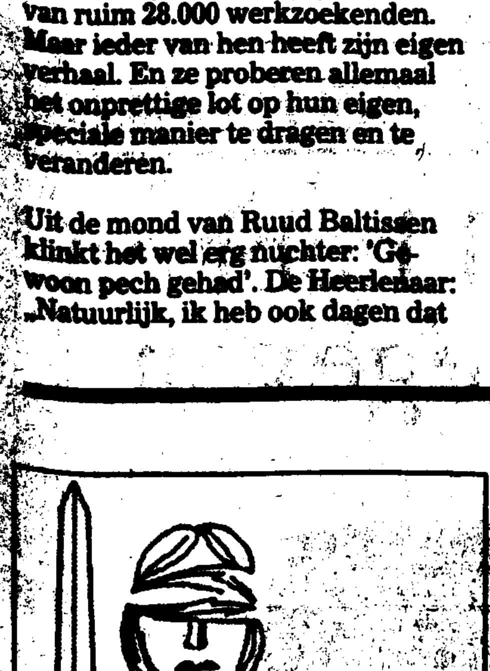
Als je toch eens in de schoenen stond van één van de geïnterviewden. Je zou bijna spijt krijgen van alle geïnvesteerde jaren die geen vruchten afwerpen. Maar een gevoel van spijt van de studie blijkt een relatief begrip. Ruud Baltissen: „Wanneer ik alles van tevoren had geweten, dan zat ik hier niet. Achteraf had ik misschien best dingen anders gedaan. Maar dat blijft theorie. Op het moment van een beslissing heb je daar je redenen voor. Goed, dat die redenen achteraf misschien fout blijken te zijn, daar kan ik ook niets aan doen. Je staat vaker voor keuzen. De ene keer pakt het goed uit, een andere keer slecht."

Henny Kockelkorn: „Soms denk ik wel eens: Als ik de meao had gedaan, dan zat ik nu niet met dat probleem van werkloosheid. Dan was ik nu al vijf jaar aan het werk. Maar dat is achteraf praten. Toen ik negentien was had ik nog helemaal geen zin om te gaan werken."

Paul Klinkenberg heeft van de studie op zich geen spijt. „Opmerkelijk is wel dat ik eigenlijk het liefst naar het conservatorium wilde. Gezien de onzekere kans op een baan in die richting koos ik voor bedrijfseconomie en dan blijk ik daar ook geen werk in te vinden. Zo zie je maar dat je een studie in ieder geval niet moet kiezen omdat je daar werk in verwacht. Daarvoor duurt een studie eenvoudigweg te lang."

Het leven gaat voor alle drie door. De ogen zijn gericht op toekomst. Ruud Baltissen volgt via het Arbeidsbureau bij het Centrum Kantoor Innovatie een cursus tot programmeur-analist in een computertaal van een nieuwe generatie. Hij zegt dat de lessen hem hoopvol stemmen. „Ik merk dat werkgevers door de cursus die ik volg weer belangstelling voor mij krijgen. Het fnuikende in het verleden was dat je vooraf al wist dat een bedrijf toch geen plaats voor je had."

Henny had ten tijde van dit artikel haar eerste uitnodiging gekregen voor een sollicitatiegesprek. Paul Klinkenberg speelt met de gedachte om als distributeur voor een marketingbureau te gaan werken. „Het ligt wel net zo min op het terrein van mijn opleiding, maar de zelfstandigheid van de baan trekt mij wel. In deze situatie heb je toch niets meer te verliezen."



door rob peters

De moeder

Plotseling staat zij oog in oog met een moordenaar.

Ze kan de moordenaar van haar zoon bijna aanraken.

Een jonge junk nog, die haar jongen met een steen en een afgebroken fles toetakelde.

Een fatale ruzie om een plastic zakje met enkele grammetjes heroïne.

Voor drugsverslaafden het kostbaarste bezit op aarde.

De moeder wijkt als door een wesp gestoken terug.

Kijkt verwezen rond en slaakt een gesmoorde kreet.

'Dat is ie,' roept ze bijna snikkend en ontzet naar haar dochter, wijzend op de jongen in de verdachtenbank.

Een pijnlijk en onverwacht incident in de rechtszaal.

Verlegen buigt de junk het hoofd.

Hij stapt snel achteruit bij de bijna botsing met de moeder.

Een onvoorzien incident.

De moeder is door de rechtbank naar voren geroepen om een eventuele schadeclaim toe te lichten.

Zij zat tot dan naamloos en stilletjes op de publieke tribune te luisteren.

Juist op het moment dat zij naar voren loopt, wordt de verdachte naar een andere bank gedirigeerd.

Er valt een wat pijnlijke stilte.

De moeder snikt zacht, dat zij is gekomen om te zien wie haar zoon doodsloeg.

Een zoon die zij al lang had moeten afstaan aan het drugsmilieu.

Het was een bekende en ook gevreesde verschijning in het Maastrichtse junkenpark.

Daar komen normaal al geen lieverdjes.

De jongen die hem uiteindelijk doodsloeg, was zijn enige vriend.

Zij deelden drugs en sliepen samen hun roes uit.

Zij werden elkaars vijanden toen die drugs opgebruikt en mogelijk gestolen waren.

Zij verdachten elkaar van de diefstal.

De moeder krimpt in elkaar als de rechters het over het leven van haar zoon hebben.

Een 33-jarig bestaan dat al verwoest was, voor het laatste greintje leven eruitgeslagen werd.

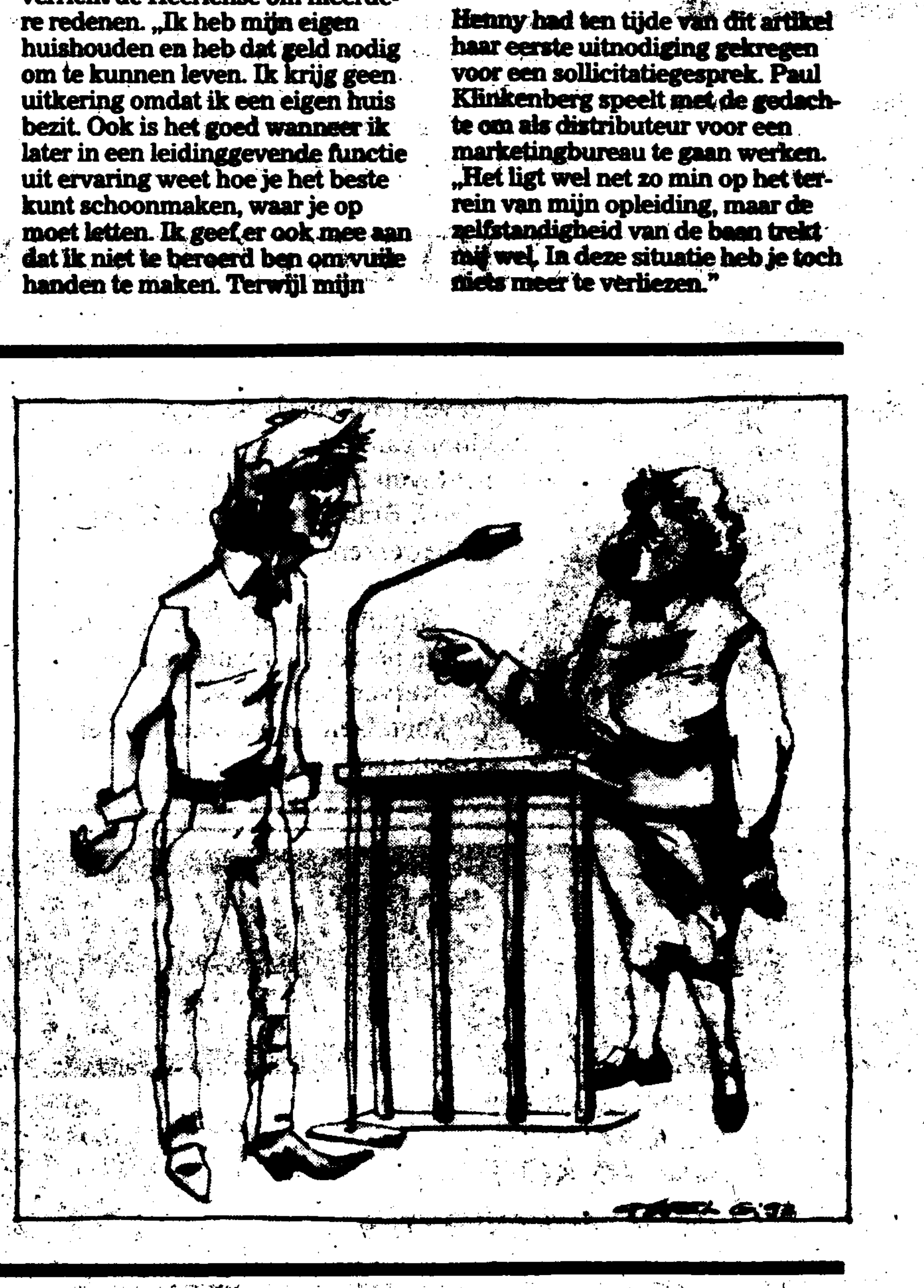
De dader is duidelijk aangeslagen.

De eis van zes jaar gevangenisstraf raakt hem kennelijk niet.

Af en toe kijkt hij naar de moeder achter in de zaal.

Een moeder die ondanks de eis van het Openbaar Ministerie, diepbedroefd wegsjokt.

Het beeld van een dader voor eeuwig in haar geheugen gegrift.



DE LIMBURGSE PERSONEELSGIDS

Bekendmaking

Het Dagelijks Bestuur van het Zuiveringschap Limburg maakt, gelet op artikel 31 van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne, bekend dat bij besluit van het Dagelijks Bestuur d.d. 29 november 1993 onder een aantal voorschriften vergunning is verleend ingevolge de Wet verontreiniging oppervlaktewateren aan Gebroeders Swinkels BV, Metaalrecycling, Beitel 74 te Heerlen voor het lozen van bedrijfsafvalwater, huishoudelijk afvalwater en hemelwater via de gemeentelijke riolering en de rioolwaterzuiveringsinstallatie Hoensbroek op oppervlaktewater (ingeschreven onder nummer V90-138).

De beschikking, alsmede de aanvraag en andere ter zake zijnde stukken liggen vanaf 6 december 1993 tot en met 5 januari 1994 ter inzage en wel:
- op het kantoor van genoemd zuiveringschap, Maria Theresialaan 99 te Roermond op werkdagen van 9.00 uur tot 12.00 uur en van 14.00 uur tot 16.00 uur (afdeling Vergunningen en Handhaving);
- ten gemeentehuize van de gemeente Heerlen, Geleenstraat 25 te Heerlen. Gedurende de kantooruren van 09.00 uur tot 12.00 uur en na telefonische afspraak (tel. 045-765555) van 14.00 uur tot 16.00 uur en bovendien elke zaterdag van 10.00 uur tot 13.00 uur in de openbare bibliotheek, Passage 20/30 te Heerlen.

Ingevolge artikel 44, tweede lid van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne staat tot het einde van de beroepstermijn beroep open bij de Afdeling voor de geschillen van bestuur van de Raad van State voor: a. de aanvrager; b. de betrokken adviseurs; c. degenen, die overeenkomstig artikel 20, 21 of 22, tweede lid of 28, eerste lid, onder c van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne bezwaren hebben ingebracht; d. enige andere belanghebbende, die aantoont dat hij redelijkerwijs niet in staat is geweest overeenkomstig artikel 20, 21 en 22, tweede lid of 28, eerste lid, onder c van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne bezwaren in te brengen. De beschikking wordt na afloop van de beroepstermijn van kracht. Gedurende de beroepstermijn kan tegen de beschikking beroep worden ingesteld bij de Afdeling voor de geschillen van bestuur van de Raad van State. Het beroepschrift - dat geen schorsende werking heeft - dient in tweevoud ingesteld te worden bij de Afdeling voor de geschillen van bestuur van de Raad van State, Kneuterdijk 22, 2514 EN DEN HAAG. Voorts kan tot het einde van de beroepstermijn, met toepassing van artikel [illegible] van de Wet op de Raad van State, een verzoek tot schorsing van de beschikking dan wel tot het treffen van een voorlopige voorziening worden gedaan bij de voorzitter van de Afdeling voor de geschillen van bestuur van de Raad van State, Kneuterdijk 22, 2514 EN DEN HAAG. De beschikking wordt alsdan niet van kracht voordat op dat verzoek is beslist.

Roermond, 4 december 1993
Het Dagelijks Bestuur vnd.

Zuiveringschap Limburg

RUILVERKAVELING "LAND VAN THORN"

LANDINRICHTINGSWET

Kennisgeving ingevolge artikel 77, tweede lid

Bekendmaking voorontwerp-landinrichtingsplan

De Landinrichtingscommissie voor de ruilverkaveling "Land van Thorn" deelt mede, dat voor genoemde ruilverkaveling het voorontwerp-landinrichtingsplan met ingang van 7 december 1993 voor een ieder kosteloos verkrijgbaar is bij het secretariaat van de Landinrichtingscommissie (adres: Ittervoorterweg 75, 6005 NP Swartbroek, tel.: 04955-1843).
Inlichtingen over het voorontwerp-landinrichtingsplan kunnen worden verkregen op bovengenoemd adres.

Het voorontwerp-landinrichtingsplan is tevens gratis te verkrijgen op de volgende adressen:
- gemeentehuis van Heel
- gemeentehuis van Heythuysen
- gemeentehuis van Hunsel
- gemeentehuis van Thorn

In het gebied van het landinrichtingsproject worden binnenkort 10 openbare voorlichtings- en inspraakbijeenkomsten gehouden, waar het voorontwerp-landinrichtingsplan nader zal worden toegelicht en waar gelegenheid bestaat om met vertegenwoordigers van de Landinrichtingscommissie van gedachten te wisselen. De middagbijeenkomsten zijn speciaal bedoeld voor agrariërs. De avondbijeenkomsten zijn mede bedoeld voor bestuurders, vertegenwoordigers van Natuur- en Milieu-organisaties en geïnteresseerden.

Het betreft de volgende bijeenkomsten:

Algemene voorlichtingsbijeenkomsten

13 december	1993	Kelpen:	Gemeenschapshuis Trefcentrum	20.00 u
14 december	1993	Baexem:	Baexheimerhof	14.00 u
15 december	1993	Neeritter:	Café Harmoniezaal	14.00 u

Inspraakbijeenkomsten:

4 januari	1994	Thorn:	Jeugdhuis, Daalstraat 8	20.00 u
6 januari	1994	Baexem:	Baexheimerhof	14.00 u
7 januari	1994	Grathem:	Café-zaal Geraats	14.00 u
10 januari	1994	Kelpen:	Gemeenschapshuis Trefcentrum	20.00 u
12 januari	1994	Neeritter:	Café Harmoniezaal	14.00 u
14 januari	1994	Hunsel:	Parochiehuis St. Jacobus	14.00 u
18 januari	1994	Baexem:	Baexheimerhof	20.00 u

Verder zullen er zitdagen worden gehouden op:
25, 26 en 28 januari 1994 op het Districtsbureau van Uitvoering, Ittervoorterweg 75, 6005 NP Swartbroek, dagelijks van 9.00 - 12.30 u. en 13.30 - 17.00 u.
Schriftelijke reacties in het kader van de inspraak kunnen tot 7 maart 1994 worden ingediend bij het secretariaat van de Landinrichtingscommissie.

De Landinrichtingscommissie voornoemd,

voorzitter, J. Winkelmolen

secretaris, L.H. Hoeijmakers

Ondercuratelestelling

Rek.nr.: 93/8607.
Bij beschikking van de arrondissementsrechtbank te Roermond van 17 november 1993, is onder curatele gesteld: **Viviana Maria Stribos**, geboren te Weert op 2 september 1961, verblijvende in Sint-Anna te 6097 AE Heel, Mgr. Savelbergweg 104, met benoeming van Elisa Hubertina Anna Maria Stribos, wonende te 6004 XZ Weert, Oude Weertstraat 88, tot curatrice en met benoeming van Henricus Hubertus Stribos, wonende te 6001 TL Weert, Regulierenstraat 8, tot toeziend curator.
Procureur aanvrager:
mr. J. Guzik.

Ondercuratelestelling

Rek.nr.: 93/8648.
Bij beschikking van de arrondissementsrechtbank te Roermond van 17 november 1993, is onder curatele gesteld: **Silvia Martina Henriette Beelen**, geboren te Weert op 11 augustus 1971, verblijvende in huize Sint-Anna te 6097 AE Heel, Mgr. Savelbergweg 104, met benoeming van Catharina Petronella Maria Steuten e/v Beelen, wonende te 6004 GN Weert, Schuttebeemd 45, tot curatrice en met benoeming van Johannes Hubertus Beelen, wonende te 6004 GN Weert, Schuttebeemd 45, tot toeziend curator.
Procureur aanvrager:
mr. P. Theunissen.

Ondercuratelestelling

Rek.nr.: 93/8650.
Bij beschikking van de arrondissementsrechtbank te Roermond van 17 november 1993, is onder curatele gesteld: **Joyce Anna Wilma Johanna Bongaerts**, geboren te Roermond op 16 mei 1968, verblijvende in huize St.-Anna te 6097 AE Heel, Mgr. Savelbergweg 104, met benoeming van Nicole Anna Henrica Johanna Bongaerts, wonende te 6044 PK Roermond, Beethovenstraat 133, tot curatrice en met benoeming van Franciscus Rosalie Henricus Bongaerts, wonende te 6043 RL Roermond, Buizerdhorst 12, tot toeziend curator.
Procureur aanvrager:
mr. P. Theunissen.

Ondercuratelestelling

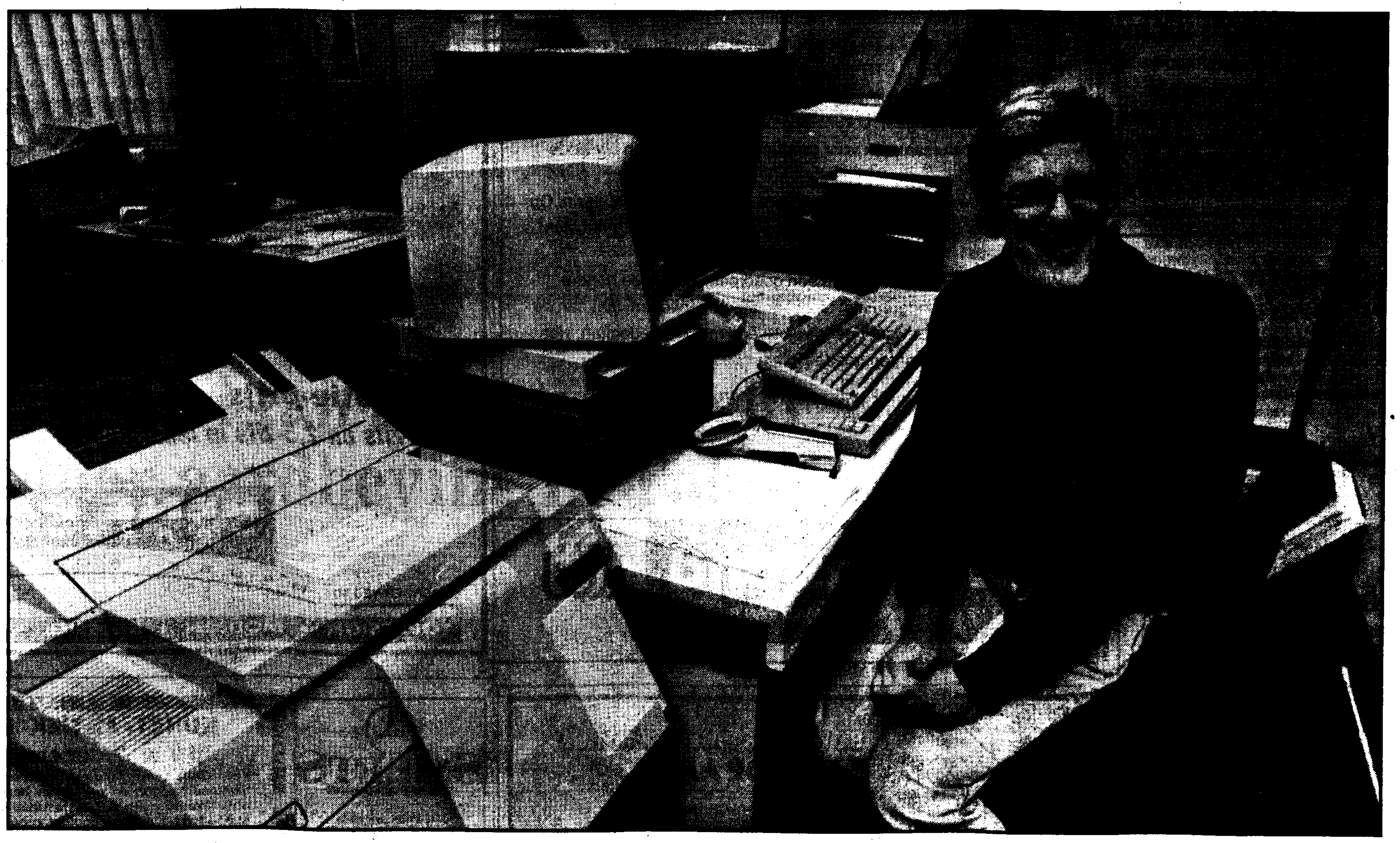
Rek.nr.: 93/7410.
Bij beschikking van de arrondissementsrechtbank te Roermond van 17 november 1993, is onder curatele gesteld: **Severinus Theodorus Maria Clabbers**, geboren te Venlo op 22 januari 1943, verblijvende in huize Savelberg te 5964 NG Koningslust, gem. Helden, De Koningstraat 25, met benoeming van Gerrit Christiaan Clabbers, wonende te 6045 HM Roermond, Cornelis de Houtmanstraat 23, tot curator en met benoeming van Johannes Gerardus Clabbers, wonende te 5913 GM Venlo, Schaapsdijkweg 24, tot toeziend curator.
Procureur aanvrager:
mr. H. Ewalds.

Bedrijven staan nog niet te trappelen om blinde werknemers

Ellebogenwerk op de arbeidsmarkt, nu de werkloosheid weer explosief toeneemt. De zwakste groeperingen worden daar als eerste de dupe van. Zoals blinden en slechtzienden. Toch hoeft blindheid mensen niet buiten de maatschappij te plaatsen. Specifiek op deze doelgroep afgestemde trainingen en opleidingen vormen de sleutel voor succesvolle inpassing. Enige aanpassing op de werkplek en een sociale opstelling van de werkgever moeten de blinde of slechtziende het laatste duwtje in de rug geven. Maar het vooroordeel dat een blinde of slechtziende geen betaald werk zou kunnen doen, is springlevend. Ook onder werkgevers.

door **ROEL WICHE**





● *Jef van Rooij in volle actie met het volledig voor hem aangepaste materiaal. Scanner, brailleleesregel en brailleprinter zorgen ervoor dat de blinde jurist zonder problemen kan functioneren.* Foto: DRIES LINSSEN

'Werkgever mag best wel eens de gok wagen'

Neem nou Jef van Rooij. Deze 39-jarige inwoner van Den Bosch werkt sinds 1987 als jurist bij het Algemeen Burgelijk Pensioenfonds (ABP). Niets bijzonders, ware het niet dat Van Rooij al vanaf zijn vijftiende geheel blind is. Via enkele 'hooggeplaatste relaties' kreeg hij de mogelijkheid om in het in Heerlen gevestigde hoofdkantoor aan de slag te gaan. Speciaal voor de Bosschenaar werd een geheel aangepaste werkkamer ingericht.

Pronkstuk daarin is ongetwijfeld de terminal met brailleleesregel, een uitvinding die blinden in staat stelt om met een computer te werken. Ook de speciaal voor blinden ontwikkelde scanner en de brailleprinter mogen er best wezen.

„Tja, een werkgever moet zich veel moeite getroosten om een blinde te kunnen laten functioneren," erkent Van Rooij, die ook nog twaalf uur per week wordt bijgestaan door een secretaresse. Vooral zijn beginperiode op de burelen van de bedrijfseenheid arbeidsongeschiktheidsverzekeringen liep niet echt soepel.

„Het ABP bleek toch onvoldoende voorbereid op de komst van een blinde werknemer," kijkt hij terug. „Ik kreeg dan wel de de beste apparatuur met de nieuwste snufjes tot mijn beschikking, maar in de praktijk viel dat toch wel tegen. Vooral de scanner, die nota bene veertig mille had gekost, liet het regelmatig afweten."

Na een inwerkperiode van ruim een jaar vond Van Rooij uiteindelijk zijn draai. Met pijn en moeite. „Ik moet eerlijk zeggen dat ik in het eerste jaar bijna kopje onder ben gegaan. Dankzij de fantastische steun van mijn nabije collega's heb ik het toch gered. Want vergeet niet, je kunt nog zo'n mooi materiaal op je bureau hebben staan, als je collega's je niet volledig accepteren kun je het wel schudden."

Accepteren

Daarmee brengt Van Rooij het gesprek op een gevoelig onderwerp: de bereidheid van werkgevers om een visueel gehandicapte te accepteren als volledig functionerende werknemer. „Veel arbeidsorganisaties hebben nog last van koudwatervrees om een blinde in dienst te nemen," stelt Van Rooij vast. „Aan de ene kant natuurlijk wel begrijpelijk, want blindheid is een van de moeilijkste handicaps waarmee een werknemer kan kampen. Toch vind ik dat bedrijven best wel eens de gok mogen wagen. Misschien blijkt dat water dan toch niet zo koud als het lijkt. Neem maar eens een blinde een jaar op stage en evalueer dan of je verder met hem in zee wil."

Het ABP nam de gok en beloonde Van Rooij na een proefperiode met een vaste aanstelling. Dat betekende niet dat de jurist nu aan zijn lot werd overgelaten. De arbeidsdeskundigen Hans Bervoets en Math Moonen stonden de enige blinde werknemer van het ABP met raad en daad bij. Een kolfje naar de hand van de laatste, want Moonen houdt zich al vele jaren bezig met de begeleiding van visueel gehandicapten op de arbeidsmarkt. „De truc is om mens, hulpmiddelen en omgeving op de juiste manier op elkaar af te stemmen," legt hij uit. „Dat is niet bepaald gemakkelijk, want er komt heel wat bij kijken. Welke informatiestromen kan een blinde verwerken? Welke apparatuur heeft hij daarvoor tot zijn beschikking? Welk opleidingsniveau heeft hij? Hoe zit het met zijn vaardigheden? Allemaal vragen die grondig geanalyseerd moeten worden voor het besluit valt welk hulppakket een blinde toegewezen krijgt."

Prijskaartje

Een besluit dat niet à la minute genomen kan worden, want aan de aangepaste apparatuur voor visueel gehandicapten hangt een prijskaartje dat er niet om liegt.

„Met een bedrag van twintigduizend gulden redt je het tegenwoordig niet," zegt Moonen, terwijl hij een corpulente map met offertes uit de kast trekt. „Neem maar eens de nieuwste braille terminals van bijvoorbeeld Alva of Tieman. Samen met een spraaksynthesizer en een onderhoudscontract ben je het eerste jaar toch al gauw 30 mille kwijt."

Die financiële aderlating hoeft voor werkgevers echter geen reden te zijn om niet tot aanschaf over te gaan. Dankzij de Wet Arbeidsgehandicapte Werknemers (WAGW) hoeven zij de dure apparatuur niet zelf te betalen. Een regeling waar bijvoorbeeld ook de Belastingdienst van profiteert. Begin 1992 namelijk besloot de fiscus om alle dertigduizend werkplaatsen in Nederland te automatiseren. Een gigantische operatie, die de nodige aanpassing en omschakeling van de medewerkers vereist. Zeker van de ongeveer vijftig blinden en slechtzienden die bij de belastingen hun brood verdienen. Zonder modernisering van de tot hun beschikking staande apparatuur zouden ze zijn uitgesloten van een groot deel van de administratieve werkzaamheden en van toegang tot belangrijke informatiesystemen.

Software

Gelukkig hoeft Mieke Bosch, al 32 jaar een gewaardeerd telefoniste bij de Maastrichtse belastingdienst, niet te vrezen voor een inkrimping van haar werkpakket. Voor haar loopt een aanvraag voor de nodige software waarmee zij sneller en effectiever de telefoontjes kan beantwoorden. „In de topdrukte moet ik soms zo'n vijfhonderd mensen per dag te woord staan," legt Bosch uit. „De brailleleesregel waarmee ik al jaren werk is niet meer geschikt om snel voldoende informatie over een gevalsbehandeling te geven. Bovendien kunnen (fout)meldingen van het systeem niet automatisch door mij gesignaleerd worden."

Omdat alle fiscale medewerkers met Windows gaan werken, een heel 'visueel' besturingssysteem, zal voor de inwoonster van Cadier en Keer het aansturen en opstarten van de verschillende programma's niet meer te volgen zijn. Met de in het vooruitzicht gestelde aanpassingen aan de apparatuur is er echter geen vuiltje meer aan de lucht, zo verzekert Math Moonen die namens het ABP het project begeleidt.

„De behoeften van iedere blinde medewerker worden uitvoerig onderzocht. Aan de hand van dit onderzoek wordt een voorstel gedaan voor de aankoop van benodigd materiaal. Zodra de hard- en software is geleverd, worden de gebruikers tot in de details geïnstrueerd zodat ze zonder problemen ermee kunnen gaan werken. Ongetwijfeld zal dat lukken. Blinden en slechtzienden zijn immers tot veel meer in staat dan menigeen denkt."

---

denkwijzer

ONBEGREPEN OUDERS

'Toen ik mijn vader belde om hem te vragen of hij zich door mij over zijn leven wilde laten interviewen, was ik behoorlijk zenuwachtig. Ik had eigenlijk gedacht dat hij het maar een vreemd verzoek zou vinden, dat-ie er vermoedelijk niet aan zou willen. Maar tot mijn verbazing reageerde hij heel positief. Het was alsof hij er op had zitten wachten tot iemand hem eindelijk eens zou vragen zijn verhaal te vertellen.'

door **RENÉ DIEKSTRA**



Wat weten we eigenlijk van onze ouders? Van hun innerlijk leven, hun gevoelens en gedachten over zichzelf, over elkaar, over hun eigen ouders? Wat weten we van de emotionele verwondingen die ze als kind of jongere hebben opgelopen en van hoe die in hun leven hebben doorgewerkt? Wat weten we van de gebeurtenissen die in hun leven een doorslaggevende rol hebben gespeeld, van hoe ze elkaar ontmoet hebben en van wat hen ertoe gebracht heeft het met elkaar aan te leggen? En wat weten we van hun gevoelens tegenover ons? Waren we gewenst als kind? Waren ze meer of juist minder op ons gesteld dan op de andere kinderen, en waarom?

De geschiedenis van een mens is in belangrijke mate de geschiedenis van het geslacht waar hij of zij uit voort is gekomen. Van alle instellingen die we kennen, is de oudste en meest belangrijke voor ons leven en overleving, het gezin - de eerste groep in ons leven, het eerste netwerk van relaties waarin we ons hebben moeten invoegen en hechten. Het is vanuit die eerste groep dat we, behalve onze erfelijke blauwdruk, ook allerlei andere belangrijke patronen mee krijgen, zoals de taal die we spreken, de wijze waarop we uiting geven (of niet!) aan onze gevoelens en gedachten, onze manieren en voorkeuren, houdingen, overtuigingen en gedragsgewoonten.

Een opgroeiend kind wordt niet alleen geconfronteerd met de gevoelens en reacties die het heeft op zichzelf en op andere mensen, maar ook met de gevoelens die andere mensen, en met name de ouders, ten opzichte van hem of haar hebben. Kortom, ons gezin van herkomst is een erfenis die op een ingrijpende wijze onze persoonlijkheid heeft helpen vormen. Inzicht in de geschiedenis daarvan helpt ons daarom inzicht in onszelf te krijgen. Omdat de hoofdfiguren in onze gezinsgeschiedenis doorgaans onze ouders zijn, zit er nauwelijks overdrijving in de uitspraak dat hoe beter we onze ouders begrijpen, hoe beter we ons zelf begrijpen.

Maar de merkwaardige werkelijkheid is dat veel kinderen, ook volwassen kinderen, maar weinig van hun ouders weten en, dus, ook maar weinig van hen begrijpen. Veel kinderen worden zelfs min of meer angstig als je ze aanspoort om eens echt persoonlijk met hun ouders te gaan kennismaken.

Ik merk dat iedere keer weer als ik studenten die in opleiding voor psycholoog zijn de opdracht geef om hun ouders te gaan interviewen over hun leven. De eerste reacties zijn vaak in de trant van: 'Ja zeg, moet dat nou! Ik weet niet of ik dat nou wel wil. Ik vraag me trouwens ook af of mijn moeder of mijn vader daar nou wel zo'n behoefte aan heeft. Volgens mij komt er ook niet veel uit. Ik denk dat ik die mensen er alleen maar verdrietig mee maak, als ik al die dingen met ze ga zitten oprakelen.'

Dit soort aarzelingen blijken bij nader inzien meestal niets anders dan het zoveelste symptoom van een weinig persoonlijke, weinig emotioneel-intieme, relatie tussen de student en zijn of haar ouders. Als ik vraag waarom het nou zo is dat ze nooit of nauwelijks met hun ouders over dit soort zaken gepraat hebben, dan is het antwoord vaak iets onduidelijks in de zin van: 'ja, maar zo is de verhouding niet tussen ons dat we gemakkelijk over dat soort dingen praten, mijn vader praat eigenlijk nooit over zijn eigen gevoelens.' Als ik dan aan blijf aandringen en vraag: 'Maar waarom doet hij dat niet, weet je dat? Weet je bijvoorbeeld hoe het tussen hem en zijn vader was? En weet je hoe hij het als kind heeft ervaren, dat er tussen hen nooit persoonlijk werd gepraat?' dan moeten ze het antwoord meestal volstrekt schuldig blijven.

Ik wijs ze er dan op dat het zou kunnen zijn dat hun grootvader met hun vader deed wat hun vader met hen heeft gedaan, en wie weet, zij als ze zelf vader of moeder zijn weer met hun kinderen zullen doen. Dat laatste ontkennen ze natuurlijk heftig, want zij zullen het heel anders gaan doen. Waarop ik ze wijs op de mogelijkheid dat hun eigen vader dat misschien ook ooit gedacht heeft, maar er uiteindelijk toch niet in geslaagd is. 'Misschien is jouw vader wel ongelukkig met het feit dat tussen jullie nooit een echt persoonlijk gesprek op gang is gekomen, wie weet? Er is maar één manier om daar achter te komen. Bovendien, als je het zelf anders wilt doen, waarom zou je dan wachten tot jezelf kinderen hebt, als je nu al de kans hebt om het anders aan te pakken.'

Gaandeweg ons 'gestoei' over de opdracht zijn ze dan vaak wel zo reëel om toe te geven, dat ze ook nog nooit zelf het initiatief hebben genomen tot zo'n gesprek met hun vader (of moeder) en dat ze dus in werkelijkheid ook niet weten hoe de reactie op zo'n verzoek zal zijn.

En die reactie valt hen bijna altijd mee. Veel ouders reageren op de manier van de vader van de studente, waar ik het aan het begin over had. Hoewel ze soms wat vlinders in de buik hebben, gaan ze gewillig en niet zelden zelfs gretig op het verzoek in. Als de studenten dan, gewapend met hun interview-schema, op de afgesproken tijd in het ouderlijk huis verschijnen, is het niet alleen zo dat het gesprek vaak veel langer duurt dan gepland, maar vooral dat ze gevoelens en gebeurtenissen te horen krijgen waar ze absoluut geen idee van hadden, maar die hun wel veel beter doen begrijpen waarom bepaalde dingen in het gezin zo liepen als ze gelopen zijn.

'Ik heb nooit begrepen,' schreef een student in zijn verslag, 'waarom mijn vader ons nooit aanraakte en vaak zelfs heel spastisch deed als wij dat wel bij hem deden. Totdat hij vertelde dat hij tijdens de oorlog als 14-jarig jongetje ooit betrapt was op een soort van homoseksueel spelletje met een leeftijdgenootje en ze beiden naar het politiebureau werden gesleept, het halve dorp binnen de kortste keren wist wat er gebeurd was en hen een tijdlang alles wat goor en lelijk was naar het hoofd slingerde. Sindsdien had hij nooit meer een jongen, zelfs niet zijn eigen zoons, durven aanraken. Hij werd op een gegeven moment vreselijk emotioneel toen hij het vertelde en ik had ontzettend met hem te doen. Ik hem hem zelfs even aangeraakt hoewel ik het moeilijk vond omdat hij er toch gespannen van raakte.'

De student voegde eraan toe, dat het gesprek iets heel belangrijks in het contact tussen hem en zijn vader had teweeg gebracht, al kon hij er niet precies de vinger op leggen wat dat was. Dat is de ervaring van de meeste volwassen kinderen, die de moeite en de tijd nemen om zich door hun ouders te laten vertellen hoe het zo gelopen is. Ik ben dan soms bijna geneigd om iedere volwassene een interview-schema in handen te stoppen en te roepen: 'ga naar huis!' Want in zekere zin is er niets zo verdrietigs als om degenen waaruit je voort bent gekomen als vreemden te moeten begraven: voor een groot deel onbegrepen en daarom voor een groot deel niet vergeven.

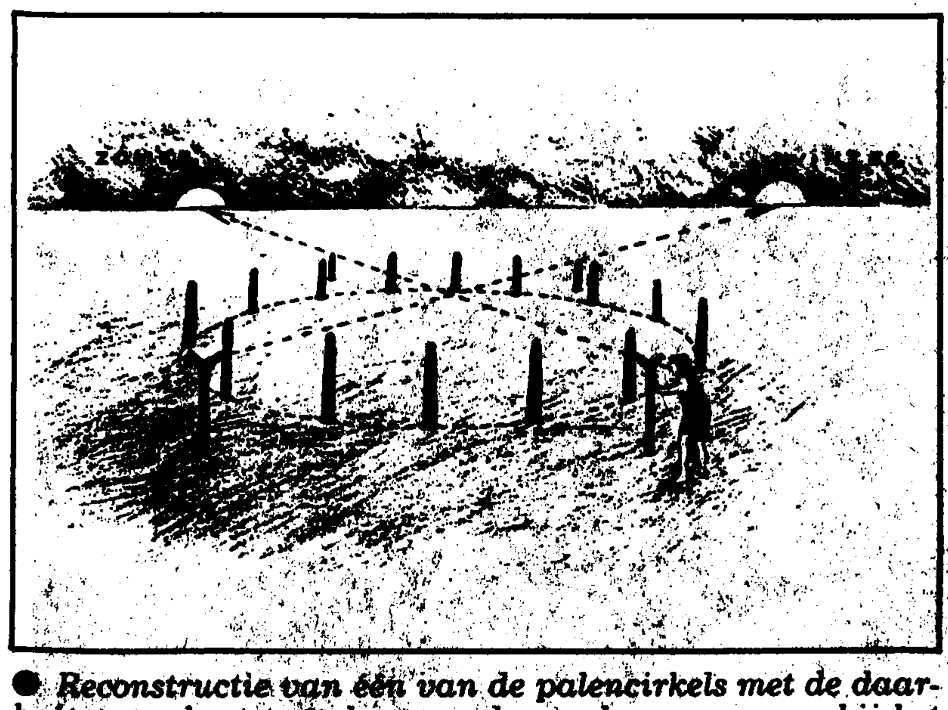
Palen als kalender

DOOR JAN DIEDEREN

Groot-Brittannië en Ierland, en met name de plaats Stonehenge, zijn bekend om cirkelvormige figuren bestaande uit losse stenen, stenen muurtjes of aarden walletjes stammend uit de late steentijd en bronstijd. Maar sinds kort zijn er ook in Nederland vergelijkbare cirkels gevonden. Die van Ittersumerbroek bij Zwolle zijn wel heel bijzonder omdat ze niet werden opgetrokken uit stenen maar uit palen. De houten palen zelf zijn niet aangetroffen, maar wel de paalsporen. Uit de manier waarop die palen waren gegroepeerd hebben de onderzoekers Jan de Jong en Harriët Wevers na veel passen en meten geconcludeerd dat er sprake is van een kalender.

Als de onderzoekers het hebben over een kalender, dan is dat niet het hedendaagse overzicht van 365 of 366 dagen verdeeld over twaalf maanden en 52 weken. De primitieve kalender gaf slechts de zwaartepunten aan van het jaar: het begin van winter, lente, zomer en herfst. Voor onze verre voorouders was dat al heel wat. Daarmee konden zij voor het vieren van hun feesten en de indeling van het werk op het land aardig uit de voeten. De prehistorische kalender gaf zo ongeveer het begin van de zaai- en de oogsttijd aan en de momenten waarop zij de feesten der zonnewenden en de vruchtbaarheidsrituelen konden vieren.

De zonnewenden vallen op de kortste en langste dag van het jaar en corresponderen met de meest zuidelijke dan wel de meest noordelijke opkomst van de zon. Met behulp van buiten de cirkel geplaatste palen waren die zonsopgangen aangegeven. Bij het begin van lente en herfst zijn dag en nacht even lang en komt de zon precies in het oosten op. Twee palen tegenover elkaar op de cirkel wijzen naar die zonsopkomst in het oosten.



● *Reconstructie van één van de palencirkels met de daarbuiten geplaatste palen waarlangs de zonsopgang bij het begin van de zomer (langste dag) en bij het begin van de winter (kortste dag) is te zien.*

In Ittersumerbroek zijn op korte afstand van elkaar twee palencirkels aangetroffen, verbonden door een denkbeeldige as die precies van zuid-oost naar noord-west loopt. De onderzoekers veronderstellen dat de cirkels, die beide een middellijn hebben van elf meter, meer functies hebben gehad dan alleen maar die van kalender. Misschien waren het grafmonumenten, maar dat is (nog) niet duidelijk. Ook niet of er bijvoorbeeld maanstanden mee werden verklaard. De palen, veertien op elke cirkel, staan niet op gelijke afstand van elkaar, maar het afstandsritme tussen de palen vertoont grote gelijkenis. In beide gevallen is de grootste opening 365 centimeter en de kleinste 150 centimeter.

Door allerlei gevonden afstanden met elkaar te vergelijken, berekenden de onderzoekers een mogelijk door de constructeurs gebruikte maateenheid van 52,35 centimeter. „Die komt zeer merkwaardig overeen met de Egyptische koningsel. Maar of die maat geïmporteerd is uit het oosten valt niet te zeggen," merken De Jong en Wevers op. In het algemeen stellen ze trouwens dat over maateenheden in de prehistorie zo weinig bekend is dat oplossingen slechts als werkhypothese mogen worden gebruikt. Hoe het ook zij: onze verre voorouders, althans sommigen, waren heel goed in het construeren van rechte lijnen, bogen en cirkels.

Hel op aarde: miljoenen doden, vuurstormen en chaos op beurzen

In één klap andere wereld door aardbeving in Tokio

DOOR BEN APELDOORN

Op 1 september 1923 om twee minuten voor twaalf in de ochtend werden de ruim twee miljoen inwoners van de Japanse hoofdstad Tokio opgeschrikt door een aardbeving met een kracht van 8,0 op de schaal van Richter. Het had niet slechter kunnen vallen: de bewoners stonden op het punt hun middagmaal te gaan nuttigen en overal stonden komfoortjes te branden. Gedurende de ruim één minuut durende schokken veranderde de stad niet alleen voor bijna de helft in een ruïne, maar ook braken op duizenden plaatsen branden uit die zich al spoedig verenigden tot enorme vuurstormen.

Tienduizenden vluchtten het water van de brede Sumida-rivier in maar de vuurhel loeide zo tomeloos voort dat de vlammen de 240 meter brede Sumida simpelweg 'overstaken'. Ongeveer 140.000 mensen vonden de dood.

Het vreemde is dat het, behalve enkele Japanse geologen zelf (die overigens het liefst anoniem willen blijven), vooral buitenlandse deskundigen zijn die zich zorgen maken over wat er met Tokio (met een bevolking die vijftien keer groter is dan tijdens de ramp in 1923) zal gebeuren bij een herhaling. Geen wonder want een 'ver-van-m'n-bed-show' zal een zware aardbeving onder of bij de Japanse hoofdstad zeker niet zijn. Dat komt omdat zelfs wanneer de stad voor slechts de helft zou worden verwoest, herbouw minstens 100 biljoen gulden gaat kosten. Daarvoor zal Japan eerst de eigen gelden opsouperen en daarna de ontzaglijke investeringen in het buitenland, vooral in de Verenigde Staten, gaan 'terughalen'. Want wat Japan na de Tweede Wereldoorlog allemaal over de grens heeft aangekocht, grenst werkelijk aan het ongelooflijke.

De Amerikaanse beursspecialist Michael Lewis, die ooit een uitvoerige verhandeling publiceerde over de financiële gevolgen voor de hele wereld na een zware aardbeving in Tokio, zegt dat het geld in de rest van de wereld dan een stuk duurder zal worden.

„De rente zal onvermijdelijk gaan stijgen," aldus Lewis, „en niet zo'n klein beetje. Het eerste half jaar na Tokio's verwoesting zal de stijging minimaal vijf procent zijn en misschien zal het in het jaar daarop zelfs vijftien procent of meer bedragen. Iedereen die geld met een variabele rente heeft geleend krijgt financiële klappen en de mensen die hun hypotheek moeten verlengen, zullen helemaal de klos zijn."

Lewis verwacht een algehele recessie die overal op beurzen aanleiding zal geven tot ongekend hectische taferelen. Vrijwel alle grote pensioenfondsen in Europa hebben bovendien tussen 30 en 40 procent van hun vermogen belegd in Japan en het is niet ondenkbaar dat de Japanse regering die tegoeden zal bevriezen. Leuk voor als je met 'vut' gaat.

Er zijn maar weinig maatschappelijke aspecten die niet door Tokio's teloorgang ten gevolge van een natuurramp zullen worden aangetast. Ook niet in Europa. Tokio is immers niet voor niets economisch de machtigste stad ter wereld.

Ironisch genoeg is juist deze stad letterlijk en figuurlijk op drijfzand gebouwd. Hoewel de schokken wereldwijd zullen natrillen, zal de grootste catastrofe zich natuurlijk in die stad zelf voltrekken. De adem van dood en verwoesting die uit de tectonische krochten onder de metropool zal opstijgen, zal in amper één minuut honderdduizenden, misschien miljoenen levens eisen, en 70 procent van de bijna negen miljoen gebouwen in de stad vernietigen of zwaar beschadigen. Daarna zullen onvermijdelijk de branden komen, wier lekkende tongen zich zullen verenigen tot wat het Amerikaanse tv-station CNN ongetwijfeld de 'brand van de eeuw' zal noemen.

Men zou verwachten dat in het grootste handelscentrum ter wereld (met een bruto nationaal jaarprodukt dat tweemaal zo hoog is als dat van Engeland, in ieder geval al sedert 1923, wordt gebouwd volgens normen die zijn afgestemd op zware aardschokken. De geoloog Peter Yanev uit San Francisco, die gedurende de laatste decennia meer dan 25 plaatsen bezocht waar zich zware aardbevingen voordeden, zegt dat een aantal gemeentelijke regeringsgebouwen inderdaad rusten op 'rollers' die het hoofd kunnen bieden aan plotselinge rukbewegingen van de bodem.

„Maar het probleem is dat Tokio sedert het begin van de negentiende eeuw op grond werd gebouwd die uit de zee werd opgeregd. Door een aardbeving verandert die grond in een soort massa waarin alles wegzakt."

Tot 1961 mochten gebouwen in Tokio niet hoger zijn dan 60 meter. Hoger werd te gevoelig bevonden voor aardbevingen. Maar speculaties en [illegible] alsmede bestemming van de bebouwing in met name Tokio's centrum dreven de grondprijzen dermate op dat het gemeentebestuur hogere gebouwen toestond.

Yanev wijst verder op de enorme industrieterreinen langs de Baai van Tokio waar gigantische tanks voor olie-, gas- en gifopslag bij honderden tegelijk het beeld bepalen. „Neergezet op de slechtst denkbare ondergrond voor aardbevingen," zegt Yanev. „Verder is het daar vergeven van de energiecentrales, brugverbindingen en havengebouwen." Hij roept de Niigata-aardbeving van 1964 in herinnering toen de schokkende bodem uitgestrekte vuurzeeën in en dodelijke gifwolken boven het gebied veroorzaakten.

Alsof dat alles nog niet genoeg is, is er dan nog het levensgrote risico dat Tokio, dat een oppervlak bestrijkt tweemaal zo groot als de provincie Utrecht, na de al dan niet gedeeltelijke verwoestingen, ten prooi valt aan oncontroleerbare vuurstormen.

De brandweerkorpsen van Tokio beschikken over 500 moderne brandweerwagens. Die zijn echter te breed om de nauwe straatjes van de minder gegoede wijken te kunnen bereiken. Na een zware aardbeving van het kaliber 1923 zullen naar schatting 750 plaatselijke vuurstormen ontstaan, waarvan minstens de helft niet kan worden ingesloten, gewoon omdat de brandweer er niet bij kan komen.

Overigens verwachten Japanse seismologen 'elk moment' een zware aardbeving, minstens zo krachtig als de Kanto-beving van 1 september 1923.



● *Zal Tokio na de door velen verwachte zware aardbeving er net zo uitzien als San Francisco na de aardschokken van 1906?*

Foto: GPD

Wonderlijke belevenissen op de grens tussen deze en gene wereld

Gelukkiger en gezonder na bijna-dood-ervaring

DOOR ROEL WICHE

De belangstelling voor het fenomeen bijna-dood-ervaring (BDE) is de laatste jaren zo sterk toegenomen dat de argeloze bezoeker van een doorsnee boekhandel tegenwoordig wordt overvallen door een ware lawine van publikaties over dit intrigerende onderwerp. Nu zelfs het weekblad Privé – dat toch niet bekend staat om zijn hoog wetenschappelijk gehalte – een artikelenreeks op dit gebied heeft geproduceerd, valt te vrezen dat de belangstellende lezer het kaf niet meer van het koren kan scheiden.

Gelukkig verschijnen er toch met enige regelmaat boeken die de toets der kritiek wél kunnen doorstaan. Zoals bijvoorbeeld het boek 'Veranderd door het licht' van de Amerikaanse kinderarts Melvin Morse, dat onlangs in Nederland is verschenen. Een heldere, prettig leesbare studie die bovendien de wetenschappelijke wereld trakteert op enkele opzienbarende conclusies.

Melvin Morse is bepaald geen onbekende op het gebied van onderzoek naar de belevenissen op de grens tussen deze en gene zijde. Nadat hij in 1983 was geconfronteerd met de wonderlijke ervaringen van een zevenjarige patiëntje dat bijna was verdronken, bleef de medicus uit Seattle BDE's bij kinderen onderzoeken. De resultaten van zijn speurwerk vertaalde hij op papier onder de titel 'Closer to the light', een publikatie die in 1990 verscheen.

Het boek, in Nederland uitgegeven als 'Nader tot het licht', werd in Amerika een bestseller. Reden voor Morse om zijn onderzoeksactiviteiten uit te breiden naar een nog redelijk onontgonnen gebied: het indringende effect van bijna-dood-ervaringen op het leven van mensen.

Naar goed Amerikaans gebruik heeft Morse de zaken meteen groots aangepakt. Hij formeerde een team deskundige medewerkers om zich heen en interviewde vervolgens 350 volwassenen. Tweederde van deze groep had een BDE gehad, de rest vormde de controlegroep. Opmerkelijk is dat Morse alleen personen ondervroeg die als kind een ervaring hadden gehad 'aangezien deze groep waarschijnlijk minder culturele vooroordelen zou hebben dan een groep van volwassenen die op latere leeftijd BDE's hadden'.



● *Melvin Morse*

Deelnemers aan het transformatieonderzoek werden onderworpen aan een uitvoerige serie tests, die varieerden van het schetsen van een levensstijlprofiel tot het beschrijven van spirituele denkbeelden.

'Veranderd door het licht' vormt de neerslag van de conclusies die Morse en zijn team trokken. En die zijn niet mis. Bijna-dood-ervaarders blijken gezonder en gelukkiger, hebben minder psychische en lichamelijke klachten, meer levenslust, een hechtere familieband en een sterk afgenomen angst voor de dood. Opvallend is bovendien dat velen van hen gewag maken van toegenomen paranormale ervaringen. Morse rechtvaardigt deze constateringen met een indrukwekkend aantal beschrijvingen van bijna-dood-ervaringen, die helaas slechts vrij oppervlakkig worden uitgewerkt. Ook wordt vreemd genoeg nauwelijks aandacht besteed aan het gegeven dat een BDE soms een traumatische ervaring kan zijn.

Interesssanter wellicht is de nieuwe theorie die de Amerikaan durft te lanceren. Morse beweert dat wij in onze hersenen en in ons lichaam een elektromagnetisch zenuwstelsel hebben, dat wordt geactiveerd op het moment waarop de dood intreedt en dat ons in staat stelt om een BDE te beleven. Het bestaan van dit alternatieve zenuwstelsel zou veel verklaren van tot nog toe 'verkeerd begrepen' paranormale vermogens zoals telepathie, helderziendheid en gebedsgenezing. De lering die de mensheid hieruit volgens Morse zou kunnen trekken is 'dat de geest en onze hersenen op een auto lijken met vijfhonderd versnellingen, waarvan de bestuurder er slechts vijf kent'.

Daarbij moet overigens wel worden gesteld dat Morse de BDE niet louter als een fysieke gebeurtenis beschouwt. Het elektromagnetische zenuwstelsel zou eerder als een ontvanger fungeren die ons in staat stelt om mystieke ervaringen te beleven.

Gewaagde conclusies van Morse dus, die waarschijnlijk heel wat hoongelach zullen opwekken in bepaalde wetenschappelijke kringen. Toch verdient zijn poging respect, want Morse is één van de weinigen die de BDE wetenschappelijk probeert te verklaren, zonder het verschijnsel af te doen als 'hallucinatie' of 'fysieke reactie op extreme situaties'. Of zijn theorie stand zal houden, moet nog blijken. In ieder geval heeft Morse met 'Veranderd door het licht' een boek geschreven dat de lezer niet onberoerd zal laten.

wetenschap kort

Sperma in het spitsuur

Spermatozoïden die zich voortbewegen als auto's in het spitsuur. Het doet denken aan files, voordringen en vooral heel erg druk. Britse onderzoekers hebben ontdekt, dat de wijze waarop spermatozoïden zich na een zaadlozing gedragen erg veel wegheeft van het spitsverkeer. De Britten van de Glaxo Group Research (GGR) in Londen testen op dit moment een machine, die oorspronkelijk is ontworpen voor het observeren van verkeersdrukte, om de bewegingen van het zaad te volgen. De machine volgt iedere spermatozoïde langs vijftien opeenvolgende punten. De gegevens daaruit ondergaan een analyse om vast te stellen of de spermatozoïde zich in een relatief rechte lijn voortbeweegt, of nogal zwervend. Het apparaat is nu in gebruik bij de London Zoo om de voortplanting van zeldzame diersoorten te verbeteren door het kiezen van mannetjesdieren met gezond sperma.

Reparatie bijziende telescoop

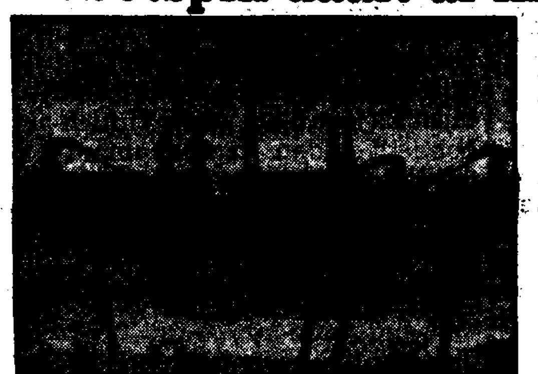


De zeven bemanningsleden van het Amerikaanse ruimteveer Endeavour, dat donderdag vanaf Cape Canaveral in Florida werd gelanceerd, zijn bezig met de meest gecompliceerde taak in de shuttlegeschiedenis: het herstel van de ruimte-telescoop Hubble. Aan boord van de Endeavour bevinden zich zeven astronauten en elf nieuwe telescooponderdelen. Tijdens hun elf dagen durende missie zullen de astronauten de Hubble-telescoop met Endeavours robotarm van de Endeavour moeten grijpen en aan het ruimteveer koppelen. Daarna moeten de astronauten een recordaantal van vijf ruimtewandelingen uitvoeren om de telescoop te repareren. De bijna vier miljard gulden kostende Hubble werd in 1990 onder hooggespannen verwachtingen gelanceerd. De telescoop zou astronomen onder meer in staat stellen tien miljard jaar terug te kijken en de omvang van het universum in kaart te brengen. Maar toen twee maanden na de lancering bleek dat door een slecht gepolijste spiegel de telescoop praktisch bijziend was, was de teleurstelling groot. Sindsdien zijn er tal van aanpassingen uitgevoerd waardoor Hubble ten minste een deel van de verwachtingen heeft waargemaakt.

Minder zeeziek door nep-horizon

Door het aanbrengen van een kunstmatige horizon kan zeeziekte bij een aantal mensen voorkomen worden. Voorwaarde is wel dat de kunstmatige horizon meebeweegt met de echte horizon. Dit is de conclusie van een eerste onderzoek naar zeeziekte, uitgevoerd in opdracht van de marine door ir. Lex Keuning van de TU Delft en dr. Wim Bles van TNO Soesterberg. Zeeziekte is één van de meest bekende bewegingsziekten, ook bij de marine. Niet iedereen hangt doodziek over de railing, maar bij veel mensen vermindert de concentratie zonder dat ze misselijk worden. Vooral mensen die zich binnenin een schip bevinden, kunnen er erg veel last van hebben. De oorzaak hiervan zijn de tegenstrijdige signalen die de hersenen krijgen van de zintuigen. De evenwichtsorganen geven een beweging door, terwijl de ogen die niet registreren. Door het aanbrengen van een kunstmatige horizon geven de ogen nu echter ook het signaal 'beweging' aan de hersenen. Hierdoor kan zeeziekte bij een aantal mensen worden afgeremd.

Robotspin daalt af in krater



Een op acht poten wandelende robot daalt in juni 1994 af naar een plaats waar geen mens kan gaan: de krater van de 3.300 meter hoge, actieve vulkaan Mount Spur, 150 kilometer ten westen van Anchora in Alaska, die in oktober 1992 nog met veel geweld uitbarstte. Het spinachtige apparaat heet 'Dante' en moet in de krater monsters nemen van de hete, giftige dampen, mineralen verzamelen, alsmede deze 'hel' filmen. Het is een project van de Geologische Dienst van Alaska samen met de Amerikaanse ruimtevaartorganisatie Nasa. De robot wordt momenteel ontworpen door William Whittaker van de Carnegie Mellon University. Het is de tweede versie, die nu wordt gebouwd, en hij krijgt ditmaal waarschijnlijk draadloze besturing. De eerste versie daalde op 1 januari van dit jaar af in de gloeiende krater van de beroemde vulkaan Mount Erebus op Antarctica, maar hij kwam niet ver. Na slechts acht meter kwam er al een kink in de glasvezelkabel, die het apparaat met zijn bestuurders verbond en moest hij worden opgetakeld.

Zeldzame saurièr in Oostenrijk

Een twee jaar geleden in Hallein bij het Oostenrijkse Salzburg ontdekt vrijwel gaaf fossiel skelet blijkt van een zeldzame uitgestorven reptielachtige sauriër te zijn, de Omphalosaurus met een lengte van drieëneenhalve meter. Het is het enige skelet van dit dier in de wereld. Tot dusverre waren alleen fragmenten van schedels gevonden. De Omphalosaurus is verwant aan de Ichtyosauriërs, de vishagedissen die 250 miljoen jaar geleden leefden aan het eind van het Trias-tijdperk en zich volledig hadden aangepast aan het leven in open zee. Vondsten van de oudste Ichtyosauriërs zijn gedaan in Japan, op Spitsbergen en in Canada. Het typische van de Omphalosaurus is de ongebruikelijke zetting van de tanden, waardoor het dier schelpen van mosselen en de ammonshoorn (een eveneens uitgestorven weekdier) kon openbreken.

Ook nonnetje bewaakt het milieu



Het nonnetje, klein familielid van de mossel en de oester, heeft maar weinig status. Het schelpdiertje staat nergens op de menukaart, leeft vrij diep in het zand en laat de allergewoonste schelpjes op het strand achter. Als milieu-waakhond heeft het nonnetje ook al weinig aanzien, want overal ter wereld worden daar mosselen voor gebruikt. Dat laatste is niet terecht, heeft Christien Absil uit Goes vastgesteld. In haar proefschrift, dat ze volgende week dinsdag aan de Landbouwuniversiteit in Wageningen zal verdedigen, stelt Christien Absil vast dat juist het nonnetje in veel gevallen een betere milieu-monitor is dan de mossel. „Het nonnetje," legt ze uit, „ontleent de bijzondere talenten aan het feit dat het hem niet kan schelen of het water wat minder zout is en aan zijn manier van leven: een centimeter of tien onder het zand. Het nonnetje stelt ook weinig eisen aan het zoutgehalte, in tegenstelling tot de mossel. Wat Christien Absil vooral onderzocht, is hoe het nonnetje aan zijn voedsel komt en wat hij er vervolgens mee doet. „Ook daar won het schelpdier het met vlag en wimpel van de mossel, want die neemt alleen voedsel op uit het water. Het nonnetje haalt voedsel uit de bodem én uit het water. Als die ernstig zijn vervuild, zie je dat meteen aan het nonnetje."

Boomstam als afvoersysteem

Bij opgravingen in Middelburg zijn zeer goed geconserveerde restanten blootgelegd van een afwateringssysteem uit vermoedelijk de negende eeuw, de zogeheten Karolingsche tijd. De vondst bestaat uit een overlangs uitgeholde boomstam met daarin gave resten van takjes en ander natuurlijk materiaal. De houten goot volgt precies de oorspronkelijke weg tot binnen de omwalling van de eerste nederzetting. De vondst van de afvoerleiding is uniek; tot nu toe is nergens in Nederland of daarbuiten een dergelijke afvoerpijp voor water aangetroffen. Vermoedelijk is door ligging beneden het grondwaterniveau de houten stam in Middelburg uitstekend bewaard gebleven.

Topless over het strand slenteren?
An-d'r-nooit-niet.

Naakt tussen anderen uitzweten in de sauna?
Ze zou zich schamen.

Je bloot geven in Playboy?
Als het mag liefst languit over twee pagina's.

Maastrichtse braafbloot in decembernummer van Playboy

door **HANS TOONEN**



Een rare, mooie meid, die Isabell Emmanuel uit Maastricht. Wel in het decembernummer van Playboy met de billen bloot. Maar in je flatje drie hoog, gauw opbiechten dat je diep in je hart preuts bent.

Isabell plukt verlegen aan haar wintertrui. Lacht loom. Die verwarrende tegenstelling tussen betaald bloot en de naakte waarheid veegt ze af aan haar opvoeding.

Zesentwintig jaar geleden geboren in Jutphaas uit een 'close encounter' tussen haar Arubaanse moeder en een al na twee jaar weggelopen Nederlandse vader. Mooi grootgegroeid in Geleen. Maar toch opgevoed in de schaduw van de Antilliaanse witgekalkte zeden. Waar bloot dood slaat. Waar topless meteen losbandig is. En waar je geacht wordt tot aan het huwelijk kuis te blijven. Over de 'by side' (= bijzit) van je man, moet je niet zeuren. Je rijdt toch ook niet zonder reserveband, grinnikt menige Arubaanse macho.

Tante

Deze dubbele moraal is Isabell niet in de koude kleren gaan zitten. Om rimpelloos naakt te poseren moest zij zichzelf veel moed inpraten. „Bloot is niet vies, bleef ik roepen. Bovendien bepaal ik zelf hoeveel ik van mezelf bloot geef. En voor welk blad. Dus niet voor Penthouse. Want daarin moet je meteen met de beentjes wijd. En verder mag ik niet vergeten dat mijn tante Liberia Peters is, belangrijk politicus en (sinds kort ex-) minister-president van de Antillen."

Inderdaad, braaf bloot ligt & staat het nichtje erbij in Playboy, dat mannen ook en vooral om zijn goede interviews zeggen te lezen. Deze braafblote opstelling is meer haar eigen wens dan een knieval voor de familie op Aruba.

Deze tropische tyfoon achter het station van Maastricht weet bliksemsgoed wat ze wil. Pas vanaf haar 35ste vader & moedertje spelen. Maar eerst een carrière om over naar huis te schrijven. Zelf verdiend, liefst dik. Maar zonder zich met huid en haar over te leveren aan de likkebaardende wereld van het grote verwennen.

Voor haar sessie bij Blue Studio-fotograaf Hans Toonen in Boxmeer (wel bekend, maar geen familie HT) is ze achteraf gezien te weinig betaald. Zo bekent Isabell op mijn vraag of je er warmpjes bijzit als je je bloot geeft. Vijftienhonderd gulden. Handje contantje, dat wel. Maar volgens de redactie van Playboy had ze zeker dik drieduizend piek moeten beuren.



● *Isabell Emmanuel* Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

Gelukkig heeft de Limburgse 'play girl' nu wel een agent. Modellenbureau Miranda in Maastricht helpt mee haar gedroomde ballonnen vast te binden.

De Playboy-ballon is haar komen aanwaaien. Na een te zachte klop op de deur bij Panorama voor deelname aan de Miss-verkiezingen, ging het onverwacht niet mis bij Playboy.

En nu loopt ze rond met de ballon voor een carnavalshit. Niks vanuit de heupen met een salsa of meringue. Heftige hoempa. Op z'n Limburgs gezongen door een donker meisje. Teksten zijn al in de maak. En Isabell is ook al op toon. Vergeet even niet dat ze ooit twee bijna-hitjes heeft gemaakt met de inmiddels opgeheven Maastrichtse popgroep Charly.

En verder droomt deze Arubaans-Nederlandse cocktail van een rol in een Nederlandse Cosby-show. Trouwens, wat dacht Nederland van een tv-talkshow rondom een mahonie-houten tafel? Met Isabell natuurlijk mooi in het midden.

Deuken

Maar dat gedroomde bruine leventje kan ook verbleken. Daar hoef je haar niet voor te waarschuwen.

Isabell staat ook model voor discriminatie, vindt ze zelf. Vier jaar geleden kapte ze met haar vast vriendje, omdat zijn Maastrichtse familie liever *geen zwartje* zag.

Op de Limburgse Miss-finale, twee jaar geleden, ging het ineens mis. Omdat de finaliste blank en blond moest ogen, kon Isabell niet anders dan witjes wegtrekken. Ook haar poging onlangs om model te staan voor weinig om het lijf hebbende lingerie, is mislukt. Bang dat de klant afhaakt op een mooi, maar zwart vel. Indisch is al gekleurd genoeg, kreeg ze te horen.

Of zwartjes dan alleen Chiquitabananen mogen aanprijzen, gromt Isabell in haar met blote tuinbeelden en tropische kamerpalmen opgetuigd appartement. Door dat opgedrongen beeld wil zij best de eerste steen gooien.

Haar vechtlust heeft die mistige middag ook te maken met een kersverse deuk in haar ego. In een bar-café in Meerssen, waar ze – na een telefonisch voorgesprekje – kwam solliciteren, poeierde de kasteleinsvrouw haar schaamteloos af met 'wat mot dat zwartje hier'. Door de telefoon was ze nog poeslief.

Isabell tikt op de kerstpiekerige cover van Playboy. Haar eerste overwinning op al die arrogante 'macambas' (= blanken HT). Haar blote borstplaatjes zal menigeen de mond snoeren.

Sorry

Tot nu toe heeft het naakte nichtje van de minister-president uitsluitend leuke reacties gekregen. Haar moeder, lekker dichtbij in Maastricht, gloeit van trots om haar 'dushi' van een dochter. D'r broer op Aruba glimt. Alleen oma, ook wonend op dit tropische Texel, vindt al dat bloot maar niks. Sorry oma, dit is mijn leven, glimlacht Isabell terug. Van haar tante ofwel de minister-president heeft ze nog niets vernomen.

Haar mede-flatbewoners weten nog van niks. Maar de maand december is nog lang. En Playboy ligt nog hoog opgestapeld. Wie in Maastricht wel vanaf pagina 24 heeft gekeken, reageert met 'sjiek' en 'sjoen'.

Bewondering in haar stamkroeg, uiteraard bruin?

Niks stappen. Isabell mijdt het uitgaansleven in Maastricht. Altijd die opdringerige kerels. Altijd uit op hetzelfde: je lijf.

Alleenstaand, maar ook alleenliggend. Een combinatie waar ze zich allerminst zielig bij voelt. Ze ligt liever lekkerlui drie tot vier uur in bad dan dat ze de zoveelste vrijpostige hand van haar kontje moet halen.

Ooit terug naar Aruba?

An-d'r-nooit-niet. Te kleine horizon. Te veel ogen. Waarvan vele op steeltjes.

Lokatie: Düsseldorf.
Project: de Rijnoevertunnel.
Lengte: twee kilometer.
Bouwtijd: bijna vier jaar.
Kosten: ruim zeshonderd miljoen gulden (!)

Volgende week woensdag is het zover. Dan gaat de tunnel die een gapend gat sloeg in de begroting van Düsseldorf open. Het verkeer op de Rijnoever verdwijnt onder de grond. Dagelijks zal de tunnel gemiddeld 55.000 auto's en vrachtwagens opslokken om ze pas buiten het centrum weer uit te spuwen. Langs de Rijn kan binnenkort weer worden geflaneerd. Bovenop de tunnel...

Wandelen op een tunnel van zeshonderd miljoen

door **FRANK SEUNTJENS**



Wie zich met zijn auto door het centrum van Düsseldorf wurmt, kan zich niet voorstellen dat hij over een voormalige boulevard rijdt. Toch werd de asfaltstrook tussen Rijnoever en Altstadt ooit aangelegd als promenade. Oude foto's bewijzen dat het er de eerste decennia na de eeuwwisseling prettig wandelen was.

Nu hebben voetgangers er al lang niks meer te zoeken. Ze worden compleet van de sokken gereden door het verkeer dat zich dagelijks in onafgebroken rijen traag een weg baant. Uitlaatgassen hangen als een deken boven de stad. De laatste boom is al jaren geleden bezweken. Düsseldorf wordt van de Rijn gescheiden door een stinkende autoweg.

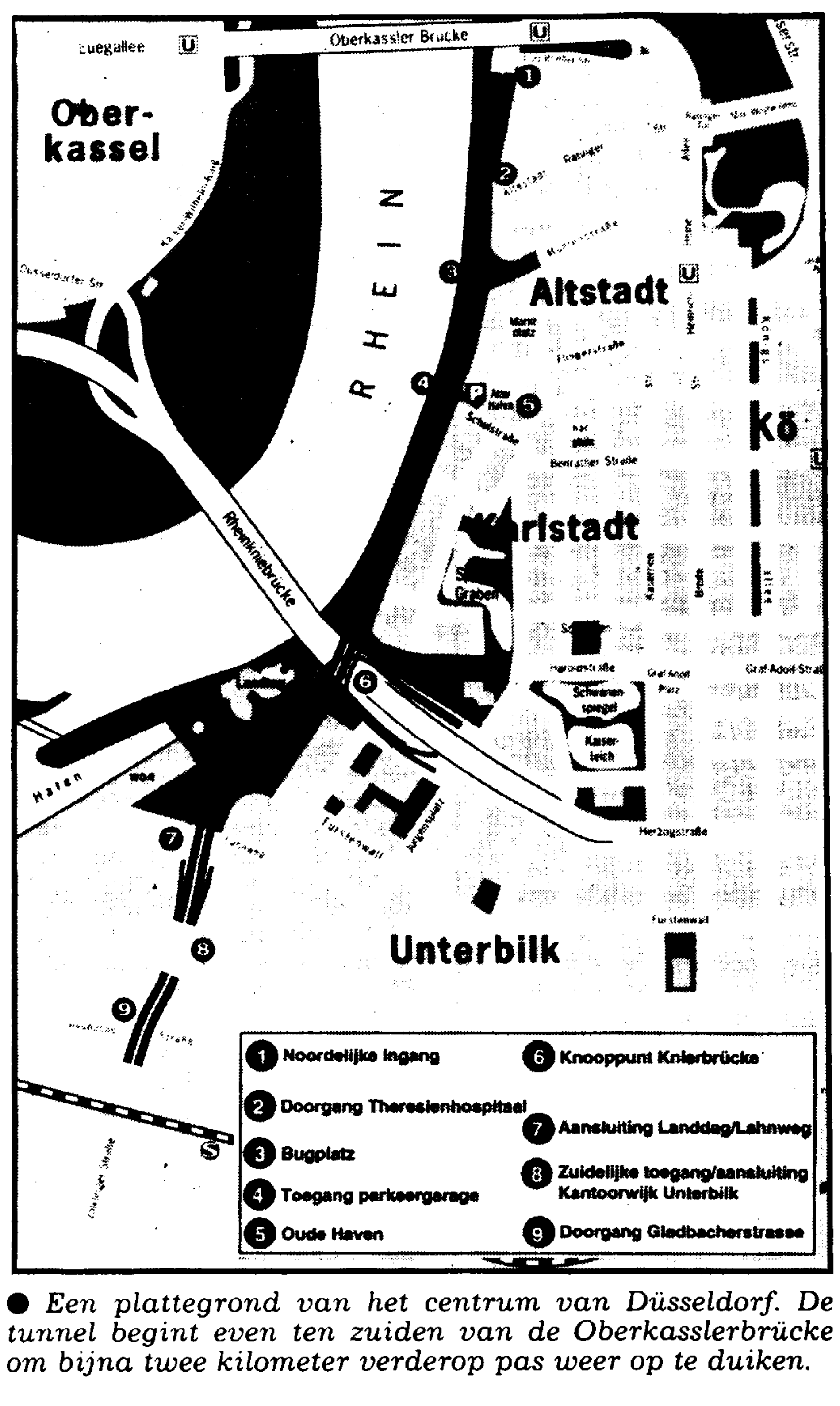
Maar dat is nu snel voorbij. De stad krijgt zijn boulevard terug. Dankzij de Rijnoevertunnel, een bouwkundig hoogstandje, in recordtijd gegraven.

De tunnel begint in het noorden van Düsseldorf, vlakbij de Oberkassler Brücke om pas 1.928 meter zuidelijker, een stuk voorbij de Rheinkniebrücke, weer op te duiken.

De Rijnoevertunnel bestaat uit twee kokers van elk twee rijstroken. Opvallend is dat de kokers deels langs en deels boven elkaar lopen. Ruimtegebrek in de Altstadt dwong de architecten tot stapelen.

Diezelfde Altstadt is via de tunnel maar op één manier te bereiken. Ongeveer halverwege is in beide richtingen een afslag naar een ondergrondse parkeergarage met plaats voor bijna duizend auto's.

Verder kunnen automobilisten tussentijds alleen maar de tunnel uit bij de Rheinkniebrücke. Met die brug bestaat een directe aansluiting.



● *Een plattegrond van het centrum van Düsseldorf. De tunnel begint even ten zuiden van de Oberkasslerbrücke om bijna twee kilometer verderop pas weer op te duiken.*

Om de verkeersveiligheid te waarborgen, puilt de Rijnoevertunnel uit met techniek.

Zeventienhonderd speciale lampen moeten voor voldoende licht zorgen.

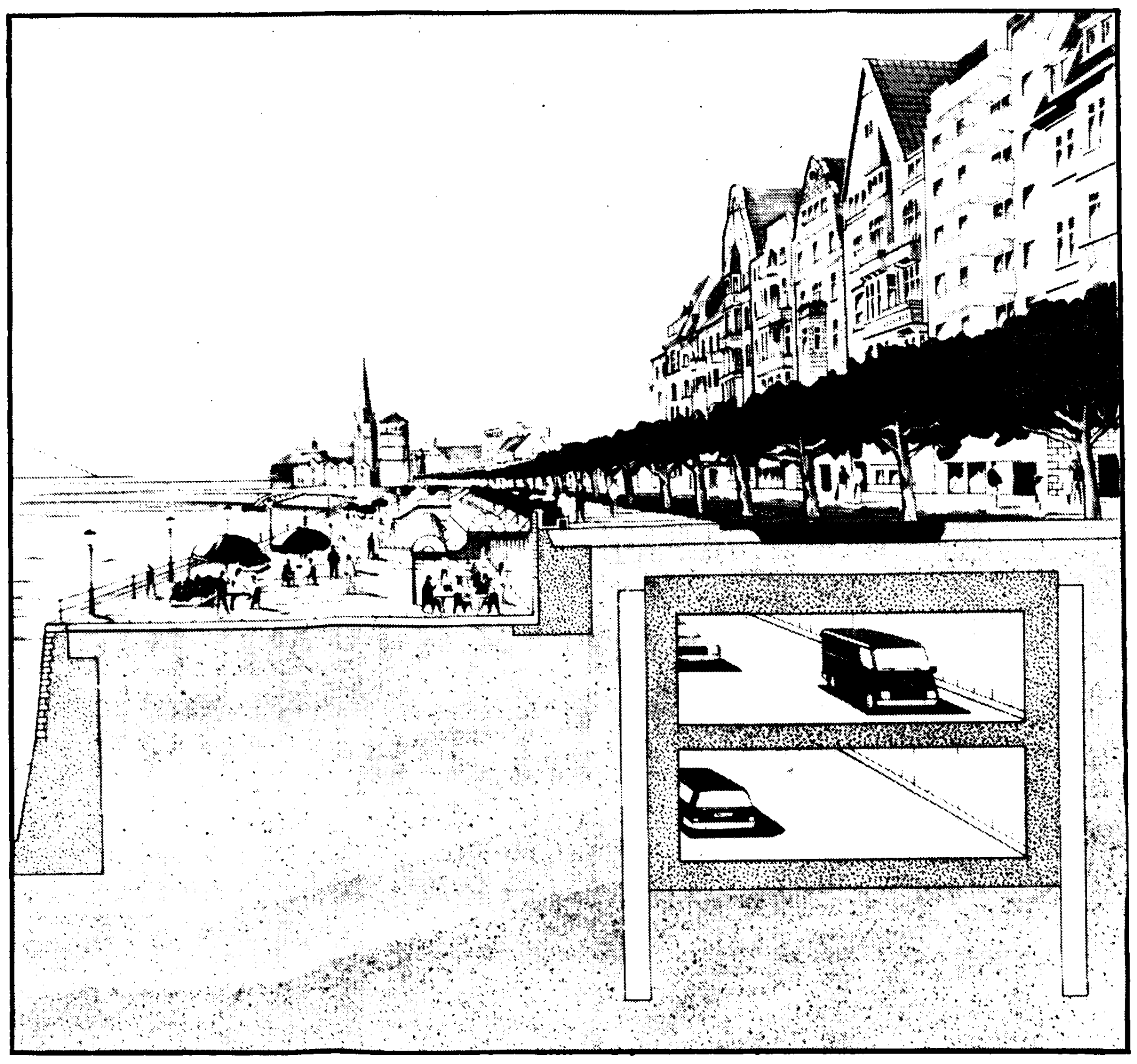
Als door uitlaatgassen het zicht te beperkt dreigt te worden, kunnen zeventig ventilatoren aan het werk worden gezet.

Om de tachtig meter staan kasten met een alarmtelefoon en brandblussers.

De tunnel wordt bewaakt met vijftig camera's die hun beelden doorzenden naar het permanent bemande zenuwcentrum onder de Rheinkniebrücke.

En autoradio en -telefoon werken in de tunnel gegarandeerd zonder storingen.

Over de kosten van de Rijnoevertunnel praat het stadsbestuur van Düsseldorf liever niet. Dik zeshonderd miljoen gulden is geen kattedrek en al is de tunnel bijna klaar, de kritiek is nog steeds niet verstomd. Düsseldorf kampt al jaren met een gapend gat in de begroting, overal wordt op bezuinigd, maar voor een tunnel is klaarblijkelijk geen prijs te hoog, zo luidt de veelgehoorde klacht onder de burgerij.



● *Een dwarsdoorsnede van de boulevard langs de Rijnoever. Ter hoogte van de Altstadt liggen de tunnelkokers boven elkaar.*

In het stadhuis haalt gemeentesecretaris dr. Peter Hölz de schouders op. „Het is natuurlijk verschrikkelijk veel geld," zegt hij. „Maar daar moeten we niet over blijven zeuren. Een oude droom van de stad is in vervulling gegaan. Düsseldorf keert terug aan de Rijn. Terug naar zoals het vroeger was."

Hölz is ervan overtuigd dat over een poosje zelfs de grootste kritikasters er het zwijgen toe doen.

Dan ligt er een boulevard, bovenop het dak van de tunnel. Met restaurants, cafeetjes, winkeltjes en een park. Pronkstuk moet een platanenallee worden. Met het planten van de zevenhonderd bomen wordt meteen na de winter begonnen.

Ook komen er op de metersbrede boulevard wandel- en fietspaden en een rolschaats- en skateboardbaan.

„Als dat allemaal eens klaar is, zanikt niemand meer over geld," aldus de gemeentesecretaris van Düsseldorf. „Dan roept iedereen: die tunnel had er jaren eerder moeten komen. De prijs valt achteraf best mee."

Hölz zegt het met een gezicht alsof hij er zeshonderd miljoen gulden onder durft te verwedden.

imburgs WOONBLAD

VerHeugemd

Zaterdag 4 december 1993 ● Pagina 31

'Een hard gebouw in een zachte sector'

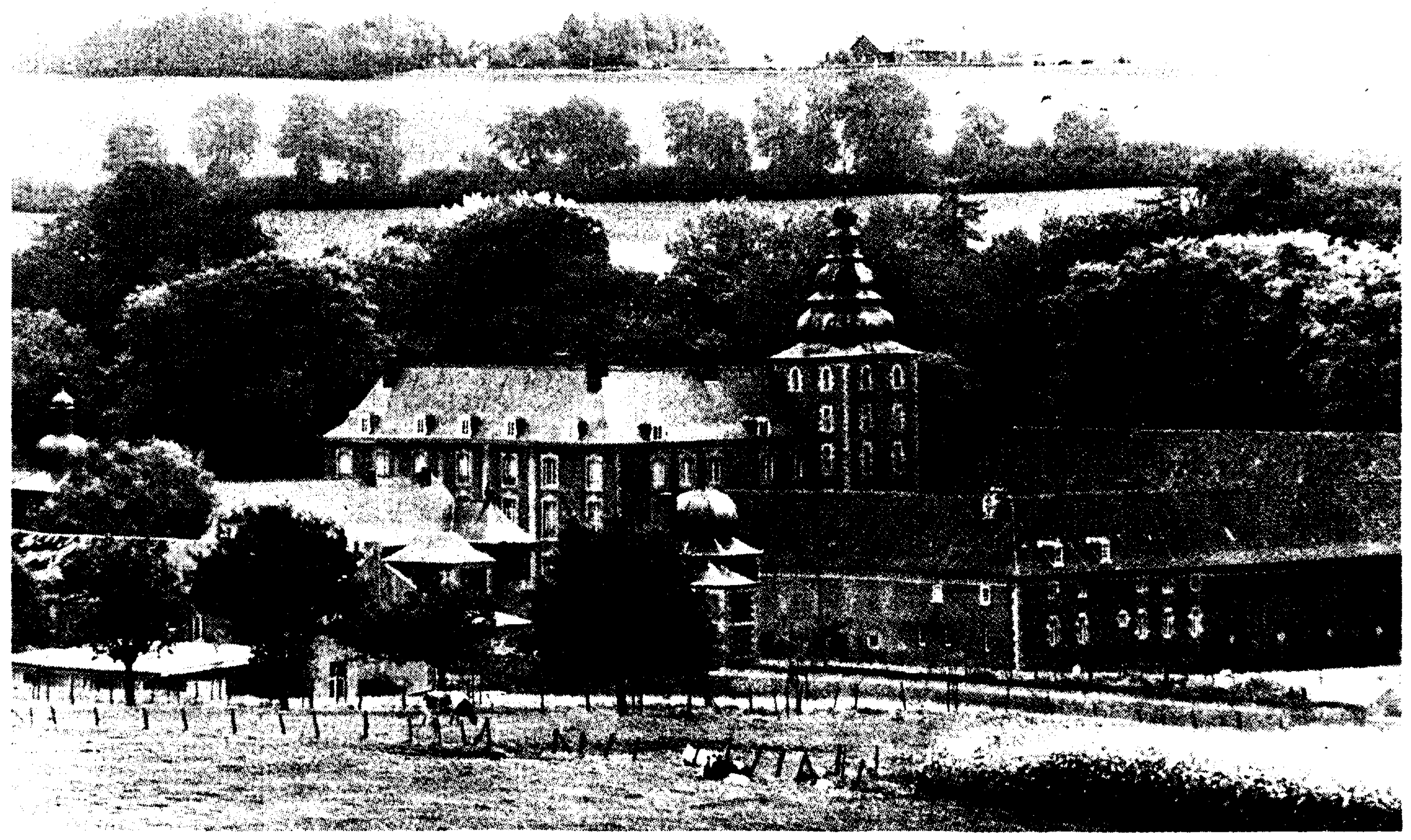
Monumentenland moet op eigen benen staan

DOOR ANS BOUWMANS

Een monument is een hard gebouw, in een zachte sec-r. Maar ook in de monumentenzorg kom je nergens nder geld. Er zijn in Nederland veel monumenten die og moeten worden gerestaureerd. Met het opendraaien n de subsidiekraan zijn we er niet. Er zal meer moeten ebeuren. Op bijzondere gevallen na, zullen monumen-n een economische functie moeten hebben. Zonder nnig gebruik heeft restauratie geen zin."

onumentenland moet op eigen nen kunnen staan, vindt ir. K. uitendijk, extern adviseur van het inisterie van WVC. Maar het rijk oet wel een vinger in de pap blij-n houden. „Die zelfstandigheid ag niet leiden tot grillen en grol-n waardoor ons culturele erfgoed n gronde gaat. Dus kun je het ook et volledig aan het particuliere itiatief overlaten."

nds vorig jaar december heeft e-lance projectmanager Buiten-k zich in de wereld van de monu-entenzorg verdiept. Met zijn uwkundige en planologische ach-rgrond en uitgebreide ervaring in stadsontwikkeling, werd hij door inister d'Ancona van WVC uitver-ren de feiten over het verval van s cultureel erfgoed nu eens op n rij te zetten, advies uit te bren-n en 'leven in de brouwerij te engen'. Want ook de minister eft het gevoel dat er iets moet ge-uren, aldus Buitendijk.
et duurde even voor Buitendijk de verse betrokkenen uit het monu-entenveld – vertegenwoordigd in n begeleidingscommissie – op n lijn had, maar toen kon het on-rzoek van start. De 'thermometer' n de monumentenzorg kwam al juni van dit jaar tot stand: om de hterstand in restauratie van de .000 rijksmonumenten in te lopen over een periode van tien jaar tijd g 3,6 miljard aan restauratiegel-n nodig. Voor de 1000 provinciale 20.000 gemeentelijke monumen-n is dat een miljard. „Voor zoveel ld moet er nog worden verspij-rd," aldus Buitendijk.
n enorme investering, die met een jaarlijkse subsidie van 80 miljoen door WVC nooit gerealiseerd kan worden. De rekening naar WVC sturen, is ook te simpel, zegt Buitendijk. Tijdens het onderzoek constateerde de adviseur dat sinds de jaren zeventig ontzettend veel is gerestaureerd, met name door de gemeenten. Er werd voor 13 miljard geïnvesteerd in monumentenzorg, de helft van het geld opgebracht door particulieren. „Natuurlijk, er zijn problemen in de monumentensector, maar er is ook zoveel tot stand gebracht. En daarover is weinig bekend. Je hoort voortdurend spreken over zorg, maar ik had iets meer trots verwacht."
De oplossing ziet Buitendijk in het doorvoeren van het principe 'de eigenaar betaalt'. „Het overgrote deel van de monumenten is in gebruik als woonhuis. Het particulier initiatief draagt nu al de helft van de kosten voor herstel. Door een andere manier van financieren te bedenken kun je dat nog laten toenemen, zonder dat je bezuinigt. Voor bijzondere monumenten die niet economisch te exploiteren zijn, kan de overheid dan een stringent subsidiebeleid voeren."



● *Het overgrote deel van de monumenten in Nederland, zoals bijvoorbeeld kasteel Neubourg in Gulpen, is in gebruik als woonhuis.* Archieffoto: FRITS WIDDERSHOVEN

Die verschuiving van subsidiëring naar financiering laat onverlet dat het rijk zich de komende tien jaren extra zal moeten inspannen. Jaarlijks is een bijdrage van 194 miljoen nodig, aldus Buitendijk. Bijvoorbeeld om die particuliere inspanningen via goedkope leningen aan te moedigen. „Daar is het Nationaal Restauratiefonds erg belangrijk voor. Eigenaren met fiscale faciliteiten kunnen via dit fonds geld lenen tegen een rentetarief dat 5 procent onder de marktrente ligt. Dat kan nu al, maar dat moet verder worden uitgebreid. Voor de eigenaren scheelt het niet veel, omdat ze de rente kunnen aftrekken."

Driekwart

Maar geld van de overheid blijft ook heel belangrijk voor restauratie van monumenten die niet via zo'n lening in oude staat kunnen worden hersteld, bijvoorbeeld kerken of vestingwerken. „Er moet meer geld in. Dat blijft noodzakelijk als je de achterstand wil inhalen."
Buitendijk wijst er op dat volgens zijn berekeningen driekwart van het geld dat WVC in monumentenzorg stopt, via andere kanalen weer bij de overheid terugkeert. In de vorm van btw of inkomstenbelasting bijvoorbeeld. „Dat element moet op tafel komen, omdat het de discussie over het cultureel erfgoed in een ander daglicht stelt."
Belangrijk is het monumentenbeleid weer op de politieke agenda te krijgen, vindt Buitendijk. Er is immers heel wat te doen, terwijl de geldkraan steeds dichter wordt gedraaid. „Het is belangrijk dat mensen hierachter gaan staan. Dat het in Den Haag aanslaat." De politiek lijkt inmiddels wat meer aandacht voor monumenten te hebben gekregen, denkt Buitendijk. Het onderwerp komt nu tenminste voor in verkiezingsprogramma's.
Maar het 'extra duwtje' van de overheid moet wel tijdelijk zijn, aldus Buitendijk. „Als de achterstand is ingehaald, moet de monumentenzorg op eigen benen kunnen staan. Het restauratiefonds moet zichzelf kunnen bedruipen. Het onderhoud zal worden betaald door de eigenaren." Alleen voor wie dat niet kan, bijvoorbeeld bij bijzondere projecten, moet WVC over tien jaar nog inspringen.

Bedrijf wil gft-afval verwerken tot veevoer

Groente-, fruit- en tuinafval kan tot een hoogwaardiger produkt dan compost worden verwerkt. Het bedrijf Green Food in Voorburg wil er een basisgrondstof voor mengvoer voor koeien en varkens van maken. De onderneming maakte in het radio-programma Vroege Vogels bekend op zoek te zijn naar 60.000 ton gft-afval om te kunnen beginnen.

Onderzoek bij het Instituut voor Vee Voedings Onderzoek in Lelystad heeft aangetoond dat het gescheiden ingezamelde groene afval na reiniging, sterilisatie en drogen een produkt met hoge voedingswaarde oplevert. Tot nog toe is het probleem dat het vee via het groene afval allerlei ziektes kan oplopen.
Het plan zou mogelijk een oplossing kunnen bieden voor de dreigende compostoverschotten. Naar schatting zal in 1994 1,7 miljoen ton gft-afval worden ingezameld. Dat levert 850.000 ton compost op, terwijl volgens marktonderzoek slechts 600.000 ton kan worden afgezet. Ook financieel kan verwerking tot veevoer concurreren met compostering, aldus Green Foodwil. De verwerkingstijd duurt één uur. Compostering vergt minimaal twee weken tijd.

Doucheruimte voor patiënt in rolstoel

Voor rolstoelgebruikers is zelfstandig douchen vaak een probleem: wachten tot een familielid of helper komt. Gelukkig gaat de trend steeds meer richting 'zelfverzorging'. Speciaal voor rolstoelers komt Artweger met de extra brede doucheruimte Mobil. Je kunt er met een rolstoel gemakkelijk inrijden.

De geleiding van de deuren loopt aan de bovenzijde via een kogelgelagerd rolsysteem en aan de onder kant via een telescoopprofiel. Hierdoor is een drempelloze entree mogelijk. In de deuropening is tussen de onderkant van de deur en de vloer een ruimte van ongeveer 1 cm.

Om te voorkomen dat er via deze kier water buiten de douche kan weglekken heeft de vloer een afschot naar een afvoerrooster toe. De deuren zijn traploos verstelbaar, hebben zeer degelijke en fraai afgewerkte aluminium profielen, doorlopende grepen, en panelen van 3 mm kunststof. Het geheel kan dus tegen een stootje.

De cabinemaat kan in de breedte variëren van 100 tot 200 cm. De douchewand is zowel met twee- als driedelige schuifdeur leverbaar, bestaande uit een vast deel en één of twee bewegende delen. Wanneer in een dergelijke douche een thermostaatkraan (met éénhandbediening) is aangebracht, is de kraan gemakkelijk te openen en bestaat geen kans op onverhoeds verbranden.
Als extra accessoire zijn nog verkrijgbaar: een toilethouder en een roestvrijstalen greep van vloer tot plafond.

De douche Mobil is verkrijgbaar voor prijzen vanaf 1300 gulden. De fabrikant geeft op het gehele programma een garantie van vijf jaar.
Inf.: Burgmans Agenturen, Capelle a/d IJssel, 010-4508451.

Prijsvraag extra impuls voor jonge ontwerpers

Vernieuwend bouwen in Heugem Zuidoost

DOOR JO REIJNDERS

Bouwen in de vrije sector is vaak werk van individualisten. Mensen kopen een kavel, laten een ontwerp maken en dienen het plan in bij de gemeente. Daar toetsen Bouw- en Woningtoezicht en de Welstandscommissie de zaak, en vervolgens verschijnt er in de nieuwbouwwijk het ene eigenzinnige bouwwerk naast het andere. Soms ontstaat er een wild-west beeld van goedbedoelde ontwerpen. Het stedebouwkundige en architectonische geheel laat dan te wensen over. Maastricht wil de architectonische kwaliteit van wijken met vrije-sectorwoningen vergroten. Met het 'Experiment Vrije Sector Kavels' kiest de stad voor een intensieve begeleiding van opdrachtgevers van eigen woningen en hun architecten. Voor vernieuwende architectuur is daar veel ruimte gereserveerd. Bijvoorbeeld in de wijk Heugem Zuidoost, waar een prijsvraag is uitgeschreven voor jonge architecten uit de Euregio.

Zoveel mensen, zoveel smaken. Toen Maastricht een paar jaar geleden voor de uitgifte van ruim 200 kavels in de vrije sector stond, nam de gemeente de kans waar om het beleid op dat gebied te stroomlijnen. Doelstelling is om op elke locatie een samenhangend en kwalitatief hoogwaardig architectonisch geheel te bereiken. De ruim 200 kavels zijn verdeeld over zo'n tien locaties, die allemaal hun eigen harmonisch karakter moeten krijgen. Terwijl toch elke koper van een kavel zijn eigen architect kan kiezen.

Door intensieve begeleiding van de gemeente moet er meer ontstaan dan alleen wat de particuliere bouwer wil. De individuele woning moet duidelijk een onderdeel van het grote geheel zijn. Geen chaotische toestanden dus met vele stijlen naast elkaar. Vanaf de aanloopfase tot de afronding is een goede samenwerking tussen opdrachtgever, architect en gemeente daarbij een vereiste.

In de wijk Heugem Zuidoost worden 126 woningen gebouwd. Daar zijn ook de eerste ervaringen met het experiment opgedaan. Voor de ontwerpen in de wijk gelden aanvullende voorwaarden, die samenhang in het geheel moeten brengen. De kappen van de woningen staan er bijvoorbeeld loodrecht op de straat. De materiaalkleuren zijn licht, de helling van de daken is hetzelfde en de dakbedekking is overal anthraciet-zwart.

Een supervisor begeleidt de bouw vanaf het prille begin. Hij heeft een gesprek met de kandidaat-kavelkoper en de architect. De architect gaat vervolgens aan de slag en na het eerste ontwerp volgt opnieuw een gesprek tusen supervisor, architect en opdrachtgever. Tenslotte gaat het ontwerp naar de welstandscommissie, die een overzicht bijhoudt aan de hand van straatwandtekeningen. Tenslotte heeft de welstandscommissie vaak slechts enkele minuten discussie nodig om met het plan akkoord te gaan. Pas op dat moment wordt de kavel definitief verkocht. In de meeste gevallen zijn er dan drie 'driehoeksgesprekken' van een half uur geweest.

In het begin ging niet alles van een leien dakje. Kopers moesten over de streep worden getrokken om in het experiment mee te doen. De kavels van rond de 300 vierkante meter trokken veel zelfbouwers. Die hadden hun eigen ideeën en accepteerden de bemoeienis van de supervisor niet zomaar. Verder wordt in Heugem Zuidoost uitgegaan van geschakelde bouw. Daardoor bepaalt de kwaliteit van de delen sterk de kwaliteit van het geheel.

Juist daarom werd voorgesteld de kap van de huizen loodrecht op de straat te leggen. Op die manier kon er een eenheid in veelheid ontstaan, zoals in de Violabeemd en de Menthabeemd. Die aanpassingen in de bebouwingsvoorwaarden vonden de opdrachtgevers in eerste instantie niet leuk, maar ze leidden uiteindelijk wel tot de oplossing van de startproblemen.

Prijsvraag

Ook jonge architecten krijgen de kans om in Heugem aan de bak te komen. In de werkgroep Carboon hebben de Maastrichtse architecten Matt Bruls en Bert van Bunningen samen met Raymond Theunissen van gemeentelijke 'grondzaken' het voortouw genomen om een architectuurwedstrijd uit te schrijven. Van dertig jonge architecten uit de Euregio werden er negen geselecteerd om aan de wedstrijd deel te nemen. Carboonlid Bert van Bunningen: „Ze moeten elk twee ontwerpen maken. Een voor een vrijstaand geschakeld huis, en een voor twee-onder-een-kap of een patiobungalow. Uiteindelijk zullen er in het blok omgeven door Violabeemd, Lavasbeemd en Venkelbeemd veertien huizen worden gebouwd. Van de achttien ontwerpen blijven er zeven over, die elk twee keer worden gebouwd. Er is duidelijk een competitie-opzet, waarin de architect het risisco loopt op niets uit te komen," aldus Bert van Bunningen.



● *Bert van Bunningen en Matt Bruls hopen met hun prijsvraag nog meer vernieuwende architectuur naar Maastricht te halen.* Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

De gemeente Maastricht, de Euregio en WVC treden op als sponsors voor de prijs. Die overigens grotendeels bestaat uit de eer om ontwerper van een stukje Heugem te zijn. Alle architecten krijgen een aangepast honorarium voor hun werk.
Van de negen uitverkorenen komen er drie uit Zuid-Limburg. Het duo Jos Kramer en Ronald Veldhuizen uit Maastricht, en Sjeng van de Wijer en Marc Hermans, allebei uit Nuth. Uit Aken doen mee Ullrich Hahn, Horst Fischer en het collectief Architektur Fabrik Aachen. Guy Cleuren uit Riemst en Pierre Hebbelink en Mario Garzaniti uit Luik zijn de Belgische deelenmers. Een onafhankelijke jury van drie architecten uit elk land bekijkt de ontwerpen in het voorjaar van '94. Als de definitieve ontwerpen bekend zijn, gaan de 14 kavels in de verkoop. In de van kruidennamen voorziene straten in Heugem komen er dan wellicht enkele pittige en gekruide pandjes bij.

OG te huur gevraagd

Amerikaanse familie zkt. n
woonboerderij / buitenhuis
met bedrijfsruimte. Voor een periode van plm. 2 jaar. Tel. 043-688234. Fax. 043-688299.

Alleenst. weduwe zoekt rustige kleine WONING of appartement. Tel. 045-463455.

Professor met echtgenote zoekt 2-3 kamer APPARTEMENT regio Heerlen. Voor info.: 045-319808/272768.

Psycholoog zoekt kleine PRAKTIJKRUIMTE voor enkele dagdelen per week. Tel. 043-250041.

Te huur gevraagd GARAGE of stal in omg. Heerlen. Tel. 045-223021, na 18.00 uur.

Onroerend goed te huur aangeboden

Te huur: Hasselt-Bokrijk Nieuw luxe villa-app.
Opp. 230 m2, ruime living, 3 slpk., bureau, inger. keuken, inger. badk., garage 4 auto's, zonneterras en tuin. Prijs 40.000 BFR p.mnd. all in. Telefoon 09-32.16255047 bureau, 09-32.11234265 prive.

Te huur in Nuth
Appartementen aan de Parklaan
Huur ca. ƒ 720,- excl. service- en stookkosten. Vereist bruto jaarinkomen ca. ƒ 43.000,-. Benelux Vastgoed Beheer, Postbus 5123, 6802 EC Arnhem. Tel. 085-513930. Fax 085-515531.

Voor HUUR en VERHUUR van
Gemeubileerde woonhuizen en appartementen
rent service og 043-254771

Kl. bovenhuis te h. bij Sportpark GELEEN ƒ 375,- p/m. Br. Postbus 30, Geleen.

Aan rand centrum Kerkrade GARAGEBOX op afgesloten terrein. Bellen na 18.00 uur: telef. 045-354546.

Te huur APPARTEMENT te Hoensbroek. Telefoon: 045-210020.

Te h. BOVEN-ETAGE voor jong werkend stel; gr. kamer, keuken, douche, toilet, slpk., c.v. Te bevr. Bautscherweg 6, Heerlerbaan ☎ 045-413679.

Voor HUUR en VERHUUR in de hogere prijsklasse van
Woonhuizen Appartementen Zakenpanden
in Zuid-Limburg en grensgebied
rent service og 043-254771

Te huur per 01-01-'94, klein WOONHUIS te Valkenburg, gestoffeerd, huurpr. ƒ 800,- excl. Na 18.00 uur telefoon 045-220237.

Te huur (perfecte toestand) te KERKRADE: Riante bovenwoning met aparte ingang (begane grond=winkel) zeer grote L-vormige woonkamer, voorzien van parketvloer. Groot erker-raam en deur naar overdekt dakterras. Zeer ruime daktuin, 3 slaapkamers, geheel nieuwe badkamer, 2 kelders, desgewenst met vaste parkeerplaats in parkeergarage naast huis. Vrij vanaf 15 januari 1994, verder inl. 045-441368.

KERKRADE-Bleyerheide: te huur zeer nette rust. etagewon. voor 2 pers. ƒ 880,- incl. ☎ 09-32.89772221.

APPARTEMENTEN 1 en 2 pers. te huur in Ulestraten. Inl. 04407-1344.

Te huur in LANDGRAAF, plm. 35 m2 ruimte, geschikt voor kantoor of andere doeleinden. Telef. 045-310341 na 16.00 uur.

Te huur Valkenburg, KELDERBAR op A1 lokatie. Aangepast aan de nieuwste hinderwet eisen, ook geschikt voor Bistro. Huurpr. ƒ 2.750,- per mnd. Br.o.nr. B-04923, Limburgs Dagblad, P.b. 2610, 6401 DC Heerlen.

Te huur tijdelijke WOONRUIMTE, volledig gemeubileerd. Tel. 045-241588.

Te huur 1 pers. appartement in VALKENBURG. Telefoon: 04406-13178 b.g.g. 15390, na 18.00 uur.

Te huur gestoffeerd APPARTEMENT in centrum Heerlen. ☎ 045-251569.

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RESULTAAT! Bel: 045-719966.

Onr. goed te koop aangeb./gevr.

****** Leuk huis gezien ??******
Eerst laten taxeren, dan pas kopen!!
VAN DE PAS MAKELAARDIJ HYPOTHEEKCENTRUM LIMBURG
Burg. de Hesselleplein 13, Heerlen. NVM
Telefoon: 045 - 741616
Van de Pas, de makelaar van de koper!

IMMO-TREND
Der Immobilien Partner
Voor onze klanten zoeken wij dringend huizen. Wilt u uw huis verkopen, of weet u iemand die voornemens is het huis te verkopen.
Belt u ons: 09-49.24072037 of 045-316070.
Als beloning ontvangt u voor uw bemiddeling bij het passeren van de koopakte ƒ 250,- en een presentje.

***** Hypotheekrente v.a. 6,5%!! *****
Met tienduizenden guldens voordeel;
VAN DE PAS MAKELAARDIJ HYPOTHEEKCENTRUM LIMBURG
Burg. de Hesselleplein 13, Heerlen. NVM
Telefoon: 045 - 741616
Van de Pas, de makelaar van de koper!

Woonhuizen gezocht???
Wij kopen uw woonhuis direkt zelf aan. 100% zekerheid - geen makelaarskosten. DEROY VASTGOED LIMBURG B.V. 045-727173.

Maastricht
Creatief wonen in centrum. Woonstudio ca. 100 m2, bestaande uit 3 woonetages (split-level). Ind.: keuken ca. 16 m2 met eethoek, zithoek ca. 15 m2; slaapruimte ca. 15 m2; atelier- rekreatieruimte ca. 30 m2; grote berging. Prijs ƒ 142.000,-, bij 100% financiering netto ca. ƒ 720,- per maand. Te bezichtigen dinsdag 7 december a.s. van 17.00-19.00 u. Inl.: STIENSTRA MAKELAARDIJ B.V., ☎ 043 - 61 62 63.

Direkt en zeker uw huis verkocht!!!
Wij kopen uw woonhuis direkt zelf aan. 100% Zekerheid en geen makelaarskosten. Denis Vastgoed. ☎ 040-128897.

Eys, Oude Schoolhof 5
op 200m2 rustig gel. gezellig WOONHUIS. Beg. grond: Ardenner plavuizen, hal, toilet, woonk. m. luxe open keuk. en open haard, bijkeuk., inpand. garage m. daarboven via vaste trap hobby opbergr. Verd.: 3 slpks, badk. m. ligb., toil. en douche. Geh. geisol., c.v. bwj. 1979, extra 200 m2 tuin in pacht. ƒ 249.000,- k.k. 04452-2152 (werkd. na 19.00 u).

Wilt u uw huis verkopen in de regio Zuid-Oost Limburg?
Dan vindt Makelaardij HONINGS het volgende voor u belangrijk:
* Uit sociaal en financieel oogpunt dienen huizenzoekers aan beide zijden van de grens benaderd te worden. Uit sociaal oogpunt omdat iedere huizenzoeker een eerlijke kans dient te krijgen. Uit financieel oogpunt omdat een groter marktgebied meer kandidaten voor uw huis oplevert en dus een grotere kans geeft op een hogere opbrengst.
* Aangezien het huizenbestand van Makelaardij HONINGS wegens de snelle verkopen eenvoudigweg niet kan groeien betekent dit voor u altijd optimale inzet bij de verkoop van uw huis.
* De verkoop wordt PERSOONLIJK verricht door een ECHTE makelaar.
Vind u dit ook belangrijk? BEL ONS EVEN! 045-460444.

Kerkrade, Amerstr. 183
Groot vrijst. woonhuis van uitmuntende kwaliteit, met praktijkruimte en ruime parkeergelegenheid, bouwjr. '90. Vraagprijs ƒ 380.000,- k.k.

Landgraaf, Mensheggerweg 36
Nabij natuurgebied gelegen landhuis met o.a. dubbele garage en 4 slp.kms. en huisweide. In 1980 geheel gerenoveerd, perceel ca. 3.500 m2. Te aanvaarden per 1 mei. Vraagprijs ƒ 440.000,- k.k.

Schinnen
Bungalow, geheel onderkelderd met o.a. 3 slaapkamers en inpandige garage, voor- en achterzijde uitzicht op natuurgebied. Bel voor nadere informatie. Vraagprijs ƒ 420.000,- k.k.

Simpelveld
Ruim geheel onderkelderd half vrijstaand woonhuis met garage, geschikt voor 2 gezinnen. 2e garage is mogelijk. Perceelopp. 450 m2. Vraagprijs ƒ 200.000,- k.k.

Hoensbroek, Oranjestr. 40
Rustig gelegen appartement op 2e verdieping Z-vormige living, 2 slaapkamers, garage, bouwjr. '84. Prijs nader overeen te komen. Spoedig te aanvaarden.

Landgraaf, Ubach o. Worms
Geschakelde bungalow met o.a. 2 slaapk. en garage, geh. gelijkvl. dus uitermate geschikt voor senioren. Nadere informatie ontvangt u bij de bezichtiging. Bel voor afspraak.

Brunssum, Trichterweg 183
Sfeervol herenhuis met o.a. kantoor/werkplaats/garage en appartement. Het betreft een groot en in perfecte staat zijnde pand met meerdere mogelijkheden. Vraagprijs ƒ 265.000,- k.k.

Brunssum, Steenbergstr. 6
Gemoderniseerd ruim halfvrijst. woonhuis met o.a. 4 slaapkrs. en garage, geschikt voor 2 auto's, perc.opp. 405 m2. Inhoud 550 m3. Vraagprijs ƒ 195.000,- k.k.

Brunssum, Het Ambacht 72
Op uitst. lokatie, perf. onderhouden halfvrijst. herenhuis met gar. en tuin. Ind.: o.a. woonkamer met open haard en parketvloer, 3 slpkmrs., badk. met douche, ligbad 2e toilet en dubb. wastafel, vaste trap naar 2e verd. en o.a. hobbykamer. Vraagpr. ƒ 268.000,- k.k. Spoedig te aanvaarden.

Brunssum, Diepenbrockstraat
Op zeer goede stand gelegen vrijstaand woonhuis, geheel onderkelderd, dubb. garage en carport. Perc.opp. 746 m2. Vraagprijs ƒ 395.000,- k.k.

☎ 045-460444.

MAKELAAR O.G. HYPOTHEKEN TAXATIES VERZEKERINGEN — MAKELAARDIJ **HONINGS**

Immobilien van Lier-Radermacher GmbH

Een betrouwbare naam
met groot verkoopsucces en een nog betere uitgebreide service.
Wij zoeken voor meer dan 100 geïnteresseerden, woonhuizen in KERKRADE, LANDGRAAF, VAALS, HEERLEN, BOCHOLTZ EN SIMPELVELD
Wilt u ook uw huis via het grootste Duitse Makelaarskantoor voor Nederlandse O.G. verkopen? Bel ons. Ook als uzelf niet wilt verkopen maar een huis weet dat te koop is, belt u ons.
U ontvangt dan na de notariële transportakte voor uw bemiddeling ƒ 250,-.
Meer dan 1000 tevreden klanten kunnen zich niet vergissen. Wilt u uw huis verkopen, probeer het dan via ons. Onder alle verkopers verloten wij elk jaar op 30 november fantastische prijzen.
Eerste prijs: 2 dagen Euro Disney Parijs voor 4 pers.
Tweede prijs: 1 dag Euro Disney Parijs voor 4 pers.
Derde prijs: 1 dag Phantasialand Koln Brühl voor 4 pers. en nog veel meer mooie prijzen.
☎ 09-4924073017 / 045-451291

Snel en goed Uw huis verkopen?
Jos Storms O.G. Past. Vonckenstr. 44 Geleen 046-742550
Geen Verkoop! Geen kosten

Beek
Te restaureren woning in de Zuid-West vleugel van het kasteel Genbroek, schitterend gelegen in een natuurgebied op een steenworp afstand van het centrum. Het betreft een nogal ruim huis, ca. 900 m3 exclusief gewelfde provisiekelder. Koopprijs ƒ 390.000,- v.o.n.

Beek
Te renoveren kleine hoeve met circa 10 are ondergrond en tuin, perfect gelegen in het buitengebied. Ruim van opzet en indeling, o.a. woonkamer, 4 slaapk., waarvan 1 met aparte kleedkamer, volledig gerestaureerd en woonklaar. ƒ 525.000,- v.o.n.
Inlichtingen: SCHEERS VASTGOED WESSEM, ☎ 04756-3031 (dagelijks van 9.00-12.30 uur).

Brunssum, Vogelwikke 21
Ruim tussengel. woonhuis met grote garage en tuin, bwj. 1976. Ind.: woonk. 35 m2, geisl. eiken aanb.keuken, 4 slpks., badk. met ligbad. Vraagprijs ƒ 178.000,- k.k.

VIJGEN
ONROEREND GOED 045-711617

Roermond
Perfect onderhouden voormalig kerkje waarin thans gevestigd een foto-atelier, met achterliggende riante kantoorruimte, binnentuin en met een gezellige woning, voorzien van alle comfort.
Het object is gunstig gelegen nabij het centrum en voor meerdere doeleinden geschikt.
Koopprijs ƒ 375.000,- k.k.
Inlichtingen: SCHEERS VASTGOED WESSEM ☎ 04756-3031 (dagelijks van 9.00-12.30 uur).

Zeer lage hypotheekrente!!
2 jaar bedenktijd 6,6%, 15 jaar 7%, 20 jaar 7,2% en 25 en 30 jaar 7,3%. Voor alle hypotheekvormen en combinaties. Ook voor belastingvrij bouwsparen! Gewoon sparen 6%! Parmentierstr. 35, Heerlen-Zd. ☎ 045-428500.

Kisters voor Assurantiën — verzekeringen leningen-hypotheken spaarrekeningen etc. fax-service

Bouwgrond
2 percelen van 715 m2 à ƒ 35,- p.m2. Vrij uitzicht, sterk glooiend. België op 11 km van Vaals.

Ardennen
Vrijstaande moderne luxe villa aan bosrand met fraai ver uitzicht, 2800 m2 gr., 3 à 4 slaapkamers, CV olie, veel sanitair. Bij Hoge Venen. Koopsom n.o.t.k.

W. Timmermans
NVM-makelaar/taxateur (Makko Gulpen), Rijksweg 67, Gulpen. Tel. 04450-2182. Zaterdags tot 13.00 uur.

Te koop gerenoveerde boerderij te Aubel België. Perceel opp. 5.500 m2, mooie ligging.

Aktuele camping
inbegrepen: rustieke cafetaria, sauna, zwembad, bungalows en parking. ƒ 750.000,- k.k.
Telefonische inl. ☎ 09-32.876.878.13.

30 Jaar Fort bungalows dat moet gevierd worden!



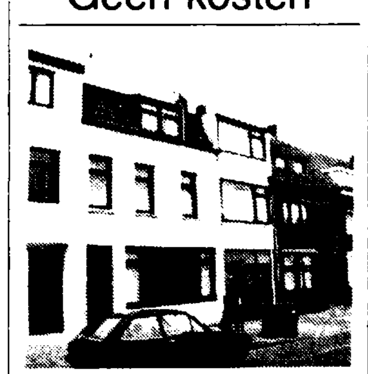
Fort pakt uit met een speciale jubileumbungalow.
BOUWKUNDIG ADVIESBURO PREVOO
Boschweg 1, Bunde. Tel. 043-646563, Fax 043-640036.

Riante bouwkavels te Brunssum
nog 3 kavels te koop! opp. 800 m2, 1.250 m2 en 3.700 m2
Grouwels-Daelmans 043-254565

Te koop
Hoensbroek, Mgr. Lebouillestr. In centr. gel. halfvrijst. woonh. Ind.: kelder, hal, mk., woonk., keuken, toilet, badk., 3 slpks, zolder v. mogelijkheden, 4e slpk. Pand voorz. v. kunst. koz., rolluiken en c.v. Vraagprijs ƒ 169.000,- k.k.
DE BRUIJN
Assurantiën Geleen. Tel. 046-740955. Open tijd ma. t/m vr. 8.30 - 12.30 uur/ 13.30 - 17.30 uur.

Wonen of bouwen in België?
Bel dan met ons voor een afspraak. Maaslanden Makelaars 09-32.12.392080.

Uw huis verkopen met behulp van de
echte makelaar
Bel de onroerend goed lijn
046 - 750 000 !
Peters & Partners Geleen
Geen verkoop - Geen kosten



Te koop tussenliggend woonhuis met verhuurd appartement en garage, mooie tuin.
HEERLEN
Eijmaelstr. 31 en 31A. Vraagprijs ƒ 165.000,- k.k. Kijkdag heden zaterdag 4-12-1993 van 14-17 uur. ☎ 045-721830

Geef aan niemand opdracht!
Praat eerst eens met Mr. Cornelis Brorens, makelaar O.G., over de verkoop van Uw huis. ☎ 046-750318.

Geef aan niemand opdracht!
Praat eerst eens met Mr. Cornelis Brorens, makelaar O.G., over de verkoop van Uw huis. ☎ 046-750318.

Geef aan niemand opdracht!
Praat eerst eens met Mr. Cornelis Brorens, makelaar O.G., over de verkoop van Uw huis. ☎ 046-750318.

Geef aan niemand opdracht!
Praat eerst eens met Mr. Cornelis Brorens, makelaar O.G., over de verkoop van Uw huis. ☎ 046-750318.

KERKRADE
centrum, Koninginnestr.: pand met grote woonkamer, keuken, c.v., w.c., 2 kelders, 4 slpk., badk., groot balkon, mooie tuin. Prijs ƒ 225.000,- k.k. O.G. JOHN SYBEN BV., ☎ 045-456800.

Te koop gevraagd:
woon- en winkelpanden
op goede lokatie omg. Kerkrade, welke nog niet bij een makelaar geweest zijn. Bij gebleken geschiktheid direkte aankoop. O.G. JOHN SYBEN B.V., ☎ 045-456800.

Susteren.
Boeren woonhuis gerenov. Ind. woonk. 65 m2, dichte keuken, 3 slpks., kuur badkr., loods, stallen, ruim perceel. Vr.pr. ƒ 235.000,- k.k. Seegers O.G. ☎ 046-525318.

Voerendaal
Henri Jonasstraat 20. Perfect onderhouden vrijstaande, met garage geschakelde, woning (1987), met mooie tuin. L-vormige woonkamer, keuken met complete aanbouwkeuken, garage met vliering, 3 slaapkamers, luxe badkamer, met vaste trap zolder met 4e slaapkamer. Prijs ƒ 249.000,- k.k. Inl. Paul Crombag O.G. ☎ 046-580087.

Heerlen
Lumièrestr. 4. Goed onderh. tussenwoning, bwj 1964, ged. geisol., aangelegde tuin. Ind.: betegelde kelder met c.v.-ketel en evt. aansl. v. wasm. en droger. Beg.gr.: ruime hal, toilet met fontein, keuken met apparatuur, doorzonkamer 28 m2. 1e Verd.: overloop, 3 slpks., doka, ruime douche en wastafel. 2e Verd.: beschoten zolder, vr.pr. ƒ 155.000,- k.k. ☎ 045-726836/467367.

België (Sippenaeken): ruime boerderij op 7.400 m2, voor 1 of 2 gezinnen. Vele mogelijkheden. Stallen 400 m2 in vakwerk. Rustige ligging, dichtbij bos. ƒ 362.163,-. NYSSEN ☎ 09.32.8788.1616.

GELEEN: nabij Kluis gelegen vrijstaand woonhuis met o.a. hal, toilet, woonkamer, keuken, bijkeuken, berging en garage. Op de verd.: badk., 4 slaapk., 2 balcons. Vaste trap naar zolder met berging en 2 slaapk., c.v. Aanv. in overleg. Perc. 396m2. Prijs ƒ 325.000,- k.k. Kerkhofts Makelaardij o.g. Beek, telefoon 046-373427.

HEERLEN, Burg. Waszinkstraat 109. Te koop woonhuis met stadstuin op uitstekende locatie in Aarveld. Vraagprijs ƒ 180.000,- k.k. Telefoon 045-740579.

Te koop gevr. ouder WOONHUIS met tuin (opknappen geen bezwaar). Tel. 046-753367.

Te koop gevraagd HUIZEN voor Duitse gezinnen. Euro Immobiliën tel. 045-414015.

Te k. prachtig gelegen BOUWPERCEEL te Heerlen-Zuid met bouwvergunning. Kelderverdieping reeds klaar. Prijs in nader overleg. Br.o.nr. B-04891, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Te koop luxe halfvrijst. WOONHUIS te Ubach over Worms, bwj. '89. Ind.: o.a. woonk. m. open keuken (42 m2), bijkeuken, inp. garage, 3 slpks, grote zolder, badk. met ligbad en 2e toilet, voor- achtertuin, vr.pr. ƒ 239.000,- k.k. Telefoon 045-322734.

GELEEN-Zuid: te koop geschakelde semi-bungalow, pr. ƒ 265.000,- k.k. Tel. 046-753285 na 19.00 uur.

STEVENSWEERT: Pittoresk zakenpandje in het centrum. Zeer geschikt als atelier- en expositieruimte, kapsalon, fotozaak, e.d. Vloeropp. begane grond, 1e en 2e verdieping totaal 210 m2. Koopprijs ƒ 90.000,- k.k. Inlichtingen: Scheers Vastgoed Wessem, ☎ 04756-3031 (dagelijks v. 9.00-12.30 u.).

STEIN, Past. Strijkersstr. 2, tel. 046-333730. Excl. woonhuis, goed onderhouden, d.m.v. inpandige garage geschakeld, riante L-vormige living, 2e toilet, ligbad, keuken v.v. app., 3 slaapk., 1 hobby/studeerk. Opp. plm. 500 m2. Prijs ƒ 298.000,- k.k.

Te k. KERKRADE-Eygelshoven van part. vrijstaand woonhuis, 3 slaapk., inbouwkeuken, entree, badk., 2 w.c., garage en c.v. bwj. 73, rustige kinderviendelijk buurt. Woonopp. 125m2, grondopp. 390m2. Terras, tuin, gerenoveerd. Direct te aanv. Vr.pr. ƒ 197.000,-. 09-49.241.403765 v.a. 19 uur.

Te koop gevraagd BOUWGROND omg. Oostelijke Mijnstreek, kavel opp. ca. 200-500 m2. ☎ 045-708806.

België TEUVEN: huisje, rustig gelegen met keuken, woon/eetkamer, douche, 2 slaapk., kelder, zolder, 2 garages, ƒ 105.500,-. Nijssen, 09-32.87881616.

Haus in BÜLLINGEN/Belgien Grenze B-D zu verkaufen. Tel. 09-32.80228022.

Vooroorlogs WOONHUIS met spoed te koop gevraagd, opknappen geen bezwaar. Telefoon 040-520558.

Te koop Heerlen BEERSDAL, woning met ruime garage, berging, 3 slpks. Telef. 045-728844.

Huis met spoed te koop GEVRAAGD tot max. ƒ 150.000,-. Opknappen geen bezwaar. ☎ 040-128897.

BRUNSSUM: goed onderhouden met veel extra's halfvrijst. woonhuis. Vrije ligging voor- en achterplantsoen, ged. dubb. glas, geh. geisoll. Ind.: z-woonk. open haard, ged. open keuken met inb. app., grote gar. via hal. 1e Verd. 3 slpk., badk. ligbad douche dubb. wast. en 2e toilet. 2e Verd.: vaste trap ruime zolder met c.v. en geyser. Dit pand moet u van binnen zien. Aanv. direct Vr. pr. ƒ 265.000,- k.k. Telefoon na 17.00 uur 045-250562.

MAASTRICHT-C. (bij Van Hasseltkade) app. woonkam. met open keuken (41 m2), 2 slpks., 2 bergingen, badkamer met ligbad. Apart toilet, zolder 83 m2, ƒ 200.000,- k.k. Telefoon 04492-1294.

Te k. voorjaar 1994 MAASTRICHT, Jekerschans. Uitstekend gelegen, half vrijstaand woonhuis, aangelegde tuin, geh. onderkelderd m. garage. Inl. 04454-61615.

Te koop groot vrijstaand huis met apart aangebouwde bovenwoning (MIDDEN-LIMBURG). Perceel ca. 250 m2. Vraagprijs ƒ 198.000,- k.k. Tel. 04752-5623.

SCHAESBERG, Keizerstr. 22. Groot vrijst. woonh. met gr. tuin (600m2), ap. hobbyr. met krachtstroom en grote gar., 3 slpkmrs., zolder, vaste trap, kelder, grote eetk., gr. woonk., alles dubb. gl. en wit kunststof koz. Prima gel. nabij centr. ƒ 229.000,- k.k. Tel. 046-742550, Jos Storms o.g. Geleen.

SPAUBEEK, Dorpstr. 42, ruim woonh. met grote tuin (90m. diep) perceel 550m2, achterkant gel. aan bos, ruime woonk. 35m2 met alles dubb. gl., nwe. koz., aanbouwk. (eiken), nwe. elektr., zolder vaste trap, kelder, badk., gelijkvl. Zien is kopen! ƒ 139.000,- k.k. Tel. 046-742550. Jos Storms o.g. Geleen.

AMSTENRADE. Rustig gelegen ruim halfvrijstaand woonhuis (goed onderhouden) met o.a. woonkamer, keuken met app., 4 slpks., badk. met ligbad, 2e toilet, garage, hobbyruimte en tuin. Vraagprijs ƒ 228.000,- k.k. Mak.kantoor Rob Dassen, 046-375757.

GELEEN, Seipgenstr. 19. Vrijst. woonh. met garage, mooie tuin, 3 slpkmrs., zolder, kelder, 390m2 perc. alles dubb. gl., nieuwe c.v. aanbouwkeuk., aparte serre, achter gar. hobbyruimte. Geleg. op toplokatie, ƒ 259.000,- k.k. Jos Storms o.g. Geleen. Tel. 046-742550.

PUTH, Eindercoolhof 29. Hagelnieuw vrijst. landh. met mooie tuin op zuiden, grote gar. (2 auto's). Ind.: grote 50m2 woonk. met lichte parketvl., wit/grijs aanbouwk., 3 grote slpkmrs., luxe witte badk. met dubb. vaste wast. ligb., aparte douche, 2e toilet, grote zolder. Alles dubb. gl. Perf. pand, bwj. 1990. Moet binnen gezien worden. Vr.pr. ƒ 365.000,- k.k. Jos Storms o.g. Geleen. Tel. 046-742550.

Te koop gevraagd WOONHUIS te Landgraaf (alleen ex Del of Kakert). Tel. 045-322868.

STEIN. Halfvrijst. woonhuis, fraai gelegen met garage, kelder, woonk. (48m2) met schuifpui, aanbouwkeuken, 2 moog. 3 slpk., badk. met ligbad, vliering en aangel. tuin. Grotendeels alu koz. met dubb. glas en rolluiken, vr.pr. ƒ 209.000,- k.k. Mak. kant. Rob Dassen 046-375757.

Te k. halfvrijst. woonh. te LANDGRAAF nabij winkelc. Op de Kamp, vraagprijs ƒ 198.000,- k.k. Tel. 045-319211 b.g.g. 310776.

BOCHOLTZ, halfvrijst. woonh. met gar./kantoor en carpoort. Grote living, 40 m2. Keuken met compl. install. 20 m2. Washok, 4 slpks., zolder, mooi aangelegde tuin met tuinhuisje. Pand voorz. van kunststof kozijnen en dubb. begl. In uitst. staat, vraagprijs ƒ 269.000,- k.k. Tel. 045-444922.

Woningruil

Te ruil woning in C-MAASTRICHT, 2 slp.kms., tuin en kelder tegen woning in Sittard. Telef. 043-258045.

Wonen Totaal

Eiken-meubelgroothandel t.o.h. reüniegebouw Geleen
30% goedkoper dan elders
Groenseykerstraat 41B. Tel. 046-747446. Open ma. v. 13.00-18.00 uur; dinsdag-vrijdag v. 09.00-18.00 uur; zaterdag v. 10.00-17.00 uur.

Nog enkele mooie luxe showroomkeukens met zeer
Hoge korting bij Vossen Keukens
Modern: Glaspaleis, Kerkplein 45. Klassiek: Eikenderweg 77, Hrln. ☎ 045-717555.

INBOUW-APPARATUUR: grote keus in topmerken, scherpe prijzen en vakkundig advies. Vossen-Keukens: Glaspaleis, Kerkplein 45, Heerlen en Eikenderweg 77. Telef.: 045-717555.

KEUKEN-RENOVATIE: Workbladen, spoelbakken, inb.app. en montage met garantie. Vossen-Keukens, Eikenderweg 77 en Glaspaleis, Kerkplein, Heerlen. Telef.: 045-717555.

In- en verkoop 2e hands MEUBELEN en antiek. Iedere dag geopend tot 18.00 uur. Voskuilenweg 91, Heerlen. ☎ 045-741708.

Zkt. u 2e hands MEUBELS? Veel keus, ook antiek. Kouvenderstr. 208, Hoensbroek.

Te k. Henri Deux EETHOEK en kast, plus eiken omaskamer. ☎ 045-231330.

Imported handcarved French Provincial DININGROOM suite, Nato div. Perfect. Was $ 6000 US Sale $ 2.000 US or equiv. 04492-5935, Amstenrade, A.M. only. Please leave message.

Te k. wegens sterfgeval gedeeltelijke INBOEDEL, w.o. eiken kast, bankstel en diversen. Telef. 045-310341 na 16.00 uur.

NU OPEN. Het snuffelparadijs voor mooie betaalbare spullen, gebruikt en nieuw. Burg. Lemmensstr. 107, Geleen, 046-748526.

Te koop van part.: gebr. eiken L-KEUKEN afm. 370 x 250, vr.pr. ƒ 1.500,-. Eiken eethoek 5-dlg. vr.pr. ƒ 600,-. Te bevr. telef. 045-712158.

Zwaar massief eiken BANKSTEL met nieuwe kussens, vr.pr. ƒ 975,-. 045-322111.

Te k. weg. overcompleet compl. notenhoten SLAAPKAMER. Telef. 045-726840.

Te koop Engelse EETHOEK met 4 stoelen en 18e eeuwse tafel (Luiks). ☎ 046-746543 b.g.g. 045-259446.

Kachels/Verwarming

KACHELSPECIAALZAAK Reker, Kluis 28, Geleen. Telef. 046-740785.

KACHELSMID, Walem 21, Klimmen. Telef. 04459-1638. De beste en goedkoopste.

BARBAS kachels, gas-inzets, openhaarden. Arnold Opreij, Heerlerbaan 275, Heerlen. Filiaal Beatrixhaven Maastricht.

Attentie!!! Is uw cv-ketel al klaar voor de winter? Bel snel voor vakkundig onderhoud. Ook voor verhelpen van storingen! A. PLOEM & zn. Kerkrade. ☎ 045-452841, 24-uurs service-dienst.

Te k. Franklin KACHEL ƒ 350,-. Tel. 045-752052.

BRANDHOUT plm. 15 m3, beukenhout voor ƒ 550,-. Aan huis bezorgd. Van Thoor, Holstr. 33, Margraten. Telefoon 04458-1818.

Te k. Remeha CV-KETEL, bwj. '85, 29 KW, i.g.st., vr.pr. ƒ 750,-. Telef. 046-757249.

Te koop goede GASHAARD huisjesmodel, kan brandend gezien worden. ☎ 046-757430.

Te koop gevraagd HAARDHOUT. Tel. 04492-5182.

Als u ons voor 12 uur 's morgens belt, staat uw PICCOLO de volgende dag al in het Limburgs Dagblad. Tel. 045-719966.

In/om de tuin

DOMPELPOMPEN voor kelders en vijvers, 7.000 liter per uur, 220 V, ƒ 225,-. Jo Knops, Rijksweg Zuid 195, Sittard. Tel. 046-512718.

Geïmpregneerd TUINHOUT op maat! Ook hardhout! Schermen, palen, planken, balken, bielzen, blokhutten enz. Bezorgen mog. Impreg Tuinhout BV, In de Cramer 18, Heerlen. ☎ 045-717733.

Bedrijfsruimte

Heerlen
CENTRUM. Kantoorruimte ca. 90 m2 in modern kantoorgebouw op 1e verd. Lift aanwezig. Centrale entree met intercom. Aanv. per 01-01-1994. Huurprijs ƒ 1.485,- p.m. excl. BTW.

Mooie kantoorunit in CENTRUM, ca. 44 m2 verdeeld over 2 kamers. De unit heeft een aparte keuken en een toilet. Kantoor-/woonfunctie is ook mog. Huurprijs ƒ 850,- p.mnd.

BEKKERVELD. Kantoor-/praktijkruimte, tevens geschikt voor woondoeleinden. Opp. ca. 91 m2. Kelder en tuin aanwezig alsmede pantry, douche en toilet. Koopprijs op aanvraag. Evt. te huur.

AKERSTRAAT. Winkel/woonhuis met tuin. Opp. beg.gr. 105 m2. Vraagprijs ƒ 250.000,- k.k.

BONGERD/MARKT. Ca. 550 m2 winkelruimte op A-lokatie te huur. Grote opslagruimte in souterrain. Huurprijs ƒ ... p. m2 p. jr.

HEERLERBAAN / hoek Bautscherweg. Aan drukke, ... gaande weg twee winkelunits te huur v.a. ca. 75 m2, geschikt voor div. branches. Huurprijs v.a. ƒ 1.900,- p.m. excl. BTW.

Op ind.terrein DE BEITEL in het ARVAH-bedrijfs... kantoorunits van ca. 120 m2 tot ca. 265 m2. Komplete... stoffeerd en incl. energie. All-in huurprijs v.a. ƒ 185,- per m2 p. jr. excl. BTW.

Heerlen / Hoensbroek
Bedrijventerrein DE KOUMEN. Bedrijfshal ca. 340 m2 en kantoorruimten en eigen parkeergel. Huurprijs ƒ 36.000,- p. jr. excl. BTW.

Kerkrade
Bedrijfscomplex aan LANGHECKWEG, bestaande uit: ... (ca. 1.000 m2), kantoor (ca. 135 m2) en aparte bedrijfswoning. Geasfalteerd buitenterrein. Perceelopp. ca. 5.500 m2. Koopprijs ƒ 950.000,- k.k.

HOOFDSTRAAT/CENTRUM. Div. winkelunits te huur v.a. ca. 35 m2. Huurprijs v.a. ƒ 200,- p. m2 p. jr.

POSTSTRAAT. Ca. 75 m2 winkelruimte alsmede ... kantoor- en opslagruimte. Mooie bovenwoning met ... entree. Perfect onderhouden. Koopprijs ƒ 325.000,- k.k.

Landgraaf
Bedrijfshal met div. kantoorruimten. Tot. opp. ca. 290 m2. Parkeren op eigen terrein. Huurprijs ƒ 2.700,- p.mnd. excl. BTW.

Inlichtingen:
Stienstra Bedrijfsmakelaardij BV
☎ 045 - 712255

Bedrijfsruimte
te huur te Susteren. Gel. op industrieterrein. Op goede lokatie. Afm.: vanaf 156 m2. Voor vele doel. geschikt. STIMO BV Susteren Telefoon: 04499-2653.

Te huur te Sittard:
Bedrijfsruimte
gelegen op Industrieterrein "Bergerweg", op goede lokatie. Omvat: werkplaats, showroom en kantoor. Vloeropp.: plm. 655 m2. STIMO BV Susteren Telefoon: 04499-2653.

Te huur in STEIN ... opslagruimte, ca. 300 m2 met kantoor en buitenterrein. Telefoon: 046-334048.

Te huur 600 m2 LOODS, mtr. hoog, midden-Limburg. Br.o.nr. B-04924, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

GELEEN te huur aangeboden kantoorbuurt; representatieve kantoor/praktijkruimte 55 m2, 1x 25 m2. Geheel klaar. Tel. 046-740493.

Van maandag t/m vrijdag van 8.30 tot 17.00 uur kunt u uw PICCOLO telefonisch opgeven. Tel. 045-719966.

Bouwmaterialen & Machines

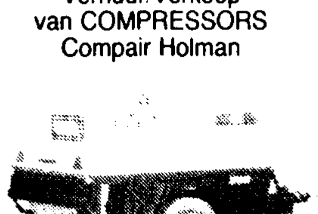
Daboma dak- en bouwmat. BV
Groothandel in alle soorten dakmaterialen
o.a. dakrollen; isolatie; zinken dakgoten; zink op maat; daktrim; ontluchtingen; dakafvoeren; lichtkoepels; balkhout; trespa; terrastegels; PVC materialen; enz. Openingstijden ma. - vrij. 8.00-17.00 u., zat. 8.00-12.00 u.
Ons nieuwe adres:
Voltastraat 18-20, Landgraaf
Industrieterrein Strijdhagen. ☎ 045-314763

Verkoop/Lease/Verhuur van Steinbock, Irisman, Catepillar HEFTRUCKS



O&K Stessen
Sourethweg 10 Heerlen (Beitel). Tel. 045-426600.

Verhuur/Verkoop van COMPRESSORS Compair Holman



O&K Stessen
Sourethweg 10 Heerlen (Beitel). Tel. 045-426600.

WINTERAANBIEDING: Zweeds vuren vloerplanken à ƒ 14,- per m2; kepers 75 ƒ 2,- per strekkende ... ook voor andere bouwmaterialen. Tel. 045-219428.

Te koop gevraagd GEREEDSCHAP/MATERIALEN en klemmen) tevens lier 220 V (volgens normen). Telef. 045-708808.

Te k. KANTELDEUR garage, afm. 2.12 x 2.37, ƒ 400,-. Telef. 04492-2106.

Als u ons voor 12 uur 's morgens belt, staat uw PICCOLO de volgende dag al in het Limburgs Dagblad. Opgeven. Tel. 045-719966.

Kamers

Voor kamers en appartementen te SIMPELVELD. Telefoon: 045-445051.

Te huur 2 KAMERS, ... derweg 70, Heerlen. 045-726564.

Kamer te huur in HEERLEN voor nette studente, ƒ ... all-in incl. gebruik keuken, badkamer. Tel. 045-7... of 045-326513.

Te k. BOUWKEET z.g.a.n. en kantelpoort H x B 2,36 x 2,32 m. Tel. 045-752052.

Grote partij VERWARMINGSRADIATORS en diverse andere bouwmaterialen. Verkoop elke zaterdag van 8.00-12.00 uur. Einderstr. 105, Kerkrade.

Nette man, 54 jaar, gescheiden, zoekt op korte termijn zit/slaapkamer, al of niet gemeub. met kost en verblijf in GELEEN of omg. (10 km). Br.o.nr. B-04932, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Te koop BRANDHOUT, gesorteerd, geschikt voor allesbrander en openhaardvuur. Tel. 043-632433.

Te huur BOUWSTEIGER, lier, stutten enz. Telefoon 04743-2224.

Te koop SCHAFTWAGEN met trekinrichting, kenteken, verwarming, ƒ 1.850,-. Telefoon 04743-2224.

Nette heer, 58 jaar, zoekt kamer in HOENSBROEK, Brunssum. Br.o.nr. B-0..., Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Ged. gemeubileerde KAMER te huur ... Heerlen voor studerende werkend persoon. ☎ 713717 of 046-512326.

Te koop ijzeren TAFEL 170 x 150 x 2,5; stalen trap 3.00 mtr. lang; plaatsijkbank; magazijnstelling; kerkbankjes. KricheIbergsweg 38, Kerkrade.

KAMERS te huur met verzorging en huiselijk keer. Liefst voor ouderen. zoon. Tel. 045-729784.

TE HUUR aangeboden
TIME



ZAKENRUIMTE
In Amstenrade aan de Hoofdstraat 10
(een drukke doorgangsweg met 100.000-den passanten per jaar) bieden wij U een unieke zakenruimte aan, te gebruiken als winkel of kantoor. Dit 75 m2 grote object is voorzien van alle eigen voorzieningen zoals; C.V., keuken, eigen gas-, water- en lichtaansluiting en thermopane beglazing. Eigentijdse architectuur. De gunstigste huurprijs is ƒ 1250,- p/m. Aanvaarding dec '93.
voor informatie: tel. 04492 - 3842

Groot aanbod van kaarsen en kandelaars

Veilig kaarslicht op de kersttafel

DOOR THEA WAMELINK

kerstboom met echte kaarsjes heeft vrijwel afgedaan. gevaarlijk, zeggen we tegenwoordig. Maar kaarsen n niet totaal uit onze moderne woningen verdrongen. tegendeel. We branden vrijwel het hele jaar door kaar- in huis, maar dan wel op een veilige plek en een veili- manier. Voor de kerstdagen slaan we vaak een extra orraad in. Kerstmis en kaarslicht horen bij elkaar.

feestelijk gedekte tafel is zon- dit sfeerlicht niet compleet. rsen op tafel vragen wel een d doordachte keuze en opstel- . Zet tijdens het kerstdiner lie- geen schaal met drijfkaarsen of theelichtjes neer. Bij het aanreiken van het zout kun je hieraan je arm branden. Kies bij voorkeur voor hoge kandelaars met lange kaarsen.

Dat praat ook makkelijker met de disgenoten aan de andere kant van de tafel.

Door een glazen kandelaar te kiezen wordt deze nog minder als een obstakel ervaren. Een kandelaar van glas met lange dinerkaars kan wel wat opsmuk hebben. Er zijn alle mogelijke modellen en kleuren kaarsenkransjes te koop. Kies een kleur die past bij servies of servetten.

Kleur

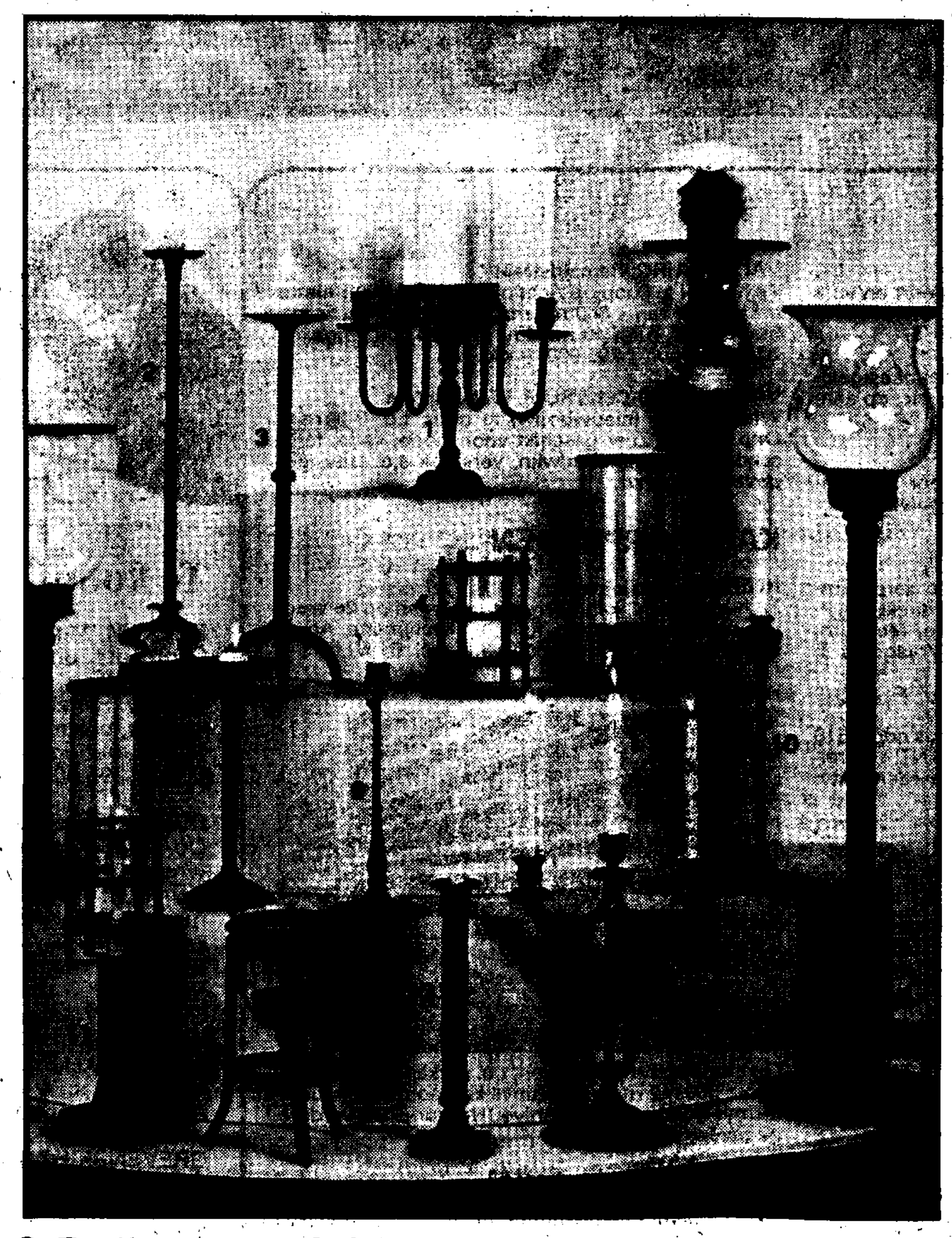
Voor een gedekte tafel met klassiek servies, bestek en glaswerk blijft de witte kaars favoriet. Hebt u een modern effen servies in wit, dan kunnen fel gekleurde kaarsen met bijpassende servetten een heel apart accent geven.

Bij een effen servies in kleur doen kaarsen in exact dezelfde tint het prima. Als die combinatie niet te maken is, wordt het misschien juist een contrastkleur, of gewoon weer wit.

Een veelarmige kandelaar op een hoge voet leent zich eveneens goed als tafelversiering. Bij sommige modellen kandelaars bestaat de kans dat er kaarsvet langs druipt. Er zijn allerlei modellen en uitvoeringen glazen kaarsenringen als lekbakjes te koop, die nog mooi staan ook.

Passend maken

Niet altijd zijn kaars en kandelaar voor elkaar geschapen. Is de kaars te groot, ga dan niet met een mesje krabben en schaven. U kunt de onderkant van de kaars in een bakje met warm water dompelen en dan tussen de handen rollen om hem iets dunner te maken. Efficiënter is een kaarsenslijper, die twee slijppunten heeft, waardoor vrijwel elk model normale diner- of huishoudkaars op maat kan worden gemaakt. Ook kan het voorkomen dat kaarsen juist te klein zijn voor de houder. Bij drogist en warenhuis zijn doosjes met kaarsenpassingen te koop, geplooide kuipjes van aluminiumfolie, die in de houder worden geplaatst.



● *Er zijn momenteel allerlei soorten kandelaars.* Foto: GPD

Staat de kaars hiermee nog wankel, gebruik dan twee of meer passingen. Het voordeel van deze opvullers is dat ook na het volledig opbranden van de kaars meteen weer een nieuwe in dezelfde passing kan worden gezet. Je hoeft ook het stompje niet moeizaam uit de kandelaar te peuteren. In glazen kandelaars kun je een kaars zonder passing namelijk beter niet helemaal laten opbranden. De kans bestaat dat de kandelaar knapt.

Snuiten

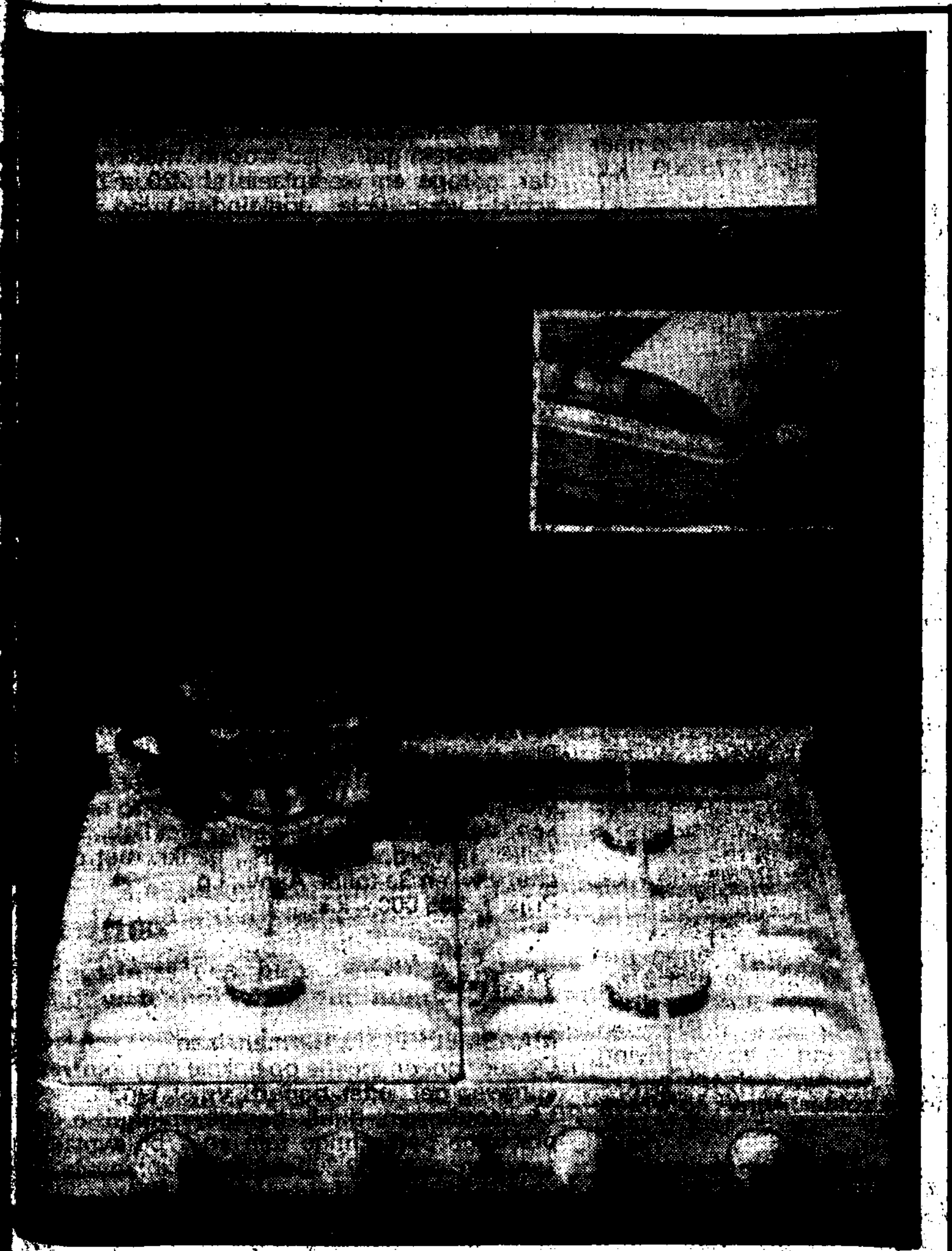
Koop voor de dinertafel bij voorkeur eerste kwaliteit kaarsen. Die walmen en druipen niet zo gauw. Weet u trouwens hoe u walmen door een te lange pit kunt verhelpen? Vroeger noemden ze dat 'snuiten'.

Er zijn speciale schaartjes te koop om de pit van een brandende kaars in te korten, zodat hij weer rustig gaat branden. U kunt het ook met een gewone schaar doen, maar neem dan liever een oud exemplaar en reserveer die speciaal voor dit doel.

Een ander stuk gereedschap voor kaarsen is de dover. Denk niet dan een dover een overbodige luxe is. Bij het gewoon en stevig uitblazen van een kaars vliegen vaak de spatten kaarsvet in het rond. U kunt tijdens het blazen uw hand achter de vlam houden, maar dan krijgt u daar de (hete) spatten op. Kaarsendover en schaar zijn leuk als kerstcadeautje. Kaarsen trouwens ook.

Kaarsencollage

Op een met veel servies en glaswerk gedekte dinertafel houden we het 't liefst bij allemaal dezelfde, eenvoudige kandelaars of een grote veelarmige. In de zitkamer kunnen we wat speelser met kaarsen omgaan. Op een lage kast of de salontafel een collage maken van kaarsen in alle mogelijke verschillende kandelaars, in theelichtglaasjes of drijvend in een schaal. En wat de kinderen altijd erg mooi vinden: een kaars in de vorm van een huisje, een engel of de kerstman.



● *Een hardglazen sierdeksel op het fornuis.*

Kookplaat onder glas

ommige mensen hebben een hekel aan een afdekplaat op het fornuis. Je doet dat ding toch niet dicht, omdat er altijd wel een fluitketel op de kookplaat staat. Maar zo'n tegen de wand omhoog geklapte dekker heeft wel het voordeel dat de muur tegen vetspatten wordt beschermd.

en nieuw type afdekplaat dat een goede bescherming biedt heeft voordeel dat hij tegen de wand nauwelijks opvalt omdat hij geel van glas is. Atag introduceert hardglazen sierdeksels die kunnen orden gecombineerd met elk type fornuis of kookplaat van deze brikant (gas, elektrisch en keramisch).

gesloten stand geeft zo'n glazen kap het fornuis een extra cachet. ndat hij aan de voorzijde vloeiend is afgerond, ontstaat niet alleen n fraai totaalbeeld, maar je kunt je er ook niet pijnlijk aan stoten.

Greeploze keuken maakt furore

Overdaad en opsmuk zijn uit de gratie. Eenvoud is in het interieur van vandaag en morgen je ware. Dat geldt ook voor de keuken. Opvallende grepen en knoppen leggen het af tegen de geïntegreerde greeplijst. Keller Keukens haakt op deze trend in met een drietal keukenprogramma's zonder zichtbare grepen. Ze zijn opgebouwd uit een groot aantal standaard-elementen die onderling uitwisselbaar zijn en op verschillende manieren gecombineerd kunnen worden.

Door aan dit gamma slechts een beperkt aantal nieuwe basiselementen toe te voegen wordt de consument een serie greeploze modellen geboden in zowel voordelige uitvoering als in de midden- en topklasse. Essentieel onderdeel is hierbij de geïntegreerde greeplijst of traverselijst. Deze is aangebracht onder het werkblad langs de bovenzijde van de onderkasten en biedt over de gehele breedte van het keukenfront een doorlopende lijn.

Bij een plinthoogte vanaf 150 mm kan apparatuur probleemloos in onderkasten worden ingebouwd, zonder dat de traverselijst wordt onderbroken. De lijst is verkrijgbaar in 1500 kleuren. Die grote variatie maakt het mogelijk vrijwel elke individuele kleurwens in te vullen, zonder meerprijs.

In de voordeligste groep brengt Keller vier modellen: Sienna, Corsica, Elba en Helena. De fronten zijn alle 19 mm dik en hebben een toplaag van melamine in verschillende dessins en structuren. In de volgende prijsgroep zijn er de modellen Malaga en Verona, waarvan de fronten verticaal zijn afgerond, en ze hebben een toplaag van een degelijk laminaat van hoge persing (HPL) met een structuur.

Ten slotte is er nog het luxueuze model Armada, met gelakte MDF-fronten (medium density fiberboard), die zowel verticaal als horizontaal afgeronde kanten hebben. Uit de waaier met 1500 kleuren kun je de gewenste laktint kiezen.

Geef tuin- en kamerplanten in december ook aandacht

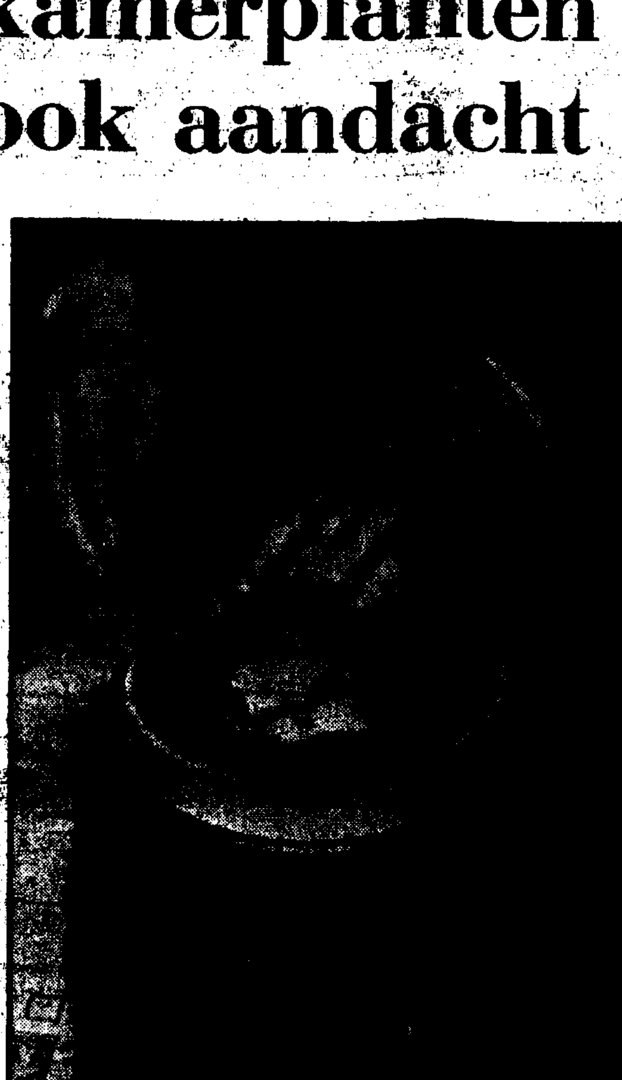
DOOR FRANS WEGMAN

e meesten van ons hebben het in december druk met alles wat er rond de feestdagen doen is, dat er misschien weinig tijd overblijft om aan de tuin- en kamerplanten te steden. Zo op het oog is er in de winterse in bar weinig te doen, maar als u in februa- de platte bak al in gebruik wilt nemen et u er wel tijdig voor hebben gezorgd dat grond met een dikke laag blad is afgedekt warm te blijven. Ook rondom de bak nt isolatie te zijn aangebracht zodat de eskou evenmin aan de zijkanten binnen n dringen.

rder is het nu de hoogste tijd om (als dat g niet is gebeurd) latwerk te herstellen en de conserverende beits te zetten. Ook het adwerk voor de geleiding van sierplanten s klimroos, blauwe regen, wilde wingerd vele vruchtbomen en -struiken, die u gs draad wilt laten groeien, moet worden ezien en waar nodig opnieuw gespannen. u nog een deel van de tuin moet spitten, dat dan niet als er sneeuw ligt of als de d bevroren is. Ondergespitte sneeuw en ten ontdooien namelijk in het voorjaar l langzaam, zodat de grond te lang koud ft.

dens onwerkbaar weer kunnen er mis- ien binnenshuis nog wat klusjes worden aan: de spa en andere metalen gereed- appen een beurt geven. Blank schuren en t een vette doek bewerken. Dat voorkomt st en straks blijft de grond er dan ook niet makkelijk aan vastkleven.

t lijkt misschien vreemd, maar u doet er ed aan om in vorstvrije perioden de groen- lijvende heesters zoals coniferen en laurier- rs wekelijks flink water te geven. Hun aalden of bladeren verdampen ook in de nter veel vocht. Komt er een dik pak eeuw op coniferen te liggen, zodat die hun



● *Ga de Amarillus pas begieten als de knop uit de knol tevoorschijn komt.*

vaak fraaie zuilvorm verliezen, pak dan hark of bezem en tik de sneeuwvracht eraf. Loop daarbij zo min mogelijk over het bevroren gras van het gazon.

Bestrijd gladheid op het tuinpad niet met zout, maar houd een zak zand bij de hand. Houtas uit de open haard is ook geschikt. Zand en as kunnen later op de tuingrond worden geveegd. Zout is voor veel planten funest.

Enten

De bezitter van oude vruchtbomen die deze op jongere bomen willen omenten, snijdt eind december, begin januari zogeheten enthout, dat voor een derde als een bosje in de grond wordt gezet. Kies daarvoor een niet zonnige plek. Het eigenlijke omenten gebeurt pas in maart.

Controleer enkele malen per week de opgeslagen groenten en vruchten. Verwijder rottende spullen meteen. Bij vorstvrij weer kunt u al beginnen met de wintersnoei van de vruchtbomen. Let ook op eventueel nog aanwezige rupsennesten en nog aan de boom hangende, verschrompelde vruchten. Beide moeten worden verwijderd.

Amaryllus

Hebt u eind november de hyacinten en tulpen in hun potten in een wat warmer vertrek gezet, dan moet u erop bedacht zijn dat u de zakken eraf kunt nemen als de knoppen even hoog zijn als de bladtoppen. Hoe koeler de planten staan, des te langer duurt de bloei van deze lenteboden.

De amaryllus die moet gaan bloeien geeft u pas water als de knop uit de knol te voorschijn komt. De meeste kamerplanten zijn nu in rust. De wortelkluit hoeft alleen maar vochtig te worden gehouden. Staat de plant in de verwarmde huiskamer, dan is het vaak goed om haar enkele keren per week met de plantenspuit te besproeien.

Planten met bloemen, zoals cyclamen, kunt u beter niet besproeien; de bloemen kunnen er niet tegen. De lid- of kerstcactus met veel knoppen kan midden december in de warme kamer worden gezet. Ze moet tamelijk veel water hebben. Knopval kan door droogte worden veroorzaakt, maar ook door het draaien van de pot, waardoor het licht van een 'verkeerde' kant komt. De plant hoeft niet per se op de vensterbank te staan. Midden in de kamer is tijdens de bloei ook goed. Bezit u een Camellia met knoppen, zet deze plant dan niet te warm. Bij droge lucht laat ze haar knoppen vallen. Zo'n 10 graden is prima. Houd de potkluit goed vochtig.

EEN BETER MILIEU BEGINT BIJ JEZELF

DOE MEE SCHRIJF MEE BEZUINIG MEE

Stooktabel week: van maandag: 22 november t/m zondag: 28 november 1993

Bij een normaal jaarverbruik in m³ van:	hoort een streefverbruik voor de afgelopen week van: (meterkaart kolom 3)	Het weekstreefverbruik kost u:	en een totaal streefverbruik sinds 1 nov. 1992 (meterkaart kolom 5)
1000	49	ƒ 24,50	149
1200	59	ƒ 29,50	180
1400	69	ƒ 34,50	208
1600	79	ƒ 39,50	239
1800	89	ƒ 44,50	269
2000	99	ƒ 49,50	299
2200	108	ƒ 54,00	328
2400	118	ƒ 59,00	357
2600	128	ƒ 64,00	388
2800	138	ƒ 69,00	418
3000	148	ƒ 74,00	449
3200	158	ƒ 79,00	477
3400	168	ƒ 84,00	507
3600	178	ƒ 89,00	538
3800	187	ƒ 93,50	567
4000	197	ƒ 98.50	597
4500	222	ƒ111,00	671
5000	247	ƒ123,50	746
5500	271	ƒ135,50	821
6000	296	ƒ148,00	895

Tip: Cadeautip van Sint: een spaarlamp.

overzicht hypotheekrente

Hypotheekrente per 30 november 1993.

Een licht dalende rente op de kapitaalmarkt geeft vooralsnog geen aanleiding om de hypotheekrentetarieven te verlagen.

Naam bank		rente vast gedur.	afsl. prov. in pct.	rentepercentages: opgave bank	nwr bij fisc. besparing van constant 35,1%	50%
ABN.AMRO	spaarhyp.	5 jaar	1,00	7,00	3,70	2,40
ABN.AMRO	spaarhyp.	10 jaar	1,00	7,20	3,83	2,50
ABN.AMRO	spaarhyp.	15 jaar	1,00	7,50	4,02	2,66
ABN.AMRO	ann. hyp.	variabel	1,00	7,20	4,72	3,83
ABN.AMRO	ann. hyp.	5 jaar	1,00	6,80	4,46	3,62
ABP	spaarhyp.	5 jaar	1,00	6,60	3,47	2,23
ABP	spaarhyp.	10 jaar	1,00	6,90	3,66	2,37
ABP	spaarhyp.	15 jaar	1,00	7,20	3,85	2,53
ABP	ann. hyp.	5 jaar	1,00	6,40	4,20	3,41
ABP	ann. hyp.	10 jaar	1,00	6,70	4,39	3,57
AEGON	spaarhyp.	5/10 jr.	1,00	7,00	3,75	2,46
AEGON	spaarhyp.	15/20 jr.	1,00	7,60	4,08	2,71
Bouwf. Limb. Gem.	spaarvasth.	5 jaar	1,00	6,50	3,42	2,20
Bouwf. Limb. Gem.	spaarvasth.	10 jaar	1,00	6,80	3,62	2,35
Bouwf. Limb. Gem.	spaarvasth.	15 jaar	1,00	7,20	3,87	2,55
Bouwf. Limb. Gem.	ann. hyp.	5 jaar	1,00	6,30	4,14	3,36
Bouwf. Limb. Gem.	ann. hyp.	10 jaar	1,00	6,00	4,33	3,52
GWK-bank	spaarhyp.	5 jaar	1,00	6,90	3,66	2,40
GWK-bank	spaarhyp.	10 jaar	1,00	7,30	3,94	2,61
GWK-bank	ann. hyp.	1 jaar	1,00	6,00	4,33	3,52
GWK-bank	ann. hyp.	5 jaar	1,00	6,70	4,39	3,57
Centrale Volksbank	ann. hyp.	5 jaar	1,00	6,00	4,33	3,52
Direktbank	besp-dir.h.	5 jaar	1,00	7,20	3,87	2,55
Nationale Ned.	spaarhyp.	5/10 jr.	1,00	7,00	3,75	2,46
Nationale Ned.	[illegible]	[illegible] jr.	[illegible]	7,60	4,07	2,71
ING BANK	spaarhyp.	5 jaar	1,00	6,90	3,64	2,35
ING BANK	spaarhyp.	10 jaar	1,00	7,20	3,83	2,51
ING BANK	ann. hyp.	1 jaar	1,00	6,80	4,46	3,62
ING BANK	ann. hyp.	5 jaar	1,00	6,80	4,46	3,62
Postbank	spaarhyp.	5 jaar	1,00	6,90	3,67	2,39
Postbank	spaarhyp.	7 jaar	1,00	7,20	3,86	2,54
Postbank	spaarhyp.	12 jaar	1,00	7,50	4,06	2,70
Postbank	ann. hyp.	2 jaar	1,00	6,00	4,24	3,43
Postbank	ann. hyp.	5 jaar	1,00	6,70	4,39	3,57
RABO hypotheekbank	spaar opt.h.	3 jaar	1,00	6,80	3,58	2,31
RABO hypotheekbank	spaar opt.h.	10 jaar	1,00	7,20	3,84	2,51
RABO hypotheekbank	spaar opt.h.	stabiel	1,00	7,00	4,10	2,72
RABO (adviesrente)	ann. hyp.	variabel	1,00	7,20	4,72	3,83
RABO (adviesrente)	ann. hyp.	5 jaar	1,00	6,80	4,46	3,62
SNS Bank	spaarhyp.	5 jaar	1,00	7,00	3,50	2,28
SNS Bank	spaarhyp.	7 jaar	1,00	7,30	3,79	2,43
SNS Bank	ann. hyp.	1 jaar	1,00	6,90	4,52	3,67
SNS Bank	ann. hyp.	5 jaar	1,00	6,80	4,46	3,62
Westland Utrecht	lage last h.	7 jaar	1,00	6,90	2,80	2,41
Zwolsche Algemene	zA-hyp plan	5 jaar	1,00	6,70	3,51	2,26
Zwolsche Algemene	zA-hyp plan	10 jaar	1,00	7,00	3,71	2,41
SNS Bank	spaarhyp.	5 jaar	1,00	7,00	3,50	2,28
Bouwf. Hoevelaken	sp.vasthyp.	5 jaar	1,00	6,70	3,55	2,30
Bouwf. Hoevelaken	ann. hyp.	5 jaar	1,00	6,50	4,27	3,46

De vermelde tarieven hebben betrekking op hypotheken met gemeentegarantie.
De netto werkelijke rente (nwr) is gebaseerd op de netto lasten van de hypotheek.
De vermelde nwr-percentages gelden voor een man van 30-jarige leeftijd en een hypotheek ad. ƒ 150.000,-.
Voor vrouwen en/of bij andere leeftijden kunnen andere nwr-percentages gelden.
Bij andere hypotheekbedragen wijkt de nwr bij een aantal instellingen enigszins af.

VAST GOED !

COMMERCIEEL VASTGOED

Te koop / te huur

BEDRIJFSPANDEN

BEEK, Wethouder Sangersstraat 23A
Op industrieterrein nabij autowegen te koop of te huur opslagruimte totaal 1900 m2 BVO met kantoor en verhard voorterrein, vrije hoogte 5m. Uitv. geg. op aanvr.

BORN, Nw.Weideweg 3

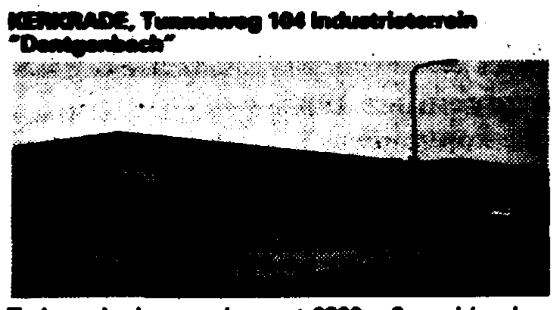


Te koop bedrijfsobjekt best. uit 215 m2 werkpl./opslagr. en 105 m2 kantoor. Perceel 2000 m2, verhard en omheind. Prijs f. 315.000,— k.k.

BRUNSSUM-TREEBEEK, Maanstraat 12
Voormalig schoolgebouw met totaal ± 1000 m2 vloeropp. (beg.gr. + verd.), kelder en bijbouw. Perceelopp. 1862 m2, voor meerdere doeleinden geschikt. Event. ook gesplitst te koop of te huur. Uitv. gegevens op aanvr.

HOENSBROEK, Akerstraat Noord 20
Te huur gunstig gelegen mooi afgewerkte showroom/verkoopruimte, totale opp. ± 350 m2 incl. 3 kantoorruimten, kitchenette en toilet. Parkeergelegenheid op voorterrein. Uitv. inform. op aanvraag. Huurprijs ƒ 3.500,—/mnd excl. BTW.

KERKRADE, Tunnelweg 104 Industrieterrein "Dentgenbach"



Te koop bedr. complex met 6800 m2 prod./opslag, 250 m2 kantoor. Perceel 10350 m2. Prijs f. 1.650.000,— k.k.

LANDGRAAF, Voltastraat 11
Bedrijfscomplex te koop voor belegging of eigen gebruik met 1400 m2 bedr./prod.-ruimte, 400 m2 kantoor. Perceel 3270 m2. Prijs f. 1.100.000,— k.k. excl. B.T.W. Uitv. gegevens op aanvr.

NUTH, Daalderweg 21-23 gedeeltelijk
Nabij autoweg op industrie/handelsterrein "de Horsel" gelegen goed afgewerkte showroom/kantoor totaal 2600 m2 BVO eventueel te splitsen. Huurpr. ƒ 150.000,— p/jaar. Aanv. i.o.

SITTARD, Industriestraat
Te huur 330 m2 opslagruimte v.v. rolpoort en vrije H van 7m. Huurprijs f. 55,-/m2/jr excl. BTW.

SITTARD, Dr. Nolenslaan
Op zichtlok. gelegen vrijst. landhuis met naastgelegen bedrijfsterrein, opp. 2650 m2. Prijs etc. op aanvraag.

SITTARD, Nusterweg 125
Te huur 400 m2 bedrijfshal met kantoor en gezamenlijk voorterrein. Hoogw. afwerkingsnivo. Huurprijs f. 32.000,—/jr. excl. BTW.

SITTARD, Putstraat 92 achterbouw
In centr. gelegen atelier/werkplaats met verd.ruimte, totaal ± 285 m2. Goede bereikb.heid direkt aan P-terrein. Uitermate geschikt voor studio, recl.buro, ambachtelijk bedrijf, drukkerij, etc. Vraagprijs f. 325.000,— k.k.

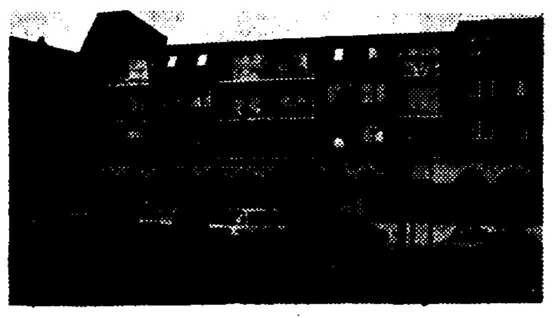
SITTARD, Rijksweg Centrum
Naast exclusief snooker-/biljartcentrum is nog ± 510 m2 ruimte te huur voor een RESTAURANT. Uitbreiding mogelijk. Zeer aantr. huurvoorwaarden. Uitv. info op aanvraag.

WINKELPANDEN

GELEEN, Annastraat
Te huur in centrum Geleen nieuwbouw winkelunits v.a. 87 m2 B.V.O. met parkeerfaciliteiten. Oplev. casco. Aanv. medio 1994. Huurgegevens op aanvraag.

GELEEN, Groenstraat
Op A-lokatie te huur winkelruimte ter grootte van ruim 60 m2 B.V.O. met uitstekende parkeerfaciliteiten. Huurprijs v.a. ƒ 17.100,—/jr. excl. B.T.W. Uitv. info op aanvr.

KERKRADE, SPEKHOLZERHEIDE, Akerstraat



Winkelruimte 320 m2 met ingang aan Patronaatstr. alsook aan Akerstr. Huurprijs op aanvr.

SITTARD, Misboekstraat 89
Te huur Sittard in centrum gelegen winkelruimte ter grootte van ± 150 m2. Aanvaard. spoedig. Huurpr. op aanvr.

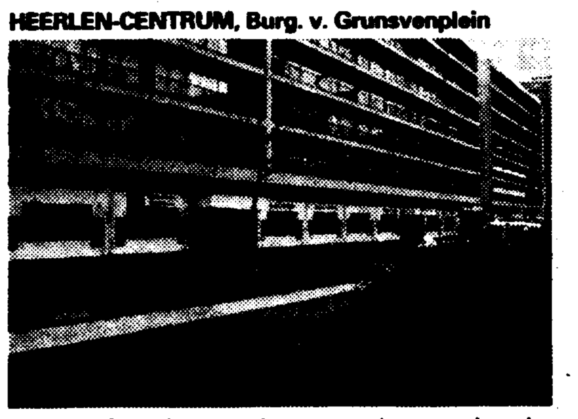
VALKENBURG, Reinaldstraat
Te huur of te koop op zichtlokatie gel. winkelruimte ter grootte van ± 600 m2 met bovenwoning. Frontbreedte tot. ruim 40 m. Huurpr. ƒ 84.000,—/jr/excl. BTW; Kooppr. ƒ 795.000,— k.k.

VALKENBURG-CENTRUM, Walramplein
Winkelruimte (nieuwbouw) te huur, t.o. P-terrein. Opp. 91 m2. Zeer geschikt voor mode, kado, foto, schoenen, kaas/noten/wijn, verszaak e.d. Uitv. gegevens op aanvr.

KANTOORPANDEN

HEERLEN, Apollolaan
Te huur 300 m2 kantoorruimte gelegen op 2e verd. v.v. scheidingswanden, toilet en kitchenette. Aanv. spoedig. Huurprijs f. 33.000,—/jr. excl. BTW.

HEERLEN-CENTRUM, Burg. v. Grunsvenplein



Op loopafstand van station, t.o. parkeerterrein gelegen ± 360 m2 representatieve kantoor/praktijkruimte met goed afwerkingsnivo. Huurprijs en verdere gegevens op aanvraag.

HEERLEN, Oliemolenstraat 60
Te huur rechtervleugel van U.T.P. gebouw t.b.v. kantoor en/of praktijkruimte. Beschikb. oppervlakte ruim 550 m2 v.v. totaal 10 parkeerplaatsen op mooi aangelegd en omheind terrein. Huurprijs ƒ 95,—/m2/jr. excl. serv.kosten. Uitv. gegevens op aanvraag.

SITTARD, Steenweg
Nabij station goed afgewerkte kantoor-/praktijkruimte op 1e verd., opp. ± 175 m2. Huurprijs ƒ 1.750,—/mnd. excl. BTW.

SITTARD, Wilhelminastraat 14
Te huur in centrum gelegen nieuwbouw kantoorruimte met parkeervoorz. Opp. 313 m2. Evt. te splitsen. Huurprijs f. 200,—/m2 p.jr. excl. BTW. Aanv. direkt.

Sittard, Wilhelminastraat 40
Nabij station te huur 250 m2 kantoor/praktijkruimte. Aanv. direkt. Huurprijs ƒ 30.000,—/jr. excl. BTW

RUIJTERS
Ruijters Commercieel Vastgoed B.V.
6131 AS sittard - stationsplein 1 - tel 046 – 523344
buiten kantooruren: 046-519882 / 04492-6046

Een woning van Ruijters, vast goed!



Te koop

BAEXEM, Mgr.Kierkelsplein S
Centr. gel. uitst. onderh. vrijst. woonh. met c.v., kelders, garage en grote tuin met veel privacy. Perc.opp.: ± 865 m2. Ind. o.a.: living, keuken, bijkeuken, tuinkr., study, 3 slaapkrs., badkr. met ligb., douche, vliering. Aanv.: i.o. Prijs: ƒ 295.000,— k.k.

ECHT, Kerkveldsweg-west S
Op goede stand gel. uitst. onderh. vrijst. woonh. met c.v., kelder en grote tuin. Perc.opp.: 906 m2. Ind. o.a.: L-vorm. living met open haard, roy. keuken met app., bijkeuken, badkr., 4 slaapkrs., hobbykr. en zolder. Aanv.: i.o. Koopprijs: ƒ 279.000,- k.k.

GELEEN, Valderenstraat S
Halfvrijstaand woonhuis met c.v. en tuin. Ind. o.a.: prov.kelder, woonkr., keuken, bijkeuken, serre, toilet, 4 slaapkrs., badkr. en zolder. Aanv.: in overleg. Vraagprijs: ƒ 184.000,- k.k.

GREVENBICHT, Lindenstraat S
Goed en rustig gel. halfvrijst. woonh. met c.v., garage, berging en tuin. Ind. o.a.: woonkr., keuken met app., berging, garage, 3 slaapkrs., mooie badkr. met bad en v.w. Het pand verkeert in goede staat. Koopprijs: ƒ 169.000,- k.k.

GULPEN, Beksweg H
Uitstekend gel. landhuis met c.v., inpandige garage (voor meerdere auto's) en tuin. Ind.: o.a. souterrain: 2 slaapkrs., badkr. met o.a. ligb., fitnessruimte, waskeuken, wijnkelder. Beg.gr.: hal, ruime living met o.h., eetkr., luxe keuken. 1e verd.: 3 riante slaapkrs., luxe badkr. Het pand is rustig gel. met een prachtig uitzicht over het limburgs heuvelland. Verdere gegevens op aanvraag. Aanv.:i.o. Prijs: ƒ. 760.000,= k.k.

HEERLEN, A gen Glezen H
Goed gel. bungalow met c.v., berging en tuin. Ind.: entree, T-woonkr., 2 slaapkrs., luxe keuken, badkr. met douche en v.w., berging. Aanv.: i.o. Prijs: ƒ. 185.000,= k.k.

HEERLEN, Raadhuisstraat H
In centrum gel. appartement met c.v., berging. Ind.: ruime hal, woonkr., keuken, badkr., 3 slaapkrs., 2 balkons. Aanv.: direct. Koopprijs: ƒ. 135.000,= k.k.

HOENSBROEK, Hoofdstraat H
Goed gel. woonhuis met c.v., berging en tuin (met achterom). Ind.: hal, woonkr. met allesbrander, keuken met app. 1e verd.: 3 slaapkrs., badkr. met ligb., douche, 2e toilet en v.w. 2e verd.: vaste trap naar slaapkr., hobbykr. en bergzolder. Het pand verkeert in prima staat van onderhoud. Aanv.: i.o. Prijs: ƒ. 250.000,= k.k.

BRUNSSUM, Molenstraat H
Rustig gel. woonh. met c.v., carport en tuin. Ind.: souterrain: was-c.v. kelder, provisiekelder, hobbykelder. Beg. gr.: entree, woonkr. keuken, 1e verd.: overloop, 3 slaapkrs., doucheruimte. 2e verd.: zolder. Het pand verkeert in prima staat van onderhoud. Aanv.: i.o. Prijs: ƒ. 155.000,- k.k.

HOENSBROEK, Julianastraat H
Goed gel. halfvr. woonh. met c.v., garage en tuin. Ind.: o.a. hal, woonkr., keuken met app., garage met bergzolder. 1e verd.: 3 slaapkrs., badkr. met douche en v.w. 2e verd.: zolder. Aanv.: i.o. Prijs: ƒ. 225.000,= k.k.

HOENSBROEK, Nieuwstraat H
Goed gel. cafe-pand met aparte bovenwon. Het geheel is voor div. doeleinden geschikt. Verdere gegevens en prijs op aanvraag.

HOENSBROEK, Past. Kullenweg H
Nabij centrum vrijst. gesch. woonh. met c.v. en tuin (perc. opp.: 415 m2). Ind.: ruime hal, woonkr. ± 40 m2, keuken met app., berging (evt. garage) met w.a. 1e verd.: overloop, 3 slaapkrs., badkr. met ligb., 2e toilet. Het pand is v.v. dubb. begl. en rolluiken. Aanv.: i.o. Prijs: ƒ. 275.000,= k.k.

LANDGRAAF, Beuteweg H
Goed gel. halfvr. woonh. met c.v., garage en tuin. Ind.: souterrain: hobbyruimte, slaapkr. Beg. gr.: hal, toilet, living ± 45 m2, eetkamer ±25 m2, moderne keuken, garage. 1e verd.: overloop, luxe badkr., 3 slaapkrs. Het pand is geheel v.v. dubb. begl. en verkeert in prima staat van onderhoud. Aanv.: i.o. Prijs: ƒ. 285.000,= k.k.

MUNSTERGELEEN, Geleenstraat S
roy. semi vrijst. woonh. met c.v., kelder en binnenplaats. Ind. o.a.: woonkr., eetkr., zitkr., mod. keuken, 3 slaapkrs., badkr. met ligb., douche, dubb. v.w. en toilet. Vaste trap naar zolder. Aanv.: i.o. Vraagprijs: ƒ 275.000,- k.k.

MUNSTERGELEEN, Geleenstraat S
Aantrekkelijk appartement beg. gr. met c.v., royale garage en tuin. Ind.: woonkr., open keuken, bijkeuken, 1 slaapkr., badkr., apart toilet. Aanv.: direct. Vraagprijs: ƒ 139.000,- k.k.

MUNSTERGELEEN, Geleenstraat S
Appartement, 1e verd., met c.v., zolder en parkeerplaats. Ind.: woonkr., open keuken, 2 slaapkrs., badkr. Aanv.: direct. Vraagprijs: ƒ 95.000,- k.k.

MUNSTERGELEEN, Geleenstraat S
Appartement, 1e verd., met zolder en parkeerplaats. Ind.: living-keuken, slaapkamer op niveau, berging, badkr. Aanv.: direct. Vraagprijs: ƒ 75.000,- k.k.

NIEUWENHAGEN, Beuteweg H
Goed gel. vrijst. woonh. met c.v., dubb. garage en tuin. (perc. opp.: 520 m2). Ind.: kelder, ruime hal, kamer-ensuite, keuken met app., bijkeuken, toilet, hobbykr. 1e verd.: 3 slaapkrs., badkr. met ligb. 2e verd.: vaste trap naar zolder, hobbyruimte. Het gehele pand is v.v. rolluiken en verkeert in prima staat van onderhoud. Aanv.: i.o. Prijs: ƒ. 295.000,= k.k.

SCHINNEN, Breinder S
Degelijk gebouwd, modern vrijst. landh. met carport, ap. ingang n. kantoortje met 2 zolderkr., mooie tuin met terrassen en vijver. Pand is geschikt voor div. doeleinden. Perc.opp.: ± 1.100 m2. Ind. o.a.: roy. living, keuken met app., bijkeuken, 4 slaapkrs., zeer luxe badkr., 2e toilet, zolder. Aanv.: i.o. Vraagprijs: ƒ 495.000,- k.k.

SITTARD (centrum), Limbrichterstraat S
In het centrum gel. uitst. onderh. roy. bovenw. met c.v., berging. Ind. woonkr. (+ 40 m2), keuken, kitchenette, badkr., 4 slaapkrs. Aanv.: n.o.t.k. Koopprijs: op aanvraag

SITTARD, Ophoven S



Roy. vrijst. landh. met c.v., kelder, inp. garage, berging en grote tuin. Perc.opp.: ± 850 m2. Ind. o.a.: living (± 45 m2), mod. woon-eetkeuken met app., wasruimte, 5 slaapkrs., badkr. met ligb., douche, dubb. v.w., zolder. Aanv.: i.o. Vraagprijs: ƒ 395.000,- k.k.

SITTARD, Rijksweg Zuid S
Halfvrijst. herenh. met c.v. en tuin. Ind. o.a.: 3 kelders, woonkr., zitkr., achterkr., keuken, tuinkr., badkr., 9 slaapkrs., zolder. Het pand is voor div. doeleinden geschikt, zoals kamerverhuur, praktijk etc. Aanv.: direct. Prijs op aanvraag.

STEIN, Kelderstraat S
In Oud-Stein gel. vrijst. woonh. met c.v., kelder, garage en werkplaats (± 220 m2), geschikt voor vele doeleinden. Ind. o.a.: woonkr., mod. keuken met app., 3 slaapkrs., mooie badkr. met ligb., v.w., toilet. Vaste trap naar zolder. Aanv.: i.o. Vraagprijs: ƒ 325.000,- k.k.

VAALS, Epen M
Uniek gel. halfvr. buitenhuis met boomgaard, weiland en grenzend aan waterloop "de Mazzel", fraai vergezicht. Ind.: ruime hal, tuinkr. met open hrd., woonkr., keuken, 4 slaapkrs. Perc. 14.480 m2. Vraagpr. ƒ 325.000,- kk

VIJLEN, Vijlenberg H
Goed gel. woonh. met appartement. Ind.: o.a. 2 kelders, L-woonkr., keuken, serre, hobbywerkkr., garage. App. van ± 50 m2. 1e verd.: overloop, 4 kamers, badkr., keuken. Het is voor div. doeleinden geschikt. Aanv.: i.o. Prijs: ƒ. 245.000,= k.k.

WYLRE, P. Schulpenstraat H
Prima gel. vrijst. landh. met c.v., garage en tuin. Ind.: o.a. hal, toilet, woonkr. met parketvloer en allesbrander, keuken, eetkr., bijkeuken, slaapkr., hobbykr., badkr. met ligb., v.w., toilet. 1e verd.: 2 slaapkrs., badkr. met douche, v.w. en 3e toilet. Aanv.: i.o. Prijs: ƒ. 335.000,= k.k.

België

MAASMECHELEN, Hermanslaan S
Op zeer goede locatie op enkele minuten van autoweg gel., uitst. onderh. vrijst. landh. met c.v., souterrain, dubb. garage, tuinhuisje en prachtige parkachtige tuin en 2 bouwplaatsen. Perc.opp.: ± 2.300 m2. Ind. o.a.: royale living (± 48 m2) met vide en open haard, zitkr. met open haard, 2 tuinkrs., mod. keuken met app., grote bijkeuken, 3 ruime slaapkrs., badkr. met ligb., douche, vliering. Aanv.: i.o. Prijs op aanvraag.

Voerendaal - Kunderhoes

Luxe woningen in landhuisstijl

Voerendaal heeft, als forensengemeente tussen Heerlen en Maastricht, een uitgesproken woonfunctie. De centrale ligging, de uitstekende ontsluiting, het hoge voorzieningenniveau en de rust en schoonheid van het schitterende landschap zijn de kracht van het uitstekende woon- en leefmilieu in deze aantrekkelijke gemeente. In het plan Kunderhoes worden hier een aantal luxe woningen in landhuisstijl gebouwd.

De royale en lichte woningen, met een attractieve, functionele architectuur, zijn praktisch ingedeeld met o.m. op de begane grond een woon-/eetkamer, keuken, bijkeuken en een inpandige garage. Op de verdieping zijn 3 slaapkamers en een badkamer met ligbad, vaste wastafel en tweede toilet. De zolderverdieping is te bereiken via een vaste trap.



De bouw van de eerste 6 kavels is reeds gestart.

Deze stijlvolle woningen worden degelijk gebouwd en uitstekend afgewerkt met o.m. toepassing van hardhout, dak-, spouw- en vloerisolatie, isolatie met dubbel glas.

Koopprijs vanaf ƒ 255.000,- v.o.n., excl. renteverlies

RUIJTERS
Ruijters Makelaardij B.V. – sittard maastricht heerlen
6411 AT heerlen - van grunsvenplein 12 - tel 045 – 713746

Born 'Hondsbroek'

34 vrije sector koopwoningen S

Het landschappelijke karakter van Born is, naast de dynamische ontwikkeling, één van haar sterke kanten. Deze Limburgse gemeente is daardoor uitgegroeid van een agrarische gemeente tot een attractieve woon- en werklokatie. Met volop ruimte en aandacht voor recreatieve, culturele en sportieve mogelijkheden. In het plan 'Hondsbroek', de belangrijkste nieuwbouwconcentratie in Born, worden 34 bijzonder aardige halfvrijstaande woningen gebouwd.

De woningen worden in twee typen gerealiseerd . Met onder meer sprekende variaties in de voorgevel heeft de architect een karakteristieke architectuur ontwikkeld. De woningen hebben op de begane grond een L-vormige woonkamer met open keuken en een garage. Op de verdieping zijn 3 slaapkamers en een badkamer met douche, vaste wastafel en tweede toilet. De zolder is te bereiken via een vaste trap.



De degelijk gebouwde woningen worden goed afgewerkt met o.m. hardhouten buitenkozijnen, - ramen en -deuren, dubbele beglazing en dak-, vloer- en spouwmuurisolatie.
Koopprijzen vanaf ƒ 195.000,— v.o.n.

S - Inlichtingen kantoor Sittard
H - Inlichtingen kantoor Heerlen
M - Inlichtingen kantoor Maastricht

Taxaties, Hypotheken, Financieringen, Verzekeringen

RUIJTERS
Ruijters Makelaardij B.V. – sittard maastricht heerlen
6131 AL sittard - rijksweg zd 35 - tel 046 – 511611
6411 AT heerlen - van grunsvenplein 12 - tel 045 – 713746
6221 ED maastricht - wycker brugstraat 62 - tel 043 – 218941

Hartenbreker uit Falcon Crest als ruige stuntman

Lorenzo Lamas eigentijdse ridder in serie Renegade

DOOR MONIQUE BRANDT

LOS ANGELES – Een leren motorvest, daaronder een felle rode blouse en lang, sluik haar: acteur Lorenzo Lamas lijkt in niets meer op Lance Cumson, de oogverblindende hartenbreker uit de serie Falcon Crest. Op donderdagavond is Lamas tegenwoordig wekelijks te zien in de tv-serie Renegade bij RTL5. Hierin is hij de eigentijdse dolende ridder Reno Raines, die de strijd tegen het onrecht aanbindt. Daarin wordt hij bijgestaan door zijn onafscheidelijke vrienden Bobby Six Killer (Branscombe Richmond) en diens halfzusje Cheyenne Phillips (gespeeld door Lamas' vrouw Kathleen Kinmont)

Reno Raines is een oud-agent die door corrupte collega's ten onrechte is beschuldigd van moord. Raines is – per motor – op de vlucht, en wil maar één ding: de werkelijke daders vinden en zo zijn onschuld bewijzen. Maar tussen de bedrijven door vindt hij heel wat onrecht op zijn pad, dat hij moet zien op te lossen. Dat lukt hem door de hulp van zijn twee vrienden. „The Lone Ranger, Calamity Jane en Tonto," zo beschrijft Kinmont het avontuurlijke drietal.

Voor Lorenzo Lamas was zijn rol in Renegade een tweede opstapje naar een succesvol carrière. Nadat hij jarenlang in Falcon Crest te zien was geweest, bleek het voor hem moeilijk een andere rol te krijgen. Lamas: „Renegade gaf mijn carrière een nieuwe dimensie. Na Falcon Crest zag iedereen mij als Lance, en het bleek heel moeilijk te zijn om van dat imago af te komen. Ik deed wel speelfilms in het buitenland, maar in mijn eigen land lukte het niet echt. Gelukkig is die moeilijke periode nu voorbij. Ik hoorde van mijn agent overigens dat Falcon Crest in Europa nog steeds te zien is. Een vreemd idee, voor mij is die tijd al weer zo lang geleden."

Karate

Renegade is een pure actiefilm, waarin nogal wat spektakel voorkomt. Lamas, die gespecialiseerd is in vechtsporten als karate en taekwondo, wil echter wel even benadrukken dat in de serie in zijn ogen geen 'onnodig geweld' voorkomt. „Het gaat vooral om de manier waarop je geweld in een film of serie portretteert. En we hebben er wel degelijk over nagedacht, want ik hou zelf ook niet van overdreven geweld. Geweld in Renegade wordt nooit gestart door de reguliere karakters, tenzij er iemand in gevaar is of er geen andere mogelijkheid is. Er komen veel gevechten in voor vanwege mijn vechtsport-achtergrond. Maar het is nooit 'zomaar'."

„Ik ben zelf op mijn 21ste met vechtsporten begonnen. Er zit een hele filosofie achter, het is meer dan enkel schoppen en slaan. Ik begon allereerst met taekwondo, later werd dat karate. Binnen drie jaar deed ik mee aan toernooien en wedstrijden. Karate geeft me kalmte, een rustig gevoel en een hoop energie. Je hebt veel discipline nodig en geduld met jezelf. Zaken die je ook in het dagelijks leven kunt benutten."

Die sportiviteit komt hem goed van pas tijdens de opnamen, want de Renegade-acteurs doen de meeste stunts zelf. Lamas gebruikt zelfs zijn eigen motor in de serie.

Ook partner Branscombe Richmond, een voormalig stuntman, gaat spectaculaire scènes niet uit de weg. Richmond werkte, voordat hij zelf ging acteren, 19 jaar lang als stuntman. „We kunnen ons geen stunt coördinator veroorloven, en het komt dus goed uit dat we zo veel mogelijk zelf kunnen doen. Stunts hebben een gecalculeerd risico. Je loopt wel eens wat op, maar we zijn geen dwazen. De keren dat je gewond raakt is meestal als je met mensen werkt die minder voorzichtig zijn. Bijvoorbeeld als acteurs een rol zo graag willen dat ze liegen over hun capaciteiten. 'Ja, ik ben geweldig op een motor'. Vervolgens blijkt dat ze nog nooit op zo'n ding hebben gezeten. Op die manier is Lorenzo al eens een motor kwijtgeraakt."

Richmond, tevens producer van spelshows voor kinderen, is gewend de 'slechterik' te spelen. Door Renegade kan hij ook eens een andere kant van zichzelf laten zien. „Wel eens leuk," grapt hij. „Ik speel normaal moordenaars of verkrachters. Nu zijn de vrienden van mijn kinderen eindelijk niet meer bang voor me."



● *Lorenzo Lamas: rol in Renegade een tweede opstapje naar een succesvolle carrière.* Foto: KIPPA

Van onze rtv-redactie

Opnamen omstreden uitzending een dag eerder

ZDF wil protest tegen Heesters-gala ontlopen

HEERLEN – Ondanks protesten van het Dachau Comité zal het tv-gala rond de negentigste verjaardag van de vanwege zijn oorlogsverleden omstreden Nederlandse acteur en zanger Johannes Heesters zondagavond toch op het tweede Duitse tv-net te zien zijn. Het tv-station ZDF neemt wel het zekere voor het onzekere. De opnamen voor dit tv-gala met sterren als Caterina Valente, Marika Rökk en Cornelia Froboess vanuit het Metropoltheater in Berlijn, vinden reeds vanavond (zaterdag) plaats. Het ZDF wil daardoor het risico van aangekondigde protesten in en rond het theater zo klein mogelijk maken. Bovendien zouden eventuele acties bij de montage kunnen worden weggeknipt, omdat de uitzending pas zondag is. Het ZDF wil in elk geval – zondagavond tussen 20.15 en 21.25 uur – een 'storingsvrije' show op de buis brengen.

Zoals bekend heeft het Nederlands Dachau Comité het ZDF gevraagd om af te zien van de tv-uitzending met Heesters omdat die tijdens de Tweede Wereldoorlog vaker optrad voor Hitler en diens trawanten. Saillant detail is dat een ster als Caterina Valente medewerking verleent aan het Heesters-gala, temeer daar zij met haar moeder tijdens de Tweede Wereldoorlog een tijdlang in een concentratiekamp zat. De Valentes waren echter gevangenen van de nazi's en assisteerden in het concentratiekamp bij operaties van zieke mede-gevangenen – meer bij amputeren van ledematen – opdat hun lotgenoten in leven konden blijven.

Inmiddels laat het ZDF weten dat het protest van het Nederlands Dachau Comité serieus neemt. De uitzending van het Heesters-gala gaat echter toch door 'omdat in 1993 voor de meeste kijkers de oorlogsjaren alleen nog maar herinneringen uit een grijs verleden zijn en er zijn inmiddels heel wat nieuwe generaties die geen boodschap meer hebben aan de oorlog van toen'. In zijn persverklaring zegt het ZDF bovendien zich meer zorgen te maken over de ontwikkeling van rechts-extreem radicale partijen.

Veronica-eindredacteur Leo de Ruiter: 'Jezus was ook paranormaal'

Het Zwarte Gat vijftien jaar

Van onze rtv-redactie

HILVERSUM – „Het paranormale geeft mensen misschien meer inzicht. Het inzicht dat er méér is." Leo de Ruiter, eindredacteur van het Veronica radioprogramma Het Zwarte Gat (elke maandag om 22 uur op Radio 5) doet, geheel in tegenstelling tot de verwachtingen, heel 'gewoon' over paranormale kwesties. „Eigenlijk is iedereen paranormaal," zegt hij, „alleen komt het bij de één eruit en bij de ander niet."

Vijftien jaar geleden en inmiddels 600 afleveringen terug begon Veronica (toen op Radio 2) met de eerste uitzendingen van Het Zwarte Gat. Vrijwel onmiddellijk na de eerste uitzendingen – een idee van John Haanen en Bart van Leeuwen – werd Leo de Ruiter bij de redactie betrokken.

Al 15 jaar lang is het aantal luisteraars vrijwel constant: rond de 100.000, die gemiddeld 100 brieven (met suggesties en vragen) per week naar Veronica sturen. En dat is veel, zéker voor een Radio 5-programma. „We hebben meer luisteraars dan Ischa Meijer bij RTL5."

Telepathie

Leo de Ruiter (53) is er niet de man naar om in wazig taalgebruik over paragnosten en andere zaken die zich tussen 'tussen hemel en aarde' bewegen, te praten. „Het Zwarte Gat gaat over alle andere werkelijkheid. We worden geboren, trouwen, krijgen kinderen, doen boodschappen en rijden auto. Heel gewoon. Daarnaast is er een werkelijkheid die daar dwars doorheen loopt. Er blijkt een bepaalde communicatie te bestaan van meer dan alleen maar het gesproken woord. Dan heb je het dus over telepathie. Want sommige mensen hebben een telepathische communicatie met elkaar – onzichtbaar – maar hij bestaat wel degelijk."

De belangstelling voor paranormale zaken die al jaar in jaar uit groeit, beleeft in de optiek van De Ruiter volgend jaar zijn hoogtepunt. Hij kan niet precies aangeven, waarop hij die voorspelling baseert. Het een beetje: „Het komt ook door het langdurige gedonder op de wereld in landen als het vroegere Joegoslavië, Somalië en de Golfoorlog. Er is veel ellende geweest en er is nog veel ellende. Het is gevaarlijk om te zeggen, maar ik denk dat de kerken het laten afweten. Ik merk dat aan het toenemend aantal christelijke luisteraars. Deze mensen willen antwoorden op vragen, die de kerk kennelijk niet geeft. Het is bij ons overigens niet zo, dat je je leven in handen legt van een Heiland. Je eigen verantwoordelijkheid wordt benadrukt in dit wereldje."



● *Leo de Ruiter: „Het paranormale is niet weggelegd voor een select gezelschap."* Foto: GPD

Critici

Met critici en sceptici heeft De Ruiter geen enkele moeite. „Stel je voor dat je maar klakkeloos achter alles op paranormaal gebied aanrent. Kritisch zijn is een voorwaarde om dit werk te kunnen doen." Het is geen onzin? De Ruiter zegt lacherig: „Dat is onbegrip." Daarna: „Dat is het absoluut niet. Over de hele wereld worden experimenten gedaan door natuurkundigen en andere wetenschappers. Ook op de universiteit van Utrecht, waar een leerstoel Parapsychologie bestaat. Die mensen houden zich hopelijk niet bezig met allerlei onzin."

Het paranormale is volgend De Ruiter niet slechts weggelegd voor een select gezelschap. „Als je gewoon gezond bent en je functioneert goed dan sta je voor alles open. Dus ook voor paranormale dingen. De een heeft het wat sterker dan de ander. Feit is dat iedereen paranormale ervaringen in z'n leven heeft gehad. Jezus was ook zo paranormaal als het maar zijn kan. Hij is een schoolvoorbeeld van een paranormaal iemand, omdat hij al zijn kwaliteiten wist te benutten. Dat kunnen we allemaal in de bijbel lezen." De Ruiter geeft wel toe dat het vaak om de 'zoekende mens' gaat, die een meer dan gemiddelde belangstelling ontwikkelt voor het paranormale. „Maar er steekt toch niks kwaads in als je antwoorden – die je elders niet krijgt – probeert te vinden bij Het Zwarte Gat?"

Laatste vraag. Geloof je in spoken? „Spoken bestaan niet. Als mensen vreemde geluiden horen of rare dingen zien, dan heeft dat bijna altijd een psychologische oorzaak. Ze horen de wind suizen en bedenken zich dan onmiddellijk wat in..."

made in GERMANY

onder redactie van Harrie Cremers

Reinhard Mey terug op tv

Über den Wolken, Wie vor Jahr und Tag (Als de dag van toen), Gute Nacht Freunde (Goedenacht, vrienden), Der Mörder ist immer der Gärtner, Du bist 'ne Riese Max. Liedjes, Duitstalige chansons, waarmee *Reinhard Mey* ook in ons land op slag bekend werd. De inmiddels vijftigjarige, in Berlijn geboren en getogen, 'Liedermacher' is op deze zaterdagmiddag vanaf 14.45 uur drie kwartier op Duitsland 1 (ARD) te zien en te horen. Aanleiding is een door de Sender Freies Berlin (SFB) gestarte actie om kinderen die aan aids lijden financieel te helpen. Zo staat *Reinhard Mey* de revenuen van zijn album 'Ich liebe Dich' af aan dit fonds. Vanmiddag zingt hij enkele opmerkelijke en ook oudere liedjes uit deze cd: Mein Apfelbaum, Alle gute Dinge sind drei, Kleine Kameraden. Opnieuw opmerkelijk vanwege de aardige vondsten en uitgekiende teksten. Zo omschrijft *Reinhard Mey* zijn persoonlijke beleving van de liefde als 'een aardbeving, stormvloed en uitbarsting die eigenlijk tezelfdertijd moeten kunnen plaatsvinden'. „Van liefde kun je alleen maar met volle teugen genieten, wanneer je die ongeremd kunt bedrijven." In ons land maakte *Reinhard Mey* in 1975 furore tijdens het grand Gala du Disque. *Karel Hille* vertaalde een aantal van zijn Duitse liedjes en de elpee die speciaal voor ons land werd samengesteld (met Goedenacht vrienden en Als de dag van toen) was goed voor edelmetaal (platina). Hoewel *Mey* al in 1964 zijn eerste platen opnam, kreeg hij zijn kans pas na zijn optreden tijdens het Songfestival van Knokke, waar ook sterren als *Udo Jürgens*, *Karel Gott* en *Roger Whittaker* werden ontdekt. Na het verschijnen van zijn (destijds) eerste elpee 'Ich wollte wie Orpheus singen' nam *Mey* onder de naam *Fréderic Mey* vijf Franse elpees op. Zijn voorkeur en liefde voor dat land uitte *Mey* nog niet zo lang geleden tijdens de muzikale reis 'France mon amour', die op 26 november door 3Sat werd uitgezonden. Terug naar de uitzending van vanmiddag. Dat programma werd al op 12 juni in de tv-studios van de Sender Freies Berlin (SFB) van de Berlijnse Masurenallee opgenomen. De opbrengst van het recente cd-album van *Reinhard Mey* voor het Kinder Aidsfonds Duitsland bedraagt, zo gisteren de persdienst van de SFB in Berlijn, al ruim 140.000 mark.



● *Reinhard Mey*



● *In de nieuwe tv-serie heeft zanger Howard Carpendale als tennisster Johnny Storm (rechts) ene Bronski (Joachim Kemmer) als manager.*

Howard Carpendale in nieuwe tv-serie

In het voorjaar (de exacte datum is nog niet bekend) start RTL Duitsland met een nieuwe tv-serie waarin *Howard Carpendale* de hoofdrol speelt. *'Howie'*, zoals de fans hem ook wel noemen, nu eens niet als de fortuinlijke zanger maar als een vlotte tennisspeler in Matchball. Dertien afleveringen lang. *Carpendale* (47), geboren in het Zuidafrikaanse Durban, succesvol in Duitsland en tegenwoordig woonachtig in Florida, is een fervente tennisser. De rol die hem werd aangeboden is hem dus duidelijk op het lijf geschreven. *Carpendale* is natuurlijk niet alleen in de Matchball-serie te zien, maar als 'ster' heeft hij natuurlijk ook een manager, een rol die in dit geval *Joachim Kemmer* voor zijn rekening neemt. Recentelijk zijn door Arcade in Duitsland ook de grootste hits van *Carpendale* nog eens op een dubbel-cd gezet. Enkele titels: Deine Spuren im Sand (1975), Fremde oder Freunde (1976), Dann geh doch (1978), Nachts wenn alles schläft (1979) en Hello again (1984) en Mit viel, viel Herz (1992).

Rustpauze voor Heino

Volgens een recente enquête is *Heino* (13 december wordt hij 55) bij de meerderheid van de Duitsers bekender dan bondskanselier Helmuth Kohl. 97 procent zegt de blonde, steeds met zonnebril uitgeroste in Düsseldorf geboren *Heinz Georg Kramm* (zijn eigenlijke naam) te kennen, terwijl Kohl het met 74 procent moet doen. Maar populariteit kent ook zijn prijs. Een privéleven kenden *Heino* en zijn vijftigjarige *Hannelore*, prinses Von Auersperg, in de afgelopen maanden nauwelijks. En dat laatste had natuurlijk veel te maken met de tv-shows Hallo Heino, waarvan Sat 1 volgende week zaterdag 11 december de laatste aflevering brengt met onder anderen als gasten *Nicki*, *Christian Anders*, *Kristina Bach*, *Peter Orloff*, *Walter Scholz*, *Roberto Blanco* en *Patrick Lindner*.



● *Heino*

Volgend jaar wil *Heino* het nu wat kalmer aan gaan doen. Vandaar een rustpauze, die in de loop van het jaar alleen even wordt onderbroken om de geluidsstudio in te duiken voor een nieuwe cd. Het recente album van *Heino* heet Die schönsten Lieder der Welt met liedjes als Freiheit ist, Oh Danny Boy, Gedanken an Zuhaus en Traum von Jamaica. (East West 4509-93466-2).

Agenda

Waar zijn ze weer onderweg, die Duitstalige artiesten in de Benelux? Alvast voor de agenda:

DECEMBER
- ● 5 *De Höhner*. Kettenis-Eupen, Festhalle (20.00).

JANUARI
- ● 8 *Rex Gildo*. Eygelshoven, Socioproject.
- ● 17 *Wildecker Herzbuben*. Kerkrade, Rodahal.

MAART
- ● 6 *Karel Gott*, Moldau Mädel, *Gitti Götz*, Westerwald-Sextet, *Elmar Gunsch* (Musik ist Trumpf). Aken-Eilendorf, Zaaltheater Geulen.

Prettig weekeinde en tot volgende week. Reacties en correspondentie op en over *Made in Germany* met *Harrie Cremers* kun je als steeds kwijt op ons vertrouwde adres rtvshowpagina Limburgs Dagblad, postbus 3100, 6401 DP Heerlen.

Commissie Beheer Landbouwgronden

Het adjunct-hoofd Beheer Landbouwgronden in de provincie Limburg maakt namens de Commissie Beheer Landbouwgronden bekend, dat overeenkomstig artikel 68 van de Regeling beheersovereenkomsten 1993 de begrenzing van 1.210 ha probleemgebied, gelegen buiten bestaande relatienotagebieden, per 10 december 1993 is vastgesteld. [illegible]

Het adjunct-hoofd Beheer Landbouwgronden,

Ing. L.E.M. Rompelberg

Bekendmaking

[illegible]

Roermond, 4 december 1993

Zuiveringschap Limburg

VAKANTIE & RECREATIE

Advertentiecombinatie van 42 Regionale Dagbladen. Voor informatie en reserveringen: RDP, postbus 2, 1800 AA Alkmaar, tel. : 072-196596 fax: 072-196484

WADDENEILANDEN

Witte kerst op Ameland?
Geniet van de kerstsfeer op het Waddeneiland Ameland.
Speciale bungalowarrangementen met gratis lakenpakket, bootkaartje, bodywarmer en fietshuur.
Vraag de speciale arrangementenfolder of groepsfolder.
Ameland, Postbus 14, 9163 ZL Nes, Telefoon 05191 - 42020

Terschelling t.h. luxe chalets met douche, toilet en ktv. Weekendhuur ƒ 195,-. Nog enkele vrij met KERST en OUD-en-NIEUW. Inl: Camp. Eldorado 05620-2632

Sneeuw, Texel natuurlijk
Boek nu een lekker weekend of midweekje weg rond Kerst en Nieuwjaar naar heerlijk Waddeneiland in een comfortable 5***** bungalow (met subtropisch zwembad, manege en rekreatieprogramma)
Bel Zilverberkpark De Krim 02220-16275

Kerst op Texel
Verwennen is ons motto. Een romantische sfeer en het echte kerstgevoel. Alles voor een onvergetelijke vakantie.
Hotel 't Koogerend info en res. tel. 02220 - 13301

FRIESLAND

KERSTVAK. in luxe bung. Inlichtingen/brochure Bungalowp. ,, EXPATRIA'', St. Nicolaasga. Friesland Tel:05134-32210.

OVERIJSSEL

OMMEN, bosbung.'s kort.: 2p,10p.55+, zwemb. midw/week(end), 05291-52926.

GRONINGEN

DE NIEUWE VAKANTIEGIDS 1994, van Hogenboom Recreatie is uit! Een gids met verrassend veel nieuwe vakantiebungalows op bijzonder fraaie lokaties. Ideaal voor een korte of langere vakantie in het bos, aan het water of beiden. Bel ...... 0297745797.

DRENTHE

Er met de KERST een weekje tussenuit? Bij** BUNGALOWPARK DEN EN DUIN ** te Norg, zijn nog enkele bungalows vrij. One park is auto-vrij dus ideaal voor kinderen: Bel voor inlichtingen 05928-13164.

''HOOG DE STILTE'' Op bungalowpark Lanka Ruimte-rust-Ruimte info/folder: 05281-1321.

RDP Vakantie & Recreatie biedt u een goede landelijke spreiding.

GELDERLAND

RECR. CENTR. ''HET EIBERNEST'' (ACHTERHOEK) Verhuur van 2-11 pers. Bungalows, stacaravans en Kampeerplaatsen. Inl. + gratis kleuren folder Kerkdijk 1 7152 DB Eibergen. Kerst nog vrij. Tel. 05454-71268/71269

Luxe APPARTEMENTEN met bubbelbad, openhaard, overd. verw. zwembad etc. Veluwe Vaasen: 05788-1343.

EVEN D'R UIT!
4- dgs. arr. (3 nachten) v.a. ƒ 175,- p.p. HP
Geldig van 25/10 tot 25/3/'94 excl. feestdagen.
Gratis sauna, tennis, midgetgolf. Bij sneeuw LANGLAUFEN Hotel Bosoord Loenen, Veluwe. Info. Tel. 05765-1264.

ZUID-HOLLAND

*** * Speciaal * ***
KERSTARRANGEMENT
*** * op Duinrell * ***
7 overnachtingen in een luxe 4-6 pers. Duingalow incl. 1 x welkomstontbijt en -diner. Gratis Tikibad en o.a. 2 gratis fietsen. Diverse activiteiten als de Kinderclub en familiefilms. Tevens korting bij Ski-school Duinrell en op attrakties en musea in de omgeving. Ook mogelijkheid tot reserveren van een weekend of midweek. Telefoon: 01751-19314/Fax: 12339.
Duinrell, daar kikker je van op.

HOTEL DE BRANDING, in Noordwijk aan Zee, heeft een gezellig 3-daags oud en nieuw arrangement vanaf ƒ 250,- p.p. Bel voor informatie, fam. Scholten: 01719-12425.

Op 18 december a.s. komt de speciale RDP-pagina **ZOMERGIDSEN** Bel: 072-196596 of fax 072-196484

LIMBURG

HOTEL DE OUDE HOEVE*** (NRD-L) 3-dgs arr. La Santé, 2 overn., 2x ontbijt, 2x 3-gangen diner + toegangskaart Thermaalbad Arcen, va. ƒ 197,50 p.p. Folder 04703-2098.

SCHIN OP GEUL. Hotel De Kroon. KERSTARR. 5-8 daags va. ƒ 500,- pp. Nog enkele kmrs vrij. Boek nu! 04459-1518

Arcen en Velden: Familiehotel (geheel verbouwd). Tal van arrangementen, 3 dagen, 2 overnachtingen, 2 luxe diners, 2 x ontbijt vanaf ƒ 155,- p.p. Folders op aanvraag. Hotel-Restaurant Van den Hombergh. Tel: 04702-1291.

Slenaken, Hotel LA BONNE AUBERGE in het mooie Zuid-Limburgse heuvelland. Kamers met bad/douche, toilet, tv, radio, mini-bar, lift. Speciale nov./dec m.u.v. kerstperiode midweekarr. met ● 30% KORTING ● 04457-3541

VALKENBURG, app./hotel ''DE HEEK'', rustig gelegen. Kamers met do/wc/tv LO p.p.p.n. ƒ 45,-. 4 nachten ƒ 162 p.p. Kertsarr. 2 nachten HP ƒ 170,- p.p. Inl. 04406-15177

HOTEL RICHE TE VALKENBURG
* SPECIAAL * * KERST-ARRANGEMENT * * '93. *
Aankomst 23 dec. Inbegrepen: Welkomstcocktail, vijf overnachtingen met vier maal ontbijtbuffet, drie viergangendiners, op eerste Kerstdag een Kerstbrunch en een zeven gangen diner-dansant en op tweede Kerstdag een zes gangen diner-dansant. Prijs ƒ 695,00 p.p. Bel nu voor uw reservering of info. 04406-12965.

Komt u naar Valkenburg? Hotel à Campo. V.a. ƒ 37,50 p.p.p.n. incl. ontbijt., gerenoveerde kamers. Broekhem 58. Inl. 04406-12455.

Valkenburg "BERGZICHT" *** Gezell. 2 pers. app. boer. omg. 300 m. van centr. Voor inl. of fold. 04406-12119.

JONGERENVAKANTIES

JEUGDSKIVAKANTIES
van 8-18 jaar *volledig verzorgd met begeleiding. Gratis folder? CIRKEL HOLLAND: 08348-2300.

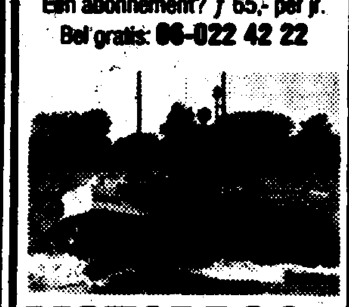
BELGIË / LUXEMBURG

EURORAPIDE
Vertrek 22-12: 6-daagse kerstreis naar HOSINGEN, verblijf Hotel Hippert (V.P.). Incl. excursies voor slechts ƒ 399,- p.p. Meer weten over deze prachtige reis? Bel dan nu: 030-414747 (ma.-vr.09-17 uur) Lid SGR.

Meer informatie over adverteren op deze pagina?
B E L: 072-196596

WATERSPORT

MOTORBOOT
MAANDBLAD VOOR DE KLEINE MOTORVAART
Het nieuwe nummer NU OVERAL IN DE TIJDSCHRIFTENWINKEL
Een abonnement? ƒ 65,- per jr.
Bel gratis: 06-022 42 22



MOTORBOOT
HET VAKBLAD VOOR DE KLEINE MOTORVAART

FRANKRIJK

VAKANTIEBOERDERIJTJE IN DE LIMOUSIN?
Ruim 400 vak. woningen en gîtes.
Gratis gids: 085-257800. Vraag ook naar speciale gratis gids voor bung.parken en mobil homes op campings.
Sèjour en France. Lid SGR.

De zomergids '94 is uit! Bungalowparken, huizen, villa's en appartementen in heel Frankrijk. Bel BASIC TRAVEL 050-265100. Lid SGR.

CAMPING CONTACT reserveert op 60 campings: campingplaatsen, stacaravans, bungalowtenten, chalets. NIEUWE GRATIS KLEURENGIDS 1994 met alle campings in schitterende vakantiegebieden in Frankrijk. Informatie en reserveringen tel. 02507-14746, fax 15868.

DUITSLAND

Hotel Grossfeld
Droomvakantie in 't bergstadje net over de grens
Het gezellige familiehotel in Bad Bentheim met zijn heuvelachtige, boerijke omgeving. Kamers met ligbad, toilet, KTV, mini-bar en telefoon. Zwembad (30°), sauna, solarium, bowling, bar en Konditorei.
Luxe 4-daags arrangement (3 n.) DM 225,- p.p.
Incl. elke dag gevarieerd ontbijtbuffet en culinair diner.
Tevens aantrekkelijke weekend- en meerdaagse arrangementen.
Hotel Grossfeld, Schloßstraße 6,48443 Bad Bentheim, Duitsland.
Fax 09-4959224349.
Bel 053-353246 (NL) of 09-495922828 (D) voor prospectus.

KERST IN BEIEREN, gezellige 6-daagse reis met uitgebreid excursieprogramma en volpension voor slechts ƒ 599,-. Gratis reisgids? Bel Speciale Reizen Centrale 050-120100 (24 uur per dag) of 020-6202121. Anvr/Sgr.

BOPPARD, HOTEL L'EUROPE*** Gezell. Holl. fam. ANWB-hotel dir. a.d. Rijn. Alle kamers met do./wc/telef. /ktv met RTL-4. HP v.a. DM 48,- p.p.p.d. v.a. 7 nachten.
Kompleet KERSTARRANGEMENT met levende muziek DM350,- p.p.
Bel (wij spr. Ned.) of schrijf ons even voor een folder:
HOTEL L'EUROPE***
Mainzerstr. 4, D-5407 Boppard.
Tel. 09-496742-8020 Fax. 802802. Fam. A. Potharst.

SKIEN en LANGLAUFEN!! WINTERBERG/HOCHSAUERLAND. Prijs tot 23/12 LO ƒ 35,- v.a. 23/12 LO ƒ 45,- p.p.p.n. Sneeuwtoeslag: ƒ 15,- p.d. Ski + Schoenhuur: v.a. DM12,- p.d. Kind. t/m 12 jr.: 20% korting HOTEL WALDESRUH, HALLENBERG Boekingen: 04492-1452.

WAARHEEN MET KERST!!!
NEDERLANDS HOTEL In het mooie Sauerland
ZUM HESBORNER KUCKUCK (18 km van Winterberg)
Het best geoutilleerde hotel ter plekke (nu nog kmrs vrij) Comf. inger., ANWB AA-erk. hotel beschikt over: 53 k., lift, gr. verw. zwembad, sauna, sol., kegelb., bilj. Uniek gel. a.d. voet v.d. Bollerberg (758), midden i. d. bergen en bossen van HOCH-SAUERLAND. Nodigen wij ook u uit een plezierige ontspannende KERSTVAKANTIE bij ons door te brengen! V.a. 5 dagen DM 659,- HP incl. 2x 5-gangendiner en 3 x keuzemenu, ontb.-saladebuffet. Hoge kinder-korting Oelfestr. 22, D59969 Hallenberg/Hesborn. Tel.: 09-49.2984.475. Ned. gespr. Fax 573.

OOSTENRIJK

SKIPARADIJS Westendorf - Tirol. Comf. 2-3 en 4 pers. app. Haus Talens A 6363 Westendorf-Tirol Tel. 09-43.53346755 (Ned. gespr.)

SALZKAMMMERGUT, zeer sneewz. skigeb. (Tauplitz -alm) vak.won., htls en pens. ook groepen 085-617431

AKTIEF REIZEN VOOR 50-PLUSSERS
Langlaufen/wandelen in Scharnitz bij Seefeld. Met begeleiding. Vertrek 21-1-'94 Royal Class-bus ƒ 850,- p.p. H.P. Info: QUALITOURS. Lid SGR 030-301599.

De meest complete en goedkope wintersportreizen all-in 10 dgs busreis, HP, 7 dgn skipas, 6 dgn skiles, 7 dgn skiuitrusting v.a. ƒ 805,-. Dolomite Skisafari, 10 dgse busreis, HP, 7 dgn skipas, 6 dgn skibegeleiding, 7 dgn skiuitrusting v.a. ƒ 920,-. Langlaufsafari, 10 dgse busreis, HP, 3 x 1/2 dag L.L.-les, 7 dgse L.L.-uitrusting, 3 L.L. excursies v.a. ƒ 635,-. Groeps-korting v.a. 10 pers. Alle reizen ook per eigen auto mogelijk. Bel voor gratis gids Reisburo Joy Tours 070-3633939 lid SGR/ANVR.

WINTERSPORT

SKIEN Frankrijk, Oostenrijk, Tsjechië en v.a. ƒ 349,- incl. bus, app., skipas. GoGo Tours: 010-4142599 ANVR/SGR.

DIV. BINNENLAND



De fijnste feestdagen beleeft u in een AEGON Vakantiepark.

AEGON VAKANTIEPARKEN

AEGON VAKANTIELIJN 070 - 350 50 50

VOOR MEER INFORMATIE

WINTERSPORT

+ + DE SNEEUWSPECIALIST + +
Razendvoordelig skiën in O'rijk, Italië en F'rijk; bus, HP/app., skipas al v.a. ƒ 339,-. Vr. de gratis brochure aan
BIZZ TRAVEL 050-144255 (lid SGR).

OOSTENRIJK 10 dgn. bus/hotel HP ƒ 750,-. TSJECHIE v.a. ƒ 399,-. POLEN v.a. ƒ 550,-. AUTOREIZEN v.a. ƒ 300,- p.w. MEVO REIZEN Tel. 05725-1547.

*** Met je EIGEN GROEP skiën????
Families, vrienden, vereniging, school, bedrijf...
All-in: Vervoer, hotel, liftpas, skiles, ski-uitr.
Vanaf ƒ 325,-. DUKE-TRAVEL 02274-2273.

In het skigebied LA PLAGNA app. te huur 6 à 10 pers. in rustige gelegen chalet. 10 Minuten v.d. lift (110 liften) Inl. tussen 18.00 - 20.00 uur tel: 035-562151.

SKIEN IN POLEN 10 dgn, incl. hotel VP, skiles, skilift en vervoer v.a. ƒ 390,- p.p. Inl. Euro 90 Tel: 077-548884.

RDP Vakantie & Recreatie biedt u een goede landelijke spreiding.

SPANJE

GRATIS GIDS '94, 10/17 dagen hotel v.a. ƒ 279,-. App. v.a. ƒ 199. Camping v.a. ƒ 319,- Kerst 12 dgn, VP v.a. ƒ 649,-. BOOSTEN BUSREIZEN lid SGR tel. 045-227777.

BENIDORM nu zonnig tot 20°C. Onze luxe Royal Class Freeline Blueliner brengt u er in 1 nacht. Elke vrijdag. Aanbied. tot 28 jan. (uitgez. Kerstreizen). 10/17 d. reizen. App. v.a. ƒ 269,-/ƒ 339,- p.p. Prima htls. v.a. ƒ 349,-/ƒ 539,- tot ƒ 399,-/ƒ 649,-. Alleen busretours: v.a. ƒ 225,-.
Nagekomen SUPERAANBIEDING:
20 dgse KERSTREIS van 10-29 dec. hotels Ariël Park, Princess of Lido met VP. incl. kersttoesl. slechts ƒ 699,-. Royal Class altijd ƒ 40,-. Gratis Ned. uitgebr. progr.: Bel Freeline ANVR/SGR tel: 04970-16461 of 16465

DENEMARKEN

VOORDELIG RECHTSTREEKS RESERVEREN BIJ D.F.B. ONBETWIST DE DENEMARKEN SPECIALIST

VRAAG NU HET INFOPAKKET

SGR

* Keuze uit 25.000 VAKANTIEWONINGEN
* Meer dan 100 HOTELS
* Boek nu. Er is nu nog volop keus!

Wij reserveren gratis - Zonder administratiekosten

DANSK FERIEHUS BOOKINGBURO
Hoofdweg 99 - 9681 AC MIDWOLDA
Telefoon 05975-1416

**** AANBIEDING ** AANBIEDING ****
-nov. + dec. '93 Kerstsfeer in Kopenhagen of voll. verzorgde kerstweek in Kolding
- nov. t/m mrt '94 app/vakwoningen v.a. ƒ 355,-
DENEMARKEN ook met kerst en winter DICHTERBIJ dan u denkt. Bel voor informatie
INFO SKANDIC (anvr/sgr) 050-143200
**** AANBIEDING ** AANBIEDING ****

GR. BRITTANNIË / IERLAND

3-DAAGSE CHRISTMAS SHOPPING CRUISE NAAR LONDEN V.A. ƒ 119,-
Een fantastische reis naar Londen in kerstsfeer. Bezoek de feestelijke winkels en warenhuizen en doe daar uw kerstinkopen! Deze reis is inklusief:
*Overtocht Vlissingen-Sheerness v.v. *Bed in een 4-persoons binnenhut op de heen- en terugreis *Feestelijk Kerstdiner aan boord *Bustransfer Sheerness-Londen v.v. *Londen Visitor Travelcard: vrij vervoer bus & underground inkl. diverse kortingbonnen *Plattegrond en gids van Londen. Dit aanbod is beperkt geldig tot 22 december met vertrek op elke zondag t/m woensdag. Prijs inklusief kerstdiner: ƒ 119,-, inklusief alle overige maaltijden aan boord ƒ 168,-. Verlengingstoeslag: hotelovernachting v.a. ƒ 57,- p.p.p.n.
BEL NU: 01184-88288. DOEOEN!

LONDON IS GREAT
Naar Londen? Big Ben Tours brengt u er via de route Hoek van Holland-Harwich. Er is al een tweedaags hotelarrangement v.a. ƒ 237,-. Haal snel de brochure bij uw reisagent. Of bel 01747-86412.
BIG BEN TOURS THUIS IN LONDEN

VIER MET OLAU OUD EN NIEUW OP DE NOORDZEE
De meest originele manier om Oud en Nieuw te vieren! Maak een Noordzee-cruise richting Engeland met de OLAU HOLLANDIA en geniet van een fantastische feestcruise, inklusief groots Gala-Buffet, Nieuwjaarsbal met entertainment, dans, show en muziek, een uitgebreide Nieuwjaarsbrunch. Alles onder leiding van cruise-master Johnnie Walker. Vertrek 31 december 21.30 uur. Terug zaterdag 1 januari 12.00 uur. Inkl. hut voor maar ƒ 292,- p.p. Vraag uw reisburo of BEL OLAU 01184-88000. Boek nu snel want er is maar beperkt plaats. DOEOEN!

LONDEN vliegreis va 395 AEROTRAVEL 043-640440

MALTA

ZONNIG Malta 1 wk ƒ 695,- AEROTRAVEL 043-640440

TSJECHIË SLOWAKIJE

BUSRETOUR Praag va. ƒ 160 vertr. vrij + wo Hotel v.a. ƒ 20; 04138-72653.

De nieuwe gids is uit! 100 Woningen. Info RECREA Epe 05780-13992

Bericht aan onze adverteerders

Denk aan de speciale
RDP-pagina ZOMERGIDSEN
op zaterdag 18 december a.s.

Sluitijd woensdag 15 december 16.00 uur

Reserveer tijdig!
Tel. 072-196596
Fax 072-196484

TSJECHIË / SLOWAKIJE

PRAAG-C., pension, km./badk. + bew. parking l/ Vak.huizen hele land. BoB Travel: 02290-397

PRAAG 8 dgn. bus, prima hotel LO ƒ 350,-. Bus ƒ 200,-. Vliegretour ƒ 385,-. 10 Dgn. wintersp ƒ 450,-. MEVO REIZEN Holten 05725-1547.

PRAAG OF WINTERSPORT met kerst of nieuwjaa Busreizen v.a. ƒ 375,-. Bel: DINO TOURS 070-325

NU SUPERVOORDELIG!!!
Wintersportreizen naar het sneeuwzekere en go reuzengebergte in Tsjechië. 10-Daagse busreis i tel v.a. ƒ 529,-. Eigen auto v.a. ƒ 395,-. Bel voor re CONCORDIA REIZEN 05213-1333 lid SGR.

Goedkoop skiën in de mooiste gebieden van Tsje Slowakije. 10 Dagen halfpension v.a. ƒ 195,- p Incl. busreis v.a. ƒ 300,- p.p. Info: GEBO REIZ 038-544968 of 05280-67000 lid ANVR/SGR.

KERSTREIS MONRAVIE, 9-daagse afwissele kerstreis incl. uitgebreid excursie-programma, hotel en halfpension ƒ 799,-. Vertrek 21 decem Gratis reisgids? Bel Speciale Reizen Centrale 120100 (24 uur per dag) of 020-6202121. Anvr/S

KERST IN PRAAG! Vier verschillende prachtige zen naar sfeervol Praag, 7 dagen v.a. ƒ 449,- tot Lang weekend vliegreis v.a. ƒ 799,-. Ook oudeja zen! Gratis Reisgids? Bel Speciale Reizen Centr 050-120100 (24 uur per dag) of 020-6202121. Anvr/

HONGARIJE

KERST EN OUD/NIEUW IN BUDAPEST, sfeervolle daagse busreizen naar deze prachtige stad. 7 dag ƒ 499,-, 8 dagen v.a. ƒ 749,-. Gratis reisgids? Bel Speciale Reizen Centrale 050-120100 (24 u. p of 020-6202121. Anvr/Sgr.

INDONESIË

Java-Bali 30 dgn. ƒ 3095,-. Mooie route, kl. groe Veel vrijheid, rustig tempo. Ook Sumatra-Nias Su kl. Sundaeil. ARCADIA 072-200872 SGR.

Java-Bali 30 dgn. ƒ 3095,-. Sumatra-Nias 22 dgn. ƒ Sulawesi - Kleine Sundaeil. 31 dgn. ƒ 3495,- DIAPRESENTATIE: za. 11 dec. A'dam 14.00 u Info: ARCADIA REIZEN 072-200872 Lid SGR

Rondreis JAVA-BALI 30 dgn ƒ 3950,-. Overwinte Bali 28 dgn ƒ 2885,-. Kl. groepen met indiv. kar Ned. reisl. Ver. Smaragd Reizen. Inl. 02280-12

Kies voor onze VERZORGDE OVERWINTERING o Nog een beperkt aantal plaatsen. Inl. D. v.d. Li Cultureel Centrum Vledder. Tel/fax: 05212-1

GEEF UW DIERBAREN HET MOOISTE LEVENSKA met Stichting "Het Schone Streven" naar Indone 23 Dgn Java/Bali ƒ 2800,- of 30 dgn Sumatra/Ja ƒ 3300,- + V.P. + exc. + ret.ticket KLM-Garud 137706;05220-55026;078-174654;077-517133; 072-

AFRIKA

Avontuurlijke rondreis KENIA 24 dgn. ƒ 3095,- inc vliegreis, safari etc. Div. vertrekdata. Folder? Djoser 071-126400 Lid SGR.

EGYPTE

Avontuurlijke rondreis EGYPTE 15-22 dgn. v.a. ƒ incl. vliegreis, hotels, vervoer etc. Div. vertr Kerstreis 15 dgn. vertrek 26-12. Alle Egypte rei ƒ 100,- korting! Folder? Djoser 071-126400 Lid SG

LATIJNS AMERIKA

VOORDELIGE tickets/reizen Bel: 020-66 333 Argentinië/Chili v.a. ƒ 1760,-; 9 dgn Cuba v.a. ƒ Latijns Amerika Specialist * A C A TRAVEL * li

CRUISES

ZOEK DE ZON OP !!!



CAN. EILANDEN- MAROKKO- MAD
8 superdagen met MS. ASTRA, inkl. volpens. en
DROOMCRUISES v.a. ƒ 990,-
elke zat. v. 22 dec. t/m 16 april, ook kerst/nieuw
Bel (ook za/zo) voor de kleurenfolder van de re
EUROCRUISES 043-251

REISGENOTEN

ALLEEN op wintersport? Kwaliteitsvakanties vo leengaanden, 24-55 jaar, kleine groepen. Gratis F CIRKEL HOLLAND: 08348-2300.

CARIBISCH GEBIED

ISLA MARGARITA, de parel in de Caribbean 30 km voor de kust van Venezuela. Een klein bud plaatse is voldoende, het is daar SPOTGOEDK Uw vlucht incl. hotel heeft u al voor ƒ 1199,- GoGo Tours 010-4331751 ANVR/SGR



HOTEL WESTDUIN **
Westduin 1, 4371 PE Koudekerke (Vlissingen)

RESERVEER NU
uw kerst- of silvesterarrangem
Het programma sturen wij u graag toe! 01185-2

Nederland 1

KN/Kro/Vara/Avro/NOS
.45 **Alles kits.** Gevarieerd kinderprogramma.
.00 **Peter.** (herh.).
.08 **50 kamers.** (herh.).
.34 **Het elfde uur.** (herh.).
.24 **Wat is er aan de hand?** (herh.).
.00 **(TT) Journaal.**
.07 **(TT) In voor en tegenspoed.** (herh.).
.33 **Twee voor twaalf.** (herh.).
.06 **Museumschatten.** (herh.).
.15 **(TT) Lingo.** (herh.).
.40 **(TT) Midas.** (herh.).
.08 **Kindermenu.** Gevarieerd kinderprogramma. (herh.).
.00 **(TT) Journaal.**
.05 ■ **Angel and the badman.** Amerikaanse speelfilm uit 1947 van James Edward Grant. Met: John Wayne, Gail Russell, Harry Carey e.a.
.43 **Boggle.** Woordspel.
.15 **Sesamstraat.**
.30 **(TT) Jeugdjournaal.**
.40 **Het zakmes.** Jeugdserie.
.00 **Thunderbirds.** Engelse poppenserie. Afl.: The uninvited.
.28 **TvFilm.** Magazine.
.00 **(TT) Journaal.**
.25 **Bullseye!** Amerikaanse speelfilm uit 1990 van Michael Winner. Met: Michael Caine, Roger Moore e.a. Bij een inbraak wordt een formule gestolen om goedkoop en onbeperkt energie te maken. De geheime diensten van Amerika en Engeland grijpen in.
.57 **Purpergala.** Gala-show met hoogtepunten uit het bewogen bestaan van dit cabaretgezelschap.
.52 **Karel.** Talkshow.
.37 **Batteries not included.** Amerikaanse speelfilm uit 1987 van Steven Spielberg. Met: Hume Cronyn, Jessica Tandy, Frank McRae e.a. Een aantal bewoners van een oud gebouw in New York wordt door een makelaar geprest om het pand te verlaten zodat hij het kan slopen. De bewoners krijgen echter hulp uit onverwachte hoek.
.21-01.26 **Journaal.**

Nederland 2

Troe/EO/VOO/NOS
13.00-13.07 **Nieuws voor doven en slechthorenden.**
15.48 **Nieuws voor doven en slechthorenden.**
15.55 **Ceddie.** Tekenfilmserie. Afl.14 :
16.21 **(TT) Het zevende venster.** Kindermagazine. Presentatie: Willy Nap.
16.49 **Danger Bay.** Canadese jeugdserie. Afl.: Vriendschap. Nicole en Bjossa de dolfijn sluiten vriendschap met de 10-jarige Katie, die sinds het ongeluk met haar zusje niet meer gesproken heeft. (herh.).
17.21 **Ik weet het beter.** Quiz. Presentatie: Bert van Leeuwen.
17.46 **Peter.** Korte sketch op straat.
17.58 **2 vandaag.**
18.00 **Journaal.**
18.15 **2 vandaag.** Actualiteiten. Presentatie: Janny Fijnvandraat.
18.38 **Sportjournaal.**
18.48 **De wekelijkse lottotrekking,** gevolgd door het weer en de hoofdpunten uit het nieuws.
19.00 **Het kleine huis** (Little house on the prairie) Amerikaanse serie. Afl.: Een noodkreet. Caroline krijgt een wanhopige brief van haar vriendin Louisa. In haar dorp is een griep-epidemie uitgebroken en nu dreigt de zwangere Louisa zelf ook het slachtoffer van de ziekte te worden.
19.48 **Peter.** Korte sketch.
19.55 **Metterdaad.** Reportage over het werk van vrijwilligers in Albanië n.a.v. de Metterdaad-actie rond kerst vorig jaar.
20.13 **(TT) Keizerpinguïns van de Zuidpool.** Natuurfilm.
21.10 **Het kinderziekenhuis.** 16-delige documentaireserie over het Sophia Kinderziekenhuis in Rotterdam.
21.40 **I'll fly away.** Amerikaanse serie. Met: Sam Waterston, Regina Taylor, Jeremy London e.a.
22.26 **(TT) Wereld van verschil.** 13-delige bijbelstudieprogramma.
22.51 **Multiple choice.** Quiz waarin de kijkers via de telefoon meespelen.
23.16 **Galg en rad.** 12-delige serie over opvoeden.
23.56 **Slotlied.**
00.01-00.06 **Journaal.**

Nederland 3

Vara/NOS
08.53-09.00 **Nieuws voor doven en slechthorenden.**
10.30 **Praktijkdiploma Informatica MG1.** Afl.6.
11.00 **Logistiek.** Afl.2.
11.30 **Effectief vergaderen.** Afl.2.
13.30 **(TT) Studio sport.** Met tennis om de Davis Cup, finale: Duitsland - Australië en schaatsen om de Wereldcup in Hamar, 500 en 1500 m. voor dames en heren.
17.30 **Da's lachen.** 3 Amerikaanse cartoonklassiekers met o.a. Daffy Duck.
18.00 **Journaal.**
18.16 **Kassa!** Consumentenmagazine. Presentatie: Felix Meurders.
18.50 **(TT) Lingo.** Spelprogramma. Presentatie: Francois Boulangé.
19.17 **(TT) Oppassen!!!** Nederlandse comedyserie. Afl.: Auditie. Simone is erg blij wanneer ze na een auditie denkt een rol te hebben gekregen. Maar deze vreugde gaat snel over als blijkt dat ze nog een keer auditie moet doen. Opa Henry geeft haar het advies niet zomaar over zich heen te laten lopen.
19.45 **(TT) Twaalf steden, 13 ongelukken.** Serie gedramatiseerde verkeerszaken. Afl.9 : De eersten zullen de laatsten zijn (Vleuten). Peter de ster van het hockeyteam rijdt zoals hij hockeyt, snel en agressief. Dat is zijn stijl en zijn coach moedigt hem natuurlijk aan, maar er zijn grenzen.
20.15 **De schreeuw van de Leeuw.** Show met Paul de Leeuw.
21.08 **Sonja op zaterdag.** Praatprogramma. Presentatie: Sonja Barend.
22.00 **(TT) Journaal.**
22.15 **Studio sport.**
22.50 **Nova.** Actualiteitenprogramma. Presentatie: Paul Witteman.
23.20 **Trekking dagelijkse lotto.**
23.25 **Afslag Dokkum.** TV-bewerking van het laatste Cabaretprogramma van Dubbel en Dwars. Afl.1.
00.20 **Museumschatten.** Prof. Henk van Os geeft achtergronden bij voorwerpen uit Nederlandse musea.
00.29-00.34 **Nieuws voor doven en slechthorenden.**

RTL4

06.00 **Hei elei kuck elei.**
06.30 **RTL 4 text.**
07.00 **Telekids.** Kinderprogramma.
11.55 **Miniplaybackshow.** Kinderen imiteren hun favoriete artiest. (herh.).
13.05 **Wedden dat?** (herh.).
14.30 **Life goes on.** (herh.).
15.25 **So dear to my heart.** Amerikaanse disney-classic met animatiescènes uit 1948 van Harold Schuster. Met: Bobby Driscoll, Beulah Bondi, Burl Ives, Harry Carey, Luana Patten e.a.
17.00 **Eigen huis & tuin.**
18.00 **RTL Zes uur nieuws.**
18.10 **Disney Festival.** Jeugdprogramma.
19.00 **Full house.** Amerikaanse comedyserie.
19.30 **Avondnieuws.**
19.50 **Weer.**
20.00 **Surpriseshow.**
21.30 **Showtime.**
22.05 **Beyond therapy.** Amerikaanse satire uit 1987 van Robert Altman. Met: Julie Hagerty, Jeff Goldblum, Glenda Jackson, e.a. Prudence en Bruce ontmoeten elkaar, via een advertentie, in een Frans restaurantje in New York. De conversatie verloopt moeilijk, helemaal wanneer Bruce spontaan bekent dat hij bi-sexueel is en z'n vaste vriend aan de kant wil zetten om te kunnen trouwen. Zonder dat ze het van elkaar weten, bezoeken Prudence en Bruce regelmatig een psychiater.
23.45 **Return to Horror High.** Amerikaanse satirische horrorfilm uit 1987 van Bill Froehlich. Met: Lori Lethin, Brendan Hughes, Alex Rocco, Scott Jacoby, Andy Romano e.a. In 1982 vindt er op de middelbare school Crippen High School een aantal mysterieuze moorden plaats. Vijf jaar later besluit producer Harry Sleerik dit gegeven voor een film te gebruiken. Om de film zo echt mogelijk te laten lijken wordt er gefilmd op de inmiddels verlaten school en worden de mensen, die toen bij de zaak betrokken waren, benaderd om zichzelf te spelen.
01.25 **De thuiswinkel.**
01.55 **Nachtprogramma.**

RTL5

16.00 **FilmNet info.**
16.10 **Film 5.** Herhaling van 29-11-1993.
16.40 **Music scene.** Herhaling van 2-12-1993.
17.10 **Rabo Top 40.** Overzicht van de veertig best verkochte singles, gebaseerd op de gegevens van de Stichting Nederlandse Top 40.
18.00 **RTL Zes uur nieuws.**
18.10 **RTL-Sport: Bundesliga.** Aandacht voor de wedstrijden uit de Duitse voetbalcompetitie. Presentatie: Jur Raatjes.
18.40 **The streets of San Francisco.**
19.35 **Herman's head.** Amerikaanse comedyserie.
20.00 **Kennedy.** 7-delige Amerikaanse miniserie van Jim Goddard. John F.Kennedy wordt op de hoogte gebracht van de dreiging van de atoomraketten op Cuba. Hij behaalt echter een memorabele diplomatische en militaire zege over Chroetsjov en Castro.
21.50 **Sylvania Waters.** Australische reality-soap.
22.20 **Twin Peaks.** Amerikaanse soap-noir. Aufrey Horne blijkt een angstige gevangen te zijn. Donna Hayward ontvangt een geheimzinnig bericht. (herh.).
23.15 **Twilight zone.** Amerikaanse dramaserie over de wereld tussen fatasie en werkelijkheid. Afl.: A message from charity. Een jongen in Massachusettes heeft telepatisch contact met een meisje in Engeland. Ze beleven de wereld door elkanders ogen. Deel 2 en slot volgen zondag 5 december.
23.30 **RTL Nieuws.**
23.45 **Twilight zone.** Vervolg van de uitzending van 23.15 uur.
00.00 **M.A.S.H.** Amerikaanse comedyserie. Afl.: The incubator. Hawkeye en Trapper nemen bloed af van een patiënt die hoge koorts heeft. Het bloed moet in Tokio worden onderzocht en de heren moeten 72 uur op de uitslag wachten voordat ze weten wat hij mankeert. (herh.).
00.30-01.00 **Hei elei, kuck elei aktuell.** Luxemburgs programma.

RTBF/La Une

10.45 Cursus Engels. **11.15** Cursus Frans. **11.40** Interwallonië: Spotkania. **12.10** Gourmandises. **12.25** Objectif Europe. **12.55** Weerbericht. **13.00** Nieuws. **13.20** Liaisons secrètes, Amerikaanse speelfilm uit 1960 van Richard Quine. **15.15** Sortie en boite. **15.25** Dynam'hit special INXS. **16.25** Coup de film. **16.35** Dynam'hit. **17.25** Luna park. **17.55** Beverly Hills, 90210. Amerikaanse serie. **18.40** Génies en herbe. **19.15** Joker- en lotto-trekking. **19.30** Nieuws en weerbericht. **20.10** Le jardin extraordinaire. **20.50** L'affaire J.N.B., tv-film van Philippe Lefebvre. **22.15** Contacts. **22.30** Match 1. **23.25** Intérieur nuit. **23.55** Weerbericht en laatste nieuws. **00.15** Sortie en boite.

Sports 21

19.30 Nieuws (tevens in gebarentaal) en weerbericht. **20.10** La bataille de la vallee du diable, Amerikaanse western uit 1966 van Ralph Nelson. **21.50** Autosport. **22.20-23.59** Zie RTBF/La Une.

RAI UNO

07.00 Buongiorno TeleThon. **09.00** Telethon Festa dei ragazzi. **12.20** Check-up. **12.25** Weerbericht. **12.30** Nieuwsflits. **12.35** Check-up. **13.25** Lottotrekking. **13.30** Nieuws. **13.55** TG 1 Tre minuti di... **14.00** Telethon pomeriggio. **14.45** TGS Sabato sport. **16.20** TeleThon pomeriggio. **18.00** Nieuws. **18.10** Lottotrekking. **18.15** Telethon pomeriggio. **19.25** Parola e vita: Il vangelo della domenica. **19.40** Almanacco del giorno dopo. **19.50** Weerbericht. **20.00** Nieuws. **20.30** TG 1 Sport **20.40** Scommettiamo che? **23.05** Nieuws. **23.10** TeleThon Gran Finale. **00.08** Laatste nieuws en weerbericht. **00.30** TeleThon Gran Finale. 2a parte. **02.00** Appuntamento al cinema. **02.05** Amleto Film, 1948.

TV 5

06.00 Les brulures de l'histoire. **07.00** Médiasud. **07.15** Corps accord. Yoga. **07.30** Nieuwsflits. **07.35** Méthode Victor. Cursus Frans. Afl.6. **08.00** Nieuwsflits en weerbericht. **08.05** Canadees nieuws. **08.30** Nieuwsflits. **08.35** Bibi et ses amis. Kinderprogramma. **09.30** Magazine économique. **09.45** Le club de l'enjeu. Economisch magazine. **10.20** A bon entendeur. Consumentenmagazine. **10.50** Question d'argent. **11.10** Objectif Europe. Magazine. **11.40** Autant savoir. Magazine. Vandaag over de sinterklaasinkopen van dit jaar. **11.55** Nieuwsflits. **12.00** Montagne. Bergsportmagazine. **12.35** Weerbericht. **12.40** Nieuws. **13.05** Magazine économique. (herh.). **13.25** Horizon 93. Zakenmagazine. **13.55** Reflets: Images d'ailleurs. Magazine. Presentatie: Ousmane Kaba. **14.30** Jamais sans mon livre. Literair magazine. Presentatie: Bernard Rapp. **15.45** Correspondance. **16.00** Nieuws en weerbericht. **16.10** Méthode Victor. Cursus Frans. Afl.5. **16.40** Génies en herbes. **17.05** Les débrouillards. **17.35** Clip postal. **18.05** Questions pour un champion. **18.30** Nieuws en weerbericht. **19.00** Le magazine olympique. **19.30** Nieuws. **20.00** Les mafias Russes. **21.00** Nieuws en internationaal weerbericht. **21.40** Richelieu. **22.40** Jours de guerre. **23.35** Nieuws en weerbericht. **00.00** Scoubidou. **00.55** Planète musique. (herh.). **01.55** Jamais sans mon livre. (herh.). **02.25** Horizon 93. (herh.). **03.50** Le club de l'enjeu. (herh.). **04.20** A bon entendeur. (herh.). **04.40** Question d'argent. (herh.). **05.10** Objectif Europe. (herh.). **05.40** Autant savoir. (herh.).

BBC 1

08.00 Lassie. **08.25** Nieuws en weerbericht. **08.30** Mythical magical creatures. **08.40** Felix the cat. **08.55** (TT) Peter Pan and the pirates. **09.15** Marlene Marlowe investigates. **09.35** Tom and Jerry: greatest hits. **10.00** Live and kicking. **13.12** . Weerbericht. **13.15** Grandstand. **18.15** (TT) Nieuws en weerbericht. **18.25** Regionaal nieuws en weerbericht. **18.30** (TT) Happy families. **19.15** (TT) Dad's army. **19.45** Noel's house party. **20.45** (TT) Big break. **21.15** (TT) Casualty. **22.05** (TT) Harry. **22.55** (TT) Nieuws, sport en weerbericht. **23.15** Match of the day - The road to Wembley. **00.30** Young Billy Young. **01.55** Weerbericht.

BBC 2

09.15 Open University. **10.55** MacGregor's Scotland: The Southern Upland Way. **11.25** Dhoop Kinarey. **12.05** Network East. **12.35** Chanakya. **13.15** ■ The young stranger. Amerikaanse speelfilm uit 1957 van John Frankenheimer. **14.40** Swallows at the mill. **15.10** (TT) Civilisation. **16.00** Somewhere I call home. **16.20** ■ Birdman of Alcatraz. Amerikaanse speelfilm uit 1962 van John Frankenheimer. **18.45** Late again. **19.35** (TT) Scrutiny. **20.05** (TT) Nieuws, sport en weerbericht. **20.20** (TT) The great depression. **21.15** (TT) Performance: The entertainer. **23.15** Have I got news for you. **23.45** They shoot horses, don't they? Amerikaanse speelfilm uit 1969 van Sydney Pollack. **01.40** Lonely hearts. Australische speelfilm uit 1981 van Paul Cox.

Eurosport

08.30 Aerobics. **09.00** Internationaal autosportverslag. **10.00** Euroski. **11.30** Zaterdag live. **12.30** Zwemmen. **14.30** Schaatsen. **15.30** Skiën. **16.30** Tennis. **18.30** Skiën. **19.30** Skiën. **20.00** Tennis. **22.00** Boksen. **00.00** Schaatsen. **01.00** Skiën

Super Channel

05.30 Business forum. **06.00** Business insiders. **06.30** NBC network news. **07.00** Super shop. **07.30** CNBC Business tonight. **08.00** NBC network news. **08.30** Videofashion. **09.00** Super shop. **11.00** On the air. **13.00** Today. **14.00** 'Super sports. **18.00** Today. **19.00** ITN World news. **19.30** Eco record. **20.00** Dateline. **21.00** Mini-serie. **22.00** ITN World news. **22.30** Talkin' jazz. **23.30** Saturday night thriller: Supercarrier. **01.30** Media tv. **02.00** China news Europe. **04.00** ■ Hoodlum.

MTV

08.00 B-Ball weekend. **11.00** The big picture. **11.30** Yo! Raps. **13.30** First look. **14.00** The pulse. **15.00** B-Ball weekend. **16.00** Slam Jam special. **17.00** Dance with Simone. **18.00** The big picture. **18.30** News - weekend edition. **19.00** European top 20. **21.00** Saturday night live vintage. **21.30** Unplugged with Arrested Development. **22.00** The soul of MTV. **23.00** First look. **23.30** Slam Jam special. **00.30** Rock n' Jock B-Ball Jam. **02.00** Beavis & Butthead. **02.30** Marijne van der Vlugt. **03.00** Night videos.

CNN

06.30 Style. **07.00** Science and Technology. **07.30** Moneyline. **08.30** Earth matters. **09.00** World business this week. **09.30** Diplomatic licence. **10.00** Inside business. **11.00** Larry King. **12.30** International correspondents. **13.00** Travel guide. **14.00** The big story. **14.30** Real news for kids. **15.00** Healthworks. **15.30** Moneyweek. **16.00** Science and technology. **16.30** Style. **17.00** Showbiz this week. **17.30** Diplomatic licence. **18.00** Earth matters. **19.00** World business this week. **19.30** Newsmaker saturday. **20.00** Healthworks. **20.30** Style. **21.00** Your money. **21.30** International correspondents. **22.30** Futurewatch. **23.30** Both sides... with Jesse Jackson. **00.30** Managing with Lou Dobbs. **01.00** Pinnacle. **01.30** On the menu. **02.00** The big story. **02.30** Showbiz this week. **03.00** Larry King Weekend. **05.00** Capital Gang.

Duitsland 1

.00 **Tagesschau.**
.03 **Käpt'n Blaubär Club.** Kinderprogramma. Afl.10 : Die Reise.
.45 **Die Trickfilmschau.**
.00 **Tagesschau.**
.03 **Ping Pong.** Spelprogramma.
1.00 **Tagesschau.**
1.03 **Meine Show.** (herh.).
.35 **Umschau.**
.55 **Presseschau.**
.00 **Tagesschau.**
.05 **Europamagazin.**
.30 **Bücherjournal für Kinder.**
.00 **Darf der das?**
.45 **Ich liebe dich.** Muziekspecial.
.30 **Ratgeber: Essen und Trinken.**
.00 **Tagesschau.**
.05 **Disney Club.** Kindermagazine.
.30 **Sportschau.** Met o.a. WK kortebaan-zwemmen vanuit Palma de Mallorca.
.52 **Heute abend im Ersten.**
.03 **Tagesschau-Telegramm.**
.05 ●● **Wochenend-Wetter.**
.10 **Danielle Steel.** Serie.
.55 **Tagesschau-Telegramm.**
.10 **Sportschau.**
.50 ●● **Ziehung der Lottozahlen.** Lotto-trekking.
20.00 **(TT) Tagesschau.**
.15 ●● **Flitterabend.** Spelshow voor bruidsparen.
21.55 **Tagesthemen.**
22.15 **(TT) Das Wort zum Sonntag.** Overdenking door Gabriele Herbst.
22.20 **(●●+TT) Poltergeist III: Die dunkle Seite des Bösen.** Amerikaanse horrorfilm uit 1988 van Gary Sherman.
.55 **Tagesschau.**
.58 **Die unverbesserlichen Drei.** Amerikaanse speelfilm uit 1967 van Boris Sagal. Met: Robert Vaughn, David McCallum, Carol Lynley e.a. Napoleon Solo en zijn collega Illya Kuryakin moeten wederom de wereld van de ondergang zien te redden. Dit keer heeft een nogal duistere organisatie beslag weten te leggen op een allesvernietigend wapensysteem, waarmee ze de gehele aardbol dreigen op te blazen.
1.30 **Tagesschau.**
1.35-01.40 **Zuschauen - Entspannen - Nachdenken.** Japanische Landschaftsimpressionen.

Duitsland 2

08.00 **Nachbarn in Europa.**
09.00 **Tagesschau.**
09.03 **EURO.** (herh.).
09.45 ●● **Tele-Gym.**
10.00 **Tagesschau.**
10.03 **Zündstoff: Kuriere für die Mafia.** (herh.).
10.45 **ARD Ratgeber Unterwegs - Das Reisemagazin.**
10.55 **Ski-Weltcup.** Wereldbekerafdaling voor dames, vanuit Tignes (Frankrijk).
12.00 ●● **Anna.** Serie.
12.55 **Presseschau.**
13.00 **Tagesschau.**
13.05 **Diese Woche.**
13.25 **aspekte - Literaturpreis 1993.**
13.55 **Tennis live.** Davis Cup-finale Duitsland - Australië, dubbelspel, vanuit Düsseldorf.
16.58 **Anders fernsehen 3sat.**
17.00 **heute.**
17.05 **Länderspiegel.**
17.55 **Die grosse Hilfe.**
18.05 **Die fliegenden ärzte.** Australische doksterserie.
19.00 **heute.**
19.20 **Weerbericht.**
19.25 **Der rote Vogel.** Duits-Oostenrijkse serie. Met: Lisa Wolf, Hans Schenker, Constanze Engelbrecht e.a.
21.00 **Weissblaue Geschichten.** Duits-Oostenrijkse serie verhalen. Afl.: Freitag, der 13..
21.45 **heute-journal.**
22.00 **Das aktuelle Sport-Studio.** Sportmagazine, Presentatie: Christine Reinhart.
23.20 ■ **Der Kommissar.** Duitse politieserie. Met: Erik Ode, Günther Schramm, Reinhard Glemnitz e.a. Afl.: Ein Funken in der Kälte. Commissaris Keller onderzoekt de moord op een prostituée. De betrokkenen zijn bekend, maar niemand durft te getuigen waardoor de zaak vast dreigt te lopen. (herh.).
00.20 **heute.**
00.25-02.00 ●● **Buckaroo Banzai - Die 8. Dimension.** Amerikaanse sf-film uit 1983 van W.D. Richter. Met: Peter Weller, Ellen Barkin, John Lithgow e.a. De geniale wetenschapper Buckaroo Banzai wil samen met een groep collega's doorbreken naar de 8e dimensie.

Duitsland 3 West

09.00 (TT) Sehen statt hören. Magazine voor doven en slechthorenden. **09.30** Gespräch über Grenzen. Afl.2 : USA: No problem. **10.00** Bon Courage. Cursus Frans. Afl.33 : La vente aux enchères. **10.30** Telekolleg I. Cursus Engels. Afl.13. **11.00** Der Froschkönig. Oostduitse jeugdfilm uit 1987 van Walter Beck. Met: Jana Mattukat,Jens-Uwe Bogadtke, Peter Sodann e.a. Aansl.: Diebische Elster. Aansl.: Nicolas Abenteuer mit Taps. **12.30** Nur das Leben ist wichtig. Portret van een jonge vrouw met botkanker. **13.15** Telekolleg II. Cursus informatica. Afl.1. **13.45** Telekolleg II. Cursus wiskunde. Afl.1. **14.15** Es grünt so grün. **14.30** Die Augen des Herrn Riecke. Portret van de 60-jarige pottenbakker en psycholoog Jürgen Riecke, die een aparte kijk op de wereld van de esthetiek heeft. **15.00** Vermisst. **15.15** Beatclub. **16.00** Sport 3 extra. **17.00** Sport im Westen. **17.26** Das Wochenende in West 3. **17.30** Markt. **17.45** Hier und heute unterwegs. **18.15** (TT) Allahs Gesetz in Arafats Staat?. **18.45** Aktuelle Stunde. **19.25** Das war's - diese Woche. **19.45** Zeit für Tiere. Dierenprogramma. **20.15** Jede Menge Kohle. Tv-spel van Adolf Winkelmann. **21.55** West 3 aktuell. **22.05** Die Habsburger. Documentaireserie. **22.50** Narrkose. **23.35** Gorbatschow, Kissinger, Genscher - Strategen und Krisen. **01.05** Nachrichten.

Duitsland 3 SWF

12.00 Cursus Engels. **12.30** Sehen statt Hören. **13.00** Türkei: Land, Leute und Sprache. **13.30** Cursus informatica. **14.00** Cursus wiskunde. **14.30** Cursus Engels. **14.59** Heute abend in Südwest 3. **15.00** Sport 3 extra. **17.00** Das Beste aus der Hobbythek. **17.30** Alles Alltag... **18.00** Samstag um 6. **18.30** Glaskasten. **19.00** Nur Mut. **19.30** Ehebruch im Pfarrhaus. **19.59** Heute abend in Südwest 3. **20.00** Tagesschau. **20.15** Lauter Spiegel im Dschungel. **21.00** Nachrichten. **21.15** Russlandbilder. **22.05** Hüsch & Co. **23.05** SWF 3 livetime: Heroes del silencio. **00.35** Schlussnachrichten. **00.50** Non-Stop-Fernsehen.

RTL Television

06.00 Cubitus. (herh.). **06.30** David, der Kabauter. (herh.). **07.00** Peter Pan. (herh.)(Slot). **07.30** Samurai Pizza Cats. (herh.). **07.55** Comix. **08.25** Der HAlsse Stuhl. **08.45** Camp Candy. **09.15** Im Land der Saurier. **09.45** T-Rex. **10.15** Captain Planet, (herh.). **10.45** Speed Racer. **11.15** Teenage mutant hero turtles. (herh.). **11.45** Katts & Dog - Ein Herz und eine Schnauze. **12.15** Harry und die Hendersons. **12.45** Full House. **13.15** Der Prinz von Bel-Air. **13.40** Major dad. Amerikaanse comedyserie. (herh.). **14.10** Ottifanten. Tekenfilmserie. **14.45** Knight Rider. (herh.). **15.45** Das A-Team. (herh.). **16.45** 21, Jump Street - Tatort Klassenzimmer. (herh.). **17.45** The Heights. **18.45** RTL aktuell. **19.15** Beverly Hills, 90210. (herh.). **20.15** Die Liebesbeichte. (herh.). **22.00** Die Zerstörer. (herh.). **23.50** RTL Samstag Nacht. **00.45** Männermagazin 'M'. **01.10** Serie Rose. (herh.)(slot). **01.40** Die Zerstörer. (herh.). **03.20** Für drei Dollar Blei. (herh.). **04.50** Das A-Team. (herh.). **05.35** Tekenfilm.

SAT 1

05.20 ran. (herh.). **06.20** Auf den Spuren des Allmächtigen. (herh.). **06.50** Mein kleines Pony. **07.20** Silverhawks - Die Retter des Universums. **07.50** Zorro - Der schwarze Rächer. **08.20** Superboy. Amerikaanse avonturenserie. Afl.: Vom Pech verfolgt. **08.50** Die Astro-Dinos. **09.20** DROPS! **09.50** Glücksrad. (herh.). **10.35** Wirtschaftsforum. **11.05** Kuck' mal wer da spricht II. (herh.). **12.40** Weihnachten in Europa. **12.50** Paris, Palace Hotel. Frans-Italiaanse filmkomedie. **14.30** Das zweite Kapitel, Amerikaanse filmkomedie. **16.40** Punkt, Punkt, Punkt. **17.15** Geh aufs Ganze! **17.55** Das Millionenspiel. **18.00** ran. **19.20** Sat. 1 Newsmagazin. **19.30** Glücksrad. **20.15** Im weissen Rösl. Duits-Oostenrijkse speelfilm. **22.00** Jux & Dallerlei. **23.00** Schulmädchen-Report, Teil 7. Duitse erotische speelfilm. **00.35** Mädchen, zur Liebe gezwungen. (herh.). **02.00** Schulmädchen-Report, Teil 7. (herh.). **03.30** Das zweite Kapitel. (herh.)

België/TV 1

10.00 **Het slimme kanaal.** Met: Huis, tuin en keuken; Luister met je ogen (spraakafzien); Angst en Nasi goreng.
12.00 **Affiche.** Cultureel magazine met actuele kunstinformatie.
12.20-12.50 **Regionale TV.**
14.30 **It happened at the World's Fair.** Amerikaanse musical uit 1963 van Norman Taurog. Met: Elvis Presley, Joan O'Brien, Gary Lockwood e.a.
16.15 **Première film & video.** Filmmagazine.
16.45 **Knettergek.** Australische jeugdserie. Met: Tamsin West, Sam Vandenberg, Rodney McLennan e.a.
17.10 **System 93.** Spelprogramma voor de jeugd.
17.35 **Musti.** Tekenfilmserie.
17.40 **Dag Sinterklaas.** Jeugdserie.
17.55 **Tik tak.** Animatieserie. Afl.338.
18.00 **Journaal.**
18.10 **1000 seconden.** Herwig Van Hove maakt binnen 1000 seconden een warme maaltijd klaar.
18.35 **Vlaanderen vakantieland.** Toeristische portretten uit binnen- en buitenland.
19.20 **Joker- en lottotrekking, paardenkoersen, mededelingen en programma-overzicht.**
19.30 **Journaal en sport.**
20.00 **Dag Sinterklaas.** Jeugdserie.
20.15 **FC De Kampioenen.** Belgische comedyserie. Met: Marijn Devalck, Carry Goossens, Danni Heylen e.a.
20.50 **Kom op tegen kanker-slotshow.** Amusementsprogramma.
22.10 **Vandaag.**
22.30 **Sport op zaterdag.**
23.10-01.00 **Kom op tegen kankerslotshow.** Vervolg.

België/TV 2

20.30 **Tijd voor Koen.** Licht klassiek programma.
21.15 **Vuurvogel.** Muziekmagazine.
22.00 **Adrian Marthaler.** Vandaag: Celloconcert in D van Haydn.
22.25 **Tenuto.** Serie.
23.05-00.05 **Arno sauvé des eaux.** Muzikaal portret.

TV FILMS VIDEO

Duitsland 3 West
11.00 Der Froschkonig (DDR, 1987). Sprookjesfilm van Walter Beck, over koning Kikvors en zijn prinses.

België/TV 1
14.30 It happened at the World's Fair (USA, 1963). Muziekfilm rond Elvis Presley. Regie van Norman Taurog, ook met Joan O'Brien.

RTL4
15.25 So dear to my heart (USA, 1948). Disneyfilm voor de jeugd van Harold Schuster. Jongetje probeert zwart schaap te temmen.

Nederland 1
16.05 Angel and the badman (USA, 1947). Western van James Edward Grant, met John Wayne als een outlaw op de vlucht die een toevluchtsoord vindt Gail Russell. De moordenaar van Wayne's pleegvader gooit roet in het geluk.

Nederland 1
20.25 Bullseye (Engeland, 1991). Misdaadkomedie van Michael Winner, met Roger Moore en Michael Caine als schurken die zich voordoen als experimentele wetenschappers.



● *Joan O'Brien en Elvis Presley in 'It happened at the world's fair'. (België/TV 1 - 14.30 uur)*

RTL Television
22.00 Eliminators (USA, 1986). Science fiction-actiefilm van Peter Manoogian, over een half- mens-half machine die de strijd aanbindt tegen een genie met slechte plannen. Met Patrick Reynolds, Denise Crosby.

RTL4
22.05 Beyond therapy (USA, 1987). Ondanks reputatie van regisseur Robert Altman geen geslaagde komedie over typisch New Yorkse vrijgezellen en hun neuroses. Met Jeff Goldblum, Glenda Jackson, Julie Hagerty.

Duitsland 1
22.20 Poltergeist III (USA, 1988). Slecht vervolg op eerdere horror-hit, gemaakt door Gary Sherman. Heather O'Rourke wordt nog steeds belaagd door zombies.

Nederland 1
23.37 Batteries not included (USA, 1987). Science-fiction van Matthew Robbins over een aantal New Yorkers wier huizen gesloopt dreigen te worden. Ze krijgen onverwachte steun uit de ruimte. Met Hume Cronyn, Jessica Tandy.

RTL4
23.45 Return to Horror High (USA, 1987). Niet te beste parodie op horrorgenre, over een filmcrew die tijdens het maken van een hele slechte horrorfilm te maken krijgt met een psychopatische moordenaar. Regie van Bill Froehlich, met Brandan Hughes, Lori Lethin.

Duitsland 1
23.58 The helicopter spies (USA, 1967). Routineuze spionagefilm van Boris Sagal, gebaseerd op tv-serie The man from Uncle. Met Robert Vaughn en David McCallum als geheim agenten.

Duitsland 2
00.25 The adventures of Buckaroo Banzai (USA, 1984). Parodie op science fiction genre, met Peter Weller als excentrieke held die de wereld moet redden van kwaadaardige wezens. Regie van W.D. Richter, ook met John Lithgow.

BBC 1
00.30 Young Billy Young (USA, 1969). Routineuze western van Burt Kennedy, met Robert Mitchum als sheriff die zich wreekt op de moordenaar van zijn zoon. Ook met Angie Dickinson, David Carradine.

BBC 2
01.40 Lonely Hearts (Australië, 1981). Romantische film van Paul Cox over de liefde tussen een pianostemmer en een kantoormeisje. Met Norman Kaye, Wendy Hughes.

radio

Radio 1
Elk heel uur en om 7.30, 8.30, 12.30, 13.30, 16,30, 17.30 Nieuws. 7.07 TROS Nieuwsshow. 11.05 TROS Kamerbreed. 12.07 TROS Aktua. 14.05 Langs de lijn, sport en muziek. 17.07 Tijdsein. 18.30 en 6.30 Nieuws. 18.10 Echo. 19.04 Het geding. 20.04 Langs de lijn, sport en muziek. 23.07 Met het oog op morgen. 0.04 Easy listening. 2.02 AVRO Nachtdienst. 6.02-7.00 Van-nacht naar morgen.

Radio 2
7.04 Intro. 9.04 De tweede ronde. 12.04 Spijkers met koppen. 14.04 Uitgelicht. 16.04 Terug naar de toekomst. 17.04 Ophef en vertier. 19.04 Voor wie niet kijken wil. 22.04 Podium van de Nederlandse lichte muziek. 23.04-24.00 The bands.

Radio 3
6.02 Ook goeiemorgen. 8.04 Goud van oud. 10.04 D'Rob of d'ronder. 12.04 Evers in het wild. 14.04 De Nederlandse Top 40. 17.04 Rinkeldekinkel. 18.04 De Sinterklaaspits. 19.04 Rave radio. 20.04 Leidsekade live. 22.04 Twee meter de avond in. 0.04 Shock radio. 2.02-6.00 Oh, wat een nacht.

Radio 4
Om 7.00, 8.00, 13.00 Nieuws. 7.02 Wakker worden... 8.04 Fiori musicali. 9.00 Pick-up. 10.00 Caroline. 11.00 Kurhausconcert. Muz. voor fluit en piano. 12.00 Platenzaak. 14.00 Middagconcert. Noordhollands Philharmonisch Orkest. 16.00 De Nederlandse musici. Jong Nederlands talent. 17.02 Het witte doek. Om 18.00 en 20.00 Nieuws. 18.02 Leo Boudewijns' langspeelplaats. 19.00 Folio/1. 20.02 Het avondconcert. Judith en Holofernes, opera van Adriaan de Wit. Aansl. Folio/2. VOO 0.00-1.00 Vier na middernacht.

Radio 5
Elk heel uur t/m. 18.00 Nieuws. 6.45-6.50 Mededelingenrubriek met uitgebreid weerbericht en scheepsvaartberichten. 7.05 Opo doro. 8.08 Zeggus. 8.30 Ronduit magazine. 8.55 Waterstanden. 9.02 Vrouw-zijn. 10.02 De muzikale fruitmand. 11.02 Het interview. 12.02 Meer dan een lied alleen...! 12.44. EO-Metterdaad hulpverlening. 12.45 Vragen naar de weg. 13.11 De verandering. 13.56 EO-Metterdaad hulpverlening. 14.02 Start. 14.30 NOS Taal. 15.02 De schrijftafel. 16.02 Faros. 17.10 Radio UIT. 17.45 De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste dagen. 18.02 De wereld zingt Gods lof. 18.54 Tekst en uitleg. 19.00 Homonoos. 19.30 Nieuws in het Turks. 19.40 Nieuws in het Marokkaans. 19.50 Nieuws in het Chinees. 20.00 Nieuws. 20.02 Jubilate. 20.30 Laat ons de rustdag wijden. 21.14 EO-Metterdaad hulpverlening. 21.15 Reflector. 21.35 Deze week. 22.00 Een ontmoeting. 23.07-24.00 Met het oog op morgen.

Omroep Limburg
Elk heel uur ANP-nieuws.
09.00 Postbus 94, verzoekplaten. Met Ria van Grinsven. 10.00 Het Ei van St. Joost, dialect en volkscultuur met Lei Meisen. 11.00 De Onderstroom, kunstprogramma. 12.00 Omroep Limburg Klassiek. 13.00 (Inter)nationale actualiteiten. 13.30 Musica Sacra. 14.00 Limburg Express, jongerenprogramma. 14.30 De Agenda 15.00 Walkie Talkie met Tom Doesborg 15.40 Concert: live! 16.00 Hubert on the Air. 17.05 Regionaal nieuws 17.00-18.00 Limburgs popmagazine Vrij Spel.

BRTN/Radio 2
6.00 Nieuws. 6.05 Vroege vogels (6.30, 7.00, 7.30 nieuws). 8.00 Nieuws. 8.10 Ochtendkuren. 10.00 Nieuws. 10.03 De zoete inval, radiokwis met Luc Appermont. 11.30 Vlaamse top tien. 12.00 Radio twee top dertig met Guy de Vynck (om 13.00 nieuws). 14.00 Radio Rijswijck. 17.00 Nieuws. 17.05 De ketting, telefoonspel met Martin de Jonghe (18.00 nieuws). 20.00 Hartelijk. Bart Pieters ontvangt gasten en draait verzoekjes (22.00 nieuws en lotto). 23.30 Nachtradio (vanaf 24.00 elk heel uur nieuws).

België/BRF
Nieuws t/m 17.00 op elk heel uur (behalve om 13.00) en om 6.30, 12.30, 18.30 en 20.00.
6.05 Radiofrühstück (6.15 Wort in den Tag; 7.15 Veranstaltungstips. 9.05 Oldie-Show. 12.05 Musik à la carte (12.30 BRF Aktuell). 13.05 Internationale Hitparade. 16.05 Musikexpress. 18.05 BRF-Aktuell (Aktuelles vom Tage). 18.40 Podium - Forum der Musik. 20.05 Freie Tribüne. 20.15-20.30 Philosophie und Ethik.

Happy RTL Radio
Nieuws op elk heel uur.
5.00 Dauwtrappen. 7.00 De stad met Luc van Rooij. 9.00 Kotteletjes met Jan van de Putte. 11.00 Mart van de Stadt. 13.00 De Nederlandse Top 40 met Bart van Leeuwen. 16.00 Vrijheid Blijheid, Luc van Rooij. 19.00 De Zeven Uur Show. 22.00 De Goudmijn. 24.00-05.00 RTL Nightshift.

WDR 4
4.05 Radiowecker. 6.00 Nieuws. 6.05 Morgenmelodie. 8.00 Nieuws. 8.05 Zum Tage. 8.07 In unserem Alter. 8.55 Overpeinzing. 9.00 Nieuws. 9.05 Der Musikpavillon (10.00 nieuws). 12.00 Nieuws. 12.05 Pop Report met een overzicht van de Duitse hitparade (om 14.00 Nieuws en economisch praatje). 15.00 Bonbon, aansl. Café Carlton (16.00 nieuws). 17.00 Der Tag um Fünf, aansl. Fünf Uhr Tee (18.00 Nieuws). 19.00 Auf ein Wort, aansl. Abendmelodie (19.30 voor de kinderen). 20.00 Nieuws. 20.05 Samstagabendkonzert. 22.00 Nieuws. 22.05 Musik zum träumen. 22.30-04.05 ARD-Nachtexpress.

EEN HUIS KOPEN OF VERKOPEN? VIJGEN VRAGEN!

St. Franciscusweg 16
Heerlen
Tel.: 045-711617

Vaak verkopen wij huizen die de krant net niet halen. Zoekt u een huis? Laat u vrijblijvend inschrijven.

Zie ook onze etalage St. Franciscusweg 16, Oliemolenstraat 3 te Heerlen en Roermonderstraße 21 te Aken

ONROERENDE ZAKEN

BEEK

Hoolstr. 83. Grotendeels gerenoveerd vrijstaand boerenwoonhuis op totaal 1830 m² grond met 3 paardestallen, hooizolder, 5 slaapk., woon/eetk., ligging op z.w.
Vr.pr. ƒ 339.000,- k.k.

BRUNSSUM

Bexdellestr. Opval. ruim vrijst. woonhuis met prof. ingericht bedrijfsgedeelte ± 60 m² voor zelfst. ondernemer, met aparte ingang, incl. badruimte, toilet, sauna, whirlpool, aparte HR-ketel. **Geschikt voor meerdere doeleinden** Ind.: sout.: inpand. garage 21 m², hobbyruimte 21 m² en waskelder. Beg. grond: toilet, gecomb. woon/werkkamer met halfopen keuken ± 80 m² met dubbele deuren naar terras en tuin. 1e verd.: 3 slk.: 8, 18 en 19 m² met airco, badkamer met ligbad v.w. en derde toilet, ruime zolder te bereiken via vliezo. Pand is optimaal geïsoleerd o.a. geheel voorzien van dubbele beglazing en rolluiken.
Vr.pr. ƒ 349.000,- k.k.

Passage 46. Royaal luxe appartement in centrum van Brunssum. Twee ruime balkons. Woonk. 40 m², eiken open keuken, twee ruime slk., badk. met ligbad. Dubbel glas, slaapk., rolluiken
Vr.pr. ƒ 223.000,- k.k.

EPEN

Wilhelminastraat 56. Halfvrijst. woonhuis met garage en tuin. Perceelopp. 347 m². Ind.: kelder 10 m², L-woonk. 40 m² met vloerverw. en open haard. Gesl. kunststof aanb.keuken, 4 slk., badkamer met ligbad, zolder 30 m², vliezotrap. Voorzien van kunststof kozijnen en gedeelt. dubbele beglazing. Nieuw dak.
Vr.pr. ƒ 259.000,- k.k.

EYGELSHOVEN

Molenweg 99. Halfvrijst. woonhuis met garage en tuin op z.w. Ind.: woonk. 36 m² met plavuizen, keuken 16 m², 4 slpk. 10, 10, 18 en 24 m2, badk. met ligbad, zolder met vaste trap.
Vr.pr. ƒ 189.000,- k.k.

Torenstr. 62. Halfvrijst. woonhuis met garage. Tuin met veel privacy. Perceelopp. 355 m². Ind.: kelder, woonk. 30 m² met voorzethaard en plavuizenvloer. Gesl. eiken aanb.keuken met keramische kookplaat en afwasmachine. 3 slpk. 12, 14 en 15 m². Badk. met ligbad, apart 2e toilet. Zolder met vaste trap. 2 slpk. 6 en 15 m2. Geheel voorzien van rolluiken.
Vr.pr. ƒ 262.000,- k.k.

EYS

Hoebigerweg 10. Fraai gelegen vrijstaand landhuis op 1600 m² grond in gezellig dorpje. Bwj. '74. Ind.: kelder, L-woonk. 60 m² met travertinvloer, gesl. eiken aanb.keuken 24 m² met luxe ruimte, werkk. 15 m², garage, tuin op z.w. 2 slaapk. 20 en 36 m², badk. met ligbad, douche, 2 v. wastafels en toilet, extra douche en toilet. Weiland achter huis 625 m2
Vr.pr. ƒ 529.000,- k.k.

GELEEN

Spaubeeklaan 36. Vrijstaand woonhuis met garage en tuin op z/w. Bwj. ± '60, perceelopp. 520 m². Ind.: kelder, L-woonk. 34 m2, keuken, 4 slk., badk. met ligbad. Nieuw dak.
Vr.pr. ƒ 310.000,- k.k.

GULPEN

Dr. Schepelstraat 4. Goed onderh. tussengel. woonhuis met grote garage en tuin. Ind.: L-woonk. 38 m², half open keuken, 3 slk. 10 10 en 13 m², badk. met ligb. en 2e toilet. Incl. nieuwe stoffering.
Vr.pr. ƒ 214.000,- k.k.

Schuttersveld 9. Rustig gelegen vrijstaand woonhuis met speelse architectuur. Perceelopp. 290 m², bwj. '78. Ind.: kelder, L-woonk. 55 m², half open eiken aanb.keuken. Garage, tuin z.o, 3 slk., badk. met ligbad, bergzolder 20 m² met vaste trap.
Vr.pr. ƒ 309.000,- k.k.

HEERLEN

Geleenstr. Luxe appartement in centrum van Heerlen. Ruime woonk. 50 m², moderne aanb.keuken, 3 bergingen, 3 slk., lift, badk. met ligbad. Ruim balkon op zuid, inpandige garage.
Vr.pr. ƒ 223.000,- k.k.

Gouverneurstraat 101. Goed onderh. tussengel. woonhuis met woonk., keuken, berging, 2 slpk. en badk. met ligbad, douche en v.w.
Vr.pr. ƒ 119.000,- k.k.

Heerenweg 287 + 289. Vrijstaand dubbel woonhuis met loods en dubbele garage. Perceelopp. 2032 m², bwj. '32. Ind.: souterrain 16 m². Parterre: woonk. 32 m², gesl. keuken 16 m², kantoortje 16 m², 3 slk., badk. met ligbad, tuin op z.w. Gedeeltelijk rolluiken.
Vr.pr. ƒ 479.000,- k.k.

Kloosterkoolhof 45. Ouder halfvrijstaand woonhuis nabij centrum van Heerlen. Ind.: woonk. 32 m², gesloten keuken, 4 slk., douche en v. wastafel, tuin op z.w met diverse bergingen.
Vr.pr. ƒ 145.000,- k.k.

Landvoogdstr. 13. Goed onderh. tussengel. woonhuis met tuin en tuinhuisje. Woonkamer 30 m², keuken. 1e verd.: een grote ruimte met sauna, Turks stoombad, bubbelbad, douche, toilet en slaapruimte. Voorzien van rolluiken.
Vr.pr. ƒ 142.000,- k.k.

Uterweg 114. Halfvrijstaand woonhuis met apart appartement achter het huis gelegen. Bwj. '28. Ind. woonhuis: L-woonk. 38 m² met parketvloer, halfopen eiken aanb.keuken, serre, 4 slk., badk. met ligbad, tuin op z.w met diverse terrassen. Appartement: woonk. 16 m2, kamer 10 m2, keuken, slaapk., badk.
Vr.pr. ƒ 199.000,- k.k.

KERKRADE

Barbarastraat 8. Halfvrijst. woonhuis met garage en grote tuin. Perceelopp. 353 m². Ind.: geheel onderkelderd, woonk. 33 m², gesl. witte aanb.keuken 10 m², hobbyk. met bar 54 m², 4 slk., badk. met ligbad en 2de toilet. Zolder met vaste trap. Dubbele beglazing en rolluiken.
Vr.pr. ƒ 289.000,- k.k.

Drievogelstr. 151A. Vrijst. woonhuis met ruime garage (65 m²) met zolder, woonk., 3 slk., vaste trap zolder 40 m² perceelopp. 1325 m2. Pand met veel mogelijkheden.
Vr.pr. ƒ 295.000,- k.k.

Pr. Hendrikstr. 2. Vrijstaand woonhuis met garage en tuin op z.w Woonk. 53 m², eetkamer, eiken aanb.keuken, badk. met ligbad, 3 slk. met parketvloer. 2e badk. met ligbad en toilet, zolder met 4 slk.
Vr.pr. ƒ 359.000,- k.k.

LANDGRAAF

Koempel 96. Halfvrijstaand woonhuis met garage en tuin. Bwj. '82, perceelopp. 206 m². Ind.: woonk. 36 m² met parketvloer, halfopen aanb.keuken, 3 slaapk., badk. met douche, zolder met vliezotrap. Voorzien van dubbel glas en sierpleister.
Vr.pr. ƒ 219.000,- k.k.

Moltbos 9. Goed gesitueerd en representatief, perfect onderhouden vrijstaand landhuis met panoramisch uitzicht. Bwj. '91, perceelopp. 684 m². Ind.: ruime hal met marmervloer, woonk. 50 m² met parketvloer, open h., wintertuin, atelier met zolder, halfopen aanb.keuken 10 m², dubbele garage, mooi aangelegde tuin, 3 ruime slpk., compleet sanitair, zolder 20 m² met vliezotrap. Voorzien van dubbel glas en rolluiken. **Dit moet u zien!!**
Prijs op aanvraag.

NIJSWILLER

Hofstr. 7. Rustig gelegen vrijstaand landhuis op 1200 m² grond. Bwj. '78. Ind.: kelder, ruime hal, L-woonk. 52 m² met open haard en schuifpui naar terras. Gesl. beige aanb.keuken 10 m², 4 slk.: 10, 12, 20 en 24 m², twee badkamers, dakterras, inpandige garage, tuin met vijver.
Vr.pr. ƒ 529.000.- k.k.

OBBICHT

Past. Soonsstraat 2. Halfvrijstaand woonhuis met garage en tuin op z/w. Bwj. '78, perceelopp. 332 m². Ind.: L-woonk. met parket, gesl. lichtgrijze aanb.keuken, 3 slk., badkamer met ligbad, zolder met 2 slk. te ber. via vaste trap.
Vr.pr. ƒ 269.000,- k.k.

PUTH-SCHINNEN

Woonboerderij op 4585 m² grond, bwj. ± 1900. Ind.: gewelfde kelder 10 m², woonk. 35 m², eetk. 20 m², keuken 10 m², waskeuken, binnenpl. met mog. garage en schuur, douche en toilet. 1e verd.: 5 slk.: 8, 10, 10, 12 en 14 m², badk. met ligbad, 2 v.w. en toilet.
Vr.pr. ƒ 389.000,- k.k.

Bovenste Puth 19. Uniek carréboerenwoonhuis op 1230 m² grond. Bwj. ± 1760. Ind.: kelder, woonk. 32 m² met open haard, gesl. keuken met bijkeuken, 3 slk., zit-slaapk. 50 m², binnenhof, stallen, garage, weiland, werkplaats.
Vr.pr. ƒ 329.000,- k.k.

SIBBE

Riant stijlvol royaal herenhuis met 2 appartementen op 545 m² grond. Woonhuis: woonk. 40 m², gesl. luxe aanb.keuken, 4 slk., prachtige tuin. App. 1: woonk., keuken, 2 slaapk. App. 2: woonk., keuken, 2 slk. Het gehele pand is voorzien van kunststof ramen, dub. glas en verkeert in perfecte toestand. Huur rendement
Vr.pr. ƒ 409.000,- k.k.

SIMPELVELD

Houbierstr. 20. Halfvrijstaand woonhuis met garage en tuin. Perc.opp. 288 m², bwj. '68. Ind.: geheel onderkelderd, woonk. 28 m² met laminaat, gesl. moderne aanb.keuken, 3 slk., badk. met zitbad en v. wastafel. Mooi aangelegde tuin met vijver. Nieuw dak, dub. glas.
Vr.pr. ƒ 219.000,- k.k.

SITTARD

Wielderslaan 2. Vrijstaande semibungalow met garage en tuin. Bwj. '71, perceelopp. 840 m². Ind.: kelder, woonk. 45 m² met open haard, halfopen eiken aanb.keuken, praktijkruimte 20 m2, 3 slpk., badk. met ligbad, zolder 50 m2
Vr.pr. ƒ 510.000,- k.k.

UBACH OVER WORMS

Tichel 111. Vrijstaand landhuis met 720 m² grond. Bwj. '90. Ind.: L-woonk. 46 m² met vloerverw., marmervloer, gesl. keuken, bijkeuken, 3 slk., complete badk., zolder met vliezotrap, garage, tuin op z/w, tuinhuisje. Het geheel is in perfecte toestand.
Vr.pr. ƒ 450.000,- k.k.

VALKENBURG

Hotel/pension. Rustig gelegen. Geheel onderkelderd, 12 logeerkamers, conversatiezaal, eetzaal (32 pers.), grote garage. Terras. Parkeerplaats (12 auto's). Even buiten centrum. Compl. inventaris blijft.
Vr.pr. ƒ 379.000,- k.k.

Hekerbeekweg 2. Geschakelde semi-bungalow aan rand van centrum gelegen. Ind.: L-woonk. 24 m², eetk. 13 m², halfopen witte aanb.keuken met app., 3 slk. van 14 m², badk. met douche, garage, tuin op z/w.
Vr.pr. ƒ 269.000,- k.k.

VOERENDAAL

Tenelenweg 28. Goed onderh. halfvrijst. hoekpand (slagerij). Winkel 24 m², woonk., keuken, 3 slk., zolder met vaste trap. Slagerij is zeer gunstig over te nemen.
Inl. op aanvraag.

WAHLWILLER

Kruisweg 1. Vrijstaand woonhuis met garage en tuin. Perceelopp. 236 m². Ind.: kelder, woonk. 27 m² met parketvloer, halfopen keuken, 4 slk., badk. met douche. Zolder ingericht als woonruimte.
Vr.pr. ƒ 259.000,- k.k.

Wij zoeken voor diverse relaties woonhuizen in de prijsklasse van ƒ300.000 tot ƒ600.000 k.k.

Te koop of te huur gevraagd in Kerkrade Centrum ruim appartement

Uw huis verkopen? Vijgen vragen!!! 't Loont zich!!!

Wij zoeken in Brunssum meerdere woonhuizen voor potentiële klanten die binn 6 maanden een huis zoeken

VERKOCHT!!	VERKOCHT!!	VERKOCH
Burg. Venckenstr.	Obbicht	
Schoolstr.	Kerkrade	
Koelmoer	Landgraaf	
Nieuweweg	Valkenburg	
Tarwehof	Heerlen	
Gouverneurstr.	Heerlen	
Brigidastr.	Noorbeek	
Gasthuisstr.	Meerssen	
Hereweg	Landgraaf	
Elisabethstr.	Kerkrade	
Doverau	Kerkrade	
Exdellerweg	Landgraaf	
Roebroekweg	Heerlen	
VERKOCHT!!	VERKOCHT!!	VERKOCH

BEDRIJFSONROERENDE ZAKEN

TE HUUR
HEERLEN

Perfect luxe **kantoorpand** in Heerlen. Oppervlakte 120 m² 600 m².
Inl. op aanvraa

In centrum van Heerlen beleggingspand te huur **ƒ 44.00** p.j.
Vr.pr. ƒ 275.000,- k

Wij kunnen u meerdere beleggingspanden aanbieden.

KERKRADE

Akerstr. 6. winkel te huur. Winkelruimte 35 m2.
Huurprijs ƒ 900,- p.

Klarenanstelerweg. Luxe kantoren van 200 tot 1000 m². Pr slechts ƒ 137,- m² gestoffeerd.
Inl. op aanvraa

Klarenanstelerweg. Hal 600 m², geheel geïsoleerd, 7 me hoog.
Huurprijs op aanvraa

Torenstraat. Bedrijfspand met 500 m² bedrijfsruimte en 2 m² luxe kantoorruimte. Verkeert in perfecte toestand. Te ko tegen zeer gunstige prijs.
Inl. op aanvraa

VALKENBURG AAN DE GEUL

Wilhelminalaan 36. Perfect gelegen winkel/showroom me royale appartementen te koop/te huur.
Inl. op aanvraa

HYPOTHEEK?? VIJGEN VRAGEN!!

St. Franciscusweg 16
Heerlen
Tel.: 045-711617

ZUID-LIMBURG vanaf ƒ 250.000,- k.k.
Diverse panden, waarmee op verzoek van opdrachtgevers niet wordt geadverteerd. Geef ons uw wensen te kennen, misschien kunnen wij u nu of binnenkort van dienst zijn.

SPAUBEEK ƒ 330.000,- k.k.
Karakteristieke, vrijstaande dorpswoning met 2.862 m² tuin, garage. Woonkamer, kelder, keuken, badkamer en 4 slaapkamers.

SUSTEREN ƒ 400.000,- k.k.
Uitstekend onderhouden, vrijstaand woonhuis met ruim bijgebouw (kantoor, atelier o.i.d.). Het geheel ligt op zichtlokatie aan doorgaande weg.

LANDGRAAF-SCHAESBERG ƒ 475.000,- k.k.
Zeer ruime semi-bungalow met 2 garages op 2.600 m² tuin. Bouwjaar 1955.

AMSTENRADE ƒ 550.000,- k.k.
Groot, representatief woonhuis met diverse, multifunctionele ruimtes. Gelegen op goede zichtlokatie aan doorgaande weg. Eventueel (gedeeltelijk) te huur.

CADIER EN KEER ƒ 600.000,- k.k.
Vrijstaand landhuis op 500 m². Ultra-moderne architectuur. Woonkamer (±60 m²), aanbouwkeuken, bijkeuken, 5 ruime slaapkamers, zeer luxe badkamer, fitnessruimte met apparatuur, douche en whirlpool, saunaruimte met dubbele douches, complete bar(kelder).

OPOETEREN (België) ƒ 850.000,- k.k.
Zeer luxe landhuis met 6500 m² tuin en dubbele garage. Bouwjaar 1992. Entree, woonkamer (±90 m²), aanbouwkeuken, bijkeuken, diverse kelders, 4 slaapkamers, grote hobbyruimte (studeerkamer), zeer luxe badkamer, sauna en grote zolder.

TE HUUR
MAASTRICHT
moderne kantoorvilla

* effectieve kantoorruimte ±190 m²;
* diverse archiefruimtes;
* ruime parkeergelegenheid;
* gelegen op zeer goede zichtlokatie aan invalsweg, nabij centrum.

Huurprijs ƒ 3500,- per maand.

VERKOOPPLANNEN???

Wij zoeken in bemiddeling
bungalows en (land)huizen
in prijsklassen van ƒ 250.000,- en (véél) hoger.

Troost Onroerend Goed Heerlen
TELEFOON 045-717976

Wij zoeken voor serieuze gegadigden
BUNGALOWS EN (LAND)HUIZEN
in prijsklassen van ƒ 250.000,- en (véél) hoger voor aanvaarding op korte of langere termijn in
GEHEEL ZUID-LIMBURG.
Maak met ons kantoor eens een afspraak om **geheel kosteloos, vrijblijvend én vertrouwelijk** de verkoopmogelijkheden van uw pand te bespreken.

Troost Onroerend Goed Heerlen
TELEFOON 045-717976

HUIS KOPEN? EERST TAXERE

TAXATIES

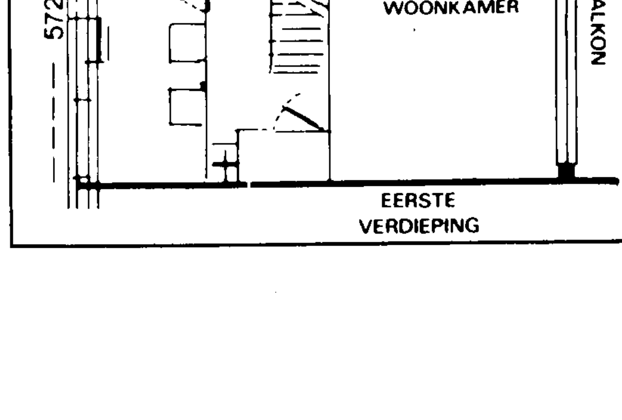
betreffende onroerend goed, voor alle doeleinden, ook op korte termijn.

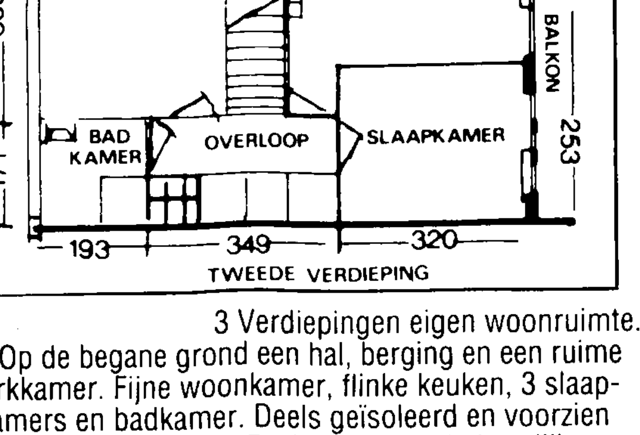
MEER DAN 25 JAAR ERVARING!

NVM MAKELAAR — Onroerend Goed Makelaardij LEENAERS b.v.
Pater Romboutslaan 2, 6419 BE Heerlen
Telefoon: 045-717237

Buitenkans op royale binnenruimte

Vrieheide ligt vrij en ruim, met alle voorzieningen in de buurt. En letterlijk nabij de heide. Want deze moderne en vriendelijke wijk grenst aan de Brunssummerheide. Een uniek natuurgebied, waar u echt op adem komt. Ervaar de ruimte en proef hoe dat woont. Wanneer het u maar uitkomt. Op werkdagen of in het weekend. Wij maken tijd voor u.





3 Verdiepingen eigen woonruimte. Op de begane grond een hal, berging en een ruime werkkamer. Fijne woonkamer, flinke keuken, 3 slaapkamers en badkamer. Deels geïsoleerd en voorzien van dubbele beglazing. En óók nog een behoorlijke tuin en 2 balkons.

Voor maar ƒ 775,00 per maand!
(exclusief servicekosten)

U wrijft uw ogen uit als u onze compleet ingerichte modelwoning ziet. In Vrieheide-de Stack, gemeente Heerlen. Vul de bon vandaag nog in of bel voor een afspraak.

BC Vastgoedbeheer
Akerstraat 23, 6411 GW Heerlen.

JA,

Stuur mij vrijblijvend de gratis brochure over Vrieheide-de Stack.

Naam:. ______________________
Adres:. ______________________
Postcode: ______________________
Plaats: ______________________
Telefoon: ______________________

Uitknippen en opsturen naar:
ABC Vastgoedbeheer Akerstraat 23, 6411 GW Heerlen
Of bellen onder tel.nr. 045-712040

LD 4/9

IVF marketing
Onroerend Goed

GREVENBICHT

R. vrijst. boerenwoonh. m. binnenerf en vrijst. r. werkpl. (2e won. mog.) ƒ 295.000,- k.k.. Geïs. schurencompl. best. uit 3 verd. (ca. 330 m²) m. ap. toil.groep en r. loods (90 m²) m. eigen ing. en rolpoort ƒ 150.000,- k.k. Geheel kan gespl. of gezam. gek. worden en is uiterm. geschikt voor bedrijfsm. doeleinden.

LANDGRAAF

Te k. in centr. appartement 2e verdieping.
Ind.: woonk., keuken, toil., bad, douche, 2 slpk., b. slk., dubbele begl. Vraagprijs ƒ 140.000,-, subs. tot ƒ 27.500,- mogel.

I.V.F.-Marketing
Annastraat 20, Geleen. Tel. 046-757178
Ook op zaterdag van 9.00 tot 13.00 uur

Nederland 1

NO/Ikon/Ncrv/Avro
9.30-11.25 **Eucharistieviering.** Vanuit St. Nicolaasga.
11.30-12.30 **NMO-magazine.** Cultureel-religieus magazine.
12.32 **Nieuws voor doven.**
12.59 **Grensgangers.** Serie portretten van mensen die zich inzetten voor arme en zieke medemensen in Zuid-Amerika en Zuidoost-Azië. Afl.: Oorlogswonden.
13.00 **(TT) Journaal.**
13.08 **Sinterklaas in Sesamstraat.**
13.50 **Gospelrock.** Religieuze muziek. Vandaag met de band Relite.
14.05 **Nota bene.** Overzicht concerten, tentoonstellingen en evenementen in kerk en samenleving.
14.10 **C-majeur.** Klassiek magazine.
14.50 **Yoga voor jou.** Gezondheidsmagazine.
15.03 **Kookgek.** Culinair magazine met zanger/schilder Herman Brood.
15.16 **Rondje van het huis.** Praatprogramma rond maatschappelijke en levensbeschouwelijke onderwerpen.
15.56 **Dieren in het wild.** Natuurfilmserie. Afl.: Olifanten in opleiding.
16.24 **(TT) Waku waku.** Dierenspelprogramma.
17.00 **(TT) Journaal.**
17.16 **Ook dat nog!** Satirisch consumentenmagazine.
18.05 **Brandpunt.** Actualiteitenrubriek.
18.44 **(TT) Vreemde praktijken.** Nederlandse comedyserie. Afl.: Hoort wat klopt daar.
Sjaan biedt via een advertentie in de supermarkt een Sinterklaas aan, maar de reacties zijn zo overweldigend dat Bertus het niet alleen kan bolwerken. Herh.
19.15 **Kruispunt.** Actuele achtergronden over kerk en samenleving.
19.51 **Prime suspect.** 4-delige Engelse politieserie. Afl. 2.
21.43 **Adventsoverweging.** 4-delige overwegingen naar aanleiding van het dagboek van de overleden Joodse schrijfster Etty Hillesum. Afl. 2.
21.49 **Journaal.**
21.54-23.59 **Nieuws voor doven.**

Nederland 2

Tros/Nos
11.23 **Nieuws voor doven en slechthorenden.**
11.30 **TV Sport.** Sportprogramma.
12.00 **Journaal.**
12.10 **TV Sport.** Vervolg.
13.00 **Hamburg 3.** Met Nederlandse ondertiteling.
13.30 **Kinderen van dichtbij.** 12-delige documentaireserie over kinderen van 0 tot 4 jaar. Afl. 1: **De eerste glimlach.**
14.00 **Meer op zondag.** Actueel familiemagazine voor oude en nieuwe Nederlanders.
16.00 **(TT) Journaal.**
16.05 **Spaans voor beginners, como dice?** Afl. 4.
16.35 **Samson.** Belgisch kinderprogramma.
17.15 **Veronica sunday music presents: Bryan Adams.** Muziekspecial.
17.44 **(TT) Knoop in je zakdoek.** Thema: TV, wat kun je ermee? Herh.
17.59 **Tv dokter.**
18.00 **Journaal.**
18.05 **Op zoek naar Tutankamon.** Informatie.
18.10 **Ontdek de psychologie.** Afl. 10.
18.40 **PC zakelijk en creatief.** Informatie.
18.45 **Antiek.** Afl. 5.
19.15 **Exotisch koken met kruiden.** Afl. 7.
19.50 **Music Maestro.** Serie over grote klassieke componisten. Afl. 3: Chopin. Frédéric Chopin 1810-1849. Pools componist en pianist. Uitvoerenden: Vladimir Ryabov, Alexander Malkus en Anna Malikov.
20.45 **(TT) Postcode bingo.** Spelshow rond de postcode-loterij.
22.00 **(TT) Studio sport. Met Italiaans en Spaans voetbal.**
22.49 **Architectuur in Nederland.** Afl. 5: Macht en status.
23.19 **Sprekend over de islam en de moderne tijd.** Afl. 5.
23.49 **(TT) Consument en milieu.** Afl. 10.
00.04-00.09 **Journaal.**

Nederland 3

Vpro/RVU
08.53 **Nieuws voor doven en slechthorenden.**
09.00 **Villa achterwerk.** Kinderprogramma met De wereld van Pieter Konijn en zijn vrienden, Dag meneer de Koekepeer, Astrid Lindgren vertelt: Pelle loopt weg en De man van 't MOZ.
11.00 **Reiziger in muziek.** Muziekprogramma.
12.00 **Journaal.**
12.10 **Het Capitool.** Actueel discussieprogramma.
Presentatie: Maartje van Weegen, Charles Groenhuijsen, Henk van Hoorn en Fred Verbakel.
13.00 **(TT) Studio sport.** Met tennis om de Davis Cup, finale: Duitsland - Australië en schaatsen om de Wereldcup in Hamar, 1000 en 3000 m. voor dames ; 500 en 1500 m. voor heren.
18.00 **Journaal.**
18.05 **Zeevaarders.** Aflevering uit de serie Werken-aan-werk films over de transportsector. Afl. 5. (slot). Herh.
18.35 **Socutera.** Laten we aids z'n slag slaan., film van de Stichting Aids Fonds.
18.45 **(TT) Studio sport.** Sportmagazine.
20.15 **Lopende zaken.** Magazine over zaken die het bestaan beroeren.
20.51 **Mr. Bean.** Engelse comedy met Rowan Atkinson.
Afl.: Mind the baby, Mr. Bean.
Mr. Bean heeft letterlijk een baby aan zijn auto hangen en gaat daarmee naar de kermis.
21.21 **Diogenes.** VPRO's venster op de wereld.
22.26-23.53 **VPRO Cinema primeur: God on the rocks.** Engelse tragicomedie uit 1990 van Ross Cramer. Met: Rebecca Edwards e.a.
De wat rebellerige Lydia is de nieuwe kinderoppas in het gezin Marsch. De zeer godsdienstige vader regeert het gezin met strakke hand, een situatie waarin de moeder zich heeft geschikt. Het 9-jarige dochtertje Margaret ontdekt intussen hoe de rollen in haar familie verdeeld zijn.

RTL4

06.00 **Hel elel kuck elel.**
06.45 **RTL4 text.**
07.00 **Telekids presenteert de Cartoon express.** Kinderprogramma.
10.00 **Teleteens.**
12.00 **Aladdin.** Inside the magic. Een special over de totstandkoming van de film Aladdin die op 25 november jl. in Nederland in première is gegaan.
12.20 **A star is born.** Amerikaanse speelfilm uit 1955 van George Cukor. Tijdens één van haar optredens wordt de zangeres Esther Blodgett plots geconfronteerd met de dronken filmster Norman Maine, maar ze weet zich op een handige manier uit de benarde situatie te redden. Later op de avond volgt Mason haar naar een artiestencafé en belooft hij haar een belangrijke carrière. Esther krijgt een belangrijk aandeel in een musical en trouwt met Norman.
15.15 **RTL sport: Golf.** Samenvatting.
16.30 **Lord of the animals: The father of the camels.** Franse natuurserie.
17.00 **Ouders van nu.** Magazine.
17.30 **Koken met sterren.** Kooktalkshow.
18.00 **RTL Zes uur nieuws.**
18.10 **Jacques Cousteau.** Franse natuurdocumentaire.
19.00 **Blossom.** Amer. comedyserie.
19.30 **Avondnieuws.**
20.00 **Now or never.**
21.00 **World of discovery.** Amerikaanse documentaireserie.
21.55 **Chapter two.** Amerikaanse speelfilm uit 1979 van Robert Moore. George Schneider is een aardige New Yorker die net weduwnaar is geworden. Hij ontmoet de jonge, pas gescheiden actrice Jennie MacLaine en ze worden verliefd op elkaar. Ze trouwen, hoewel ze elkaar nog maar tien dagen kennen.
Script: Naar een autobiografisch script van Neil Simon.
00.00 **The Oprah Winfrey show.** Amerikaanse talkshow. Herh.
00.45 **As the world turns.** Herh.
01.30 **General Hospital.** Soap. Herh.
02.15 **De thuiswinkel.**
02.45 **Nachtprogramma.**

RTL5

10.00 **The hour of power.** Amerikaans religieus programma.
11.00 **Lumen 2000.** Internationaal magazine.
11.30 **RTL text.**
16.55 **Felix the cat.** Tekenfilmserie.
17.05 **WK Voetbal '94.**
17.30 **Auto info.**
18.00 **RTL Zes uur nieuws.**
18.10 **RTL Sport: Voetbal.**
18.40 **The streets of San Francisco.** Amerikaanse politieserie.
19.35 **Studs.** Amer. datingshow.
20.00 **I witness video.**
20.50 **Desperately seeking Susan.** Amerikaanse comedy uit 1985.
Met: Rosanna Arquette, Madonna, Aidann Quinn, Mark Blum, Robert Joy e.a.
Roberta Glass zit samen met een vriendin bij de kapper en leest daar een advertentie, waarin staat dat iemand op zoek is naar Susan. Roberta wil graag dat iemand naar haar zoekt. Ze leeft namelijk een saai bestaan met haar man Gary. Achter zijn rug om droomt Roberta van een ander leven. Susan is een schoonheid, die midden in het leven staat. Ze verlaat haar woonplaats en gaat naar Atlantic City. Daar leest ze in de krant dat haar ex-vriend gezocht wordt voor moord. Roberta raakt een beetje in de ban van Susan en gaat haar imiteren. Een van de gevolgen daarvan is echter wel dat de moordenaar Roberta voor Susan aanziet. Ze raakt ongewild betrokken bij de zaak. Ze slaat de handen met Susan ineen en rekent de moordenaar in en samen strijken de dames de premie op.
22.35 **Week 48/49.** Nieuws- en sportprogramma.
23.30 **RTL Nieuws.**
23.45 **Twilight zone.** Amer. dramaserie. 'A Message from Charity' (2). Een jongen in Massachusetts heeft telepatisch contact met een meisje in Engeland. Ze beleven de wereld door elkanders ogen.
00.15 **M.A.S.H.** Amerikaanse comedyserie. 'Deal me Out' Herh.
00.45-01.15 **Hel elel, kuck elel aktuell.** Luxemburgs programma.

RTBF/La Une

10.30 Agrarisch magazine. **11.00** Eucharistieviering. **12.00** Mise au point. **13.00** Nieuws. **13.15** L'hebdo. Actueel magazine. **14.00** Renegade. Amer. serie. **14.45** Tous mes maris. Franse komedie uit 1991. **16.15** Autant savoir. Vandaag over speelgoed. **16.35** Tekenfilms. **17.05** Nostalgisch muziekprogr. Vandaag: 1966. **18.00** Autovision. **18.30** Week-end sportif. **19.30** Nieuws. **20.10** Ensemble pour vaincre le cancer. Amusementsprogr. Met o.a. Michel Legrand, Philippe Lafontaine en Nana Mouskouri. **22.15** Stepfather II. Amer. thriller uit 1989. **23.45** Laatste nieuws. **00.05-00.15** Tribune economique et sociale.

Sports 21

18.30 Zie RTBF/La Une. **19.30** Nieuws (tevens in gebarentaal). **20.10** The last valley. Amer. avonturenfilm uit 1970. Met Omar Sharif e.a. **22.05** Zie RTBF/La Une 18.30. (herh.). **23.05-23.40** Nieuws en beursberichten.

TV 5

06.00 Ochtendprogr. **11.55** Nieuwsflits. **12.00** Référence. Interview. **12.40** Zwitsers nieuws. **13.05** L'école des fans. Amusementsprogr. **13.55** Le jardin des betes. **14.50** Faut pas rever. Gev. magazine. Herh. **15.45** Correspondance. Herh. **16.00** Nieuws. **16.10** Le monde est à vous. Amusementsprogr. **17.40** Automagazine. **18.00** Bon-weekend. Amusementsprogr. **18.30** Nieuws en weerbericht. **19.00** Trente millions d'amis. Dierenmagazine. **19.30** Nieuws. **20.00** Sept sur sept. Actualiteitenmagazine. **21.00** Nieuws en internationaal weerbericht. **21.40** Tiroir secret. 6-delige serie. Met: Michèle Morgan, Marie-France Pisier, Jeanne Moreau, e.a. Afl. 1: La Saisie. **22.35** Thalassa. Magazine. **23.35** Nieuws en weerbericht. **00.00** Divan. Serie gesprekken. Afl. 1. Vandaag: Henri Chapier in gesprek met Marie-José Nat. **00.30** L'heure de vérité. Politiek magazine. **01.30** Table ouverte. Magazine. **02.00** Le jardin des betes. Dierenmagazine. Herh. **03.00** Envoyé spécial. Herh. **04.30** L'Oeil ecoute. Herh. **05.30** Fantasie voor piano van Schuman. Herh.

RAI UNO

06.00 Ochtendprogr. **13.30** Nieuws. **14.00** Toto tv radio corriere. **14.00** Domenica in. Met om 15.20 ruststanden en om 16.20 eindstanden voetbal. **18.00** Nieuws. **18.10** 90. minuto. Voetbaluitslagen. **19.10** Domenica in. Vervolg. **20.00** Nieuws. **20.30** TG1 sport. **20.40** Domenica in sera. **22.25** La domenica sportiva. Met om 23.25-23.30 Nieuws. **00.10** Laatste nieuws. **00.40** Speelfilm. Aansl.: Nachtprogram.

BBC 1

08.00 Match of the day - The road to Wembley. **09.15** Breakfast with Frost. Met om 9.15 en 10.00 nws. **10.15** Christmas is coming. **11.00** See hear! **11.30** Mosaic - Careers guidance. **12.00** Careering ahead. **12.30** The human element. **13.00** Bellamy rides again. Natuurfilmserie. **13.30** Country-File. **13.55** Week. **14.00** nws. Aansl.: On the record. **15.00** EastEnders. **16.00** Smash hits poll winners party 1993. Verslag. **17.35** Biteback. **18.15** The clothes show. Vandaag: De invloed van modetijdschriften op eetstoornissen. **18.40** The borrowers. **19.10** nws. **19.25** Songs of praise. **20.00** Last of the summer wine, serie. **20.30** A ghost in Monte Carlo. Engelse tv-film uit 1990. **22.00** To play the king, serie. **22.55** nws. **23.10** Documentaire over christelijke en heidense tradities in het Andes-gebergte. **00.05** Do you remember love. Amer. speelfilm uit 1986.

BBC 2

08.15 Poddington peas. **08.20** Playdays. **08.40** Wishing. **08.50** Telling tales. **09.05** Blue Peter omnibus. **09.55** Albert the 5th musketeer. **10.15** Simon and the witch. Serie. **10.30** TimeBusters. Sf-spelprogr. **11.00** Grimmy. Animatieserie. **11.25** Grange Hill. **11.50** Growing up wild. **12.15** The boot street band. **12.45** The O-zone. **13.00** Stingray. **13.25** Gunsmoke, westernserie. **14.15** ■ The Phil Silvers show, comedyserie. **14.40** The living soap. Serie. **15.00** Reg. progr.'s. **15.30** Wildlife on two. **16.00** (■+TT) We dive at dawn. Engelse oorlogsfilm uit 1943. **17.35** Skisportmagazine. **18.10** Rugby special. **19.10** One man and his dog. **20.00** The money programme. **20.40** Theatre school. Serie. **21.10** Locomotion. De opkomst en ondergang van de spoorwegmaatschappijen in Amerika. **22.00** Notes and queries with Clive Anderson. Magazine waarin vragen over ongewone zaken beantwoord worden. **22.35** Human rights, human wrongs. Serie. **22.50** Filmrubriek. **23.00-01.00** Shane. Amer. western uit 1953.

Eurosport

08.30 Aerobics. **09.00** Tennis. Davis Cup, finale. **10.00** Skiën. Wereldbeker voor vrouwen. Live. **11.30** K.O. magazine. **12.30** Skiën. Wereldbeker voor dames. Live. **13.30** Zwemmen. WK korte baan. Live. **14.30** Schaatsen. Wereldbeker vanuit Noorwegen. Live. **15.30** Skiën. Wereldbeker voor heren. Live. **16.30** Tennis. Davis Cup, finale: Duitsland - Australië. De laatste twee enkelspelen. **18.30** Skiën. Wereldbeker voor heren. Live. **19.30** Skiën. Wereldbeker voor dames. **20.00** Tennis. Davis Cup, finale. Vervolg. **23.00** Boksen. **00.00** Handbal. WK voor dames. Finale. **01.00-01.30** American football. NFL-wedstrijden.

Super Channel

05.30 CNBC Business weekly. **06.00** Intern. business view. **06.30** Super shop. **08.00** NBC network news. **08.30** John Osteen ministries. **09.00** Key of David. **09.30** Victory. **10.00** Intern. business view. **10.30** Super shop. **11.00** Hour of power. Kerkdienst. **12.00** Super shop. **13.00** Charisma TV. **13.30** E.R.F. **14.00** Super sports. **17.00** Meet the press. **18.30** Today. **19.00** ITN World news. **19.30** Videofashion. **20.00** Now. Actuele reportages. **21.00** Miniserie. **22.00** ITN World news. **22.30** West of Moscow. **23.00** Super sports. **00.00** Culture calendar. Eur. cultureel magazine. **00.30** The golden age of rock 'n' roll. **01.30** Eco record. **02.00** China news Europe. **04.00-05.30** ■ Classic movie: The Jackie Robinson story. Amer. speelfilm uit 1950.

MTV

8.00 **B-Ball weekend. 10.30** News - weekend edition. **11.00** The big picture. **11.30** European top 20. **13.30** First look. **14.00** Sports. **14.30** The real world II. **15.00** Rock n' Jock B-Ball Jam. **16.00** B-Ball weekend. **18.30** News weekend edition. **19.00** US Top 20 video countdown. **21.00** 120 minutes. **23.00** Beavis & Butthead. **23.30** Headbanger's ball. **02.00** Marijne van der Vlugt. **03.00** Night videos.

CNN

06.00 Diplomatic licence. **06.30** Earth matters. **07.00** Moneyweek. **07.30** Healthworks. **08.00** Showbiz. **08.30** Science and technology. **09.30** The big story. **10.00** Pinnacle. **10.30** World business this week. **11.00** Larry King weekend. **12.00** Showbiz. **12.30** Style. **13.00** Earth matters. **13.30** Inside business. **14.00** World report. **16.00** Your money. **16.30** Reliable sources. **17.00** Travel guide. **17.30** NFL Preview. **18.00** World business this week. **18.30** International correspondents. **19.00** Futurewatch. **19.30** Moneyweek. **20.00** The week in review. **21.00** World report. **00.30** This week in the NBA. **03.00** Special reports.

Duitsland 1

9.25 **Disney Club.** Kindermagazine.
9.50 **Hundert Meisterwerke.** Serie kunstbeschouwingen.
10.00 ●● **Liebe, Tod und Leidenschaft.** Muziekmagazine.
Vandaag aandacht voor de opera Cavalleria rusticana van Mascagni.
10.40 **Sonntagsmagazin.** Cultureel magazine.
11.30 **(TT) Die Sendung mit der Maus.** Informatief kinderprogramma.
12.00 ●● **Presseclub.**
12.45 **ARD-Sport extra.**
Met tennis: Davis Cup-finale Duitsland - Australië, derde enkelspel vanuit Düsseldorf.
17.00 **Der kleine Vampir - Neue Abenteuer.** 13-delige jeugdserie.
17.30 **Kopfball.** Spelprogramma.
18.00 **ARD-Ratgeber: Technik.** Consumentenmagazine.
18.30 **Gott und die Welt: Es kommt ein Schiff geladen.** Koormuziek.
18.40 **Tagesschau.**
18.45 ●● **Lieder zum Advent.** Koormuziek van het Motettenkoor.
19.10 **Sportschau.**
Met onder andere WK korte baanzwemmen vanuit Palma de Mallorca.
19.40 **(TT) Lindenstrasse.** Duitse serie. Afl. 418.
20.09 **Die Goldene 1.** Bekendmaking van winnaars van ARD tv-loterij.
20.10 **Weltspiegel.** Reportages.
20.50 **Sportschau-Telegramm.**
20.58 **Heute abend im Ersten.**
21.00 **(TT) Tagesschau.**
21.15 **ARD-Sport-Gala '93.**
Galaprogramma ter afsluiting van het sportjaar 1993.
Met optredens van Gianna Nannini, Johnny Logan en Ace of Base.
21.44 **Tagesthemen-Telegramm.**
21.45 **Kulturreport.**
22.15 **Tagesthemen.**
22.35 **Sowieso.** Showprogramma.
23.00 **(TT) Nestor Burmas Abenteuer in Paris.** Misdaadfilm.
Bron: Naar de roman 'Corrida aux Champs-Elysées' van Léo Malet.
23.20 **Tagesschau.**
23.25 ■ **Das letzte Rezept.** Duitse speelfilm uit 1951 van Rolf Hansen.
01.00-02.05 **Zuschauen - Entspannen - Nachdenken.**
Japanische Landschaftsimpressionen. Afl.: Im Shinto-Heiligtum Ise.

Duitsland 2

08.35 ●● **Musik-Zeit.** Karajan-cyclus: Divertimento in D KV 334 van Mozart.
09.15 **Zur Zeit.** Religieus magazine.
09.30 **Die stumme Kreatur.** Protestantse kerkdienst.
10.15 **Das Taschenmesser.** (slot).
10.35 **Achterbahn.** Kinderserie.
11.05 **Siebenstein.** Poppenserie.
11.30 **halb 12.** Weekoverzicht.
12.00 ●● **ZDF-Fernsehgarten - im Winter.** Muziekprogramma.
13.30 **Heute.**
13.32 **Blickpunkt.** Magazine met actualiteiten uit de nieuwe deelstaten.
14.00 **Damals.** Serie oude weekjournaals. Afl.: Vor vierzig Jahren.
14.15 ●● **C 14 - Archäologische Entdeckungen in Deutschland.** Serie.
14.45 **Aktion 240.** Balans.
14.55 ●● **Das Sonntagskonzert.** Klassieke muziek.
15.55 **Heute.**
16.00 **ZDF Sport extra.** Met o.a. Tennis: Davis Cup-finale; Skiën: Reuzenslalom voor dames; Turnen: DTB-beker vanuit Stuttgart; Voetbal: 2e Bundesliga. (Ca. 17.00 Heute).
18.15 **ML Mona Lisa.** Thema: 24 uur manager zonder loon.
18.57 **Guten Abend.**
19.00 **Heute.** Met weerbericht.
19.10 **Bonn direkt.** Magazine.
19.30 **Die Knoff-hoff-Show.** Populairwetenschappelijk programma.
20.15 ●● **Johannes Heesters zum 90. Geburtstag.** Galaprogramma.
21.25 **Johannes Heesters: Altes Herz wird nochmal jung.** Special. Drie korte verhalen met Johannes Heesters in de hoofdrol. (Herh).
22.20 **Heute.**
22.35 **Sport am Sonntag.** Met vandaag o.a. Bundesliga-voetbal: MSV Duisburg - Dynamo Dresden.
22.45 **Felix '93.** Uitreiking van de Europese Felix-filmprijzen.
23.50 **Die grossen Primadonnen.** Serie portretten van beroemde belcanto-zangeressen. Afl.: Maria Callas. De sprookjesachtige carrière van Maria Callas eindigde in een tragedie toen haar fenomenale stem achteruit ging. Herh.
00.35 **Heute.**
00.40-02.40 **(TT) Insel der Liebe** (A ilha dos amores). Portugese speelfilm uit 1982 van Paulo Rocha.

Duitsland 3 West

08.15 Cursus natuurkunde. **08.45** Cursus boekhouden. **09.15** Telekolleg aktuell. **09.45** Cursus Engels. **10.15** Jetzt reden Kinder. **10.30** Familienszenen. **11.00** Babylon - spricht viele Sprachen. **12.00** Portret van Agnes Kunze (69), die zich in India al ruim 30 jaar inzet voor de leprabestrijding. **12.45** Sonntagsgespräch. **13.00** Alice. Eur. cultureel magazine. **13.30** WDR-Treff. **14.15** Portret van een Duits meisje dat het in de showbusiness van New York probeert te maken. **14.45** Demnächst... **14.50** Johannes Heesters. Portret. **15.35** Tenderfoot. Amer. speelfilm uit 1964. **17.00** Reportage over kanotocht over Yukon-rivier. **17.45** Dinosaurs, comedyserie. Aansl.: Käpt'n Blaubär. **18.15** Zeit für Tiere. **18.45** Reg. magazine met sport. **19.45** Reisemagazine. **20.15** ■ Female on the beach. Amer. thriller uit 1955. **21.50** West 3 aktuell. **22.00** Documentaire over het samengaan van de legers van de voormalige DDR en W.-Duitsland. **22.55** Demnächst... **23.00** Der Reichseinsatz: Zwangsarbeiter in Deutschland. **00.00** Presseclub. **00.45** Nachrichten.

Duitsland 3 SWF

08.10 Denkanstösse. **08.15** Cursus natuurkunde. **08.45** Cursus scheikunde **09.15** Telekolleg aktuell. **09.45** Klamottenkiste. **10.00** Der gestohlene Hörer. Aansl.: Tsjechoslowaakse speelfilm. **11.30** Tele-Akademie. **12.15** Der Riss durch das Rote Reich. Afl. 3: Weissrussland. **13.00** Babylon. **14.00** Eisenbahnromantik. **14.30** Käpt'n Blaubär Club. **15.10** Sport extra. Turnen: Intern. wedstrijden. **16.45** Bis zum Erbrechen. Examenfilm. **17.00** Documentaire over de integratie van Polen. **17.45** 'n Abend Nachbarn. **18.00** Portret van Theo Lieven. **18.45** Leute, Leute. **19.15** Freut euch des Nordens. **20.00** Tagesschau. **20.15** Reismagazine. **21.00** Südwest aktuell. **21.05** Das 3. Leben: Späte Liebe. **21.50** Sportprogramma. **22.35** Berichte von den Landesparteitagen. **22.45** Wortwechsel. **23.30** ■ Literarische Moderne. **01.00** Schlussnachrichten. **01.15** Non-Stop-Fernsehen.

RTL Television

06.00-09.55 Tekenfilmseries. **09.55** Kunst und Botschaft. Vandaag: Verkündung an Maria. **10.00** Wonder Woman. Amer. fantasy-serie. **11.00** Quantum leap, sf-serie. **12.00** Tropical heat. **13.00** Champions League. **13.35** Familien Duell - Einfach Himmlisch. Spelprogr. **14.05** Munsters today, serie. **14.35** Benji the hunted. Amer. avonturenfilm uit 1987. **16.45** Double trouble. Amer. komedie uit 1984. **18.45** RTL aktuell. Nieuws, sport en weerbericht. **19.10** Aber Hallo! (slot). **20.15** Ein Schloss am Wörthersee 1993. Duitse speelfilm uit 1993. **22.05** Spiegel TV. **22.50** Prime Time - Spätausgabe. Vandaag: Zelte am Stadtrand von Stalingrad. **23.10** Eden, erotische soapserie. **23.40** Playboy late night. **00.10** Kanal 4 - Wellenlänge. **00.45** The Munsters today. Herh. **01.10** Family ties. **01.40** Who's the boss?. **02.10** Explosiv - Das Magazin. Herh. **02.40** Hans Meiser. Herh. **03.35** Ilona Christen. **04.30** Ironside. **05.30** The bold and the beautiful.

SAT 1

05.35 Voetbalmagazine. **06.45** Zorro - Der schwarze Rächer. **07.15** Grisu, der kleine Drache. **07.45** Die Astro-Dinos. **08.15** Paris, Palace Hotel. Frans-Ital. speelfilm uit 1956. **10.00** extra ran - Basketball. **11.00** alSo. **12.00** Weihnachten in Europa. Kerstliedjes uit de kindertijd. **12.10** Reinhold Messner. Vandaag: Berge, Kunst und Kitsch. **12.40** Bleib gesund. **13.15** The adventures of the black stallion. **13.40** Return of the seven. Amer. western uit 1966. **15.20** Diamond head. Amer. speelfilm uit 1962. **17.25** Baywatch. Amer. actieserie. **18.20** Glücksrad. **19.05** Newsmagazin. **19.15** Voetbalmagazine met o.a. Bundesliga-nabeschouwing en Ital. voetbal. **20.15** Queen. Amer. miniserie uit 1992. (slot). Aansl.: Top-NEWS. **22.10** Talk im Turm. **23.35 24** Stunden. **00.05** So gesehen. **00.15** Weihnachten in Europa. **00.25** Die Rückkehr der glorreichen Sieben. Amer. western uit 1966. **02.10** König von Hawaii. Amer. speelfilm uit 1962. **03.55** The adventures of the Black Stallion. **04.20** Voetbalmagazine. Herh.

België/TV 1

09.00 **Samson.** Met tekenfilms.
10.00 **Joodse erfdienst.** N.a.v. de herdenking van het 100-jarig bestaan van de synagoge in Antwerpen.
11.00 **De zevende dag.** Nieuwsmagazine. Met o.a. politiek, media, cultuur, kort nieuws, weer, de beelden en de cartoon van de week.
12.30 **Sportweekdag.** Sportmagazine.
13.00 **Spaanse Rijschool.** Verslag van het optreden van deze wereldberoemde paardrijschool in het Sportpaleis van Antwerpen.
13.30 **Chase through the night.** Australische jeugdfilm.
15.15 **Zondagsvriend.** Afl.9.
15.50 **TV 1 - Top 30.** Muziekprogram.
16.20 **1 voor iedereen.** Gevarieerd zondagnamiddagmagazine.
17.20 **Mijn idee.** Afl.: Spijk.
17.40 **Dag Sinterklaas.** Jeugdserie. Afl.10: Sinterklaas is jarig. Zes december is een echte kinderfeestdag, maar toch ook een beetje een treurige dag.
17.55 **Tik tak.** Animatieserie. Afl.339.
18.00 **Journaal.**
18.10 **Gered door de bel** (Saved by the bell), serie. Afl.40: Aftermath.
18.35 **Niveau 4: Look.** Modemagazine.
Vandaag: Heute couture volgens Gerald Watelet, een interview met Caludie de Montana, mode voor grote maten, klassieke en alternatieve feestmode en de collectie van Helen Storey.
19.00 **De Cosby show.** Amerikaanse comedyserie. Afl.: Olivia's field trap.
19.25 **Mededelingen en overzicht.**
19.30 **Journaal en sport.**
19.45 **Sportweekend.**
20.15 **Dag Sinterklaas.** Jeugdserie. Afl.10: Sinterklaas is jarig. (herh.).
20.30 **Morgen maandag.** Talkshow.
21.20 **N.V. De wereld.** Magazine met verhalen over mensen en emoties.
21.50 **Pleidooi,** 11-delige Nederlandse serie. Afl.9.
22.40 **Vandaag en sport.**
23.05-23.45 **Ziggurat.** Kunstmagazine.

België/TV 2

Geen uitzending.

TV FILMS VIDEO

RTL4
12.20 A star is born (USA, 1954). Beroemde musical van George Cukor, met Judy Garland als jong meisje met succes in Hollywood, terwijl het met haar oudere vriend James Mason bergaf gaat.

BBC 2
16.00 We dive at dawn (Engeland, 1943).
Oorlogspropaganda van Anthony Asquith, over Britse mariniers die een Duits oorlogsschip moeten rammen. Met John Mills.

RTL Television
16.45 Double trouble (USA, 1984). Knokfilm met Bud Spencer en Terence Hill als dubbelgangers van verkeerde zakenlieden.
Regie van E. B. Clucher.

Duitsland 3 West
20.00 Female on the beach (USA, 1955). Sterke rol van Joan Crawford, die meent dat haar minnaar haar van kant wil maken.
Regie van Joseph Pevney.



● *Heidemarie Hatheyer en O.W. Fischer in het Duitse melodrama 'Das letzte Rezept'. (Duitsland 1 - 00.25 uur).*

RTL 5
20.50 Desperately seeking Susan (USA, 1985). Debuut van Madonna als actrice in prima komedie van Susan Seidelman.

Ook Rosanna Arquette is goed als de verveelde huisvrouw die zich identificeert met het snelle leven van een geheimzinnige dame.
Een mysterieuze advertentie leidt tot een rolverwisseling met hilarische gevolgen. Aanrader.

RTL4
21.55 Chapter two (USA, 1979).
Film gebaseerd op de autobiografie van toneelschrijver Neil Simon. James Caan speelt een schrijver die kort na de dood van z'n vrouw plots in een liefdesaffaire belandt. Regie van Robert Moore, ook met Marsha Mason.

BBC 2
23.00 Shane (USA, 1953).
Epische western van George Stevens, met Alan Ladd als revolverheld. Hij neemt het op voor een arme familie die verjaagd dreigt te worden door een machtige rancher. Ook met Jean Arthur.

Duitsland 1
00.25 Das letzte Rezept (Duitsland, 1951).
Melodrama van Rolf Hansen, met O.W. Fischer.
Meisje is verslaafd aan morfine.

Duitsland 2
00.40 A ilha dos amores (Portugal, 1982).
Goed gemaakte film over het leven van de schrijver Wenceslau de Moraes, die leefde aan het begin van deze eeuw.
Regie van Paulo Rocha, met Luis Miguel Cintra, Clara Joana.

radio

Radio 1
Elk heel uur en om 7.30, 8.30, 12.30, 13.30, 17.30, 18.30 en 6.30 Nieuws. 7.07 De andere wereld van zondagmorgen. 8.10 Vroege vogels. 10.05 O.V.T. 12.07 AVRO Radiojournaal. 14.05 Langs de lijn, sport en muziek. 18.10 Aktuele zaken. 19.04 Onder woorden: 06-300078. 20.04 Appels en peren. 21.04 3D, drie generaties in debat. 22.04 Het hek van de dam. 23.07 Met het oog op morgen. 0.04 Volgspot. 1.02-7.00 Tussen gisteren en morgen.

Radio 2
7.04 Dag en dauw. 10.04 Muziekmozaïek. 11.04 Andermans veren. 12.04 VPRO a/d Amstel, met om 12.04 VPRO's Music Hall en 13.04 Liekens en Kuitenbrouwer. 14.04 Zaal op zondag. 17.04 Van 0 tot 80. 18.04 Archief Hilversum, met om 18.04 Het concert; 18.30 De persoonlijke keus van... 19.04 Country time. 20.04 Razz-ma-tazz. 21.04 Ararat. 23.04-24.00 Levenslief en levensleed.

Radio 3
6.02 TROS 3-draai (je nog maar eens om). 9.04 TROS Gouden uren. 12.04 TROS Somer-tijd. 15.04 TROS Wereldhits. 19.04 TROS Dancetrax. 21.04 De c.d.-show. 23.04 TROS Nachtwacht. VARA: 2.02 Mol of Mark. AKN: 4.02-6.00 Pyjama FM.

Radio 4
Om 7.00, 8.00, 13.00, 18.00 en 20.00 Nieuws. 7.02 Ochtendstemming. 9.00 Muziek voor miljoenen. 10.58 Het ochtendconcert. Filharmonisch Orkest van Radio France; 12.09 Het reizend muziekgezelschap. 13.02 Diskotabel. 14.15 Het middagconcert. Rotterdams Philharmonisch Orkest. 16.00 De Nederlanden. 17.00 We'll meet again, hoorsp. 18.04 Muziek uit duizenden. 19.00 Continu klassiek. 20.02 Specialiteiten à la carte. 22.00-24.00 VPRO Jazz op Vier met om 22.00 Jazzgeschiedenis; 22.30 VPRO Jazz op Vier concert. 0.00-1.00 Vier na middernacht.

Radio 5
Elk heel uur t/m 18.00 en 20.00 Nieuws (behalve om 10.00, 11.00 en 17.00). 6.45-6.50 Mededelingenrubriek met uitgebreid weerbericht en scheepvaartberichten. 7.05 Praise op zondag. 8.08 Groot nieuws. 8.55 Waterstanden. 9.02 Woord op zondag. 9.30 Te deum laudamus. 10.00 Het verhaal. 10.10 Kerkdienst. 10.58 Wilde ganzen. 11.00 Eucharistieviering. 12.02 Na de zegen. 12.50 De bisschop aan het woord. 13.10 De andere wereld van zondagmiddag. 14.02 Ratjetoe. 14.20 Het bestaan. 15.02 Medelanders Nederlanders. 16.02 Zorg en hoop. 17.00 Kerkdienst. 17.58 Wilde ganzen. 18.10 Drieluik. 18.45 Mensen. 19.00 Tambu. 19.30 Suara Maluku. 20.02 De muzikale fruitmand. 20.44 EO-Metterdaad hulpverlening. 20.45 Ik zou wel eens willen weten. 21.15 Populaire orgelbespeling. 21.40 De bijbel open. 22.00 Radio romantica. 23.07-24.00 Met het oog op morgen.

Omroep Limburg
Elk heel uur ANP-nieuws.
9.00 Postbus 94, met Ria van Grinsven. 10.00 Postbus 94 Klassiek. 11.00 Trefpunt. Praatprogramma rechtstreeks vanuit De Perroen in Maastricht. Luisteraars kunnen reageren op actuele thema's. 12.00 Omroep Limburg Klassiek. 13.00 (Inter)nationale actualiteiten. 13.30-18.00 Sport, internationale, nationale en regionale sport en uitslagen. Eindredactie en presentatie: Alf Poell.

BRTN/Radio 2
6.00 Nieuws. 6.05 Goede morgen, morgen. Een opgewekte muzikale ochtendgroet. (6.30, 7.00, 7.30 nieuws). 8.00 Nieuws en Lotto-uitslagen. 8.12 Relax. Non-stop retromuziek. 9.00 Vieuw. Toeristisch programma. 10.00 Nieuws. 10.03 De pré-historie met Guy de Pré. 11.00 Bengels. Kindvriendelijk programma met Julien Put. 13.00 Nieuws. 13.10 Hit of flop met Conny Neefs. 14.00 Fiestag, muzikaal familieprogramma met Ro Burms en Johan Verstreken. 17.00 Nieuws. 17.05 Afgefloten. Sportprogramma. 18.00 Nieuws. 18.10 Funiculi Funicula. Muziek à la carte. 20.00 Vragen staat vrij, groot verzoekplatenprogramma van de zondagavond. (22.00 Nieuws). 23.30-6.00 Nachtradio (vanaf 24.00 elk heel uur nieuws).

België/BRF
Nieuws elk heel uur.
6.05 Radiofrühstück (6.45 Hörergrusslotterie; 7.05 Veranstaltungstips; 7.30 Evangelium in unserer Zeit). 8.30 Glaube und Kirche. 9.05 Mundartsendung. 10.05 Treffpunkt Frühschoppen mit Charles Dosquet. 12.05 Schlagersouvenirs. 14.05 Die deutsche Schlagerparade. 16.05 Sporttreff. 18.40 Seniorenfunk. 19.00-20.05 Volkstümliches Schlagerkarussell mit Charles Dosquet.

Happy RTL Radio
Elk heel uur nieuws.
5.00 Dauwtrappen. 8.00 De Goudmijn. 10.00 Koffiekringen, Jan van de Putte. 12.00 Mart van der Stadt. 14.00 Club 70 met Bart van Gogh. 16.00 Vrijheid Blijheid, Luc van Rooij. 19.00 De Zeven Uur Show. 22.00 De Goudmijn. 24.00 RTL Nightshift.

WDR 4
4.05 Radiowecker. 6.00 Nachrichten. 6.05 Morgenmelodie. 8.00 Nachrichten. 8.05 Volkstümliche Matinee. 10.00 Nachrichten. 10.05 Operette nach Wunsch. 12.00 Nachrichten. 12.05 Musik ist Trumpf. 13.00 Heimatmelodie. Folklore rund um die Welt. 14.00 Nachrichten. 14.05 Was darf es sein? Verzoekplaten. 17.00 Der Tag um fünf. Aansl. Chöre der Völker. 18.00 Nachrichten und Wetter. 18.05 Schellack-Schätzchen. 19.00 Auf ein Wort, Abendmelodie (19.30 Ohrenbähr). 20.00 Nachrichten. 20.05 Erinnerung. Melodien von gestern und vorgestern. 22.00 Nachrichten. 22.05 Musik zum träumen. 22.30-4.05 ARD-nachtexpress.

I.v.m. snelle verkoop
TE KOOP GEVRAAGD
woningen in Brunssum en omgeving

Brunssum **Akerstraat 19,** halfvr. woonhuis met garage, ruime tuin, woonkamer + keuken, mooie badkamer, kelder, 3 slk., zolder met vliezo, rondom rolluiken. Vr.pr. ƒ 153.000,- k.k.
Brunssum **Essenstraat 18,** mooi vrijst. woonhuis met garage, geh. onderkelderd, aanbouwkeuken, L-vorm. woonkamer, 3 slk., ligbad en douche. Vr.pr. ƒ 320.000,- k.k.
Brunssum **J. Cluttstr. 51,** tussenwoning met kelder, gr. zolder met vaste trap en mog. garage, woonkamer met open eiken aanb.keuken, 2 slk., zolder met 1 slk. Vr.pr. ƒ 125.000,- k.k.
Heerlen **Kempkensweg 9,** ruim halfvr. woonhuis met garage nabij NS-station, woonk. met parket, open haard, grote eiken aanbouwkeuken met app., 3 slk., badk. en 2e toilet, zolder met vaste trap met 2 slk., fraai aangel. achtertuin. Vr.pr. ƒ 260.000,- k.k.

SPAARHYPOTHEEK 10-12 jr. vast, rente 7,0% (eff. 7,3%)
2 jaar rentebedenktijd.

assurantie-, financierings- en adviesburo van Oppen bv
Lindeplein 5, 6444 AT Brunssum
tel. (045) 254543 - fax (045) 257128. 0301

!!! NET EVEN BETER !!!

HEERLEN
GIESEN BAUTSCH

Ruime eengezinswoningen.
Regelmatig komen er woningen voor verhuur beschikbaar. Al deze woningen hebben vier slaapkamers en zijn uitstekend afgewerkt met o.a. thermisch isolerende beglazing in woonkamer en keuken, kunststof keukeninrichting met o.a. afzuigkap en een tweede wastafel op een slaapkamer. Een deel van de woningen heeft een ligbad op de badkamer en een aantal is voorzien van een eigen garage.

Huurprijzen per maand vanaf ƒ 865,70 (excl. ƒ 8,- servicebijdrage).

NEDU
Valkenburgerweg 25 A
6411 BM Heerlen.
Telefoon 045-710909.
Van ma.-vrij. van 08.30 - 17.00 uur.



C. nr. 376

Publikatie ABP Algemeen burgerlijk pensioenfonds

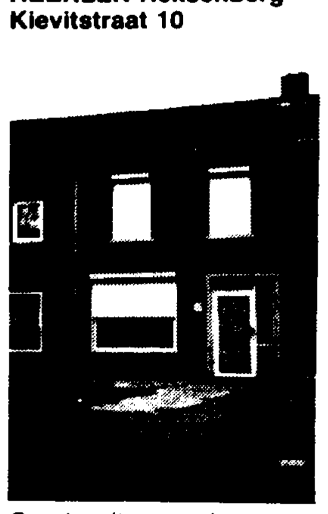
HYPOTHEKEN v.a. 6,3%

BRUNSSUM
Op gen Hoes 139



Nabij centrum en dicht bij de natuur royaal halfvrijstaand woonhuis met flinke tuin. Woonkamer/keuken 51 m² met plavuizen, vier slaapkamers en badkamer met ligbad.
Koopprijs ƒ 205.000,- k.k.

HEERLEN-Heksenberg
Kievitstraat 10



Goed uitgevoerd woonhuis, volledig gerenoveerd. Nieuw dak, nieuwe kozijnen, dubbel glas, rolluiken etc. Ruime L-kamer, uitgebouwde keuken, twee ruime slaapkamers, grote badkamer, vaste trap naar zolder met mogelijkheid voor derde slaapkamer. Vanuit achtertuin rechtstreeks verbinding met Brunssummerheide.
Koopprijs ƒ 138.500,- k.k.
Netto lasten per maand bij 100% financiering ƒ 750,-.

ABAZ Inl. De Doom 23, 6419 CW Heerlen, Tel. 045-718731
onroerend goed en taxatieburo

Peters & Partners
Makelaars/taxateurs O.Z.
A. Printhagenstraat 36, Geleen

Amstenrade , Nieuwstraat
Halfvrijst. geh. geren. woonh. m. gas-c.v., kl. tuin en geh. voorz. v. dubb. begl. Ind. o.a.: roy. woonk. m. plavuizenvl., keuken m. eiken aanb., bijkeuken, 2 slpk., nieuwe badk. m. douche, vaste trap n. geïs. zolder. Koopprijs ƒ 150.000,- k.k.
Brunssum, Biesstraat
Ruim, uitst. onderh. halfvrijst. woonh. m. c.v., garage en tuin. Ind. o.a.: woonk. m. eiken parket, gr. keuken m. eiken aanb., 1e verd.: 2 gr. slpk., luxe badk., vaste trap n. 3e slpk. en zolderberging. Dubb. begl. en dakisolatie. Vraagprijs ƒ 250.000,- k.k.
Geleen, Oranjelaan (Haesselderveld)
Op goede woonst. woonh. met garage-berging, gas-c.v. en tuin. Ind. o.a. T-vormige woonk. m. open trap, bet. vl. en open haard, 4 slpk., badk. m. ligb. en 2e toilet, bergzolder. Koopprijs ƒ 172.500,- k.k.
Geleen-Kluis, Van Goghstraat
Uitst. onderh. vrijst. woonh. m. c.v., garage, carport, prachtig aangelegde tuin. Geh. voorz. v. dubb. beglazing. Ind.: gr. woonk. m. parket, woon-eetkeuken incl. alle app., 3 slk., luxe badk. m. 2e toilet. Div. kelders. **Dit pand moet u van binnen zien.** Perc. 507 m². Vraagprijs ƒ 315.000,- k.k.
Geleen, Henri Hermanslaan 362
Appartement op 3e woonlaag m. gas-c.v., berging, gr. woonk., 2 slpk., douche, keuken en balkon, 2 slpk. dubb. begl. Koopprijs ƒ 91.500,- k.k.
Geleen-Haesselderveld, Holsterbeek
Halfvrijst. woonh. (geheel onderkelderd) m. garage. Inhoud ca. 850 m³, perceel 353 m². Grote living 52 m², keuken 18 m². 1e verd.: 3 gr. slpk., badk. m. ligb. en douche, vaste trap n. 2e verd. alw. 4e slpk. en bergzolder. Goed geïsoleerd. Koopprijs ƒ 368.000,- k.k.
Geleen, Rijksweg Zuid 134a
Halfvrijst. woonhuis met garage, div. kantoren, gas-c.v. en tuin. Geh. gerenoveerd. Grote woonk., eetkamer, keuken, slaapk., badk., div. bergingen en kantoor. Verd.: kantoor, badk., keuken. 2e verd.: grote kamer en berging. Vraagprijs ƒ 325.000,- k.k.
Heerlen, P. Beatusstraat
Op loopafst. v.h. centrum, uitst. onderh. woonh. (1970) m. div. mogelijkh. o.a. woonh.-kantoor, woonh.-praktijk of dubb. bewoning m. mogelijkh. v. inp. garage en 2 eigen parkeerplaatsen, gas-c.v. en stadstuin. Prijs ƒ 179.000,- k.k.
Urmond, Swentiboldlaan 48
Vrijst. woonh. met garage en 2 kantoren met eigen entree, zeer gesch. v. woonh./kant. of praktijk, uitst. geïs. Ind. o.a.: woonk. m. leisteenvl., inger. keuken. 1e verd.: 3 slpk., badk. m. ligbad en 2e toilet, vaste trap n. 4e slpk. Bwj. 1976. Aangel. tuin m. veel privacy. Koopprijs ƒ 295.000,- k.k.

BEDRIJSPANDEN
Sittard, Nusterweg
Mooie, uitst. onderh. bedrijfsruimte. Omrasterd en geasfalteerd, div. rolpoorten, keuken, toilet en kantoor. Bwjr. 1976, bebouwde opp. 10.000 m². Huurprijs n.o.t.k.

MET SPOED WOONHUIZEN GEVRAAGD
Geen verkoop - Geen kosten
's Zaterdags geopend van 10.00 - 12.30 uur
046 - 750000

SPAUBEEK
Notaris mr. Wim Nelissen te Sittard

zal op woensdag 5 januari 1994, 's middags om 3 uur in het Oranje Hotel, Rijksweg Zuid 23 te Sittard, ex artikel 3:268 van het Burgerlijk Wetboek, juncto art. 1223 van het oude Burgerlijk Wetboek, in het openbaar bij opbod en afslag in één zitting verkopen, overeenkomstig de Algemene Veilingvoorwaarden Registergoed 1993

het woonhuis met garage, tuin en verdere toebehoren, staande en gelegen te Spaubeek, Rembrandtstraat 23, kadastraal bekend als gemeente Spaubeek, sectie C nummer 375, groot 3 are en 74 centiaren.

Schriftelijke biedingen kunnen tot 14 dagen voor de datum van veiling (uiterlijk 22 december aanstaande) worden uitgebracht bij de notaris. Slechts op verzoek van de hypotheekhouder of hypotheekgever kan de president van de rechtbank te Maastricht bepalen dat de koop onderhands zal geschieden. Dit geschiedt op grond van een aan de president van de rechtbank ter goedkeuring voorgelegde koopovereenkomst gebaseerd op een bieding.

Betaling van de kosten om tot veiling te geraken, overdrachtsbelasting, het notarieel honorarium, kadastrale rechten en BTW uiterlijk 16 januari 1994. Betaling van de waarborgsom of stellen bankgarantie ten bedrage van 10% van de koopsom op verzoek van verkoper uiterlijk de vijfde dag nadat daarom is verzocht. Betaling koopsom, royementskosten en verrekening baten en lasten uiterlijk op 21 februari 1994.
Nadere informatie kan worden verstrekt door notaris mr. Wim Nelissen, Wilhelminastraat 53 te Sittard, tel. 046-517373.

TE HUUR
restaurant-café met hotelkamers te Landgraaf

Dit vrij centraal gelegen object is bijzonder geschikt voor een enthousiast horeca-paar met enige ervaring.
De totaalbestemming is nieuw, zodat u in feite zelf alle mogelijkheden mede kunt bepalen (hotel/pension/grote of kleine keuken etc.).
Uw interesse gewekt?
U beschikt over de vereiste vestigingsdiploma's?
Schrijf dan een brief onder nr.
HK 015 Limburgs Dagblad, postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Reageren op advertenties onder BRIEFNUMMER
Stuur uw brief (voldoende gefrankeerd) naar het Limburgs Dagblad, postbus 2610, 6401 DC Heerlen en vergeet niet links onder op de enveloppe het nummer uit de advertentie te vermelden.

Te huur: **Bedrijfshal met koelcel en kantoor te Landgraaf**
Inlichtingen: E.P.V., Kupstraat 11a, 6176 AJ Spaubeek
Tel.: 04493-5073, fax: 04493-5564

SCHIMMERT
Pst. Lemmensstraat 9. Mooi en rustig gelegen riante semi-bungalow. Geheel onderkelderd met dubbele garage en kantoorruimte. De vraagprijs bedraagt **ƒ 390.000,- k.k.**
MON BEUGELS VERZEKERINGEN EN O.G.
OIRSBEEK, TEL. 04492-4007

Chris Rijcks — Thien Vastgoed bv
Vastgoed

Raadhuisstraat 116
Hulsberg ☎ 04405-2108

Heerlen
Lumierestraat 1, halfvrijst. woonhuis met garage, tuin, kelder, kunstst. koz., dub. glas, 3 slp.kms., badk. (ligbad). Gehele huis parket.
Vr.pr. ƒ 189.000,- k.k.
Schinveld
Eindstraat 9, zeer luxe boerenwoning met grote tuin, vijver, zwembad, zeer grote garage voor div. doeleinden geschikt. Vr.pr. ƒ 365.000,- k.k.
Schaesberg
Heggestraat 6, vrijst. woonhuis met grote tuin, perc.opp. 670 m². Vr.pr. ƒ 205.000,- k.k.
Heerlen
Pr. Irenestraat 11, appartement nabij centrum Heerlen. Vr.pr. ƒ 108.000,- k.k.
TE HUUR: Heerlen
Heerlenseweg 1-3. Zeer gesch. voor horeca. Pr. ± ƒ 5000,- per mnd.

Peldenstraat 6
Stein ☎ 046-336369

Spaubeek: Rubensstr. 12, halfvrijst. woonhuis met aanbouw (keuken, berging, garage met zolder, bwj.'92), woonk. met aparte t.v.-ruimte, 3 slpkms., badk. met ligbad, v.w. en 2e toilet, zolder via vliezotrap. Aangelegde tuin met overdekt terras. Vr.pr. ƒ 249.000,- k.k.
Born: Graetheide, halfvrijst. woonh. met tuin en garage. Rustige ligging, in goede staat van onderhoud. Vr.pr. ƒ 189.000,- k.k.
Stein: Kruisstraat, vrijstaand bedrijfspand met woonhuis voor veel doeleinden geschikt. Met voldoende parkeergelegenheid. Vr.pr. ƒ 345.000,- k.k.
Sittard: Lisztstraat, halfvrijst. woonhuis, woonk. 42 m², halfopen keuken, 3 slpkms., zolder, gar., perc.opp. 265 m², bwj. '86. Vr.pr. ƒ 194.000,- k.k.
TE HUUR: centrum Hulsberg
Winkel met showroom, opslagruimte en kantoor, voor vele doeleinden gesch. Huurpr. op aanvraag.

Diverse panden gezocht tot ƒ 500.000,-

Snelle verkoop, geen extra kosten
Verkoop 3 kantoren

Chris Rijcks Vastgoed	**Hulsberg**
Thien Vastgoed	**Stein**
Europ Vastgoed	**Echt**

VBO VASTGOED ADVISEUR — C.E.I.

HYPOTHEKEN - HORECA - BEMIDDELING 0612

KLIMMEN
2 vrijstaande semi-bungalows in landhuisstijl op een mooie lokatie.



Indeling: beg.gr.: hal, toilet, woonkamer met open keuken 9.00×4.53/2.65 met schuifpui, 1 slaapkamer 4.23×2.80, badkamer, inpandige garage. 1e verd.: 2 slaapkamers, dakterras, 2e badkamer en berging. grondopp. ca. 750 m². Fraai uitzicht.
Prijs ƒ 379.850,- v.o.n.

- **Makelaar o.g.**
- **Bedrijfsobjecten**
- **Woningen**
- **Taxaties**
- **Hypotheken**
- **Verzekeringen**

Wie weet wat hij wil, beslist om z'n eigen makelaar mee te nemen.

makelaardij **ERNENS**
Hoolstraat 42, Voerendaal
Tel.: 045-752142
NVM MAKELAAR
Met een NVM-makelaar koop je zonder zorgen.

Veel mensen zakken straks weer weg in een grijze saaie wint[...] slaap. Omdat ze gewoon even niet op het idee komen de Wint[...] schilder te bellen. En zich laten verrassen door z'n frisse kijk [...] het interieur. Als het gaat om verrassende tinten en onverwac[...] kleurcombinaties zijn wij immers echte kunstenaars. Met ons v[...] manschap maken wij er straks een kleurrijke winter van. Vo[...] bedrijven én voor particulieren.
Zelfs de premie is prachtig.
Wie ons, de Winterschilder, tijdens de doorgaans wat rustig[...] wintermaanden belt, kan al heel snel genieten van een fris [...] fleurig interieur. Bovendien hebben wij een aantrekkelijke prem[...] in petto. Deze bedraagt voor particulieren maar liefst ƒ 50,- p[...] man per dag. Voor bedrijven geldt een premie van ƒ 35,- per m[...] per dag. Deze premie geldt voor al het onderhoudsbinnensch[...] der- en behangwerk. De opdracht moet dan wel minimaal [...] mandagen vergen.
De premie geldt in de perioden van 22 november 1993 t/m [...] december 1993 en van 10 januari 1994 t/m 18 maart 1994.
Informeer bij ons naar de voorwaarden.

Schilder- en afwerkingsbedrijf J.H. Dahlmans
Pr. Mauritslaan 66, tel. 046-372474, fax 046-378810

Schildersbedrijf A. Nijsten
Voor al uw schilder-, behang- en spuitwerk
Irenestraat 41, tel. 046-372954

Schildersbedrijf Heffels
Molenstraat 47a, tel. 04498-53427

Schildersbedrijf Geert Krist
Verf- en behangspecialist
Schildstraat 8, tel. 045-214784

Schildersbedrijf Tillmanns
Pr. Hendriklaan 124
tel. 045-251818, fax 045-273727
Voor professioneel schilderwerk!

Schildersbedrijf Math Voots B.V.
Haefland 9, tel. 045-253783

Schilderwerken Camp B.V. ISO-9002
Voltaweg 9, tel. 04754-81358
Veegtesstraat 35, Venlo, tel. 077-546373
Sortieweg 41, Maastricht, tel. 043-255878

Jac Ruijters Schildersbedrijf B.V.
Pastoor Cramerstraat 2
tel. 04754-83400, fax 04754-87055

Schildersbedrijf Fa. Theo Mertens
Wilhelminastraat 7, tel. 04409-1610

Schildersbedrijf Will Geurts
Otterdissenstraat 25, tel. 046-752484, fax 046-757366

Schildersbedrijf Jetten B.V.
Waterstraat 7, tel. 046-742036, fax 046-755690

Schildersbedrijf L.J. van Oppen
H. de Grootstraat 12, tel. 046-740693

Schilderwerken Pros de Baere
Beekhoverstraat 36, tel. 046-747899

Schildersbedrijf Klinkers en Zn.
Spoorstraat 65, tel. 046-746258

Schildersbedrijf L.F. Wagemans B.V.
Napoleonbaan Noord 10
tel. 046-749127, fax 046-756151

Schilders- en stucadoorsbedrijf Kremers B.V.
Oude Maastrichterweg 7
tel. 046-743761, fax 046-754972

Schildersbedrijf Bert Smoorenburg & Zn.
Moorveld 20A, tel. 043-645243

Schildersbedrijf Pepels
Broekhoven 3a, tel. 043-648891
Stein, Heerstraat-C 133, tel. 046-338143

Van Loo Schilderwerken behangers - schilders - glaszetters
Rijksweg 58, tel. 04450-3070/1214

Schilderwerken Bijsmans Heerlen B.V.
Heerlerbaan 134, tel. 045-425550, fax 045-424876

Schilders- en behangersbedrijf W.J. Derks
Goed vakmanschap tegen scherpe prijzen
Leenkampsweg 1, tel. 045-724131

Schildersbedrijf P.M.E. Ernst
Speciaal voor particulieren
Schandelerstraat 44, tel. 045-722140

Schildersbedrijf J.W. Jussen
Heerenweg 248A, tel. 045-210020, fax 045-230768

Schildersbedrijf v.d. Laar Heerlen B.V.
Joh. de XXIIIe singel 83, tel. 045-410238, fax 045-427316

Schildersbedrijf W.J.J. Paffen
J.F. Kennedylaan 17, tel. 045-716485, fax 045-714917

Schilder-, glaswerken Wensink-Leuven B.V.
Kissel 60, tel. 045-724276, fax 045-721791

Richard Heilman v.o.f.
Kastanjelaan 48, tel. 045-215515

Schildersbedrijf Debeye & Zn.
Juliana Bernhardlaan 89, tel. 045-223286

Schilders- en isolatiebedrijf Botterweck B.V.
Tunnelweg 110, tel. 045-457818, fax 045-460416

Schildersbedrijf Sevenich en Zn. v.o.f.
Specialist in behang en wandafwerking
Willemstraat 13, tel. 045-413251, fax 045-423456

Schildersbedrijf John Steijven
Bleijerheiderstraat 156, tel. 045-462887, fax 045-353131

Schildersbedrijf Wigrut B.V.
Langheckweg 3, tel. 045-459676, b.g.g. 415033/415375
fax 045-459676

Schildersbedrijf Piekaz B.V.
Kokelestraat 87, tel. 045-463313, fax 045-459756

Schildersbedrijf Storms
Singelweg 12, tel. 045-413154, fax 045-427688

Nauts Nieuwenhagen B.V.
Gatestraat 61A, tel. 045-311396, fax 045-326197

Schildersbedrijf Heyligers
Kennedylaan 39, tel. 046-517777/528456

Schildersbedrijf Laenen v.o.f.
Mediaandonk 4, tel. 043-476229, b.g.g. 212987

Gebr. Schellings B.V. v.o.f.
Ambiorixweg 99, tel. 043-633478, b.g.g. 043-477249

Schildersbedrijf Geko
Ambijerstraat Noord 50a, tel. 043-622550, fax 043-622550
autotel: 06-52984280

Herum Schilder- en afbouwwerken B.V.
Het Rondeel 17, tel. 043-217090, fax 043-212680

Schildersbedrijf Jules Hermans & Zn. B.V.
Sortieweg 60, tel. 043-250937, fax 043-216731

Schilders-, behangbedrijf voor binnen- en buitenwerk Ton Schellings
Klokbekerstraat 88, tel. 043-477432, fax 043-43035[...]

Erkend schildersbedrijf Rob Smeets
Lyonnetstraat 8, tel. 043-219055, fax 043-218109

Schilders- en behangersbedrijf Kamstra
Julianastraat 49, tel. 04492-2681

Schildersbedrijf P. van Gerven en Zn.
Dorpsstraat 31, tel. 04457-1330

Schilders- en spuitbedrijf Carlo Fijen
Op de Baan 7, tel. 04498-56440, fax 04498-59311

Schildersbedrijf N. Noorbeek v.o.[...]
Venusstraat 64, tel. 04750-29231

v.d. Aker Schilderwerken
Kasteel Malborghstraat 39, tel. 04750-40346/3619[...]

Schildersbedrijf Beckers
Langstraat 10, tel. 04404-1641

Schilder-, behang- en spuitwerk Jan Heuts
St. Remigiusstraat 39, tel. 045-441915, fax 443005

Schildersbedrijf Jo Loozen & Zn.
Dr. Poelsplein 8a, tel. 045-441591, fax 045-445531

Schilder-, behang, spuitwerk, sierpleister en vloerbedekking Leo Meures v.o.f.
Tudderenderweg 89, tel. 046-524658, fax 046-5296[...]

Schildersbedrijf Ad Pfennings B.V.
Rijksweg Noord 188, tel. 046-512434, fax 046-5806[...]
Waarborg voor kwaliteit

Schildersbedrijf A. Vernooy
Ceciliastraat 2, tel. 046-518174

Schildersbedrijf Hub Wessels B.V.
Baandert 14, tel. 046-519393, fax 046-528606

Schildersbedrijf Boonen
Tudderenderweg 175, tel. 046-516896

Schildersbedrijf Pepels
Heerstraat C 133, tel. 046-338143
Geulle, Broekhoven 3a, 043-648891

Schilders- en behangbedrijf F. Pittie
Gespec. in het Italiaanse StuccoAntico
Julianaweg 23, tel. 04408-1736, fax 04408-2883

Schildersbedrijf en inlijsterij Jo Luijten
Peter Schoenmakerstraat 7, tel. 043-643372

Schildersbedrijf Verhaeg en Zn.
Heirstraat 30, tel. 046-332553, fax 046-336344

Schilderwerken J. Cohlst
Bloemendalstraat 25, tel. 04454-62130, fax 04454-640[...]

Schildersbedrijf Ernes en Zn.
Sneeuwberglaan 6, tel. 04454-62161